

th. Asce - 1338.

Dec. 31.

Dec. 794

SCHOLA EUCHARISTICA
IN QUA
MAGISTER NOSTER
CHRISTVS

Docet Hominem fidelem
SCIENTIAM SALUTIS:
ID EST
PRAXIM VIRTUTUM
CHRISTIANARUM.

Opus admodum utile Viris Ecclesiasticis, necnon
Religiosis, aliisque profitentibus pietatem per
bona opera, præsertim per frequentationem
Eucharistiæ.

Expositore P. F. SEBASTIANO BOUVIER, Ordinis
F. F. Min. Recollectorum Provinciae Flandriae.



LEODII,

Typis HENRICI HOYoux Typogr. Iurati Civitatis è re-
gione PP. Iesuitarum, sub S. Francisco Xaverio. 1679.

SEHOLA EUCARISTICA

IN QUA

MAGISTER NOSTER

CHRISTVS

Docet Homines addelem

SCIENTIAM SALUTIS

ID EST

PRAXIM VIRTUTUM

CHRISTIANAE FIDEI

Quod admodum in h. Vultus habet, tunc
magis admodum promeretur pietatem
bonorum, pietatemque deorum
et hominum.

Ex h. vultu habet etiam hominem
et h. vultu habet etiam hominem.



**Bayerische
Staatsbibliothek
München**

1700

In h. vultu habet etiam hominem
et h. vultu habet etiam hominem.



REVERENDISSIMO DOMINO
ET PATRI

DOMINO

IOANNIBAPTISTÆ
PIERPONT

Religiosissimi Monasterii Vallis
S. Lamberti Cisterciensis Ord.
Abbati Meritissimo, &c.

R.^{MB} ET AMPLISSIME PRÆSUL.



*Curimi plurimam in
propugnando sacrosan-
ctæ Eucharistiæ Myste-
rio, quatenus objectum
Fidei est, operam impen-
derunt adversus Hete-
rodoxorum impetitiones: Patet quod sciam*

EPISTOLA DEDICATORIA.

ad illud elucidandum, quatenus Exemplar est morum & practicæ sanctitatis ad informationem Orthodoxorum, mentem manumq; adjecterunt: cum interim constet in hoc Mystério Christum ea quæ in diebus Carnis suæ cœpit facere & docere, indefinenter usque modo operari, & nutu signisq; Sacramentalibus quasi verbis visibilibus loqui.

Hanc porrò elucidationem præsens volumen voluit, evolvit, & sub titulo Scholæ Eucharisticæ manibus tuis advolvit, exolvit dignitati. Schola est, in qua Magister noster Christus exhibetur docens quotidie in templo, ac velut è Cathedra sua Sacramentali proponens Documenta salutis: Schola virtutum; Palestra morum: quæ usque adeò publica est, & omnium Fidelium accessui libera, ut nemo repulsam patiatur; ne quidem is qui laborant & tribulantur; quoniam & his dicitur:

EPISTOLA DEDICATORIA.

dicitur : Venite ad me omnes ; & discite

Ius ad eam sibi meritò vendicat Sanctus Bernardus, cujus utique verbis (Eucharisticam Fidem, Spem, Charitatem redolentibus atque afflantibus) Sacramentales nutus ut plurimum exprimuntur : ut proinde reverti debeat Opus ad ipsum per Manus tuas; PRÆSUL AMPLISSIME. Liceat ergò mihi sub splendore tui Nominis hanc Scholam publicè aperire, & quàm plurimos Christo Discipulos adgregare : Quis enim quantumvis sapiens & consummatus inter filios hominum, sub tanti Magistri, omnes ad se invitantis, disciplina discere dedignetur, ut apud Deum verè sapiens fiat? Nam per sapientiam sanati sunt quicumque ei placuerunt à principio.

Quocirca honorarium istud Franciscanæ paupertatis dignanter excipe, Reverendissime PRÆ-

EPISTOLA DEDICATORIA.

*PRÆSVL; ut qui tuos mansuetè regis,
& justè tua peragis, in aliorum quoque utili-
tatem derivans ea que dulcis & rectus Do-
minus hîc docet, cum mansuetis hære-
ditare merearis terram, & cum justis vi-
vere in perpetuum.*

Sic vobet & optat.

Reverend. ac Amplissimæ
Dominationis tuæ.

Humillimus

F. SEBASTIANUS BOUVIER.

Man-



Mandatum Concilii Tridentini Sess. 22. c. 8.

E T si Missa magnam contineat
populi fidelis eruditionem;
non tamen expedire visum est
Patribus, ut vulgari passim lin-
gua celebraretur. Quamobrem
retento ubique cujusque Eccle-
siæ antiquo, & à Sancta Roma-
na Ecclesia omnium Ecclesia-
rum Matre & Magistra probato
ritu; ne oves Christi esuriant,
néve parvuli petant panem, &
non sit qui frangat eis: mandat
Sancta Synodus Pastoribus &
singulis

singulis animarum curam geren-
tibus, ut frequenter inter Missa-
rum celebrationem, vel per se,
vel per alios, ex iis quæ in Missa
leguntur, aliquid exponant; at-
que inter cætera, sanctissimi hu-
jus Sacrificii Mysterium aliquod
declarent, diebus præsertim Do-
minicis & Festis.





De Causis, Methodo, & Stru- ctura hujus Operis

AD LECTOREM.



*Faciendi plures libros, dixit
Ecclesiastes, nullus est finis.* Eccl. 12.
12.
Utique nec esse debet, ubi
agitur de inexhausto to-
tius sapientiæ & misericordiæ fon-
te, Eucharistiæ Sacramento; cui de-
berent omnes calami laborare, in-
genia desudare, studia consecrari:
*cum ipsa materia ex eo quod est ineffabilis
fandi tribuat facultatem; nec possit desice-
re quod dicatur, dum nunquam potest sa-
tis esse quod dicitur.* Leo. Ser.
31. Poen.

Medius nostrum stat, quem nos
nescire videmur: *Sapientia habi-
tat & claudit in nobis; in ipsis fo-
ribus loquitur, & vox ejus ad filios ho-
minum: sed insipientes non adver-
tunt, ut intelligant. Idcirco fortiter
& frequenter vellicandæ sunt au-
res* Prov. 8.
v. 1.

AD LECTOREM.

res eorum, ne ad vocem sapientiæ,
signis Sacramentalibus, quasi verbis visi-
bilibus continuò clamitantem obsur-
descant.

Trid. sess.
22. c. 8.

Agnoscit & audit Ecclesia Mater
nostra vocem Sponsi quantumlibet
mutam, dum agnoscit & fatetur in
Missa contineri magnam eruditio-
nem: & ideò mandat frequenter ex-
poni populo Christiano Mysteria
sanctissimi Sacramenti, *ne oves Chri-*
sti esuriant, néve parvuli petant panem,
& non sit qui frangat eis. Cui man-
dato, ut illi (ad quos spectat) facilius
satisfaciant, multum per omnem
modum eos juverit hanc Scholam
frequentare, sapientiam in ea de se
differentem & mysteria revelantem
audire; necnon iustitiam & pacem
populo communicandam ex ejus o-
re suscipere.

Ser. 10.
C. 17.

Verum *puteus altus est, & tantæ al-*
tudini impar sum ego, neque in quo
hauriam habens. Fateor cum Bernar-
do, quia fateri compellor etiam præ
Bernardo: *Non sum ego profundi sermo-*
nis

AD LECTOREM.

nis, neque adeò perspicacis ingenii, ut novi quidpiam ex me adinvenire possim. Adivi præclaros & opulentos Artifices, hoc est Doctores, qui & consilium & auxilium darent ad hujus Operis structuram erigendam: nec enim consultum est aggredi sine adjutorio, aut incipere sine sumptibus qui sint sufficientes ad perficiendum: sed nec tutum est progredi in disquisitione tanti Mysterii sine socio, sine Duce; ne scrutator Majestatis opprimatur à gloria.

Materiam primam, & formam seu ordinem generalium titulorum de singulis virtutibus accepi Discipulus à Magistro meo. Is est R. P. F. Mathias Hauzeur, vir præter doctrinæ profunditatem, zelo Eucharisticę devotionis apprimè spectabilis: qui ad calcem prolixioris Tractatus Scholastici de Eucharistia, inseruit Collationi suæ Theologicæ in 4. Sentent. plurimos de ea Conceptus Mysticos sub hoc titulo generaliori: *Breviarium Hieroglyphicum sanguine Christi rubricatum*
totius

AD LECTOREM.

totius Sapientia & Devotionis Christianae.

Breviarium vocat, quia sicut Clerici legunt de Breviario Canonicas preces; ita ex hoc Opusculo tam ipsi quam alii fideles haurire possunt multam materiam Orationis, & exemplaria meditationis, immò & illi (quorum interest) etiam concionis.

Hieroglyphicum dicit, quasi sculptis signis abbreviatum; quibus *quasi visibilibus verbis* Christus utitur ad docendū allegoricè, anagogicè, tropologicè mirabilia de lege sua, deque virtutibus & moribus Christianis; necnon ad arguendum, ad corripiendum, ad erudiendum in iustitia; ut perfectus sit homo Dei, ad omne opus bonum instructus.

Sanguine Christi rubricatum est: quia sicut Breviarium suis rubricis; ita Eucharistiæ Sacramentum memoria fusi sanguinis Christi quodammodo depictum est: quo & nos interius exteriusque rubricati, a sapientibus hujus mundi

AD LECTOREM.

mundi reputamur amentes; ait Cyprianus Martyr.

Conceptus in eo Breviario breviter expressos, affatimque congestos viri prudentes ac devoti summe optandum esse dicebant enucleari ab aliquo, explicarique partim dilucidius, partim diffusius ad captum & ædificationem multorum, necnon ad augmentum Eucharisticę devotionis ac cultus. Itaq; gustu partim proprio (quem exinde velut è suavi Manna concipiebam) partim alieno (utpotè Religiosarum animarum quibus illos pro concionibus exponebam) plurimum allectus; illorum quoque virorum hortatu sollicitatus; maxime verò iussione superioris potestatis impulsus; demum ipsiusmet sapientiæ (promittentis *vitam eternam* iis *qui se elucidant*) sponsione subnixus & confortatus, hanc elucidationem assumpsi. Pro cuius intelligentia, te pauca præmoneo, candide Lector.

Eccl. 24.
v. 34.

Imprimis præfigo hunc titulum:

Scbola

AD LECTOREM.

Luc. 14.
v. 31.

Schola Eucharistica, &c. Nam quomodo duorum Discipulorum qui proficiscebantur in Emmaus, aperti sunt oculi & cognoverunt Dominum ac Magistrum suum in fractione panis, ac eorum corda flammis ejus arserunt sic ad conspectum Sacramenti seu sacri signi hujus similiter illuminantur, ut & Jesum cognoscant & in ejus amorem inardescant illi omnes qui student attenta cordis aure percipere quæ sub eo significat & docet. Nam

Lib. 19.
Contr. 1.
August. c.
86.

ex sensu Augustini Corporalia quæque Sacramenta sunt quædam verba visibilia. Sicut enim (inquit) verba sunt signa rerum; sic Sacramenta visibilia, signa sunt invisibilium. Quam vim significandi ad instar verborum signanter attribuit Eucharistiæ, dum dicit: Christus

Lib. 3.
Doct.
Christ.
c. 3.
L. 3. r. 11.
c. 4.

Sacramento Corporis & sanguinis sui prægustato, significavit quod voluit. Et rursus: Aliter potuit Apostolus significando prædicare Dominum Iesum Christum per linguam suam, aliter per epistolam, aliter per Sacramentum Corporis & Sanguinis

Hom. 26
ex Jo.

ejus. Alias comparat iterum Corpus Christi

AD LECTOREM.

Christi cum verbo Dei, non solum in pretio & dignitate, sed etiam in ratione significandi.

Igitur ex Eucharistiæ Sacramento velut ex Schola & Academia perfectæ, Sapientiæ velut ex fonte luminis & veritatis, cuiuslibet haurire licet veram notitiam & amorem Dei absconditi sub velo specierum panis & vini; quoniam exinde velut è Cathedra Doctorali, velut *in columna nubis* Ma- Psal. 98, gister noster Christus, non articulata voce, sed *nutu signisque* loquitur ad nos, *quotidie docens in templo*: ita ut de sacra Hostia non minus verè dici possit, quam de Cruce dixit Augustinus: *Cruce patientis (velum latentis) facta est Cathedra docentis*. Et quidem præter principale significatum, innumeræ sunt secretæ significationes & significata sacri huius signi Eucharistici, & qua Sacramentum est, & qua Sacrificium Latreuticum, & u-
charisticum, Propitiatorium. Signat enim, seu innuit & docet multa de Deo uno ac Trino, divinisque perfe-
ctioni-

AD LECTOREM.

Etionibus : Multa de Deo-homine, & de Redemptione mundi: Multa de hominum statu, de justificatione, de salute, de quæ mediis ad eam consequendam institutis.

Signum autem hoc, non est Doctrinale tantum ab extrinseco, ut sunt verba secundum humanam institutionem significantia; quibus homines inter se, Deus etiam ipse in Scripturis loquitur ad homines: Multo minus simpliciter vitale, ut sunt creaturæ omnes, de quibus Augustinus (ex hoc textu: *Sapientia dignos se circum querens, & in viis ostendet se illis hilariter*) Quoquo, inquit, te verteris, vestigiis quibusdam, quæ operibus suis impressit loquitur tibi: Sed est signum efficax, & efficaciter juvans ad omnes fines suorum significatorum; quia sic Christus hoc signo loquitur ad extra, ut per internam gratiam Sacramenti doceat nos de omnibus quæ vel credenda, vel speranda, vel facienda, vel fugienda, vel etiam formidanda sunt. Unde supra
no-

Sap. 6.

v. 17.

L. 2. Liber. 21b.

c. 16.

AD LECTOREM.

notanter dicebat Augustinus : *Christus Sacramento &c. prægustato significavit quod voluit* : Nec enim hujus verbi muti seu Signi quantumlibet significativi percipitur idioma, nisi Sacramenti virtute gustata, *quoniam ejus unctio docet nos de omnibus*, ait Ioannes dilectus Domini, & Psalmista *Psal. 33.* vult prius gustari quam videri, hoc est cognosci, *quoniam suavis est Dominus.* *1. Ioan. 2.*

Nec te moveat, Amice Lector, quod in deductione Sacramentalium significationum, humanas interseram historias ; nam & homines ita sensim sublevandi videntur ad divina, & ipse Christus Dei virtus & Dei sapientia in miraculosis eventibus (qui Mysterium præsertim Eucharistiæ concernunt) operatus est & locutus, juxta illud Augustini : *Ipsa miracula nobis loquuntur de Christo : habent enim, si intelligantur, linguam suam : nam quia ipse Christus verbum Dei est, etiam factum verbi verbum nobis est.* *Tract. 24 in Ioan.*

AD LECTOREM.

Id tantum in ejusmodi historia-
rum citatione velim observari, quod
illæ quæ ex Baronio referuntur ad
hunc aut illum annum Christi, non
præcisè ex Annalibus, sed immédia-
tius ex Epitome Spondani referri
soleant; ut non tam narrari, quam
indigitari videantur: sufficienter,
ut reor, ad edificationem commu-
nium Lectorum, necnon ad satis-
factionem peritiorum, qui poterunt
fusus eas è fontibus requirere, si
volverint; quoniam utcumque suf-
ficit dare occasionem sapienti. Illæ
vero quæ de Seraphici ordinis Anna-
libus, sic notantur: An. Relig. Min.
... ubi per Religionem semper in-
telligenda venit Minoritica; cujus
(non Christi) Annorum supputa-
tioni inhæreo.

Mi Lector, *comede* si placet *vola-*
men istud: & quid arriserit palato tuo
in ejus esu, seu usu, illud rumina &
digere; Proficiat tibi. Si quid displi-
cuerit,

AD LECTOREM:

cuerit, ut moris est, non ob id aspernare cætera. In opipara mensa, sicut diversi sunt gustus & affectus accumbentium Convivarum, ita diversimodè sapiunt Cibi & dapem unus appetit, refugit alter; & è contra. Idcirco sicut diversa sigillatim fercula mensis apponuntur: ita ego unam duntaxat hujus Eucharistici Operis partem sub hoc exiguo volumine præsentò; deinceps (comite vita, duce gratia) sub alio duplici daturus residuam usque ad 20. Lectiones, quas Censorum (supra) judicium publicè censuit exponendas. Quia igitur quod sapit, nutrit, quisque sibi sumat quod convenit; onittat quod suo gustui dissonum sentit, nec citò despiciat quod alius estimat. Putet autem sibi dictum illud Patrisfamilias: *Tolle quod tuum est, & vade*: In cæteris sint *Oculi tui Columbarum*? quibus & candidè contempleris quicquid in hoc Opusculo apponitur; & providè secteris quod

Matt. 23
Cant. 1.

AD LECTOREM.

in isto Myſterio tibi proponitur :
eſt enim.

**Virutis Cæleſte
prodigium.**



SPECI-



SPECIMINA

PRIMÆ PARTIS.

IN QVA

CHRISTI PRÆCEPTORIS

EUCCHARISTICA

TRADUNTUR DOCUMENTA

PER

OCTO LECTIONES

DE

Fide, Spe, Timore, Misericordia,
Charitate Dei erga nos, Chari-
tate in Deum reciproca, Cha-
ritate ad Proximum, Chari-
tate erga Defunctos.

IN I. Lectione Magister primò per suum Interpretem
exigit à suis Discipulis Spiritum fidei, tanquam dis-
positionem sine qua non valent assequi doctrinam à
se tradendam in tota hac Schola. Deinde confutat
paucos errores contrarios Eucharistica veritati; ipsosque
Hereticos ab hac schola proscribit tanquam animales,
spiritum non habentes. Ac Demum (interiecta Discipulo-
rum Oratione) per inductionem singulorum Articulorum

Symboli Apostolici, probat quod Eucharistia sit Mysterium Fidei, ac Mysteriosa quaedam Epitome credendarum.

In Il. Iesus Magister (pramissa generali Instructione de Spei fundamentis ex I. Petr. 1. necnon interjecta Discipulorum precatone ex Apostolo Ephes. 1.) potentissima Christiana Spei Motiva in Sacramento contineri demonstrat; ordine Abecedario.

EST ENIM	Lignum Vitæ.
Arca Testamenti.	Medicina Salutis.
Brachium Domini.	Nomen novum.
Civitas Refugii.	Oliva fructifera.
Deposita Jussit.	Propitiatorium.
Emmanuel, nobiscum	Quid Bonum ejus.
Deus.	Reconciliatio.
Fiduciæ Fundamentum	Spes publica.
Gloriæ Pignus.	Thronus gratiæ.
Hortus Voluptatis.	Voluntas Deiine.
Imago Bonitatis.	

SUBTEXITUR.

(Discipulorum in communi Libellus supplex.)

Regi Regum, Domino Dominatum,

Patri Misericordiarum, & Deo totius

Consolationis,

In Aula sua Eucharistica Residenti,

Et sedenti in throno Gratiæ

&c.

In III. Lectione (prænissio colloquio Magistri & Discipuli de Necessitate Timoris) Magister Christus 1. Multiplici Argumento demonstrat periculum communions indignae : 2. Quintuplici Regula docet quo pacto fiat Quis dignus sui participatione. 3. Resolvit utrum sit Consiliarius, Frequenter, An Rarò communicare?

In IV. Primò Discipulus agnoscens sub rigore Iustitiæ Misericordiam, hanc sibi patentius ostendi postulat. Ac tum Magister monstrat eam in Eucharistia exhiberi, atque reposci; docens Inprimis Quod Opera Misericordiæ Spiritualia singulariter ei convenient : Corporalia quoque suo modo, & Qualiter Deinde Quomodo ejusmodi Opera possint & debeant fideles rependere : seu exercere erga Corpus Christi verum in Eucharistia; magis autem erga Mysticum. Postremò Discipulus laudat & implorat Magistri misericordiam spondetque pro modulo suo exercere reciprocam..

In V. Lect. Iesus Christus Magister noster 1. Demonstrat quod Amor Eucharisticus sit incomparabilis : adeoque plusquam Amicitia : plusquam Fraternalis, Filialis, Paternalis aut Maternalis : plusquam Conjugalis : aut Naturalis cujusque sui. Amor directè oppositus malitiæ; De odio triumphans : denique Deo dignus, & Deificus. 2. Interjecta Discipuli aspiratione ad conspectum Amantis, rursum Magister probat, quod Amor potentius agat latenter in Eucharistia, quam patenter; Exponitque Lulum quemdam amatorium; & sacri Amoris illecebras.

In VI. ostenditur, quod in Eucharistia Christus sit redamandus ut Frater; ut Filius; ut Pater; ut Sponsus : Plusquam nos; & super omnia : Ob Pulchritudinem, & Bonitatem in ea latentem : Quo solo Bono antinomastico possit appetitus Hominis satiari.

In VII. variis argumentis demonstratur Quod, Quo-
modo, & Quantum amandus sit in Christo Proximus, ex
vi & Motivo Sacramenti Amoris; Revocantis omnes ad
pacem; Redigentis ad unitatem; eo quod sit signum unita-
tis; Symbolum pacis; vinculum charitatis: Quam effi-
cax in primævis Christiavis? Subtexitur fidelis Discipuli
fidele votum & Oratio.

In VIII. Christus Magister urget Motiva hujus debiti;
docens 1. Animas post mortem in tres turmas dividi; &
Quibus illarum profit Missæ Sacrificium? 2. Debita De-
functorum verè exolvi usque ad novissimum quadrantem
per applicationem satisfactionum. 3. Sanguine Sacrifici
Purgatorium irrorari, Animas in pœnis refrigerari, immo
refici, ac in Cœlum recipi. Præsertim si Sacrificium im-
pinguetur adipe Devotionis.



*Approbatio & Facultas R. P. Ministri
Decessoris.*

HÆC SCHOLA EUCHARISTICA,
sub unius Magistri nostri, Chri-
sti Domini Magisterio instituta, ejus
auspiciis erecta, præsidio & influxu
roborata ac confirmata, & præsentia
ac assistentia Sacramentalis honore
condecorata, jure meritissimo cun-
ctis debet aperiri: ut in ea quilibet
possit addiscere *Scientiam Salutis*, hoc
est, Christianæ Sapientiaæ principia,
fundamenta, axiomata, canones, con-
clusiones, praxes; viginti saluberrimis
Lectiõibus à V.^{do} P. F. SEBASTIANO
BOUVIER comprehensas, traditas, &
edoctas omnibusque suæ salutis, &
veræ ac solidæ perfectionis studiosis
propositas. Ita leniebam 6. Septemb
Ann 1667. Fontibus Episcopi.

F. BARTHOLOMÆUS D'ASTROY S. Th. Lector
Iubilatus & Provinciae Flandriae FF. Min.
Recollectorum Minister Provincialis.

APPROBATIO THEOLOGORUM.

Infra scripti ex commissione R. di Adm. Patris Bartholomaei d'Asroy Provinciae nostrae Flandriae FF. Minorum Recollectorum Ministri, vidimus & cum summa voluptate perlegimus opus inscriptum: Schola Eucharistica; in qua Magister noster Christus docet hominem fidelem scientiam salutis, &c. à Ven. P. F. Sebastiano Bouvier Monialium, Confessario devotè, distinctè & solidè concinnatum; illudq; reperimus non solum orthodoxae fidei, bonisq; moribus consonum; sed etiam sacris dogmatibus illustratum, authenticis exemplis & sacrae Scripturae locis ad mentem Ecclesiae Doctorum explicatis referum. Quapropter ad augendam erga Venerabile Sacramentum fidem ac pietatem, praelo dignissimum judicamus. Datum in Conventu nostro S. Francisci ad Sabim 28. May 1667.

F. MAURITIUS PHILIPPI S Th. Lector

F. Ludovicus Preumont Controversiarum fidei Praedicator.

Facultas R. A. P. Ministri Provincialis.

Infra scriptus harum virtute facultatem facio Ven. P. F. Sebastiano Bouvier praelo submitte Scholam Eucharisticam, &c. accedente Ordinarii & Theologorum Ordinis nostri Censura. Datum Namurci hac 24. Februarii 1667.

F. Felix Lenglez.

APPROBATIO CENSORIS.

Perlegi opus hoc, quod Reverendus Pater F. Sebastianus Bouvier Ordinis Minorum Recollectorum elucubravit, & *Scholam Eucharisticam* inscripsit: in quo Fidei, Spei, Charitatis, & aliarum Christianarum virtutum naturas, praxes, & officia accuratè describit & inculcat, per viginti lectiones plenas gravissimis documentis, ex Sacris Scripturis, SS. Patrum doctrina, & Ecclesiastica historia depromptis: Omniaque ad sacrosancti Eucharistiæ Sacramenti venerationem & usum piè & solerter accommodat. In quo opere nihil reperi Catholicæ fidei aut bonis moribus contrarium; sed è contra omnia ad veræ fidei instructionem, morum Christianorum informationem, ac Sanctissimi Sacramenti debitam venerationem & fructuosum usum congruentissima. Vnde typis & luce publica opus dignum censeo. Dat. Leodii in Seminario suæ Serenissimæ Celsitudinis 15. Octobris 1669.

H. Verpen S. Theos. Licentiaius & Professor
Examinator Synodalis.

FACULTAS ORDINARI.

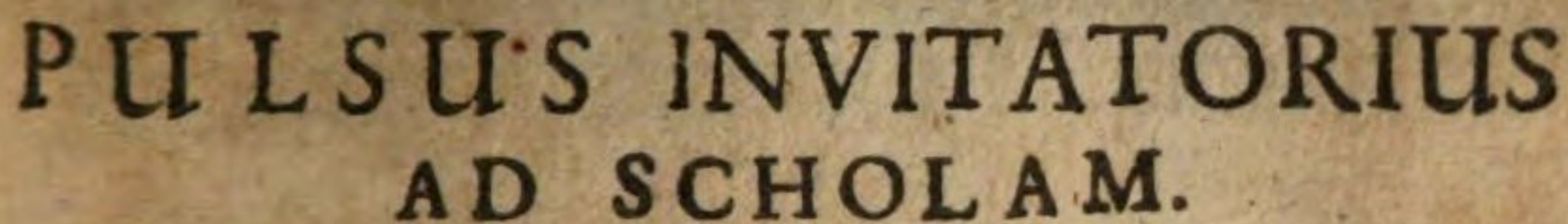
Permittimus ut typis Mandetur. Leodii
hac 17. Octobris 1669.

J O E R N E S T U S Baro de Surlet
Vicarius Generalis Leodienfis.

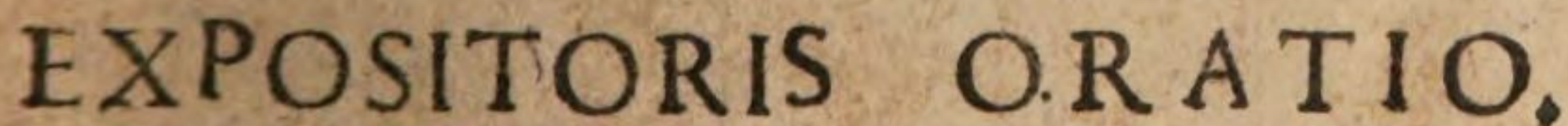
APPROBATIO.

Subfignatus sacrae Theologiae
Professor jubilatus, sed adhuc
Scholae Eucharisticae Christi Dis-
cipulus, hanc totam studiosè lu-
stravi: nihilque ulla censura, sed
magna commendatione, & pu-
blica editione dignum inveni.
Leodii hac 8. Novembris. ann.
1669.

F. P. MATTHIAS HAUZEUR
qui supra.



2. Ad sciendam sapientiam & disciplinam, Prov. 1.
ad intelligenda verba prudentie; ad susci-
piendam eruditionem doctrinae, justitiam
& iudicium, & equitatem: ut detur par-
vulis astutia, adolescenti scientia & intel-
lectus. Audiens sapiens sapientior erit, &
intelligens gubernacula possidebit: animad-
verte parabolam & interpretationem, ver-
ba sapientum & enigmata eorum.



O Tu divinum, sanctissimumq; Sacramentum, Eccles.
obducta tibi per signa obscuritatum, quasi vela & Hier. c. 3
integumenta, patefacta perspicue nobis ostende; men-
tesque nostras aculos singulari, & quæ obtegi non po-
test, luce perfice.

MONITIO

AD

DISCIPULOS

LECTIONI PRÆVIA

Ex Bernardo.

Convenitis ad audiendum Deum :
convenitis ad orandum & adorandum.
State ergo cum reverentia Fratres.
State in sollicitudine & devotione mentis ;
maximeque in loco Orationis & in
HAC SCHOLA CHRISTI &
Auditorio spiritali. Nolite considerare
dilectissimi quæ videntur & temporalia
sunt ; sed quæ non videntur æterna. Secundum
Fidem, non secundum faciem
judicate Terribiliter siquidem metuentus
est locus iste, nec major adesse credendus
est numerus hominum, quàm
Angelorum.

Ser. de S. Ioanne Baptista.

Magister adest. Ioann. 11.

Qui habet aures audiendi, audiat quid spiritus dicat

Ecclesiis. Apoc. 2.

Errores corrigendi.

Pag. 18. lin. 27. lege *Comedens* p. 31. l. 16 dele *per* p. 32. lin. 23.
 lege *sponsa* p. 4. l. 13. lege *concupiatur* p. 57. lin. 24. lege *ad lect.*
 13 pag. 58 lin. 10. *Quis* p. 61. lin. 9. istud *Epist.* ult. ad margi-
 nem p. 70. lin. 19. lege *voluit expressam* p. 83. lin. 1. lege *opta-*
tissimum p. 84. lin. 28. lege *iras* p. 117. lin. 10. lege *vivite* pag.
 125. lin. 24. lege *clausuris* p. 127. Doc. 6 lin. 2. *appellat os* p. 13.
 lin. 19 pro *litte* lege *Docum.* lin. 27. *applicationem* p. 148.
 lin. 25. *supra* p. 159. lin. 19. lege *ἰσχυρ* p. 180. lin. 6. lege *in-*
fidelib p. seq. lin. 10. lege *Confessor* p. 195. in fine lege *alas* p.
 198. post. med. lege *agonia* p. 213. lin. 6. lege *ullius* p. 221. l. 22.
 lege *Martyrium* p. 234. lin. 26. lege *patientior* p. 239. Docum.
 lin. 1. lege *Eucharistica* p. 248. lin. 5. lege *indicer* p. 250. l. 11.
 lege *domui* p. 252. Docum. lin. 9. lege *sentinam* p. 260. lin. 22.
 lege *consequendam* p. 263. lin. 15. lege *dicebat* p. 266. l. 3. lege
de scindendi obsonii p. 267. l. 10. leg. *quod* p. 272. sub fin. l. *statum*
 p. 289. l. ult. lege *duobus* p. 299. l. 13. leg. *perfectiones* p. 300. *para*
&c. l. 6. lege *multiplicibus* p. 311. lin. 12. lege *qui* p. 332. Docum.
 lin. 5. lege *ingens* p. 345. l. 9. lege *grossum* p. 349. lin. 23. lege
urgerent p. 371. l. 19. lege *O quanta* p. 377. lin. 8. lege *nota* l. 19
 lege *assimilatus* p. 396. l. 9. lege *inquinatum* p. 411. lin. 9. *m-*
sentissimi p. 441. l. 9. lege *animas* p. 444. l. 7. leg. *ab eo* p. 465
 l. 3. lege *reficeretur* p. 526. lin. 17. lege *fermentatio* p. 548. l. 4.
 lege *sensu* p. 554. l. 12. lege *proximis* p. 587. lin. ult. lege *ad-*
versum nos p. 594. l. 8. lege *innovo* ibidem lin. 21. lege *etiam-*
um aberrant p. 621. Docum. l. 2. lege *Domini* p. 624. l. 8. lege
est p. 636. l. 12. lege *urgere* infra lin. 26. lege *Et hi* p. 640. l. 7.
 lege *inquinatos* p. 645. l. 12. lege *alandas* p. 657. l. 2. lege *Non*
tibi si p. 677. l. 5. lege *esset* p. 689. lin. 11. lege *volenti*.



PRIMA CLASSIS

IN QUA

CHRISTI PRÆCEPTORIS

Eucharistica traduntur Documenta

Per decem Lectiones:

1. *De Fide.*
2. *De Spe.*
3. *De Timore qui comitatur Spem.*
4. *De Misericordia, qua fulcitur Spes.*
5. *De Charitate Dei ad nos.*
6. *De Charitate nostra reciproca in Deum.*
7. *De Charitate fraterna ad proximum.*
8. *De Charitate ad defunctos.*
9. *De Virtute Religionis.*
10. *De Devotione, qua militat Religioni.*

MONITIO
AD
DISCIPULOS
LECTIONI PRÆVIA

Ex Bernardo.

Convenitis ad audiendum Deum :
convenitis ad orandum & adorandum.
State ergo cum reverentia, Fratres.
State in sollicitudine & devotione mentis;
maximèque in loco Orationis & in HAC
SCHOLA CHRISTI & Auditorio spiri-
tali. Nolite considerare dilectissimi quæ
videntur & temporalia sunt; sed quæ non
videntur eterna. Secundum Fidem, non
secundum faciem judicate. Terribiliter si-
quidem metuendus est locus iste, nec major
adesse credendus est numerus hominum,
quàm Angelorum.

Ser. de S. Joanne Baptista.

Magister adest. Joan. 11.

Qui habet aures audiendi, audiat quid spiritus
dicat Ecclesiis. Apoc. 2.



LECTIO I.

DE FIDE.

Quod Eucharistia sit Mysterium
Fidei, & Mysteriosa quædam
Epirome Veritatum Or-
thodoxarum.

CHRISTUS MAGISTER exigit à Disci-
pulis suis spiritum Fidei, tanquam dis-
positionem sine qua non valeant assequi
Doctrinam à se tradendam in hac Eu-
charistica Schola.



*Accedentem ad Deum oportet primò
credere, quia est : sine Fide enim im-
possibile est placere Deo. Et quidem
Apostolus speciale Fidei exerci-
tium injungit iis qui accedere
volunt ad Sancta Sanctorum, dicens : Acce-
damus cum vero corde, in plenitudine Fidei : Cor*

Hebr. xi.

Cap. xii.

Exod. 3.

verum appellat quod veritati cuiusvis à Deo revelatæ plenè & integrè acquiescit; omnem errorem, ambiguitatem, diffidentiam abigit; & cavet ab omni curiositate, seu curiosa inquisitione, quæ fieri posset huiusmodi verbis hæresim redolentibus: Cur? Quare? Quomodo? Nam Fides in sua plenitudine necessaria est, cui nec ulla falsitas insit, nec charitas desit. *Moyse* accessurus ad Deum (de rubo vocantem) *abscondit faciem suam*: & hæc absconditio faciei designabat integritatem Fidei; omnis utique curiositatis aut dubietatis expertem.

Fides est clavis quæ sensum aperit ut intelligentur Scripturæ, necnon Mysteria quæ sub Eucharistico velamine atque volumine continentur. Fides est fax quæ mentem illuminat, ut reconditos in eo Sapientiæ thesauros inveniat. Fides baculus est, qui humani intellectûs infirmitatem sublevat & sustentat, nè claudicer, nè cespiter aut impingat in indaganda veritate. Baculus, inquam, qui consolabatur Davidem quando aspirabat ad hanc mensuram in ejus conspectu paratam adversus eos qui tribulabant ipsum. Baculus denique figuratus in illo quem Hebræi manibus gestabant, Agnum edentes. Profectò posuit Deus tenebras latibulum suum Sacramentale; nec quicquam in eo videtur, nisi in Ænigmate: ut ob id nullus illud securè scrutetur aut exquirat, nisi baculo huic in-

nexus,

nixus, illustratus hac face: nam quisquis rationem sibi in Ducem adsciscit, procul dubio exerrabit & perdetur.

Annales Minorum referunt quod Adolef-
cens quidam hujus instituti, probatæ vitæ, &
regularis disciplinæ studiosissimus in Provincia
Tusciæ, unum, idque magnum malum patie-
batur, quod quando Corpus Christi elevaba-
tur in Sacrificio, minime illud posset cominùs
aspicere. Re collatâ cum probis viris, scrutati
sunt undique mysteriosi mali originem; sed
frustra, donec senior & peritior in eludendis
Dæmonis artibus, interrogavit; Cujas esset? &
an Sacro Baptismate fuisset intinctus? ex oris
Africanis se esse respondit; & licet parentes
habuerit Christianos, se nescire an licuerit in-
ter Saracenos intingi. Superiores, inito con-
silio, ad cautelam juxta formam Canonicam
Sacro abluerunt Lavacro. Quo accepto pro-
tinùs ablatum est velamentum ob oculis cæci
nati, & clarè vidit (quod ante non poterat)
Augustissimum Sacramentum. *Ecce non potest*
Deus agnosci antequam credatur in eum. Baptis-
mus Sacramentum Fidei est, & Janua Cælo-
rum; meritò *illustrationis nomine celebratus*, eo-
quòd ejus lumine ad alia Sacramenta videnda
homo fidelis illustretur ac, velut manu ducatur.
Si ergò visus Sacramento Fidei non mundatus,
nè quidem sacras species valuit intueri: quan-
to minùs ei licuerit quod intùs latebat, agnos-
cere?

Anno Re-
lig. 77.

Aug. 1. 3.
de Symb.
cap. 2.
Dion. A.
reop. Ec-
clie. Hie-
rarch. c. 5.

Ioan. 4.

Rom. 10.

Levit. 24.

Cum Christus inciperet differere de hoc adorando Sacrificio & Sacramento cum Samaritana muliere, priusquam ei primas de illo tincturas seu impressiones ingereret, mox exegit ab ea Actum Fidei, dicens : *Mulier, crede mihi.* Oportebat enim tale remedium opponere, & adhibere sanando morbo primævæ infidelitatis. Mors in mundum intraverat per aurem, quando veterinosus ille serpens falsis persuasionibus seduxit mulierem; & hæc virum suum induxit ad edendum de fructu arboris, quem ei vetitum erat attingere. Ergo per aurem antidotum (veneni expulsum) immitti debuit, & impiæ credulitatis (Dæmoni adhibitæ) morbus sanari per Fidem verbi illius qui est via, veritas, & vita *Fides enim ex auditu : auditus autem per verbum Christi.* Hinc est quod annuntiandam primò censuerit Eucharisticam veritatem uni mulieri, ut exinde manaret in aurem & mentem viri.

Hæc est poena talionis statuta per Legem, ut restituatur *oculus pro oculo, dens pro dente.* Prudentia carnis suffoderat oculum Fidei ab initio, cum homo serpenti crediderat promittenti similitudinem cum Deo, & vitam quam minime videbat sub fructu quem ei edere suadebat. In hujus ergo temeritatis satisfactionem (justa censura) Deus exigit, ut Fides eruat oculum Humanæ Prudentiæ; jubetque homini ut humiliter firmiterque credat Chr.

sti in Eucharistia præsentiam, promittens manducanti vitam æternam; esto eam minimè videat. Nam quia carnis eum oculus scandalizavit, eruendus fuit: melius enim est ad vitam ingredi unum oculum habentem, quàm oculo naturalis adhuc rationis utentem, reum effici gehennæ ignis. Certè Ludovicus Franciæ Sanctus Rex, aliquandò monitus Christum sub forma speciosi pueruli apparere inter manus celebrantis dum elevaret Hostiam, & invitatus ut visum veniret; renuit oculo carnis aspicere, quem internâ fide sat superque contemplabatur ut veraciter præsentem.

Samaritana illa mulier, audiens fusiùs differentem de novo Sacrificio, cujus usu & virtute deinceps ubivis adoraretur Deus in spiritu & veritate, mox adjecit se scire *quia Messias venit qui dicitur Christus*; qui & annuntiaret omnia ad latreuticum veri Dei cultum spectantia. Ex qua responsione sumens ipse occasionem manifestandi seipsum, asseveranter ei dixit: *Ego sum qui loquor tecum*. Igitur si cuivis vero, si principiis sciendi, si cuique in sua arte, si cui aut cuivis verbo credendum est; si Pythagoræ tanquam irrefragabili credebatur, deque ipso dicebatur; *ὁ υἱος ἔφα*: ipse dixit: quid debetur de se testificantī Christo, qui est principium veritatis, immò veritas ipsa per essentiam, ars & verbum originale omnium: illi, inquam, *qui potens est omnia facere superabundanter*

Ephes. 30

*quàm intelligimus, aut quàm petimus? Et ubi foret hæc ejus potentia, si non triumpharet de humana intelligentia? & quis veræ Fidei locus foret circa opera ejusdem potentia, si quod hæc operatur, sensus deberet comprehendere? Quid enim est Fides nisi credere quod non vides? Denique quodnam ipsiusmet Fidei foret meritum, cui humana ratio præberet experimentum? Velatum itaque dare Dominus cor suum voluit Corpus suum, ut esset mysterium, seu secretum objectum Fidei; & fidelis quisque meritum haberet, dum verbis ejus pluiquàm sensibus suis Fidem adhibet quoniam illi prædicantur esse *Beati, qui non viderunt & crediderunt.**

Thomas Angelicus insigne de Scriptura proponit, & convenienter exponit exemplum, quo declaret, hinc quidem aliorum sensuum deceptionem; illinc verò Fidei (quæ ex auditu solo est) certitudinem circa Eucharistiæ Mysterium. Contemplandum, inquit est quid contrigerit in benedictione Jacob quando se præsentavit Isaaco Patri, pro fratre suo Esau, suadente Matre Rebecca. Sed præmittendum est ex Apostolo, in unoquoque homine esse quodammodò homines duos; quorum unus dicitur *Interior & Spiritualis*, qui spectat æterna sub directione gratiæ; *Exterior* alter & *Carnalis*, terrena sapiens, duce sensu. Hoc posito, jam videamus qualiter sensus Isaac sint decep-

ti, putantis sentire Esau, dum ejus similitudinem sentit, qua velatus erat Jacob. Quatuor. *Gen. 27.* porro personæ concurrerunt in hac figura; scilicet Isaac & Rebecca, quasi masculus & fœmina; necnon Jacob & Esau. Duo priores signant duas naturas in nobis; id est Corpus & Animam: masculus qui magis solet esse manifestus & exterioribus intendit, denotat anteriorem hominem, id est corpus cum suis sensibus: Fœmina verò quæ domi residet & familiam regit, denotat interiorem, id est, animam quæ gerit curam salutis suæ & aliorum. Jacob bonus & formosus, habitans in tabernaculis, quem diligit Rebecca, id est fidelis anima, significat Corpus Christi verum. Esau quem amabat Isaac, id est corpus, eo quòd de cibis ejus vescitur, significat substantiam panis cum suis accidentibus, scilicet colore, sapore, odore, & cæteris.

Dùm igitur Isaac quasi homo exterior, v. g. Sacerdos benedicere parat, mox Esau, id est substantia panis recedit: sed similitudo Esau, scilicet vestes cum odore, pelles pilosæ, cibus cum sapore; panis (inquam) accidentia manent circa Jacob, id est Corpus Christi, undè fit ut in omnibus his, sensus Isaac, id est humani corporis fallantur. Ibi enim fallitur visus caliginosus Isaac, dùm putat præ oculis habere Esau, id est panem, cùm tantum habeat vestes ejus, scilicet species panis; & sub illis latet

tet Jacob velatus, id est, substantia Dominicæ Carnis. Ibi fallitur gustus, quia putat comedere cibum Esau, id est panem; & gustat interim ejus tantum similitudinem. Ibi fallitur Olfactus, quia putat sentire odorem Esau, id est panis, qui tamen revera non adest; sed sentit odorem vestimentorum ejus, id est accidentium panis, quibus vestitus est Jacob; scilicet Christus. Ibi quoque fallitur tactus Isaac, id est corporis nostri; eo quod se putat tangere Esau, id est panem, & tangit pelliculas similes Esau, id est species panis, quibus indutus est Jacob, id est Corpus Christi. Sapiens erat Isaac, & interim fallebatur in judicio cognoscendi Esau: sic & homo noster exterior fallitur in judicio panis Altaris, præterquam auditu. *Vox quidem, vox Jacob est; sed manus, manus sunt Esau*, ait Isaac. Manus quas tango sunt Esau; nihil falsius. Sed vox quam audio dicentis: *Ego sum*, vox est Jacob; nihil verius. Similiter Sacramentum quod tango, substantia panis est; nihil falsius: vox verò dicentis: *Hoc est Corpus meum*: vox est Christi; nihil verius. Sic igitur Rebecca, id est fidelis anima in sua fide non fallitur: credit enim verè in sacra benedictione esse Jacob, id est Christum velatum similitudine seu spoliis Esau, id est accidentibus panis, absente ejus substantiâ.

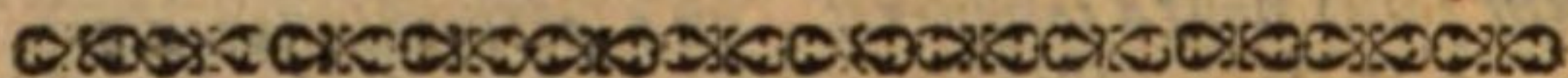
Ergò præstet Fides supplementum sensuum defectui. Verè enim canit Ecclesia: *Visus, gustus, tactus,*

tactus, in te fallitur : sed auditu solo tunc creditur. Credo quicquid dixit Dei Filius : Nil veritatis verbo verius. Et iterum : quod non capis, quod non vides, Animosa firmat Fides, præter rerum ordinem. Benè, Animosa; quoniam magnarum hic vigor est mentium & valdè fidelium lumen est animarum, incunctanter credere quæ corporeo non cernuntur intuitu; & ibi figere desiderium, ubi nequeas inferre conspectum : ait Leo ter Magnus : Hæc autem pietas, undè in nostris cordibus nasceretur, aut quomodo quisquam justificaretur per eam, si in eis tantum salus nostra consisteret, quæ obtutibus subjacerent ? Undè & illi viro, qui de Resurrectione Christi videbatur ambigere, nisi in ejus carne vestigia Passionis & visu explorasset & tactu; dixit : Quia vidisti me, Thoma credidisti. Beati qui non viderunt & crediderunt.

Leo Ser. 2.
Ascens.

Ex quo sequitur, nullam omninò justitiam reperiri in iis qui Fide carent : nullam salutem obtineri posse ab Hæreticis qui huic Eucharisticæ veritati (quæ inter orthodoxas primaria est) adversantur; nihil grande cogitari ab iis qui oculos suos statuerunt declinare in terram, hære in luto fœcis, sensum sequi, ut demùm in foveam cadant. Ecclesiæ Catholicæ summum ejus bonum invident; supremum decus eripere contendunt, pignus immortalitatis, oculum sanctitatis, animam veræ Religionis, fulcimentum Pietatis, uno verbo, Religionem ipsissimam. Nam ubi hæc stare, nedum

nedum esse possit sine jugi Sacrificio? Tolle illud: Quid in orbe supererit, nisi chaos horrendum, immanè, ingens erroris, infidelitatis, confusionis, ac corruptionis omnimodæ? Quid enim aliud apparet aut videtur in sorte partis adversæ? Sed de hoc alias ad lect. 12. Nunc juvat eorum insaniam & reprobum sensum paucis exponere, retundere, confutare; si non ad ipsorum conversionem; certè ad confirmationem omnium illorum, qui crediderunt Christo in vitam æternam.



CONTRA
FALSITATEM HÆRETICAM

Primò.

*Stabilitur Veritas Præsentiae Christi in
Eucharistia tribus fundamentis.*

Negant illi Præsentiam Christi veram & realem in Sacramento: quam nihilominus Sacræ Scripturæ; quam torrens Doctōrum; quam innumera Miracula credibilem faciunt nimis.

Scripturæ.

Seriò perpendantur. 1. Illæ, in quibus fecit Dominus promissionem, apud Joannem: 2.

Illæ

Illæ quæ promissionis executionem tradunt, apud alios Evangelistas : 3. Illæ quæ Sacramenti jam instituti usum exprimunt, apud Paulum. Quoniam apud omnes & singulos, adeò perspicui sunt textus, ut nullatenus exponi patiantur de figura Corporis tui, Domine; nisi ab eis qui fornicantur abs te, & elongant se à spiritu tuo. Et verò tempus erat, non ampliùs figurandi aut significandi, sed re-ipsâ exhibendi temet-ipsam. Itaque

I. Refert Joannes Apostolus, quomodò post multiplicatum in deserto Miraculosum Panem (in quoddam præludium provisionis ac multiplicationis Eucharisticæ) cœperit Dominus prædicere ac promittere populo turmatim sequenti, daturum se eis *cibum qui non perit, sed qui permanet in vitam eternam*; utique *Panem verum*, hoc est verè nutrientem; *Panem vivum*, vitaliter ac incorruptè nutrientem; *Panem vitæ*, seu vivificantem; *Panem de Cælo*, adeòque supersubstantialem, supernaturalem, ac coelestem; *Panem à Patre jam datum*, hoc est se-ipsam, de ejus voluntate caro factum; *Panem à se in futuro re-ipsâ dandum* nobis in cibum. Promissionem hujusmodi tam frequentibus, tam distinctis verbis factam, firmavit juramento duplicato, immò octies (in eodem Joannis contextu) repetito; obtestando suam ipsius Veritatem & Veracitatem Divinam. Adjecit Præceptum expressum de manducanda

carne

carne Filii Hominis : Comminationem mortis
 eternæ ab eis incurrendæ qui defuerint : No-
 vam promissionem Resurrectionis & vitæ æ-
 ternæ ac divinæ iis qui manducaverint. Ex-
 pressit formalissimè Carnem & Sanguinem Fi-
 lii Hominis, asseverans quod illa sit verè Ci-
 bus; quod iste sit verè potus; ut vel sic ob-
 viaret omni interpretationi improprie, fictæ,
 figurativæ aut metaphoricæ. Nec aliter id Ju-
 dæi tunc præsentis interpretati sunt, quàm se-
 cundùm Litteram; nec dubitaverunt à Deo
 vero fieri posse tantum miraculum. Sed quia
 Christum non credebant esse Deum, scan-
 dalizati sunt, & tanquàm de impotente ho-
 muncione submurmurantes, litigabant & di-
 cebant: *Quomodo potest hic nobis carnem suam da-
 re ad manducandum?* Ipse litigium audiens &
 murmur, tantùm abest ut aliquid relaxaverit
 de verbis suis, aut de intellectu eorum; quin
 è contra potius argumentis variis & validissi-
 mis confirmaverit; ut patet. Quocirca qui
 proprio iudicio reformare præsumunt sermones
 ejus, & ad gustum suæ affectionis aut sensus
 interpretari; qui desuper ultra Quarizant aut
 Quomodizant; non alio spiritu putandi sunt
 afflari, quàm sibilo antiqui serpentis, qui pro-
 toplastis tendens insidias, dicebat: *Cur præcepit
 vobis Deus?* Quis sensatus æquanimiter ferat
 verba, sincero ac simplici animo à se prolata,
 detorqueri in varios sensus, aut ad alterinas eis
 glossas

glossas apponi? Dicebat Job *semel loquitur* Job. 33.

Deus; & secundo non repetit: Nihilominus ecce non semel dixisse contentus, repetiit multoties, promisit, repromisit, juravit, præcepit, minatus fuit, expressit, confirmavit hanc Eucharisticam veritatem, quantum fieri potuit: utique prævidens quantas oppositionum, contradictionum, litigiorumque tempestates passura esset successu temporis; eoquod humano sensui & rationi videretur opposita.

II. Matthæus, Marcus, & Lucas distinctissime referunt hujus Dominicæ prædictionis & promissionis executionem, seu sui-ipsius realem communicationem, multis modis. 1. Referendo præviam panis & vini benedictionem; non ad solam refectionem aut usum humanum naturalem; sed ad usum sacrationem, supernaturaliorem, ac miraculosiorem, quam in tota priori parte Cœnæ, & in duplici illa miraculosa panum distributione. 2. Referendo verba à Christo prolata: *Accipite; manducate; bibite; facite*: quæ significant actiones propriè dictas, exteriores, reales comedendi, bibendi, faciendi; non autem tantum significandi, figurandi, credendi, &c. 3. Uniformiter referendo formam primæ consecrationis sub his verbis: *Hoc est Corpus meum*: quorum verborum veritas punctualis & indivisibilis consistit in sensu propriè dicto; à quo tot falsi & quasi adulteri sensus incerti, improprii, metapho-

Matth. 26

Marc. 14.

Luc. 22.

metaphorici sacrilegè depravantur. Quid enim
 2. Cor. 1. est aliud, apud Paulum *adulterare verbum Dei*,
 nisi varios inde sensus spurios, ab unico &
 sincero sensu propriè dicto alienos depravare?
 4. Referendo verba adjuncta primæ illi con-
 secrationi : *quod pro vobis datur* : quæ verba
 distinguunt hoc Corpus datum pro nobis ab
 omni alio non dato, aut tradendo, seu sacrifi-
 cato. 5. Referendo verba secundæ Consec-
 rationis, quibus propriissimè exprimitur potus
Sanguinis, seu Sanguis ut potabilis ex Calice ;
 non autem ut impotabilis, effusus, aut in ve-
 nis. 6. Calix hic, aut Sanguis sub ea forma
 Consecrationis appellatur *Testamentum novum*
 primò quidem quia Calix iste est instrumen-
 tum ultimæ benevolæ ac beneficæ Dei volun-
 tatis, pacti, seu fœderis pacifici, ex vi Sangui-
 nis contenti : Secundò quia Sanguis iste con-
 tentus, est testimonium authenticum & effi-
 cax illius ultimæ voluntatis ac fœderis quod
 pepigit nobiscum. Ex quo testamenti nomi-
 ne confirmavit proprietatem loquendi & ex-
 pressam intentionem ad captum communem.
 Quis enim non haberetur pro illulore seu im-
 postore, qui pro re promissa ac testamento le-
 gata, aut in pignus, dotem, cautionem tradita
 obtruderet solam illius picturam? Ergò sunt,
 illulores illi, qui pro Christi Corpore ac San-
 guine, non nisi ejus figuram aut simplex Me-
 moriale obtrudunt. 7. Auget hanc proprie-
 tatem-

tatem Testamenti, nomen & ratio Novi, relative ad antiquum: quòd cum in figuram novi fuerit sancitum verâ ac propriè dicta asperzione sanguinis; sacrificialis calix novi Testamenti non consecratur nisi infusione veri ac propriè dicti sanguinis. Quod autem in ordinaria forma Rituali additur: *Æterni: supponit testamentum morte Testatoris confirmatum*, irrevocabile, & in sensu proprio executioni mandatum ac perpetuò mandandum; sicut & æternum ejus Sacerdotium. Exod. 24.
Hebr. 9.

III. Apostolus exprimens usum hujus Sacramenti. 1. vocat eum *Communicationem Sanguinis, Participationem Corporis Christi*: quam utique veram & realem esse, necesse est: 2. Affirmat *omnes qui de uno Pane participant*, unum esse Panem, *unum Corpus*: Non possunt autem omnes fideles dici inter se unum corpus ex sola Unitate specifica Panis & Vini: ergo tales fiunt ex eodem cibo & potu numerico Sacramentali. 3. Condemnat eos qui sumunt *indignè*, eo quod *non* discernant *Corpus Domini*; id est non credant esse tale veraciter, & distinctum ab aliis Cibis: ita ut exinde fiant *Rei Corporis & Sanguinis Domini*. 1. Cor. 9.
1. Cor. 11.

Patres.

OMnes Orthodoxi per quodlibet sæculum ab Apostolis usque modò, professi sunt
B hanc

hanc veritatem, professionemque suam & sensum verbis adeò perspicuis expreslerunt, ut is omnem verecundiam abjecisse putandus sit, qui fuerit ausus in dubium revocare quid ipsi crediderint de tanto Mysterio. Interim eorum tres tantummodo producam in medium, quandoquidem (ex præscripto legis) *in ore duorum aut trium testium stet omne verbum*. Cæteri passim obvii sunt & citantur.

Primus prodeat Ambrosius & dicat: *Panis* L. 4. de Sacram. c. 4. *iste Panis est ante verba Sacramentorum: ubi accesserit Consecratio, de Pane fit Caro Christi: & addat* De My. ster. c. 9. *Quantis utimur exemplis, ut probemus non hoc esse quod natura formavit; sed quod benedictio consecravit. Et quid illud? Qui manu Spiritûs Sancti formatus est in utero Virginis, & igne passionis decatus in ara Crucis. Quid clarius?*

Secundus adsit Ieronimus. *Tantum interest,* In Epist. Tit. *ait ipse, inter Panes propositionis & Corpus Christi, quantum inter imaginem & veritatem. Alias agnoscit & confitetur quod sicut in præfiguratione, Melchisedech obtulit Panem & Vinum; sic Christus obtulerit; sic veritatem Corporis & Sanguinis sui repræsentaverit, id est iterum præsentem exhibuerit: Scribens ad Hebræos asserit, quod Christus sic Conviva & Convivium; ipse comedens & qui comeditur.* In c. 16. Matth. Ex qu. 2.

Tertius Augustinus & ipse pro omnibus spondet ac præ omnibus clamat: *Non das in* Tract. 27. in Ioan. *Carne tua, & Sanguine tuo, nisi quod es: Hortatur* tute

tur: Carnem & Sanguinem Christi, non edamus
 tantum in Sacramento, quod & multi mali; sed us-
 que ad spiritus participationem manducemus, &
 bibamus, ut in Domini Corpore tanquam membra
 maneamus, ut ejus spiritu vegetemur. Affirmat
 quod cum Panis ad illam visibilem speciem perdu-
 citur per manus hominum, non sanctificatur ut sit
 tam magnum Sacramentum, nisi operante in visibi-
 liter Spiritu Dei. Exponit Allegoriam Davi-
 dis immutantis faciem suam coram Achis, in
 figuram Christi instituentis hoc Sacramentum:
 ubi quod de illo dicitur: ferebatur in manibus
 suis: probat intelligi de Christo: Nam quomodo
 intelligatur id de ipso David, non invenimus, in-
 quit, in Christo autem invenimus: Ferebatur enim
 Christus in manibus suis, quando commendans ip-
 sum Corpus suum ait: Hoc est Corpus meum. Assignat
 distinctionem Communionis spiritualis & sa-
 lutaris à sola sacramentali & damnabili: & hanc
 fatetur etiam esse veri Corporis Christi, sed
 minimè proficere iis qui non manent in Chri-
 sto; quemadmodum nec Judæ profuit, cui
 buccella Dominica venenum fuit; non quia malum
 accepit, sed quia bonum malè malus accepit. Et rur-
 sus. Sic enim, inquit, quisque indignè sumens, non
 efficit ut quia ipse malus est, malum sit: aut quia
 non ad salutem accepit, nihil acceperit. Corpus enim
 & Sanguis Domini erat etiam illis de quibus Apo-
 stolus: qui manducant indignè, judicium sibi man-
 ducat. Denique laudat hominem fidelem, tam

Lib. de
 3. Trin.
 c. 4.

In Ps. 35.

Tract. 26.
 in Ioan.

S. Bapt.
 c. 8.

Epist. 112. illum qui non audet quotidie sumere quàm illum qui non audet ullo die pratermittere; eo quod uterque Sacramentum certatim honorare contendit: Objurgat autem eos qui luxuriosis canticis, *quasi veneno diaboli* prophanant ora sua, ubi Corpus Christi ingreditur. Hæc Augustinus & alia innumera. Cæteri Patres, tam ejusdem Doctoris, quàm Ecclesiæ totius sensui per omnia consonant à primo ad ultimum.

*Ser. 115.
temp.*

Miracula.

Exod. 14. **S**igna faciam quæ nunquam visa sunt super terram, opus Domini terribile. Ita prædictum olim, ita variis postea temporibus factum in confirmationem hujus veritatis. Discant qui non legerunt: recolant qui legerunt apud Historicos, & in vitis Sanctorum qualiter (vel ad firmandos Christianos in fide debiles; vel ad confutandos infideles, vel etiam ad consolandos amicos suos & devotos) Dominus sæpius apparuerit in Hostia sacra sub Infantis, aut Agni visibili specie; sub forma veræ Carnis & Sanguinis: qualiter adorari se fecerit inter manus Antonii Paduani à stupido bruto, nimirum alino: qualiter ab apiculis, aliisque animantibus intellectu carentibus ædificari sibi sacella; aut alterius generis obsequia præstari curaverit: Qualiter è periculo mortis nonnullos eripuerit: atque inter
alios

Baron A.
Chr. 785.
& 552.

alios, Hæbreum puerum ab impio patre (arte, vitriario) in ardentem clibanum, in quo vitrum formare consueverat) injectum, eò quod cum aliis pueris Christianis degustasset particulam Corporis Christi, per triduum servaverit illæsum: Ast plurima horum similia vel majora deinceps sub decursu successuq; lectionum relaturus, his supersedeo; & ad alterum errorem hæreticum breviter refutandum progredior.



Secundò

*Stabilitur Veritas Transubstantiationis
à Simili, Minori, Majori
Potestate.*

Non credit Hæreticus Transubstantiationem, hoc est, integram totalemque conversionem substantiæ Panis & Vini in substantiam Corporis & Sanguinis Christi. Quasi verò virtus illa foret hîc restricta, quæ ab initio mutavit limum terræ in corpus humanum; costam viri in mulierem; aquam in vinum. Quasi verò divina Potestas minùs possit quàm vel Ars humana quæ vilem cinerem mutat in præclarum & nobile vitrum: vel Natura, quæ rorem in vite convertit in vinum, succum florû in dulce mel, operâ apum; & cibum in Carnem,

Tho. O-
pusc. 58.
C. II.

etiam in ventre ipsorummet hæreticorum: aut certe minus Ipsa per seipsam posset quàm per ministerium unius Moyfi, qui mutavit virgam Aaron in colubrum, & aquam in Sanguinem.

Quasi verò eadem omnipotentia non posset mutare naturam rerum quas condidit. Nónne verbo Domini cœli firmati sunt, & spiritu oris ejus omnis virtus eorum. Nónne ad nutum præcipientis repentè de nihilo prodierunt excelsa cœlorum, profunda fluctuum, vasta terrarum? *Iussit Dominus & factum est cœlum: iussit Dominus & facta est terra: iussit Dominus & facta sunt maria: Ipse dixit, & facta sunt; mandavit & creata sunt.* Si ergo tanta vis est in sermone Domini IESV (Ambrosii argumentum est) ut inciperent esse quæ non erant; quantò magis operatorius est ut in aliud commutentur? Denique sermo Dei potestate plenus est, nec dicere ei quisquam potest: *Cur ita facis.* Sed & omnia per verbum facta sunt: quidni per ipsum in nihilum redigi, vel in aliud verti valeant? Vox Domini in virtute, vox Domini in magnificentia.

Si Miracula huic (de qua agitur) Cōversioni similia, etiam à puris creaturis, (sed Dei virtute) producta quærantur, producam innumera. Tulerunt utraque Elizabeth tam Thuringica, quàm Lusitana non semel in suo sinu partes Panis, monetæ, Carnis ad erogandum in pauperes: quæ ut hominum curiosorum as-

pectus

Lib. de
Myfter.
c. 9.

Eccl. 8.

A. Rel.
Mj. 104.
& 241.

pectus effugerent, & sinistra nesciret quod dextera faciebat, subito vertebantur in rosas seu c  didas, seu rubeas, Seraphicus Franciscus filias suas edocuerat hanc artem: nam & ipse fecit aliquando vinum de aqua & aceto per virtutem Crucis; alterum ad suam ipsius sanitatem; alterum ad unius Sacerdotis (hospitis sui) consolationem, multorum n  que accumbentium ædificationem. Fecit Bernardus primogenitus ejus ad propriam & sociorum suorum refocillationem, dum in Hispaniam ex obedientia proficiscerentur. Fecit Guido Cortonensis (   familia & ipse Franciscana) ad suam & aliorum infirmorum curationem. Fecerunt alii Sancti plurimi. Et non possit Dei Filius per se ipsum seu de vino facere sanguinem, seu de pane carnem? Ergone peiores Diabolo sunt Hæretici! Peiores san  , cùm non credant quod quod ille credidit, dum à Christo petiit: *Dic Matth. 4. ut lapides isti panes fiant.* Gandavi (ad Sanct   Pharaildis) asservantur panes conversi in lapides, & ibidem proprio spectaculo monstrantur sub eadem omnino forma panis tam quoad crustam, quàm quoad micam. Videant qui non credunt, & convincantur; utinam & convertantur. Sed, heu! *Induraverunt facies suas Jerem. 5. supra petram, & noluerunt converti.*

An. 6.
9. & 43.]

Matth. 4.

Jerem. 5.

Tertiò

*Probatur Accidentium presentia non
obstare veritati, Triplici Simi-
litudine.*

N Ec admitit Hæreticus accidentia Panis & Vini posse subsistere extra proprium subiectum, quantumvis multa rariora videant, quæ vel Gratia, vel etiam Natura operatur, huic miraculo nullatenus absimilia.

4. Reg. 2. Nónne divina virtus ab Elizeo participata, jactu modici salis *aquas* amaras convertit in dulces, nullâ factâ mutatione speciei exterioris.

2. Reg. 10. Nónne Gratia Spiritûs Sancti immutat peccatorem in virum alterum (prout Sauli dictum & factum fuit: ita ut ad extra nil mutatus, verè dicere possit: Non sum ego qui fui: vivo, jam non ego?

Nónne naturali quadam virtute gallina, columba, aut alterius speciei volucris, ova quibus incubat, convertit in carnem, imò in animal vivum; testa, seu ovi forma remanente extrinsecus, quamdiu pullus non excluditur?

Luc. 3. Profectò Spiritus Sanctus in Columbae specie super Christum visus est, dum baptizaretur

tur à Joanne, in signum prognosticum quod hujusmodi mutationem operaretur in Eucharistia, qualem solâ vi naturæ operatur columba. Hinc enim est quod Ecclesia consueverit antiquitus reponere sacras Hostias in aurea columba, altari desuper appensa: quam praxim signis etiam cœlestibus approbavit Deus. Nam illa quam S. Basilius confici fecerat, eo celebrante & Hostiam levante, sæpius agitari motu miraculoso visa est. Refert Bernardus unam vivam & splendidam aliquando volitasse super caput S. Malachiæ Episcopi, dum lacris operaretur. Annales Minoritici fidem faciunt quod apparitione persimili dignatus fuerit non semel B. F. Gualterus Pictaviensis Episcopus. Nec dubium quin ista columba fuerit Spiritus Sanctus; qui sub eadem figura rostro detulit hostiam & intulit in os Falconis Episcopi Tholozani, dum faceret coram B. Maria Oigniacensi. Sedit quoque diu super labrum Calicis, in quem immissa erat aqua, miraculosè conversa in sanguinem in urbe Erpifordia; apud Baronium.

Baron. A.
Chr. 17.

A. Ret.
107.

An. Chr.
1188.

In principio ferebatur super aquas; eo ferè situ quo avis ovis suis incubat: nimirum ut eas suâ virtute fœcundaret, & ex eis multigenos effectus produceret. Supervenit in Mariam, ut eam sua quoque virtute obumbrando, Christum ex ea conciperet atque incarnari faceret. Mechtildis Virgo, dum in festo solemnî An-

untia-

nuntiationis Missam audiret, ad illa verba Diaconi cantantis Evangelium: *Spiritus sanctus superveniet in te, & virtus Altissimi obumbrabit tibi.* Vidit eundem sub eadem specie columbæ eidem Virgini rursus obumbrantem, ut olim.

Cæterum non obstantibus adeò validis pro Eucharisticâ veritate argumentis, indurati manent in suo errore pertinaciter Hæretici; Nec dabunt cogitationes suas ut revertantur ad Domi-

Osc 9.

Apoc. 17.

num, quia spiritus fornicationis in medio eorum est: Et inebriati sunt de vino meretricis magna, quæ corripit terram in prostitutione sua, habens poculum aureum in manu sua, plenum abominatione & immunditia fornicationis ejus. Nihil proinde Christo cum ipsis; nec ipsis cum eo in hac schola: quia cum fide careant, consequens est ut & auditu careant quo excipere; & spiritu quo percipere seu intelligere valeant mysteria regni Dei. Hi sunt qui segregant semetipsos, animales, spiritum non habentes: sic eos describit Apo-

Judas ep.

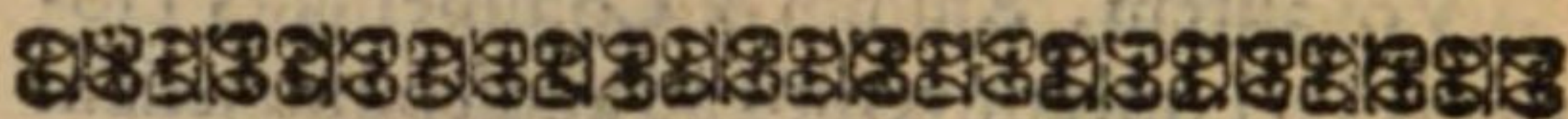
stolus Judas Jacobi: Cùm ergo segregati sint, & tanquam putrida membra rescissi à Corpore Christi quod est Ecclesia; profectò nec eundem spiritum Fidei habent, quo veri fideles uniformiter animantur; nec in lumine vultus Dei ambulant: sed carnales animas gerunt, traditi in reprobum sensum. Quem ergo fructum sperare possit ab iis qui spiritum non habent?

2. Cor. 4.

Hæc est gens quæ non audivit vocem Domini Dei sui, nec recepit disciplinam: perierit fides, & ablata est de ore eorum.

Jerem. 7.

Vos autem, Alumni & Commensales Homi-
 nis Dei, qui convenitis ad audiendum; etiam
 frequenter ad edendum: ne sitis rebelles lu-
 mini; neque dicatis: *Durus est hic sermo*: quemad-
 modum illi capharnaitæ dixerunt, qui potius ip-
 simet *duræ cervicis* erant; & *incircumcisis cordibus*
 & *auribus Spiritui sancto resistebant*; quod eis po-
 steà impropere ait Stephanus testis Christi. Ad
 vos, inquam, ei sermo est, & unumquemque
 vestrum alloquitur, & dicit: Tu quisquis ad-
 hæres mihi cum Petro & cæteris Aposto-
 lis; qui veritatem & suavitatem *eternæ vitæ*
 de verbis meis hauriebant, unde Hæretici
 hauriunt mortem: Tu qui me audis, & legis
 hæc: Age; dicito mihi; quoniam hic & nunc
 interpello te, quomodo tunc interpellavi Mar-
 tham sororem Magdalenæ & Lazari: *Credis* Ioan. 1.
hoc? Aut quomodo alias interrogavi cæcum
 natum: *Credis in Filium Dei*! Aut quomodo cap. 9.
 Patrem adolescentis lunatici: *Si potes credere,*
omnia possibilia sunt credenti: Profectò si sapue-
 ris, respondebis mihi cum Martha: *Utrique Do-* Marc. 9.
mine, ego credidi. Sed & cum cæco nato, & illu-
 minato procidens, non solum auscultabis, sed
 etiam adorabis me. Insuper implorabis adju-
 torium meum cum parente Lunatici, quo su-
 stentem incredulitatem tuam, fideique tuæ de-
 fectum suppleam. Denique orabis & dices cum
 Apostolis meis. *Domine, adauge nobis fidem*. Luc. 17.



Discipulus Fidelis postulat à Christo Magistro suo Donum perfectæ Fidei ; ut congruè proficere possit de doctrina ejus.

ORATIO.

V Tique Domine, utique ego verissimè & firmissimè credo & confiteor quia tu Homo-Deus (quem in hoc Altaris Sacramento nec ullus concipit intellectus, nec percipit sensus) integrè perfectèque resides sub particula panis, sub guttula vini. Totus, inquam, ac tantus, quantus es in illa vastissima cœli regione, ubi adoraris; qualis es in tua gloria, ubi amaris à Sanctis tuis. Verum tamen humiliter agnosco, atque ingenuè confiteor imbecillitatem sensus, hebetudinem spiritus mei, prostratus ad pedes tuæ Majestatis; totis medullis animæ meæ supplicans, ut digneris excitare, erigere, augere, perficere fidem hanc tam in condiscipulis meis fidelibus tuis, quàm in me omnium ineptissimo. Equidem infirma nimis est, abjecta, & exigua, grano dumtaxat sinapis similis, & modico plus quàm nihil, respectivè ad nostram necessitatem, ad vota animarum nostrarum, & ad meritum te-
stificationis

stificationis tuæ; quoniam *Testimonia tua credibilia facta sunt nimis*; adeoque dignissima, quibus omnimoda fides adhibeatur, omnimodus honos & veneratio deferatur. Tu enim es via: non deviabimus unquam, si te sequamur. Tu veritas; non ab errabimus, si audierimus te. Tu vita: non est quod mortem timeamus; si te possederimus. *Scio cui credidi, & certus sum*, quia potens est.

Domine: Adauge nobis fidem, & infirmæ defectum supple per unionem ad fidem illorū omnium, qui tibi fideliter adhærent, siue sint vivi, siue defuncti. Mandabas enim olim Judæis, ut, si Domesticorum numerus foret *minor quam ut sufficere posset ad esum Agni*, assumeret quisque vicinum qui conjunctus esset domui suæ, juxta numerum animarum quæ sufficerent. Nos igitur qui sumus Domestici Ecclesiæ tuæ, agnoscimus nos minimè sufficere ad capiendam tanti mysterii profunditatem, Memoriam veneramur Sanctorum tuorum in Missa, supplicamusque, ut *Communicantes* simus cum eis tanquam optimis vicinis nostris; protestantes nos consecrare & edere Corpus tuum in ea fide, quâ gloriosissima semper Virgo Maria Genitrix tua te concepit, parturivit, & nutrit: quamque receperunt, tenuerunt, & prædicaverunt Apostoli tui, pro cujus defensione Martyres tui sanguinem fundere, vitam suam profundere non dubitaverunt: cui demum

Con-

Confessores, virgines, viduæ, atque omnes Electi tui usque ad mortem obsecuti sunt: ut illorum fidei nostra per omnem modum conformis existat, necnon ex ea crescat in dies, & convalescat amplius, persistatque immobilis usque ad finem.

Adauge nobis fidem, Domine, dilatando eam, & educendo de corde ad os per apertam & publicam confessionem veritatum, quas ipsa nobis demonstrat: de ore ad manus & opera, per conformitatem vitæ cum norma sanctitatis quam tradit & docet; necnon per fortem tolerantiam malorum, & omnis generis tormentorum pro ejus defensione, usque ad mortem, si sic oportuerit aliquando: quatenus per fidem cordis consequi iustitiam, & per oris, operisque confessionem mereamur assequi salutem, quam illis promissisti, ac præparasti, qui non erubuerint te legitimum Dominum, unicumque Magistrum suum confiteri coram hominibus. Adauge Deus meus; adauge hanc fidem, & talibus eam dita favoribus, quales in fidelem Zacheum effudisti, quando in illius domum ingressus, & ab eo gaudenter exceptus, approbasti eum tanquam legitimum Abrahamæ filium & imitatore fidei illius, qui audire meruit *Pater omnium credentium*; adeoque participem eum effecisti benedictionum, quas impertitus fueras celeberrimo Patriarchæ.

Adauge, corrobora, confirma fidem in nobis;

bis ; ut firma stat adversus quoslibet Antichristos, non solum externos, quales sunt Hæretici, aliique infideles; sed etiam internos, ut sunt sensus proprii & sentimenta naturæ, rationes, & inquisitiones humanæ. Captivare volumus omnem intellectum nostrum in obsequium Eucharisticæ veritatis, & eum immolare subtus altare tuum *propter verbum Dei*, ad honorem divinæ tuæ testificationis : ingenuè protestantes nolle nos unquam quidquam scrutari vel scire de tanto Mysterio, nisi quod & quantum de eo per nudam fidem edocemus & apprehendimus, ut in spiritu & veritate adoremus te & Patrem tuum. Absit ut de perversa illa atque adultera generatione simus, quæ non credit nisi per signa & prodigia viderit. Justum quippè est & consonum æquitati, ut creatus spiritus sese subjiciat increato, qui solus est expers erroris, & nec falli potest nec fallere. Judæi signa petant, & sapientes hujus sæculi sapientiam quarant quæ de terra est, ac humanis nititur rationibus : Nos Christiani sumus, non Judæi: fideles sumus, non Pagani. *ad firmandum cor sincerum sola fides sufficit.*

Adauge nobis fidem Domine ; & vita tui spiritus animatam, atque ab omni alio motivo vel respectu liberam, quam oris tui testimonio, eam amplificare digneris, dilatare, & extendere usque ad omnes Ecclesias totius orbis Christiani: ut in earum singulis hoc oculo fidei te videam.

videamus, te agnoscamus, te adoremus, tanquam genuini filii Patris nostri Seraphici, cum primævis Discipulis ejus, fratribus nostris: qui, quoties in itinere positis aliqua cominus aut eminus occurrebat Ecclesia, mox procumbentes in terram, edebant orationem, quam à religiosissimo suo Patre didicerat, sub his verbis in ejus Testamento expressis: *Adoramus te sanctissime Domine Iesu Christe, hinc & ad omnes Ecclesias quæ sunt in toto mundo, & benedicimus tibi; quia per Sanctam Crucem tuam redemisti mundum.*

Adauge nobis fidem, Domine; amplifica eam & dilata per universum orbem terrarum, redigendo sub ejus imperium & obedientiam quoslibet Infideles, Judæos, Turcas, Hæreticos, & Scismaticos; ut unà nobiscum veniant adorare te, & conveniant in unitatem, fidei, & agnitionis tui. *Confiteantur tibi populi Deus, confiteantur tibi populi omnes. terra dedit fructum suum.* Istud erat singulare votum sanctissimi pueri tui David: est & commune omnium nostrum; & hæc est petitio communis Ecclesiæ Sponsæ tuæ, matris nostræ. *Omnipotens sempiternæ Deus, qui salvas omnes, & neminem vis perire: respice ad animas diabolicâ fraude deceptas, ut omni pravitate deposita, errantium corda resipiscant, & ad veritatis tuæ redeant unitatem.*

Cùm igitur terra nostra tam eximium, tamque salubrem in suo sinu fructum ferat, fructum

Etum vitæ; sitque expositus in medio templi
tui ad salutem & sanitatem gentium; quid
est quod à tam paucis colligitur? O lumen
æternum Deus, qui illuminas omnem ho-
minem venientem in hunc mundum, effun-
de radios tuæ veritatis, diffunde rorem tuæ
miserationis in Gentes quæ te non noverunt, &
in regna, quæ nomen tuum non invocaverunt:
In eos quoque quos seduxit hæresis, abduxit
à via tua, & transformavit in filios Belial. Heu!
heu! Domine Deus: ut quid oblivisceris mise-
reris tot animabus quas traduxit insipientia! Si
Evangelistæ quærantur, excita potentiam bra-
chii tui. Nunquid enim abbreviata est manus
tua, aut aggravata auris ut salvare nequeas
modò, sicut ante?

Excita Spiritum Apostolicum unius Fran-
cisci Xaverii; excita Seraphicum Francisci
Minoris, excita Evangelicum Sancti Do-
minici, in eorum alumnis hodiernis; ut ipsi
vadant, ut currant per vestigia Patrum suo-
rum, & ut nubes volent ad Saracenos & ad
omnes Barbaras nationes: quatenus eos ad te
revocent, ad caulas tuas adducant, ad nup-
tiale convivium tuum invitent, etiam venire
compellant. Demùm omnes gentes quascum-
que fecisti, veniant, & adorent coram te Do-
mine, & glorificent nomen tuum; ut Sancto-
rum atque Electorum tuorum coetibus aggre-
gentur. Da, da; mitte operarios in messem
C tuam

tuam Domine messis. Ecce ego , mitte me.

Adauge Domine fidem nostram , & ejus lumen in nobis accende, aciem acue, ut in uno hoc Eucharistiæ Mysterio videat veritates & virtutes professioni nostræ Christianæ convenientes. Audio namque quod (ex Ecclesiæ tuæ sensu) *Missæ magnam contineat populi fidelis eruditionem.* Id ipsum innuit Apostolus tuus Gentium Doctor, dum agens de *agnitione mysterii tui*, dicit asseveranter , quòd in eo sint *omnes thesauri sapientiæ & scientiæ absconditi.* Verè *thesauri*, cùm contineat *omnes divitias plenitudinis intellectus.* Verè *thesauri omnes*, ita ut nihil nobis defit in ulla gratia. Sed *thesauri absconditi*, quandoquidem nil amplius noverimus de tanto mysterio, quàm bonitati tuæ placeat revelare nobis. Non dubito , quin Sacramentum Regis abscondere bonum fuerit; tum ut fides circa illud sese exerceat; tum ut primæ infidelitatis morbus in hoc ipso suum remedium inveniat; tum vel maximè ut ad majus meritum & salutem fides semper vera proficiat: Verum tamen opera Dei revelare, honorificum est; quoniam ex eorum notitia & confessione, tibi honor, nobis autem salus accedet. Quãobrem, ô Agne victor, aperi librum signatum & sigillatū. Aperi sensum nobis, ut ejus doctrinam assequamur. Hoc oramus , & erimus tibi fideles Discipuli, atq; auditores ad obediendum cum Samuele paratissimi. Loquere Domine , quia audit servus tuus.

XX

CHRISTUS MAGISTER

*Singulas Religionis Catholicae veritates
contentas in Symbolo, proponit fidei
nostrae, & exponit in Eucharistia
velut in Speculo.*

Agedum: Accedite vos omnes, quibus datum est fidei donum electum, & fors in templo Dei acceptissima. Audite Dilectissimi, quia veritates, quarum cupidi estis, digito monstrabo vobis. Nonne illas omnes certâ fide tenetis, quas exprimit Symbolum Apostolorum? Respondetis: utique credimus. Feliciter. Pater misericordiarum hunc annulum fidei donat revertenti ad se Prodigio filio, ut de sua in eum benevolentia certum ac securum efficiat, & ipse ad assidendum convivio vituli saginati se dignè disponat. *Annulum accepit tunc primum, ait Tertulianus, quo fidei pactiorem interrogatus obsignat; atque ita exinde opimitate Domini Corporis rescitur, Eucharistia scilicet. Coelestis Sponsus pollicetur (apud Prophetam) sub hoc annulo fidei desponsare sibi fidelem animam. Hoc annulo fidei se subarrhatam gloriabatur Agnes virgo. Vos igitur hoc pignore dotati, hoc ornamento ditati; Venite (ait ipse) audite me; & vivet anima vestra: oculos in volumē, quod aperio vobis, injicite; atque in ipsa primaejus pagi-*

Lib. de
Pudic.
c. 9.

Ose 2.

na legite & agnoscite fundamentalem vestræ fidei veritatem de uno vero Deo, Trino in Personis, rerum omnium Creatore. Actum successivè legetis reliquas, quæ in Apostolico Symbolo continentur. Inhereamus ordini, quo scribuntur.

Sub uno primo Articulo de sequentibus instruimini. 1. Quòd Deus verus unus sit: 2. Quòd sit Trinus in Personis: 3. Primam, quæ Pater est expressè nominatis: 4. Omnipotentiam ejus (sub qua cæteras divinitatis perfectiones oportet intelligi) exprimitis: 5. Opus Creationis ei soli tribuendum agnoscitis. Earum porro veritatum singulas Eucharistia deprædicat. Advertite.



DOCUMENTUM I.

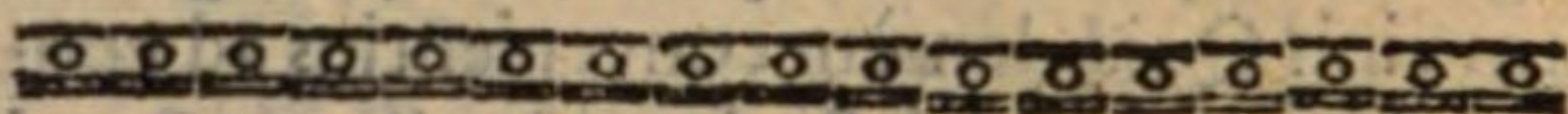
*Eucharistia distinctè Deum unum
annuntiat.*

AD quid istud Sacrificium, nisi ad finem confitendæ adorandæque unius summæ Divinitatis cultu latriæ Hoc autem ipsissimum est quod in Missa quotidie præstatur, tum exponendo super altare, & realiter exhibendo Christi humanitatem sub speciebus emortuis; tum eam consecrando, hoc est, applicando sacrosancto huic usui colendi Deum; tum ean-
dem

dem consumendo in conspectu supremæ ejus
Majestatis, ad publicæ protestandū, quod Crea-
turæ quantumlibet excellentes coram ipso ni-
hil sint, quodque possit de eis disponere pro
bona sua voluntate. Quid enim inter res crea-
tas excellentius humanitate verbi? Quid inte-
rim abjectius eo statu quem assumit, dum re-
digitur ad quasi micam panis, ad quasi guttu-
lam vini? Quid demum convenientius ad con-
fitendam divinæ Majestatis celsitudinem? Quod
enim per Prophetam olim verbo; quoties Mis-
sa celebratur, toties) ipse Christus profitetur,
& dicit facto : *Substantia mea tanquam nihilum* Psal. 38.
ante te.

Hæc omnimodæ dependentiæ protestatio
potest adhuc magis attendi in eo, quod cum
illæ species Panis & Vini in stomachum com-
municantis immissæ, brevi consumantur; con-
sequens est ut Christi similiter humanitas desi-
nat ibidem esse, & quasi ad nihilum redigatur
in medio hominis : ita ut si alias non esset in
cælo & in Altaribus, re-ipsâ exinaniretur, vi de-
sitionis istius, magis quàm exinanitus fuerit vi
tormentorum & mortis in Cruce; quandoqui-
dem in ea non anima, nec corpus perierint, sed
eorum duntaxat unio fuerit dissoluta. Quid
autem honorificentius Deo, quàm istiusmodi
tam sublimis creaturæ (Dominicę nimirum hu-
manitatis) exinanitio? Sed de hoc ex professo
alibi sub titulo & lectione speciali de Virtute
Religionis.

Eccē nobis primam, supremamquē veritatem de uno vero Deo, summē bono, summē amabili, summē potenti & ob suam infinitatem summē adorabili. Possem in hoc Eucharistico Speculo commonstrare singulas illius unius summæ Divinitatis perfectiones: Sed lubet solūm specificare nonnullas.



DOCUMENTUM II.

*In Eucharistia Divina resplendent
Perfectiones.*

Bonaventura Doctor Seraphicus (in expositione Missæ) attendebat æternitatem Dei in rotunditate Hostiæ sanctæ, eo quod in ea nullus videatur finis, nullum principium. Bene id quidem Sed non est hærendum nobis in superficie. Penetremus interiora, quo nos invitât Spiritus Sanctus: *Si sapientiam invocaveris, & sicut thesauros effoderis illam, tunc intelliges: Ergo librum nostrum aperiāmus, vertāmus folia, scrutemur mysteria. Characteres enim ejus signant Altitudinem Potentiæ & Bonitatis; Exhibent thesauros Sapientiæ & Scientiæ Dei. Ab hac exordior.*

Prov. 2.

Sapientia

Sapientia.

Nonnulli prophanæ antiquitatis artifices celebrius sibi nomen acquisierunt editis quibusdam minutissimis operibus, quàm potuissent longè majoribus. Myrmecides nescio quis confecit navim omni suo navali apparatu instructam; quàm ala apiculæ contegebat totam. Archimedes peritissimus sculptor inclusit in globulo vitreo cœlos omnes, cum suis spheris & sideribus. Appelles eximius pictor lineam duxit adeò exilem, ut spectantis intuitus vix eam adverteret. Alius in testa nucis conclusit totam Homeri Iliadem; utiq; volumen ingens. Hæc & similia opuscula in stuporem rapuerunt sapientes quosque mundi hujus, quorum unus hoc encomio laudabat Authorem industriam: *Magni artificis est clausisse totum in exiguo.*

Quanto ampliori se dignam exhibet admiratione Sapientia Dei in Augustissimo, (quidni dixerim, angustissimo) Eucharistiæ Sacramento? *Verbum abbreviatum fecit Dominus*, ait Isaïas Isa 10. citatus à Paulo. Rom. 9. Verbum ipsum exinanivit se formam servi accipiens, immò ad parviterem grani frumenti, grani sinapis se redigens in Incarnatione. Nonne hîc ad minorem? Nec enim est adeò exigua hostiæ semel consecratæ particella, sub qua non lateat incarnati Verbi

corpus integerrimum. O quale opus & quantum! verè miraculorum ab ipso factorum maximum. Vultis audire quomodo fiat istud? Spiritus S. Author est miraculi, ob id à Sapiente appellatus: *Subtilis, omniū artifex, omnem habens virtutem.* Hujus Spiritus virtute tantopere Christus illustravit mentem fratris Joannis ab Alvernia Minoritæ, ut in momento viderit, atque intellexerit supereminentem divinæ charitatis scientiam in forma Consecrationis contineri.

Sap. 7.
A. Reg.
215.

Potentia.

Non potest cōcipi sapientiā quin unā statim concipiantur idea Potentiæ: quod enim illa adinvenit, ista exequitur. Sicut nil subtilius, ita nil potentius quàm unum hominem integrum ac viventem abscondere sub innumerabilibus hostiis; æquè sub modicis, ac sub magnis; æquè sub atamo seu mica vix sensibili, ac sub parte hostiæ ampliori. Et in hoc præcipuè locum habet illud Tertulliani dictum: *Deus tunc maximè magnus, cum homini pusillus.* Quid magè pusillum quàm ad tales redigi angustias? Quid magè magnum quàm cibandis innumerabilibus hominibus per universum orbem dispersis sufficere, absque ulla sui diminutione!

Lib. 3.
contr.
Marc. c.
2. mo A

Alchimista quispiam redigit & immutat inferiora metalla in aurum, virtute ignis elementaris.

taris. Quantò mirabiliiores sunt ignis divini operationes in hoc Sacramento? Transmutatio substantiarum, suspensio accidentium, quasi forent pendulæ nubes in aëre absque sustentaculo; præsentia Domini Corporis sub eis, in hostiis & locis absque numero. Taceo prodigiosos effectus spirituales quos producit in animabus iustis: nam de his hinc inde postmodum.

Mira miræ fortitudinis exempla Sampson edidit; & omnis illa ipsius fortitudo latebat in debiliori corporis parte, scilicet in crinibus: ut hinc homines scirent quia Dei spiritus eum agitabat; non solus Sampson agebat. De Jacob Patriarcha fertur in Genesi, quod erecto altari juxta Salem urbem Sichimorum, invocaverit super illud *fortissimum Deum Israël*. Quando de usu altaris & oblatione Sacrificii fit mentio, Dei memoratur fortitudo; quia Sacrificium est publica protestatio supremæ fortitudinis & potentiae, quam exercet in res creatas: quæ quidem singulariter elucet in Eucharistico, omnium Sacrificiorum excellentissimo.

Gen. 38

Bonitas.

Quod de Beneficio Dominicæ Incarnationis dixit Bernardus: *Quantò minorem se fecit in humanitate, tantò majorem se exhibuit in bonitate*. Longè amplius id dicendum de Eucharistia

Serm. 1.
Epiph.

stia dono : in quo nimirum multò profundior est Christi parvitas ; ut ob id sublimior reputari debeat (quæ in eo relucet) bonitas. De Manna scriptum est secundum litteram, sed de Eucharistia intelligendum secundum veritatem:

Substantia tua, Domine, dulcedinem tuam quam in filios habes ostendebat, & deserviens uniuscujusque voluntati, ad quod quisque volebat, convertebatur. O Manna victoribus præparatum !

Ezech.
16.

Quisquis antiquum illud Manna manducaverat, *Similam, & mel, & oleum* juxta phrasim Scripturæ, manducasse censebatur ; eò quod saporem illius Cibi, quem magis appetebat, ei dabat. Eucharistia sapit ut simila, id est, panis de farina frumenti purissima : nam ipsa panis est optimus, frumentum electorum, quo qui vescuntur, meliores & vegetiores fiunt præ omnibus pueris qui vescuntur cibo regio. *Gu-*

stus ejus quasi simile cum melie: Nam & ipsa est mel illud, ad quod edendum hortatur Sapiens:

Comede fili mi mel, quia bonum est, & favum dul-

cissimum gutturi tuo. Sapor ejus quasi mellis oleati:

Nam exinde fluit oleum bonum ; & de Eu-

charistia potest intelligi quod dicit Job : *Petra fundabat rivos olei. Oleum effusum nomen tuum,*

ait Sponsa: *Oleum pietatis quod abundat in habitaculo justi :* Oleum figuratum in illo, quod

Elizeus in multa vasa jussit effundi; de quo *mulier vidua* satisfecit abundè creditoribus suis, & familiam suam aluit.

Gratu-

Gratulabatur Ezechiel Jerosolymæ quod ex esu similæ, mellis, & olei *deiora facta* esset Ezech.
sup. vehementer nimis, & profecerat in regnum. Id multò magis consequimur nos ex esu Sacramenti hujus; quod dicitur Eucharistia, id est, bona gratia, seu affluentia & influentia divinæ bonitatis; ex qua decorantur animæ, & fiunt divinæ naturæ consortes. Quo quid majus dici potest ad commendationem adeò communicativæ bonitatis?

Immensitas.

Quodnam evidentius specimen Immensitatis Divinæ edi possit, quam quod Christus adsit præsens in omni loco, ubi sanctificatur & offertur hæc oblatio munda, aut jam consecrata servatur hostia? Cœlum & terram implet, secundum esse divinum; ubique præsens per essentiam: In animabus autem justis singularius residet per gratiam: in humanitate est cum illâ ipsâ per unionem hypostaticam: In Cœlo similiter est secundum humanitatem per localem præsentiam: In altari verò Sacramentalem habet residentiam, & nunquam consecratio fiet in tot locis, aut sub tot hostiis, quin adhuc esse possit semper & ubique totus in & sub aliis innumeris.

Vultis audire, aut etiam videre vulgarem hujus toties multiplicatæ præsentiae similitudinem

Sap. 7.

Psalm. 98.

Opusc.

98. c. 13.

Lib. 11.

Psalm. c.

20.

nem? Assumite speculum : (equidem hoc nomen Christo attribuitur in Scripturis: *Speculum sine macula* ; Assumite unum , immò mille ; & frangite in partes mille millenas. Nunquid non illarum singulæ vobis repræsentabunt vosmetipsos; si singulatim inspexeritis ? *Dominus in Sion magnus* , ait Psalter. Sion significat speculum; interprete Thoma Angelico. Igitur *in Sion*, id est in speculo se magnum exhibet, dum in tot Hostiis quot consecrantur & in earum singulis particulis præsens fit. Vel certè Magnus in Sion , si Sion pro loco sumatur; quoniam in illo monte præclarum illud opus Eucharisticum instituit : unde *Mons sanctus* appellatus est, in quo fuit Rex institutus à Patre ad regendos homines: quod utique facit per virtutem hujus Sacramenti , prout Augustinus agnoscit in figura Josephi Patriarchæ, dicens: *Videmus honorem Christi in toto orbe terrarum erogatione frumenti sui sibi omnia subjugnatis.*

Unitas.

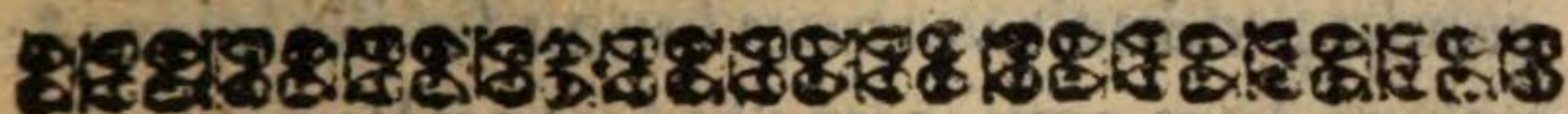
Humanæ Christi naturæ unitas in hoc se Sacramento perspicuè spectandam præbet, adeoque spectantes erigit ut attendant divinam. *Divisus est Christus* ob multiplicationem præsentia toties repetitam? Nullo modo. Jesus Christus heri & hodie , in omni loco & tempore. Ipse est Dei verbum, omnia implens, omnia

nia prospiciens, omnia comprehendens; nulli-
 bi comprehensus, & à nullo. Placuit autem ei
 jus istud communicare corpori, quod ei perso-
 naliter unitum est, ut ex privilegio singulari
 sit in locis innumeris, absque diminutione sui,
 vel occupatione loci; corruptionis ignarum,
 & suis assidue ruinis superstes. O sensuum hu-
 manorum salutaris & sancta deceptio! Fran-
 guntur species; manducantur à plurimis: inte-
 rim Hominis-Dei intus latens substantia nec
 frangitur, nec patitur. Et hæc est Ecclesiæ Chri-
 stianæ verissima confessio: *A sumente non concisus, Non confractus, non divisus, Integer accipitur. Sumit unus, sumunt mille, Quantum isti, tantum ille: Nec sumptus consumitur Fracto demum Sacramento, ne vacilles, sed momento, Tantum esse sub fragmento, Quantum toto tegitur. Nulla rei fit scissura: Signi tantum fit fractura: Qua nec status, nec statura Signati minuitur.*

In usualibus conviviiis consumuntur cibi, sed remanent lancee & alia utensilia: In hoc autem Sacramentali non sic: sed vasa, hoc est species dividuntur & consumuntur, superstite substantia quæ sub eis ministratur. Unde Andreas Apostolus audenter dicebat ad Tyrannum sacrilega sacrificia suadentem: Ego „ omnipotenti Deo qui unus & verus est, „ quotidie nō taurorum carnes, non hircorum „ sanguinem, sed immaculatum Agnum in al-
 tari

„tari sacrificio : cujus carnem posteaquàm
 „omnis populus credentium manducaverit,
 „Agnus qui sacrificatus est, integer per-
 „severat & vivus. Quomodo hoc, ais? Quia
 Corpus in hoc Sacramento se habet ad instar
 spiritus, adeoque invisibile, indivisibile, &
 indigestibile est. Omnipotentia verbificat,
 ut anima hominis sit tota in toto corpore, tota
 in singulis ejus partibus; ipsa nihilo minus ea-
 dem manens. Quidni par justransferat ad Cor-
 pus suum, ut in omnibus & singulis Ecclesiæ
 membris & partibus unum & idem semper
 ubique sit, citra omnem seu diminutionem
 sui propter usum, seu divisionem propter fra-
 cturam specierum? Est enim ejusdem Ecclesiæ
 anima magis, quàm anima nostra sit corporis
 nostri quod animat. Denique Dionysius A-
 reopagita hanc indivisam divisionem sic expri-
 mit, loquens de Sacerdote celebrante: *Non di-
 visum panem in multa dividens, & unionem calicis
 omnibus dispertiens, symbolicè unitatem multipli-
 cat & distribuit, sanctissimam in his actionem sa-
 cram consummans :*

Eccl.
 Hierat.
 cap. 3.



DOCUMENTUM III.

*Eucharistia suo modo demonstrat Tri-
nitatem.*

Virtute ejusdem Articuli credimus Trinitatem Personarum divinarum, in unitate essentiae, cum ordine originis inter illas. Et quidem 1. Personae distinguuntur inter se realiter. In Eucharistia est Trinitas Substantiarum, videlicet Verbum, Anima, Corpus: Hæc enim sunt tria illa sata farinae, quæ *mulier* commisit, immisso in eis suæ fidei fermento. 2. Tres Personae divinæ unicam habent essentiam, easdemque perfectiones infinitas. In Eucharistia tres memoratæ substantiæ in unam conveniunt personam, quia Deus & Homo unus est Christus. 3. Natura divina communicatur ab una prima Persona, quæ est Pater, uni secundæ, hoc est Filio: Pater & Filius eandem naturam communicant uni tertiæ Personæ, quæ est Spiritus sanctus. Nunc ergo videndum an & quomodo radiet hæc admirabilis communicatio in adorando Eucharistiæ Sacrificio. Audite & intelligite.

Celebrans operatur in nomine & virtute principalis Agentis, id est, Dei, & primò, quem admodum æternus Pater sciens, & volens dicendo

cendo producit verbum suum: sic ille sciens & volens, dum consecrat, illud ipsum Verbum Patris dicendo vocaliter, ad aram adducit, ac quodammodo reproducit: ob quam causam non incongruè nominatur Pater Christi, & Vicarius Dei Patris. Insuper sicut Pater & Filius tanquam unum principium producunt per spirationem activam ex amore Spiritum Sanctum: Non dissimiliter Sacerdos ex virtute Patris & ex nomine Christi per spirationem vocalem activam imprimit ac communicat hostiis propositis Divinitatē una cum Humanitate; dando novam præsentiā vi hujus spirationis, Christo, velut operans ex divina virtute. Placet enim sibi Christus in communicando sic semetipsum, ut homini jungatur ex abundantia bonitatis. Addo quod ejusmodi communicatio Christi sit & fiat tam quoad carnem sub specie & nomine Panis, & panis quidem Angelorum, quibus ipsum *Verbum Dei*,
Eccl. 1. Fons sapientiae in excelsis Cibis & Potus est invisibi-
Tob. 12. lis; quam quoad Sanguinem sub specie vini,
quod est Symbolum amoris & Spiritus Sancti.

In horum figuram reservabantur in arca
Hebr. 9. foederis, Virga Aaron, tabula Legis, & urna aurea
habens manna: Virga denotabat omnipotentiam
Dei Patris: Lex sapientiam Filii: Manna bo-
Exod. 17. nitatem Spiritus Sancti. Oppansum autem erat
velum medium quo haec secreta minimè videri
possent: & hoc in signum, quod sublimissi-
ma

ma illa Mysteria velo Eucharistico operiantur.



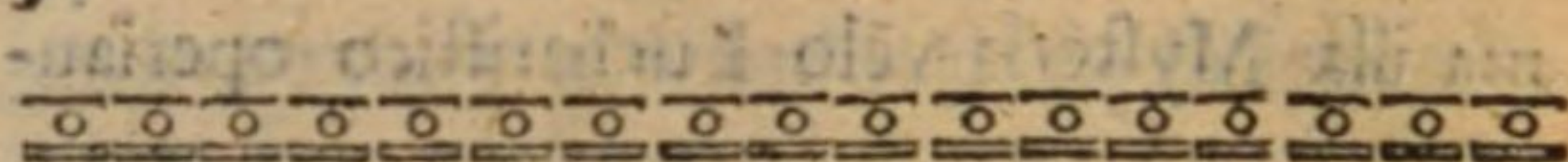
DOCUMENTUM IV.

Eucharistia qualiter Opus representet Creationis.

Creatrix omnipotentia verè sola hic operatur, & facit mirabilia magna; cum ipsa panis materia non plus contribuatur ad sui mutationem aut consecrationem; quam nihilum in principio contulerit ad rerum creationem. Unde Patres comparant unum opus cum alio: inter quos Ambrosius: *Sermo, inquit, Christi, qui potuit ex nihilo facere quod non erat; non potest ea quæ sunt in id mutare quod non erant?*

L. de My
ster. c. 9.

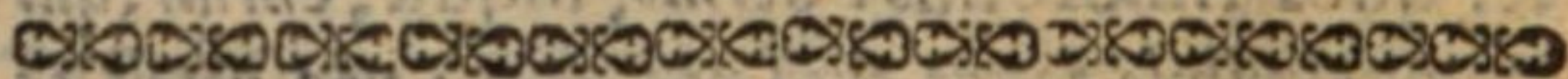
Insuper tres species Creaturarum quas produxit à principio, convenientiam habent cum hoc Mysterio, & ad illud suo modo referuntur: Angelicæ (purè spirituales) ut illud adfuerint eique ministrent invisibiliter. Humanæ (materia & spiritu constantes) ut inde vivant & nutriantur: Cæteræ merè materiales, ut ei subserviant, vel immediatè, ut panis & vinum; vel mediatè, quemadmodum postea videbitur in decursu lectionum.



DOCUMENTUM V.

*Eucharistia Patris æterni Majestatem
deprædicat.*

P Atet id ex jam dictis: patebunt autem amplius ex dicendis; quoniam *substantia* Dei, seu Manna illud Eucharisticum *dulcedinem* ejus *quam in filios habet*, ostendit; paternæ bonitatis abundantiam altè, & latè deprædicat; sublimitatem, profunditatemque majestatis exponit, & divitiarum plenitudinem ostentat; elusis Philosophorum axiomatibus.



DOCUMENTUM VI.

*De Deo Filio IESU Christo Domino
nostro.*

HÆc veritas in Eucharistica schola traditur expressissimè, ac distinctissimè ante quamlibet aliam, & plusquam quælibet. Enimverò

1. Exhibet eum nobis præsentem qui de voluntate Patris æterni vocatus est JESUS, id est, Salvator: qui ab eo missus est ad oves quæ perierant domus Israël: qui venit quærere & sal-

vum facere quod perierat : cui soli competit officium salvos faciendi tam Angelos quàm homines. Nec enim aliud nomen sub cœlo datum est, in quo nos oporteat salvos fieri. Nomen quod est super omne nomen , & in quo flectitur omne genu ; quodque debet omnis lingua confiteri, omnis homo (qui velit salvus fieri) invocare & dicere : Oleum effusum nomen tuum. Et in hoc maximè Sacramento, tanquam ex apotheca salutis effunditur in salutem.

2. Exhibet nobis verum *Messiam*, quod est interpretatum *Christus*, id est unctus : quoniam unxit eum Deus Spiritu Sancto & virtute. Unxit ut Prophetam : quem misit evangelizare pauperibus, sanare contritos corde, & prædicare captivis redemptionem. Unxit ut Regem, qui auferret onus de humero tuo, & jugum de collo tuo, & computrescere faceret jugum captivitatis à facie olei. Unxit ut Pontificem plusquam Aaron, ad offerendum sacrificium de seipso, tam incruentum sub speciebus panis & vini, secundum ordinem Melchisedech, quod in Coena semel fecit, & in altari quotidie repetit; quam cruentum in cruce (juxta ritum Aaronis) non sanguinem hircorum aut vitulorum, sed proprium sanguinem fundendo in odorem suavitatis, in remissionem peccatorum. Eucharistia porro canalisis est, per quam unguentum ab ipso velut capite pleno gratiæ

Ioan. i.

& veritatis, descendit in nos, qui sumus membra corporis ejus, & dicimur Christiani; eò quòd ejus unctionem participamus, & de plenitudine ejus accipimus.

3. Exhibet revera nobis eum, qui est Filius Dei, non adoptivus, sed proprius, à Deo Patre realiter & æternaliter genitus, Secunda Persona Sanctiss. Trinitatis, distincta personaliter à prima & à tertia: cui insunt intellectus & voluntas, omnia attributa, & perfectiones divinitati essentielles: Siquidem *omnia per verbum facta sunt, sine ipso factum est nihil*. Eandem verò vitam quam in splendoribus Sanctorum accepit à Patre; in tenebroso latibulo hujus Sacramenti quotidie recipit, ob necessariam concomitantiam utriusque naturæ in Christo Jesu. Sicut enim (ait) misit me vivens Pater, & ego vivo propter Patrem: & qui manducat me, vivet propter me.

4. Exhibet rursus nobis eum, quem Dominum nostrum agnoscimus, *cui data est omnis potestas in cælo & in terra*, & cui duplici jure (primò quidem omnipotentis Creatoris, deinde optimi Redemptoris) competit absolutissimum dominium super homines. Cujus imperio (vel per solam Redemptionem acquisito) Cælum se subjicit, quoniam ejus incolæ coram ipsius throno prostrati, laudes ei concinunt, confitentur, & dicunt: *Dignus est Agnus qui occisus est, accipere virtutem & divinitatem, & sapien-*
tiam,

tiam, & fortitudinem, & honorem, & gloriam, & benedictionem: Tellus obedientem se præbuit, ejus verbum recipiendo, gloriam annuntiando, nomen adorando, leges amplectendo atque servando: infernus quoque (velit, nolit) subdi debet, quandoquidem homagium illud quod Angeli, & homines ei deferunt ex affectu pietatis, Tartarei illi spiritus compelluntur impendere ex motivo timoris, tanquam victa mancipia; quoniam ipse expoliavit principatus & potestates, palam triumphans illos in semetipso.

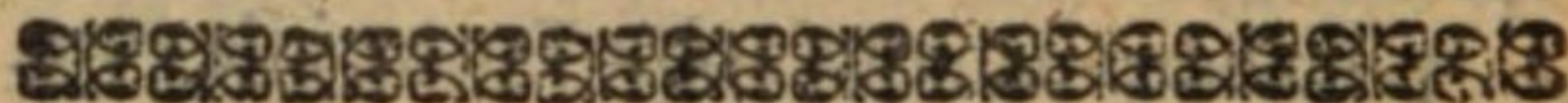
5. Exhibet denique nobis Eucharistia eum, qui tanquam Jesus & Salvator, propitiatur omnibus iniquitatibus nostris: qui tanquam Christus sive unctus & ungens, sanat omnes infirmitates nostras, & de interitu redimit nos: qui tanquam Dominus coronat in misericordia & miserationibus, replet in bonis desiderium, & satiat de gloria sua. Siquidem ipse salus, ipse unctio, ipse gloria sicut scriptum est: *Gloria patris filius sapiens*. Felix anima quæ gustato salutis fructu, trahitur & currit in odorem unguentorum, ut videat gloriam ejus, gloriam quasi unigeniti à Patre.

Bern. ser.
i. Vigil.
Nativit.

Certissimè, tanta est connexio Mysterii Eucharistiæ cum æterna verbigeneratione, ut in ipso actu gignendi filium, istud videatur fuisse conceptum, & ex tunc Patrem destinasse illum ipsum Filium ad sacrificium, adeoque ad

Psal. 109

humani generis nutrimentum. Quis prudens id non inferat ex sequela verborum quibus utitur Pater sic loquens per os David ad filium? *Tecum principium in die virtutis suæ in splendoribus Sanctorum: ex utero ante Luciferum genui te. Iuravit Dominus & non poenitebit eum: Tu es Sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech: ut quid enim jungit sacerdotium Christi æternæ generationi, nisi ut indicet Eucharistiæ instituendæ consilium, & Esse verbi divinum, unum & idem habuisse principium?*



DOCUMENTUM VII.

De Christo Incarnato, Nato ex Maria Virgine.

Sicut eadem nunc virtute fit (in Eucharistia) Transsubstantiatio, qua facta est Incarnatio; ita etiam fit simili ferè modo.

1. Ad unum *Fiat*, quo Maria suum Nuntio cœlesti consensum expressit, Verbum Caro factum est, & habitavit in nobis: ad unum *Est* Sacerdotis (quo consecrationem ex Christi nomine perficit) mox ejus sinu excipitur, mox inter ejus manus præsens adest nobis.

Meritò proindè S. Franciscus (verba sacrae admonitionis enuntians (comparat utrumque mysterium ad invicem, & dicit) Ecce quotidie homi-

humiliat se descendens de sinu Patris super altare in manibus Sacerdotis; sicut quando à regalibus sedibus venit in uterum Virginis.)

Merito exclamat ille (uter? Augustinus an Bernardus?) „O veneranda Sacerdotum „dignitas, in quorum manibus velut in utero „Virginis, Dei Filius incarnatur! O Sacerdos „Dei Vicarie, & Pater Christi, quem consecrando in Sacramento genuisti!

Merito Theologi dicunt & docent Eucharistiæ confectionem esse quandam Incarnationis extensionem, Imitationem, Innovationem, Multiplicationem. In hac Humanitas proprio supposito destituta, solius divini verbi nitebatur subsistentia: ibi proprio subjecto destructo, solius Hominis Dei virtute, velut attonitastant accidentia. Sicut anima rationalis & caro unus est homo; ita Deus & Homo unus est Christus: Pari quoque ratione *Res una terrestris* (scilicet species panis & vini) *altera cœlestis*, scilicet Corpus Hominis Dei, unum componunt Eucharistiæ Sacramentum.

II. Ex Maria Christus recens natus, panis ab ea involutus & in præsepio reclinatus fuit, quasi futurus pabulum animalium: Modò Panis & Vini speciebus quasi pannis infantis obvolvitur, in refectionem hominum. Hostia sancta ei nova Bethleem est, id est Domus panis, in qua quotidie renascitur: Ipsum Altare, vel Ciborium instar præsepis est, in quo re-

Ser.
Serm. 3.
Circum.

clinatur. Et verò quia homo comparatus est iumentis indigens fœno quod est pecorum cibus, Verbum Caro factum est; ut vel sic viveret de eo qui panis est vivus. Omnis enim caro fœnum.

Angeli tunc patenter invitarunt Pastores ad visendum, adorandum, & edendum Christum per fidem & amorem: nec minus modò fideles quosque latenter instigant, ut in spiritu fidei, spei, charitatis accedant, adorent, & edant. Has ob causas Ecclesia pro utroque Mysterio eandem in Missa cantat præfationem & orat, ut dum utrobique Deum visibiliter cognoscit, per hunc in invisibilium amorem rapiatur.

III. Nemo dubitet, quin Maria, quæ Spiritu sancto obumbrante conceperat, eodem inspirante didicerit prolem, quam utero gestabat, fore aliquando cibum hominum: ob id enim exultans canebat: *Esurientes implevit bonis*. Sed & eam sacris lactans uberibus, miræ mentis alacritate perfundebatur, probè sciens lac esse vertendum in sanguinem, qui eisdem propinandus esset in potum ad æternam salutem. Unde Petrus Damianus: *Per Evam, inquit, potus mortis porrigitur; per Mariam vitæ & pacis poculum exhibetur*. O quam ardentius ipsa ad illud sumendum invitat, quam Eva virum suum ad esum vetiti fructus invitaverat! Virginei sui lactis rorem aliquando Sanctorum Fulberti, Bernardique labris infudisse perhibetur:

Serm. 3.
Nativ.

betur: nunc verò quotidie præsented quibuslibet devotis pretiosum lac Dominici sanguinis. Ebibit ab ea gratiam quisquis hunc vitæ cibum & potum avidè sumit ad vitam; nec respuit nauseabundus quod Dei Mater tanto amore exhibet. Nec dixeris ultra, ô Adam; mulier quam dedisti mihi, dedit mihi de ligno vetito. Dic porius: Mulier quam dedisti mihi, me cibavit fructu vitæ benedicto.

Denique propter nexum quem habet cum Eucharistia partus Mariæ, ipsa quandoque visa fuit hostiæ insidere, ita referente cæsario: *Cæsar. 9. c. 3.*
Cùm Adolphus Diepherne Missam celebraret, & ante *Agnus Dei* Hostiam levasset ad frangendum, in ipsamet hostia Virginem in sede residere, Infantemque in sinu servare conspexit. Ex his concludite, Auditores.

1. Quidem in Mariam quodammodo resilire eum honorem, quem in Eucharistia Christo exhibetis: quod una sit illius & hujus caro. Unde Arnoldus Carnotensis censebat Filii gloriam cum Matre, non tam communem esse quam eandem. De qua re postmodum magis ex professo ad Lect. 11.

*Lib. de
Laudib.
Virg.*

2. Nos omnes ingenti debito teneri erga Virginem Matrem, ingentesque ei post Deum debere referre gratias; eò quod illud ipsum Corpus accipimus de Altari, quod ipsa virginali fovit in gremio, quod fasciis cinxit, quod materna cura nutrit. Impar igitur est illi
omne

omne humanæ laudis præconium, quod de in-
temeratae carnis suæ visceribus cibum protulit
animarum.

3. Communicantes quandam affinitatem
contrahere cum nobilissima Genitrice; & tan-
tam, ut inter virum & uxorem non sit tam
propinqua; quandoquidem ipsi una caro cum
Christo, una cum Virgine efficiantur unione
reali. Et quis istius affinitatis causa non avidè
feratur ad Eucharistiam? suis Christum libens
non excipiat, tanto honore nobilitandus, ut
Matris Dei affinis audiat?

4. Imbibendos esse Mariæ mores, & in eam
velut immigrandum, ut dignè communicetur;
eo ferè modo quo ferrum igne candens tran-
sit in ignem: aut panis fermento conditus in
fermentum, ita ut Virginem ore, corde, opere
quilibet fidelis gestare debeat. Et verò solet in
illis vigere singularius amor Virgineæ puritatis,
qui frequentius Eucharistiæ participant. Sic,
sic dum Maria dignis moribus exprimitur
dum ejus spiritus imbibitur, fit ut quis Christi
quodammodo Mater fiat, & dignè eum por-
tet, laudet, diligat quod fuit Ambrosii votum,
dicentis: *Sit in singulis anima Mariæ, ut magni-
ficet Dominum: sit in singulis spiritus Mariæ, ut
exultet in Deo. Nam etsi secundum carnem una
Mater est Christi, secundum fidem tamen omnium
fructus est Christus. Omnis enim anima suscipit Dei
Verbum, si tamen immaculata, & immunis à vi-*
tiis

ut sit, & intemerato castimoniam pudore custodiat.



DOCUMENTUM VIII.

*De Christo Passo, Crucifixo, Mortuo,
Sepulto.*

QUotidie morior propter vestram gloriam, fratres. (ait Dominus & Magister) Nunquid non quoddam genus mortis est, ille sacramentalis status, quem sponte pro nobis assumit, quandoquidem omni vitali corporis motu privatus, nullas functiones, nullos actus viventi convenientes exercere valeat, velut si verè mortuus jaceat? Nunquid non in stomacho, in quo per communionem excipitur, quasi sepelitur?

Eò sanè spectat & ad id refertur Eucharistiæ institutio, ut jugis & quotidiana fiat nostræ per Christi mortem redemptionis cōmemoratio. Sic enim in Cœna Dominus cōmendavit discipulis suis: *Hoc facite in meam commemorationem*: Sic & Apostolus inculcabat fidelibus cæteris: *Quotiescumque manducabitis panem hunc, & calicem bibetis mortem Domini annuntiabitis, donec veniat*: Ob id Eucharistiam instituit imminente hora suæ Passionis, seu ipsa eadem nocte qua patiebatur, quatenus utrumque mysterium conjunctim in dies recoleretur; & dum in cruento Missæ sacrificio

LUC. 22.

1. COR. 11

crificio assistimus, cruentum istud à nobis apprehenderetur eâ vivacitate animorum, ac si reipsa videremus Christum de novo in ara, vel in cruce patientem.

L. 4. I.
mit. c. 2.

Serm. 6.
Vig. Nat
Dom.

1. Hanc devotissimam praxim suggerit Author libelli, de Imitatione Christi: hanc quoque Bernardus. *Ita magnum, novum, & jucundum tibi videri debet cum celebras aut Missam audis, ac si eodem die Christus primum in uterum Virginis descendens, aut in Cruce pendens pro salute hominum pateretur & moveretur: Sic ille. Iste verò pensans formam verborum sub quibus pronuntiatur annua Dominicæ nativitatis solemnitatis: Iesus Christus Filius Dei nascitur in Bethleem Iudæ: Sic loquitur: Sicut enim immolatur adhuc quodam modo quotidie, donec ejus mortem annuntiamus; sic videtur & nasci, dum fideliter representamus ejus nativitatem, devotione piâ, fide non ficta.*

Domin.
9. post
Pentec.

2. Hunc se spiritum sequi declarat Ecclesia sub his verbis quibus utitur in secreta collecta Missalis: *Quoties hujus hostiæ commemoratio celebratur, nostræ Redemptionis opus exercetur.* Quod intelligendum est, non de principalibus tantum & essentialibus partibus Missæ, quæ sunt Oblatio, Consecratio, & Communio; quas Christus supremus Pontifex instituit: sed de toto etiam apparatu Ceremoniarum, quas vel Apostolorum, vel ipsius Ecclesiæ præscripsit atque adjunxit auctoritas. Nec enim est ulla, quæ suo modo non exprimat aliquem Dominicæ

Passio-

Passionis Articulum: prout videbitur in lect.
de Poenitentia.

3. Hoc animo quilibet accedere debet ad
sacram mensam, ut Propheta fidelis invenia-
tur qui dixit: *Edent pauperes & saturabuntur;* Psal. 21.
laudabunt; vivent; reminiscuntur: De quo remi-
niscuntur, aut cuius nisi Christi, qui fuit im-
molatus pro nobis! Quamobrem id monitionis
quod bona Ruth accepit à Booz, sibi quisque
datum putet: *Quando hora rescendi fuerit, veni* Rut. 2.
huc & comede panem, & intinge buccellam tuam
in aceto: Aut etiam illud Domini in Threnis:
Recordare paupertatis meae, & transgressionis (hoc Thren. 2.
est, excessivæ meæ humiliationis, omnem aliam
transgredientis; necnon) *Absynthii & fellis:* Nec
satis nobis sit simpliciter ejus reminisci: ipsum
quoque sanguinem, qui de venis ejus fluxit, ex-
sugamus dum communicamus, & linguam
nostram in ipsis ejus vulneribus intingamus,
immò & immergamus. Id suadent Patres: nec
aliter Catharina Senensis ad hanc mensam pro-
perabat, quam velut infans ad ubera matris.
Certè ubi Propheta loquens de Gentilibus ad
fidem conversis, dicit: *Filii tui de latere surgent:*
Ieronimus legit: *De latere surgent.* Bonaventura
spondet, quod ex hujusmodi consideratione
liquefcet anima præ teneritudine, corde præ-
mens præ amore, sitibundo bibens ore cruo-
ris stillitidium.

Iuverit etiam sequi praxim nonnullorum,
qui

qui cor suum animo effingunt quasi quendam Calvariaë montem ; in quo Crucem defigunt, & Christum Cruci confixum attendentes, sanguinis ejus guttas velut adhuc hîc & nunc decidentes, intra se in spiritu colligunt. Neque id fictè, quandoquidem hinc verissimè sumant sanguinem, qui fluxit de Christi vulneribus; isthinc verissimè adhuc immolari credatur in sacrificio. Epist. ult. Ergò *Suge non tam vulnera, quam ubera Crucifixi* : ait Bernardus Hugoni Novitio.



DOCUMENTUM IX.

De Christo à mortuis redi vivo.

Seff. 13.
c. 8.

PRiusquam annotem hujus veritatis cum Eucharistia convenientiam, prænotandum est à Patribus assignari tres communicandi Methodos, in Tridentino Concilio memoratas sub his verbis : *Quosdam enim docuerunt Sacramentaliter duntaxat eam sumere, ut peccatores :*
„ Alios tantum spiritualiter, illos nimirum qui voto
„ propositum illum panem cœlestem edentes fide viva
„ (quæ per dilectionem operatur) fructum ejus, &
„ utilitatem percipiunt : Tertios porrò sacramentaliter simul & spiritualiter : hi autem sunt qui se
„ prius ita probant & instruunt, ut vestem nuptialem
„ induti ad divinam hanc mensam accedant. Itaque

1. Hi, qui non nisi spiritualiter communi-
cant, procul dubio excipiunt animam Christi,
id est spiritum gratiæ; qui cor eorum pravum
& inscrutabile, infernalibus quodammodo
tenebris immersum & obvolutum, visere
dignatur, ut ex ejusmodi tenebricoso lacu ac
statu eruat, ac luci reddat; quemadmodum
egit cum justis in illa inferni regione detentis,
quæ dicebatur Limbus Patrum. Cùm autem
etiam sacramentaliter communicant, tunc ca-
ro rejungetur animæ & junctim utraque reci-
pitur. Certè cum S. Bonaventura, adhuc in
minoribus agens, demissæ mentis humilitate
potius, quam ex injustitia pluribus diebus ab
Eucharistiæ perceptione (summopere tamen
illam appetens) abstinuisset; die quadam dum
devotè Missam audiret, & Domini Passionem
meditaretur, Christus respiciens ad ejus humi-
litem, hostiæ consecratæ particulam de manu
celebrantis acceptam, illius ori clementer im-
misit: Quo pacto Corpus Dominicum & Spi-
ritus sibi invicem occurrerunt, atque inter se
rejuncta sunt.

A. Rel.
Min.
275.

2. Putate Eucharistiam esse velut imagi-
nem vitæ Christi per Resurrectionem innova-
tæ, quandoquidem in ea vivat ipse modo quo-
dam spirituali. Non quasi mutatus fuerit in
spiritum resurgendo (quod finxerunt Aposto-
li, quando primum stetit in eorum medio re-
divivus:) sed quia jam nullatenus ultra foret
passi-

Rom. 6. passibilis. *Quod autem vivit, vivit Deo*, ait ille:
 Scrm. 75 Legite cum Chrysologo, *vivit Deus*. Vive-
 bat enim vitâ novâ & immortali, vitâ spiri-
 tus, vitâ digna Deo, vitâ Dei, immò vitâ
 quæ est ipse Deus. unde Paulus argumentatur
 & concludit, omnes Christianos ducere debe-
 re vitam similem isti Dominicæ; ut sicut Chri-
 stus resurrexit per gloriam Patris, ita & ipsi
 ambulent in novitate vitæ; & sicut portave-
 runt imaginem terreni hominis, deinceps por-
 tent imaginem cœlestis.

Hebr. 10

Tract.
 16. in
 Ioan.

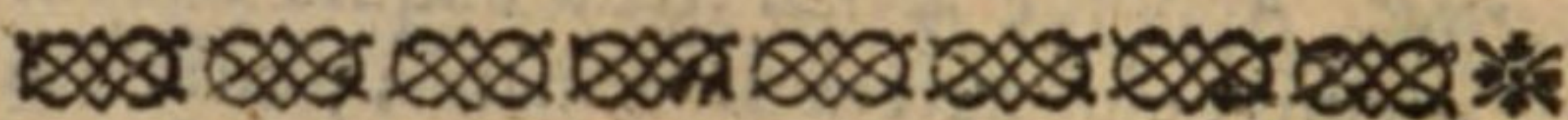
Ecclef.
 Hierar.
 c. 5.

3. Ad id ipsum nos vocat ejus Sacramenta-
 lis itatus, & vita; status novus, vita nova, sta-
 tum & vitam communicantium innovans,
 juxta normam illius, de qua sic Apostolus: *Ini-*
tiauit nobis viam novam, & viventem per vela-
men, id est, carnem suam. Nam illa vita qua vive-
 bat sub velamine carnis adhuc morti obnoxia,
 erat sanctissima, cœlestis, & omninò divina.
 Undè Augustinus comparat S. Communionem
 invisibili cuidam renascentiæ, dicens: *Quo*
manducat hunc panem, invisibiliter renascitur; in-
tus infans est. Et hanc innovationem describit
 mysticus Areopagita dum inquit & respon-
 det: „ *Cur hoc Sacramentum prærogativâ quadam*
 „ *Communio & Synaxis, id est Collectio nominetur?*
 „ *ut potè quod secretas divisasq; vitas nostras in unum*
 „ *illum statum quo Deo conjungimur, colligat, divi-*
 „ *naque divisorum connexione,* „ *nobis ejus quod*
 „ *unum est, societatem & unionem (completè) im-*
 „ *pertiat.*

pertiat. Appositè divisas; nam aliquid habent de divinis; plus autem de humanis; plurimum participant de brutalibus, seu cum brutis. Hinc ergo revocandæ, redintegrandæ, & ad societatem divinitatis reducendæ fuerunt vitæ nostræ.

4. Eadem via Christus communicat doctes ac proprietates gloriosi Corporis sui; & utinam aliquando de spiritu transeant ad carnem. Primò namque speciem aliquam Immortalitatis impertitur, reddens hominem stabilem in bono adversus impetum tentationis, ne unquam peccato (saltem mortali) consentiat: quem Eucharistiæ effectum exprimit his verbis Sapiens: *Cibabit illum pane vitæ & intellectus, & aqua sapientiæ salutaris potabit illum; & firmabitur in illo & non flectetur; & continebit illum, & non confundetur.* In bonis etiam operibus clarescere; & lucere facit lucem ejus coram hominibus, ut ambulet secum in albis, ne quando inquinet vestimenta sua. Trahit insuper animam ad se, trahit post se, ut currat in odorem unguentorum ejus, & Agnum sequatur Agilitate promptissima; non labore, non deficiat, sed instar aquilæ volet. Denique quidquid in ea materiam, aut terram sapit, avellit velut antiquam pellem, quatenus introduci subtiliter possit per angustam portam quæ ducit ad vitam.

Ecc1. 174



DOCUMENTUM X.

De Christo per Ascensionem glorificato.

TOties adhuc in Cœlum redit, quoties consumptis post sacram Communionem speciebus, corporalem nobis præsentiam suam subtrahit. Verumtamen inibi pluviam voluntariam segregat hæreditati suæ, atque indidem effundit, & infundit copiam spiritualium gratiarum in illos qui dignè eum exceperunt. Cùm prænuntiasset istud Eucharistiæ mysterium Judæis in urbe Capharnaum, videns duritiam cordis eorum ad credendum, remisit eos ad mysterium futuræ suæ Ascensionis, dicens: *Hoc vos scandalizat? Si ergo videritis Filiū hominis ascendentem ubi erat prius? Ut nimirum ex veritate & fide hujus (creditu difficilioris) convincerentur de veritate alterius: vel etiam intelligerent, quod non eo modo (quo ipsi putabant) dare disponderet Corpus suum, sed spiritualiori, quādoquidem tale ac tam integrum daturus esset, quale in Cœlum ascenderet.*

Jam verò pensate, si lubet, & conferte maturius utrumque Mysterium, quoniam miræ sunt unius cum altero convenientiæ. Intendat & intelligat Charitas vestra. Præbuit seipsum vivum post passionem suam in multis argumentis per quadraginta dies apparens suis discipulis & loquens

de

de regno Dei. Deinde eduxit eos *foras in Bethaniam*; (quod interpretatur domus obedientiæ) Luc. 24.
 ubi *elevatis manibus* benedixit eis: ac demum recessit ab eis *assumptus in cælum; captivam* secum Marc. 16
 ducens (in signum & augmentum triumphi) *captivitatem*: Animas loquor, quas eripuerat de imperio mortis: quibus & dona dedit seu bona illa Psalm 67.
 distribuit, quæ à Patre acceperat, ut divinæ fierent confortes tum naturæ, tum gloriæ.

1. In Eucharistia similiter se viventem exhibet communicantibus, loquens eis multa de regno Dei; eos ad illud desiderandum & quærendum incitans: motus charitatis, obedientiæ, aliarumque virtutum in eis suscitans: ad contemptum quoque sæculi, ad odium sui potenter excitans; solitudinis & orationis amorem inspirans, & suadens. Nonne hæc sunt argumenta verissima præsentiae Christi realis? Nam etsi ipsa se subducat ab eis post cõsumptas species; nihilominus animas eorum prævenit in benedictionibus dulcedinis.

Floruit in conventu de Penna Ordinis Minorum in Piceno F. Joannes Firmanus prædicator veneratione & admiratione dignus: qui, dum in die Ascensionis Dominicæ cantaretur Hymnus: *Iesu nostra Redemptio*: gradatim & successivo motu ad singulas strophas visus est ab omnibus circumstantibus in altum elevari. Utrique charitas Christi urgebat ipsum, & affectiones gratulabundæ exultationis alas A. Rel. Min. 246.

Mich. 2. ta dicit: *Ascendit pandens iter ante eos: Sicut aquila*
 Deut. 32 *provocans ad volandum pullos suos, & super eos vo-*
litans: Quis dubitet, communionem eo die
factam in Missa, summopere inflammasse ho-
minem, ut instar ignis ad suum centrum, quod
est Cœlum, tenderet?

2. Benedictio quam *Aaren completis hostiis*
 Levit. 9. *(extendens manus ad populum)* dabat, Eccle-
 siasticam consuetudinem benedicendi circum-
 stantes sub finem Missæ præfiguravit: at As-
 censionis amabile mysterium, illius initium
 fuit. Cum enim Missa sit quoddam theatrum,
 in quo repræsentatur totius vitæ Christi series;
 operæ pretium fuit ut ab ea populus dimittere-
 tur eo ferè ritu quo ipse valedixit Discipulis suis
 in Ascensione, quæ dicitur à Bernardo *felix*
 Serm. 2. *clausula totius itinerarii Filii Dei: Ex eodẽ princi-*
 Ascens. *pio redditur laudabilis consueta petendi bene-*
ditionem praxis, sive prolium à parentibus, si-
ve subditorum à superioribus sive quorum-
cumque fidelium à Sacerdotibus: In quo quæ
 Isa. 65. *benedictus est super terram benedicetur à Deo, Amen.*
 Neque enim dubitandum est, quin huiusmodi
 benedictiones confirmantur in Cœlo, cum in
 terra dantur ab eis quos omnipotens vice sui
 constituit in terra. Hinc scriptum est: *Benedictio*
 Escl. 3. *Patris firmat domos filiorum: Profuit magno pec-*
 catori: F. Eliæ de Cortona benedictio à mori-
 turiente Patre Francisco ei data, quoniam il-
 lius

lius vim expertus est dum in morte poenituit de commisso schismate & apostasia : Profuit aliis multis ad animæ salutem & ad corporis sospitatem. Illius virtute frater Leo liberatus est à gravissima tentatione. Quoapropter magno semper in pretio habuit, & cum grandi diligentia custodivit, multisque postmodum afflictis communicavit illam formulam benedicendi quam vir Sanctus ex Scriptura desumpserat, & qua uti consueverat; præmisso illi mysterioso caractere *Tan* sub his verbis : T. Benedicat tibi Dominus, & custodiat te : Ostendat faciem tibi, & misereatur tui : convertat vultum suum ad te, & det tibi pacem. Dominus benedicat fratrem Leonem.

A. Reg.
Min. 19.

A. 17. 46.

3. Ascendit Deus in jubilo, in voce tubæ & magnificentia longè majori, quam olim à Davide introducta fuerit *arca fœderis in civitate Sion*, vel à Salomone *in templum*: utpotè cœlestibus spiritibus ei obviantibus, acclamantibus, & laudes concinentibus. Credite quod & nunc post communionem dignè receptam, iidem spiritus acclamant, congaudent, & congratulantur ipsi de lucro quod fecit, de præda quam tulit, de ove quam invenit. Magis autem admirantur & suspiciunt dignitatem quam consecutus est homo per hoc Sacramentum, quoniam unum quid factus est cum Deo, qui eum *consedere* facit secum *in cœlestibus*: Cùm enim humana natura Christo per illud incorporetur;

2. Parap.
5. & 2.
Reg. 6.

Aphes. 2.

In fin.
Pietat.
l. 4. 37.

consequens est ut ejus felicitatis & gloriæ totius particeps fiat. Hinc Gertrudi fidissimæ amicæ suæ revelatum voluit, quod quoties ad hominem ingreditur sub vivifico Sacramento Altaris, toties ei renouentur gaudia suæ Ascensionis; in tantum ut ipsammet (in hac triumpho sui solemnitate communicantem) his verbis allocutus sit. Ecce Sponsa mea venio ad te, non simpliciter valedicturus, aut benè precaturus tibi, sed etiam te rapturus mecum, & gloriosè hîc & nunc educturus ad Patrem.

Et vos ergo Dilectissimi, quandocumque communicatis, concipite fervens desiderium subsequendi Dominum ad hunc statum beatitudinis. Discite quærere quæ sursum sunt, ubi sedet in dextera Patris; sapere quæ sursum sunt, non quæ super terram: quoniam *quo præcessit gloria capitis, eo vocatur spes corporis*. Ad hanc spem excitandam, voluit. Expressam in Missa fieri mentionem Resurrectionis & Ascensionis suæ statim post Consecrationem Calicis, non minùs ac suæ memoriam passionis. Sic fervebat, sic quærebat, sic præcedentem subsequi satagebat F. Electus Minorita, moriens in festo Ascensionis, & moriendo decantans, ac ter elatiori ad singula voce repetens hæc verba: *Ascendo ad Patrem meum & Patrem vestrum, Deum meum & Deum vestrum*.

A. Rel.
Min. 42.

DOCUMENTUM XI.

De Christo ad judicandum venturo.

IS, qui semel venit sub visibili forma servi, in infirmitate carnis nostræ, homo factus, ad homines redimendos; ecce venit quotidie in homines in spiritu & virtute, ad eos sanctificandos per Eucharistiæ Sacramentum; reversurus in fine sæculorum cum potestate magna & majestate contra homines, ad eos judicandos, ut reddat unicuique secundum opera ejus. Meritum primi adventus, hoc est Incarnationis & Passionis Dominicæ nobis applicatur per secundum, hoc est per usum Eucharistiæ; quatenus præveniamus tertium, & præmuniamur contra damnationis periculum. At verò præparatione opus est ad quotidianum Adventum Eucharisticum. *Constituit enim Deus humiliare omnem montem excelsum, & valles replere ad aequalitatem terræ; ut ambulet Israël diligenter in honorem Dei: Ne quod offendiculum obsistat accessui ejus ad nos, nostro ad eum.*

Ex Ber.
Serm. 3.
de Adv.

Baruc. 5.

1. Mensa hæc jure nominatur à Dionisio: *Convivium inspectionis, quod nutrit & deificat: quoniam unicuique incumbit attentè contemplari mysterium, cujus repræsentat memoriam; nec non attentè ac sedulò dijudicare semetipsum*

Eccles.
Hierarc.
c. 5.

sum, discutere conscientiam, & omnem imperfectionis paleam excutere per poenitentiam. Rex enim Pater, convivii Præses, si unquam vel usquam, profectò dum de assidendo huic mensæ agitur, *intrat ut videat discumbentes*; Explorat eorum intentiones affectiones, mores: considerat statum, situm, habitum, si nuptialis sit. Nam qui sub vulgari vel sordido cōparet apparatu, unde se putabat haurire salutem, iudicium sibi manducat & bibit, dum non discernit Corpus Domini, non attendit sanctitatem, maiestatemque mysterii.

Ser. 142.

E. 3. Trin

In Psal.

41.

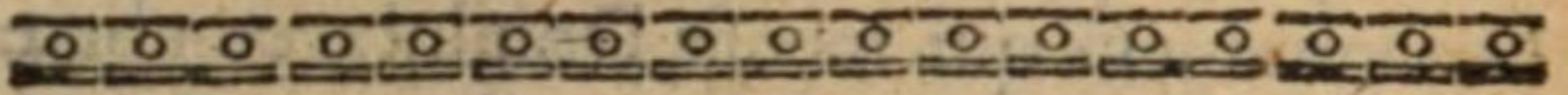
2. Cùm audisset Maria quod ei nuntiaverat Angelus, turbata est in sermone ejus: *Quia mox sentit supremum in se suscipi iudicem*, ait Petrus Chrysologus: *Ad onus Domini in ligno pendens, terra intremuit, eum qui moriturus erat, intra se contestata non capere*, ait Hilarius: Eiusdem terræ motus factus est magnus, quando reddidit corpus ejus vivum in Resurrectione, velut *apprehendens tanti Thesauri pretium*; ait Chrysostomus. Quantò justius turbetur & contremiscat is qui eundem thesaurum, Corpus, Iudicem in suum pectus excipit? B. Ida (alias, Iduberga) B. Gertrudis Nivelensis in Brabantia mater, horrore quodam concutiebatur, vel tantùm transitura coram altari, in quo sciret esse reconditum Corpus Domini sui. Et audebunt ibi ridere, garrere, nugas exercere nōnulli?

3. *Quando sederis ut comedas cum Principe, dili-*

genter attende quæ opposita sunt, ante faciem tuam, & statue cultrum in gutture tuo. Consilium sapientis istud est: Sed quis culter ille, nisi rigor divini judicii, & justitiæ gladius illorum capitibus imminens qui mensæ Domini accumbere præsumunt & cibum ejus non aliter quam prophanum sumunt? Hic culter gutturi tunc applicandus est, seu sedulò ruminandus, & à prophanatore mysteriorum Dei longè magis exhorrendus; quam Damocles Dionisii siculi familiaris exhorruerit gladium districtum, quem ipse Tyrannus tenui filo ad trabem supra caput ejus appendi fecerat, dum ille ad mensam regiis dapibus onustam assidebat: quam mox dimisit, quando sibi periculum imminere animadvertit. Quis enim ad hanc Dominicam accedere præsumeret, si mortem æternam exinde sibi causandam sciret, casu quo indignè assistat?

Propterea monet Apostolus prævenire Dei judicium in dijudicando ac probando nosmetipsos antequam accedamus. Monet ac consulit applicare mentem recordationi Dominicæ mortis, quando vel mensæ huic vel sacrificio intersumus: ita ut ejusdem Apostoli sensu, nunquam debeat Christianus hunc exercere Religionis actum, quin unà figat oculos mentis super extremi judicii formidabile spectaculum: sic enim loquitur: *Quotiescumque manducabitis panem hunc & calicem biberis, mor-*
tem

*tem Domini annuntiabitis, donec veniat; scilicet
judicare vivos & mortuos & sæculum per ig-
nem.*



DOCUMENTUM XII.

De Deo Spiritu Sancto.

NU hac veritate patentius in Eucharistiæ Mysterio. Nónne productionem secundæ ac terciæ Personæ SS. Trinitatis in eo repræsentari jam supra monstratum est? Nónne ipsum trās-substantiationis miraculum, opus esse Spiritus Sancti distinctè probatum est? Nunquid non idem spiritus toties infunditur, quoties dignè communicatur? Nunquid non ejusdem operante virtute qui sancti sunt, per novam communionem sanctificantur adhuc? Caro verbi non prodesset quicquam sine ipso.

1. Postquam Dominus abiit in cœlum statim missus est ipse de cœlo. Ad quid? Ut renovaret faciem terræ; ut tanquam Incendiarius, ignem quem filius mittere prius venerat in terram, suo flatu faceret vehementer accendi; ut illo suo igne ac lumine purgaret, confirmaret, illuminaret, consolaretur, perficeret, deificaret Apostolos; cæteros verò fideles disponderet ad Eucharistiam ritè digneque celebrandam. Nam & in eodem tempore cœpit hoc Sacramentum

à fidelibus frequentari, præmissa auditione do-
ctrinae Apostolorum & oratione: In cuius rei me- Aët. 2.
 moriam, Romanus Pontifex Urbanus 4. hujus
 „Sacramenti devotione affectus piè statuit il- Brev.
 „lius institutionem prima quinta feria post Rom.
 „Octavam Pentecostes à cunctis fidelibus so- lect. 2.
 „lemnissimè celebrari: ut qui per totum anni Noët.
 „circulum hoc Sacramento utuntur ad salu- Sabbath.
 „tem, illius institutionem illo tempore specia- Oct.
 „liter recolerent, quo Spiritus Sanctus corda
 „Discipulorum edocuit ad plenè cognosce-
 „da hujus Sacramenti mysteria.

2. Individuam ejus cum Christo in una ea-
 demque animæ domo societatem & consensum
 Augustinus hoc discursu (qui totus est de Eu-
 charistia) demonstrat. *Diximus fratres, hoc Domi-* Tract. 27
in Ioan.
 „num commendasse in manducatione carnis suæ, &
 „potatione sanguinis sui, ut in illo maneamus &
 „ipse in nobis. Manemus autem in illo cum sumus
 „membra ejus: manet autem ipse in nobis,
 „cum sumus templum ejus. Vt autem simus membra
 „ejus, unitas nos compaginat. Vt compaginet uni-
 „tas, quid facit, nisi charitas? Et charitas Dei un-
 „de! Apostolum interroga: Charitas, inquit, Dei,
 „Diffusa est in cordibus nostris, per Spiritum san-
 „ctum qui datus est nobis. Ergo Spiritus est qui vi-
 „viscat, Spiritus enim facit viva membra: nec
 „viva membra Spiritus facit, nisi quæ in corpore
 „quod vegetat, ipse spiritus invenerit. Infra. Hæc
 „dicuntur, ut amemus unitatem & timeamus se-
 „paratio-

„parationem. Nihil enim sic debet formidare Chri-
 „stianus quam separari à Corpore Christi. Si enim
 „separatur à Corpore Christi, non est membrum ejus,
 „si non est membrum ejus non vegetatur spiritu
 „ejus. Quisquis enim, inquit Apostolus, Spiritum
 „Christi non habet, hic non est ejus. Spiritus ergo est
 „qui vivificat; caro autem non prodest quicquam.

Infir.
 Piet. l. 4.
 c. 38.

3. Amica Dei Gertudis præparans se ad di-
 gnè celebrandam Pentecosten, & promeren-
 dum Spiritum sanctum, obnixè postulabat si-
 bi dari munditiam animi & corporis, humilita-
 tem cordis, tranquillitatem spiritus & concor-
 diam pacis. Sciebat enim quod in malevolam
 animam non introeat sapientia, nec habitet in
 corpore subdito peccatis. Sciebat Spiritum san-
 ctum respicere ad pauperculum & contritum,
 corde, odisse superbos, amare humiles; resi-
 stere illis, dare gratiam istis. Sciebat Christum
 commendasse discipulis suis sessionem, donec
 induerentur virtute ex alto. Nec ignorabat
 quod omnes erant perseverantes unanimiter
 in oratione, quando descendit super eos Spiri-
 tus sanctus. Cùm ergo bona filia precaretur pro
 impetranda humilitate, Dominus aperuit ei
 oculos mentis, ut in suo corde videret grande
 vacuū recipiendis donis aptissimum. Supplicans
 pro tranquillitate, vidit illud circumcingi aureo
 cingulo quasi muro adversus impetitiones &
 insidias hostis antiqui. Orans verò pro con-
 cordia, operata fuit hac virtute veluti vesti-
 mentis

mento; quo dona obtenta tegerentur & in tuto custodirentur. Eadem hora didicit (revelante Deo) quod quisquis hujusmodi dispositionem sibi procurat eosdem effectus & dona recipiat,

Isa. 19.

Christus est *flos ille de radice Jesse* super quem *Spiritus Domini* requievit in sua plenitudine: *Spiritus sapientiae, & intellectus; Spiritus Consilii, & Fortitudinis; Spiritus Scientiae, & Pietatis; & Spiritus Timoris Domini*: Cum igitur inseritur alicui per Sacramentum, imprimit similiter ei Donum Timoris reverentialis & filialis, quo contra malum peccati munitur. Imprimi Donum Fortitudinis, quo ad aggrediendum bona animatur. Imprimi Pietatis affectum, quo labor omnis in agendo vel patiando dulcis ei redditur. Donum Consilii, quo in discretionem seu optionem boni vel mali, veri vel falsi (ne aberraret) dirigitur. Donum Scientiae, quo effectus naturae & gratiae convenienter discernat. Donum Intellectus, quo mysteria fidei Christianae (a motis phantasmatum nubilis) salubri vivacitate penetret. Donum denique sapientiae quo sola divina ei sapiant, & illis deliciis tantummodo delectetur, quae de fonte divinitatis hauriuntur.



DOCUMENTUM XIII.

De Ecclesia & Sanctorum Communione.

Ecclēsia mysticum Christi Corpus est, figuratum in illo quod in Eucharistia manducatur, & sanctificatum per communionem fidelium, qui illud sanctè manducant. Quilibet fidelis membrum est hujus corporis, Christus caput in quo spiritus vitæ residet secundum suā plenitudinem; eò ferè modo quo sensus omnes naturales resident & vigent in capite, ex quo vigor omnis derivatur ad alias corporis partes.

Ec. n. fer
de Mag.
dal,

Mysticum istud Ecclesie corpus multò carius est, Christo, quam illud quod sumpsit de Virgine; quandoquidem illud pro isto morti exposuerit & tormentis; junctus sceleratis, morte turpissima condemnatus: Sed & naturale illud tradit in nutrimentum istius mystici; & unā spiritum ei suum impertitur; unde vitam, vigorem, sensum sanitatem, elegantiam, & pulchritudinem accipit, atque per nexus & conjunctiones subministratum & constructum, crescit in augmentum Dei: Crescit autem tam in numero, quam in merito. Crescit ad consummationem Sanctorum, in virum perfectum, in mensuram plenitudinis: Neque id ferè aliter quam quomodo corpus humanum proficit, crescit, & perficitur ex virtute cibi quo nutritur.

Colof. 2.
& Eph. 4

Vicē

Vice versâ, corpus istud mysticum, quod est Ecclesia, fovet in orbe Christiano Naturale illud alterum, per ministerium quotidianum Sacerdotum, qui Petro & Apostolis successerunt in potestate consecrandi. Ipsa quoque frequens fidelium Communio, seu Dominici Corporis usus & receptio mirè contribuit ad illud continuò fovendum, sicut & ad divini cultus vigorem perpetuandum; quandoquidem ita sit quod *in nullum nomen Religionis seu verum seu falsum coagulari homines possint, nisi Sacramentorum visibilium consortio colligentur*: Cùm igitur apud solos Catholicos, in unam veram Ecclesiam adunatos, verus veri Dei cultus vi-geat; Profectò nec aliter ipsi inter se coadunari potuerunt, nec hujusmodi cultum exercere, quam per usum Sacramentorum quæ Deus eis dedit, ac comprimis Eucharistiæ, quæ sola nunc sortitur rationem veri Sacrificii Latreutici, quo vera Divinitas adoratur in spiritu & veritate. Ex quibus notanter inferendum est cum Angelico Thoma. Quod in hujus tum Sacrificii, tum Sacramenti usu & perceptione, tria Mirabilia contingant, dignissima consideratione.

Primum est, quod Corpus Christi minimè minuatur, esto quotidie, & ab innumeris fidelibus manducetur. Ratio est, quia potestas consecrandi verum & unicum Domini Corpus ex ejus præcepto, semper durat, semper operatur, semper innovat hostias sanctas, per iteratam

Aug. l.
19. cont.
Franc. c.
11.

Opusc.
38. c. 14.

ratam omni loco & tempore consecrationem.

Exod. 25. Quod pulchrè figuratum fuit in panibus propo-
Levit. 6. sitionis, qui super mensam Dei per singula Sabbatha
renovabantur fœdere sempiterno: Similiter Ignis
in Altari Dei semper ardebat, Sacerdote subji-
cente ligna per singulos dies, ut nunquam deficeret:
Figuræ fuerunt ac pridem defecerunt: modò
veritas patet oculis, & verbum Domini manet
in æternum. Addo quod Corpus tam sanctum
non possit videre corruptionem, quantumlibet
ps. 51. semper manducetur: Semper reficiet, *nunquam*
deficiet panis iste: Pugillus farina est, qui non
defecit in domo viduæ, juxta promissionem
Eliæ Fons est qui ascendit de terra, hoc est de
Virgine irrigans universam superficiem ter-
ræ. Sol est indefectibilis, & lux quæ commu-
nicata non extinguatur.

Secundum Mirabile est, quod Corpus Chri-
sti quodammodò minuitur, si non manduce-
tur, Nam quo minùs frequentatur Eucharistia,
eò amplius dominatur peccati malitia. Jam
1. Cor. 6. verò quis nescit avelli seu *tollī membra* Corporis
Apoc. 17 Christi (myfici) dum peccatur, & fieri, *mem-*
Job. 41. *bra meretricis?* Illam quor *meretricem* (de qua
Joannes in Apocalypsi loquitur) quæ consti-
tuit corpus *Behemoth*, id est diaboli, *compactum*
squamis se prementibus (ut dicit Job) hoc est innu-
merabili peccantium multitudine. Sicut enim
ei Christus tam per se, quàm per suos ministros
rapit multos peccatores, faciens ut non sint am-
plius

plius quod erant, sed in se seu in Corpus suum transferat: sic Diabolus ex adverso per se & suos, p. urimas animas Christo eripit, ut sibi incorporet, nec unquam cessat circuire quærens quem devoret. Rapuerat immanis lupo sub cœnæ vesperam de Christi grege discipulum, quem laqueo suspendit: Alium Christus confestim subrogavit, de patibulo secum ducens ad regnum. In hoc proinde Ministri ejus sollicitius adlaborare debent, ut peccatores convertantur & condiantur congruis instructionibus, quatenus cibi ejus fiant; non ut vitam ei donent, sed ut ab ipso accipiant. Hoc enim est quod in visione monstratum fuit, immò demandatum Petro: *Qui cum esuriret, velle q. gustare, vidit cælum apertum, & descendens vas quoddam velut linteum magnum quatuor initis submitti de cælo in terram; in quo erant omnia quadrupedia & serpentina terræ, & volatilia cæli. Et facta est vox ad eum: Surge Petre occide, & manduca.* Per has namque feras & immunda animalia figurabantur homines animales, corrupti moribus & omni scelerum lue contaminati: quos Petrus, tanquam Corporis Christi vicarium caput, jubebatur manducare, hoc est reducere ad bonam frugem, convertere ad fidem; adeoque incorporare Christo per gratiam.

Act. 10.

Tertium Mirabile est, quod Corpus Christi tantò plus augmentatur, quantò frequentius manducatur: nam manducantē se conver-

1. Cor. 12
cap. 10.

Eph. 4.

tit in se, & corpori suo membrum novum ad-
jungens, cum eo corpore quod de Virgine
sumpsit, quodammodo unum efficit. *Vos enim
estis corpus Christi*, ait Paulus, & *membra de mem-
bro*. Præmiserat autem: *Vnum corpus multisu-
mus*, qui de uno pane & calice participamus. Ita-
que quemadmodum scientia tantò plus acci-
pit incrementi, quantò plus distribuitur: sic
sapientia incarnata *secundum datum Dei* com-
municata *diligentibus se*, tunc crescit, cum ab
hominibus excepta facit eos crescere in fide
& dilectione Dei. Unde sic hortatur Aposto-
lus: *Crescamus in ipso per omnia qui est caput no-
strum Christus: ex quo totum corpus compactum
(per fidem) & connexum per omnem junctu-
ram subministrationis* (id est, per mutuam unio-
nem charitatis, subministrantem toti corpori
spiritus vitales ad motionem & vitam necessa-
rios) *secundum operationem* (id est, ex vi & effi-
cacia intus agentis gratiæ) *in mensuram* (seu pro
modo & exigentia) *uniuscuiusque membri, aug-
mentum corporis facit in adificationem sui in chari-
tate*. De hoc alias plura.



DOCUMENTUM XIV.

De Peccatorum Remissione.

Hoc aptissimum Donum remissionis invenitur ad pedem Altaris, ubi nimirum immolatur victima salutaris. Nec enim amor Dei latis fuit quod semel immolatus fuerit modo cruento in cruce *ad multorum exhausti* Hebr. 9.
peccata: Placuit immolari de novo quotidie, quandoquidem quotidie de novo peccemus, & sine sanguinis effusione (aut etiam infusione, seu applicatione illius quem dudum in cruce fudit) non fiat remissio: quoniam *Est in legibus Dei hoc, ut nulla sit iniquitas impunita, nisi quam sanguis Mediatoris expiaverit.* Aug. l. 6. cor. l. u. liat. c. 8.

Constat Eucharistiam, quatenus est Sacrificium, à Domino fuisse institutam in remissionem peccatorum: Ad hunc enim effectum datur verè corpus ejus, verè sanguis effunditur. Adeoque persuasum habete, citra omnem dubitationem, quod ejus virtute remittantur reapse peccata, omnibus modis desiderabilibus. Exprimo quatuor.

I. Quantum ad culpam præteritam; quoniam in eo datur actualis gratia dignè & convenienter poenitendi. Et hæc est certissima fides Ecclesiæ

Tri 6. fiff
21. C. 2.
& scilicet.
13. C. 2.

Isa. 6.

dicentis & docentis, *Sacrificium Missæ* verè propitiatorium esse, per ipsumq; fieri, ut si cum vero corde & recta fide, cum metu ac reverentia, peccatores contriti ac pœnitentes ad Deum accedant, misericordiam consequantur & gratiam inveniant in auxilio opportuno: Hujus quippè oblatione placatus Dominus, gratiam & donum pœnitentiæ concedens, crimina & peccata etiam ingentia dimittit. Nec inficiar ego, quin Eucharistia (quatenus etiam Sacramentum est) subindè peccatum aliquod mortiferum (invincibiliter oblitum) remittat : profit autem semper ad remissionem venialium, quibus anima non adhæret actualiter per affectum, quando communicat. Est enim Eucharistia calculus ille, quem unus de Seraphim tulit de altari, & cujus contactu abstulit iniquitatem Isaiaë, & peccatum mundavit.

Prov. 21.

Levit. 2.

II. Quantum ad pœnam solvendam in futuro. Nam dono Pœnitentiæ & Justificationis jam concesso, consequens est ut pœna, quæ exsolvi debuisset in Inferno, mutata sit in temporalem solvendam in Purgatorio, nisi ex nunc seu in vita præsentis satisfactum fuerit huic debito. Potest equidem verè exsolvi; potest etiam ex integro dimitti per ampliorem participationem seu applicationem satisfactionum Christi. Est enim Eucharistia munus illud absconditum, de quo Sapiens dicit quod *extinguit ira* : Est memoriale de Sacrificio, quod *adoletur super altare in odorem suavitatis Domino*, pro nostra recon-

recon-

reconciliatione : Est ignis ille perpetuus qui nunquam deficiet in altari ; cujus flammis incensa fidelium corda innumeros charitatis actus eliciunt. Charitas autem operit multitudinem peccatorum, & ei multa dimittuntur, qui diligit multum.

III. Quantum ad malitiam peccati actualis : quia virtus Sacrificii eam reprimat per gratias actuales, quatenus offensa saltem non sit vel tam gravis, vel tam frequens vel tam indurata & tenax. Quamobrem jure credi potest, quod ad effectum hujusmodi, profuerit Petro dignè communicasse : Judæ vero non sic, eò quod communicaverat indignè. Odor dignæ communionis in Petro remanens, fuit ei odor vitæ ad vitam ; & idem ei contigit quod arbori præcisæ, cujus radix suo tempore repullulat. Sic enim ea de re Job : *Lignum habet semem : si præcisum fuerit, rursus virescit, & ramus ejus pullulat. Si senuerit in terra radix ejus, & in pulvere emortuus fuerit truncus ejus, ad rorem aquæ germinabit & faciet comam, quasi cum primum plantatum est.* Candela recenter extincta, fumans adhuc, de facili accenditur ad primum flatum, aut ad accessum alterius vicini luminaris. Flavuit Spiritus Domini in Petrum, quando conversus respexit cum oculo pietatis, & exinde subito incaluit, & fluxerunt aquæ, veluti cum glacies incaletcit & liquefcit ad radios solis.

Iob. 14.

IV. Quantum ad concupiscentiam, five

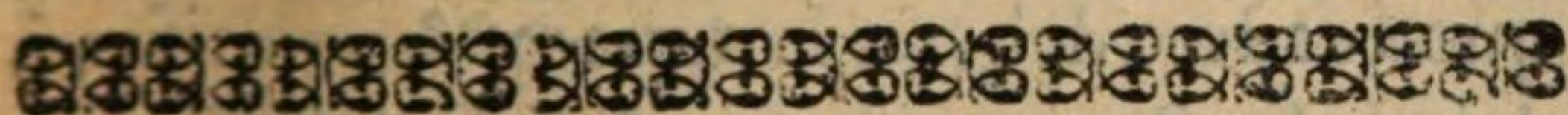
Ser. I.
Cœna
Dom.

habitualement inclinationem, & pruritum peccandi. Nam gratiæ partim habituales partim actuales Eucharistiæ moderantur, retinent, & continent hunc pruritum, ne tam effrenato feratur impetu ad peccatum. Et hoc est quod ad consolationem multorum docet Bern. his verbis: *Duo enim Sacramentum illud operatur in nobis; ut videlicet & sensum minuat in minimis; & ingravioribus peccatis tollat omninò consensum. Si quis nostrum non tam sæpè modò, non tam acerbos sentit iracundiæ motus, invidia, luxuria, & cæterorum hujusmodi; gratias agat corpori & sanguini Domini, quoniam virtus Sacramenti operatur in illo. Hæc virtus est instar roris, excutiens flammæ fornacis Babylonicæ, hoc est concupiscentiæ. Est instar fontis continuato fluxu irrigans animam & ejus fovens virorem. Est instar solis, ducatum ei præbens, nec fortè inter peccandi pericula & occasiones impingat, & offendat ad lapidem pedem suum. Denique instar vinculi est, quo tenetur & custoditur in fasciculo viventium, & servatur in vitam æternam.*

Quæcùm ita sint, quid impedit quo minus unusquisque proficiat de tanta copia gratiarum quæ de Sacramento fluunt in remissionem peccatorum? Ad animum profectò spectat sui corporis esse rectorem, ne ab eo trahatur in præcipitium. Corpus enim tanquam asellus, pigrum & stupidum animal, coëcitio-
ne indiget, si quando (ut solet) insolescit.

Quam-

Quamobrem ei faciat quod de Juda filio suo
 prædicebat Jacob: *Ligans ad vineam pullum suum,*
& ad vitem asinam suam; ad Eucharistiam dico,
 in qua Christus vera vitis est, de qua prodit
 vinum germinans virgines. Gen. 49.



DOCUMENTUM XV.

De Carnis Resurrectione.

STatutum est omnibus hominibus semel
 mori, & reverti in terram de qua sumpti
 sunt. Sed non ignoratis de dormientibus, quod
 sicut Christus mortuus fuit, & resurrexit, ita &
 Deus eos qui dormierunt per ipsum, adducet
 cum ipso. Non ergo ei pereunt electorum cor-
 pora moriendo, sed mutantur in melius, dum
 instar seminis in terram cadentis & sub terra
 prius emortui, reviviscunt & germinant in
 tempore suo. Suum unicuique sepulchrum
 locus quietis est, in quo expectat donec veniat
 immutatio sua, post tenebras visurus lucem &
 ideo cuilibet in Domino morienti dicere lubet
 cum Psalmista *Caro mea requiescet in spe:* Et cum Psal. 15.
& 27.
 tempus vernum gloriosæ Resurrectionis ad-
 venerit, poterit addere: *Refleurit caro mea.*

i. Quoties igitur auditis Apostolum fre-
 quenter repetentem: *Seminatur corpus in corru-
 ptione, surget in incorruptione: seminatur in igno-* I. Cor. 15

Zachar.
9. & Ioan
12.

bilitate, surget in gloria: seminatur in infirmitate, surget in virtute, seminatur animale, surget spiritale. Hæc, inquam, audientes, reflectite mentem super eum qui *frumentum* vocatur *electorum*, seque ipsum nominabat *granum frumenti*, quod cadere deberet in terram & mortificari; deinde fructum multum afferre. Christus autem ipse est qui per Eucharistiæ receptionem cadens in terram humani corporis, imprimit ei seminalem qualitatem renascentiæ, & virtutem resurgendi, ut communionem gloriæ cum anima potiatur in cœlis, unde ipsum Salvatorem expectamus; quoniam inde descensurus est ad reformandum corpus humilitatis nostræ, configurandum corpori claritatis suæ. Nam ad ejusmodi gloriosam sui corporis mutationem jus acquirunt, quotquot Dominicum intra se sub Sacramento recipiunt.

Osc. 13.

Epist. 14
ad Eph.

2. Hæc planè buccella *mors* est *morti*, *morsus*, & venenum *inferno*: animabus autem & corporibus Electorum est medicamentum salutis & vitæ. Ob id ab Ignatio Martyre Eucharistia dicitur esse *Pharmacum immortalitatis*, & *mortis antidotum*: Quibus ephithetis patenter innuit, quod, sicut esus ligni vetiti mortem nobis in Adam intulerat, & secretum venenum in corpus nostrum infuderat; ex quo nos aliquando mori necessarium esset; ita & esus carnis Christi (in illius veneni velut antidotum & mortis remedium) in Sacramento exhibita, reddat

reddat immortalitē, & ex nunc inserat nostris corporibus quoddam principium vitæ, resideat-
que in sinu nostro velut *semen vivificativum*,
quomodo vocatur à Cyrillo; velut *semen im-*
mortalitatis, ut vocatur ab Alberto Magno; ve-
lut exemplar & *symbolum resurrectionis*; sic enim
etiam intitulatur à Patribus in Niceno Concilio.

3. Dotes illæ quibus afficienda sunt corpo-
ra gloriola, jam in Dominico præsignantur in
Eucharistia. Est enim impassibile; Beneficio
potitur Agilitatis; Subtilitas ei non deest; Splen-
dorem habet sed absconditum in quem deside-
rant Angeli prospicere; quem homines non pos-
sunt videre; sed in diem suæ Resurrectionis eum
debent expectare & participare; nec id ex alio
potiori principio, aut virtute, quam ob recep-
tam in Eucharistia carnem filii hominis & Dei.
Neminem fallit ejus promissio: *Qui manducat* Ioan. 6.
meam Carnem & bibit meum Sanguinem, habet
vitam æternam, & ego resuscitabo eum in novissimo
die: quia unum cum eo corpus effectus, in eum
transmutabitur; & cum cibus ejus fuerit, trans-
feret, Dominus in eum suas qualitates, & quic-
quid gloriæ ex divinitate corpori illius accedit,
in membra sua derivabit.

4. Vivens, poterat solo voluntatis imperio
sanare ægrotos, suscitare mortuos; sed ea mira-
cula vix voluit perpetrare, nisi adhibito con-
tactu sacri Corporis sui: ut omnibus notum
fieret inesse carni ejus singularem vim ad resti-
tuendam

tuendam humanis corporibus sospitatem, & vitam. Itaque si tantum potuit adhuc mortalis existens & passionibus obnoxia, quid modo non poterit immortalitatis dotibus gaudens in Eucharistia? *Eliseus* puero viduæ Sunamitidis jacenti mortuo reddidit vitam per miraculosam sui ipsius contractionem, incumbens *super eum*, ore posito super os, manibus super manus, oculis super oculos ejus: Quid non aut possit aut præstet ipse Dominus vitæ & mortis; qui (studio) se contraxit in Sacramento hoc & corpus suum in nos contemperavit, nosque per omnia sibi coagmentavit, ut sic se ipsum ad amissum attemperans, & ex æquo adaptans hominibus, vitam eis restitueret, quam ante perdididerant? Demùm ex sensu & argumento Irenæi Martyris; Quemadmodum *is qui è terra est panis*, percipiens invocationem Dei, jam non communis est panis, sed Eucharistia, ex duabus rebus constans, terrena & cælesti: sic nec corpora nostra post susceptam Eucharistiam corruptioni consentur amplius obnoxia, quandoquidem ex inde jus acquirant ad vitam immortalem: tanquam membra Corpori Christi applicata, & intimè unita, atque in eo consecrata; in quibus impressa semper maneant vestigia quedam sanctitatis & vitæ, demùm al quando completè sanctificanda, vivificanda, glorificanda per Resurrectionem: ut meritò dixerit Chrysostomus: *Propter hoc Sacramentum non sunt amplius terra & cinis.*

L. 4. ad-
vers. hæ-
res. c. 34.

Hom. 24
in I. Cor.



DOCUMENTUM XIV.

De Vita æterna & Beatitudine.

A Udistis jam; audietis iterum quod æterna vita sit proprius effectus Eucharistiæ. In ea futuræ gloriæ nobis pignus datur. Per eam legitimum jus ad regnum Patris acquiritur. In ea inenarrabilis & glorificatæ lætitiæ dulcedo tanquam in suo fonte gustatur. Currus est & auriga melior quàm Elias: currus ignis & luminis, quo Electi rapiuntur in nubibus obviam Christo in aëra, *usque ad interiora velaminis*, hoc est, *velatæ beatitudinis, ubi præcursor pro nobis introivit Iesus secundum ordinem Melchisedech Pontifex factus in æternum*. Plus aliquid exprimit os aureum, cum dicit: *Vt terra sit nobis cælum facit hoc mysterium*. Ergo non solum cæli clavis est Eucharistia; sed illius quoque beatitudinis qua Sancti fruuntur in Cælo, nobis imprimit imaginem; ut verò verius sit, quod Regnum Dei intra nos est.

Hebr. 6.

Hom. 24
in 1. Corinth.

Optimè Punici (aliàs; Africani) Christiani Baptismum ipsum nihil aliud quàm salutem; & Sacramentum Corporis Christi nihil aliud quam vitam vocant: ait Augustinus, prorsus, optimè, quoniam epithetum vitæ per omnia competit Eucharistiæ, quæ Græca vox est & latinè dicitur

Lib. 1. de
Peccat.
merit. &
remiss.
c. 24.

Bona

Bona gratia. Quid autem est Gratia? Respon-
 Rom. 6. det Apostolus: *Gratia Dei vita aeterna.* Chri-
 Ioan. 10. stus dicitur, & est verè *Pastor bonus* qui de
 præsenti vitam æternam dat ovibus suis in
 quantum eis gratiam impertit, cuius ipse solus
 est author, juxta illud ejusdem Apostoli: *Gra-*
 Rom. 7. *tia Dei per Iesum Christum Dominum no-*
 Ioan. 1. *strum:* Et illud Evangelistæ dilecti: *Gratia &*
veritas per Iesum Christum facta est. Est autem
 gratia vita æterna pluribus titulis. 1. Quia par-
 ticipatio quædam est divinæ naturæ, de se in-
 corruptibilis & in æternum permanens: 2. Quia
 semen est gloriæ, sicut arbor est virtualiter in
 radice, & in suo planta semine: 3. Quia illius
 veluti præludium est, initiatio beatitudinis, &
 ejusdem imago perfecta. Ast *hæc conveniunt*
Eucharistia. Quo verò id sensu, jam dicendum;
 & discendum qualiter id Ecclesia fateatur,
 dum ita precatur in sua post communalis ora-
 tione. Fac nos quæsumus Domine, divinitatis
 tuæ sempiterna fruitione reple: quam pretiosi
 Corporis & Sanguinis tui temporalis perceptio
 præfigurat.

In statu cœlestis gloriæ Deus semetipsum im-
 mediatè communicat Beatis; eorum potentias,
 & omnes affectus ad se sublevat, sibi totaliter
 applicat, in se absorbet, vi solius præsentiæ suæ.
 Unde fit ut adhærentes ei, unus cum eo spiri-
 tus fiant. Hujus ergo beatitudinis vivam in
 Eucharistia figuram & imaginem inspiciamus.

Primò

Primò in totali conversione aquæ in vinum quando fit oblatio. Nam *aquæ populi sunt*: (An- Apoc. 17
gelo sic exponente Joanni:) & hi transmutan-
tur in Spiritum Christi, qui fons est aquæ vivæ
salientis in vitam æternam, quo simul secum
rapit adhærentes sibi, potans eos torrente vo-
luptatis, introducens in cellaria sua, & vino suo
potenter inebrians. Hanc rationem allegat An- 3. part.
qu. 74.
art. 6.
gelicus Thomas, citans Ambrosium, quare
non nisi guttula vino misceatur in calice? ut
nimirum intelligamus, quod substantia no-
stra sit tanquam nihilum ante Deum, aut mo-
dicoplus quàm nihilum respectu divinæ; quin-
imò gentes omnes, orbis ipse terrarum, adeo-
que totius humanæ naturæ massa, sint tan-
quam momentum stateræ, aut tanquam gutta
roris antelucani coram eo, & tanquam nihi-
lum & inane reputentur ei: ita ut, Quomodo
guttula aquæ cadens in plaustrum seu in vas
vinî vastissimum, absorbetur & mutatur in vi-
num; illa quoque quæ injicitur calici transub-
stantiatur in sanguinem Christi, juxta *quod cre-* Ad an.
Chr. 1188
didit & custodivit semper Ecclesia Romana, referen-
te Baronio: Ita fideles per sumptionem Eu-
charistiæ transeant & convertantur in ipsum.

Secundò Beatitudo Sanctorum figuratur,
ac relucet distinctius in ipsa Transubstantia-
tione panis & vini in Christi Corpus & San-
guinem. Si enim terrestres illæ substantiæ vi-
tam homini tribuunt aut servant transitoriam;
quantò

L. de Pa-
ra6.c. 9.

quantò plus hæc cœlestis præbebit æternam ?
Hinc enim est quod Judæis mysterium istud
(præsentē Discipulorum suorum cœtu) an-
nuntians, pronuntiabat *verba vitæ æternæ*, sub
quibus ipsa lateret, ejusdemque vitæ promif-
sionem dabat iis qui manducarent hunc pa-
nem. Proinde meritò ad honorem hujus Sa-
cramentidixit Ambrosius: *Hic est cibus, in quo
vita definitur æterna* Quoniam id sensu; nisi
quia continet, & exprimit totam essentiam
æternæ vitæ atque beatitudinis velut in com-
pendio ?

A. Relig
Min. 102

Tertiò figuratur in intima Christi totius præ-
sentia sub & cū sacris speciebus. Sic enim Deus
erit totus in beatis: sic in ipso & cum ipso
erunt Beati in Cœlis; *unus spiritus*: non aliter
quam ferrum omni ex parte ignitum, est ignis.
Ancillæ Christi Angelæ de Fulgineo cœlitus
immissum fuerat desiderium videndi ipsum se-
cundum humanitatem, prout in cœlo est. Dum
ergo se præpararet ad communionem, audivit
vocem dicentis: Accede ad altare, quia modò
Christus super illud descendit, sociatus multi-
tudine Angelorum. Accessit ut synaxim acci-
peret; ac tunc vidit eum magna gloria reful-
gentem in hostia, stantem super aram, & di-
centem: Ecce dilecta mea; quod tu concupi-
veras, jam vides: Ecce tu adstabis hoc modo
coram me in gloria paradisi.

Quartò Docent Theologi divinam essen-
tiam

tiam infundere se in animas Beatorum certo quodam penetrationis modo, qui competat soli *Esse* Dominantis Dei quem penetrandi modum vocant, seu dicunt fieri *per illapsum*. At Christus per istud Sacramentum illabitur in substantiam Christianorum intimiori quodam modo & ratione, ita ut qui Eucharistiam acceperit, ita in ipso maneat & ipse in eo; ut ab ipso (*quem Pater signavit Deus hoc est, figuram substantiæ suæ gignendo constituit*) omninò signetur; hoc est, specie sibi impressæ formam exprimat ac velut alter Christus fiat. Quod si virtute hujus Deificationis, Sancti Dei ipso fiantur, ita ut Augustino dicere licuerit, quod *eum manducant Angeli, manducant cælestes spiritus*: Quis non videt id competere communiantibus? Unde Tertulianus in hunc sensum, ait: *Caro Corpore & Sanguine Christi vescitur, ut anima de Deo saginetur*. Hanc saginam sensit; hunc effectum experta est sancta Virgo Gertrudis: Cùm enim unâ dierum communicaret, eodem instanti eam Christus in suo sinu strangebatur, virtutem divinitatis in eam infundens, & vicissim eam in se refundens, transformans, atque beatificans; quantum quidem humana natura capax est beatitudinis in hac vita mortali. Post ejus verò communionem, coepit subito cantare, voce omnia ejus interiora penetrante: Ecce, quod concupivi, jam teneo.

Ioan. 6.

In Ps. 33.

L de Resurrect.
c. 8.Inf. div.
Piet. l. 4,
c. 62.

Quintò, Quod si consummatio beatitudi-

nis

Psal. 67.

nis existimetur consistere in gaudio, quod de objecto beatificante resultat: nōne unus ē principalioribus effectibus Eucharistiæ est Gaudium in Spiritu Sancto, & pax superans omnem sensum, ac prægustus quidam deliciarum paradisi? Idcirco clamat is, qui de eis aliquid jam persenserat: *Parasti in dulcedine tua pauperi Deus*: Sed de his alias. Quæ hucusque dicta sunt circa fidei veritates, suffecerint, si paucula per modum conclusionis adjecerim.

Epilogus.

AGite nunc, dicite Auditores. Cur quæso primaria (ferè) figura Sacramenti hujus (*Arcam* fœderis intelligo) constituta fuit inter duos *Cherubim*, qui divinæ sapientiæ sedes esse censentur; nisi ut significaretur in Eucharistiæ Mysterio absconditos esse thesauros sapientiæ & scientiæ Dei; atque ex eo tanquam fonte hauriendam esse cognitionem veritatum quæ magis ad salutem necessariæ sunt atque utiles? Nec enim sine causa, in forma consecrationis calicis, appellatur *Mysterium Fidei*; non utique tantum quia initio Ecclesiæ secretum tenebatur Paganis & Catechumenis tanquam impotētibus capere, quod sola fides capit: sed etiam quia est Epitome orthodoxarum veritatum, ad quas sensus nullo modo pertingit. Nec desunt probati Expositores, qui censeant (& meritò)

Paulum

Paulum sub hoc epitheto loqui de Eucharistia, dum mandat & commendat Diaconis ut *habent* *Mysterium fidei in conscientia pura*: Habent profectò, cùm S. Calicem ministrant, *nullum crimen habentes*: quoniam eis ex officio commissa est Domini Sanguinis dispensatio. Mysterium sacrosanctumq; secretum, in quo abscondita est sapientia, quam nemo Principum hujus sæculi cognovit. Abyssus imperscrutabilis, cui immerguntur illi arrogantes, qui relictæ simplicitate fidei Prædecessorum suorum, ejus profunditatem explorare satagunt in suam ipsorum perniciem, quoniam *Qui scrutator est majestatis, opprimetur à gloria.*

1. Tim. 3

Prov. 25.

O ! Quantopere sibi Deus placebat in sincera pietate primitivorum Fidelium qui manibus in Crucis formam compositis, Eucharistiam accipientes, dicebant: Credo, credo, credo: & cùm Sacerdos eis sumendam tradens, quid daret contestabatur, dicens: *Corpus Christi*: ipsi verum id esse profitentes respondebant: *Amen*: hoc est, *verum*. Quamobrem Ambrosii monitione lectionem hanc concludo: *Quod confitetur lingua, teneat affectus*: Et qui antiquorum sectatur fidem, imitetur devotionem: & qui corde credit ad justitiam, non solum ore, sed multò magis opere confiteatur ad salutem.

Ambr. l.

4. Sacr.

c. 4.

Discipuli credentis humilis Confessio.

Isa. 45.

O Mysterium ! ô Sacramentum ! ô sacrum Secretum ! ô latibulum quod oculis nostris velas quicquid in cœlo divinius, quidquid in terra sanctius, quicquid utrobique dignius est adoratione Angelorum, & veneratione Hominum; videlicet Hominem Deum. Id ego credo firmissimè, & nullatenus dubito; cōfiteor & agnosco, quia *tantum in te est Deus, & non est absque te Deus. Verè tu es Deus absconditus, Deus Israël & Salvator.* Sub isto velo Panis & Vini quod patet oculis, nec panem agnosco nec vinum, neque ullam substantiam creatæ rei, præter illam quæ est ipsiusmet Dei. Tuum esse tam divinum, quam humanum in eo residet: & in sua plenitudine residet, non ex parte; in veritate non in figura; per præsentiam realem, non per solam operationem.

Nemo te vidit unquam in splendoribus tuæ divinitatis, nisi sub velo latentem. Vidit te Moyses; sed in rubo. Vidit Salomon; sed in nebula. Vidit Job; sed in turbine. Viderunt oculi Discipulorum, sed in forma servi. Quod ipsi tunc, videmus & nos modò, sed sub figura panis & vini. Verè verè; tu es Deus absconditus; & lucem inhabitas inaccessibilem, quo pertingere non potest oculus carnis. Deus absconditus, qui
realis

realis in augusto isto mysterio præsentiæ tuæ præclarissimos effectus à nemine sentiri, vel experimento probari sinis, præterquam ab Electis tuis; in quibus operaris admirandas mutationes, ut in te transeant, & in tuum esse divinum convertantur. Deus absconditus, non jam amplius sub velo humanitatis, sicut quando in terris visus es, & cum hominibus conversatus es: sed Homo-Deus cum eademmet humanitate, sub vilium accidentium vili velamine.

Plagas sicut Thomas non intueor: Deum tamen meum te confiteor eadem cum ipso voce, & utinam pari zelo & fide: Dominus meus, & Deus meus. Fac me tibi semper magis credere; in te spem habere, te diligere. Fac ut Nos omnes, quos de tenebris vocasti in admirabile lumen tuum, proficientes semper in notitia veritatum, magis autem in amore praxique virtutum, quas in hac mysteriosa Academia docere profiteris, tandem aliquando (sublato velamine accidentium) revelata facie gloriam Domini speculantes, in eandem imaginem transformemur à claritate luminis fidei, in claritatem luminis gloriæ tanquam à Domini spiritu: ut cum omnibus Sanctis tuis Benedicamus Patrem, & Filium, cum sancto Spiritu, laudemus & superexaltemus eum in sæcula. Hanc à te misericordiam expectamus, ô Domine Jesu, & per te: Hanc pro nobis, omnibusque

busque veris fidelibus fratribus nostris postu-
lamus verbis ipsis Ecclesiae tuae Matris nostrae.

ORATIO.

DA quæsumus Domine populis Christia-
nis & quæ profitentur agnoscere; & coele-
ste munus diligere, quod frequentant.



LECTIO

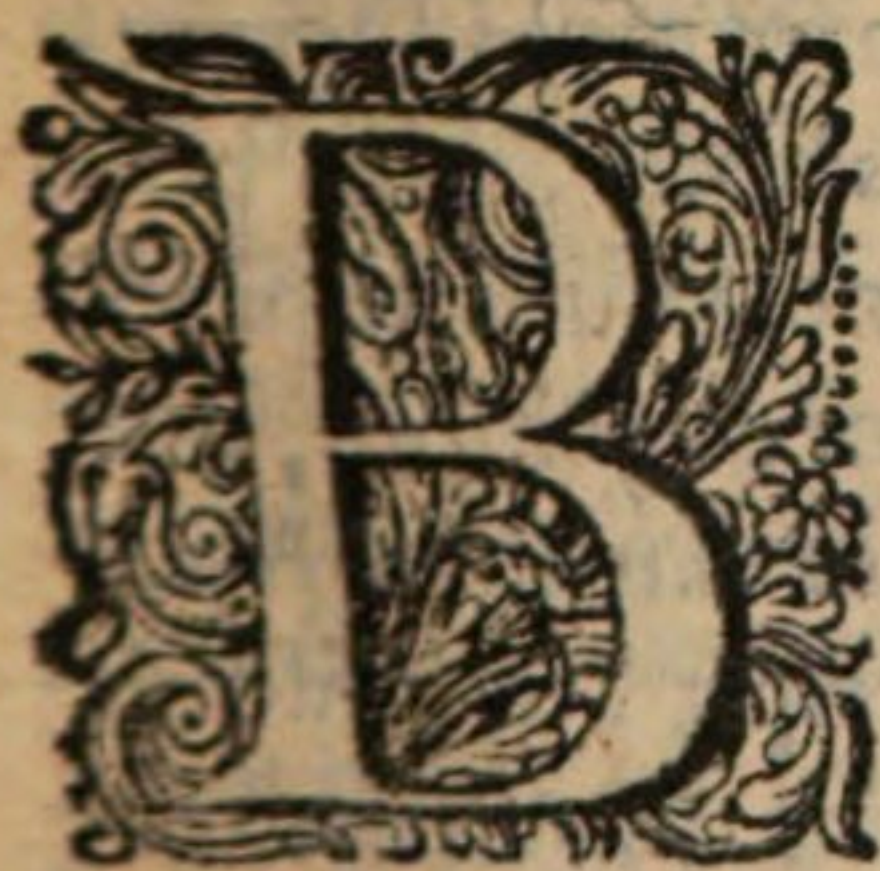


LECTIO II.

DE SPE.

Quod Eucharistia sit ejus
grande Sustentaculum.

*Magister pramittit instructionem genera-
lem de Spei Fundamentis; ut Discipulos
ad excipienda particularia de Sa-
cramento disponat.*



*Benedictus Deus & Pater Do- 1. Petr. 1.
mini nostri Iesu Christi: qui se-
cundum misericordiam suam
magnam regeneravit nos in
Spem vivam, per Resurre-
ctionem Iesu-Christi ex mor-
tuis; in hereditatem incorru-
ptibilem, & incontaminatam, & immarcescibilem,
conservatam in cœlis in vobis, qui in virtute Dei cu-
stodimini per fidem in salutem paratam revelari in
tempore novissimo: In quo exultabitis, modicum*

nunc si oportet contristari in variis tentationibus: ut probatio vestra fidei, multo pretiosior auro (quod per ignem probatur) inveniat in laudem, & gloriam, & honorem, in revelatione Iesu-Christi: Quem cum non videritis, diligitis; in quem nunc quoque non videntes, creditis: credentes autem exultabitis letitia inenarrabili & glorificata, reportantes finem fidei vestra salutem animarum.

Oves, agnoscite vocem Pastoris vestri, Vicarii Christi, Apostolorum & Ecclesiae Principis: pro quo singulariter rogavit Dominus ut non deficiat fides ejus. Et quia quæ hîc aut alibi loquitur, in Christo loquitur & ex spiritu ejus, aperiat Christus ipse vobis sensum, ut intelligatis verba quæ inspiravit ei. Agit autem gratias Deo & Patri, de beneficio Christianæ vocationis in genere: singularius autem de singularissimo Dono Spei. Porro Spes ex Fide, non multò aliter quàm ex matre filia nascitur. Nam per fidem sermoni Dei credimus; per Spem expectamus bona, quæ pollicitus est nobis: quoniam ignoti nulla cupido. Unde Psalmista jungens Spem cognitioni, ait: *Sperent in te qui noverunt nomen tuum:* Et Apostolus, Gentium Doctor præcipit, ut quisquis credit quia Deus est, simul credat quod inquirentibus se, hoc est sperantibus in se, remunerator sit: Ex quo consequitur, quod ille non satis accederet per fidem ad Deum, qui simul non speraret in eum. Neque tamen id obstat, quo minùs

Psal. 9.

Hebr. II.

minùs Spes sit Donum singulare, distinctum à fide. Cujus Doni pretium & impretiabilis valor suis coloribus congruentissimè depingitur in præmisso Petri textu. Ut autem illud dignè æstimemus, urgentissima producit argumenta, quæ singillatim expono, sed paucis.

Primum sumitur à causa tum Efficiente, tum Impulsiva, tum etiam Exemplari Doni hujus. Efficiens est solus Deus, qui secundum suam misericordiam, salvos nos fecit per lavacrum regenerationis & renovationis Spiritus sancti: ut justificati gratia ipsius, hæredes simus secundum Spem vitæ æternæ. Impulsiva nulla est præter Misericordiam, quam Petrus meritò vocat *Magnam*, quia miseria nostra verè Magna erat. Eramus enim naturâ filii iræ, insipientes, increduli, errantes, servientes desideriis & voluptatibus variis; in malitia & invidia agentes, odibiles & odientes invicem: adeoque filii gehennæ: Quapropter egebamus magna misericordia; qualis est illa Dei, tam magna quàm magnus est Deus; *Quoniam secundum* Eccl. 2. *magnitudinem ipsius, sic & misericordia illius;* ait Sapiens. Exemplaris Causa est ipsa Christi Resurrectio (sicut ejus mors fuit causa meritoria.) Nam posita est in exemplar nostræ quondam futuræ glorificationis, qua corpus humilitatis nostræ configurabitur corpori claritatis ejus.

Secundum sumitur ab objecto Spei, quod est Gloria Paradisi. Hanc Petrus sub quinque

describit epithetis, ad provocandum illius desiderium efficacibus. Est enim 1. *Hæreditas*, quia jure devolvitur ad nos tanquam Dei Patris filios adoptivos, & fratres Christi: Nam si filii, & hæredes. 2. *Hæreditas Incorruptibilis*, nec unquam perdenda, postquam semel nobis obtigerit: quia gaudium nostrum nemo tollet à nobis. Mundus transit: ejus figura præterit: terrena quævis imperia, regna, jura pereunt. In cœlo dolor non est, morbus, timor, mors, jactura. Corpus æquè ac anima potitur immortalitate. 3. *Hæreditas Incontaminata*: quia nil in cœlo recipitur, quod aqua vel igne prius non sit ex omni parte purgatum: omnes ejus incolæ amicti sunt stolis albis: ipsa verò civitas aurum mundum. 4. Coronæ sunt ibidem *Immarcescibiles*. O quales flores habet paradisus! clamabat S. Didacus in mortis articulo. Testes sunt illi, quos inde misit ad Theophilum Virgo Cecilia. Omnis caro fœnum; & omnis gloria ejus quasi flos fœni. In cœlo vigor est perpetuus. 5. *Hæreditas* illa reservatur in cœlis, quo fur non appropiat, neque tinea corrumpit, & nemo rapiet eam de manu Electorum; nullus exinde dejiciet possessorem.

Tertium Argumentum, ex quo probatur soliditas & sublimitas Spei, ex ejus fulcimento trahitur, quod est virtus Dei. Qui enim exhibuit nobis misericordiam, adoptando nos in filios & heredes; impendet quoque poten-
tiam

tiam suam, cavendo ne ab hereditate promissa decidamus: impendet justitiam, providendo ut eam mereamur per opera pietatis: impendet fidelitatem, ut eam suo tempore exhibeat nobis. Vita nostra tot hostibus, certaminibus, periculis exposita est, ut humana non possit infirmitas vel resistere, vel subsistere, nisi & divina manu sustentetur, & fidei soliditate firmetur, & divinarum promissionum infallibilitate securetur. Hæ sunt causæ conservacionis nostræ quas textus exprimit, dum dicit: *In virtute Dei custodimini, per fidem, in salutem paratam revelari.* Undique bella: undique & præsidia: 1. Virtus Dei custodit Israël: Non dormitat oculus ejus; sed custodit fasciculum viventium; & quos salvare decrevit, continuò liberabuntur, nec quisquam rapiet de manu salvantis. Idcirco 2. Donat eis spiritum fidei, & quos genuit verbo veritatis, eosdem fide nutrit & sustentat tanquam solido cibo. *Tu fides* Rom. 15
des, ait Apostolus. Qui & de 3. Spei fulcramento, scilicet infallibili divinæ promissionis fidelitate seipsum consolabatur, dicens: *Scio cui credidi, & certus sum, quia potens est depositum meum servare in illum diem, justus Iudex.* 2. Tim. 1.

Quartum fundamentum elevans Spem, est ipsa Consolatio quam donat in malis: quorum Necessitas, Varietas, Brevitas paucis, sed præclaris verbis in textu describitur. De 1. sic: *Oportet contristari*: Verissimè: nam sicut oportuit Christum

Christum pati, & ita intrare in gloriam suam: ita quoslibet electos oportet per varias tentationes ingredi in eam. De 2. sic *Variis tentationibus*; nimirum instar undarum sese invicem impellentibus, ita ut Apostolum tæderet etiam vivere, eo quod supra modum se gravari sentiret. De 3. *Modicum nunc*: Utique Breves dies hominis sunt, & sicut (patientis Jobi iudicio)

Iob. 20.
& 2. Cor
4.

Laus impiorum & gaudium est ad instar puncti: Ita & *pondus tribulationis bonorum est momentaneum & leve*, Ex sensu Pauli: O momentum supra modum in sublimitate æternum gloriæ pondus operans! Sunt sapidissimi fontes, qui de medio fundo salsissimi maris ebulliunt; similiter è medio amaritudinum scaturit lætitia, quam Petrus vocat 1. Inenarrabilem; ut quæ concipitur de expectatione bonorum quæ exuperant omnem sensum, nec in cor hominis ascenderunt: 2. Glorificatam, quasi jam is qui illam concipit, ipsa gloria quodammodo perfruatur; est enim iustitia, gaudium, & pax in Spiritu Sancto Regnum Dei: 3. Exuberantem, ut quæ intus comprimi non possit, quin exundet, & quandoque se prodat per applausus manuum per alacritatem vultus, per cantica labiorum. Testis Paulus, in quo sicut abundabant *passiones Christi*; sic abundabat *consolatio per Christum*: Ergo lætentur omnes qui sperant in te Domine: in æternum exultabunt & habitabis in eis.

2. Cor. 2.

Quintum Argumentum dilucidè probat non in malum immitti mala Electis ; sed immensi favoris esse quod in eis exerceantur, ut nempe probetur eorum fides ; ut per bona opera se prodens , plus & plus perficiatur ; ut demùm æterno gloriæ stipendio digna reddatur. Observate sequelam verborum Apostoli, & notate probationem, pretium, mercedem Spei.

Probatio fit duobus modis ; quia duo sunt genera persecutorum ; unum palam lævientium ; alterum fictè fraudulenterque blandientium : & plerumque plus periculi est ab Insidiatore occulto , quàm ab hoste manifesto. Neuter in hoc mundo gratis à Deo vivere finitur : aut enim vivunt ut corrigantur ipsi , aut ut per illos exerceantur & probentur Electi. Hostis apertus exercet sæviendo , concutiendo , rapiendo bona , famam , vitam , & ea inferendo quæ mundus exhorret, natura refugit , sensus non suffert. Hostis occultus exercet insidian- do, blandiendo, per dulces sermones & benedictiones seducendo corda innocentium. De priori probatione dicitur : *Quia justus eras , necesse fuit ut tentatio probaret te* : De posteriori : *Oportet haereses esse , ut qui probati sunt , manifesti fiant.*

Tob. 12.
& 1. Cor.
11.

Pretium suum fides à probatione vel accipit, vel auget & perficit. Quocirca passim in scripturis *auro* comparatur , quod per ignem probatur. Sap. 10.
Aurum

Aurum inter metalla pretiosius, avidissimè quaeritur, sollicitissimè custoditur; tantùm non adoratur ab hominibus. Quidni similiter Electorum virtus, tanquam aurum domus Dei, in pretio habeatur apud ipsum, & apud Principes regni ejus, postquam probata est in conflatorio tribulationis? De Jacob Patriarcha Sap. 10. scriptum est, *Quia certamen fortè dedit ei Deus, ut vinceret & sciret quoniam omnium potentior est sapientia.* Ipsa namque est quæ vincit malitiam. Quantò potioribus armis Rex instruit milites suos, tantò virilius vult eos dimicare; dicebat Ægidius Assisias ad fratrem gravi tentatione vexatum: Nec absimilibus verbis utebatur Franciscus erga alterum; addebatq; vix objici certamina fortia, nisi ubi fuerit virtus perfecta.

A. Relig
Min. 55.
& A. 5.

Deus tentavit justos & invenit eos dignos se; illorum fidem, patientiam, Spem invenit dignam approbatione, laude, gloriâ, honore, in die revelationis justiciæ Dei. Ecce merces Sanctorum copiosa est apud Deum. Nam quæ laus celebrior illâ quæ datur à Deo? Qui vicerit, (ait Christus) confitebor nomen ejus coram Patre meo, & coram Angelis ejus. O quid gloriosius, quàm sedere cum Domino in throno ejus, & intrare in gaudium Domini sui? Quid honoratius, quàm admitti in consortium illius claritatis, quàm Filius à Patre recepit? Planè Beatus vir qui suffert tentationem, quoniam cùm probatus fuerit accipiet coronam vitæ.

Apoc. 3.

Hæc sint dicta distinctius, ut qui me modo sunt audituri de Eucharistia differentem redantur magis dociles & idonei ad imbibendum spiritum Spei, quem ipsa propinat. Vos, amantissimi Discipuli scholæ hujus, concupiscite illum & totis præcordiorum affectibus postulate cœlestis gratiæ lumen; quo clarificati possitis agnoscere Spei magnitudinem quæ de hoc Sacramento tanquam è fonte salutis hauritur. Nam quanta sit illa, non obiter edocebo.



DISCIPULUS

Ad audientiam se præparat, pro se, suisque Sodalibus proficiendi cupidus, orans & dicens cum Apostolo.

D *Eus, Domini nostri IESV Christi Pater gloria, Ephes. 1. det nobis spiritum sapientiæ & revelationis, in agnitione ejus, illuminatos oculos cordis nostri: ut sciamus quæ sit Spes vocationis ejus; & quæ divitiæ gloria hereditatis ejus in Sanctis; & quæ sit supereminens magnitudo virtutis ejus in nos qui credimus secundum operationem virtutis ejus quam operatus est in Christo, suscitans illum à mortuis, & constituens ad dexteram suam in Cœlis supra omnem principatum & potestatem, & virtutem & dominationem*

*nationem Age igitur: Loquere Domine, quia audit
servus tuus.*



CHRISTI MAGISTRI

NOMINE,

Potentissima Spei Christianæ moti-
va in Sacramento contineri de-
monstratur, Ordine Abe-
cedario.

DOCUMENTUM I.

*Quod Eucharistia sit Arca Testa-
menti. Exod. 25.*

L. 4. c. 6t.
Marcio.
c. 3.

ARca sub exemplo Corpus venerabile Christi
ostendit; ait Tertulianus inter orthodo-
xos antiquiores unus, ex sensu aliorum Pa-
trum exponens arcam illam à Moyse de Dei
Præcepto constructam, tanquam figuram Sa-
cramenti Eucharistiæ. Ergo videte conve-
nientias utriusque, & hinc discite, quam bene
nobis sperandum sit ad continuam præsentiam
Arce Sacramentalis.

i. Arca

1. Arca vetus, arca foederis vocabatur, eò quod contineret tabulas Legis, essetque Memoriale perpetuum pacti, quod cum populo Hebræo pepigerat Deus, quo seipsum obstrinxerat ad eum protegendū, fovendum, introducendum in possessionem terræ promissæ Patribus: seque vicissim populus obstrinxerat ad timendum, amandum, adorandum Deum, & custodiendum mandata ejus, & ceremonias.

Eucharistia similiter est memoriale novi Testamenti, seu pacifici foederis inter Christum & populum Christianum initi. Cujus pacti virtute hîc expectat à Christo promissam hæreditatem, de qua superiùs; & vicissim Christus expectit à populo fidele servitium & obedientiam charitatis; quoniam *ex denario diurno* convenit cum eo pro cultura vineæ suæ: Et hæc sunt duo fundamenta quibus innititur Spes: divina scilicet Promissio ex parte Dei; & mandatorum observatio ex parte hominis: *Qui enim fecerit voluntatem Patris, ipse intrabit in regnum Cælorum.*

Math.
20.

Math. 7

2. Arca de lignis Setim imputribilibus erat compacta: Caro Christi de Spiritu sancto concepta non videt corruptionem. Illa deaurata erat auro purissimo intus & foris: In Sacramento relucet aurum Sapientiæ & charitatis. In illa continebatur Manna suavissimum: In hoc latet omnis plenitudo divinæ suavitatis. Illa quandoque vocatur in Scripturis *Arca sanctificationis;*

Psal. 137

tionis; eò quod nil nisi sanctum & sanctificans gestaret, in qua nimirum Deus ipse residebat, & undè præcipiebat, loquens super propitiatorium. Eucharistia quid sanctius?

3. Quamdiu præsens & in honore fuit Arca apud Judæos, Respublica prosperabatur, nec erat quod sibi timeret ab adversariis; nam hos undequaque prosternebat, replebat autem benedictionibus eos qui eam dignè excipiebant; ut patet in Obededom Getæo. Quantò plus benedictionis à Christo & per Christum expectent Christiani, quibus adest longè familiarius in Arca Eucharistica; minimè eos deseriturus usque ad consummationem sæculi? Quam veriùs de eorum Republica, quam de Judaica dici putetur illud Psalmistæ: *Deus in medio ejus, non commovebitur.*

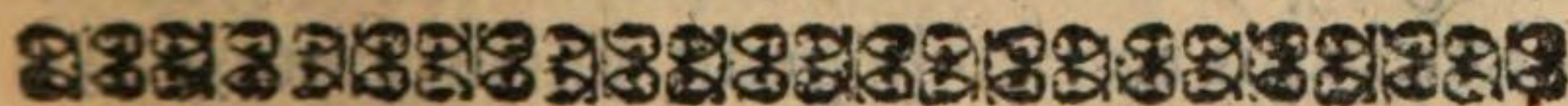
4. Arca reponebatur in magnifico tabernaculo; ac postmodum in templo; ubi fiebant exercitia divini cultus latreutica; Quæ non erant nisi umbræ & figuræ eorum quæ modò fiunt coram tabernaculo Eucharistico, & in loco residentie Christi Sacramentalis. Huc oculum mentis, huc affectum ferebat cordis Regius vates, quando profitebatur se sperare in Deo uno, *unam* petere à Domino, hanc *unam* requirere, ut visitaret *Templum* ejus & *in domo* ejus habitaret *omnibus diebus vite sue*; omnimodam in ea consolationem & securitatem reperturus, undè addit & subdit: *Quoniam abscondit*

in tabernaculo suo in die malorum: protexit me in abscondito tabernaculi sui: Denique statuebat ibidem immolare hostiam vociferationis, ubi offertur sacrificium laudis.

Ita statuunt, id unum optent, in hoc uno sperent Christiani, & audiant Prophetam sic hortantem, *Exulta & lauda habitatio Sion, quia magnus in medio tui Sanctus Israël. Exultent & dicant: Ecce Deus Salvator meus: fiducialiter agam & non timebo; Quia fortitudo mea & laus mea Dominus; & factus est mihi in salutem: Audiant promittentem ex nomine Dei: Et sedebit populus meus in pulchritudine pacis, & in tabernaculis fiducia, & in requie opulenta.*

Isa. 11.

Isa. 32.



DOCUMENTUM II.

Eucharistia Brachium Domini.

Brachium Domini cui revelatum est & Verba sunt Isaia. Beatæ aures quibus verbum istud salutis annuntiatur, & creditum. Beati oculi, qui vident Dei virtutem in infirmitate, Dei verbum & sapientiam sub infirma Panis & Vini specie. Quod enim Filius ipse sit brachium Patris, Augustinus affirmat exponens casum Patris super Prodigum suum, his verbis: *Quid est Patrem super ejus collum cadere, nisi*

Isa. 53.

Aug. l. 1.

99.

Evāg

H

inclinare

inclinare & humiliare in amplexum ejus brachium suum, quod est Iesus-Christus?

1. Cur autem dicatur Brachium Dei Patris, declarat idem Doctor ex præmissis Isaiaë verbis (citatis ab Evangelista) dicens: *Si quis tantâ potestate prævaleret, ut sine ulla motu Corporis sui quod diceret, fieret; brachium ejus, verbum ejus esset: Nónne verbum à Patre quasi brachium à corpore, illi consubstantiale, procedit: Nónne per verbum suum quasi per brachium Pater ipse facit opera? Nónne virtus brachii hujus se maximè prodit in hoc Eucharistiæ Sacramento? Ibi abscondita est fortitudo ejus; ante faciem ejus ibit mors; aufugiet potestas adversa; procident Reges, & inimici ejus terram lingent: virtuti enim brachii Dei quis resistet?*

Malach.
2.

1. Reg. 2.

Cant. 8.

2. Comminabatur olim iniquis Sacerdotibus de tribu Aaron: *Ecce ego projiciam vobis brachium. Minabatur & Heli summo: Ecce dies veniunt, & pracidam brachium tuum, & brachium domus Patris tui.* Fecit; quando Sacerdotalem potestatem ab eis abstulit & transtulit ad Ecclesiam Christianam. Ecce nunc in novo hoc Sacerdotio & Sacrificio omnem suam fortitudinem Ecclesia Mater nostra sitam esse cognoscit: in eo spem omnem collocat. Undè gratulantur ei cœlestes spiritus, amici Sponsi, & admirabundi dicunt: *Qua est ista qua ascendit de deserto, deliciis affluens, innixa super dilectum suum.*

3. Vox

3. Vox quoque Speculatorum (Ecclesiam sub nomine Jerusalem consolantium) ista est apud Isaiam : *Gaudete & laudate simul deserta Ierusalem : quia paravit Dominus brachium sanctum suum, in oculis omnium gentium: & videbunt omnes fines terræ salutare Dei nostri.* Et alias iterum: *Ecce Deus vester : ecce Dominus in fortitudine veniet & brachiū ejus dominabitur: Ecce merces ejus cum eo; & opus illius coram illo.* Opus utique salutis, seu salvandi officium, cui semper totus etiam nū intendit. Et rursus : *Iuravit Dominus in dextera sua, & in brachio fortitudinis suæ : si dederō triticum tuum ultra cibum inimicis tuis ; & si biberint filii alieni vinum tuum , in quo laborasti : quia qui congregant illud , comedent & laudabunt Dominum; & qui comportant illud , bibent in atriis sanctis meis.* In quibus verbis pollicetur 1. Perpetuitatem Sacrificii , sive perpetuum usum Eucharistiæ sub nomine tritici, & vini: 2. Defensionem & omnimodam securitatem sub nomine brachii: 3. Fidem & fidelitatem sub nomine dexterae: hæc enim datur , dum fides oppignoratur.

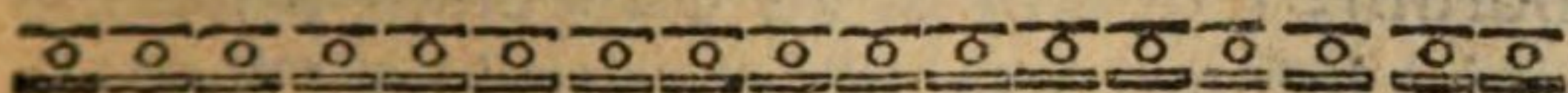
Ergo quamdiu vigeat cultus & usus Eucharistiæ (vigeat autem indefectibiliter;) non est quod timeatur ullus casus Ecclesiæ quantumvis agitetur ab hostibus. Sed nec est quod fideles quique privati timeant sibi ipsis , dummodo de fidelitate & fortitudine brachii hujus benè confidant ; *Quoniam dextera sua teget eos, & brachio sancto suo defendet illos.*

A. Rel,
Min. 102
nu. 5.

Vixit in Conventu Legionensi FF. Minorum Provinciæ S. Jacobi F. Joannes à Candia, vir summè devotus erga venerabile Sacramentum: coram quo semel oranti niger equus terribilis apparuit absque sessore, volens in eum levatis pedibus irruere. At frater ingenti fretus fiducia appropinquavit altari, tutelæ Domini se committens. Actum ei vox è tabernaculo facta est, monens ne timeret, sed equum ex fræno apprehendens ad terram elideret. Fecit & caput ejus pede conculcavit. Mox aliâ voce de loco sancto emissâ, ut permitteretur abire, nec ultra turbare præsumeret coram Eucharistia deprecantem, magno hinnitu ac strepitu edito tanquam fumus evanuit. Ecce fecit Deus potentiam in brachio suo; disperfit superbum mente cordis sui; humilem verò spiritu salvavit, & eruit, quâ speravit in eo.

Ier. 17.

Benedictus vir (ait Propheta) qui confidit in Domino, & erit Dominus fiducia ejus. Erit quasi lignum quod transplantatur super aquas, quod ad humorem mittit ra dices suas, & non timebit cum venerit æstus: Hac fiducia raboratus, hoc brachio defensus Theodorus Monachus, dicebat: Si coelum terræ adhæreat, Theodorus non formidat. Quid formidet infans inter brachia Patris? Qui habitat in adjutorio Altissimi, non commovebitur; si fractus illabatur orbis, impavidum ferient ruinæ.



DOCUMENTUM III.

Eucharistia Civitas Refugii.

Civitates decernebantur inter Levitas, in Num. 35.
 fugitivorum præsidia separatæ, ut ad eas fu-
 geret qui fudisset sanguinem; in quibus cum
 esset profugus, non poterat occidi: De Sapien- Prov. 9.
 tia scriptum est, quod proposuit Mensam suam, &
 misit ancillas suas, ut vocarent ad arcem & ad mœ-
 nia Civitatis: Si quis est parvulus, veniat ad me:
 Et insipientibus locuta est: Venite, comedite panem
 meum & bibite vinum quod miscui vobis: Relin-
 quite infantiam, & venite.

Notum est quod illa Mensa sit Eucharis-
 ticum istud à Christo paratum convivium.
 Textus etiam indigitat, quod rationem su-
 beat munitissimæ civitatis; ad quam invitan-
 tur insipientes & parvuli; hoc est, quicumque
 vel insipienter egerunt peccando, vel qui suæ
 conscii infirmitatis, sibi timent à periculo: ut
 & illi reperiant Indulgentiam, & isti securita-
 tem.

Sanè privilegium à Salomone postulatum, 2. Paral. 6.
 & templo à se constructo concessum, ut pecca-
 toribus ibidem orantibus propitiaretur Deus,
 & pressos ab hostibus illuc confugientes redu-
 ceret in terram suam: Ad Ecclesias transit Christia-

norum; (quidni & ad cubiculum privatum unius infirmi?) ut ob reverentiam Christi in Sacramento præsentis, in favorem miserorum, a fili jure gauderent: quin & ipsi quoque Sacerdotes omnem mansuetudinem prærogando, Christum Pastorem benignissimum, imò Agnum mansuetissimum congruè repræsentarent.

Novemb

Memorabile est, quod de Hugone Lincolniensi Episcopo refert Surius. Videns furem ad supplicium duci, accessit & dixit: Solvite & finite abire: ubi enim Pastor cum cœtu fidelium congregatus est, ibi est Ecclesia; nec minor immunitas debetur lapidibus vivis, quàm mortuis. Quo audito, liberè fur abire permisus est. Equidem Christus venit, vocare peccatores, & etiamnum quoscumque tribulatos invitat, ut veniant ad se, velut ad civitatem refugii. Stimulat eos conscientia delictorum? Terret ac turbat horror judiciorum Dei? Urget gladius persecutorum? Veniant ad Christum & vivant.

Can. 4 in
Matth. 5.

Humanitas conjuncta divinitati; esto lateat in Eucharistia; nihilominus ipsa est (interprete Hilario) *Civitas supra montem posita*, quam eminus videant, & ad quam velut impetu fluant omnes gentes. Beati, qui conscripti sunt cives hujus civitatis; in quibus Christus manet, & qui in eo manent per esum immaculatę carnis ejus. Sapientes sunt qui super hunc montem

tem

tem ædificant sibi domum ; qui superædificant aurum, argentum, lapides pretiosos, id est opera præclararum virtutum, ut puta fidei, spei, charitatis. Descendat pluvia ; inundent flumina ; flet, furent, irruant, venti ; non tamen ideo cadet domus illa : fundata enim est supra firmam petram.

De hac civitate loquens Isaias ait : *Urbs fortitudinis nostræ Sion: Salvator ponetur in ea murus & antemurale.* Quis timeat tali muro circumdatus, tali protectore munitus ? Cùm sub Imperatore Frederico Saraceni (gens pessima) in Assisium irruerent, & apud S. Damianum intra loci terminos, immò intra claustrum virginum (schalarum ascensu) jam inciperent influere ; B. Clara videns periculum, fletus, & tremores pauperum filiarum ; impavido corde sese quantumvis infirmam ad ostium duci iubet, præcedente ipsam capsâ argentea Sacrosancti Corporis Christi. Ibi prostrata cum lachrymis ita precabatur : Placet mi Domine, inermes ancillas tuas, quas tuis amoribus innutrivisti, manibus ecce tradere Paganorum ? Custodieas Domine, quia in præsentî articulo custodire non possum. Ad quam Christus de Propitiatorio respondit : Ego vos semper custodiam. Tunc Virgo flentes confortat, dicens : Fide jubeo, filiolarum, quod nihil patiemini mali. Tantùm in Christo confidite. Nec mora canum illorum repressa pavescit audacia ; & per

A. Relig
Min. 44

fuit; Corpus dico suum & Sanguinem : quo si quid in cœlo sit , aut super terram pretiosius, cogitate. Portamus autem thesaurum istum in vasis fictilibus : proinde multa circumspectione, fidelitate , diligentia opus est , ne quid ex eo depereat. Unde monet Sapiens: *Gratiam* Ecc. 17.
quasi pupillam conservari : Eucharistiam intellige , qua nulla melior aut desiderabilior est gratia.

Nos vicissim , quoties carnem Dominicam in Eucharistia sumimus nosmetipsos instar depositi consignamus inter manus ejus , & non sumus nostri amplius; ex quo datus unà cum carne Spiritus Christi habitat in nobis. De hoc deposito ita Cyprianus : *Inter sacra mysteria ad* De Cœm.
Dom.
gratiarum actiones convertitur , & inclinato capite, munditia cordis adepta, intelligens se consummatum, restitutus peccator sanctificatam Deo animam, quasi depositum custoditum fideliter reddit , & deinceps cum Paulo gloriatur, dicens : Vivo jam, non ego; vivit verò in me Christus.

Mutuum est depositum , quale erat inter Sponsam & Sponsam , quæ dicebat : *Dilectus meus mihi , & ego illi :* & utrumque ad nostram salutem: illud Christi , quia qui habet Filium, habet vitam , & qui manducat carnem ejus , habet vitam æternam : istud nostrum (quod ipsi consignamus) quia Pater sanctus servat eos in nomine suo , quos dat ei filius, ut sint unum , sicut ipse & Pater unum sunt , &
Cant. 2.
nemo

nemo ex eis perit: Bonus enim & fidelis Samaritanus, id est Custos est ipse Christus, qui non vinum & oleum dumtaxat infundit super plagas nostras; sed ipsum etiam Corpus suum & Sanguinem impendit, ut custodiat animas nostras in vitam æternam.

Ser. 118.
temp.

Et quæ vobis alia spes est, petit Augustinus, si non sitis illi derelicti, qui vos non derelinquit? Discite ergo esse pauperes & Deo derelinqui, ô compauperes mei: Omnem sollicitudinem projicientes in eum; quoniam ipsi est cura de vobis. Quis enim illo tutior vivit, qui sic se totum Christo committit; cum sit nemo qui de manu ejus possit eruere? Dictum est in exordio lectionis hujus, quod hereditas illa quam speramus, conservetur in cœlis in nobis qui in virtute Dei custodimur per fidem in salutem. Christus est Dei virtus est & Dei sapientia: Sapientia detegens errores & insidias adversantium nobis, ne incidamus: virtus protegens contra violentos eorum insultus, ne succumbamus. Ideo quisque sibi dictum putet, quod Davidi: Si aliquando surrexerit homo persequens te, & quærens animam tuam; erit anima tua custodita in fasciculo viventium apud Dominum Deum tuum. Porro anima inimicorum tuorum rotabitur quasi in impetu & circulo fundæ.

1. Reg. 25

Nostrum est reddere vices, quoniam unicuique nostrum dicitur quod Timotheo: Bonum depositum custodi per spiritum Sanctum qui habitat

Tim. 1

bitas

bitat in te. O Depositum verè bonum, quo nullum melius, sacratius, & ad salutem utilius est; Frumentum Electorum; sed non nisi per Spiritum Sanctum in nobis stabiliter habitantem & operantem custodibile? *Nec enim libera voluntas melius agere potest, quàm ut illi se agendam committat, qui malè agere non potest: Dextra Dei digitus est, de quo dicitur: Dextera Domini fecit virtutem.* Dum semel oraret Juniperus ille Francisci dilectus filius, & de se aliquid magnum conciperet; apparuit ei manus in aëre, & divina vox insonuit: Manus sine manu nihil potest facere. Quod audiens exiliit, & respondit: Domine est verum; Domine benè est verum: Ergo tu quisquis accepisti depositum custodiendum; *Constanter Deo crede, eique te totum committe, quantum potes. Noli esse velle quasi proprius & in tua potestate; sed ejus clementissimi Domini te servum profiteri: ita enim te ad se sublimare non desinet, nihilque tibi evenire permittet, nisi quod tibi profit, etiamsi nescias.*

August.
l. cont.
Pelag. c.

A. Relig.
Min. 3.

Aug. l. 5.
Solil. c.
15.

Ne verò quispiam nostris mentibus obrepit diffidentiae torpor, attendamus sensa S. Bernardi, & ejus verbis confortemus nosmetipsos: *Tria sunt quæ corroborant & confirmant spem meam: Charitas adoptantis; veritas promittentis; & potestas reddentis.* Murmuret quantum voluerit insipiens cogitatio mea, dicens: Quis enim es tu; & quanta est illa gloria; quibusve meritis hanc obtinere speras? Et ego fiducialiter respondebo: Scio cui credidi, &

Ser. de 7.
Fragm.

certum

certus sum, quia in nimia charitate adoptavit me; quia verax est in promissione; quia potens in exhibitione. Licet enim ei facere quod voluerit. Hic est funiculus triplex, qui difficilè rumpitur: quem nobis à patria nostra in hunc carcerem usque demissum firmiter, obsecro, teneamus: ut ipse nos sublevet, ipse nos trahat & pertrahat usque ad conspectum gloriæ magni Dei, qui est benedictus in secula. Amen.



DOCUMENTUM V.

*Eucharistia Emmanuel nobiscum
Deus.*

Isa. 7. &
8. & Matt
2.

Emanuel vocatum est à Prophetis nomen ejus quod interpretatur nobiscum Deus: Hoc nomine Christum appellat, invocat, invitat & vocat ad se Ecclesia Mater nostra, sub dies vigiliaries Natalis ejus: O Emmanuel Rex & Legifer noster, expectatio Gentium, & Salvator earum: veni ad salvandum nos, Domine Deus noster. Ecce adest nobis: ecce nobiscum est, & pro nobis. Quid igitur ultra timendum nobis? Quid nos conturbet? Quid noceat? Quis superet? Si Deus pro nobis, quis contra nos? Certè Civitas olim Antiochena gravibus impulsibus agitata, & terræ motibus concussa, tantùm funditus non periit: dum quidam visione monitus hæc verba pro foribus inscribere:

bere: *Christus nobiscum, stete*: quicumque ea domibus suis inscripserunt, terræ motum ab eis dispulerunt. Tunc Urbi novum nomen inditum est, ut Theopolis diceretur.

Baron.
An. Chr.
528.

Prophetæ Domini impensè describunt vanitatem Gentilium; qui Deos suos Penates, hoc est, internos, seu domesticos & familiares:

Compingebant malleis ut non dissolverentur: & dicebant: Glutino bonum est: & confortabant eos clavibus ut non moverentur: In pariete ponentes ferro confirmabant, ne fortè caderent; prospiciendo illis, scientes quia non poterant adjuvare se, sed opus est illis adiutorium: Quinimodò Sacerdotes eorum tutabantur ostia clausuri & seris, ne à latronibus expoliarentur: Hæc faciebant illi diis suis; existimantes omnem suam felicitatem dependere ab eorum continua præsentia. Undè Laban, & Michas ablati Diis eorum in furias & desperationem quodammodo agebantur, in iis omnia se perdidisse arbitrantur.

Ier. 10.
Isa. 41.
Sap. 13.
Baruc. 6

Vos Christiani, *Videte quòd ego sim solus, & non sit alius Deus præter me*, dicit Dominus: Amor autem me compegit, confortavit, atque ita affixit vestro consortio, ut ecce vobiscum sim usque ad consummationem sæculi, nec sit alia natio tam grandis quæ habeat Deos appropinquantes sibi, sicut ego Deus vester adsum vobis charitatis vinculo, glutinoque retentus. Nec simpliciter vobiscum sum, sed insuper in vobis maneo, & vos in me perman-

Gen. 31.
Iudic. 18.

duca-

ducationem carnis meæ, ut unusquisque merito putaverit à me sibi dici, quod aliquando post susceptam communionem dicebam servæ meæ Mechildi: Ecce jam tu in me es, & ego sum in te, nec ultra dimittam te. Utinam vos vestra culpa nunquam recedatis à me.

Sum, inquam, in vobis, & vobiscum tanquam Mediator & obses: tanquam Redemptor, Salvator, & Sacerdos: tanquam Refugium, & Protector: tanquam Scutum & Lytrum: tanquam Hostia, & Altare: tanquam Legatus, Patronus, Advocatus, diu noctuque residens in hac aula Sacramentali pro vobis; coram hoc quasi tribunali Dei continuo (propriis expensis) impendens patrocinium meum: immò vestras quas in me quotidie committitis offensas apud Patrem excusans; quemadmodum olim excusavi socordiam Discipulorum meorum in horto; crudelitatem meorum Tormentorum in Cruce, necnon perfidiam populi mei Judaici; obtendendo seu allegando illorum infirmitatem ac somnolentiam; istorum ignorantiam; horum autem amicitiam cum inquireretur à me: *Quid sunt plagæ istæ in medio manuum tuarum?* Respondi enim: *His plagatus sum in domo eorum qui ligebant me, sive profitebantur diligere.*

Zach. 13.

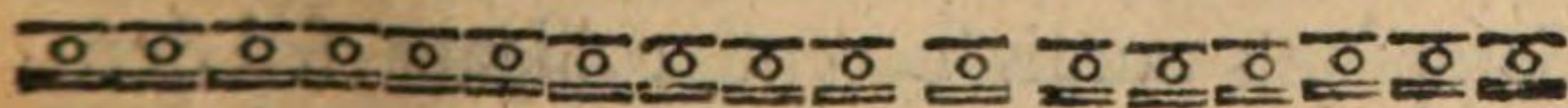
Quis sub tali ac tanto patrocinio, de causa quantumvis desperata desperet? Quis tam flagitiosus in mundo, qui non possit & debeat etiam

etiam *contra spem*, five rationem apparentem sperandi, *in spem* suæ salutis erigi? Hujus igitur virtutis actus in ipso Missæ exordio excitate in vobis, quoties ad eam audiendam in Ecclesia convenitis, & cum Sacerdote priusquam introeat ad Altare Dei dicite: *Quare tristis est anima mea, & quare conturbas me? Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei, & Deus meus.* Verba sunt Regis & Prophetæ semetipsum ad fiduciam excitantis. Quæ verò sequuntur ex Isaia ad excitandum quemlibet diriguntur: *Quis ex vobis timens Dominum, audiens vocem servi sui? Qui ambulavit in tenebris, & non est lumen ei: speret in nomine Domini, & innitatur super Deum suum.* Hæc spes non confundit; sed fidenter dicit cum Jobo: *Etiamsi me occiderit, sperabo in eum, & ipse erit Salvator meus.*

Ps. 42.

II. 30.

Iob. 13.



DOCUMENTUM VI.

Eucharistia Fiducia Fundamentum.

Fundamentum Fiduciæ, seu Spei constantis Eucharisticam mensam appellatos aureum. Appositè. Nullo enim solidiori fulcitur, quàm hujus participatione Mysterii. Ut autem non sine causa ab omnibus subscribendum esse intelligatis sententiæ tanti Doctores, binam hujus soliditatis rationem in medium adduco.

Hom. 24

in 1. Cor.

Prima

Prima se tenet ex parte Fidei, quam Spes consequitur: Altera Motivorum, quibus ad fiduciam erigitur.

I. Nulla prorsus Christianæ professionis veritas fuit infensius impugnata, frequentius agitata contradictionibus Heterodoxorum, sed nec ulla operosius propugnata, aut solidioribus argumentis firmata fuit ab initio, quam hæc Eucharistica. Vix Christus os aperuerat, ut prænuntiaret instituendum aliquando Carnis & Sanguinis sui Sacramentum, cum ecce Judæi classicum canere, contradicere, litigare, negare. Quorum exemplo postmodum provocati innumerabiles Hæretici Sacramentarii, in eorum arma jurarunt, variosque tumultus excitarunt, varios errores diversis hinc inde locis & temporibus contra Eucharistiam effinxerunt & sparserunt: ac, ut *Vulpes* illæ Sampsonis caudis succensis colligatæ, sed dentibus frendentes, ac invicem mordentes; ita ipsi conspirarunt in hac cauda seu sine incendendi totam messem Ecclesiæ, seu hoc frumentum electorum; capitibus interim, & dentibus; hoc est, verbis, & opinionibus inter se plurimum divisi dissentientes, ac contendentes.

Alii negarunt ex toto veritatem hanc. Alii dixerunt Eucharistiam nil aliud esse, nisi figuram Corporis Christi. Alii ipsum Corpus & Sanguinem tunc solum adesse, cum à fidelibus ipso facto sumerentur: Alii hanc sumptionem
nullo

nullo modo prodesse ad salutem. Alii censuerunt ita inesse Corpus & Sanguinem, ut tamen substantia panis & vini simul integra remaneret. Alii aliter sinceritatem verborum Domini adulterare, pervertere, adeoque Religionem evertere contenderunt. Sed frustra. Non enim est sapientia, non est prudentia, non est consilium contra Dominum. Invaluit tanti Mysterii fides; vicit sapientia divina diabolicam malitiam; prævaluit Religio; & ecce floret, triumphat, & triumphabit usque ad sæculi consummationem, nequicquam frementibus Hæreticis; quemadmodum excelsi consistunt montes post ventorum rabiem; nulla eorum alteratione secuta.

Quis fundatissimæ huic veritati non innitatur cum omnimoda securitate? Quo solidiori fundamento Spes Christiana firmari possit? Quis in tanto salutis Mysterio fiduciam non collocet? Aut quis à fide tantopere probata non expectet laudem & gloriam in die revelationis iusti iudicii Dei.

II. Si Spem ex parte Motivorum, quibus innititur, attenditis; prorsum firmissimam atque insuperabilem esse reperietis. Sunt autem tria, hîc & nunc assignanda.

Primum est certitudo divinæ promissionis. *Hæc est enim repromissio*, ait Joannes Apostolus, *1. Ioan. 2. quam ipse pollicitus est vobis, vitam æternam.* Quis ipse? Qui non mentitur Deus; qui nec falli potest

Apoc. 19

test nec fallere. Sed quid importat vox, *Repromissio*? Utrique frequenter iteratam promissionem, quod is qui manducabit Christi Carnem, non morietur in æternum, sed habebit vitam æternam. Quamobrem Eucharistia, siue species illa panis, dici potest *Equus ille albus*, super quem Joannes vidit sedere eum *qui vocatur fidelis & verax*.

Secundum est Securitas Pignoris. Dicitur autem pignus id quod promissioni ac obligationi supponitur, & creditori pro alia re postmodum exhibenda datur ad securitatem. Talis autem est Eucharistia: nam etsi rationem habeat ingentis Doni præsentis; tamen subit etiam rationem pignoris, quo Creditor Homo jus acquirit ad æternam vitam sibi promissam; Debitor autem Deus (lege sibimet imposita) tenetur seu allicitur ad reddendam. De quo sub sequenti littera.

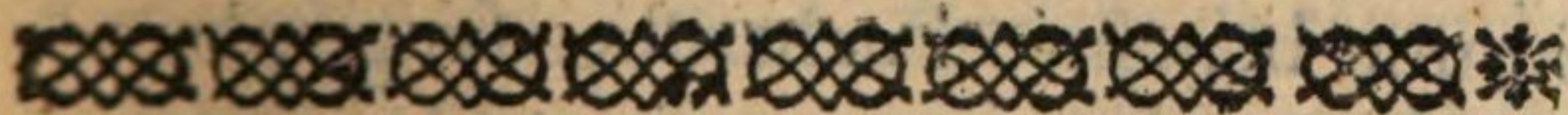
2. Thol.

9.

Tertium est certa & segura Præstolatio divinæ opis. Nam Eucharistia non modò tribuit hîc & nunc gratiam sanctificantem, in qua fundatur jus ad gloriam: sed confert etiam jus ad gratias actuales, & auxilia supernaturalia suis temporibus recipienda, tanquam Media necessaria, seu ad bene operandum, seu ad vincendum ea quæ se opponunt salutis, tum ex parte naturæ deprimentis, tum ex parte peccati corrumpentis. *Corpus enim quod corrumpitur aggravat animam, & deprimat terrena*

*serrena habitatio sensum multa cogitantem: Ac verò Sacramentalis gratia, naturæ deprimentis infirmitatem subleuat, cum Caro Verbi nostræ velut immixta plus possit ad sublevandum, quam Adæ caro ad deprimendum. Corruptionem quoque corporis peccati emendat & emundat; quandoquidem Eucharistia, qua quidem Sacrificium est (ad extra) pro nobis patrocinetur & Patrem interpellat: qua verò Sacramentum ad intra sanctificans, nos ei reconciliet: ut proinde spem nostram nullatenus labefactare debeat quodlibet occurrens impedimentum; sed omnimodè debeat eam erigere indubitatum gratiæ semper præsentis auxilium: quia *Gratiam & gloriam dabit Dominus.**

Psal. 83.



DOCUMENTUM VII.

Eucharistia gloriæ Pignus.

Gloriæ futura Pignus in sacro Convivio sibi dari fatetur & cantat Ecclesia. Quid sit pignus, jam audistis. Qualiter autem & quantum Eucharistia contribuat in ratione pignoris ad erigendam, confortandam, perficiendam spem, explicatius hoc loco dicendum est.

De Beneficiis divinis in genere, deque consequentia recipiendorum ad jam recepta, sic

Ser. 176.
temp.

egregiè Augustinus: *Fidelis quisque cum jam tanta perceperit, per ea quæ cognoscit præstita; discat sperare promissa, & Dei sui præteritam præsentemque bonitatem, quasi futurorum teneat cautionem.* Quibus verbis innuit Deum per priora dona manere quodammodo obnoxium & oppignoratæ ad augenda, sive etiam novis gratiis tanquam præmio cumulanda: ita ut ex prioribus quasi ex syngrapha, & chirographo, ad alia obtinenda cum ipso quilibet fidelis, bono quidem jure, agere possit.

Cum igitur Eucharistia sit pignus futuræ gloriæ, Deum quodammodo debitorem nobis facit ac tenet, illius (non dicam impendende, sed quasi) rependendæ. Nam etsi salvare, sit opus milericordiæ & bonitatis: nihilominus in uno beneficio Eucharistico syngrapham & cautionem dedit, cujus virtute nos eum tanquam creditores convenire possumus, & jure exposcere, & obtinere nova subsidia ad salutem consequendam necessaria, & gratiam (imò gloriam) *pro gratia*, velut præmium & coronam ipsiusmet gratiæ, sic efflagitante justitiæ: *Vt de exhibitione præsentium, firma sit expectatio futurorum.*

Hom. 61.
ad Popul.

Merito Chrysostomus excitare volens pusillanimes ad concipiendam spem, inquirendamque salutem cum ardore, sic Christum loquentem inducit: *Parentes quidem alius sæpè filios tradunt alendos: ego autem*

*non ita; sed carnibus meis alo, & meipsum vobis ap-
pono: vos omnes generosos esse volens & Spem bonam
de futuris vobis præbens. Quippè qui meipsū hīc vobis
tradidi; multò magis id in futuro faciam. Pepigi
foedus pacis vobiscum, pactum salis semper-
num, ut si servaveritis mandata mea usque in
finem, ego reddam vobis coronam vitæ. Et
ecce in securitatem initi foederis, apud vos ma-
neo tanquam obses. Quis ultra diffidat olim
sibi reddendam illam hæreditatem incorrupti-
bilem, immaculatam, immarcessibilem, conser-
vatam in Coelis, vobis tanquam Dei filiis &
cohæredibus meis?*

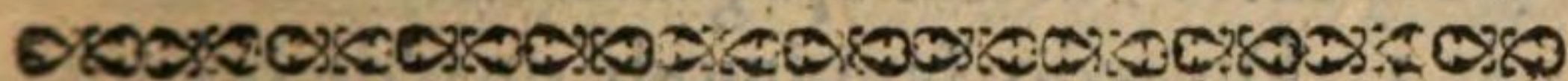
Prodigus summoperè optabat fieri tan-
quam unus è Mercenariis in domo patris sui,
quando fame tabescebat: At verò reversus Luc. 15.
postmodum ad patrem, sentiens se tanquam
legitimum filium ab eo recipi; stola prima in-
dui; osculo, annuloque donari, vitulo sagina-
to excipi: *Non addit quod in illa meditatione di-* L. 2. 99.
Evang.
qu. 33.
xerat: Fac me unum de mercenariis tuis. Hæc est

Augustini prudens observatio: Cū, inquit, pa-
nem non haberet; vel Mercenarius esse cupiebat: quod
post osculum pacis generosissimè jam dedignatur. Lex
ad manducandum Agnum in domo & familia
patris, mercenarios non admittebat; neque ad
vitulum saginatum. Advena, inquit, & mercena- Exod. 12.
rius non edent ex eo Absit ut diffidat, aut turpis
lucris gratia serviat is, quem cœlestis Pater tan-
to dignatur honore, ut ad suam mensam eum

sedere faciat, ut osculum ei pacis donet, ut æternæ hereditatis pignus, & jus certum ad suam gloriam, necnon quosdam gaudiorum sui paradisi prægustus ex nunc exhibeat.

Ite jam, Charissimi; diffidentiam omnem abigite; confortate manus dissolutas, & genua debilia roborate, confortamini & dicite vobisipfis quod Samsonis mater trepidanti viro suo Manue respondit. *Cum enim ille vidisset Angelum Domini ascendentem in flamma altaris in cælum, oblato sacrificio & libamine, timuit & dixit ad uxorem: Morte moriemur, quia vidimus Dominum. Cui prudens mulier: Si Dominus, inquit, nos vellet occidere; de manibus nostris holocaustum & libamina non suscepisset, nec ostendisset nobis hæc omnia, neque ea quæ sunt ventura dixisset.* Si fortè penuria meritorum, si consideratio propriæ vilitatis, si timor & horror judiciorum Dei deicere tentet animum vestrum ab altitudine spei, dicite ei: Si Deus nos damnare voluisset, neutiquam exhibuisset nobis adjumentum salutis adeò excellens, in quo continetur quidquid apud eum grande est; adeò pretiosum, ut idoneus sui operis æstimator, illud non æstimeret ære, sed Sanguine unigeniti Filii sui; adeò demùm efficax ad salutem, ut per applicationem ejusdem sanguinis (qui infiniti valoris est) animam sanctificet & salvet. *O anima erige te; tanti vales!* Exclamat Augustinus: Utique tanti, quanti vita, quanti sanguis, quan-

ti gloria ipsius Dei. Tantum id age, id cura, ut in te impleatur, quod pro omnibus petit Ecclesia: Fac nos quæsumus Domine, accepto pignore salutis æternæ, sic tendere congruenter, ut ad eam pervenire possimus.



DOCUMENTUM VIII.

Eucharistia Hortus Voluptatis.

Hortus conclusus erat Sponsa, in quo delicia- Cant. 4.
ciabatur Sponsus in Cantico Cantico-
rum: Quidni Sponsus vicissim ei sit Hortus, in
quo ipsa quoque delicietur: *Sicut enim hortus* Isa. 61.
semen suum germinat, sic Dominus Deus germina-
bit iustitiam: ait Isaias.

1. Hortus sanè in Eucharistia Christus no-
ster. Hortus utique voluptatis, quem planta-
vit Dominus Deus à principio. Et *Conclusus*, eo
quod sola fidei clavis aditum ejus aperiat; &
absconditum Manna contineat solis victori-
bus reservatum. Est & *fons* (eâdem ratione)
signatus, qui de paradiso voluptatis egrediens,
irrigat, fecundat, & tanto gaudio perfundit
haurientes, ut David illud in spiritu prævidens,
& fortè prægustans, exclamarit: *Quam magna* Psal. 10.
multitudo dulcedinis tuæ Domine, quam abscondisti
timentibus te: perfecisti eis qui sperant in te: Augu-
stinus illius suavitatem expertus confitebatur

Lib. 10.
Confess.
c. 40.

& dicebat: *Aliquando intromittis me in affectum multum inusitatum introrsus, sed nescio quam dulcedinem; quæ si perficiatur in me, nescio quid erit: scio quod ista vita non erit. Perficitur autem sperantibus; hoc est, perfectius, pleniusque communicatur; ut sint Spe gaudentes.*

2. Dulcedo hujusmodi quæ de hoc fonte voluptatis hauritur, mirum in modum animæ fidei prodest: 1. Ut illam fastidiat, de qua Job loquitur: *Dulcedo illius vermes*: quæ nimirum putredinem habet, foetorem includit, in luctum definit, & dum sensui blanditur, illudit; hominemque excludit à desiderio & consecutione deliciarum coelestium. 2. Ut istius vitæ amaritudines exinde condiantur (non secus ac ex sale Elizei lavatæ sunt aquæ pessimæ) & tristitia vertatur in gaudium, fiatque quod scriptum est de posteris Zabulon & Issachar: *Immolabunt victimas iustitiæ, & inundationem maris quasi lac sugent, & thesauros absconditos arenarum.* 3. Ut suscitetur zelus ad ardua seu facienda, seu patienda pro nomine Christi. Hinc enim B. Liduina gravibus morbis conflictata, cum ei quispiam consolandi gratia diceret; procul dubio frequenter ipsam à Deo præveniri in benedictionibus dulcedinis; respondit: ita prorsus: nec enim (aiebat) catula Liduina diu subsisteret, nisi subinde de mensa Domini mica confortans ei decideret.

3 Quando vivebat Christus in carne mortalis,

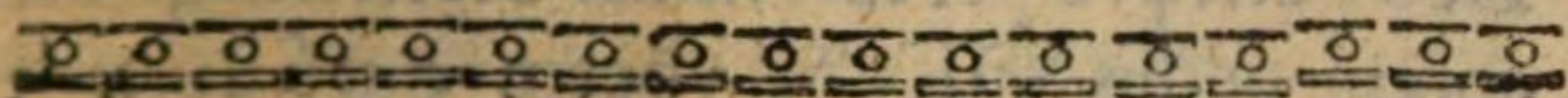
talis, non nisi opprobriis saturabatur, & ut
 Tertullianus loquitur: *Saginari patientia volu-*
ptate volebat. Similiter illi qui de frequenti com- L. de Pat
 munionem proficiunt, eadem sagina delectan- c. 3.
 tur, eo quod exinde spiritum Christi imbibant;
 ut quemadmodum inter eum & ipsos, est com-
 munis vita, ita sit voluptas reciproca. Hinc de
 primævis Christianis loquens Cyprianus, ait:
Vident hac Sacramenta pauperes spiritu, & hoc uno De Gœm
contenti ferculo, omnes mundi huius delicias asper- Dom.
nantur; & possidentes Christum, aliquam huius
mundi possidere suppellectilem dedignantur. Et verò
 cui caro non desipiat, cui semel sapuit spiritus
 Dei? Cui terra non sordeat, cœlum desideranti,
 quærenti, sapienti. Benè, optimè Ambrosius:
Qui domicilio Christum recipit interno, maximis L. 3. in
delectationibus exuberantium pascitur voluptatum. Luc. c. 5.

4. Vos ergo, filioli, qui descendistis in hor-
 tum Sponsi, ad areolas aromatum, ut lilia col-
 ligatis quibus pascitur ipse; vos qui in deliciis
 paradisi Dei fuistis aliquando, gustastisq; quo-
 niam suavis est Dominus; qui potastis ex aqua
 quæ de loco voluptatis cum impetu fluit, qui
 comedistis favum cum melle, & bibistis vinum
 cum lacte ejus: per consolationem hinc haustâ
 pluries, spem habete, spem tenete, spem hanc in
 sinu vestro velut florum fasciculum reponite,
 suave olētis ejus odoribus vosmetipsos recreate,
 & respondete exprobrantibus vobis *verbum: quia*
speravi in sermonibus tuis; Si caro blanditur, & Psalm. 118
suis

suis illecebris ad se vos allicit ; obijcite ei verbum Christi, verbum vitæ, dicentes : *Speravi*, & expecto delectationes quæ sunt in dextera Dei. Si Mundus offert honores & divitias, ut vos ad se trahat ; dicite : *Speravi*, & expecto ampliores, quæ sursum sunt, ubi Christus est, thesaurus meus. Si dæmon vestram vobis imbecillitatem objiciat, aut etiam peccata commissa, ut in desperationem adducat ; dicite : *Speravi* in misericordia Dei in æternum.

5. Malignus ille sic exprobaverat Evæ: *Cur præcepit vobis Deus ? Et sic promiserat : In quocumque die comederitis, eritis sicut Dii : At mentita est iniquitas sibi. Mundus Amano, gloriæ sublimis ostentu illuserat ; at tandem eum affixit patibulo. Caro Epuloni plurimum abblaudita fuerat, bysso & purpura induens, splendidis epulis enutriens eum : at tandem sepelivit eum in inferno. Ego autem vitabo deceptores, & dicam Deo : *Speravi* in sermonibus tuis : Dicam cum Bernardo : Tu es Domine spes mea : Si mihi præmia promittuntur, per te obtinenda sperabo. Si insurgant adversus me prælia : si saeviat mundus, si fremit malignus, si ipsa caro adversus spiritum concupiscat ; in te ego sperabo. Fratres hoc sapere, ex fide vivere est.*

Bern. in
Ps. 90.



DOCUMENTUM IX.

Eucharistia Imago bonitatis.

I *Mago bonitatis* paternæ nominatur apud Sapientem, incarnata sapientia : cui conformes fieri convenit omnes electos, ut sicut in Filio tanquam in speculo conspicitur Pater, ita Filius conspiciatur in eis. Sap. 7.

1. Veteres Romani, Græciq̃ue gestabant Imaginem Parentum aut Principum, vesti seu insculptam seu intextam, ut ad eorum mores se componerent. *Ingens enim est ad virtutem stimulatio clarorum virorum imaginibus uti, expræbrantibus quotidie spectatores imbelles;* ait prophanus quidam: Christus per Eucharistiam nobis apponitur & imprimitur, ut in nobis exprimatur tanquã in sigillis; *& hîc sanguis facit,* ait os aureû, *ut imago in nobis regia floreat:* ut quemadmodum Christus repræsentat nobis charitatem, qua Pater dilexit nos, dando Unigenitum Filium suum; ita nos communicativæ bonitatis Spiritum, ac fraternæ charitatis zelum ex hoc Sacramento imbibamus, immò induamus, & pro fratribus animas ponere parati simus, exemplo Christi. Plin. l. 3. c. 2. Hom. 46 in Ican.

2. Lutgardis Virgo semel communicans, vidit quod Christus de novo seipsum offerret Deo

Deo Patri pro peccatoribus. Stetit imago hæc coram oculis ejus; & vocem quasi auræ lenis audivit: sic tu te pro animabus offeras volo. Ex qua visione & jussione in tantum exarsit desiderio fundendi sanguinem suum; ut præ vehementia ardoris ruptâ venâ, quæ cordi vicinior est, sanguis effluerit, & ejus vestes humectaverit. Proh! Quam multi flammæ similes, paria desideria concipiunt, quando dignè communicant! Tanquam Agni mites ad hanc mensam accedunt: sed tanquam leones ignem spirantes ab ea recedunt, facti diabolo terribiles, & caput suum mente revolventes, & charitatem quam erga nos ostendit. Qua consideratione incitati, mira attentare desiderant, ut cum Domino opera diaboli dissolvant. Nunquid non par est, ut hinc Spes vera proficiat, & ad propriæ salutis desiderium Christianus animus assurgat?

Epist. 15.
ad Ieron

3. Quantopere fidendum sit hominibus divinæ Bonitatis imitatoribus, exemplo suo docet Augustinus, ita loquens de se: *Ego in familiarium meorum charitatem facile me totum projicio; præsertim fatigatum scandalis sæculi; & in ea sine sollicitudine requiesco. Deum quippè illic esse sentio, in quo me securus projicio, nec in mea securitate crastinum illud humanæ fragilitatis incertum omninò formido. Cum enim hominem Christianâ charitate flagrantem atque mihi fidelem amicum esse sentio, quidquid ei consiliorum meorum, cogitationum-*

que

que committo, non homini committo, sed illi in quo manet ut talis sit: Deus enim est charitas.

4. Docet idipsum Ambrosius, &urgens exemplum eorum qui Paralyticum in lecto jacentem per tectum submiserat ante Christum, monet his verbis: *Vnusquisque ager petenda salutis precatores debet adhibere, per quos vitæ nostræ compago resoluta, actuumq; nostrorum clauda vestigia, verbi cælestis remedio reformentur. Sint igitur aliqui monitores mentis, qui animum hominis debilitate torpentem ad superiora erigant: quorum rursum adminiculis & attollere, & humiliare se facili ante Iesum locetur, dominico videri dignus aspectu. Humilitatem enim respicit Dominus; quia respexit humilitatem Ancillæ suæ. Quorum fidem ut vidit, dixit: Homo, remittuntur tibi peccata tua. Magnus Dominus, qui aliorum merito ignoscit aliis. Infrà: Si gravium peccatorum diffidis veniam, adhibe precatores; adhibe Ecclesiam, quæ pro te precetur; cujus contemplatione, quod tibi Dominus negare posset, ignoscat. Habes exemplum charitatis hujusmodi* sub Docum. 18. inferius ex Annalibus Minorum.

Lib. 5. in
Luc. c. 9.

A. Rel,
Min. 145

5. Non est Christo satis, quod seipsum quotidie pro te (Peccator) impendat, nisi & superimpendatur pro anima tua. Quotquot adhærent ei, charitas ejus urget eos, ut & ipsi sese offerant, ut pro te supplicent, pro te gemant, pro te laborent, pro te se totos & sua impendant, ac toto conatu procurent salutem

tem

tem tuā. Theresia Virgo adhuc juvencula hausto spiritu divinæ dilectionis, ad terras infidelium abire cœpit, Christum datura, aut sanguinem. Quid in memorem tot Apostolicos viros, quos zelus domus Dei succendit, & in quorum pectore sanguis Jesu ebulliens miros æstus excitavit pro salute aliorum inquirenda, atque procuranda, nulli labori parcendo, nec propriæ vitæ, ut eos salvos facerent? Quam multi ad Martyrium, quasi ad alvearium apes volaverunt; ut sanguis eorum fieret semen Christianorum?

Deniq; nec parcit Christus sibi nec membris suis? Quidquid est aut potest; quidquid apud ipsum est bonum aut pulchrum; frumentum ac vinum; carnem & sanguinem, totum effundit ad usum profectum, & salutem animarum. *Omnia vestra sunt, sive Paulus, sive Apollo, sive Cephas, sive mundus, sive vita, sive mors; sive præsentia, sive futura: omnia vestra sunt: vos autem Christi: Christus autem Dei:* Qui enim proprio filio suo non pepercit; sed pro nobis omnibus tradidit illum: quomodo non etiam omnia cum illo nobis donavit?



DOCUMENTUM X.

Eucharistia Lignum vitæ.

Lignum vitæ est his qui apprehenderint eam: Prov. 9.
 Ita Sapientia increata de seipsa incarnata:
 Lignum illud vitæ, quod produxerat Deus in
 medio paradisi terrestri à principio, figurabat
 humanitatem Verbi in medio Ecclesiæ propo-
 sitam, ut ex ea fideles alantur ad æternitatem. De
 ea debet hæc promissio intelligi: *Vincenti dabo*
edere de ligno vitæ, quod est in paradiso Dei mei. Apoc. 22
 Lignum viridè est Christus, & fructus ejus, fru-
 ctus vitæ; non illius duntaxat vitæ naturalis
 (vegetativæ, sensitivæ, rationalis) qualem in-
 spiravit Deus homini, dum eum condidit: sed
 etiam spiritualis æternæ.

1. Quod spectat ad naturalem, ideò sub
 speciebus panis & vini ad corporalem vitam
 sustentandam accommodatissimi, Eucharistia
 instituitur; ut etiam hac in re signum signifi-
 cato respondeat, & Sacramenti virtus etiam
 corporali vitæ seu conservandæ, seu revocan-
 dæ prodesse significetur. Mors sternebat Ægy-
 ptios; parcebat autem Hebræis, quos Agni ca-
 ro muniverat, signaverat sanguis: Utique in
 figuram hujus Mysterii; quia qui manducat
 Domini Carnem, & bibit ejus Sanguinem, non
 morietur.

moriatur. Moriatur : at mors ei somnus erit pacis , quandoquidem fit resuscitandus in novissimo die.

2. Comminando prædictum fuerat Regi David fore pestilentiam in terra tribus diebus. Vix interim dimidium diem expleſſe , indicant ſeptuaginta Interpretes : nam ubi vulgatus textus habet : *Immisit Dominus pestilentiam in Israël , usque ad tempus constitutum* : Illi respondent & dicunt : *De mane usque ad horam prandii*. Cyrillus perbellè explicat allegoriam sub his verbis : *A manè , hoc est , à primis sæculi temporibus , mors depaſta est eos , qui in terra erant usque ad horam prandii ; hoc est , usque ad tempus mysticæ Mensæ , in qua vescimur pane illo cœlitus dato*. Qua mensa semel expoſita , quæ prius erat terribilis , mors cessavit ; eo quod caro hypostaticè conjuncta Verbo omnia vivificant , vim ejus represserit , cùm & ipsa sit vivificans.

3. Vita spiritus , seu gratia , animæ sanctificativa proprius & principalis est effectus Eucharistiæ. Quomodo enim morietur , cui vita cibus est ? Illi quos obumbrabat umbra Petri , præſervabantur à morte , & liberabantur ab infirmitatibus suis : Quid de umbra Domini censendum sit , audite Jeremiam : *Spiritus oris nostri Christus Dominus ; cui diximus : In umbra tua vivemus inter Gentes*. Quem locum expendens Ambrosius , ait : *Umbra tua caro fuit , quæ nostrarum æstus refrigeravit cupiditatum ; compescuit insolentiam*

2. Reg.

26.

L. 3. de
Adorat.

Thren. 4

Scr. 19.

in Pl. 118

solentiam vitiorum; restinxit ignes libidinum; avaritia, diversarumque passionum incendia temperavit. Manna corpus solum impinguabat: Corpore & Sanguine Christi caro vescitur, ut anima Deo saginetur.

4. Porro gratia Dei, qua spiritus vivit Deo, vita æterna est, quam multoties promissit manducantibus Carnem & bibentibus Sanguinem ejus: Ideò S. Dionisius communionem meritò dicit esse *Deificam*, eò quod in consortium Divinitatis transferat accipientem. Quapropter si Elias & Enoch dicti sint à Terulliano, *Candidati æternitatis*, eò quod ex sensu multorum (quibus subscribit Augustinus) in Paradiso terrestri servantur, ut ex esu ligni vitæ nutriti, rursus olim compareant, & Antichristo sese opponant: Quanto potiori jure Candidati æternitatis vos, qui ad gloriam aspiratis, & per esum frequentem fructus æternæ vitæ, jus ad illam acquiritis? Tantùm ne deponite stolam candidam, qua Baptismus vos induerat; investitura Dominici quotidie Sanguinis ornat.

5. B. Elizabeth Hungara aliquando obambulans ad ripam cujusdam fluminis cum pedisequis suis, & F. Rodingero, de spirituali cum eo profectu differens, sic eum affata est. Nihil adeò me torquet, Religiose Pater, quàm quod aliquantulum diffidam de Creatoris mei benevolentia, non quod eum summè bonum &

Eccl. Hier. c. 1. & 2.

Lib. de Resurr. c. 8.

L. 1. c. 67. advers. Leg. & Prophet. c. 159.

An. Rel. Min. 216.

fui amoris profusivum ignorem; sed quod mea demerita multa esse comperiam, propter quæ repellar quantumvis ego illius amore exardescam. Cui vir probus; Non est cur ita verearis, inquit: tanta enim est divina bonitas, ut omninò certum sit, eum plus satis redamare amantem. At illa: Quomodo me tot afflictionibus à se permittit vel ad momentum divelli, cui semper & ubique vellem inhærere? Respondit Rodericus; non derelictæ, sed dilectæ hæc esse indicia. Illud verò ut sibi perluadeat, rogat prius arborem proceram, in opposita ripa plantatam, ad eam in qua colloquebantur, transituram; quam Deus in amore cederet creaturæ. Non omninò hoc dixit, cùm ad omnium conspectum & stuporem tota arboris moles transplantata fuit ad deambulationis locum. Quod videns Elizabeth, mox ad Religiosi viri pedes prostrata, veniam suæ exoravit diffidentia.

Agedum: Eucharistia nunquid est *Arbor* illa *vite*, quam Joannes vidit ex *utraque parte fluminis* splendidi, & procedentis de throno Agni? Nónne divina bonitas, alit de fructu ejus tam beatos, quam viatores? Ex quo fit consequens ut ex nunc nos simus Domestici Dei, Cives Sanctorum, & Commensales Angelorum. *Spe enim salvi facti sumus*; aiebat unus ex eis adhuc viator: Quidni dicamus & nos? O lignum *veræ vite*: sed & *veræ*

veræ sapientiæ, seu sapidæ scientiæ divinæ; non jam mortiferæ, sed Deificæ; prævalente veritate & bonitate Dei, mendacio & malitiæ diaboli! O Pharmacum, Balsamum, Condimentum, Sal incorruptionis! Sal immortalitatem impertiens, & tam corpora, quàm animas æternitati reservans.



DOCUMENTUM XI.

Eucharistia Medicina Salutis.

Medicina omnium in festinatione nebulae, & Eccl. 43.
 ros obvians ab ardore vehementi, humilem efficiet dissolvethque crystallum, seu glaciem: Species Sacramentalis instar nebulae est, sub qua verbum delitescit. Humanitas autem ejus instar roris in eam descendit, ut olim in velus Gedeonis. Sacramentum utraque constans; specie scilicet visibili, & carne invisibili, ex ardore divinæ procedens charitatis, & susceptum cum ardore seu fervore devotionis, humiliabit, ac dissolveth incommoda frigoris & glacies Aquilonis, undè panditur omne malum; id est opera diaboli: cujus utique flatu, non solum refriguit charitas hominis erga Deum; sed etiam omne caput languidum, & omne cor mœrens effectum est, ita ut non sit in homine toto, humanoque genere sanitas.

1. Ipsamet vita nostra, tota morbida est, in-

C. 6.

Leo Ser.
16. de
Passion.Lib. 10.
Confess.
c. 43.

numeris ærumnis, ægritudinibus, & morbis tam animi, quàm corporis obnoxia. Quamobrem Medicus ei profectò necessarius est. Sed quis ille vel qualis? Audite Sapientem: *Amicus fidelis, medicamentum vite, & immortalitatis.* Jam verò quis amicior nobis quàm qui pro nobis corpus suum tradidit? Christus Jesus est amicorum optimus, cujus guttur suavissimum, & totus desiderabilis. Ipse qui animam suam posuit pro amicis suis. Ipse, qui Carnem suam & Sanguinem in pigmentum suavitatis indefinenter apponit. Ipse, qui missus est, ut mederetur contritis corde, ut desperantes erigeret, trepidantes animaret, consolaretur omnes lugentes in Sion, & daret eis coronam pro cinere, oleum gaudii pro luctu, pallium laudis pro spiritu mœroris: ut prædicaret captivis indulgentiam, & clausis apertionem. Ideò remansit apud nos tam corpore, quàm spiritu, ut sit nobis in arduis præsidium, in dubiis consilium, in adversis & prosperis fulcimentum, in morbis remedium, & in tentationibus solamen & robur. *In ipsa omnis infirmitas aboletur, omnis plaga sanatur, & omnis mortalitas in immortalitatem commutatur.*

2. Hac consideratione super modum erectus Augustinus lolabatur semetipsum orans Patrem & dicens: *Quomodo nos amasti Pater bone, qui Filio tuo unico non pepercisti, sed pro nobis impiis tradidisti eum? Quomodo nos amasti, pro quibus ille factus est subditus usque ad mortem crucis: pro nobis*

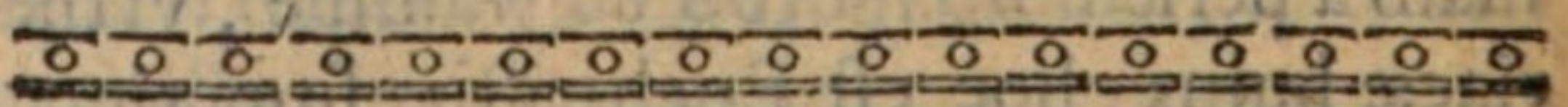
nobis tibi victor & victima; & ideo victor quia victima: pro nobis tibi Sacerdos, & Sacrificium; & ideo Sacerdos quia Sacrificium: faciens tibi nos de servis filios, de te nascendo, nobis serviendo? Meritò mihi spes valida in illo est; quod sanabis omnes languores meos, per eum qui sedet ad dexteram tuam, & te interpellat pro nobis: alioquin desperarem. Multi enim & magni sunt languores mei; multi sunt & magni: sed major & amplior est medicina tua. Infrà: Ille tuus unicus redemit me sanguine suo. Non calumnientur mihi superbi; quoniam cogito pretium meum; & manduco, & bibo & erogo, & pauper cupio saturari ex eo inter illos qui edunt & saturantur, & laudant Dominum qui requirunt eum. Ita Augustinus.

3. Quam benè Eucharistia per litterarum transpositionem appellatur: *Vis theriaca*? Est enim singularissimum adversus omnia venena diaboli remedium, infirmitates omnes sanans tam corporis quàm mentis. Gregorius de Nazianzo testis est, Patrem suum diuturna febre exhaustum; nec non sororem suam Gorgoniam à periculoso morbo convaluisse, vi theriacæ hujus, hoc est Eucharistiæ sumptione: quod innumeris etiam aliis contigisse probabo per inductionem ad Lect. 17. Et quidni? Nónne ex solo contactu *simbriæ vestimenti* Jesu non una duntaxat mulier, sed omnes malè habentes salvi facti sunt? Ita referente Mattheo. Quot nunc dicunt: vellem ipsius figuram aspi-

Matth. 9
& 14.

cere, formam, vestimenta, calceamenta. Ecce eum vides; ipsum tangis, ipsum manducas. Et tu quidem vestimenta cupis videre: ipse verò concedit non tantum videre; verum & manducare & tangere, & intra te sumere. Ita quemlibet Christianum alloquitur Constantinopolitanus Patriarcha. At nunquid Christum auditis loquentem, & invitantem vos, ac muta quidem, sed consolatoria voce de hoc propitiatorio emissam, dicentem: Venite ad me omnes qui laboratis, & tribulati estis: & ego reficiam vos?

Quanto potiori jure Christiani, quam Job, medicinali hoc Mysterio refectioni, confortati, consecrati, vivificati seipsum animare deberent ad spem vitæ, spem resurrectionis & salutis, & dicere: Scio quod Redemptor meus vivit, & in novissimo die de terra surrecturus sum, & in carne mea videbo Deum meum: Et addere: Reposita est hæc spes mea in sinu meo; utique tanquam fasciculus in infirmitate confortans; tanquam clypeus à læsione præservans; tanquam semen sanctum ad gloriam fructificans.



DOCUMENTUM XII.

Eucharistia Nomen novum.

acc. 2. **N**omen illud novum calculo candido in scriptum, quod Dominus pollicetur dare victoribus,

etoribus, notat depositionem veteris hominis, & transformationem in novum, quæ fit virtute Sacramenti Eucharistiæ. *Esau accepto pane & edulio* quod dedit ei Jacob, mutavit *Nomen*, & vocatus est *Edom*: Quantomagis Christiani per Christum, & in Christo facti nova creatura, novum figmentum, & adepti participationem generationis Christi, atque consortes effecti divinæ naturæ, vocentur nomine alio, quod os Domini nominabit? Gen. 25.

1. Mutationem hanc Ecclesia Mater nostra & agnoscit & petit, sic orans in Missa: Ab omni, nos, quæsumus Domine, vetustate purgatos, Sacramenti tui veneranda perceptio in, novam transferat creaturam. Dominus vero faciendam significavit, quando Discipulos suos mittens ad Pascha parandum, sic admonuit: *Ite in civitatem ad quendam, & dicite ei: Tempus meum prope est: Apud te facio Pascha cum Discipulis meis:* Cur enim putatis hominem illum proprio nomine non fuisse designatum? Num putatis id à Christo omissum casu? Minimè: sed de industria fecit, eò quòd agebatur de instituendo Sacramento, per quod homo terrenus evadit cœlestis & divinus; adeoque novo deinceps nomine appellandus, quod nemo scit, nisi qui accepit: quoniam honor hominis & nominis Christiani non aliundè satis innotescit, nisi ex applicatione calculi huius, qui de Altari sumitur ab uno Seraphim; hoc

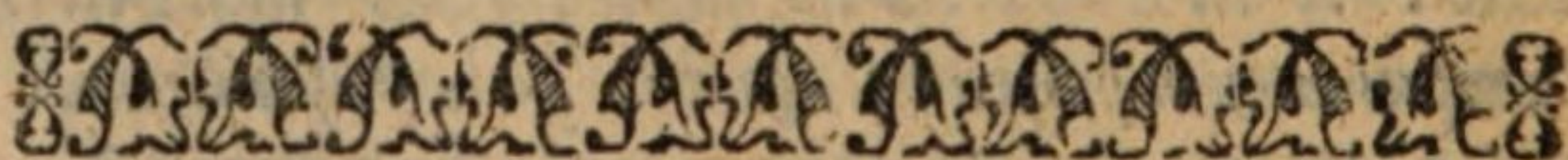
est ex perceptione Eucharistiæ, quam Sacerdos administrat.

L. 2. in
Exod. c.
3.

Rom. 12

Isa. 40.

2. Ad rem insignis est observatio Ruperti circa circumstantiam temporis, in quo Paschalis Agnus, ille quidem legalis edebatur, iste verò mysticus institutus & oblatus est: *Ipsa*, inquit, *mensis Nisan*, id est *Aprilis verna temperies*, cum tellus reflorescit, totusq; post hyemem quasi post senium rursus juvenescit orbis; nonne docet hominem, quatenus renovatus spiritu mentis sue, Fide viridis, Spe latus, & charitate florens, epulis Agni Paschalis intersit spiritualibus? Utiq; Spes & lætificat, juxta illud: *Spe gaudentes*: & crescit dum hominem innovat; quoniam *qui sperant in Domino*, mutabunt fortitudinem, & renovati sicut aquilæ pennas assument, ut ad cœlestia subleventur.



DISCIPULUS

*In impetu spiritus exorat sui-ipsius
innovationem.*

Potentissime Jesu, per quem facta sunt sæcula, portans omnia verbo virtutis tuæ, purgationem peccatorum faciens. Qui vivificas mortuos, & vocas ea quæ non sunt, tanquam ea quæ sunt. Qui immutas substantias solo
solo

solo flatu spiritu oris tui. Tu es ille figulus, quem vidit Jeremias ex eadem massa facientem, dissolventem, reficientem opus, & immutantem vas unum in alterum. Novi, quia tu tibi singularius places in transferendo vasa contumeliæ in vasa honoris; in abluendo, sanctificando, justificando in virtute nominis tui, & in spiritu Dei nostri eos, qui tanquam jumenta putrescebant in stercore suo, rei mortis. Hanc, oro te, mutationem operare; tam in me, quàm in omnibus, qui mihi similes sunt in ignorantia, infirmitate, malitia. Ver-te impios, & non erunt. Fac ut vivamus, non jam ii qui fuimus nos: Sed qualis post suam conversionem vixit Paulus: immò spiritus tuus vivat, agat, & dominetur in nobis. Deficiant peccatores à terra, & iniqui, ita ut non sint: imaginem ipsorum (quam eis vetus Adam impressit) ad nihilum redige; tuam ipsius eis imprime, aut redintegra & perfice. Emitte spiritum tuum & creabuntur; & renovabis faciem terræ.

Utinam aliquando mihi liceat dicere, quod dicebat juvenis ille ab Ambrosio relatus: qui post diuturnam absentiam & pœnitentiam, occurrens Amasiæ, cum qua pridem impudicè versatus fuerat; sed quam nunc jam nosse dissimulabat; salutanti eum atque dicenti: Ego sum illa quam amasti: respōdit: At ego non sum ille qui fui. Et verò non erat is ipse qui quon-
dam

dam fuerat, quia Spiritus tus Domine, eum in virum alterum mutaverat, multò felicius quàm olim Saulem; quandoquidem de membro meretricis, eum effecerat membrum tui corporis. O potentissime Jesu, cor mundum crea in me Deus, & spiritum rectum innova in visceribus meis. *Dic anima mea: Salus tua ego sum.* Tantùm dic verbo: sed intus dic; quod olim Adam: *Hoc nunc os ex ossibus meis & caro de carne mea.* Immò dic in meum favorem, sed eadem efficacia quâ quotidie dicis per os Sacerdotum tuorum, dic de me: *Hoc est corpus meum;* ut vel sic de carnali fiam spiritualis, de meo tuus, immò de me tu: quatenùs de Massa peccatrice translatus in membrum tui corporis, & regeneratus in spem vivam, deinceps unicè aspirem ad hæreditatem in Cœlis servatam. O loquere Domine, quia audit servus tuus.



DOCUMENTUM XIII.

Eucharistia Oliva fructifera.

Ier. 17.

Olivam uberem, pulchram, fructiferam, speciosam, ô tu qui quis es de Ecclesia Christi, vocavit Dominus nomen tuum: quia tu cum oleaster esses, insertus es in eum, (qui quasi oliva speciosa semper viret, semper fructificat) & socius

eius radicis & pinguedinis olivæ factus es per
 susceptionem carnis ejus; ut & tu fructum
 plurimum afferas, & fructus tuus maneat. Fi-
 lii Ecclesiæ visi sunt à Propheta *sicut novellæ oli-
 varum in circuitu mensæ Domini*: quia nimirum,
 tanquam ligna plantavit eos secus decursus
 aquarum quæ fluunt impetu de fonte Eucha-
 ristico, ut eis continuò irrigati, non arescant
 præ siccitate, neu mentiatur opus olivæ; aut
 steriles maneant instar illarum salicum, in qui-
 bus super flumina Babylonis sedentes He-
 bræi suspendebant organa sua: sed potius in
 perpetua viriditate proficiant, & fructus fe-
 rant conformes radici quæ vitam eis influit;
 fructus spiritus, quorum principalis est chari-
 tas; fructus lucis, quales sunt bonitas in corde,
 justitia in opere, & veritas in sermone. Ejus-
 modi fructus à mysticis suis olivetis Deus ex-
 petit & expectat. Est enim Oliva Symbolum
 Charitatis, Misericordiæ, Justitiæ.

Psal. 127

1. Augustinus attendebat Charitatem in
 Olivæ ramo, quem columba reportavit ad
 arcam post diluvium: *Ramus*, inquit, *ille & fru-
 ctus habebat & folia. Olivæ fructus, charitatem
 significat*: Signat quoque Misericordiam: quia
 sicut aliis liquoribus oleum supernatat; ita mi-
 serationes Dei super omnia opera ejus. *Sta-
 bunt pedes ejus in monte olivarum*, ait de Christo
 Propheta prelcus utique quod ipse magnope-
 rè delectaretur fructibus, misericordiæ: ob id
 enim

Tract. 6.
in Ioan.

Zach. 14

enim in eo monte frequēter orabat: de eo monte venit diluculo in templum, absoluturus mulierem in adulterio deprehensam: in eo monte passus est, & exinde in Cœlū ascendit; ut omnia opera ejus oleo misericordiæ respersa appa-
rent. Denique Oliva semper virens notat Ju-
stitiam, quæ subministrat oleum alendo lucer-
narum nostrarum igni necessarium, ne quan-
do deficiat; quoniam in quotidianis sacrificiis
oleum Deus exegit in lege; & de quotidiano
hujus temporis sacrificio influxum subministrat
gratiæ tanquam roris, ut continuò vireant,
frondeant, atque fructificent justitiæ rami.
Hinc ita de se loquebatur apud Oseam: *Ego
quasi ros: Israël germinabit: Erit quasi Oliva gloria
ejus.*

Ose. 14.

2. Hoc rore fœcundantur, qui frequen-
tant Eucharistiam & Templum, ut & ipsi di-
cere possint cum vate: *Ego autem sicut oliva fru-
ctifera in Domo Dei, speravi in misericordia Dei
in æternum.* Rectè: nec enim sine fructibus
justitiæ spes vera subsistit. Ast ubi abundant
illi; crescit, hæc virescit, viget, & mira conso-
latione replet animam. Dicite justo, quoniam benè;
quoniam fructum adinventionum suarum comedet;
ait Isaïas & Cyprianus: *Præclara & divina res,
inquit, salutaris operatio; solatium grande creden-
tium, securitatis salubre præsidium; munimentum
Spei, tutela Fidei, medela peccati.*

Isa. 31.

Isa. 3.

Setm. de
Nleēm.

3. Non vult Dominus meritum quod excludat gratiam : quia sine ipso nil possumus facere. Ipse est qui operatur in nobis & velle & perficere pro bona sua voluntate. Ipse qui dat fortitudinem facere virtutem , ut ejus semper auxiliis & abstrahatur quilibet à noxiis , & ad salutaria dirigatur. Ipse qui de sede magnitudinis suæ mittit nobis sapientiam , ut nobiscum sit , nobiscum laboret , ut sciamus quid acceptum sit coram eo , & deducat nos in operibus nostris sobriè , & sua potentia nos custodiat. Nihilominus ita conventum est inter ipsum & nos , ut fideliter collaboremus operanti in nobis gratiæ ; ut tanquam *Dei adjutores* , excolamus vineam ejus , servemus mandata vitæ ; & (quoad in nobis est) producamus fructus justitiæ per Jesum Christum in laudem & gloriam Dei. Iple autem pro sua parte , tanquam justus Judex reddet nobis denarium æternæ vitæ , quam Paulus vocat *coronam justitiæ* ; eò quod ex justitia debeatur ei , qui conventioni satisfecit , qui pactum implevit , qui præcepta servavit. *Non enim injustus est Deus* , ait ille , *ut obliviscatur operis vestri ac dilectionis.*

2. Tim. 4

Hebr. 6.

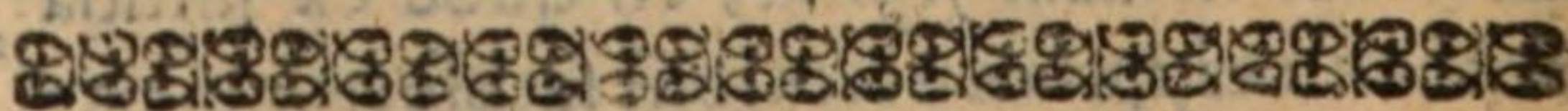
4. Ex quo consequitur , quod bonis quoque operibus nostris fulciatur spes nostra ; & quod non ex præsumptione David , Ezechias , Nehemias , Regina Esther , Apostolus Paulus , Hilarion , aliique Sancti , suam Deo fidelita-

tem

L. de bo
no Perse
ver. 6. 2.

Hebr. 6.

tem exhibuerint, obsequia præstita recensue-
rint, & mercedem sibi debitam ab ipso repe-
tierint. Sciebant enim omnia deberi præven-
tricigratiæ Dei; cuius tanta est erga homines boni-
tas, ut eorum velit esse merita, quæ sunt ipsius do-
na. Proinde Paulus postquam Hebræos terru-
erat per exemplum terræ, quæ maledicto pro-
xima est; si diligenter exculta, & imbre rigata,
spinas adhuc & tribulos germinet; eosdem hor-
tatur ad incumbendum vigilanter bonis operi-
bus; dicens: *Cupimus autem unumquæque vestrum
eandem ostentare sollicitudinem, ad expletionem Spei
usque in finem.* Neque enim foret spes plena,
si deficerent bona opera. Quapropter satagite
ut per bona opera certam vestram vocatio-
nem & electionem faciatis; quoniam si cor no-
strum non reprehenderit nos, fiduciam habe-
mus ad Deum; & Spiritus sanctus reddet te-
stimonium spiritui nostro quod sumus filii Dei.
Si autem filii; & hæredes.



DOCUMENTUM XIV.

Eucharistia Propitiatorium.

Exod. 25

1. 105. in
Exod.

Propitiatorium, id est Oraculum de auro mun-
dissimo operiebat arcam testimonii in Sancto
Sanctorum. Id quidem in figuram; quam ex-
ponit Augustinus dicens: *In arca iussa sunt poni*

Lex

*Lex, Manna, & Virga Aaron. In lege præcepta sunt: Virga potestatem significat; Manna gratiam; quia nisi cum gratia non est potestas servandi mandata. Veruntamen quia lex à proficiente quovis non ex omni parte completur, Propitiatorium est desuper quia superexaltat misericordia iudicium. Hanc figuram applico Christo Jesu, qui Carnis suæ Sacramentum, fœderis arcam esse voluit: Legis enim impletionem exigit hujus Sacramenti usus: confert quoque gratiam, qua quilibet adjutus præcepta legis implere possit. Sed quia in ejus impletionem deficit, & semper invenitur minus habens; Christus ipse in ipsomet Sacramento se Propitiatorem exhibet; seu, (ut David & Joannes loquuntur) Propitiationem; vel etiam Propitiatorium: sic enim eum vocat Apostolus in Græco hujus Textus: *Quem proposuit Deus propitiationem* Rom. 3. *(ἱλασµόν) per fidem in sanguine ipsius. Pensate vim verborum, quia multam spem & consolationem ingerunt.**

1. Propitiatio Christus est iis qui fide credunt eum verè passum, ac omnem suæ passionis vim ac meritum huc congesisse; adeoque huc recurrunt, ut propitiationis ejus participes fiant; spe veniæ per eum obtinendæ concepta: quoniam ipse est *Propitiatio pro peccatis nostris* 1. Ioan. 2. 2. Proinde quisquis Deum Patrem habere & 4. propitium & ab eo benedici desiderat, acquiescat consilio Matris Ecclesiæ, quemadmodum
Jacob

Gen. 27. Jacob acquievit Rebeccæ. Hæc ut obtineret ei benedictionem Isaac patris sui, *Vestibus Esau valdè bonis quas apud se habebat, induit eum; pelliculasque hædorum circumdedit manibus, & collinuda protexit*: Christus est frater noster, primogenitus inter filios Dei, figuratus in hædo asperis pilis induto, & pro peccatis populi oblato. Si igitur nobis imminet ira Dei; si timeamus ab auditione mala; si maledictionem formidamus; ecce nobis offertur pellis ejus, indumentum, hoc est meritum, & satisfactio in thesauris Ecclesiæ reposita, ut nuditas nostra eorum applicatione velut scuto contacta non tangatur à malo; sed potius inducat super se benedictionem, dum pater odoratur vestimentorum filii sui fragrantiam.

2. Propitiator noster Christus est & Advocatus apud Patrem, Mediator Dei & hominum, instar Aaronis stans in medio multitudinis ad placandum eum. Unde dicit apud Job: Job. 33. *Inveni, in quo propitiarer ei.* Objectum, quod vitro mediante conspicitur, ejusdem cum vitro coloris apparet. Ita nec nostræ deformitates observantur ut vindicentur à Deo, quando medius nostrum stat, & mediante eo (filio dilectionis suæ) quasi speculo crySTALLINO nos videt pater; pulchris nimirum coloribus virtutum ejus decoros, & ejus insignibus decoratos. Certè cùm staret *retro mulier illa peccatrix secus pedes ejus in domo Pharisei*, Pater respiciens in

faciem Christi sui, ipsam quoque respexit (ceu per diaphanum organum) magis formosam quam accesserat ; nec illam amplius consideravit ut filiam iræ sed ut objectum complacentiæ. Eodem modo profuisse credendum est alteri mulieri *fluxum sanguinis* patienti , quod *retro* Luc. 8. accesserit : nam continuo *fluxus stetit* ex contactu Christi.

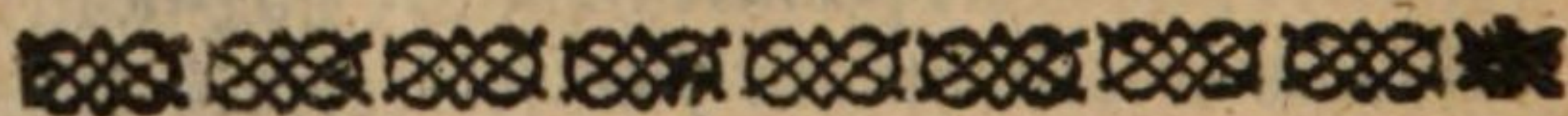
3. Propitiatorii quoque subit vicem. Erat autem propitiatorium aurea lamina instar operculi super arcam extensa; ex quo Pontifex, sacra obiens, sciebat Deum esse propitium ; eò quod exinde tanquam ex sede clementiæ suæ propitiatus dabat Responsa. Christus se nobis operculum exhibet; ipse scapulis suis nobis obumbrat; ipse, veteris nostræ nuditatis indumentum & infirmitatis scutum effectus , ab ira divina nos protegit, pœnis omnibus (quæ nostris criminibus debebantur) in se receptis. *Beati quorum tecta sunt* hoc scuto *peccata*, ne feriantur à justitia vindicante. *Tecta* dico; non in hæretico sensu , per solam extrinsecam condonationem, sive non imputationem ; sed per integram eorum abolitionem ; ita ut amplius non sint , adeoque amplius apparere non possint ; id operante virtute Dominicæ Passionis per Sacrificium & Sacramentum applicata. Quo referri potest illud Jeremiæ : *Dabis eis scutum* Thron. 3. *sordis laborem tuum.*

Hoc operculum, propitiatorium, objectum-

Psalm. 33.

que dilectionis opponere satagebat pientissimus David aspectui Patris, sic orans: *Protektor noster aspice Deus; & respice in faciem Christi tui.* Satagebat Seraphicus Franciscus, utens communiter hac oratione ad elevationem Hostiæ sanctæ in Missa.

Domine Deus cœlestis Pater, respice in hanc gloriosam Christi tui faciem; & miserere mei, & cæterorum peccatorum: pro quibus benedictus Filius tuus, & Dominus noster dignatus est mori: & pro quorum salute & consolatione, in sancto Altaris Sacramento nobiscum voluit remanere: Cum quo tu es Pater & Spiritus Sanctus; qui unus es Deus, & vivis cum Filio, & Spiritu sancto, in sæcula sæculorum. Amen.



DOCUMENTUM XV.

*Quid Bonum ejus; & quid pulchrum ejus:
nisi Frumentum Electorum, & vinum
germinans virgines?*

Zach. 9.

QUærit ita; & quærenti sibi respondet Propheta Zacharias: Quidquid apud Deum grande est, quod vel ab homine desiderari, vel ei ab ipso Deo conferri possit ad ejus

CON-

consolationem & felicitatem; hoc totum in
ejus frumento & vino, hoc est, in Eucharis-
tiæ Sacramento continetur. Hoc frumento,
& vino stabilitur Homo fidelis: hoc vino læ-
tificatur; hoc pane confirmatur: utroque di-
tatur, dotatur, satiatur: quid ultra desideret.

Benè Frumentum Electorum; quia panis
Eucharisticus; panis est filiorum Dei, ad quos
spectat hæreditas. Benè vinum germinans vir-
gines, quia sanguis Agni producit puritatem,
& lavat stolas Sanctorum, absterla omni impu-
ritate.

Christus est vitis vera, de qua vinum istud
expressum est sub torculari passionis; quod
etiamnum è Calice Altaris fluere non desinit in
remissionem peccatorum. Vinum in quo *lavit*
stolam suam & pallium suum, hoc est Eccle-
siam; juxta vaticinium Jacob Patriarchæ: Vi-
num expressum de uva, quæ in Crucis *veste* Num. 11
portata fuit: & de terra promissionis allata in
desertum, ut ejus aspectu credentes animaren-
tur ad conquiendam terrâ melle & lacte ma-
nantem: vinum quod tantæ fuit virtutis, ut
Noë patrem nostrum amore inebriaverit, & lo-
piverit somno mortis, exposueritque *nudum* in
cruce sub conspectum omnis carnis. Intelli-
gentibus loquor.

Vinum istud in jucunditatem creatum est:
Exultatio est animæ & cordis; lætificat Deum
& homines; quia divinum est ac cœleste, mo-

rositatis ac tristitiæ inimicum, expellens ab anima horrores, seu horrificas apprehensiones mortis & inferni. Nónne videtis (in picturis) quod Angelus, sola Calicis ostensione, Christum confortat factum in agonia, & orantem?

Zach. 7.

Letabitur cor eorum quasi à vino; ait Propheta de vino Sanguinis Jesu propinando fidelibus: *Notate; Cor eorum: notate; quasi à vino.* Liquor ille, qui de Calice propinatur Altaris, humano sensui præfert speciem vini: at verò Sanguis est Filii Dei. Nec sola labia, linguam, guttur superficialiter afficit, quomodo vinum hujus mundi; sed interna penetrat, & imbuunt; in intimo cordis operatur, cujus effectus in suo comprobans vir secundum cor Dei, exultabat in spiritu, gratias agens & dicens: *De-*
distilavit in corde meo, à fructu frumenti, vini
& olei tui: hoc illud est meracissimum vinum quod Deus providit, & reddidit nobis contra agonias mortis, & angarias conscientiarum nostrarum, pro vino, quod Christo in Cruce morienti dedimus bibere cum felle mistum.

A. Rel.

Min. 99.

Hoc potu recreatus; hoc Sacramento (tanquam viatico) confortatus F. Jacobonus de Tody, canere cepit elegans illud melos: Jesu nostra fidanza, del cuor summa speranza: eo-
 que completo, fratres circumfusus hortatus est ad insistendam securam virtutis viam: Deinde manibus & oculis in cœlum sublati, ferventi spiri-

spiritu, ait: Domine in manus tuas commendo spiritum meum. Ac tum, non morbi vis, sed excessus consolationis de spe & amore conceptæ, eum extinxit in nocte Nativitatis, quando Sacerdos intonabat in Missa Hymnum Angelicum: *Gloria in excelsis Deo.*

Nostrates Nazarei (sic Nazianzenus vocat Professores Evangelicæ vitæ:) à vino non abstinent, quemadmodum antiqui illi Mosaicæ legis. Tantùm enim abest, ut ipsis aut cæteris etiam fidelibus inhibeaturs usus vini; quin è contra Christus eos omnes invitet ad mensam suam, ut comedant ad saturitatem panem ejus in lætitia, & bibant cum gaudio vinum usque ad ebrietatem. Neutri parcit; sed utrumque largiter amicis suis exponit. O vinum bonum & suave; quod bibitur semper novum in regno Patris, quod est Ecclesia! O bibite; proficiat; & inebriamini, per eum licet, Calix meus inebrians quam præclarus est!

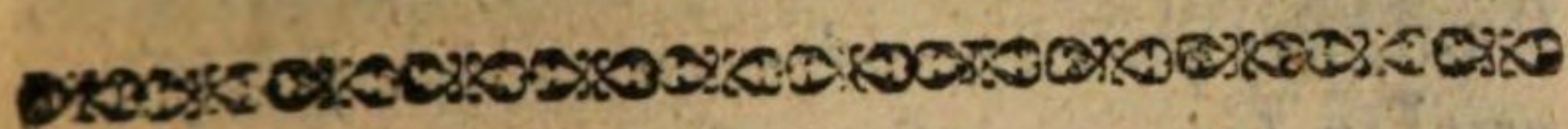
Quam religiosa hujus potus ebrietas: exclamat Cyprianus: *per quam excedimus Deo, & quæ retro sunt obliti, ad anteriora extendimur; non habentes sensum hujus mundi; sed divitis purpurati delicias contemnentes, Cruci hæremus, sanguinem sugimus, & intra ipsa Redemptoris nostri vulnera figimus linguam; quo interius exteriusque rubricati, à Sapientibus hujus mundi amentes judicamur.*

Quam salutaris & sanctus excessus, in quem supra omnem sphæram humanæ rationis ab-

Deut. 33. reпти Martyres, dum ad carceres & supplicia
ducebantur, dicebant Patri suo, & Matri suae:
Nescio vos: & fratribus, prolibus, uxoribus suis:
Ignoro illos? De B. Laurentio sic censuit Au-
Tract. 27 gustinus: Quia bene manducaverat, & bene bibe-
in Ioan. rat, tanquam illa esca saginatus, & illo calice
ebrius, tormenta non sensit.

O iterum salutaris & divinus excessus, quo
extra nosiplos absorpti efficiamur quodammo-
do impotentes ad ambulandum per vias lubri-
cas, & figendum deinceps stabiliter pedes affe-
ctionum nostrarum in amore carnis & mundi!
Maria Oigniacensis incredibili sitis ardore fe-
rebatur ad hunc potum; & cum à communio-
ne eam fortè arceri contingeret, saltem osten-
di sibi calicem postulabat, ex hoc visu suos
æstus temperatura, ut ut posset.

Cant. 7. Hic est crater ille tornatilis (aliàs, circularis)
non indigens poculis, ad fundendum aut refun-
dendum: quia semper abundans, semper ple-
nus, & instar plenissimi fontis saliens in vitam
æternam, unde suam sumpsit originem. Cra-
tere isto sæpè sæpius utantur Commensales
Dei, & ad æquales haustus ex eo bibendum
pro invicem, provocent audenter invicem ad
turnum. Bibant, & inter se clamitent: Salus
Deo nostro, qui sedet super thronum & Ag-
no. Vivit Dominus & benedictus Deus salu-
tis meæ.



DOCUMENTUM XVI.

Reconciliatio.

R *Reconciliati sumus Deo per mortem Filii ejus, Rom. 5. cum essemus inimici: multò magis reconciliati, salvi erimus in vita ipsius. Non solum autem; sed & gloriamur in Deo per Dominum nostrum Iesum Christum; per quem nunc reconciliationem accipimus. Verba sunt Apostoli probantis Electorum Spem minimè confundere, quandoquidem tantâ firmetur Dei charitate. Quasi dicat: Qui homines adhuc inimicos tantopere dilexit, ut eos multo labore & amarissimæ mortis passione reconciliare studuerit æterno Patri: procul dubio inchoatum reconciliationis opus promptè nunc perficiet; cum immortalis jam existens, nullo labore, sed solo nutu vel verbo id possit, per solam applicationem pretii dati. Quocirca non est quod quisquam diffidat: est autem unde benè per omnem modum confidat & speret, immò gloriatur ex eo quod Deum habeat Amatorem, Protectorem, Patrem.*

1. Cruentobello dissidebant inter se Deus & Homo. At Christus se exhibuit Mediatorem, reconcilians omnia in ipsum, pacificans per sanguinem crucis, sive quæ in terris, sive quæ in cæ-

Coloss. 1.
& Eph. 2.

lis sunt : Nunc autem in Christo & per Christum, nos qui aliquando eramus longè, facti sumus propè in sanguine ipsius. Et hunc sine intermissione reproducit in Eucharistia, ut reconciliationis factæ meminerit Pater.

Ferunt militem quendam summè strenuum, sed criminis reum & coram Senatu Romano comparare coactum, Augusti Cæsaris patrociniū implorasse, & ostensione vulnèrum quæ pro ipso receperat, compulisse ut personaliter adesset, & sibi fieret advocatus. Nos Advocatum habemus apud Patrem Jesum Christum justum : non in cœlo duntaxat, verum etiam in Sacramento. Quotidie pro nobis non amplius arietes & vitulos (ut olim Aaron) sed *seipsum* offert, semper vivens ad interpellandum pro nobis; semper exhibens antea actas satisfactiones, semper ostendens manus, latus & pedes. Quot vulnera sunt in ipso, tot sunt ora semper aperta ad implorandam & impetrandam nobis misericordiam Patris; ad exhortandum nos & nobis ingerendam spem salutis. Multò magis ipse, quam Noe factus est iracundiæ reconciliatio.

2. Nullus nostrum dicat : *Dereliquit me Dominus, & Dominus oblitus est mei*. Ecce in manibus suis descripsit nos, ut obversetur perpetuò oculis ejus memoria nostri, nec aliquando excidat quid egerit aut passus sit pro nobis, *reconciliās nos*
 Isa. 49. *in corpore carnis suæ per mortem, exhibere nos sanctos*
 Coloss. 1.

Eos & immaculatos, & irreprehensibiles coram ipso: si tamen permanemus in fide fundati, & stabiles, & immobiles à spe: Excurret huc illuc de civitate in civitatem, de regione in regionem Imperator Constans, semper inconstans omnibus diebus vitæ suæ, conscientia suæ stimulis agitatus; instar Cain profugus & vagus vivens super terrâ; cœlesticum iudicio perurgente; eo quod Theodosium fratrem suum (quem fecerat Diaconum consecrari) nece abstulisset, sacrilegio fratricidium magis infamans. Nam Theodosius, qui in sacrosanctis mysteriis poculo sanguinis Christi Constantem imperti erat, eidem crebrò per quietem apparens habitu Diaconi poculum sanguine plenum porrigebat dicens: *Bibe frater:* Non sic Christus frater noster à nobis occisus. Nam etsi poculum sanguinis sui frequenter nos bibere compellat; non id tamen ut conturbemur de præteritorum recordatione peccatorum, per quæ & propter quæ effusus est: sed ut exultemus in spe veniæ, & lætemur de nostra per ejus effusionem, atque infusionem reconciliatione.

Bar. ad
An. Chr.
639.

3. Etiamnum ei non parcitur in mysterio, sicut nec olim in passione. Nónne videtis quod *Agnus innocens*, rursus omni horâ & in omni loco seipsum exponat; sanguinem suum & carnem exhibeat; non ut sit duntaxat in cibum & potum dignis, sed in victimam quoque de novo semper immolandam pro peccatoribus indignis:

indignis: ut hinc intelligant, quod nil Christo plus cordi sit quàm eis infundere spiritum vitæ? Ipse est *granum illud frumenti*, quotidie velut è coelo cadens, in eis & pro eis seminatum & mortificatum, ut vivificentur, multiplicentur, & Electorum numero aggregentur. Ipse *frumentum Electorum*, ex quo confectus est panis Angelorum, de coelo descendens instar mannae in refrigerium, consolationem, & nutritionem nostram. Ipse *acervus tritici vallatus libris* sacrarum specierum, quotidie ubique hæc quasi molâ molendus & immolandus; ut fiat panis quasi subcinericius; & panis propositionis, tam ad propitiationem peccatorum, quam ad refectionem justorum. Panis utique non jam sudore vultus nostri, sed ejus sudore pinxitur; igne passionis & amoris concoctus; sub cinere acerrimarum ignominiarum illusionum, poenarum. Panis, contra omnia sortilegia & vulnera nobis benedictus; & verbis ipsius consecratoriis, quasi altis Nominibus, sed veris incantatus. Panis coelestis: panis vivus: panis vitæ: panis vitalis: panis vita: panis noster, quotidianus, supersubstantialis; panis pinguis: Medulla tritici: Deliciae Regum: panis undequaque oculatus: panis azimus sinceritatis & veritatis; & tamen fermentum, non malitiæ & nequitiae; sed fervoris & elevationis totius massæ humanæ. Denique frangitur in Sacrificio panis iste; & per illam rimam atque rupturam

rupturam fuit super nos misericordia ; patent viscera paternæ pietatis ; & odor sua vitatis effunditur , ac rursus ascendit in cœlum ; ut propitietur nobis. O ! *Sacrificate sacrificium iustitiæ ! Et (ô !) sperate in Domino.*



DOCUMENTUM XVII.

Eucharistia Spes publica.

Spei publicæ , Spei augustæ nomine audiebat Pallas inter fictitios Deos, & hanc ei honorificam Epigraphem appingebant Romani circum lilium quod ei dabatur in manu : Sed Abac. 2.
 quid prodest sculptile ? Quia speravit in figmento fictor ejus , ut faceret simulachra muta. Væ qui dicit ligno : Expergiscere : Surge ; lapidi tacenti. Numquid ipse docere poterit, aut juvare ? Malorum amatores Sap. 15. digni sunt qui sperent in talibus ; & qui faciunt illos, & qui diligunt, & qui colunt : Dominus autem in templo sancto suo ; sileat à facie ejus omnis terra revereatur Majestatem ; reverenter acquiescat voluntati ; securè quiescat sub alis potentia & protectionis ejus. Tacebitis vos , ait Moyses Exod. 14. ad populum suum, Et Dominus pugnabit pro vobis : Quia hæc dicit Dominus Deus sanctus Israël : Si revertamini & quiescatis , salvi eritis : In silentio Isa. 30. & in spe erit fortitudo vestra.

I. Dominus in templo sancto suo ; semper ad
 manum

manum ut manum præbeat, ut orantium se preces exaudiat, ut de se confidentes custodiat. Non sunt tranfretanda maria, non est conscendendum cœlum, non est circummeunda arida: per vicos & plateas non est quærendus ab iis qui eum concupiscunt. Unicuique est obvius: unicuique patet accessus ad ipsum: ipsi etiam infantes, æquè ac grandævi adungere se possunt huic fonti vitæ & dulcedinis: vilissimus quisque de fœce populi, non minori libertate, quàm utilitate, in hoc loco residentia ejus Sacramentalis audientiam expetere & obtinere potest. Quod si qui vel ad eum venire negligant per socordiam, vel non valeant propter infirmitatem; ipse se urget; ipse se ultro deferri non tam sinit, quàm jubet ad casas & gurgustia pauperum; ut eis ingerat fiduciam de sua misericordia; eosque fateri compellat, & dicere:

Thren. 3. Bonus est Dominus sperantibus in eum; anima quærenti illum: Ut quid equidem vocatur: Flos cam-

Gant. 2. pi, & lilium convallium? Nisi quia nec sepe, nec muro dividitur à nobis; sed in cōspicuo positus est, colligi atque excipi facilis à quocumque.

2. O detestandam hominum malitiam, & negligentiam; quæ sola sibi reddit inaccessibilem, vel potius inaccessum eum, qui tremendæ suæ Majestatis lucem inaccessibilem spontè vel dimittit vel abscondit; ut ad gremium suæ bonitatis viam omnibus aperiat, & ad illum quemlibet accedentem admittat! O stulti & tardi corde

eorde! *Si queritis, quærite; convertimini, & ve-* Isa. 21.
nite: Omnis enim qui quærit, invenit; & qui
 petit, accepit; & pulsanti ad januam misericor-
 diæ, confestim aperietur. Neque ulli timen-
 dum est, ne se fingat abesse; cùm in verbo ve-
 ritatis constet indubitata fide eum semper adesse,
 ac semper ad futurum in hac Eucharistica
 sua Domo. Néve timeamus repulsam; cùm
 nil plus desideret quam habere Clientes, quos
 gratanter excipiat; quibus gratis inserviat; quo-
 rum patrocinium suscipiat; pro quorum ani-
 mabus impendat semetipsum. Quamobrem de
 ipso in Eucharistia patrocicante potius quàm
 in cœlo residente, potest illud Isaia testimonium
 accipi: *Expectat* (in Hebræo; *inhiet anhe-* Isa. 30.
lat) *Dominus ut misereatur vestri.* Sed nec sus-
 picio sit cuiquam, quod unquam respondebit
 de intus: *Nescio vos:* quemadmodum in para-
 bola fatuis respondit virginibus; cùm sit no-
 ster Emmanuel; Deus noster; Deus nobis-
 cum; Deus pro nobis, non contra nos: *Confidite* Marc. 6.
(ait) ego sum IESVS: nolite timere: Denique quo-
 ties viderimus Hostiam sacram in manibus
 Sacerdotis; cogitemus liliū, non Palladis, sed
 Christi, & dicamus: *Vitæ dulcedo, & Spes nostra*
salve: Spes augusta.

3. Quod si quandoque repulsam nos pati
 contingat; si audire respondentem acerbius, ut
 quondam Chananæ mulieri: *Non est bonum* Matt. 13.
sumere panem filiorum, & mittere canibus: vel ut

Re-

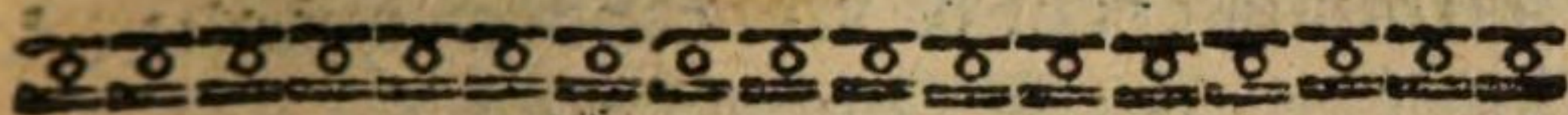
Joan. 4. Regulo Nisi signa & prodigia videretis, non creditis: Polliceor, id non alio fine fieri, quàm ut probetur fides nostra; spes acuatur; charitas incendatur: quatenus ad statum filiorum redigamur, & sic deinceps adigamur petere panem hunc ad instar humiliati filii prodigi; non autem arripere ad instar canum. Nunquam iis qui mendicant ad hanc portam, ô! nunquam dabitur lapis loco panis: quin è contra lapis duræ necessitatis mutabitur in panem consolationis, & in mel suave; dummodo postulent in fide, & nihil hæsitent.

Seraphicus Patriarcha diuturnis morbis, validisque subinde tentationibus divexatus, tandem orans intentissimè hanc à Domino vocem audivit. Francisce, si habueris fidem ut granum sinapis, & dixeris monti, ut transeat; transibit. Ille ignarus oraculi, clamans addidit: Qualis hic mons, Domine? Cui Dominus T. mons est tentatio. Tunc ipse magno lachrymarum impetu facto, subjuxit humiliter: Fiat mihi Domine, sicut dixisti. Statimq; sublata omni molestia, perfectam tranquillitatem spiritus obtinuit.

An. Rel.
Min. II.

Et vos ergo viriliter agite, & confortetur cor vestrum, omnes qui speratis in Domino: quoniam eruit sustinentes se, & liberat eos, de manu angustiarum, adjuvat, & eruit eos à peccatoribus, & salvat eos, qui speraverunt in eo. Agite, inquam, Sperate in eo omnis congregatio populi: effundite coram illo corda vestra: Deus adjutor vester in æternum.

Psal. 62.



DOCUMENTUM XVIII.

Eucharistia Thronus Gratiae.

Thronum gratiae adire cum fiducia, monet Apostolus Christianos, ut misericordiam Hebr. 4. consequantur, & gratiam inveniant in auxilio opportuno, quo juventur ad benè operandum: omni enim negotio tēpus est & oportunitas. At verò quodnam urgentius negotium esse potest, aut urgentioris momenti, quàm opus salutis? Et quod tempus operandæ salutis oportunius, quàm tempus illud præsens, quod est tempus miserendi? Quis autem Thronus excipiendæ gratiæ, aut promerendæ misericordiæ convenientior, quàm Eucharistia? Nam misericordia inibi residet in persona Pontificis magni; cui nec potestas deest, nec voluntas illam impertiendi. Non potestas, quia penetravit caelos, ubi sedet ad dexteram Patris, apud quem omnia potest. Non voluntas, quoniam ex his quæ passus est, didicit compati infirmitatibus miserorum; tentatus per omnia pro similitudine absque peccato.

1. David sentiens in se miseriam magnam ex magnis peccatis contractam, agnoscebat sibi necessariam esse magnam misericordiam. Ideò eam requirebat, hanc implorabat, clamans de profundis ad Dominum: Psalm. 129
Discite vos ubinam ipse eam invenerit, ô mi-
seri

Serm. 5.
Zat. Dñ.

seri mortales; ut & vos eandem quærere, & invenire valeatis, quoniam omnes peccaverunt & egent gloria Dei; & omnibus convenit dicere cum Bernardo: *Miseria nostra multiplex, non modo magnam misericordiam, sed & multitudinem quærit miserationum.* Audite igitur.

Eccl. 17.

Psal. 9.

a. 49.

2. *Apud Dominum misericordia*, inquit ille: Nec id satis: Addit enim: *Et copiosa apud eum Redemptio.* Et iterum: *Apud te propitiatio est.* Non sola reperitur Misericordia Creatoris, qui opera manuum suarum non despicit, nec vult mortem peccatoris, sed ut magis convertatur & vivat: in eodem throno sedere, visa est charitas Redemptoris, qui, quæ non rapuit, ex oluit, & lytrum justum obtulit pro liberatione captivorum. Autoritas quoque Mediatoris apparuit, quia semper assistens vultui Dei pro peccatoribus, semper interpellat pro eis, ut inveniant gratiam apud eum; quoniam *propitiatio illius convertentibus ad se.* Hæ sunt bases & incentiva, Spei: proh! quam potentia! Et ubi magis efficaciter operantur, quam ubi Dominus residet, nimirum in Eucharistia, quàm misericordiæ Cancellariam jure nominem, & Gratiaë thronum. Habet enim duplicem statum thronus Regis nostri. Unum justitiæ in futuro, de quo dicitur: *Sedisti super thronum qui iudicas justitiam;* quia cùm acceperit tempus, ipse justitias judicabit. Alterum Gratiaë in præfenti, quia tempus est acceptabile: de quo dicit: *Tempore accepto exuadivi te.*

3. Verumtamen id placet addere ad argumentum consolationis miserorum : quod in ipsamet hora mortis , in qua sedet iudex iustus, ultimum & irrevocabile decretum laturus) ipsam Eucharistiam recipimus , in qua residet miseraturus. Licet autem sacræ species jam consumptæ sint , dum homo re ipsa expirat, manet tamen in eo spiritus Christi loco ejus, qui & ipse pignus est hereditatis nostræ in redemptionem acquisitionis, atque in signum quod simus Dei.

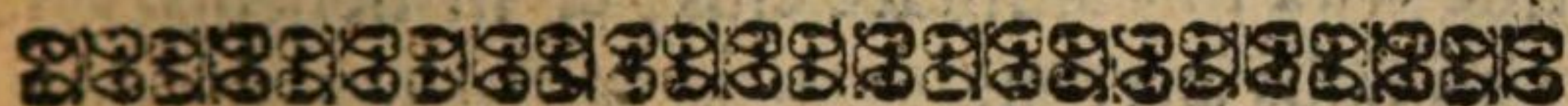
Non est ultra quod timeas, ô homo ; quare fugias à facie Domini , sicut olim Adam pater tuus. Non est quod dicas quemadmodum illi Bethsamaræ ; *Quis poterit stare in conspectu Dei Sancti hujus ?* Misericordia cum ipso est : cum ipso sedet in throno isto, parata misereri semper & parcere; dissimulans peccata hominum propter pœnitentiam ; quoniam omnia tua sunt, Domine, qui amas animas. Copiosa etiam apud eum Redemptio residet, cum tota virtute sanguinis ipsius , in remissionem peccatorum, secundum divitias gratiæ , quæ superabundavit in nobis. Quid ultra ? Ipse thronus ejus Propitiatorium est ; in quo ipse Propitiator est & Advocatus; immò propitiatio ipsa pro peccatis nostris & totius mundi; semper pro transgressoribus rogans , ne pereant. Undè Bernardus audet & dicit: *Non possunt perire pro quibus Filius rogat ne pereant , pro quibus Pater tradidit Filium*

Homil. 3
super
Missus

in mortem ut vivant. Æqualiter igitur ab utroque speranda est venia, quibus æqualis est in pietate misericordia, par in voluntate potentia unà in Deitate substantia, in qua unus cum eis Spiritus S. vivit & regnat Deus per omnia secula seculorum. Amen.

Hac spe freti viri Dei, ut peccatores desperabundos ad Deum reducerent, alii se fidejussores pro illorum salute statuerunt, alii pro peccatis eorum satisfacere sponponderunt, & ea in seiplos assumpserunt; sua verò opera bona veluti per cambium spontè renuntiarunt. Exempla multorum referuntur fusius in historiis, tanguntur obiter in Annalibus Minoriticis, occasione cujusdam F. Fergalli: qui videns Principem Cornelium O'Brien ob vitam dissolutam desperantem & confiteri nolentem, hac ei ratione fiduciam ingessit. Ut quid vir Christianæ, ultrò te hosti tradis? Quid dubitas? Plura bona opera pro te ad Deum clamant: Patroni Sancti intercedunt: Crede majorem iniquitate tua misericordiam. Et ut ampliorem de ea spem concipias; en omnia quæ feci bona tibi cedo; quæ tu fecisti mala, in me recipio; oppignoraturus animam meam pro tua. Ad hæc moribundus velut ex lethargo sibi restitutus animum sumpsit, Sacramenta recepit, & inter choros fratrum psallentium Deo spiritum reddidit, Sacerdos quidam procul distans id scivit ex revelatione; & de hoc monuit Comitem Desmonix; qui volens experiri num ita se

se res haberet, expedito nuntio comperit esse verissimum.



DOCUMENTUM XIX.

*Vocaberis Voluntas mea in ea : quia
complacuit Domino in te.*

Isa. 62.

Voluntas pro beneplacito sumitur sæpè sæpius in Scripturis : & hoc est nomen novum, quo Isaïas prædixit vocatum iri Ecclesiam Dei. Quidni & Eucharistiam; in qua adunatur, per quam sanctificatur, & qua ornatur velut corona glorię, & diademate regni in manu Dei sui?

Voluntas Dei in ea, & beneplacitum Patris, qui de Christo suo dicit. *Ecce puer meus quem elegi; dilectus meus, in quo benè complacuit anima mea. Ponam spiritum meum super eum; & iudicium Gentibus nuntiabit.*

Matt. 12
ex Isa. 42

Voluntas Dei in ea, & beneplacitum Patris; quia Sacramentum Eucharistię supremum est testimonium benevolentię & dilectionis ejus erga electos, quia ab Angelis nativitatem Christi nuntiantibus, dicti sunt *homines bonę voluntatis Dei.*

Luc. 2.

Voluntas Dei in ea, & beneplacitum Patris, quia per Eucharistiam homines gratificat in dilecto Filio suo, secundum propositum voluntatis

Ephes. 1

sua, in laudem gloriæ gratia sua: Quoniam hæc est voluntas Dei sanctificatio nostra. Et utique vita in voluntate ejus, & in beneplacito ejus salus æterna.

Voluntas Dei in ea, quia Oraculum est; in quo Responsa divina dantur in fidelibus hoc Sacramentum frequentantibus; ut quæ agenda sunt videant: Oratorium est in quo ipsi gratiam & invocant, & impetrant; ut ad implenda quæ viderint, convalescant.

Nam quia Quid vel Quomodo oremus si cut oportet, nescimus, non solum suam Christus nobis carnem manducandam offert; sed unà cum carne, spiritum quoque suum nobis infundit: non tantum ut ipse nos vivificet; verum etiam ut tanquam Consolator adjuvet infirmitatem nostram; & tanquam Advocatus postulet secundum Deum in nobis & pro nobis: denique tanquam Præceptor nos & moveat ad orandum, & moneat quando, doceatque quomodo sit orandum; & ut nullius sit irritum votum, nullius vacua postulatio, preces nobis suggerat, quas ipse propitius audire & exaudire delectetur.

Verumtamen non alias ab eo suggerendas arbitremur; sed nec (quoad in nobis est) aliis delectemur, vel intendamus, nisi illis quas ipse dictavit ore suo benedicto, & scriptas reliquit in libro spirituali sacrosancti Evangelii sui, quando rogatus à discipulis suis, ut traderet

deret eis formam orationis, sic respondit: *Cum orabitis, dicite. Pater noster, qui est in Cœ-* Luc. 11.
lis, &c. Hanc teneamus, quoniam nulla me-
lior, aut excellentior excogitari potest aut for-
mari.

1. Ratione sui Authoris: quia Spiritus Do-
 mini super me (ait) eò quod unxit me: ipse locutus
 est per me, & sermo ejus per linguam meam: Qua
 nulla sapientior: Iuris peritus noster ipse est; As- Tract. 7.
 sessor Dei, imò Confessor composuit preces istas, & in Ioan.
 edocuit de libro Iuris cœlestis, ut loquitur Augu-
 stinus.

2. Ratione suæ sufficientiæ: nam Si per om- Ep. 121.
 nia sanctarum precationum verba discurras, nihil c. 12.
 invenies, quod non ista Dominica contineat & con-
 cludat oratio juxta sensum Augustini, & omni-
 modam veritatem. Liberum quidem est aliis atque
 aliis verbis; eadem tamen in orando dicere: sed non
 debet esse liberum alia dicere.

3. Ratione suæ brevitatis; de qua sic Cy-
 prianus: Qualia sunt orationis Dominicæ Sacra- Serm. de
 menta, quam multa, quam breviter in sermone col- Orat.
 lecta, sed in virtute spiritualiter copiosa; ut nihil om-
 ninò prætermisum sit, quod non doctrinæ cœlestis
 compendio comprehendatur.

4. Ratione ordinis, in quem rediguntur
 omnia genera Bonorum quæ sperantur, sive
 concernant animum, sive corpus: & Malorum
 quæ jure timentur, sive sint præterita, sive
 præsentia, sive futura. Deo namque præ om-

nibus suis honor optandus est & reddendus. Deinde nostrum Bonum quærendum est, tum commune, tum particulare; primò quidem æternum; dein temporale; sed spirituale præferendum est corporali. Denique curanda est liberatio à malis præteritis; utpotè peccatis jam commissis: à præsentibus, hoc est quotidianis peccatorum periculis: & à futuris, quæ sunt poenæ debitæ peccatis. At hæc (ordine) singula peti, patet attendenti.

5. Demùm excellit hæc Oratio Ratione
 1. Jo2n. 5. suæ efficaciz & virtutis: quoniam *Hæc est fiducia quam habemus ad Deum* (ait Joannes dilectus Domini) *quia quacumque petierimus secundum voluntatem ejus, audit nos.* Unigenitus Dei solus novit quid lateat in corde Patris, quidve sit acceptum coram oculis ejus: & id sub hac oratione tradidit nobis, etiam illam animans spiritu suo. Ast *Quæ vera magis ad Patrem oratio, quam quæ à Filio qui est veritas, de ejus ore prolata est?* Verbis utor Cypriani: *Agnoscit Pater filii sui verba, cum precem fundimus. Qui habitat intus in pectore, ipse est in voce. Advocati nostri verba promimus: nam cum dicit: quia quocumque petierimus à patre, dabit nobis: quanto efficacius impetramus quod petimus in nomine Christi, si petamus ipsius oratione?*

Enchir. c. 134. Quoniam autem Orationis hujus expressio, Exercitium est Spei, & ut ait Augustinus: *De iis omnibus quæ fidei sunt credenda, ea tantum ad*
Spem

*Spem pertinent, quæ in Oratione Dominica continentur: ut spes & oratio nostra feliciorem fortiatur effectum; operæ pretium fuerit, non solum uti verbis Christi; sed etiam exponere merita ejus, interponere nomen, ac impendere vim & pondus Meditationis ejus Sacramentalis: transmittendo per Propitiatorium istud Eucharisticum supplicas nostras, & easdem committendo manibus Christi Jesu, quandoquidem Pater unicè sibi complacet in eo, & de Eucharistica præsentia ejus dicat: *Voluntas mea in ea*. Quamobrem accedite, procumbite ante Altare Dei; sic apud vosmetipsos in cordibus vestris statuentes cum Prodigio: *Ibo ad Patrem meum, & dicam ei*: Quid illud? Expri-
mite verbum Christi de spiritu ejus, ut audia-
tur in Excelso clamor vester, & dicite.*





(DISCIPULORUM IN COMMUNI
LIBELLUS SUPPLEX.)

Regi Regum, & Domino Do-
minantium; Patri Misericor-
diarum, & Deo totius Con-
solationis:

*In Aula sua Eucharistica residenti, &
sedeni in Throno Gratiae.*

Nos inutiles ejus servi; pauperes
Peccatores, humiles Precatores,

*Præceptis salutaribus Moniti, & divinâ
Institutione formati, in spiritu humili-
tatis, Spei & Charitatis dilecti Filii
ejus Iesu Christi:*

Audemus vota nostra dirigere, Necessitates
exponere, & dicere:

Pater noster qui es in Cœlis.

CUm ita sit placitum ante te, & tantam
charitatem dederis nobis, Pater, ut Filii
tui nominemur & simus: atque id non solo
titulo

titulo communis creationis ; sed privilegio quoque specialis Adoptionis, per quam unum, cum unico naturali Filio tuo Christo Jesu corpus effecti, ejus vita vivimus, spiritu agimur: Ea securitate confisi quam ipse dedit nobis, præcipiens ut in suo nomine adeamus te, dicamusque tibi: *Pater noster*: ac (velut ipsemet indigeat, postulet, aut etiam recipiat in nobis dona tua) hæc tibi verbis illius diceremus: Ecce oculos nostros convertimus ad te, *qui es* & resides in Ecclesiis tanquam *in Cælis*; implens eas gloria Majestatis tuæ; & humiliter prostrati ad pedes Altarium tuorum, coram Sacramentali Throno Unigeniti Filii tui effundimus corda nostra, necessitates exponimus, fundimus preces: Atque id eo quidem audentius, quod certâ fide credimus illum ibidem agere Advocatum nostrum apud te; & quod tu in ipso sis mundum reconcilians tibi per ipsum; quodque tibi placeas in templis, velut in paradiso deliciarum tuarum, quæ sunt esse cum filiis hominum; habens oculos apertos, & aures erectas ad orationem eorum qui in iis locis oraverint, & in spiritu ac nomine filii tui tibi dixerint: *Pater noster qui es in Cælis*.

Sanctificetur Nomen tuum.

O Mnes peccavimus & egemus gloria tua. Gloria tua hæc est, peccatores justificare,
dare

dare eis gratiam, & eos reducere ad amorem tui, & ad obedientiam legis tuæ: quoniam quamdiu computrescunt ut jumenta in stercore suo, vasa sunt contumeliæ, filii iræ, perditionis, & vindictæ, manentque odiosi Majestati tuæ, injurii sanctitati nominis tui: tenentes sub probro pulcherrimam illam imaginem, qua insigniveras illos ab initio; flagitiis suis illam denigrantes, corrumpentes, dehonestantes, in tantum (heu!) ut qui videret eos ad intra, statim cum Propheta tuo judicaret eos esse *filios Æthiopum*, aut certè genimina viperarum potius, quàm *filios Israël*, de familia Patris cœlestis.

Amos 9.

Isa. 2.

Gloria tua hæc est, ut omnes cognoscant in terra viam tuam, ut cōfiteantur tibi populi omnes, ut adorent & reveantur potentiam tuam, & cessantes blasphemare nomen sanctū tuum & gloriam incorruptibilis Dei mutare in similitudinem imaginis hominum, quadrupedum serpentum; te *Dominum exercituum* agnoscant, aut sentiant; ut sit *pavor* tuus, & *terror* tuus super eos; immò & amor tuus in eis: sic enim *eris eis in sanctificationem*.

Gloria tua hæc est, & in hoc clarificatus eris, Pater, si fructum plurimum afferant discipuli Filii tui; si in charitate proficiant; si iustitiæ operibus abundant; si quasi lux splendens crescant usque ad perfectam diem; si sint imitatores tui, sicut filii charissimi, & studeant esse perfecti, sicut tu Pater cœlestis es perfectus; si tāquam

quam vivæ imagines Dei, exprimant in se lineamenta divinitatis, & in splendentibus actibus virtutum visibilibus elucescere faciant invisibiles tuas; Dominum autem Christum sanctificent in cordibus suis, mortificationem ejus circumferant in corporibus. Tunc enim nomen tuum sanctificabunt inter homines, quando per vitæ suæ sanctitatem omnibus notum facient quod Dominus ille cui famulantur, Pater cui supplicant & obsequuntur, Spiritus quo aguntur, sint sancti, & omni honore dignissimi: ipsi quoque Sacramentorum fontes, è quibus hauriunt sanctitatem Sancti sint & salutare; adeoque balsamum istud sit sanctum & celeste, quod odorem vitæ spirat in eos, qui illud respirant, & inspirant aliis.

Eucharistia instar balsami singularis est; cuius odor sic afficit; cuius gustus sic reficit; cuius uirtus sic invalescit ubique, ut Bonos magis ac magis sanctificet; profanos verò confundat. Timorem à nobis exigis ut Dominus; amorem ut pater: timebunt te mali; amabunt justi; & erit Nomen tuum magnum in omnibus gentibus, ac sanctificabitur in eis, si oblatio munda sacrosanctæ humanitatis Filii tui sacrificetur in omni loco, adoretur & frequenteretur ab omni natione quæ est super terram.

Ipse mihi in Ioseph innuitur. Didicimus enim labores Christi in orbe Gentium per varias passiones Martyrum: & nunc videmus honorem Christi

Aug. l. 12.
contr.
Faust.
c. 28.

in eodem orbe terrarum erogatione frumenti sui sibi omnia subiugantis : Verba sunt Augustini servi tui. O utinam omnis eum lingua confiteatur ; omne coram eo genu flectatur ; omnis ei sublimitas subjugetur, & omnis huius sæculi splendor erubescat & confundatur à splendoribus sanctorum Altarium ejus; ut per unicum Filium tuum, atque in ipso, & cum ipso unice Sanctificetur Nomen tuum.

Adveniat Regnum tuum.

O Bonitas amabilissima : ecce monstras nobis, immò præsentas in tempore isto Regnum tuum, regnum unum; pro quo consequendo non sit magnopere laborandum, neque excurrendum procul; cum intra nos sit, ubi est justitia, & pax, & gaudium in Spiritu sancto.

Sed & promittis alterum in ipso cœlo empyreo; quod Unigenitus tuus è sinu tuo descendens evangelizavit per se, & per Apostolos suos, quod nobis promeruit pretio sanguinis sui; quod pauperibus spiritu & patientibus repromisit; quod tuis Electis reipsa confers post mortem, ut in eo perfruantur gloria, quam nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit. Regnum, pro quo Sancti ludibria & verbera experti sunt, insuper & vincula & carceres; lapidati sunt, secti sunt, in occisione gladii

gladii mortui sunt: atque interim confessi sunt non esse condignas passiones hujus temporis ad gloriam, quam præparasti diligentibus te Domine.

Post communem quoque Resurrectionem, omnes Domestici tui vestientur duplicibus; quia duplici felicitate donabuntur, nimirum corporis & animæ: cum Christus evacuato principatu dæmonis & novissimâ destructâ inimicâ morte, tibi Deo & Patri tradiderit Regnum, sive multitudinem Electorum tuorum; ut tu solus in eis regnes, & eos de te saties in perpetuum, & sis omnia in omnibus, Deus. Ex tunc amodò requiescent à laboribus, à periculis, à certaminibus, à scandalis; & nova eis fient omnia. Sed quando hæc erunt?

O Pater misericordiarum; gemimus intra nos, ad tuum illud regnum aspirantes & suspirantes in hac lachrymarum valle; adoptionem filiorum expectantes redemptionem corporis nostri: Illam autem expectamus spe tantò securiori, quantò firmitus primitias libertatis gloriæ jam possidemus in libertate justitiæ, qua liberati sumus à peccati tyrannide. O libertas vera, & verè regia, per quam soli tibi subjicimur; cui servire, regnare est! O libertas, cujus fructus sanctificatio est, finis verò vita æterna. O libertas; quæ eripuit nos de potestate tenebrarum, & transtulit in regnum filii dilectionis tuæ; cujus jugum suave est & onus leve.

Ast, eheu! Tyrannus ille (peccatum) etsi virtus per poenitentiam subjugatus per gratiam, expulsus per justitiam ei contrariam; nihilominus pestiferam progeniem reliquit in terra nostra. Intra fines nostros habitat Jebuseus: & (velimus, nolimus) diu noctuque nos conturbant passionibus nostræ. Vas Electionis Paulus se sentiens captivatum ab eis, liberari postulabat de corpore mortis hujus per gratiam Jesu Christi Domini nostri: cujus solius virtute mortificantur facta carnis, stabilitur in nobis regnum justitiæ, gaudii, & pacis: Nec enim sine spiritu prodesset ejus caro.

Bern.

Hom. 4.
sup. Mis.
sus.

Beati illi, in quibus regnat spiritus Iesu: quoniam & ipsi cum eo regnabunt. O quam gloriosum est regnum illud, in quo reges terræ congregati sunt; convenerunt in unum, ad laudandum & glorificandum eum, qui super omnes est Rex Regum, & Dominus Dominantium. de cujus splendidißima contemplatione fulgebunt justi sicut sol in regno patris eorum. O si & mei peccatoris meminerit Iesus in beneplacito populi sui, cum venerit in regnum suum! O si me in illa die dignabitur visitare in salutare suo, ad vivendum in bonitate Electorum suorum, ad letandum in latitia gentis suæ; ut laudetur etiam à me cum hereditate sua.

Veni interim Domine Iesu, aufer scandala de regno tuo, quod est anima mea, ut regnes tu qui debes in ea. Venit enim avaritia, & vendicat in ea sibi sedem: jactantia cupit dominari mihi: luxuria dicit;

cit; Ego regnabo: superbia, ambitio detractio, invidia, & iracundia certant in me, cujus potissimum esse videar. Ego autem Dominum meum Iesum reclamo: ipsi me defendo quantum juvor; quia ipsius me juris agnosco, & dico: Non habeo Regem, nisi Dominum Iesum. Veni ergo Domine, disperge illos in virtute tua.

Veni sub apparatu tuo Eucharistico, quantumvis exiguo: nec enim te minori excipiemus applausu, quam quando pauper intraisti in Jerusalem sedens super asinam. Scio enim quia tu facies nos Deo nostro regnum & Sacerdotes, & regnabimus super terram; & clamabimus: Benedictus qui venit in nomine Domini! ô Sanna filio David! O fiat! O! *Adveniat regnum tuum.*

Fiat voluntas tua, sicut in Cælo & in terra.

EX quo novum justitiæ statum adepti, atque in Dei lumen & regnum translati sumus; dignum est ut filialem obedientiam exhibeamus tanto Patri, & probemus quæ sit voluntas Dei bona, & beneplacens, & perfecta; sicque eam implere per omnia satagamus, ut perfectionem charitatis assequi mereamur. Nec enim cum quantovis ardore benè cœpisse nobis prodesset, si deficere contingeret.

Verum

Verum quia tenebris obscuratum habemus intellectum; debilem ac mutabilem in bono affectum; ad pedes prostrati paternæ benedictionis, *Oramus & postulamus ut impleamur agnitione voluntatis tuæ in omni sapientia & intellectu spirituali ut ambulemus dignè Deo per omnia placentes, in omni opere bono fructificantes & crescentes in scientia Dei: Domine, quid me vis facere: Da quod jubes, & jube quod vis. Fac, fac ut cognoscamus & faciamus bonum, præbendo vires efficacissimas nimis infirmæ nostræ voluntati.*

1. Thess. 4

Hæc est voluntas tua sanctificatio nostra, ut abstinemus nos à fornicatione, ut sciat unusquisque vas suum possidere in sanctificatione & honore; non in passione desiderii, sicut Gentes quæ ignorant Deum: & ne quis supergrediatur in negotio fratrem suum: Sic enim testificatus est nobis Apostolus veritatis; cui revelasti quid nos oporteat facere. Quamobrem illius nobis infunde spiritum, cujus comedimus Carnem, & bibimus Sanguinem, qui est vinum germinans virgines. Nam ideo semetipsum dedit, & reddit in Eucharistia quotidie pro peccatis nostris; ut eripiat nos de presenti seculo nequam, secundum voluntatem Dei Patris nostri cui est gloria in secula seculorum: Amen.

Galat. 1.

Hebr. 10

Hæc est voluntas tua, testante eodem Apostolo, ut patienter supportantes mala quæ nos circumstant, reportemus promissionem. Non enim

enim sumus filii subtractionis in perditionem, sed fidei in acquisitionem animæ. Quoniam ergo patimur secundum voluntatem Dei, propter causam fidei, spei, & charitatis, tibi fideli Creatori commendamus animas nostras; parati vivere & mori; fidentes in potentia virtutis quæ latet in abscondito tabernaculi tui Sacramentalis, quo flagellum non appropinquat, malum non accedit.

Hæc est enim voluntas tua in Christo Iesu, in om- 1. Theſ. 5
nibus nobis; ut in omnibus gratias agamus, siue
bona, siue mala sint. Te igitur clementissime
Pater supplices rogamus ac petimus, uti accep-
tum habeas Sacrificium laudis quod quotidie
tibi offerimus in actionem gratiarum: nam
& ob id vocatur Eucharisticum.

Hæc iterum est voluntas tua, ut homines sal- 1. Tim. 2
vi fiant, & ad agnitionem veniant veritatis: Ob id
palam expositus est calix salutis, & ad eum pa-
ter accessus omnibus, ut ex eo bibant, ejus
virtutem sentiant, & sanentur, & salventur
omnes. Ideò omnes invitas, & intrare com-
pellis, & utinam se nullus excuset.

Hæc est voluntas tua, ut beneficientes subiecti simus 1. Petr. 2
omni humanæ creaturæ propter te: ut stemus perfecti
& pleni in omni voluntate tua; obtemperando
legibus, siue ferantur à te, siue ab hominibus
in tuo nomine: abstinendo à rebus utrimque
prohibitis: ut non jam desideriis hominum, sed
voluntati Dei quod reliquum est in carne vi-

1^a P^{er}. 31.

vat temporis. Sol enim noster est, cui velut horologio naturali conformes esse debent humanæ voluntates, velut artificialia horologia, ut rectè procedant, non distortè. *Stet Regula, ut quod prævum est, ad hanc Regulam corrigatur, & humana nostra voluntas ad tuam dirigatur, non tua curvetur ad nostram: quod omnium positiuū commune, æquè ac Augustini servi tui votum est.*

Ber. Ser.
28. Cant.

Talis conformatio maritat animam Verbo; quietem inducit, lætitiā, pacem, honorem perfectionem; & ad summā evehit dignitatem; quia qui fecerit voluntatem Patris, iste Filii tui frater, soror, & mater est: nam ob id è cœlo descendit, ut faceret voluntatem tuam: & ob id apud nos manet, ut doceat, & efficacia gratiæ suæ sacramentalis faciat, ut faciamus voluntatem tuam, & ita participemus immutabilitatem divinitatis tuæ; qui enim facit voluntatem Dei, manet in æternum.

1. Ioan. 2

Hebr. 1;

O Deus pacis, apta nos in omni bono, ut tuam faciamus voluntatem, faciens in nobis quod placeat coram te, per Iesum Christum: Faciamus autem eā promptitudine, integritate, perfectione; qua Angeli tui potentes virtute faciunt verbum tuum ad audiendam vocem sermonum tuorum; ut Fiat voluntas tua sicut in Cœlo & in terra.

*Panem nostrum quotidianum da
nobis hodie.*

O Mnes mendici tui sumus; ante januam tuam stamus, immò & prosternimur, supplices ingemiscimus, humiliter à te postulantes ea quæ vitæ nostræ humanæ necessaria esse voluisti. Non amplas possessiones petimus; non multa bona reposita in annos plurimos: quia peregrini & hospites sumus super terram sicut fuere patres nostri. In ea habitamus tanquam in aliena: expectamus enim fundamenta habentem civitatem, cujus tu Deus Artifex & Conditores: advenire cupimus regnum tuum.

Panem petimus, seu provisionem quæ sustentandæ vitæ sufficiat, quamdiu peregrinamur à te in corpore, in loco isto exilii nostri, loco horroris & vastæ solitudinis. Habentes enim alimenta, & quibus regamur; his contenti sumus.

Panem nostrum petimus, qui sit licitè acquisitus & conquisitus in sudore vultus nostri, citra damnum cujusquam; ut cum silentio operantes, eum manducemus tanquam nostrum; sed à te provisum; & tuæ providentiæ benedictione sanctificatum; qui corpus alit, & animæ proficiat ad æternitatem properanti.

Panem nostrum quotidianum da nobis hodie;

quoniam de crastino prohibes esse sollicitos & dicere: Quid manducabimus, aut quid bibemus, aut quo operiemur? Hæc enim omnia Gentes inquirunt. Scis enim tu Pater noster, quia his omnibus indigemus. Crastinus dies, erit sollicitus sibiipſi. Sufficit diei malitia sua.

Pſal 79.
Ber. Ser.
1. Dom.
6. poſt
Pentec.

Panem petimus, non minus ſpiritualē, quā corporalem, quoniam egemus pane. Panis noster obedientia eſt; nam primarius erat cibus Chriſti tui, ut faceret voluntatem Patris ſui. Panis noster pœnitentia eſt; ſicut ſcriptum eſt: *Cibabis nos pane lachrymarum.* Panis noster labor eſt manuum noſtrarum; quem ſi manducemus, benè nobis erit. Panis noster oratio, meditatio, devotio eſt; panis utique vitæ & intellectus. Panis noster eſt jucunda unanimitas ſocialis; panis, inquam, ex diverſis granis confectus, & fermentatus ſapientia Dei. Panis noster verbum Dei, de quo vivit homo. Denique panis noster eſt Euchariftia, quam figuravit excellentiſſimum illud Manna datum olim Synagogæ, quæ eſt ancilla in ſervitutem generans: proh! Quantò excellentior hic panis datus Eccleſiæ, quæ eſt libera, Mater noſtra!

Panem hunc petimus, panem noſtrum qui datus eſt nobis: Non fruſtulum panis vulgaris, quod Calvinus nobis filiis tuis ut canibus velut tuo nomine projicit, quoque nos contentos vellet: ſed panem filiorum, panem exquiſitum, panem de cœlo datum, panem ſuperſubſtantialem,

stantialem, qui non mutetur in nos, sed nos immutet in se, reddēdo nos cœlestes & divinos: Panem nihilominus etiam consubstantialem; ut qui tantoperè conveniat nostræ substantiæ spirituali, hoc est animæ: Panem non proprietarium, non privatum, non emptitium, non divitum fastidientium; sed communem, precarium, gratuitum, eleēmosynarium, quotidie mendicandum, pauperum esurientium, quasi ex reliquis spicis & uvīs post messem & vindemiam Dominicæ Passionis.

Domine semper da nobis hunc panem: panem quotidianum; quem Sacerdos quotidie manducat nomine omnium fidelium: quem primævi Christiani quotidie sumebant: ad quem edendum quotidie nos invitat Ecclesia Mater; Panem Angelorum, ac Sanctorum jam triumphantium; immò potius viatorum adhuc militantium: panem filiorum; quo etiam reficiuntur abundè Mercenarii in domo Patris nostri. Quis Prodigus eum non præoptet, non præferat porcorum filiquis? Catelli quoque victitant de micis, qui cadunt ex eo: necnon passerēs, turtures, & pulli gallinæ Evangelicæ: Aquilæ verò, sub hac specie panis, carnem vivam odorant, & circum mensam tuam congregantur, ut exinde pascantur. O quasi crustam grandium seu perfectorum; sed & micam minorum ac parvulorum; & eam Christi sanguine, ejusque sapore imbutam. Hunc pla-

nè, hunc Panem nostrum quotidianum da nobis hodiè.

Et dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris.

ABba misericordiarum Pater, cui proprium est misereri semper & parcere; si unquam, aut si usquam; vel maximè hîc & nunc imploramus tuâ viscera pietatis. Peccavimus in cœlum & coram te, multiplicatę sunt iniquitates nostrę, & onus earum adeò grave est, ut in infernum inferiorem nos trahat, instar illius *plumbeę massę*, quam Propheta immitti vidit *in os amphorę*. Imposuisti super humeros dilecti Filii tui iniquitates omnium nostrum, & sicut onus grave gravatę sunt super eum, ita ut hoc quasi torculari pressus in agonia sua aquam sudaverit & sanguinem: Et ecce distillat etiamnum sub eodem onere sanguinem in hoc Eucharistico torculari, in nostram remissionem & lavacrum.

Quot offensas commisimus contra Majestatem tuam, tot debita contraximus decem milium talentorum. Quis nostrum solvendo fuerit, nisi Homo Deus pro eis satisfacere studuerit? Homo qui pœnas peccatis debitas porter in corpore suo; Deus qui valorem immensum donet suis passionibus, ut sic ex æquo iustitię

stitiæ satisfaciatur Id egit Unigenitus tuus Redemptor noster: exoluit quæ non rapuit, & pretium quod pro redemptione nostrarum prævaricationum dedit, tanti valoris apud te est, ut nil ultra desideres.

Pretium istud tibi quotidie Pater exhibemus; impretiabilem scilicet sanguinem ab eo pro nobis effusum tunc in cruce, & nunc rursus in altari, ad multorum exhaurienda peccata. Unde spem concipimus eandem remissionis gratiam accipiendi, quam Latro recepit dum cruento Crucis sacrificio interfuit, necnon Centurio & alii, qui inde reversi sunt percutientes pectora sua.

Non aliud quicquam offerri tibi gratius potest, quam Ipse Filius tuus nobis natus, nobis datus, & tibi reddendus à nobis. Commota fuere viscera Joseph super Benjamin, quem ei adduxerant filii Jacob fratres ejus, & benè usus est eis propter illum, instruxitque convivium, & comederunt & inebriati sunt cum eo. Ecce Benjamin tuus, *Filius dexteræ tuæ*, ad quam affidet æqualis tibi: & ecce *Benoni filius doloris*; cu-

Gen. 35.

jus passionem pro nobis tibi exhibentur in Altari. Credimus à te nobis parcendum ejus solius intuitu.

Promittis nobis gratiam per eum, & dimissionem debitorum propter eum, si & nos dimiserimus debentibus nobis fratribus nostris. Utique, Pater: conditionem acceptamus, &

mandato libenter acquiescimus. Quid enim æquitati consonum magis, quàm ut is qui debiti decem millium talentorum dimissionem à te expectat, paucorum denariorum debitum conservo sibi simili lubens dimittat? Huic justissimæ conditioni defuit Sapricius Presbyter; & ei summè obfuit iniquitas sua: nam vita jam oppignorata martyrio, eò quod odio flagraret in Nicephorum, Christum negavit & vitæ coronam perdidit; quam æmulus humilis pro venia supplicans, recipere meruit.

Ecce nos humiliato ac contrito corde procumbimus ante Altare tuum; sed non soli, nec vacui: quia Filius tuus Rex noster & Dominus nobiscum est, spoliatus vestimento gloriæ suæ, indutus sacco humanitatis nostræ, immò oper- tus vilissima panis & vini specie, jacens in quo- dam cinere figuræ mortuæ, multò magis hu- miliatus quàm Rex Ninive orans pro populo suo. Respice Pater in hanc faciem Christi tui. Expungat humilitas tanta superbiam nostram, exterminet charitas tanta nostram invidiam, extinguat tanta paupertas avaritiam, tanta mansuetudo sedet iram, reparet ejus virginalis puritas labes quas nobis intulit brutalis cupiditas nostra; & dolores passionis ejus aboleant omnia crimina nostra.

De cætero, quandoquidem omnium labo- rum ejus iste sit fructus, ut auferatur peccatum & finem accipiat; ut deleatur iniquitas & adducatur justi-

Baron.
A. Chr.
260.

Ioan. 3.

Isa 27.
Dan. 9.
Ila. 53.

IAI

IVI

DI

IAI

IV

DI

IAI

iustitia sempiterna; & si posuerit pro peccato animam suam, videat semen longævum; videat & saturetur. Obnixè postulamus impleri promissiones istas in nobis, ut Prophetæ tui fideles inveniantur. Implebuntur autem; si dimittas nobis debita nostra; sicut & nos dimittimus debitoribus nostris.

Et ne nos inducas in tentationem.

QUamdiu habitamus in regione umbræ mortis, scimus quia tentatio est vita nostra super terram: nec est nobis colluctatio adversus carnem & sanguinem; sed adversus Principes & Potestates; adversus mundi Rectores tenebrarum harum. Bonis quæ partim possidemus, ut sunt fides, spes, charitas & dona spiritus tui sancti; partim expectamus, ut est hæreditas in cœlis conservata; diu noctuque insidiantur, ut illa nobis eripiant. Dolus an virtus, quis in hoste requirat? utrumque impendunt, quia maligni sunt & potentes; nec valet infirmitas nostra seu fraudulentam eorum malitiam subterfugere; seu violentos insultus superare.

Præmones nos periculi nostri; frequenter admones ut vigilemus, & oremus ne intremus in tentationem: verumtamen nisi tu Domine custodieris domum, frustra vigilaverimus nos. Periimus, si obdormieris tu. Inclina aurem tuam & audi; aperi oculos tuos, & vide tribulationem nostram. Conforta nos in potentia

tentia virtutis tuæ, ut possimus stare adversus insidias diaboli. Indue nos armaturâ tua, ut possimus resistere in die malo, & in omnibus perfecti stare. Tu es Deus absconditus in Sacramento; & istud est brachium tuum; civitas refugii nostri: ibi abscondita est fortitudo tua tecum; & ibi latent thesauri sapientiæ tuæ: quamobrem exponemus mentes nostras luci ejus; ut fraudes adversariorum detegere; ponemus corda nostra in virtute ejus, ut vires retundere valeamus.

Primis Ecclesiæ tuæ temporibus, illi qui ascendebant mare in navibus facientes operationem in aquis multis, ferebant secum hostias sanctas, quas sumerent cum discrimen ingrueret. Exolevit hæc praxis ob irreverentiæ periculum quod meritò timeri debet, & contingere potest. Sed heu! Quomodo evadet *navis* nostra nisi muniatur hoc pane, quemadmodum illa, de qua Salomon in Proverbiis, quæ **PROV. 31.** *de longè portabat panem suum.* In incertum navigamus super mare magnum & spatiosum hujus mundi; in quo sunt tot monstra parata ad devorandum, quot in eo sunt vitia (ferè dixi, quot homines) tot scopuli, quot creaturæ conspirantes in perniciem nostram.

In nobis non est tanta fortitudo, ut possimus huic multitudini resistere, quæ irruit super nos. Sed cum ignoremus quid agere debeamus; hoc solum habemus residui, ut oculos

los nostros dirigamus ad te, & confugiamus ad tenendam propositam Spem; quam sicut anchoram habemus animæ tutam ac firmam, & incedentem usque ad interiora velaminis; ubi Præcursor pro nobis introivit Jesus, secundum ordinem Melchisedech Pontifex factus in æternum. Nam ubi ipse manet, quantumvis opertus velo sanctuarii, illuc spes penetrat, illic invenit misericordiam; in qua quisquis sperat, non commovebitur.

Unum interim præ cæteris hostem formidamus; scilicet Domesticum: de quo nostrum unusquisque conqueri potest verbis Nazianzeni Sacerdotis tui: *Inimicus est mihi. benevolus, & amicus insidiosus. Proh! copulam & dissidium? Quod timeo, foveo; & quod amo, timeo. Priusquam bellare incipio, concilior; & antequam pax fiat. dissideo.* Concupiscentiam carnis loquimur; cuius eo perniciosior est tentatio, quo suavius abstrahit à te; allicit ad se; peccatum concipit, & generat mortem. Hic ille morbus est, quem intulit nobis in Adam pestifer ille morsus pomi vetiti. Morbus, nullo efficaciori sanandus remedio, quàm Eucharistiæ Sacramento. Illud enim in eo cataplasmate figuratum est quod de ficis confectum Isaïas apposuit super ulcus Ezechia Regis; & sanatus est: Milerere nostri Domine, quoniam admodum infirmos nos esse sentimus: applica nobis remedium istud; Et ne nos inducas in tentationem.

De cura
pauper.

4. Reg.
20.

Sed libera nos à malo.

EXponimus etiam humiliter tuæ Paternæ Bonitati, quod angustiae nobis sint undique, & innumera omnis generis mala nos circumstant. *Foras pugnae* ab inimicis salutem nobis invidentibus: *intus timores*, pro peccatis præteritis, quibus urgemur & supplicare pro venia, & condonare pro obtinenda: pro periculis & tentationibus præsentibus, contra quas gratia tua nobis omni momento necessaria est, ne eis succumbamus: pro futuris suppliciis quæ toties peccando meruimus, & impendent nobis. Scimus autem nihil ultra nobis esse timendum, si tu pro nobis fueris & nobiscum.

Fortissimus evasit Gedeon, postquam ei dixit *Angelus: Dominus tecum*. Job provocabat impugnantes se, nil timens quia tenebas eum juxta te, sub umbra alarum tuarum protectus David non timebat mala, quia te secum habebat. Proh! Quam securè degebat Isaias, cui dixisti: Ne timeas, quia ego tecum sum. Quam securè Jeremias, quem pari pollicitatione firmasti, dicens: Ne formides à facie eorum; quia ego tecum sum ut liberem te.

A Malo divexamur, ô Pater æquè potens ac bonus. *Venit enim malus & rapit*: ille, inquam, qui ab implacabili rabidaque malitia malus & malignus nuncupatur antonomastice:
fine

sine intermissione terram circumiens & quærens quem devoret. Heu ! Quo confugiemus, vel ubi esse securi poterimus, nisi in sinu Patris, ubi se recondunt infantes, si fortè terrefiant. Idcirco dicimus cum Psalmista, exemplo Seraphici Francisci pueri tui quando verberabatur à dæmonibus : *Sub umbra alarum tuarum protege me, à facie, impiorum qui me afflixerunt.* An. Rel. 8.

A Malo impetimur, nec dantur induciæ usque manè, vel usq; ad vesperam: Radix enim omnium malorum cupiditas : & nemo læditur nisi à seipso : Quamobrem ab hoc malo libera nos Domine, hoc est à nobis, & transfer nos in te. Dissolve, dissipa, destrue opus quod fecimus nos ; & conserva tuum quod fecisti. Nunquam enim ero benè meus, nisi fuero totus tuus,

A Malo Pœnæ undique concutimur, nec est quicquam in mundo, quod nobis sine te non noceat. Fatemur, quia nullum est malum in civitate quod tu non feceris aut ordinaveris : Fatemur, quia non est quidquam pœnosum quod Christus tuus in sua persona non sanctificaverit ; quod Sancti tui libenter non sustinuerint, ita ut orantes dicerent tibi ; Hic ure, hic seca, ut in æternum parcas : Fatemur, quia morbi & molestiæ, contradictiones & calumniæ, afflictiones spiritus, & dolores in carne ; uno verbo, Omnia cooperantur in bonum iis qui te diligunt, & ea de tua manu humiliter

militer accipiunt. Verumtamen & ipsæ poenæ Mala sunt, in quantum sunt effectus peccati, & venenatæ radicis venenati fructus : Mala sunt, eò quod in occasiones peccandi per sæpè vertuntur, & in lapides offensionis humanæ nostræ infirmitati : Mala sunt, quia suo nos pondere premunt felicitatem nostram remorantur. Idcirco ingemiscimus gravati : clamamus in valle lachrymarum & oramus à malo liberari desiderantes, & postes interioris domus nostræ inungi sanguine Agni immaculati Christi, ut non sit in nobis plaga disperdens; maximè verò ne feriamur à morte secunda, super omne aliud Malum formidabili.

Feliciter : Hac de causa parasti nobis mensam adversus omnes qui nos tribulant, ut non timeamus mala, quia tu nobiscum es. Huc accedant, quicumque se nobiscum miserabiles esse sentiunt, immò ne in æternum fiant, & in profundum Malorum, hoc est in Infernum aliquando prolabantur : Speramus enim ex hac mensa consequi præclaros illos effectus, quos puer tuus David exinde se collecturum vaticinabatur, dicens :

*Fructuum duodecim Eucharistiæ contra
Malum, conclusiva Petitio*

Psal. 22. 1. **D**ominus regit me. Rex meus veniat mihi
ut in me stabiliat regnum suum; ut ego
sub

sub ejus lumine ambulans, caveam tenebras & casum.

2. *Et nihil mihi deerit*; quoniam abundantia pacis & justitiæ orietur è throno ejus, & divites fiemus in illo, ita ut nil desit nobis in ulla gratia.

3. *In loco pascuæ collocavit*: quoniam istud Manna continet omnis saporis suavitatem; nutriens animam cogitationibus & affectionibus sanctis.

4. *Super aquas refectionis educavit me*; quibus anima refocilletur, concupiscentia reprimatur. Has optabat Isaias, orans ut *nubes pluerent iustum*.

5. *Animam meam convertit*; & transmutavit in se, ut adhærens ei unus spiritus efficiat cum eo; mutatis tantùm accidentibus, manente substantia.

6. *Deduxit me super semitas justitiæ*: quoniam anima Deo plena, nil sapit terrenum; sequitur instinctum Sancti Spiritus; Deum solum compendio quærit, invenit.

7. *Nam etsi ambula vero in medio umbrae mortis, non timebo mala*; quoniam tu mecum es: Et ubi tutius degam quam in adjutorio Altissimi, in tabernaculo Christi?

8. *Virga tua & baculus tuus ipsa me consolati sunt*, Parasti in conspectu meo mensam adversus eos qui tribulant me. Si affligi, si contristari necesse est, ecce quies & refectio confortans: requies bona, refectio optima.

9. *Impinguaſti in oleo caput meum.* Non enim eſt ſatis, quod ſpiritus requieſcat & reficiatur, niſi perfundatur gaudio velut oleo in omni tribulatione ſua; & oleo Sancti Spiritus illustratus atque ſuccenſus ſuperna contempletur.

10. *Et Calix meus inebrians quam præclarus eſt.* Calix utique qui propinat vinum dilectionis, quo animus exeſtuans, non modo malorum quæ patitur obliuiſcitur; ſed etiam in voces jubilationis exundat, & profilit.

11. *Et Miſericordia tua ſubſequetur me, omnibus diebus vitæ meæ.* Anticipavit nos, (quantumvis pauperes) invitando: comitatur, cœleſtis huius menſæ virtute confortando: O! Subſequatur, perſeverantiam tribuendo.

12. *Vt inhabitem in domo Domini in longitudinem dierum æternitatis.* Hæc enim eſt completa felicitas, cuius Euchariftia pignus eſt, ut te fruamur, & ſatiemur à conſpectu gloriæ tuæ. Ad quam ut aliquando tandem ſecurè perveniamus, amove à nobis plagas tuas; remove obices & *Libera nos à Malo.*

Amen, Amen: fiat, fiat. Non ultra quidquam optandum, cum auxiliante viatico illo noſtro, Sacramento tuo, ad immortalitatem perducti, regnabimus cum Patre noſtro, & Filio ejus Domino noſtro Jeſu Chriſto, & cum Spiritu Sancto Paraclito, in ſæcula ſæculorum: Amen.



LECTIO III.

DE TIMORE.

Quantoperè formidandus sit indignus usus Eucharistiæ : Et qua præparatione sit opus ad ejus perceptionem.

*Magister & Discipulus colloquuntur de
Necessitate Timoris Dei.*

MAGISTER.



Orona sapientiæ Timor Domini replens pacem & salutis fructum. Vtraque autem sunt dona Dei. Ita loquitur Sapiens indicans, quod pax illa, fructusq; salutis (quæ de

Eccl. i.

Spe, subsidiis Eucharisticis innixa, colliguntur) suum complementum non habeant, nisi Timorem Spei conjunctum inveniant. Insipienter enim & ineptè sperat is qui non timet. Pax multa,

O

fru-

fructus plurimus iis qui cum reverentia & debita devotione; cum fiducia & humilitate; in spiritu & veritate adorantes, frequentant Eucharistiam: sed multa vicissim occasio timendi ponentibus obicem gratiæ. *Qui enim manducat & bibit indignè, iudicium sibi manducat & bibit.* 1. Cor. 11. *Ideo inter vos multi infirmi, & dormiunt multi; id est præmaturas, & funestas mortes obeunt: Nemo sibi temerè abblandiatur quod Pater eum benignè invitet ad nuptias, quas fecit Filio suo. Invitat: sed confundit temerarios & punit acerrimè eos qui assistunt insulsè. Si exempla quærantur, mox plura subjiciam quam fortè desiderentur.*

Disc. Fateor Domine, quod Spes & Timor parigressu incedant; quodque Christiana Spes nec foret Christiana, nec Spes vera dici posset, si timoris consortio destitueretur. Lege cautum est, ne quis accipiat loco pignoris superiorem & inferiorem molam: quia peccatori nec auferendus est Timor, nec Spes surripienda, cum nec agere nec agitari possint salubriter sine mutuo adiutorio. Ab altitudine consiliorum tuorum Domine, & dici illius extremæ timebo: ego verò in te sperabo: Timor mihi instar molæ superioris est, animam meam premens, ne per præsumptionem elevetur & evanescat: Spes interim ab infra, me contra desperationis aut diffidentiae discrimen sustinet & sustentat. Utinam inter utramque molam

contera-

conteratur cor meum, ut panis mundus efficiar, dignus apponi mentæ Domini, & mercedem accipere *sustinentia Spei*.

1. Theff.

Mag. Benè est quod utriusque necessitatem agnoscas: Nam Misericordia quæ Spei est objectum, & Justitia quæ Timoris, sunt duo pedes seu *Crura Sponsi comparata columnis marmoreis, quæ fundata sunt super bases aureas*: His pedibus advolvi, utrumque pedem amplecti, osculari, & inungere debet cum Magdalena Peccator, atque contriti & humiliati cordis offerre sacrificium. Misericordia Dei magna est; Redemptio copiosa est; promissiones bonorum quæ sperantur indubitatae sunt, & Deus *1. Tim. 2* fidelis permanet, seipsum negare non potest. At verò tu fallere potes te metipsum: inconstantia tua Dei veritatem irritam facere potest; malitia tua potest à te elongare bonitatem; infirmitas (in cooperando divinæ potentiae deficiens) excutere te potest de manu Domini; adeoque fraudare bonis quæ speras, addicere malis quæ non expectas. Promissiones æternæ beatitudinis conditionatae sunt; & quantumcumque spes certa sit qua parte spectat objecta, & motiva sibi proposita; nihilominus ex parte hominis, admodum incerta remanet; eò quod ipse in implendo præcepta deficiat, & conditionibus deficiat: Nam *2. Tim. 2* & omnis qui certat in agone, non coronabitur, nisi legitime certaverit.

Disc. Ecclesia Mater mea jam serio me monuit

Sess. 6.
c. 13.

monuit in Synodo Tridentina nil mihi de mea salute debere *polliceri absoluta certitudine, sed formidare*; eò quod in Spem gloriæ, & nondum in gloria renatus sim de pugna quæ superest cum carne, mundo, diabolo; in qua victor esse non possum, nisi cum Dei gratia obtemperem

Rom. 8.

Apostolo dicenti: *Debitorum sumus, non carni ut secundum carnem vivamus. si enim secundum carnem vixeritis moriemini: si autem facta carnis mortificaveritis, vivetis.* Proinde tu Domine Judex meus, ne quæso permittas eam prædominari in me: sed confige eam timore tuo; ut salutaris apprehensio judiciorum tuorum eam contineat. Illexistime suavissimis Motivis Spei, quæ (præsertim in Eucharistia tua) mihi affulgent. Infixi oculos, labia, & cor super amabilem pedem infinitæ misericordiæ tuæ quæ relucet in ea: Bonum itidē mihi est contemplari (alternò ordine) justitiam, quæ similiter enitet nec minus adorabilis est. Si fortè nimio me sentiam timore turbari, rursus adibo charitatem, & cum regio Propheta: *Misericordiam & judicium cantabo tibi Domine.* Demùm inspiciendo illam oculo timoris, oculo fiduciæ alteram, vicissim ab utraque respiciat; ut & Misericordia tua deducat me super semitas justitiæ, & Justitia suo tempore mihi reddat coronam gloriæ.

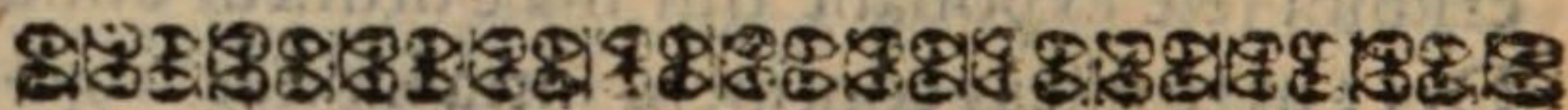
Psal. 100
Ex Bern.
Ser. 1 de
Magdal.

Mag. Ibi rectè figit oculos Deus, & in eis beneplacitum est ei, qui metuunt eum, & qui sperant super misericordia ejus. Vir ille de quo loqueris,

loqueris, vir secundum cor Dei, non semel id
asseruit in Psalmis suis: Spes & timor sunt ob- Psal. 32.
& 146.
jecta benevolentiae Patris, quando binæ veluti
bonæ sorores incedunt. Quamobrem audies
modò quid spiritus dicat Ecclesiis de rigoribus
Eucharisticæ justitiæ: non ut illius tibi diffiden-
tiæ umbras ingeram ad cōsternationem animi
(sicut nec id Apostolus intendebat, quando ad-
ductis in mediū humiliationibus ac passionibus
Domini, ab exemplo ejus sic conclusit: Ita- Philip. 2
*que charissimi mei, cum metu & tremore vestram
salutem operamini*) Sed ut intelligas quanto dis-
criminis sese exponant qui malè utuntur donis
Dei: ut te discas continere intra limites angu-
stæ viæ quæ ducit ad vitam: ut excutias à te
spiritum vanitatis, ne in teipso vel confidas vel
glorieris, & non in Domino: ut in Dei obse-
quio accuratissimum studium, sollicitudinem
& vigilantiam adhibeas, & panem illum opere-
ris qui non perit, sed qui permanet & nutrit
in vitam æternam: denique etiam ut scias qua-
liter homo sis aut fieri possis, seu in natura ho-
minis verè constitui, nimirum Dei timore, juxta
hanc thesin Sapientis: *Deum time & mandata* Eccl. 12.
ejus observa: hoc est enim omnis homo. Ubi velim
cum Ruperto sumi pronomen hoc, non in
nominandi, sed in auferendi casu: tanquam
si Sapiens diceret juxta paraphrasim Chaldai-
cam: *Hoc solo acquiritur, quidquid verè hominem
& solidè beatum facere potest.* Pulchrè, verè homi-
nem:

nem: aliàs falsus, fictus & nugax homo est. Verissimè etiam id; *Solidè beatum*; quòd absque virtute, inanis & umbratilis beatitudo & felicitas infelicissima sit.

Agedum: Oportet ut te modò restituas in eo honore, quem in primo homine perdidisti, quando abjecto spiritu timoris Dei, similis factus est jumentis insipientibus. Equidem istud Sacramentum pro hominibus institutum est, nullo modo pro jumentis. Probet ergo se ipsum homo, an veraciter homo sit; an fortè canis, jumentum aut animal hujusmodi?



DOCUMENTUM I.

Quod omnis Sacrorum prophanatio sit periculosissima.

Apoc. 12.

F *Oris canes*: Soli filii hominum accedant, qui filii Dei per gratiam facti sunt. Inventos in templo Prophanatores templi, vendentes boves & oves & columbas; & nummularios sedentes Dominus ejecit more canum aut jumentorum; adhibito flagello de funiculis: oves quoque & boves, ac mensas nummulariorum subvertit. Id in signum & figuram: ut omnes intelligant, quo punitionis flagello feriendi veniant seu illi qui postquàm Deo seipsos cōsecrarunt in domos orationis & templa spiritualia, nihilominus adhuc se dedunt immò

Joan. 2.

Immò prostituunt vanitati: seu illi qui de templo & domo Orationis faciunt receptacula impietatis, domum negotiationis, speluncas latronum, locutoria aut ambulatoria vulgaria; in quibus petulantias & irreverentias exercent, stultiloquia, cachinnos, scurrilitates effutiant; seu illi qui Tempла vertunt in castra; in quibus velut in arena decertent pro locis occupandis & precedentiis obtinendis: seu illi qui illuc ingrediuntur, aut inibi conversantur absque ulla consideratione, aut sensu vel reverentia Majestatis quæ præsidet altaribus: seu illi qui (quod longè amplius detestandum est) audent ibidem renovare sacrificia Beelphegor, victimas impudicitiae; oculo & intentione concipientes peccatum, ut illud opportunitate data pariant. Quæ creatura non libenter instar flagelli Deo sit, quo tales impietates feriantur? Dignum enim & justum est, ut pugnet pro eo orbis terrarum contra insensatos.

O! O! Videte ne fitis aut Canes mingentes contra Altaria Domini; quemadmodum ille Julianus Juliani Apostatae Imperatoris Avunculus fecit; horribili suo damno: aut vesperiliones & noctuæ, stercoribus illa conspurcantes: aut mures & glires corro dentes hostias sacrosanctas: aut araneæ veneno sacrum Calicem inficientes: aut muscæ sacris oblationibus insidentes, & vestimenta vasaque benedicta vermiculantes: Ne sacro igne consumpti pe-

Baron.
An. Chr.
362

reatis, quemadmodum Muscæ in cereorum
 flammis frequenter involant & pereunt. San-
 ctus Egbertus in Anglia Episcopus maledixit
 quibusdam hirundinibus; quæ conciderunt in
 momento mortuæ, eò quod stercorassent ca-
 put ejus dum ad altare faciebat. *Lapidibus oppri-*
mebatur in lege jumentum quod ad montem ac-
 cedebat, in quo Deus cum Moyse loqueba-
 tur. Quid ergo fiet hominibus illis brutalibus,
 qui portant suas sordes ad montem pinguem
 & coagulatum (Altare loquor, aut Templum)
 in quo beneplacitum est Domino habitare; &
 in quo verus offertur Isaac in sacrificium?

Baron.
 An. Chr.
 834. seq.

Prov. 10

Consulte historiam Michaëlis Imperato-
 ris, hujus nominis Tertii, & videbitis in uno
 homine isto canem, araneam, ululam, mon-
 strum; videbitis alterum Phaëtonem, Sarda-
 napalum, Neronem, illo antiquo impietate
 superiorem; videbitis Simiam, utpotè qui tan-
 quam verè *impius, per jocum operabatur scelus*,
 sacras ceremonias effingendo. Nam Cinædos
 jubebat Sacerdotalibus indutos, res divinas per-
 agere, omniaque Pontificia munera etiam
 publicè exercere: qui vasa inaurata, & pretio-
 sis ornata lapidibus, aceto & sinapi implentes
 aliis porrigebant; ad hunc modum sacra My-
 steria irridentes. Qui & aliquando cum in via
 occurrissent Sancto Ignatio Patriarchæ Con-
 stantinopolitano, cum Clero & supplicationi-
 bus procedenti, non solum non cesserunt, sed
 vehe-

vehementioribus cythararum (quibus uti consueverant) plausibus eos excipientes; maledictis etiam & turpibus probris lacefferunt. Sed vae qui spernis, nonne & ipse sperneris! Opprobrium enim hominum factus est iste Princeps, objectum maledictionis, victima mortis & inferni; non diu post ab Imperatore Basilio, manibus amputatis, variis vulneribus confossus & occisus in palatio S. Mamantis Martyris, cum esset vino somnoque sepultus. *Foris canes.*



DOCUMENTUM II.

Quod Agnum Dei manducare in statu peccati mortalis, sit crudelitas digna maledictione.

Fera pessima devoravit filium meum. Verba sunt Patriarchæ Jacob deplorantis infortunium Joseph, quem credebatur alicujus feræ dentibus esse consumptum. Posset æternus Pater eandem querimoniam edere contra communicantes indignè. Inhumanus accedat nemo, nemo crudelis & immisericors; nemo prorsus immundus. Ita clamat os aureum ad communicantes & ad vos ministrantes: Non enim parva vobis imminet ultio, si quenquam illius culpæ conscii, hujus mensæ participem esse concedatis. Sanguis ejus de manibus vestris exquiretur. Post pauca: Quenam igitur (ait) erit nobis excusatio, cum talibus pasti talia peccemus?

Gen. 37.

Chrysoſt
Hom. 60
ad pop.

cemus: cum Lupi fiamus Agnum innocentem & immaculatum comedentes: cum tanquam oves pasci, more Leonum diripiamus. Foris canes immundi: foris lupi rapaces: foris belluæ carnivoræ.

A. Relig.
Min. 15.

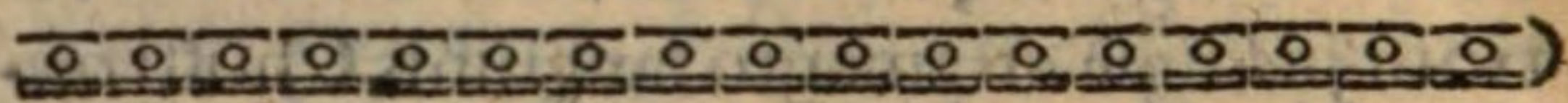
Patriarcha pauperum Franciscus singulari dilectione prosequebatur oves & agnos, eò quod Christi mansuetudinem similitudine naturali prætendant, & Scripturæ significatione figurent. Ipsa nocte qua semel accessit ad quoddam S. Verecundi monasterium, intra illius septa ovis ediderat agniculum: quem sus ferocissima, vitæ innocentis non parcens, rapaci morſu necaverat. Hoc audito pius Pater mira compassione commotus, & Agni sine macula, hoc est Domini Jesu recordatus, lamentabatur pro morte agniculi coram omnibus dicens: Heu me frater agnicule, animal innocens, Christum hominibus repræsentans! Maledicta sit impia quæ te interfecit, nullusque de ea comedat homo vel bestia. Quo dicto; statim infirmari coepit porca malefica, & tribus diebus corpoream poenam exoluens, ultricem necem pertulit. Projecta verò in vallem monasterii, ibique longo tempore jacens in modum tabulæ desiccata, nulli fuit esca famelico.

Si tam horrenda maledictione percussa est feritas bestialis, quali poena ferietur humana impietas devorans Agnum Dei qui tollit peccata mundi; sed devorans more porcorum,
more

more canum, more corvorum vel luporum, quasi cadaver foret sine vita? Veniet tempus quando suscitabitur Agnus ille, juxta Prophe-
 tiam Jacob; & rugiet tanquam *Leo*. *Leo* utique Gen. 49.
de tribu Iuda, juxta alteram Joannis visionem,
 aperiet *librum* conscientiarum, & in propatu- Apoc. 5.
 lo exponet membranas sanctarum Hostiarum;
 ut in eis legatur, & exinde mandetur execu-
 tioni *judicium* atramento sanguinis Christi *con-* Psal. 149
scriptum; Nunquid non hujus periculi nos ad-
 monet ille vir; quem Ezechiel Propheta vidit
 introeuntem in Sanctuarium, *atramentarium* Ezech. 9
scriptoris gestantem *ad renes*, sociatum pluribus
 aliis viris; & *uniuscujusque vas in terfectionis in*
manu ejus. Utique peccata sacrilegorum eis
 incumberebat scribere ac punire.

Zelus Theodori Papæ contra sacrilegos in-
 notuit, quando de Christi sanguine ex calice Baron.
 distillato in atramentum, depositionem Pyr- A. Chr.
 rhi Ecclesiæ quondam Constantinopolitanæ 648.
 Patriarchæ Hæretici, post pœnitentiam relapsi,
 & à Patribus congregatis excommunicati,
 conscripsit: Imperus planè insidens, insuetus,
 & absque exemplo, cùm hujusmodi maledi-
 ctionis inritibus sacris Ecclesiæ Romanæ nulla
 reperiatur lex præscripta, nulla praxis aliàs
 usurpata. Attamen spiritus justitiæ exigebat,
 ut tam execrabilis perfidia tali caractere scribe-
 retur, qui reproduceretur in tremenda magni
 judicii die, & maneret indelebilis, non minus ac

Yer. 17. *peccatum Iuda scriptum stylo ferreo in angue adamantino, exaratum super latitudinem cordis eorum. Eodem stylo, atramento, caractere scribi merentur & æternæ maledictionis percuti anathemate sacrilegia quæ in prophano usu Corporis & Sanguinis Dominici committuntur. Foris canes: foris porci: foris Belluæ feroces.*



DOCUMENTUM III.

Accedere ad Altare cum veneno rancoris in corde, Peccatum Caini est.

1. Ioan. 3. **C**ain ex maligno erat, ait Joannes Apostolus, & opera ejus maligna erant: Ut quid hoc? Quia opus Dei (scilicet sacrificium) fecit negligenter, nulla ad delectum muneris offerendi adhibita opera vel diligentia. Fecit fraudulenter & perfunctoriè, putans fallere Deum, dum offert qualiacumque obveniebant, immò abjectiora quævis; sibi meliora servans ad suas delicias. Malignus erat, ex vero Augustini sensu, quia *malè dividebat, dans Deo aliquid suum, sibi verò seipsum: quod omnes faciunt, non Dei, sed suam sectantes voluntatem.* Abel è contra seipsum primò obtulit; deinde sua de primogenitis gregis sui, & de adipibus eorum. Ideò Deus ad Cain & ad ejus munera non respexit: Ad Abel autem respexit, & ad munera ejus, accep-
tans

Lib. 15.

Civ. c. 7.

tans illa & in illis sibi complacens, ac inflammans igne divino; quia nimirum offerrebat, & cæteros docebat offerre *Cum Dei timore, cum simplici corde, cum lege justitiæ, cum concordia pacis*; ut loquitur Cyprianus: Id enim unice spectat Deus.

De orat.
Domina.

Sola mentis intentio, sola charitatis affectio confert valorem oblationibus & operibus bonis. Hæc sanctuarii sicutus est, de quo dicitur: *Omnis æstimatio sicutus sanctuarii ponderabitur.* Hoc charitatis sicutus deficiente, quid mirum si munera Cain non respexit Deus, cum ipsemet despici mereretur. Eum imitantur qui deteriora grana, racemos deteriores, ac fructus assignant pro decimis; qui deteriolem panem donant in eleëmofynis; qui deteriores monetæ partes dant in oblationibus; qui sua tribuunt ex spiritu vanitatis: sed illi multò ampliùs, qui venenum odii, rancoris, invidiæ, vindictæ contra fratrem suum gestant in corde quando accedunt oblaturi munus suum, vel recepturi divinum ad altare. Hi præ cæteris sibi dictum putent in Cain, quod Bernardus impropere ad Cain: *Quid miraris ô Cain, si non respicit Deus ad te, qui ita divisus es à te? Si manum devotioni, quid animum das livori? Non concilias Deum tibi, discors tecum Non placas sed peccas: etsi nondum quidem impiè feriendo, sed tamen dividendo non rectè: etsi nondum fraticida, jam tamen fideicida teneris: cujus fides mortua, cujus opus mors,*
cujus

Levit. 27

Ser. 14.
Cant.

cujus nulla devotio; amaritudo multa. Erat enim in offerente fides, sed non in fide dilectio.

Inter antiquos Gentiles aut Judæos nefas erat semel inchoatum sacrificium dimittere, nec complere. Undè multam apud illos meruit laudem ille puer, qui maluit expositum relinquere combustioni brachium suum, quam deferere ignem, quem in vasculo gestabat, in quo Alexander magnus adolebat incensum, ne sacrificium Regis interromperet. Non sic modo: sed è contra manus allatum & oblatum coram altari, jubet amoveri Deus, ac ejus oblatorem ab altari recedere, qui scit & recordatur, quia frater suus habet aliquid adversum se; eò quod eum verbo læserit aut facto. Non enim admittit ejus oblationem, donec dissidii venenum evomuerit, & se fratri reconciliaverit. Hinc optimè sic quærit, & sic resolvit mellifluus Doctor, *Quod bonum absque charitate suscipitur? Fides? Sed nec si montes transferat. Scientia? Sed nec illa quidem quæ lingua loquitur Angelorum. Martyrium? Nec si tradidero (inquit Apostolus) corpus meum, ita ut ardeam. Nec absque illa quodlibet bonum suscipitur: nec cum illa quamlibet exiguum respuitur. Ita Bernardus. Misericordiam volo; non sacrificium: ait Dominus: ad animum respiciens, non ad manum. Idcò timeat ille cum Cain iram Dei, qui cum fratre non servat pacisconcordiam. Sed de fraternacharitate postmodum ex professo fustius sub titulo proprio.*

DOCU-



DOCUMENTUM IV.

Quam sit indignum jungere idolum abominationis peccati cum Arca fœderis, seu Sacramento Christi.

Tulerunt Philistym Arcam Dei, & intulerunt ^{1. Reg. 9.} eam in templum Dagon, & statuerunt eam juxta Dagon. Cumq; surrexissent diluculo Azotii altera die, ecce Dagon jacebat pronus in terra ante Arcam: caput autem Dagon, & duæ palmæ manuum ejus abscissæ erant super limen: porro Dagon solus truncus remanserat in loco suo.

Quæ enim participatio justitiæ cum iniquitate? 2. Cor. 6. Aut quæ societas luci ad tenebras? Quæ autem conventio Christi ad Belial? Aut ad Dagon? Quis consensus templo Dei cum Idolis? Aut corruat necesse est & ex toto pereat idolum peccati ad adventum & conspectum Christi; (qui secundum humanitatem suam est, Arca vera Dei viventis:) aut recedere eum oportet procul à loco, in quo illud fixerit sedem.

Peccatum est Deo idolum abominationis: desolationis autem ei qui illud Deo præsumit adjungere; quia desolatio, tribulatio, maledictio cadet super caput ejus, & aggravabitur manus Domini super eum magis quàm super Azotios idololatrias, sentietque pondus justitiæ vindicantis.

ser. de
laps.

Plectuntur interim quidam, quo ceteri dirigantur. Exempla sunt omnium torment a paucorum. Ita loquitur Cyprianus ad rem nostram; dum proponit & deplorat casus plurium Christianorum, qui metu cruciatuum, consenserant in sacrificia idolorum, aut idolothyta manducaverant; ac tum prælumebant reverti ad communionem Sacramenti Corporis Christi, non præmissa exomologesi, seu condignâ poenitentiâ.

Narrat igitur de Parvula quæ prius pasta idolothyto, postmodum propinanti calicem sacrum Diacono reluctata fuit, & sacras species evomuit. De quadam ætatis provectæ, quæ cum indignè communicasset, mox concidit, velut si lethale venenum intra fauces admisset; & quæ fefellerat hominem, Deum sensit ultorem. De quadam altera, quæ cum arcam aperiret, in qua sacrosanctum Domini Corpus ad communicandum observabat, igne inde surgente deterrita est. De quodam iterum, qui & ipse maculatus, latenter aulus est Eucharistiam accipere, sed cinerem accepisse se reperit. *Exempla sunt omnium torment a paucorum.*

Epist. 23.

Miraculum autem illud de parvula, turbatis in fugam parentibus nutriti derelicta, atque ab eadem demonum sacrificiis impacta, deinde Eucharistiam respuente; Augustinus refert in poenam & monitionem Majorum, ne putarent se nihil in parvulos illa iniquitate peccare; sed potius intelli-
gerent,

gerent, se mirabiliter admoneri, quid ipsi facere deberent, qui post tantum illud nefas, Sacramentis salutaribus irruebant; undè se utique poenitendo abstinere deberent. Ergo *Exempla sunt omnium, tormenta paucorum.*

Admodum indignanter ferebat Apostolus, quod fideles fierent *Socii demoniorum*; quod *calicem Domini biberent & calicem demoniorum*; 1. Cor. 10 aut *mensa Domini participes essent & mensa demoniorum*: Nefas id grande: quis ferat? Quis Imperator amet aut supportet militem qui sequitur castra hostis sui? Et Deus patiatur impune, quod humanitas sua in eodem pectore collocetur, in quo sathan colitur & idolum peccati? Nihil minùs.

Prædixit ex Deo Joannes Apostolus; & quod dixit eveniet: *Si quis adoraverit bestiam & imaginem ejus, & acceperit characterem in fronte suo, aut in manu sua; iste (non calicem salutaris accipiet, sed) bibet de vino iræ Dei, cruciabitur igne cum reprobis & dæmonibus, & fumus tormentorum ejus ascendet in secula seculorum.* Apoc 14
17. & 18. Similiter & illi cruciabuntur qui accedunt ad mensam Domini, postquam *inebriati sunt de vino prostitutionis meretricis Babylonice; & biberunt de poculo aureo, quod habet in manu sua, pleno abominatione & immunditia fornicationis ejus.* *Quantum glorificaverit se & in deliciis fuerit, tantum dabitur ei tormentum, & venient super eum plaga, mors, & luctus, & fames; & igne comburetur;*

quia fortis est Deus qui iudicat : Exempla sint omnium, tormenta paucorum.



DOCUMENTUM V.

Quod hoc genus peccati (sacrilegæ Communionis) sit irremissibile : Et quo sensu.

L Ex Evangelica, lex est gratiæ, lex amoris æternam gloriam promittens obtemperantibus sibi; & gratiam donans qua ejus mandata servantur. At verò Bonitas læsa fit furor; & quo amplior est gratia, eò fiet inexcusabilior ejus contemptus & negligentia. Sic enim ratiocinatur & sic infert Apostolus: Irritam quis faciens legem Moysi, sine ulla miseratione duobus vel tribus testibus moritur (Hac enim poena pledebantur irreverentiæ quæ committebantur circa sacrificia illius temporis :) Quamò magis putatis deteriora mereri supplicia, qui Filium Dei conculcaverit, & sanguinem Testamenti pollutum duxerit in quo sanctificatus est, & Spiritui gratiæ contumeliam fecerit, Scimus enim qui dixit: Mihi vindicta, & ego retribuam. Et iterum: Quia iudicabit Dominus populum suum. Horrendum est incidere in manus Dei viventis.

Nunquid non dictum fuit ante hac, quod
Christus

Christus in Altari semper assistens officium Mediatoris agat? Spiritus sanctus & ipse Paraclitus noster est in nobis manens, & postulans pro nobis gemitibus inenarrabilibus. Jam verò si in ipsum nostrum Mediatorem insurgimus; si nostrum Consolatorem contra nosipsum provocamus, quando re ipsa sollicitant nostram reconciliationem: quis ultra patrocinabitur nobis, *quis miserebitur nostri, aut quis ibit ad rogandum pro pace nostra?* Audite quod Paulus præmiserat Textui jam citato: audite & exhorrescite: *Voluntariè peccantibus nobis post acceptam notitiam veritatis, jam non relinquitur pro peccatis hostia: terribilis autem quadam expectatio judicii & ignis amulatio quæ consumptura est adversarios.*

Ier. 15.

Ob id Patres peccatum hujusmodi vocant *incurabile*, vocant *inexpiabile*, &, quod in idem recidit, *irremissibile*; quale est illud quod committitur *contra Spiritum Sanctum*, cui nimirum non minor irrogatur injuria quàm Dei Filio, communicando sacrilegè; ut in argumento Pauli videre est. Non tamen ideò dicitur irremissibile peccatum, quasi non possit absolutè remitti: sed ideò quia remedii applicatio redditur admodum difficilis, ob directam oppositionem, quam tale peccatum habet ad gratiam Mediationis, & ad fontem bonitatis: ut merito possit de eo accipi illud Prophetæ: *Opposui tibi nubem, ne transeat oratio: non tua tantum*

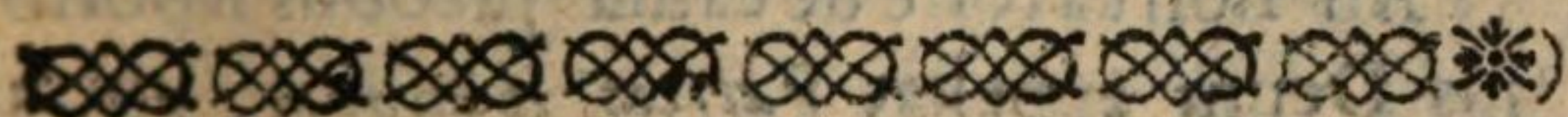
Thren. 3.

ad Deum; sed nec tui seu Paracliti, seu Mediatoris ad Patrem pro te. Undè dicebat Heli: Sa-
 1. Reg. 2 cerdos filiis suis sacrilegis: *Si peccaverit vir in virum placari potest ei Deus: si autem in Deum peccaverit, quis orabit pro eo?*

Quæ cum ita sint, quæ venia speranda est? Quis patronus superest invocandus: quandoquidem Deus Filius; & Spiritus S ambo benignissimi, ambo potentissimi Condonatores, in se-
 Epist. 42 tur? *Si non places, non placas. Parum est, non placas: acerrimam stimulas in vindictam; quia rogaturus veniam, irrogas injuriam, & vocantem ad pacem Deum, provocas ad bellum.* Verba sunt Doctoris melliflui, minimè melliflua; quibus utique felleam animi sacrilegi dispositionem & operationem notat, exprimit, arguit, & condemnat.

Carolus Magnus pugionem habebat, cujus capulo sigillum ejus imperiale erat insculptum, quo cæsarea sua edicta signabat: ita ut eodem instrumento uteretur ad stabiliendas leges, quo ad defendendas. Christo quoq; una eadem Eucharistia gladius est, & Sigillum Regalibus ejus insigniis impressum. Sigillum quo Evangelicis quum edictis, tum promissis pondus adjicit, auctoritatemq; conciliat. Gladius quo ea tue-
 ptore Quicumque post infractas leges ab eo
 latas communicare præsumit, judicium sibi
 man-

manducat, & gladium deglutit quo ejus viscera perforentur.



DOCUMENTUM VI.

*Ignis de Cælo, signum Acceptæ Oblationis
Bonorum: Reprobata Malorum.*

SÆpè sæpiùs ignem Deus misit è Cælo, qui devoraret holocausta, & victimas eorū qui sacrificabant, ut ipsi scirent quod ipse sibi placebat in illis, in odorem suavitatis acceptans. Ita factum est in muneribus *Abel*: in holocaustis & libamentis *Manue*: in holocaustis *Elia*: in holocaustis & victimis oblatis à *Salomone* in dedicatione templi: in quotidianis sacrificiis *Aaronis*: & ita de pluribus. Eo interim signo, & eadem via tacitè significatum voluit quod offerentes, igne consumerentur quasi stipula ariditate plena, si prophanè se gerant in sacrificando. Sic enim egressus est ignis à Domino, & devoravit *Nadab* & *Abiu* offerentes ignem alienum, quod eis præceptum non erat: Sic ignis egressus à Domino interfecit ducentos quinquaginta viros de seditione *Dathan* & *Abiron*, offerentes incensum, procere *Synagoga*: Hi omnes repererunt suum supplicium in flamma ignis, quem (indignè offerendo) impiè succnederant, divinæ vindictæ victima facti: *Qui pœnas dabunt in interitu æter-*

Gen. 4.

Theodor

Iudic. 13.

3. Reg. 18

2. Paral.

7.

Eccl. 45.

Lev. 10.

Num. 16

nas à facie Domini, & à gloria virtutis ejus; cum venerit glorificari in sanctis suis.

Jacob. 1.

An non ea fortè de causa Jacobus Aposto-
lus Deum appellat *Patrem luminum*, potius
quàm misericordiarum, quando de donis lo-
quitur, quæ hominibus impertitur; quasi mo-
nere volens eos non evasuros impunè, qui illis
abutuntur indignè? Et verò Pater misericor-
diarum, æquè ac luminum, *pluit olim manna*

Gen. 19.

de cælo per misericordiam, ad alendum Israëli-
tas: *pluit quoque sulphur & ignem à Domino de*

Dan. 3.

cælo per justitiam, ad subvertendos Sodomitas.
Ignis igne punitur; ignis alienus prophanæ con-
cupiscentiæ, igne furoris & vindictæ, qui ar-
debit usque ad inferni novissima. Unus & idem
ignis fornacis Babylonica succendit atque interfecit
Chaldaeos ministros Regis: Pueros verò Hebræos
non modò non tetigit, neque contristavit, nec
quicquam molestiæ intulit; sed factus est velut ven-
tus roris flans & refrigerans eos.

L. 2. Ap.

c. 40.

Cantipratanus refert os & linguam compu-
truisse cuidam Presbytero lubrico quotidie sa-
crificanti. Alterius quoque manus super aram
extensas, igne cœlesti usque ad cubitos subito
consumptas fuisse. Bredem Bachius item (non

L. 2. Coll

c. 60. seq

& Prat.

spirit.

c. 196.

spernendus scriptor) inter plurima divinæ ul-
tionis (in sacrorum Mysteriorum prophanato-
res) exempla narrat ad rem nostram: quod
cum Pastoritii quidam Adolescentes Missæ il-
luderent, & ejus ceremonias, (prout in Ecclesia

viderant practitari) super lapidē instar simiarum effingerent, ceciderit ignis Domini, & voraverit eorum altare, panem, utensilia. Quo spectaculo concussi, obmutuerunt usque ad alteram diem. Tunc ab eis vulgato prodigio; Diœcesanus Episcopus adiit locum, ignisque vestigia reperit, & postmodum ibidem Ecclesiam ædificavit.

Vicissim ejusdem elementi seu virtute seu apparitione tanquam legitimo signo monstratum fuisse non semel, quod illorum placeret devotio, qui sacris reverenter intererant aut operabantur, probant multorum exempla Sanctorum. Dum Sacramenta offerret B. Martinus Episcopus Turonensis, globus igneus apparuit super caput ejus. Similiter accidit B. Ivoni Presbytero, dum sacram hostiam ab adstantibus adorandam in Missa levaret in sublime. B. Gertrudis Abbatisa Nivelensis in Brabantia, simili globo post communionem visa est circumdari: ut & S. Clara, dum mortis appropinquans de manu Ministri Provincialis viaticum reciperet. F. Livino Martyre Minorita meditante Mysterium institutionis hujus Sacramenti in ipsomet Cœnaculo, seu Ecclesia montis Sion, ignei globi tres, ipsam Ecclesiam quodammodo coronabant: Quoties

A. Rel.
Min. 138

An. 184.

B. Eustochium (Virgo Clarissa) communicabat, flammei radii prodibant ex ejus vultu, & ex veste suavissimus odor. Episcopus Ferr-

riensis Legatus Apostolicus Madriti, tremebat impertiendo sacram Synaxim venerabili Sorori Annæ de Jesu, Beatæ Theresiæ coadjutrici; eò quod tota splenderet instar solis.

In Arca Testamenti servabantur virga Aaron, & Manna, cum tabulis legis. In Manna, cogitate suavitatem divinæ bonitatis in eos qui custodiunt legem ut dignè manducent vitæ panem. In virga severitatem ultionis erga eos, qui transgressores cùm sint legis, audent temerare mensam Regis.



DOCUMENTUM VII.

De tribus generibus hominum indignè Communicantium.

Ecccl. 6.

Sapiens partim irridet, partim deplorat *Malum*, & quidem frequens quod vidit *sub sole*. *Vir cui dedit Deus divitias, & substantiam, & honorem; nec tribuit ei potestatem ut comedat ex eo: Quid unicuique Christiano magis ad manum quam Corporis Domini Sacramentum, in quo sunt absconditi omnes thesauri sapientiæ? Quid interim magis ad malum hominis, quàm ejus neglectus; aut etiam usus si fiat indebitè? Neque enim illi censendi sunt manducare, qui tan-*
tùm

tum Sacramentaliter & indignè manducant; quandoquidem exinde fructum spirituale nullum ad suam nutritionem percipiant. Est quidem etiam in eis vera caro, & verus sanguis Christi; sed reali duntaxat præsentia, non item salubri efficacia. Enimverò Po- Ezech.
suerunt immunditias suas in cordibus suis, & scan- 14.
dalum iniquitatis suæ statuerunt contra faciem
suam. Ubi Propheta tangit duo scilicet im-
munditiam cogitationis in corde, & scanda-
lum pravæ operationis in facie: quorum u-
trumque instar luti vel lapidis claudit aditum,
& ponit obicem gratiæ. Ejusmodi hominum
indignè communicantium tria sunt genera,
juxta assignationem Thomæ Angelici.

Primi sunt Malevoli, qui communicant Opusc.
cum actuali affectu ad peccatum. Verè Male- 18. c. 17.
voli; quoniam *appropinquat populus iste ore suo,* Isa. 29.
& labiis glorificat Deum: cor autem ejus longè est
ab eo; propter peccandi voluntatem: adeoque
magis gravantur ex Eucharistiæ perceptione,
quam purificentur; quoniam in malevolam ani-
mam non introibit sapientia: *Perversæ enim* Sap. 1.
cogitationes separant à Deo.

Secundi sunt Dolosi seu Hypocritæ; *Homi-* 1. Tim. 1.
nes seipso amantes, habentes quidem speciem pietatis;
virtutem autem ejus abnegantes, veramque Reli-
gionem violantes; opera mala occultè perpe-
trando, manifesta fallaciter excusando. Veri
socii Judæ proditoris qui manducavit panem
cum

cum Domino, & levavit contra eum calca-
 neum suum, ut incidere eum faceret in manus
 inimicorum. Homines *duplici corde*, qui addu-
 cunt *animæ suæ inhonorationem*, ut ait Sapiens,
 id est confusionem, de qua sic comminabatur
 apud Prophetam Deus: *Ecce ego ad te meretrix*
speciosa, id est anima foris pulchra, intus im-
 munda; & *revelabo pudenda tua in facie tua*; &
projiciam super te abominaciones, & contumeliis te
afficiam. Rursus: Sepulchra dealbata quæ appa-
 rent à foris hominibus *speciosa*, intus autem plena
 sunt omni spurcitia. Tales fuere Pharisei, quibus
 improperando, simul & comminando dice-
 bat Christus: *Va vobis*. Quoniam hi projicien-
 tur extra consortium bonorum in tenebras ex-
 teriores.

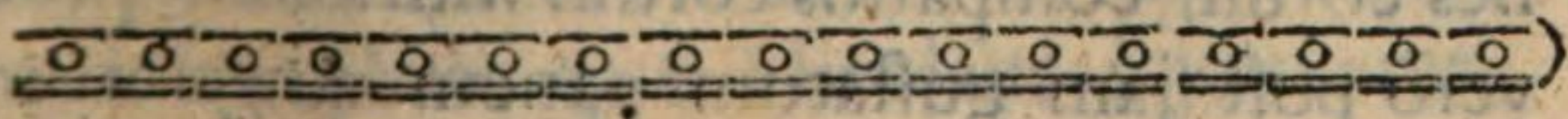
Tertii sunt Præsumptuosi qui sese inge-
 runt in Sacramenta cum notorijs scandalosis-
 que criminibus. Nunquid *carnes sanctæ auferent*
à te malitias tuas, in quibus *gloriata es*, ô gens
 pessima? Tantùm id abest, ut è contra detesta-
 bilior ex communione revertaris, dum inju-
 riosissimè conjicis Dei Filium in foetentissimam
 cloacam conscientiaæ tuæ. Quis enim non videt
 offensam tantò esse pejorem, quantò impu-
 dentia major est atque potentior? Profectò in
 temerarios ejusmodi communicantes protinus
 irruerent, eosque prosternerent, interficerent,
 & ad Barathrum detruderent milites Dei (An-
 gelos loquor) nisi hos quidem contineret bo-
 nitas

nitas ejus, illos verò justitia reservaret in judicium magni diei, vinculis æternis sub caligine colligandos, & æternis cruciandos suppliciis, ni poenituerint.

Hujus scelestis gravitatem idonea similitudine demonstrat Petrus Damianus, Sicut enim

Lib. 4.
Ep. 14.

„ multò gravius in Regem peccat, qui in ejus Perso-
 „ nam audenter prosilit, hostiliter irruit, & læta-
 „ liter casurus invadit; quàm qui in ejus bona præ-
 „ dator involat; aut in ejus subditos grassator inve-
 „ hitur; aut in ejus facta detractor obloquitur: nec
 „ enim in illo casu de reparatione sequæstræ pacis agi-
 „ tur; sed de sola augendi fœnoris ultione tractatur.
 „ Ita multò gravius Deum offendit qui in sacrosan-
 „ ctum Filii Dei! Corpus aggressor injurius fertur,
 „ quàm qui in quodlibet divinum præceptum trans-
 „ gressor violentus incurrit.



DOCUMENTUM VIII.

*Quod Impudici, & carnales plus ceteris
 periclitentur in Communicando.*

Habemus altare de quo edere non habent pote-
 statem, qui tabernaculo deserviunt: inquit
 Apostolus, per tabernaculum intelligens car-
 nem, quæ instar transitorii papilionis est & ta-
 bernaculi, cujus depositio velox est: Qui ergo cu-
 ram carnis perficiunt in desideriis (ut adulteri,
 forni-

Hebr. 13

fornicatores, impudici, immundi, ebriosi, & similes) prorsus indigni sunt edere de Sacrificio Eucharistico; immò se reddunt incapaces fructus qui ex eo percipitur, eo quod per delectationes carnales hebetentur, & toti obstupescant ad spirituales. Non accipiet Dominus de gregibus hircos ejusmodi, quos pascit Spontanea semetipsam *ignorans*; quia foetent ut reprobi.

Hebræi perierunt in deserto partim à serpentibus, partim à gladio, partim aliter, eo quod ollas Ægypti, cœpas, & allia prætulerint Manne quam pluerat illis de Cœlo Deus. Verùm enimverò currentes ad cœpas, currebant ad lachrymas quæ esu cœparum provocantur; & extrema gaudii luctus occupat. Dissimulaverat antea non gravatè Dominus murmurationes eorum, compassus eorum infirmitati quod verò post jam gustatum panem Angelorum de cœlo eis sine labore paratum, omne delectamentum in se habentem & omnis saporis suavitatem, adhuc aspirarent ad Ægypti delicias, immò sordes; id omninò ferre non potuit: sed ex tunc justo judicio *Defecerunt in vanitate dies eorum, & anni eorum cum festinatione. Adhuc escæ eorum erant in ore ipsorum, & ira Dei ascendit super eos, & occidit pingues eorum*: Adeò fuit exemplaris eorum castigatio, ut illius memoriam perpetuari voluerit per inscriptionem tituli eidem loco indelebilitè affixi sub his verbis

verbis: *Sepulchra concupiscentiæ*: Ibi enim sepe- Num. II.
lierunt populum qui desideraverat.

Jam ergo si qui de Christianis spernant Eucharisticas delicias pro carnalibus aut tanto Sacramento malè utantur ob affectum quem gerunt ad carnem; portabuntne minorem poenam quam Hebræi? Crimine ab uno disce omnes.

Lotharius Franciæ Rex passus est jacturam honoris, regni, ac vitæ, eo quod de manu Adriani Papæ II. Eucharistiam acceperat, fovens actualem affectum ad Waldradam concubinam, quam Nicolaus prædecessor Adriani publicè excommunicaverat, compulso minacibus litteris Rege ad eam dimittendam. Et quidem promiserat Rex; sed fictè. Quocirca veniens paulò post in urbem, honorificè fuit ab Adriano susceptus: cui cùm Rex asseruisset se omnia complexisse quæ Nicolaus injunxerat; idemque omnes procures qui cum ipso venerant, affirmassent: Adrianus post Missarum solemniam, sanctam ei communionem porrigens, in hæc eum verba fuit allocutus: si innoxium te recognoscis à prohibito, & tibi interdicto à Nicolao adulterii scelere, & hoc fixa mente statutum habes, ut nunquam diebus vitæ tuæ, Waldradæ pellicis dudum à te repudiatæ nefario concubitu miscearis; accede fiducialiter, & Sacramentum salutis ad remissionem peccatorum accipe. Sin autem conscientia te accusat,
aut

Baron.
An. Chr.
866. &
868.

aut redire disponis in Mœchiæ volutabrū; nequaquam sumere præsumas, ne fortè ad iudicium & condemnationem tibi adveniat, quod fidelibus ad remedium divina providentia præparavit. Aliorum verò unicuique, qui ipsum Romam comitati fuerant, hæc dixit: si Domino & Regi vestro Lothario favorem in obiecto adulterii crimine non præstitisti, neque consensum, & Waldradæ aliisque ab hac sede excommunicatis, non communicasti: Corpus & Sanguis Domini nostri Jesu Christi profit tibi in vitam æternam.

Cùm autem nihilominus ipse Rex & alii ferè omnes (nonnulli enim huiusmodi contestatione perterriti, timuerunt accedere) ausu temerario Sanctum sumpserant, mox divina se vindicta exerente, Rex ipse Roma recedens morbo in itinere correptus & Placentiam ægrè perductus, infelicitè spiritum reddidit: ac cæteri pariter quicumque indignè communicassent, omnes eodem anno miserabiliter interierunt: perpaucis qui se à communione subtraxerant, vix periculum mortis evadentibus: tantaque facta est strages comitatus Lotharii, ut non peste periisse, sed hostili gladio corruisse nobilitas totius regni videretur.

En: quam verè dixit Paulus: *Deus non irridetur*: Quam benè ad hanc rem scripsit Algerus (primò Scholasticus Leodiensis, postea Monachus Cluniacensis) *Agnus Dei sine macula*

„ macula, qui Virginis est Filius, luxuriosi sumunt De Sacr.
 „ periculosius. Quia cum in Sacramento Christi, ei l. i. c. 22.
 „ uniri debeamus conformitate passionis & mundi-
 „ tia; nihil sic adversatur passioni crucis ut voluptas;
 „ nihil sic munditiei, ut fœditas; nihil sic eius unitio-
 „ ni, ut fornicariae societatis unitas. Libido enim
 „ appetitu suo allicit & incendit: actu suo fœdat &
 „ enervat: usu lubricat & illaqueat: aded ut pla-
 „ cendo displicens, & displicendo placens, difficilem
 „ aut nullam sui prœnitundinem admittat: & nisi
 „ valida manu misericordiae Dei subventum fuerit,
 „ miserabili fine amatores suos sine fine perdat.



DOCUMENTUM IX.

*Desperatio Proditoris & aliorum, fuit
 Pœna sacrilegii.*

AD primam Eucharistiæ veritatis propo-
 sitionem inter Capharnaïtas obmurm-
 rantes & Discipulos palam apostatantes, Judas
 proditor egit omnium Hæresiarcham, sal-
 tem secretum. Hinc enim est quod relata à
 Joanne, & à Christo reprobata illa contradi-
 ctione, & apostasia ab hac veritate; probataque
 & approbata Discipulorum, ac singulariter
 Petri fidelitate; sic demùm Christus ipse sub-
 didit de Juda Simonis Iscariotis, qui eum tra-
 diturus

Ioan. 6.

diturus erat : *Nónne ego vos duodecim elegi, & ex vobis unus diabolus est?* Ut autem à concepto scelere eum deterreret, & ad poenitentiam revocaret, protestatus est, & protestando atque comminando, monuit de proditione. Non de proditione sua dumtaxat externa cruenta ad mortem; sed etiam de incruenta interna ad hanc mensam seu panem Eucharisticum. Insuper admodum patienter, diuque sustinuit furta & latrocinia clam committentem; suaviter & tacitè tantùm de iis eum subinde corripiens. At demùm post buccellam indignè, & sacrilegè sumptam, laxavit habenas diabolo, ut intraret in cor ejus, ac plenè possideret. Qui confestim eum adegit in desperationem: unde & suspensus crepuit medius & diffusa sunt omnia viscera ejus. Ex quorum putredine, more vermium atque serpentum (absque ulla legitima serie vel successione) per interrupta sæcula variæ hæreses ac Hæretici Sacramentarii scaturierunt; sed omnium pessimi, Judæque proditoris sequacissimi, qui hanc primæ veritatis sinceritatem, de falsa quadam, mendaci, ac proditoria tantùm promissione & fictione præsentia Christi Sacramentalis diffamant, *adulterantes verbum Dei*, hoc est ex forma consecrandi ab ipso servata & Sacerdotibus præscriptâ, varios sensus spurios ab unico & sincero sensu propriè dicto alienos depravantes ad suam ipsorum perditionem. Sed id de Hæreticis sit dictum

dictum per parenthesin. Nunc revertamur ad Judam.

Dignum erat profectò & justum, ut illud guttur laqueo strangulatum obturaretur, quod impiè, perfidè, sacrilegè deglutiverat Corpus Hominis Dei, quod lacratius nihil est. Debuerunt viscera diffundi sine compassione vel miseratione cujusquam, quæ omni pietate & misericordia carverant erga Agnum Dei; imò tam crudeliter eum prodiderant, & perdiderant. Cogitate hunc proditorem velut *utrem veterem*, Lu. 9. qui *vinum novum* non capit. Ob id enim crepuit medius & periit, quia vini novi, hoc est Sanguinis Dominici capax non fuit. Necesse est enim hominem innovari per gratiam & emendationem vitæ, ut vinum istud in eum mittatur & ex ejus virtute conservetur in vitam æternam; nam animalis homo non capit ea quæ sunt Dei. Appositè Augustinus: *Carnalitas, inquit, vetustas est; gratia novitas.*

Ser. 186.
temp.

Eugene qui hæc audis, cogita quantum adversus Judam proditorem indignaris, & contra eos, qui Christum crucifixerunt. Itaque considera ne tu quoque sis reus Corporis & Sanguinis Domini. Illi sanctissimum Corpus occiderunt: tu verò polluta sulcipis anima post tot beneficia. Ruina est homini devorare sanctos, ait Sapiens: quod Pagninus sic vertit: *Laqueus est hominis devorare rem sacram, sive rem sanctificatam.* Porro quid dignius sanctificatum, quàm Eucharistiæ Sacramentum

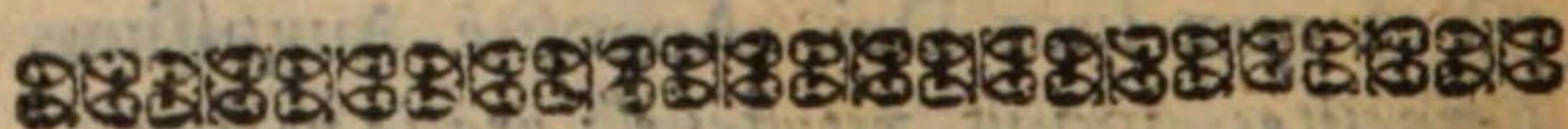
Homil.
60. pop.

Prov. 20

mentum: aut quid inter res sacras sacratius excogitari potest, quàm caro hominis ex Maria Virgine concepta de Spiritu Sancto? At interim ecce vertitur in laqueum, & in ruinam illi qui devorat eam sacrilegè, inftar Judæ proditoris.

Piusz. in
Cosmogr

Non multò minùs infelici fine periit Rusticus quidam reprobus; qui viro nobili (tentato de desperatione) fructum auditæ Missæ quasi rem levis momenti, rem prophanam ex contemptu vendiderat: nam protinus ad ipsum transmissâ desperationis tentatione, & ipse re ipsa desperans se fune suspendit. Nobilis verò re cognita, confirmatus fuit in æstimatione Sacrifici; in cujus virtute, velut in remedio præservativo spem omnem collocaverat. Felix quem faciunt aliena pericula cautum.



DOCUMENTUM X.

Angeli tam boni quàm mali, Sacrilegiorum vindices.

Circumstantia loci parùm confert ad aggravandum peccatum quod in eo perpetratur, si prophanus est multum per omnem modum, si sacer. Si propitiatorium ipsum temeretur; ubi quæretur remissio de peccatis?

Altaria

Altaria & Ecclesiæ sunt asyla facinorosorum & civitates refugii, in quibus illæsi servantur illi qui rei sunt commissi sceleris : si quis audeat prophanare illorum sanctitatem, esto apprehendat cornu Altaris ut Joab; tamen dignus est ibidē interfici cum Joab ; non manu unius Banaia ministri Salomonis ; sed gladio Angelorum, Ministrorum justitiæ Dei omnipotentis : ut mendax non inveniatur ille qui dixit : *Si quis Templum Dei violaverit, disperdet illum Deus.* 3. Reg. 2.

Spiritus illi seu boni & cœlestes, seu mali & infernales, sunt vindices irreverentiarum quæ inibi fiunt; injuriarum quæ Deo irrogantur in rebus consecratis cultui ejus: quantò magis illarum quæ committuntur in Christum, aut in ejus sacrosanctam humanitatem? Quid de Baltassar Rege, quid de Heliodoro Duce Scriptura loquatur, attendite & expavescite. 1. Cor. 3.

Bibebat ille & Optimates ejus, uxores & concubinae ejus vinum in vasis quæ asportaverat Nabuchodonosor pater ejus de templo quod fuit in Ierusalem; & inter bibendum laudabant Deos suos aureos, argenteos, æreos, ligneosq; & lapideos: & ecce in eadem hora aparuerūt digiti quasi manus hominis scribentis in superficie parietis aulae regiae sententiam mortis contra Regem. Heliodorus autem transportabat pecuniam repositam in arario templi: sed spiritus Dei omnipotentis magnam fecit suæ ostensionis evidentiam; ita ut omnes qui ausi fuerant parère ei, ruentes Dei virtute, in dissolutionem & formidinem converterentur. 2. Mach. 3.

terentur. Apparuit autem illis equus terribilem habens sessorem, qui cum impetu Heliodoro priores calcaselisit. Sed & duo juvenes rursus apparuerunt, qui circumsteterunt eum, & ab utraque parte flagellabant sine intermissione, multis plagis verberantes.

Igitur & qui scribebat decretum mortis contra primum, Angelus erat: & qui flagellabant alterum, Angeli erant: Boni verò vel mali fuerint; quid refert? Cavit Rex David ire ad Altare post peccatum suum, ut ibi obsecraret Deum, nimio terrore perterritus, *videns gladium Angeli Domini.*

Angeli boni, Custodes templi fuerunt, qui (apud Baronium) in ipsa solemnitate Pentecostes, à Sacerdotibus intimum Templum Jerosolymitanum ad divinas res celebrandas ingressis, post ingentem quendam strepitum, auditi sunt clamare: *Migremus hinc; migremus hinc:* utpotè prophanato jam templo per effusionem sanguinis Zachariæ, aliorumque Prophetarum; præsertim per seditionem à viris sanguinum adversus suos concives pro Romanis stantes illo ipso anno factam; in qua pars etiam interior templi occupata, prophanata, & execrandis peccatis polluta fuit.

Aliquando etiam Deus evocavit malos Angelos è puteo abyssi magnæ ad exequendam justitiæ vindictam super sacrilegos. Unum exemplum hoc loco, fuerit instar mille. Cajetanus

tanus quidam fœnerator, cum nulla facta bonorum restitutione diem clausisset extremum, & in Ecclesia fratrum Minorum humari voluisset, circa medium subsequenti noctis, horribiles duo homines ad fratris Sacristæ ostium pulsantes, ei imperarunt, ut sumptis calice & stola, se statim sequeretur ad defuncti sepulchrum, cujus cadaver exhumantes, occiput ejus illorum alter pugno percutit, sacramque Eucharistiam in calicem ad foetidum os per Sacristam admotum, exilire compulit: ac statim ambo tartarei homines illi, miserabile corpus, patefacta sibi in pariete fenestra, ad tartara perpetuis ignibus puniendum per aëra detulerunt. Ita perpetuâ traditione, & mirâ picturâ firmam hoc ac certum Cajetanis, ut nihil ejusmodi certius esse dicatur.

Nec id omnipotenti satis est, mittere in sacrilegos iram indignationis suæ; indignationem & iram & tribulationem, immisiones per Angelos malos, aut bonos: nisi creaturas etiam cæteras armet ad ultionem inimicorum; & cum ipso pugnet orbis terrarum contra insensatos. Immisit Leonem è deserto, qui occideret *Prophetam* è Samaria redeuntē, eò quod comedisset & bibisset in loco in quo præceperat ei Deus ne comederet. Suicitavit canes qui rabie luccens Donatistas hæreticos Dominos suos dente vindice laniarent; eò quod Eucharistiam immani ac prodigioso contemptu coram eis ab

A. Relig.
Min. 15.

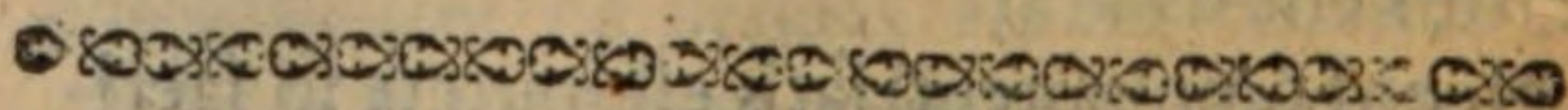
3. Reg. 13

Baron.
An. Chr.
362.

Matt. 7.

Martyr.
Rom. 15.
Aug.

eis vorandam fudissent. Adeo periculi plena est transgressio sermonis Dei, quo vetabat apud Mattheum: *Nolite dare sanctum canibus, neque mittatis margaritas ante porcos; ne forte conculcent eas pedibus suis, & conversi dirumpant vos.* Id cavit S. Tharsicius, quem Pagani cum invenissent Corporis Christi Sacramenta portantem, coeperunt disquirere quid gereret? At ille indignum judicans porcis proderet margaritas, tamdiu ab eis mactatus est fustibus & lapidibus, donec exhalaret spiritum: & revolutum ejus corpore, sacrilegi discussores nihil Sacramentorum in manibus aut in vestibus invenerunt. Quis dubitet bonos Angelos extulisse, ne impiis darentur in praedam, & in opprobrium verterentur.



DOCUMENTUM XI.

Hostia Sancta venenum est accipienti sacrilegè.

Exod. 16

Iob. 20.

M Anna scatere cepit vermibus atque computruit iis, qui eo abusi sunt contra Praeceptum Domini Panis quoque nonnullis vertitur in fel aspidum intrinsecus; ita asserente Jobo. Quod profecto contingit illis qui in pravo conscientiae statu communicant: quibus Moyfes in figura praedicebat & comminabatur punitionem hujusmodi; necnon famem rabiosam, perpe-

perpetuam sitim, & devorationem à bestiis, dicens : *Congregabo super eos mala, & sagittas meas complebo in eis: consumentur fame, & devorabunt eos aves morsu amarissimo: Dentes bestiarum immittam in eos. Fel draconum vinum eorum, & venenum aspidum insanabile.* Hi vermes, hæc fames ut canum, fel istud aspidum, & venenum, notant interna tormenta quæ pravā conscientiam divexant & torquent ob crimen sacrilegii. Dent. 22.

Plus dicam. Ipse Cristus, positus in ruinam & in resurrectionem multorum in Israël, vermem sese improbis exhibet, mordentem in interitum; non minus ac Manna est bonis, sustentans eos ad vitam. In quem sensum aptissime retulit Ambrosius illa Psalmistæ verba de ipso : *Ego autem sum vermis & non homo: Ita ut contingat indignè communicantibus, quod contingere solet avibus aut piscibus; qui dum escam eis oblatam accipiunt, hamum sub esca latententem non advertunt; & sic escam vorando, mortem deglutiunt. Videte si non sit hoc ipsum, quod Psalmista prophetabat per modum optantis: Fiat mensa eorum coram ipsis in laqueum, & in retributionem & in scandalum, seu ruinam: ut sensus sit, divinum hunc cibum iis qui indignè sumunt, in laqueum esse quo strangulentur, suffocentur, & intereant. Quod in Juda proditore post acceptam Eucharistiam ad laqueum per proprios pedes corrente supra visum est; de quo utique sic Au-* Psal. 21.

Tract. 26
in Ioan.

gustinus : *Buccella Domini venenum fuit Iu-
da.*

Nec silentio prætereundus est modus loquendi Psalmistæ, dum vocat Mensam Eucharisticam *Mensam eorum*; ut iudicet, impios quidem malitiæ suæ venenum in hanc mensam inferre, ac Christo velut in cibum & potum offerre: Christum verò, porrectum sibi venenum in eos quodammodò revomere, unde exsaturentur & pereant. Equidem Christi caro ita cibus hominis est, ut tamen ipsemet homo Christo quoque cibus sit, ipsi incorporandus. Quocirca sicut illi qui dignè communicant, ita fiunt unum cum ipso, ut etiam seiplos sumant; (quemadmodum aliàs expressi, de Ecclesia loquens sub 1. Lect.) sic qui veneno infecti accedunt, & ipsi seiplos sumunt, adeoque virulentiam suam in se retorquent, ad suam perniciem.

A. Rel.
Min. 115

Ab hoc sibi periculo metuentes viri Dei, quantumvis nullius sibi culpæ consci; (non in hoc tamen iustificati) ad altare toti tremebundi accedebant, mysteriis verè tremendis operaturi. B. F. Joannes de Alvernia cùm semel pervenisset ad verba consecrationis, ingeminabat hæc prima : *Hoc est*; nec poterat reliqua proferre. Sentiebat enim divinam præsentiam & multitudinem sanctorum Angelorum; ita ut penè deficeret præ vehementia timoris. Tandem post multam spiritus luctam, alta voce protulit:

propter verbum Dei: Vidit & audivit clamantes voce magnâ: usquequo Domine non judicas, & non vindicas sanguinem nostrum de iis qui habitant in terra tyrannis? Nunquid non jure timendum est ne Dominicus quoque sanguis animetur ad vindictam expetendam adversus eos qui de ejus usu minimè proficiunt, aut quod detestabilius est, illum conculcant?

Isa. 58.

Clamare jubetur is qui evangelizat; quasi tuba exaltare vocem suam, & annuntiare populo scelera eorum & Domini Jacob peccata eorum:

Epist. 7.

De clamore Dominici Sanguinis cum terrore, etiam à surdis audiendo, audiri dignus est Abbas Bernardus: Sanguis, inquit, Christi clamore vehementi terribiliter irrugit. Clamor ejus, ejus effusio. Vox ejus in virtute: vox ejus in magnificentia. Et quid clamat: Exurgat Deus, & dissipentur inimici ejus. Post: Sanguis Christi est, qui adversus impios dispersores exaltat quasi tuba vocem suam: & si ejus vocem tu non audis, audit eam is de cujus latere manavit. Quomodo namque proprium non audiat, qui sanguinem Abel audiebat? Hæc ille.

Et verò quomodo non audiat is cui injuriosissimè vis infertur; dum Sacramentum omnium augustissimum violatur, dum sanguis testamenti pollutus ducitur in quo sanctificatus est mundus; dum prophanè rursus effunditur, non ut bibatur ad vitam, sed ut effundatur merè, & quasi res nihili dispergatur in vanum, atque irritus reddatur; eo nimirum affectu &
modo,

modo, quo à tortoribus & crucifixoribus effusus est? Propter quod Apostolus de indignè manducantibus & bibentibus loquens, eos (forènsi vocabulo) *Reos* appellat *Corporis & Sanguinis Domini*: satis apertè indicans (interprete D. Thoma) quod *mortis Domini pœnas dabunt*, hoc est punientur ac si Christo vim intulerint, eumq; occiderint, juxta illud: *Rursum crucifigentes sibi met-ipsis Filium Dei.*

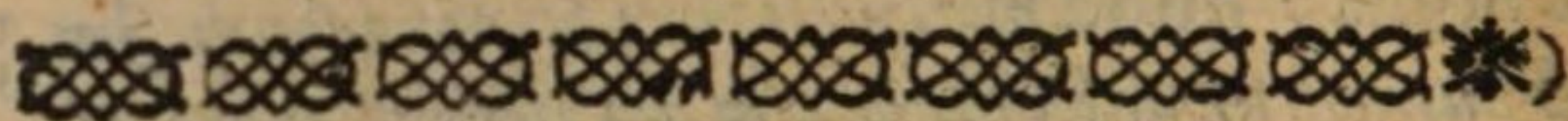
Tho. in
1. Cor. II
Hebr. 6.

Id porro verissimum esse quis ambigat? Nam etsi redivivus à mortuis, ultra morti re-ipsa, vel ulli passioni minimè subjaceat: nihilominus ipsi sacrilegi tale crimen committunt, quo reapse corpori ejus gravis infertur contumelia, quo prophanatur sanguis; & quo (quantum in ejusmodi hominibus est) vita ejus inficitur veneno malitiæ. Nónne qui venenum cibo Regis immiscet, reus læsæ majestatis habetur? Nónne punitur ut proditor, etsi ob fraudes detectas, Rex evadat incolumis? Ejusmodi proinde prophanatores nullatenus evadent judicium, quandoquidem judicium ipsum sibi manducent & bibant, seipsums condemnent, in seipsums sententiam mortis proferant, & damnationem ab animæ suæ substantia velut inseparabilem faciant, eodem penè modo, quo cibus in carnis convertitur substantiam. Quo fit ut de eorum unoquoque dici conveniat, quod Regius Psalter de quodam improbo pronuntiat: *Induit maledictionem sicut vestimentum &*

Psal. 108

intra

intravit sicut aqua in interiora ejus, & sicut oleum in ossibus ejus: Nam & aqua dum bibitur penetralia ventris penetrat; & oleum dum sensum illabitur, ossa quoque ipsa pervadit, ut elui non queat.



DOCUMENTUM XIII.

Iacturam bonorum spiritualium, Christianorum temporalium, strages hominum, esse pœnas indignæ Communionis.

2. Rcg. 6

E*Xtendit Oza filius Abinadab temerè & irreverenter manum ad Arcam Dei, & tenuit eam: irritatusq; est indignatione Dominus, & percussit eum super temeritate, qui mortuus est ibi juxta arcam Dei: Quid fiet de adulteris, aliisque sceleratis hominibus qui viventem Dei Arcam, non solùm temerariè contingunt, sed sacrilegè proculcant, & in foetentem facinorosa conscientia sentivam projiciunt?*

2. Règ. 2.

Duo filii Heli Pontificis Ophni & Phinees in una & eadem die funesto atque improvise interitu mortui sunt, in pœnam peccati quod commiserant grande nimis coram Domino tollendo vi immolatarum victimarum carnes venientium in Silo, & retrahendo homines à Sacrificio Domini. Minusne peccant qui indignè communicant?

Nónne

Nónne vi rapiunt carnem Domini de sacro tabernaculo, vel de manu Sacerdotis, quoties contra mandatum ejus & voluntatem impudenter sumunt in statu peccati mortalis? *Quanto deteriora putatis mereri supplicia?* ait Apostolus, veluti dubitans, inquirens, & nolens quicquam determinare; sciens utique tanti sacrilegii malitiam nec ullis verbis exprimi, nec ullo intellectu concipi, nec ullis pœnis dignè castigariposse

Audet interim Angelicus Doctor exprimere plagas, quæ sacrilegum usum rei tam sanctæ consequi solent, juxta dictamen scripturarum. Una est Jactura bonorum spiritualium: Altera terræ sterilitas, sive penuria temporalium: Tertia Pestis corporum & strages hominum. Nihil hoc loco de alterius mundi suppliciis agitur, quæ constat fore inevitabilia his qui non egerint pœnitentiam.

Primam plagam deplorat his verbis Prophe-
ta: Manum suam misit hostis ad omnia desiderabilia ejus, quia vidit gentes ingressas ad sanctuarium tuum, de quibus præceperas ne intrarent in Ecclesiam tuam: Hostis enim antiquus spoliatur animas ornamento innocentiae, fidei, gratiae, cæterorumque donorum; & quidquid in Ecclesia pretiosum est, diripit; ovesque dispergit; eò quod incircumcisi homines, carnem amantes & mundum, suis sacrilegiis contaminant Sanctuarium Dei.

Tho. 2.
 p. 18.
 c. 18.

Thren. 1.

Secundi Mali sequela facilè colligitur ex
 Gen. 3. maledictione protoplasti. Nam quia comed-
 erat *de ligno*, de quo præceptum erat ei ne come-
 deret, *maledicta fuit terra in opere ejus*, ut *spinas*
 & *tribulos* ei germinaret: Colligitur etiam ex
 Deut. 28 illa maledictione multiplici, quam nomine Dei
 Moyses intentavit transgressoribus mandato-
 rum Dei: *Mittet (ait) super te Dominus famem &*
esuriem, & increpationem in omnia opera tua.

Tertium supplicii genus (quod est mortalitas
 & mors ipsa) tribuitur causis naturalibus ab iis
 qui medicam artem profitentur. Verùm omni
 corporum Medico peritior & perspicacior A-
 postolus Paulus judicavit esse tribuendam pec-
 2. Cor. II cato, de quo nunc agimus; *propter quod multi*
infirmi, inquit, *& dormiunt multi*: Dicant qui
 voluerint mutationem cibariorum causare va-
 rias alterationes in humanis corporibus, & in-
 ducere morbos, qui post festa paschalia gras-
 santur ut plurimum. Alii verò sibi persuadeant
 cum Anselmo, aliisque Doctoribus Orthodo-
 xis, præcipuam eorum causam esse indignam
 plurimorum Christianorum communionem fa-
 ctam in Paschate; ita ut eis ferè contingat,
 quemadmodum olim Hebræis; de quibus di-
 citur: *Adhuc carnes erant in dentibus eorum; &*
 Num. 11 *ecce furor Domini concitatus in populum percussit*
eum plaga.

Nunquid non Ecclesia id agnoscit, aut sal-
 tem timet, præcipiens Litanias sub id tempus
 solem-

solemnes, sub titulo Rogationum: hoc nimirum instituto & praxi velut occurrere volens justitiæ divinæ, talibus sacrilegiis exacerbata. Nam & S. Gregorius ejusmodi solemnes Litanias instituit contra luem inguinariam quæ in urbe Roma defævit, dilapsis prius è cœlo sagittis in homines, sub Pelagio Papa ea peste percusso: quam Durandus cum aliis meritò immittam affirmat ex ira divina in pœnam dicti sceleris. Quo tempore Gregorius publicis supplicationibus vacans, vidit Angelum super molem Adriani Tiberi adjacentem, nudatum recondere gladium, in signum reconciliati Numinis. Nunquid non illi sunt digni morte qui vita abutuntur?

Baron.
An. Chr.
1290.

Discipulus Timore correptus in Orationem erumpit.

Sine me Magister & Domine, sine me pandere sinum pectoris mei, & effundere cor meum coram te, quia timor & horror venerunt super me, ut jam me minimè contineam. Horror, quia tam atroces injurias quas tantæ Majestati irrogat humana temeritas, audire ultra non sustineo: Timor, ne fortè de similibus ego ipse culpandus, convincendusque veniam in tuo judicio.

Quis non timebit te, ô Rex gentium? Quis non contremiscat ante conspectum Majestatis tuæ?

tuae? Quis non exhorreat offendere te? Quis id audeat, si norit te? Quis velit, si tuae paternae bonitatis attendat dulcedinem, quam in filios tuos ostendis in hoc magnifico Sacramento? Proh! Quam horrenda fuere supplicia, quae antehac improbis intulisti! Quanto vero plus apprehendenda sunt futura, quae reprobis tanto beneficio abutentibus in magnum extremi iudicii diem reservasti! O! Non sum ego de numero, Deus meus!

Non est in conscientia mea, quod absconderim voluntarie quasi homo peccatum meum; aut celaverim in sinu meo iniquitatem meam, quam non ex integro confessus sum. Verumtamen delicta quis intelligit? si congrue, & ad obtinendam indulgentiam sufficienter poenituerim: si forte defectus aliquis à me ignoratus remissioni non obstiterit, tu scis. Quamobrem ab occultis meis munda me, Domine.

TO „ Quis digne tantum mysterium celebrare „ poterit, nisi tu Deus omnipotens offerentem „ feceris dignum? Scio Domine, & verè scio; „ atque id ipsum tuae pietati confiteor, quia „ non sum ego dignus propter nimia peccata „ mea, & negligentias meas. Sed etiam scio, & „ veraciter in toto corde credo, & ore confi- „ teor, quia tu potes me facere dignum, qui „ solus potes facere mundum de immundo „ conceptum semine, & de peccatoribus justos „ & sanctos.

Excita potentiam hanc tuam Domine; quia per eam te rogo, ut me peccatorem doceas, quomodo dignè possim accedere ad mensam tuam, & qualem præmittere dispositionem, ut ex ea merear haurire salutem & vitam.

Suffecerint indignitates, siue impietates illæ, quas Judæi & Tortores exercuerunt in te, quando passibilis eras. Nunc verò sedenti ad dexteram Patris, Regi sæculorum immortalis omnis honor & gloria reddenda est ab iis, quos vocatione sancta tua dignatus es, ut recumbant ad mensam tuam in regno tuo, quod est Ecclesia.

Vide ergo si via iniquitatis in me est, ut à me removeas eam. Illumina tenebras meas, ne quando obdormiam in morte, & præventus ab adventu tuo, cum fatuis audiam virginibus: Nescio vos. Nunc, nunc Loquere Domine, quia audit servus tuus.



MAGISTER DOCET

Quo pacto quis fiat dignus participatione Mensæ Domini.

DOCUMENTUM XIV.

*Quod in timore & tremore semper
vivendum sit.*

REGULA I.

Eccl. 2.

Qui timent Deum preparabunt corda sua, & in conspectu illius sanctificabunt animas suas: His verbis aperte Sapiens innuit Timorem instar stimuli hominem adigere, ut vigilanter & sollicitè curret quomodo se Deo dignum exhibeat. *Ad quem (ait) respiciam, nisi ad pauperculum & contritum spiritu, & timentem ad sermones meos?* Beneplacitum est ei super timentes eum, & ponet in eis spiritum suum. B. Gertrudis audito Concionatore efficaciter differente de Justitia Dei, concepit horrorem & timorem ei similem quo te modo concussus sensisti: ideò vix audebat accedere ad Sacramentum Corporis Christi. Ipse verò ad ejus consolationem ostendit ei justitiam misericordia circumdatam & illius circumfusam deliciis: Tu ergo

Infra.

piet. l. 3.

c. 18.

ergo si cupis effugere rigores justitiæ; & suavitatem sentire misericordiæ; diligenter attende & observa Documentū duplex Apostoli. Unum est generale concernens directionem humanæ vitæ ex integro, sub his verbis: *Cum timore & tremore vestram salutem operamini.* Alterum speciale concernens usum Panis vitæ sub istis: *Probet autem seipsum homo; & sic de pane illo edat.* Philip. 2
1. Cor. 11

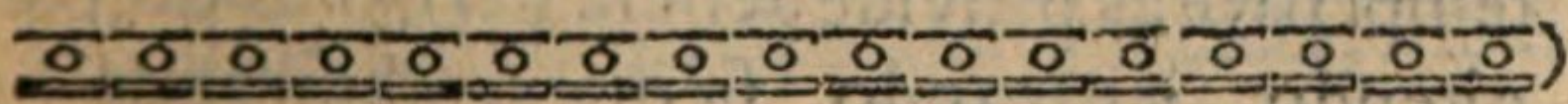
Quod ad Primum attinet: Ecclesia in Spiritu sancto congregata penetravit intentum Apostoli sub hoc textu, & velut interpretem ejus agens, seriò admonet omnes fideles; *Ut in auxilio Dei firmissimam spem collocent & reponant:* Trid. sess
6. 6. 13. *qui verò se stare existimant, videant ne cadant, & cum timore ac tremore salutem suam operentur in laboribus, in vigiliis, in eleëmofynis, in orationibus, & oblationibus, in jejuniis, in castitate:* Unde liquet quod perfectus Timor; præter horrorem & fugam peccati, exigat à quolibet Christiano accuratissimum, vigilantissimum, ardentissimumque studium negotii salutis; quo nulum urgentius. Dico accuratissimum; ut virtutum operibus indefinenter intendens, faciat bonum, inquiret pacem & persequatur eam. Dico vigilantissimum; ut bonum faciens non deficiat, imò benefaciendi occasionem nullam prætermittat; ne quando obdormiens, diabolo zizania seminanti locum donet. Dico ardentissimum; ut concupiscentias, Bono se salutis opposcentes, acriter expugnet, domet, crucifigat

cifigat; impedimenta quælibet amoliatur; apprehendat disciplinam ne quando pereat de via iusta; quia regnum cœlorum vim patitur, & violenti rapiunt illud. Hæc igitur est ad dignam Communionem Præparatio generalis. Nec enim dimidia hora sufficere debet ad illam (ex iusto sensu Philippi Nerei) sed totius vitæ decursus est necessarius.

Christus Dominus propositum Eucharistiæ (undè salus hauritur) instituendæ publicare incipiens, ab illo eodem verbo *Operamini*, quo supra Paulus utitur, exorsus est; ut auditores ab inertia revocaret ad laborem, & salutis propriæ sollicitandæ studium eis imprimeret. Nam immediatè ante paverat quinque millia hominum ex pauculis panibus. Quo miraculo permoti, & proprii commodi sensu magis quàm fidei vel devotionis affectu adducti, quæsierunt Dominum, & adhæserunt ei. Quâ quidem occasione usus, cœpit differere de genere cibi altero, qui purè spiritualis esset & ad æternam salutem consequendam summè necessarius: sed labore, sed obsequio, sed vigilia & oratione promerendus. *Amen, amen dico vobis: (inquit) Quæritis me, non quia vidistis signa, quasi creditur doctrinæ meæ. sed quia manducastis ex panibus & saturati estis; quasi rursus à me sine ullo vestro labore vel sollicitudine saturandi ac nutriendi. Non sic amici mei, non sic.*

Cogitandum namque nobis est de cibo,
qui

qui 1. quidem substantiæ spirituali animæ conveniat: 2. qui in sudore vultus conficiendus seu comparandus sit: 3. qui in vitam æternam nutriat. Igitur *Operamini non cibum qui perit, in os intrat, in ventrem vadit, & in secessum emittitur post digestionem & corruptionem sui: Sed qui permanet in vitam æternam; quem Filius hominis dabit vobis.* Quanam (precor) operatione, quo studio vel labore comparandus est ac edendus panis iste? Dicat Apostolus; & istud sit alterum Documentum speciale concernens usum & esum panis vitæ: *Probet autem, inquit, seipsum homo; & sic de pane illo edat.* De hac probatione jam dicendum.



DOCUMENTUM XV.

*Communioni præmittenda Pænitentia,
& exercitia Pietatis.*

REGULA II.

QUæ ad edendum Agnum Paschalem fiebat ab Hebræis preparatio, erat tempestiva satis & provida. Nam *decima die mensis* Exod. 12 ab unoquoque debebat Agnus assumi per familias & domos; & per quatuor dies servari usque ad quartam decimam diem: necnon exactè per singulas corporis partes observari, ne

fortè debilis aut morbidus esset; quoniam esse debebat sine macula, masculus anniculus: ac tum immolabatur ad vesperam, & edebatur ab universa multitudine filiorum Israël.

Proficiant ex hoc apparatu Christiani: proficiant & discant 1. Per exactam observationem decem Præceptorum Decalogi quotidie præparari; in cuius rei figuram, Manna tabulis Legis in arca fœderis jungebatur. 2. Mortificationem quinque sensuum naturalium iudicari quoque necessariam; nam & ille Cœnâ magnâ sese indignum reddidit, qui bobus quos emerat pascendis sese applicuit. 3. Specialem præparationem Eucharistiæ præmittendam, tempestivè ac providè debere fieri, orando, poenitendo, jejunando, sicque sanctificando se. Ioan. 11. Si enim Judæi vervecinum & umbratile Pascha comesturi multis ante diebus concederent Jerusalem, orationis & diligentioris purgationis gratia; quanto diligentius Christiani se præparent, comesturi suum?

Noë in Arcæ fabrica per annos centum laboravit, in qua paucæ, id est octo animæ salvæ factæ sunt per aquam. David etiam longo annorum decursu intendit præparandis (ante suam mortem) impensis necessariis ad ædificandam domum Domino. Quicquid interim aut temporis impenderat, aut divitiarum congregaverat, id tandem visum est modicum respectu operis intenti. Opus grande, inquit: Non enim homini præpara-

ter habitatio, sed Deo. Quid unquam possit nimis, immò quid unquam satis præstari possit ad præparandum habitaculum dignum Deo?

Illustrissima Heroïna Marguarita Regis Hungariæ filia, jejunare consueverat in aqua & pane pridie Communionis. Deinde noctem transigebat insomnem in oratione continua. In ipso Communionis actu, tota perfunde-
batur lachrymis, & in altum extra se sublevari conspiciebatur, mortuæ quam viventi similior. Percepta Communione, lintheamen extensum ante facies aliorum communicantium propriis manibus sustentabat, ut facilius sibi liceret atque diutius oculos intendere in hostiam sanctam. Residuum diei ex integro dicebat orationibus, ad usque vesperam: qua facta, modicum cibi sumebat.

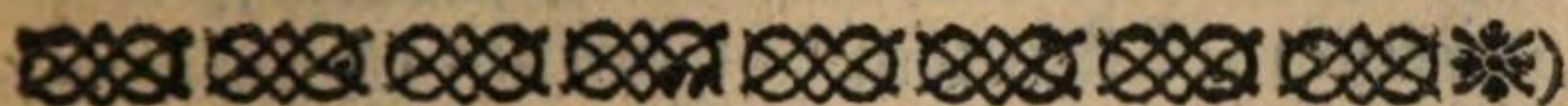
Quod ad nos spectat; non prolixæ nobis orationes, non supererogatoria ieiunia, vel laboriosæ, vigiliæ indicuntur; multò minùs Davidici Psalterii recitatio, quam Celestinus 8. PP. præmitti curabat sacrificio, antiphonatim in publico faciendam: Id autem ut minimum à nobis & nostrum singulis Deus caveri vult diligentissimè; *Ne quis absque reverentia & sanctitate ad Sacramentum unquam accedat. Quare communicare volenti revocandum est in memoriam* (ait Synodus Tridentina) *præceptum Apostoli: Probet seipsum homo. Ecclesiastica autem consuetudo declarat, eam probationem necessariam esse, ut*
nullus

Baron.
An. 432.

Tred. sess
23. c. 7.

nullus sibi conscius mortalis peccati (quantumvis sibi contritus videatur) absque præmissa Sacramentali confessione ad sacram Eucharistiam accedere debeat: Quod à Christianis omnibus, etiam ab iis Sacerdotibus quibus ex officio incubuerit celebrare, sancta Synodus perpetuo servandum esse decrevit; modò non desit illis copia Confessoris. Quod si necessitate urgente, Sacerdos absque prævia Confessione celebraverit, quamprimum confiteatur.

Jam verò qui lotus est ab omni noxa lethali; quid superest nisi ut pedes, hoc est affectiones animæ suæ lavet, quibus terram tangit, unde pulverem contrahit & nonnihil inficitur: prout verbo simul & exemplo docuit discipulos suos Dominus, dum lavit pedes eorum ante institutionem & sumptionem tam S. Sacramenti? Quid tale fecit in Thabor ostensurus eis gloriam suam? An quia majoris refert se ad Eucharistiam preparare, quam ad mortem quæ janua est per quam intratur ad gloriam? Si quid enim inquinamenti superfuerit ab obitu, si quid offensæ venialis introitum regni remoretur, Purgatorius ignis in promptu est, qui expiet. Non sic quando ad Eucharistiam acceditur: adeoque Purgatorii defectum per actus fervidæ charitatis, aliarumque virtutum suppleri congruit, ut omni noxa quantumlibet exigua sic abolita, purius uniri possit anima Deo suo & Salvatori: nam pilus umbram facit, ut habet parva nia, & minimus nævus à divina dissonat puritate.



DOCUMENTUM XVI.

Probatio mortificativa vitiorum, quâ communicans fiat digna victima & esca Christi.

REGULA III.

QUAMVIS jam explicata probatio (quæ in exemptione ab omni culpa mortali consistit) absolutè sufficiat, & de præcepto requiratur ad sanctè ac fructuosè communicandum: nihilominùs consulta est exactior, quæ omne vitium exterminet, omnem vitiosam inclinationem ad peccandum proscribat, ut ut potest.

Agnus Eucharisticus, Agnus est immaculatus qui tollit peccata mundi: quem quisquis intendit immolare, aut edere, operæ pretium est ut seipsum priùs immolare contendat, & se tum in victimam, tum in escam ei offerre quem immolat & edit. *Tunc enim verè pro nobis*, ait L. 4. Dis Gregorius Magnus, *hostia erit Deo, cum nosipsos* log. c. 19. *hostiam fecerimus*: Hæc cogitatio sit nobis stimulus pungens & impellens ad eam probationem, de qua nunc agimus.

Primò notum sit cuivis, quod nos ipsi cibus Christi sumus; & ita quidem edimus corpus
ejus

ejus, ut tamen convertamur in eum per ejus virtutem. Est autem ea ciborum ratio, ut vel à condiendi, vel ascindendi absonii Magistris probentur; atque an benè conditi, an verò insuli ac insipidi sint, prius examinentur. Quocirca *Vosmetipsos tentate* (inquit) *si estis in fide, ipsi vos probate*; ne sitis insipidi, ne tepidi, ne amari; ne dum in me trajiciendi estis, incipiam evomere vos ex ore meo.

Secundò, notum sit cuivis quod ita cibus Christi sumus, ut & victima simus, per cordis contritionem & corporis mortificationem immolanda, in honorem & memoriam Dominicæ Passionis. Nulla verò victima acceptabilis est Deo, quæ prius probata non sit & inventa sine vitio. Hinc ita lege cautum est: *Homo qui obtulerit victimam, omnis macula non erit in eo quod offeret. Si cecum fuerit, si fractum, si cicatricem habens, si pabulas aut scabiem aut impetiginem, non offeretis ea super altare Domini. Idcirco cum sacerdotibus Legis acriter expostulabat* *Malach. 2.* *dicens: Ad vos, ô Sacerdotes qui despicitis nomen meum, &c. in eo quod dicitis, mensa Domini despecta est. Si offeratis cecum ad immolandum; nonne malum est? si offeratis claudum & languidum; nonne malum est?*

Quamobrem accessurus ad altare, opus suum probet unusquisque: sollicitè discutiat conscientiam suam; nemo se palpet; nemo sibi blandiatur aut parcat. Videat autem an non
 fortè

fortè sit cæcus, & veritatis luce destitutus: An non claudus & languidus in via virtutis: An non gibbosus instar cameli, & arrogantia fastu plenus: An non scabie ac impetigine inspersus, & proclivis ad vitia que carnem maculent: An non fractus pede vel manu, seu affectu vel actione distortus? An non cicatricem habens, seu addictus detractioni, quæ vulnus infert non de facili mitigabile; denique si alio vitio laborans qui mores difformet.

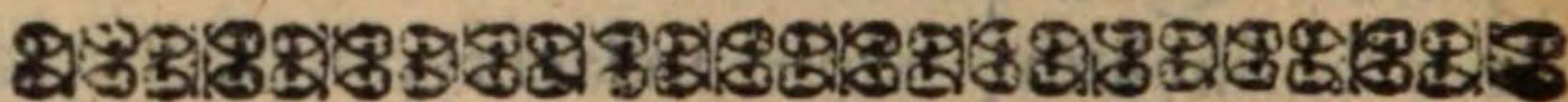
De venerabili viro Cassio Narniensi Episcopo refert Gregorius Magnus, apud Baro-
nium: Quod quotidianum offerre consueve-
rat sacrificium, seque in lachrymis inter ipsa
sacrificiorum arcana mactabat, hoc est im-
molabat: Cui per cujusdam Presbyteri visio-
nem ita præceptum fuit: *Age quod agis: operare
quod operaris: non cesset pes tuus, non cesset manus
tua.* Deinde sic subjunctum: Natali Aposto-
lorum venies ad me, & retribuam tibi merce-
dem tuam. Qui post annos septem, ipso nata-
litio Apostolorum die, cum Missarum solemnia
peregisset & mysteria sacrae Communionis ac-
cepisset, è corpore exilivit.

Baron.
An. Chr.
558.

Dicebat Dominus ad populum se sequen-
tem (ut supra) *Operamini non cibum qui perit, sed
qui permanet.* Similiter huic Episcopo seipsum
(antequam immolaret) immolanti reperebat:
Operare quod operaris: operam propriae probatio-
nis ac diligentiam in probando se atque immo-
lando commendans. Nec enim sufficit quod

non indignè manducetur panis Christi, cùm nec munducari conveniat otiosè; quod tamen facere convincuntur illi, qui se negligunt præparare per exercitia devotæ mortificationis; quæ commendat Apostolus. Cùm enim in medium adduxisset promissiones Dei de habitando in hominibus velut in templis suis, & de recipiendo eos ad se; subdit per modum conclusionis: *Has igitur habentes promissiones charissimi, mundemus nos ab omni inquinamento carnis ac spiritus; perficientes sanctificationem in timore Dei. De qua perfectione sit altera Regula.*

2. Cor. 6
& 7.



DOCUMENTUM XVII.

Omnimodam sanctitatem decere Communicantes

REGULA IV.

S Amuel reducere parans arcam Domini in Gabaa, ait ad universam domum Israël: *Si in toto corde vestro revertimini ad Dominum, auferre Deos alienos de medio vestri, & preparate corda vestra Domino, & servite ei soli. Rex David similiter: Cernitis quod Dominus Deus vester vobiscum sit. Præbete igitur corda vestra, & animas vestras, ut quærat is Dominum Deum vestrum, & consurgite & adificate sanctuarium Domino Deo; ut introdu-*

1. Reg. 7.

1. Paral.

22.

catur arca fœderis Domini in domum qua edificatur nomini Domini.

Si cum tanta præparatione debuit excipi umbra sancta : quid fiet de Corpore quod re ipsa sanctum est per naturam, & origo sanctitatis, ac Sanctum Sanctorum ? Nulla certè præparatio potest esse tam exacta, quæ non possit convinci minùs habere : nulla tam perfecta sanctitas, quæ crescere meritò non debeat, ubi opus est illud excipere. Sacerdos proprius accedens ad sacrificium abluit extremitates digitorum, velut à minutissimis quibusque peccatis amplius lavari desiderans.

Dominus venturus olim ad Moysen in caligine nubis, ut populus audiret eum loquentem, sic mandavit : *Vade ad populum & sanctifica illos hodiè & cras, laventque vestimenta sua, & sint parati in diem tertium: in die enim tertia descendet Dominus coram omni plebe super montem Sinai.* Infrà : *Sacerdotes quoque qui accedunt ad Dominum, sanctificentur, ne percutiat eos.* Rursus apud Joannem appropinquante Paschate Judæorum, *Ascendebant multi Ierosolymam ante Pascha, ut sanctificarent seipsos.* Sed hæc sanctificatio erat ferè exterior, in corporis præsertim & vestimentorum lotionem, ac nonnullis aliis ceremoniis consistens.

Exod. 19

Joan. 12.

Christianorum sanctitas esse debet interna, & animæ veraciter inhærens. Hæc enim lavanda, hæc ornanda, hæc perficienda est in sancti-

a. 2. q. 81 sanctitate. Est autem *Sanctitas*, Divo Tho-
a. 8. *mæ, immaculata munditia* : Divo Dionysio A-
L. Divin *reopagitæ, Ab omni scelere libera, perfectaque,*
Nom. c. 2 *& omni ex parte incontaminata puritas.* Cui
 definitioni respondet Græca vox ἄγος;
 quasi sine terra, seu sine mixtura ullius ter-
 terrenæ affectionis. Nam sicut argentum nul-
 lo modo purum esse censetur, si plumbo vel
 scoria sit mixtum: sic nec anima reputabitur
 sancta, si terreni adhuc hominis imaginem aut
 imaginis aliquod lineamentum portet; adeo-
 que nec satis digna erit, quæ cœlestis hominis
 imagine signetur, & fiat velut alter Christus.

Profectò ut ad Eucharistiam exoptandam ac
 promerendâ Dominus omnes permoveret effi-
 caciter istis verbis: *Operamini non cibum qui perit,*
sed qui permanet in vitam æternam; quem Filius ho-
minis dabit vobis: Hanc unam rationem attulit:
Hunc enim Pater signavit Deus: indicare volens
 hac causali, quod sicut ipse est sigillum Patris
 æterni, & figura substantiæ, & imago bonita-
 tis illius: ita is qui eum sub hoc pane vitæ reci-
 pit, debet impressam in se divinæ bonitatis &
 sanctitatis formam explicare ac præferre.

In sermone Cœnæ sic oravit Patrem pro
Joan. 17. *Electis suis: Sanctifica eos in veritate*: Porro ve-
 ræ sanctitatis exemplar eis exhibuit semetip-
 sum, dicens: *Ego pro eis sanctifico meipsum, ut sint*
& ipsi sanctificati in veritate. Ut autem eam illis
Hebr. 13 promereretur, & sanctificaret per suum sanguinem
populum, extra portam passus est: ut verò meri-

tum suæ passionis eis applicaretur ad sanctificationem, Baptismum instituit, *mundans eos lavacro aquæ in verbo vitæ; ut exhiberet sibi gloriosam Ecclesiam, non habentem maculam aut rugam aut aliquid huiusmodi: sed ut sit sancta et immaculata.* Ephes. 5.

Quod si quis post Baptismum (pro fragilitatis humanæ conditione) peccet & excidat à sanctitate, rursus alium Baptismum flaminis habet in promptu, dico pœnitentiam, & Pœnitentiæ Sacramentum, quo restituatur sanctitati. Hic est fons patens omnibus iis qui per fidem sunt Domestici Dei & Cives Sanctorum, in ablutionem peccatorum. Denique perfici debet sanctificatio per usum Eucharistiæ, in timore Dei; sollicitius advigilando, tum ne quid obsistat spiritui gratiæ sanctificantis, tum ut ejus instinctum unusquisque sequatur per opera virtutum; ad continuum incrementum sanctificationis; quatenus & ipsi perfecti fiant, sicut Pater eorum cœlestis perfectus est.

De Sanctitate illa, & omni ex parte incontaminata puritate ad Eucharistiam percipiendam, nullum Dominus præceptum dedit, parcens nobis; contentus ea vulgari (de qua superius ex Tridentino) quæ mortale peccatum excludit; cum veniale absolute non repugnet Sacramentali gratiæ sanctificanti. Panis vitæ vitam supponit, quam nutriat, augeat, perficiat in edente; & author sanctitatis non nisi sanctè excipiendus est; ut qui sanctus est, sanctificetur adhuc.



DOCUMENTUM XVIII.

*Sacrificialis Panis exemplo monstratur,
qualiter fiat necessaria Preparatio ad
Eucharistiam.*

REGULA V.

Quisquis est peccator & immundus, audiat
quo pacto sibi viam parare debeat ad san-
ctitatem, illamque sibi saltem comparare, quæ
necessaria est, & sufficiens esse possit: nimirum
imitando artem humanam, quæ materiam ad
sacrificium parat.

HERD. TH
opuscul. 38
c. 26.

Sicut enim Grana frumenti arte humana
gradatim proficiunt ad complementum panis;
sic anima peccatrix proficit ad bonum statum,
in quo licenter accipiat Corpus Dominicum.

1. Grana sunt dura: & de peccatoribus dicitur:
Jer. 9. *Induraverunt facies suas super petram, noluerunt
reverti.* 2. Grana furfure sunt operta: *Et ipsi*
Psalm. 71. *operti sunt iniquitate & impietate sua.* 3. Grana
dividuntur ab invicem, priusquam reducantur
in statum hostiæ consecrandæ: ita divisum est
Osee. 10. *cor eorum*, cum non habeant spiritum charita-
tis, qua cum Deo, cum proximo, secumque
concordent.

Quid

Quid opus facto, ut ipsi redigantur ad eum statum, in quo victimæ & escæ fiant altari divino, & mensâ dignæ? Quid fit de tritico? Nónne molâ teritur ut solvatur ejus durities? Nónne cribratur, ut excusso furfure appareat mundities? Nónne aquâ pinsitur, pasta verò igne solidatur, ut exinde fiant panes. Vade & tu Peccator, fac similiter.

1. *Tolle molam, & mole farinam:* Dei misericordiam attende quæ magna est super te, & est nunc in continuò motu tanquam mola superior. Justitiam simul attende, quæ modò quiescit & jacet, post hanc vitam elevanda ut potenter agat: nam tunc non parceret oculus ejus, neque miserebitur. Ictum cave, quia super quem lapis iste ceciderit, conteret eum. Job utriusque consideratione commotus, hinc misericordiæ condonantis; illinc justitiæ punientis, dicebat: *Deus mollivit cor meum, & omnipotens contraxavit me.* Sic molitum & inter utramque molam contritum cor atque humiliatum, est sacrificium Deo dignum. Bernardus Abbas fratrem sibi subditum aliquando communione privavit ob culpam sibi notam. Frater autem timens ab aliis notari, præsumpsit ad sacram mensam accedere cum aliis. Nec ei Vir sanctus recusavit Communionem, ne publicè confunderet: sed orabat in abscondito Deum, ut de temerario illo fratre disponderet in bonum. Factum igitur est, ut hostiam sanctam
S deglutire

Iso 47.

Job. 43.

Vit. S.
Bern. l. 2.

deglutire non quiverit; donec eam privatim Abbati commonstrans, culpam suam cum lachrymis confessus sit. Vide ergo bonitatem & severitatem Dei, ut eum timeas & diligas.

Amos. 9

2. *Ecce ego mundabo & concutiam domum Israël, sicut concutitur triticum in cribro: Sic olim Deus præmonuit per Prophetam. Arripe & tu cribrum confessionis quo furfur excutias; quoniam ubi confessio, ibi pulchritudo in conspectu Dei est; testimonium perhibente Psalmista: cui*

Psal. 95.

concors quidam, ita consulit: Ama confessionem, si affectas decorem. Ecce contriti sunt inimici nostri, dicebat Judas, & fratres ejus: Ascendamus nunc

1. Mach.

4.

mundare sancta & renovare. Porro licet Confessio de peccatis mortalibus sufficiat manducaturis hunc panem: si quis tamen etiam venialium pulveres excutiat, id Deus optat, cui placeat innocens manibus & mundo corde. Et utinam eam diligentiam adhibeat in hac re, qualem Dominus commendabat Mechtildis servæ suæ, sic eam instruens: Cùm me introducere paras in hospitium cordis tui, observa ne quid in eo sit indecorum, infectum, aut fractum. Observa te ad Orientem, ne fortè negligenter exolueris actiones cultus mei. Observa ad Meridiem, si profeceris ex doctrina & exemplis Sanctorum, præsertim Genetricis meæ Magistræ tuæ. Observa ad Occidentem, ut videas quantum defeceris in humilitate, obedientia,

tia, patientia, paupertate; in observantia Regulæ & Statutorum. Observa ad Aquilonem, si Ecclesiæ meæ præceptis obtemperans, si proximis tuis compatiens in malo, congaudens in bono fueris. Quidquid uspiam labis deprehenderis, stude ut protinus repares per pœnitentiam & satisfactionem, quoniam *si quis emundaverit se ab istis, erit vas in honorem sanctificatum* 2. Tim. 2 & utile Domino, ad opus bonum paratum. Hæc igitur sanctificatio præcedat Sacramentum, ut usu suo operetur subsequenter.

3. *Accelera, tria sata simila commisce, & fac sub-* Gen. 18.
cinericios panes. Ita Abraham ad Sarai uxorem suam volens excipere hospites Angelos. Ipse, interitum ad armentum cucurrit, & tulit inde vitulum tenerrimum, & optimum, & coxit, & posuit coram eis. Istud est tertium requisitum ad panem, qui sit idoneus sacrificio. Qui comedere parat vitulum saginatum in mensa Dei, tria prius sata farinæ commisceat, & in panem (igne coquendo) solidet. Trino hominum statui debemus charitatem, Superioribus, Æqualibus, & Subditis: eo enim igne consolidati, *unus panis & unum corpus multi sumus*, qui de uno pane & vino participamus, quoniam ille ex multis granis coalescit, & istud ex acinis multis confluit. Nec coqui profectò, nec digeri potest Eucharisticus Panis, nisi ad ignem fraternæ charitatis. Idcirco primævi fideles mutuis exhortationibus, exemplis, orationibus invicem incendebant

ante Communionem. Væ iis qui nuptiali charitatis habitu nudati audent accumbere : de quo aliàs ex professo dicturus sum.

Discipulus inter Spem & Metum vacillans; an rarò vel sæpè communicandum sibi sit? Inquirat à Magistro.

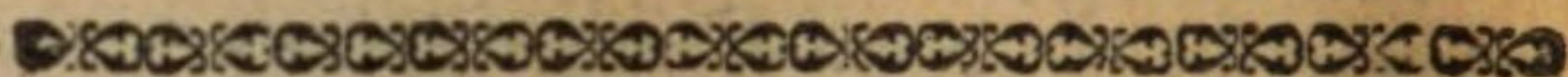
IN *judiciis tuis super speravi Domine ; sicut servus tuus David.* Illa ipsa sunt quæ modò spem meam erigunt , & majorem de tua misericordia fiduciam ingerunt. Quantum enim capio, quantum sapio ; ideò nos terres minis , ut securos reddas : ideò percutis ut sanes : ideò pulsas , ut aperiatur tibi : ideò timorem ac terrorem immittis , ut spiritum suscites charitatis , & nos excites ad ita tibi serviendum in timore, ut tamen exultemus etiam tibi cum tremore.

Verè cognovi Domine , quia æquitas judiciorum tua, & confiteor in veritate quia non possum humiliari nimis coram Majestate tua sub Eucharistico velo latitante. Horror est intendere in eam ; sed horror honoris , & tremor amoris. Neutrum auferas de corde meo usquequaque. Sit in eo timor ; sed filialis qui sit fructus amoris , quo lætificatur animus. Sit in eo gaudium & exultatio ; sed temperetur timore quo suam sentiat & recognoscat servitutem.

Volo cum gratia tua meipsum semper deprimere per horrorem & apprehensionem justitiæ. Sed rursus ad meam consolationem imploro viscera misericordiæ; ut exindè conceptâ lætitiâ cordis, perseveranter accedam ad te, cum ea fiducia, quam ingerunt mihi toties iteratæ paternæ invitationes tuæ. O si quotidie ausim! ô si saltem semel sub octiduum! Misericordia tua me attrahit; justitia retrahit.

Vereor ne elongem me à te, & peream, si non accessero: vereor, ne judicium meum inveniam, si fecero. Intueor abyssum iniquitatis meæ; & timeo: intueor abyssum immensæ pietatis tuæ; & spero. Caro me infirma præpedit: dulcedo charitatis allicit: necessitas mea me premit; & utilitas quam prætendo si te recipiam, urget ut faciam.

Inter angustias deprehensus, quid eligam, ignorans; an sæpè mihi communicandum sit an rarò? ad te recurro, Magister optime; rogans ut digneris exponere quid sentias, & sic me desuper instructum, in pace dimittas.



DOCUMENTUM XIX.

*Vtrum rarò , an sæpè communicandum
Magister enunniat, quid sit con-
sultius?*

Optima propositio, viam aperiens ad fusè
disserendum quid hac in re liceat, aut ex-
pediat? Plurimæ animæ timoratae easdem du-
bietates passæ sunt. Quinimmò tantopere ti-
mor invaluit super & inter Patres Anacho-
retas, ut eorum non pauci distulerint Com-
munionem ad annos duos; aliqui ad unum.
Multos vicissim induxit devotio ad communi-
candum frequentius; quosdam mensibus sin-
gulis; singulis Dominicis alios; etiam nonnul-
los diebus singulis. Vix enim potest certa Re-
gula statui. Quoties autem & quando quis ac-
cedere liberè possit aut debeat, ex subjectis ob-
servationibus utcumque colligat.

1. Extra omnem controversiam est, Eucha-
ristiæ Sacramentum semper prærequirere con-
gruam in subjecto recipiente dispositionem,
quoniam qui manducat & bibit indignè, judi-
cium sibi manducat & bibit. *Perfectorum autem
est solidus cibus:* ait Paulus: Quis enim ille sit, di-
gito monstrat Ambrosius: *Esca solidior est Corpus
Christi.* Addit: *Nemo cibum accipit Christi, nisi fue-
rit ante sanatus.*

Hebr. 5.

L. 9. in
Luc.

2. Attendi debet status animarum, ut vel sæpius admittantur, vel rarius ad mensam Dominicam. Nam etsi quilibet Christianus (in statu gratiæ) sit suo modo perfectus, tanquam imagini Dei conformis: nihilominus habet hæc sanctitas atque perfectio suos gradus, quos sic distinguit Bonaventura. Si quis videat se esse in statu Ecclesiæ primitivæ; laudandum est quotidie communicare. Si autem in statu Ecclesiæ finalis, utpotè frigidum & tardum; laudandum est quod rarò. Si autem in medio statu; debet se medio modo habere, & aliquando debet cessare, ut discat revereri; aliquando accedere, ut inflammetur amore, quia tali hospiti debetur amor & honor: & tunc secundum illam partem, secundum quam se viderit magis proficere, ad illam magis declinet: quod homo solùm experientia discit.

In 4. dist.
12. part.
2. art. 1.

3. Periculosa plenum opus aleæ est Communionem accipi ab eo qui actualem fovet affectum ad aliquod peccatum; esto solùm veniale. Nam etsi veniali non sint obex gratiæ (absolutè loquendo) tamen affectus ille non potest non impedire ejus operationem. Undè Viri Sancti Communionem, quæ fit affectu tali subsistente, reputant indignè factam, adeoque obnoxiam judicio de quo minatur Apostolus. Ita enim Anselmus: Indignè (ait) manducat & bibit, qui vel aliquod grave peccatum; vel multa levia commisit, & non con-

In Com-
mentar.

Ser. 4.
Sacram.

Præpar.
ad Miss.
c. 5.

„ fitetur ea, priusquam ad Communionem ac-
 „ cedat. Ita Doctor illuminatus Thauleus:
 „ Multi cum venialibus culpis tepidè acce-
 „ dunt, & ideò nihil reportant gratiæ: quippè
 „ quia ob multa magnaque ipsorum impedi-
 „ menta, nullus patet ad eos accessus; sicque
 „ vani ac dissoluti, inanes & frigidi perleve-
 „ rant, nec aliquem referunt fructum, immò
 „ deficiunt potius, & frequenter in gravia pec-
 „ cata collabuntur. Ita Seraphicus etiam Do-
 „ ctor: Licet huiusmodi peccata non occidant
 „ animam; tamen reddunt hominem tepidum,
 „ gravem, obnubilatum, & ineptum ad cele-
 „ brandum; nisi pulveres & stipulæ venialium
 „ per afflatum spiritus, & flammam charitatis
 „ ventilentur & consumantur. Subdit: Ideò
 „ cave, ne nimis tepidus & inordinatus acce-
 „ das, & inconsideratus; quia indignè sumis, si
 „ non accedis reverenter, circumspectè, &
 „ consideratè.

L. 2. Ep.
38.

Hinc est quod S. Franciscus Sales octiduam
 communionem permitti tantùm, iis volebat,
 qui 1. quidem exempti forent à mortali: 2.
 nullum foverent secretum affectum ad veniale:
 3. esurirent hunc cibum salutarem. Consule-
 bat autem fieri solam mensuram; confitendo
 nihilominus hebdomadatim; nisi quis æquali
 fervore feratur ad mortificationem suarum
 passionum, sicut ad communionem. Quid enim
 æquius, quàm ut paretur Domino via, rectæ
 fiat

fiant semitæ, ne quid remoretur adventum ejus, ne qua radix germinans impediatur operationem spiritus Dei? Quod Franciscus Sales A-Relig
Min. 109 consulebat, hoc Elzearius Ariani Comes eodem Dei spiritu instructus observari faciebat à suis Domesticis; jubens singulos confiteri per singulas hebdomadas semel; communicare per menses.

Nihilominus, quandoquidem audire velis quid sentiam; operæ pretium est exponere distinctius. 1. Quid liceat? Quid expediat magis?

Quod sit liberum communicare frequenter, aut raro.

DIixerit aliquis; non quotidie accipiendam Eucharistiam; quoniam eligendi sunt dies, quibus purius homo continentiusq; vivat, quo ad tantum Sacramentum dignius accedat. Alius contra: Imò si peccata tanta non sint ut excommunicandus quisquam judicetur, non se debet à quotidiana medicina Domini Corporis separare. Hanc licet rectè dirimit is qui proponit Augustinus monens ut omnes in Christi Ep. 118.
c. 3. pace permaneant: faciat autem unusquisque quod secundum suam fidem piè credit esse faciendum. Nullus enim eorum exhonorat Corpus & Sanguinem Domini, si saluberrimum Sacramentum certatim honorare contendunt. Nam & ille honorando non audet quotidie sumere; & ille honorando non audet ullo die prætermittere.

Agitur tantum de munditia conscientiae, quando agitur de Communione, quoniam illa sufficit; & quisquiseam secum defert, audenter & frequenter accedat, si libet, quoniam licet; nunquam verò, si deest. Cibus quantumlibet bonus, si reluctante stomacho sumitur, aut in malè sanum trajicitur, plus nocet quam proficit. Contemptum solum non vult cibus iste, sicut nec manna fastidium. Eucharistia cibus est Medicinalis tum præservativus pro animabus benè constitutis: tum Curativus pro infirmis ac morbidis, dummodò suam ex eo quærant sanitatem. Agnus edebatur quidem in Ægypto; sed non nisi ab iis qui parati erant exire, cœpis & ollis renuntiare, & proficisci ad terram promissionis. Agnus Dei, & ipse peccatoribus datur; sed iis qui suas sordes abluunt, qui ultra consentire peccatis abnuunt; qui delicias carnis & mundi fastidiunt. Hac posita dispositione, liberè accedant qui devotionis zelo trahuntur: recedant qui timoris aut reverentiæ vinculo retrahuntur. Neuter non benè faciet; quia neutrius finis non est bonus sive in communicando, sive in omittendo. Zacheus excepit Dominum gaudens in domum suam: Centurio se dixit indignum ut intraret in suam: & uterque meruit benedictionem Dominicam.

Infin.

Piet. 13.

c. 18. &

38.

Amica Dei Gertrudis virgo, videns unam
 è suis sororibus ad sacrum Convivium accede-

re

re non audentem, id adscripsit tepiditati, æquo animo non ferens. Sed Christus ipsam suaviter arguit, dicens, sibi deberi honorem æquè ac amorem. Cùm autem non ex æquo semper concurrant hi affectus in una & eadem anima: si quæ de uno plus habet, supplet defectum alterius quæ minus habet. Cùm aliàs nec ipsa præ nimia debilitate communicare valeret, & interim ægrè pateretur communione privari; consolationis divinæ lenimen ei adhibens Christus exposuit; quod quemadmodum Sponsus variis ciborum ferculis satiatus, plus delectetur quiescere in dilectæ sinu, quam cum ea diutius accumbere: sic ipse plus cōcipiebat oblectationis ex ea, videns eam abstinere ex discretione à communicando tunc, quàm si re ipsa communicasset. Quia nimirum quot eodem die desideria pia conceperat, quot orationes fuderat, quot actus virtutum ad parandum se Communioni produxerat; tot ipsi Domino obtulerat fercula deliciosissima, quibus abundè saturabatur.

Quod sit Consultius communicare frequenter, quàm rarò.

(Cæteris paribus.)

Ecclesiæ Matris Iudicium.

Cuinam in re ambigua fidem adhibere convenit nisi Ecclesiæ, quam Spiritus Sanctus

Trid. sess.
22. c. 6.

Sanctus docet omnia, & cui suggerit omnia quæ Deo placent in veritate. Quid autem (absolute loquendo, & cæteris paribus) censuerit omni tempore consultius circa rem propositam, apparet ex ejus verbis in Synodo Tridentina: *Optaret sancta Synodus, ut in singulis Missis fideles adstantes, non solum spirituali affectu, sed Sacramentali etiam Eucharistia perceptione communicarent; quo ad eos sanctissimi hujus Sacrificii fructus uberius proveniret. Ecce tibi consilium; ecce judicium, & desiderium Matris tuæ. Nec motivum tacuit.*

Act. 2.

Baron.
An. Chr.
57.

Initio nascentis Ecclesiæ, quando fervebat Charitas post missum divinitus Spiritum Sanctum, constat ex testimonio Lucæ fideles quotidie perdurasse unanimiter in templo, & frangentes circa domos, id est domatim seu domesticatim per familias distribuentes panem, sumpsisse cibum cum exultatione & simplicitate cordis. Illud etiam in primis temporibus introductum fuit, ut cum minùs liceret ad sacras synaxes tempore persecutionis in unum sæpè coire; à Sacerdotibus sacratissimas panis Eucharistici particulas Fideles acciperent, easdemque domum deferrent & reverenter asservatas vel quotidie sumerent, vel cum aliqui de vita periclitarentur. Sed & in itinere concessum aliquando fuit secum Eucharistiam ferre quam sumerent, si quod periculum mortis subiret.

Postmodum refrigerante charitate, inter-
missa

missa seu remissa paulatim fuit consuetudo communicandi quotidie, & restricta ad quatuor in hebdomada dies: deindè ad Dominicas & festa: deindè ad quindenae; tum ad menses: rursus ad præcipuas solemnitates Natalis Christi, Paschæ & Pentecostes: ac demùm in Lateranensi Concilio præscribi debuit annua communio sub poena peccati mortalis; idque sub Pascha; quo tempore Paschalis Agnus edebatur ab Hebræis; & Dominus mysticum hunc instituit atque manducavit cum Discipulis suis.

Nónne fuit indignissimum, adeò inter Christianos refriguisse charitatem, ut tali præcepto eos stimulare necessè fuerit? At interim felix illa necessitas quæ cogit ad bonum. *Loth com-* Gen. 19.
pulit Angelos apparentes sibi sub forma hominum *ut diverterent ad eum & comederent*: Et in parabola Evangelica, Paterfamilias parata Cæna magna misit servos suos in plateas & vicos, in vias & sepes, ut quoslibet obvios invitarent, imò & compellerent intrare. In recusantes autem graviter iratus & comminatus est, ut olim *Assuerus* in *Vasthi* Reginam. Tu qui zelo tuæ Esth. 4.
 salutis æstuas, abige ejusmodi negligentiam, abige tarditatem quæ stimulo timoris indigeat, cui stimulus amoris Dei non sufficiat.

Diſtamen Rationis in Fide fundatum.

1. **N**onne juſtum eſt, & rationi atque æquitati conſonum, ut filius adeat aut invitet frequenter Parentem ſuum ad ſe? Nōne ſignum ingrati animi fuerit, id omittere? Certè Beneficiorum Dei tum magnitudo, tum multitudo ſingularis gratitudinis teſtimonia re-poſcunt: nec ullum potentius quàm accipere calicem ſalutaris. Taceo ſpeciales titulos obligationum, quas aliqui contraxerunt erga nonnullos ſeu viventes ſeu mortuos; quibus non poſſint convenientius ſatisfacere, quam ſæpè communicando vel celebrando devotè.

2. Multimodæ infirmitates & ærumnæ quibus obnoxia eſt vita hominis, eum ad quærendam medicinam, & levamen adigunt. Sed & extraordinariæ neceſſitates quæ ſubindè ſuperveniunt, ſpecialis quoque gratiæ ſubſidium exigunt. Quis graviter infirmus non exoptet frequentem viſitationem Medici, aut uſum medicinæ? At Chriſtus Medicus noſter eſt, & Euchariſta medicina eſt infirmorum, via peregrinantium, fortitudo debilium, conſolatio miſerorum, refugium pauperum, lætitia robuſtorum, conſilium ſapientium, adjumentum omnium.

3. Lignum humidum non facile ſiccatur,
niſi

nisi frequenter & diu fiat igni propinquum: sic & animus imbutus humore vitiorum ignem divini amoris non concipiet, nisi applicetur altari, ubi ignis ille semper ardere dignoscitur.

4. Quisquis aëri corrupto ac pestilenti sese exponit, Theriaca, vel alio Præservativo se præmunit. Quid autem magis immundum, & inficiens, quàm aura mundi hujus?

5. Qui prolixam & periculosam aliquam peregrinationem adoritur, ducem quærit. Quis non timeat ab itineribus æternitatis, si Ducem & Comitem sibi non adjungat eum qui est via, veritas, & vita?

6. Ex institutione Dei vita annexa est Communioni: *Et qui manducat me, vivet (inquit) propter me.* Ex quo consequitur quod ille non vivet, qui non manducat. Quis autem rara refectione contentus est, qua corpus alatur? Quanto majori sollicitudine providendum est animæ, ut divinis hujus divini cibi qualitatibus imbuatur. Alioqui verendum est, ne cor arescat ei, qui obliviscitur comedere panem suum.

7. Is exponit se periculo non inveniendi Deum in morte, qui non in toto corde requisiverit eum in vita, quando propè est inquirentibus, atque invocantibus se.

8. Una præcedens Communio est opportunissima ad subsequenter congruè faciendam præparatio; quandoquidem gratia frequenter accepta

Infin.
pict. 1.3^a
c. 26.

accepta plus & plus animam dignificet. Quo spectat Responsum à Domino datum S. Gertrudi, dum ab eo quæsiisset quid amplioris emolumenti sibi contulisset communio frequens, quam rarior alteri? Nonne viro Patricio, dicebat, longè plus accedit honoris ex eo quod Consulatum pluries gesserit, quàm ei qui tantùm semel exercuit? Ita ne dubites abundantiore vitam, gratiam, & gloriam accessuram iis qui sæpè, quàm qui rarò communicaverint, dummodo non obiter aut perfunctoriè, sed ea qua par est id egerint reverentia, & devotione.

9. Ad hæc, quicumque veraciter amat Deum, non potest non ferri in ejus unionem & consortium. Nam veræ amicitiae lex multam cum amico verè dilecto cōmunicationem commendat ac ejus unionem consortiumque desiderat. Hæc enim est ratio quare aliquis amplexatur id quod diligit, quasi sibi volens applicare juxta cor, quod est principium vitæ.

10. Postremo ex comparatione Timoris à Communionem revocantis, & charitatis ad communionem provocantis, necessariò concluditur, quod frequentior illa prævaleat. Quod enim fit ex amore, non potest esse non gratius ac dignius quàm quod procedit ex timore; cùm charitas sit origo seu causa longè sublimior; & via excellentior. Ergo quæ fit ex fiduciali charitatis motivo Communio, longè consultius est opus, quàm ejus per timorem omissio.

Sensa Sanctorum Patrum.

His, aliisque considerationibus moti Doctores approbarunt praxim communicandi frequentius, eamque consuluerunt præ rariori. Ambrosius quotidianis peccatis Eucharistiam tanquam medicinam quotidie adhibendam censuit: *Qui semper, inquit, pecco; semper debeo habere medicinam. Et rursus: Si quotidianus est panis; cur post annum illum sumis? Accipe quotidie, quod quotidie tibi profit. Sic vive, ut quotidie merearis accipere. Qui non meretur quotidie accipere, non meretur post annum.*

L. 4. Sact
c. 6. & l.
1. c. 4.

Cyrillus Alexandrinus: *Nos si vitam æternam consequi volumus, si largitorem immortalitatis habere in nobis desideramus; ad recipiendam benedictionem libenter concurramus caveamus ne loco laquei damnosam religionem diabolus nobis prætendat. Et ita quidem hortatur eos qui suam salutem cordi habent. Illos verò qui causantur indignitatem, sic respondet: Tu qui ista dicis, quando dignus eris? Nam si peccando indignus es, & peccare non desinis, (quis enim delicta intelligit?) expers omnino eris vivificæ sanctificationis. Quare pias quæso cogitationes suscipias, sanctè vivas, & benedictionem participes.*

L. 4. in
Ioan. 6.
17.

Gregorius Septimus, Apostolicæ vitæ vir, Mathildem Lotharingæ Ducissam ad sanctissimæ vitæ cultum quem susceperat, studiosissimè hortatus est; in his duabus potentissimum

Baron.
An. Chrs
1074.

insistere monens: ut & Corpus Dominicum frequenter acciperet, & certæ fiduciæ Matris Dei se omninò committeret. Quibus consiliis obtemperans, mirum dictu quantum in Christiana vita profecerit; quantumque super omnes Principes eminentior apparuerit, etiam robore militari.

Hom. 61
pop.

Et Hom.
5. in 1.
Timoth.

Os aureum acriter invehitur in eos qui ex consuetudine, certis tantum diebus communicarent, nimirum in Nativitate, Epiphania, & Paschate, sic exclamans: *O consuetudinem! ô presumptionem! Sacrificium frustra quotidianum! In cassum assistimus altari: nullus qui communicetur. Hac non ut temerè communicemini dico: sed ut vos dignos reddatis.* Et rursum: *Non est, inquit, audaciæ sæpius accedere ad dominicam mensam; sed indignè accedere, etiamsi semel tantum quispiam toto vitæ tempore accedat.*

Baron.
An. Chr.
57.

At verò non solum Ecclesiæ Doctores redarguerunt infrequentem Eucharistiæ usum; sed sacros quoque Canones gravioribus poenis affectisse eos, qui ingressi Ecclesiam, sacram Communionem non perciperent testis est Baronius.

Illi profectò se privant ingentibus gratiarum Thesauris, qui quovis prætextu detrectant accedere (quamdiu peccati remorsus non eis interdicit accessum) in quocumque demùm statu sint, sæculari, aut regulari. Nec enim in mundo desunt animæ piæ, quæ minime

mè de mundo sunt; quæ in carne ambulantes, non secundum carnem ambulant aut militant; sed secundum spiritum: Et sic ad quotidie communicandum idoneæ sint. Igitur amove peccatum à te, ô quisquis es in schola Christi Christianus; ac tum accede fidenter & suscipiet te in bonum.





LECTIO IV.

DE

MISERICORDIA.

Quod in Eucharistia Christus
exerceat Opera Misericordiæ
erga nos:

ET

Quomodo nos eadem aut similia ei
rependamus.

*Discipulus sub rigore iustitiæ agnoscit Mi-
sericordiam : quam apertius sibi petit
ostendi.*



Psal. 110

Avid puer tuus Domine spiritum
meum fermè jacentem, & timore
dejectum excitat, & erigit, dum
sic clamat: Memoriam fecit mirabi-
lium suorum misericors & miserator Dominus: Es-

cans

eam dedit timentibus se. Quippè vox ista auribus corporis insonans, oculos mentis quodam divinæ irradiationis lumine percellit, quo satis intelligimus, quod is ipse timor judiciorum Dei, sit firmissima quædam & efficax materia, spei; nam ideò nobis timorem incuris de justitia, ut tanto firmiorem concipiamus fiduciam de ea quæ in hoc Sacramento latet (melius dixerim, patet) misericordia. Nec enim aliundè provenire potuit tantum amoris pignus, talis esca donari, tantum ac tale parari convivium, præterquam ab illius manu, cujus natura bonitas, cujus opus misericordia est.

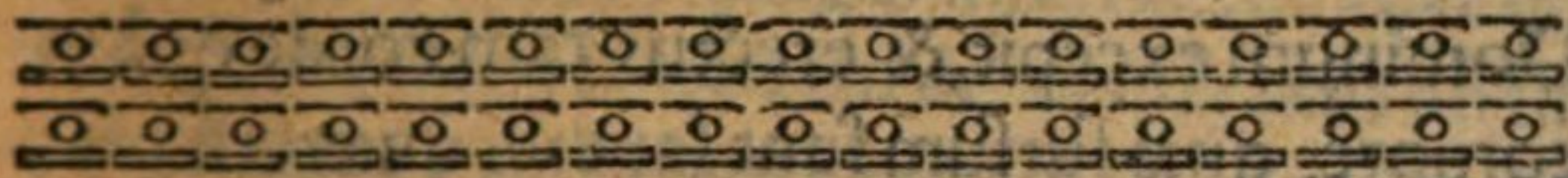
Quam magna multitudo dulcedinis tuæ Domine Psal. 30.
 Miserator & verè misericors, quam sub velo Sacramentalium accidentium *abscondisti timentibus te? Perfecisti eis qui sperant in te in conspectu filiorum hominum.* Verè beatus vir qui timet Dominum: verè beatus vir qui sperat in eo: quia beneplacitum est Domino super timentes eum, & in eis qui sperant super misericordia ejus. Ad illos enim respicis qui tremunt ad sermones tuos, illis manna reservans absconditum: tunc eos propius advocans ad te, quando sese remotiores arbitrantur à te. Petrus Apostolus (super quem veluti super petram decreveras ædificare Ecclesiam tuam) ad conspectum Majestatis tuæ tremens ac stupens dicebat: *Exi Domine, quia homo peccator sum:* At continuo securum esse ac stare iussisti, subjungens: *Noli*

LUC. I.
V. 50.

timere. Ergò nil ultra timendum est iis qui ti-
ment te; quoniam esca illa quam donas, panis
est corda confirmans, & charitatem infundens
quæ foras mittit timorem, & nunquam exci-
dit, fortis ut mors. Verissimè cecinit de te op-
tima parens tua : *Misericordia ejus à progenie in
progenies timentibus eum.*

Ut quid Domine tam promptè (vocatus)
aderas & intereras consortiis atque conviviiis
peccatorum, in carne pascendus; nisi ut hoc
tam amico, tam familiari convictu eos invitares
tu, & fiduciam eis ingereres securius acceden-
di ad tuum? Ergo quod pasci volebas, pascen-
tibus præstabas. Nam illa ipsa, qua erga te
utebantur (in excipiendo te) humanitas, eos
ad Eucharistiam tuam ex tunc, quamvis nes-
cientes, tacitè disponebar. Oramus igitur; O-
stende nobis Domine misericordiam tuam, &
salutare tuum da nobis, quia melior est misERICOR-
dia tua super vitas. Ostendisti nobis tribulatio-
nes multas & malas; & in eis abundè vidimus
justitiam tuam, quam exerces in sacrilegos,
abutentes donis tuis. Nunc ostendi postula-
mus misericordiam & effectus pietatis quos
exerces Pater in filios: quatenus ex confide-
ratione misericordie convenientius dispona-
mur ad recipiendum salutare tuum. Illud, in-
quam, salutare quod expectarunt Jacob, &
David, aliique Patres; quod viderunt oculi
Simeonis: hoc est temetipsum. O veniat super
nos

nos misericordia tua ; salutare tuum secundum eloquium tuum, quo & misericordiam , & salutem promittis sperantibus in te & accedentibus ad thronum gratiæ tuæ. Mirifica misericordias tuas qui salvos facis sperantes in te.



MAGISTER MONSTRAT

In Eucharistia Misericordiam exhiberi, & reposci.

Bene dixisti fili mi. Non alio quàm misericordis & miseratoris Domini nomine debuit appellari Benefactor ille , qui talem escam dedit timentibus se. Thema quòd ex Psalmo recitasti, nullam expressam facit mentionem omnipotentia; esto non minùs ipsa contribuat ad tam ingens tamque salutiferum beneficium, quàm Misericordia. Hæc autem sola memoratur , ut hinc intelligant quicumque hanc escam esuriunt, recolendam sibi, colendamque misericordiam , dum comedunt.

Zachæus Publicanorum Princeps, cujus laus est in Evangelio mox atque excepit hospitio misericordem & miseratorem Dominum, factus est & ipse misericors ; & qui prius non recordabatur facere misericordiam , sed magis

Luo. 19.

persequabatur hominē inopem & mendicum, de repente mutatus, induit viscera misericordiæ, didicitque misereri, primū quidem animæ suæ, placens Deo, ac tum etiam alienæ miseriæ propter Deum. Nam qui prius sedebat in telonio intentus lucris tunc stetit, quando Dominum excepit, & erectus tam corde quàm corpore, quæ sursum sunt sapere, quærere cœpit: Cujus animum radix omnium malorum cupiditas possidebat, ex tunc dimidium bonorum suorum dedit pauperibus, & si quid aliquem defraudaverat, reddidit quadruplum; paratus ad quælibet officia charitatis & justitiæ: Cujus domus patebat usuris & fraudibus; tunc patuit misericordiæ & charitati, gratiæ & salutis: nam eadem die, salus domui ejus facta est, & ipse computatus est inter filios Abraham, non nativitate sed merito, tanquam qui fidem Abraham subsecutus, etiam opera fecerit Abraham, quo nil promptius ad obsequendum hospitibus. Abraham exultavit ut videret diem Christi; vidit & gavisus est: Zachæus similiter. Abraham Deum in Angelis; Zachæus ipsum personaliter excepit: uterque gaudens; ideò uterque benedictionem accepit; uterque (tametsi camelus) per foramen acus intravit in regnum cælorum. Utriusque imitatores sese exhibeant commensales Dei, Spiritu ferventes, spe gaudentes, orationi instantes hospitalitatem sectantes, necessitatibus sanctorum communicantes. Quisquis

Gen. 18.

Rom. 12

v. 13.

quis ita fecerit; hic accipiet benedictionem à Domino, & misericordiam à Deo salutari suo.

Hebræi jubebantur assumere vicinos suos *ad vescendum Agnum; caput ejus cum intestinis vorare*, ut novi fideles ex figura intelligerent, Exod. 12 v. 9. quod ad coenam veri Agni inferrentur viscera misericordiæ Dei: utinam & referrentur ab iis qui assident, tanquam electis Dei, sanctis & dilectis. Eundem scopum spectabant *panes propositionis*, aliter dicti *panes facierum*, qui jugiter Ib. c. 25 v. 30. exponebantur in sanctuario *super mensam Domini*, in conspectu ejus, & in conspectu filiorum Israël, velut jure convivium: quo quidem illi monebantur libenter reficere ac recipere pauperes; cum & ipsi reciperentur & reficerentur à Deo; nec quicquam eis unquam deficeret sub tam misericorde Domino, sicut reapse nihil eis defuerat per annos quadraginta in deserto.

De Coenaculo, ubi Pascha cum Discipulis suis manducaverat, recta se contulit cum eis ad montem Olivarum; in signum quod Eucharistia disponat ad misericordiam, cujus oliva præfert Symbolum. Propterea Salomon in ingressu oraculi fecit ostiola de lignis olivarum, 3. Reg. 6. postesque angulorum quinque, Fecitque in introitu templi postes de lignis olivarum quadrangulatos: operuitque omnia laminis aureis. Ut quid enim hæc? Nisi in figuram quod per ostium Misericordiæ egrediatur Dominus atque ingrediatur ad nos; nos autem vicissim accessum habeamus ad ipsum.

Preco veritatis Eucharisticæ Paulus, traditurus doctrinam de hoc mysterio scitu necessariam, exordium loquendi sumit à beneficentia; corripiens Christianos, neglectores sanctarum observantiarum, quas praticare solebant in conviviiis charitatis, quæ vocabantur *agapes*; ad normam ferè illius Dominici. Nec enim illa, juxta formam sibi prius traditam celebrabant: eò quod plerique eorum prævenirent alios, seorsim manducando quæ paraverant; priusquam alii fideles in eundem cœtum convenissent. Unde contingebat, quod, qui inter eos erant pauperiores, esurirent; ditiores autem replerentur cibo & potu usque ad excessum. Sic igitur eis improperat: *Nunquid domos non habetis ad manducandum & bibendum; aut Ecclesiam Dei contemnitis, & confunditis eos qui non habent?* Utique non sine confusione pauperum, dispendio fraternæ charitatis, & irreverentia quadam ad res sacras, ista fiebāt. Ut igitur opulentiores ab hujusmodi abusibus & contemptu pauperum avocet, ad opera verò misericordiæ provocet; Eucharisticum eis convivium ob oculos ponit, ut ad contuitum misericordiæ divinæ, atque ad exemplum misericordis & miseratoris Domini, fiant ipsi misericordes, discantque misereri. Quis enim contemnat pauperes, aut usuales eis cibos indignanter recuset, dum cogitat in eo coelestem escam dari, pane prorsus Angelico se refici, immò eum paratum

1. Cor. II

ratum esse in dulcedine (potissimum) pauperi?

Quamobrem accede, & indicabo tibi, ô homo, quid sit bonum, & quid requirat à te Deus? Utrique facere misericordiam.



DISCIPULUS

Misericordiam gratulabundus excipit.

Quis sermo miserabilibus Adæ filiis gratior est, omni acceptione dignior esse possit quam qui misericordiam annuntiat?

Adoramus justitiam tuam Domine; suspicimus omnipotentiam; miramur immensas perfectionis divinitatis tuæ: sed misericordia miseris sapit dulcius; misericordiam amplectimur charius, recordamur sæpius; crebrius invocamus. Querebatur olim Rex David, quod apud solos Cœligenas spiritus haberetur, & velut reclusa teneretur *in cœlo misericordia tua*: Sed ecce

Psal. 137

modò suscepimus eam in medio templi tui, Deus. Ideò in multitudine misericordiæ tuæ, introibo in domum tuam, adorabo ad templum sanctum tuum in timore tuo, ut gratiam inveniam & excipiam misericordiam in ulnas meas cum justo Simeone, omnibusque devotis. Loquere Domine quia audit servus tuus; & abyssus profundissimæ miseriæ meæ, abyssum
invo-

invocat altissimæ misericordiæ tuæ. O fiant in corde meo verba tua desiderabilia *super aurum & lapidem pretiosum; fiant dulciora super mel & favum.*



PARS PRIMA.

Opera Misericordiæ quæ Christus exhibet nobis.

MAGISTER

Duplex Operum Misericordiæ genus adstruit.

Bisariam dividi solent officia misericordiæ juxta binam humani compositi partem. Homo namque constat anima & corpore; ac in utraque parte sui repletur multis miseriis; adeoque multiplici indiget misericordia, quæ multiplicis miseriis medeatur & succurrat, seu animæ spiritualibus, seu corporis sensibilibus. Proinde illa officia misericordiæ nominantur spiritualia, quæ spirituales misérias sublevant, & sunt septē quæ hoc versu congruè notantur: Doce: Consule: Castiga: Solare: Remitte: Fer: Ora. Illa verò dicuntur Corporalia, quæ vi-
tam

tam naturæ concernunt; & sunt sequentia.
 Visito: Poto: Cibo: Redimo: Tego: Colligo:
 Condo.

Porro *Ad omnia quæ utili misericordia sunt, va-* August.
Enchir.
72.
let illud: Date eleëmofynam, & ecce omnia munda
sunt vobis. Non solum enim qui dat esurienti cibum,
sitienti potum, nudo vestimentum, peregrinanti
hospitium, fugienti latibulum, agro vel incluso vi-
sitationem, captivo redemptionem; debili subventio-
nem, cæco deductionem, tristi consolationem, erran-
ti viam, deliberanti consilium, & quod cuique ne-
cessarium est indigenti: verum etiam & qui dat
veniam peccanti, eleëmofynam dat; & qui emen-
dat verberare in quem potestas datur, vel coërcet ali-
qua disciplina, vel orat ut dimittatur ei: quia mi-
sericordiam præstat: Ita loquitur Augustinus,
omne opus misericordiæ vocans eleëmofy-
nam, in quocunque genere misericordiæ exer-
ceatur: nam omnes tum misericordiæ, tum mi-
seriæ ad has reducuntur. Harum autem mise-
ricordiarum munia quælibet exercet Christus
per Eucharistiæ Sacramentum; miris quidem,
sed veris modis. Incipio à spiritualibus.



I. CLASSIS OPERUM.

Quod opera Misericordiae spiri-
tualia singulariter Eucharistiae
conveniant.

MAGISTER

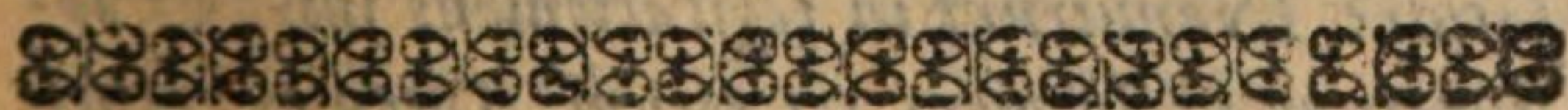
De hoc genere pauca praefatur.

Ber. Scr.
s. Nativ.
Dom.

Iure Bernardus in eo quod Deus ab Apo-
stolo dicitur Pater misericordiarum, existimat
velut proprio nomine filium designari, cui proprium
est misereri. Et quidem in uno filio (inquit) ipsam
quoque misericordiam duplicem commendat, patrem
dicens, non unius tantum misericordiae, sed miseri-
cordiarum; & Deum non unius, sed totius consola-
tionis; qui consolatur nos, non modo in hac vel illa;
sed in omni tribulatione. Misericordiae Domini mul-
ta, ait quidam; videlicet quia multae tribulationes
justorum; & de omnibus his liberabit eos Dominus.
Unus est Dei Filius, unum verbum: sed miseria
nostra multiplex, non modo magnam misericordiam,
sed & multitudinem quaerit miserationum. Forte ta-
men propter substantiam duplicem qua subsistit hu-
mana conditio, cum sit utraque tam misera, non in-
congrue

congruè duplex hominum dicatur esse miseria, licet sit multiplex in utraque. Hæc ille.

Porro quantò prævalent spiritualia corpora-
libus; tantò illa præ his curanda sunt studiosius
& miseriæ miserandæ. Misera autem est anima
propter Ignorantiam, Peccatum, Mœrorem,
& difficultatem humorum ac morum: his enim
defectibus obnoxia est. Jam verò in eo quod
quis peccat, vel castigandus est; vel fraternè
corrigendus; vel Dei gratiæ per orationem
commendandus: vel si quis ab eo læsus sit, ei
remittendum est: In eo quod ignorat; si qui-
dem speculativè; doctrina ei necessaria est: si
practicè, consilium: Contra Mœrorem, occur-
rendum est Solatio: Rusticitas verò morum,
est ferenda. Vide nunc qualiter his malis Eucha-
ristica misericordia medeatur.



DOCUMENTUM I.

Christus in Eucharistia docet Ignorantes.

Cœpit Iesus facere & docere per totum illud
tempus, quo visibiliter in terris conver-
satus est. Tunc cœpit. Nunc autem opus do-
cendi perficit, sedens in cathedra Sacramen-
tali. Nec enim ab hoc exercitio desistere per-
mittit humana necessitas. Tenebræ sunt super
faciem abyssi: ex quo præsumpsit edere de lig-
no

Act. 1.
v. 1.

no scientiæ boni & mali, factum est pravum & inscrutabile cor hominis: Cùm in honore esset, non intellexit: comparatus est jumentis insipientibus, & similis factus est illis: immò præ illis insipiens & ignorans. Quis enim non videt bruta statim edicere (dictante natura) quicquid sibi conveniens est, juxta naturæ suæ exigentiam? Non sic homo. Nisi enim prolixa, diligentiq; cultura exerceatur in tyrocinio scientiarum & artium; nil eo ignorantius, nil insipientius est. Insuper, post quantamlibet exercitationem atque culturam; Et si quis erit consummatus in scientiis & artibus inter filios hominum; si ab illo abfuerit sapientia Dei, in nihilum computabitur: Scriptum est enim: Perdam sapientiam sapientium, & prudentiam prudentium repro-
 babo? ubi sapiens? ubi Scriba? ubi conquistor hujus sæculi? Evanuerunt in cogitationibus suis, & obscuratum est insipiens cor eorum. Dicentes enim se esse sapientes, stulti facti sunt. Et quare? Quia sol justitiæ non illuxit eis: Viam sapientiæ nescierunt. A facie ipsorum longè facta est. Et ideò exterminati sunt, & ad inferos descenderunt.

Sap. 9.
v. 6.

2. Cor. 1.
v. 19.

Matth. 3.

1b. v. 14.

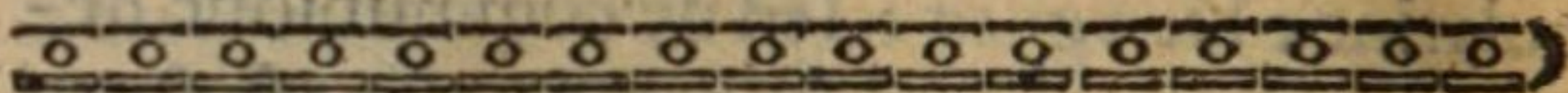
Vos autem ô filii Lucis, Accedite ad me, dicit Dominus, & illuminamini. Discite ubi sit prudentia: ubi sit virtus, ubi sit intellectus; ut sciatis simul ubi sit longiturnitas vitæ & victus, ubi sit lumen oculorum & pax. Frequentate Scholam Eucharisticam, in qua sedet Magister verax; viam Dei in veritate docens. Gustate & videte. Nec enim

Necenim de sedula lectione, vel curiosa speculatione hic agitur: sed de communione devota; necnon de experimentalique affectuosa divinæ tum veritatis, tum bonitatis gustatione ac sapientiæ sensu spiritali, ut probetis quæ sint potiora, ut sitis sinceri & sine offensa in diem Christi.

Ex hac schola prodeunt quicumque profitentur Evangelizare regnum Dei; nec quenquam è Prædicatoribus adeò præsumptuosum invenies, qui priusquam in publico peroret, non se sistat coram aris, ut suos conceptus conferat cum Christo & prostratus coram Cathedra Eucharistica, benedictionem ab eo accipiat, & dicat, ut est moris, *Iube Domine benedicere.*

Obmutuere nonnulli quos profitebatur edocere singularius; inter quos Franciscus concionari tentans coram Papa & Cardinalibus; necnon frater Joannes de Alverna ejus alumnus; eò quod sibi studiosè libros adhibuissent; & fateri coacti sunt cum Davide, quod sic non possent incedere, quia non usum habebant. Unde quantocyus recurrerunt ad fontem luminis, & facti sunt eloquentes. Nimirum Christus est Dei sapientia, cui semper in promptu sit instruere ignorantes.

A. Relig.
Min. 10.
& 115.



DOCUMENTUM II.

Dubitantibus rectè consulit.

PROV. 20
v. 8.

Non adeò certa prodibant responsa de Propitiatorio illo Mosaico, quam ex hoc Eucharistico. Quocirca de Christo in eo latente, & latenter loquente, meritò potest illud Sapientis intelligi: *Rex qui sedet in solio iudicii, dissipat omne malum consilio suo*. Placent ei quotquot huc accedunt, ut os Domini (devotè communicando) interrogent, beneplacitum explorent, voluntatem inquirant; priusquam novum aliquem statum seu matrimonii, seu religionis assumant, aut arduum aliquod negotium attentent: ne fortè contingat eos errare in invio, & non in via; adduci in tenebras, & non in lucem: Est enim via quæ videtur homini recta; novissima verò ejus ducunt ad mortem. Væ qui sapientes estis in oculis vestris, & coram vobismetipsis prudentes? Longè securius atque salubrius vobis foret requirere *consilium sancti Israël*, agnoscendo tenebras insipientiæ vestræ.

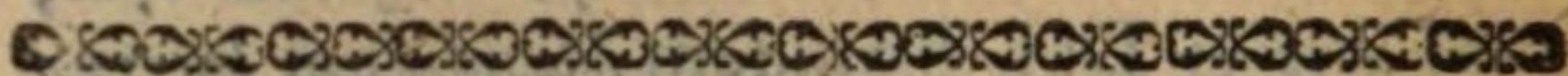
ISA. 9. v.
6. Sept.

Non enim sine causa vocatum est à Propheta nomen ejus, *Consiliarius*, seu (ut est apud Septuaginta) *Magni consilii Angelus*. Nam ad hoc in mundum venit, ut dissolvat opera diaboli, & veterum serpentis technas detegat, consilium infatuet. Idcirco dicit: *Qui sequitur me,*

me, non ambulat in tenebris, sed habebit lumen vi- Psal. 118
ta. Talis David prudens factus mandato Do-
 mini, & super senes intelligens, eò quod testi-
 monia Dei meditatio ejus erant, & consilium ejus,
 justificationes Dei. Equidem Mandatum lucerna
 est, & lex lux, ac via vitæ. Multò tamen magis Prov. 6.
 legifer ipse lux est mundi, quia verbum Patris,
 sed inclusum in carne velut lumen in lucerna.
 Ad hunc tantum eruditorem, fratres mei, in
 omni deliberatione curramus.

Ipse Emmanuel nobiscum Deus, de quo scri-
 ptum est: *Butyrum & mel comedet ut sciat repro-* Isa. 7.
bare malum, & eligere bonum. Non sicut Adam
 qui dilexit maledictionem & venit ei; noluit
 benedictionem, & elongata est ab eo. Buty-
 rum & mel cibus ejus; quia quæsiturus ovem
 centesimam, quæ erraverat, hoc est hominem, Ber. Ser.
 bonus Pastor, naturam ejus assumpfit; natu- 2. Adv.
 ram dulcem, naturam bonam, & bonam
 valdè tanquam butyrum: sed sine ulla pec-
 cati corruptione sine coagulo iniquitatis.
 Insuper instar apìs adveniens, & in Naza-
 reth (quod interpretatur flos,) advolans,
 mel solum attulit; non item aculeum; id est,
 misericordiam, & non judicium. Adeoque
 mel & butyrum comedit, quando Bonum hu-
 manæ naturæ sic in semetipso univit divinæ
 misericordiæ, ut esset homo verus peccatum
 non habens; & Deus misericors judicium non
 exhibens. *Comede fili mi mel istud, quia bonum*

est; butyrum istud, quia purū: comedere *incarnatæ* Deitatis *vitale pulmentum*; ut & tu discas reprobare malum & eligere bonum.



DOCUMENTUM III.

Castigat errantes.

Enchir.
c. 72.

IS qui emendat verberare in quem potestas datur; vel coërcet aliqua disciplina; in eo quod corripit & aliqua emendatoria poena plectit, eleëmofynam dat, quia misericordiam præstat: ait Augustinus supra citatus; & addit: Multa enim bona præstantur invitis, quando eorum consulitur utilitati, quia ipsi sibi inveniuntur inimici: amici verò eorum potius illi, quos inimicos putant. Istud misericordiæ genus, in Eucharistia non prætermittitur à Christo Jesu.

1. Humana temeritas in hoc mysterio castigatur; quæ, quia serpenti credidit ab initio, (ut expiatur iste reatus malæ credulitatis) hic rerunditur, confunditur, & adigitur ad credendū quod non capit, quod non videt, ut sic eruat oculus rationis pro oculo fidei simplicis quem tunc eruerat; prout jam pridem est dictum.

2. Quoniam antehac homo non erubuit adorare lapidem & lignum; consultissimè modò decretum est, ut *impudentis idololatriæ* per
impu-

impudentiam fidei (ut habet Tertullianus) compen- L. 5. corne
Marcio.
c. 21.
setur, ad leges justitiæ commutativæ; &
accidentia panis & vini debitâ veneratione co-
lantur, & unusquisque agnoscat, confiteatur,
& adoret latentem sub eis Deitatem.

3. Quæ in usu Sacramenti committuntur
peccata, sæpè sæpius justa castigatione feriun-
tur (ut superiori lectione monstratum est)
ne providentia Dei putetur obdormire: alia
verò in ultimum judicium reservantur. Itaque
illa quæ fit in præsentī castigatio, opus miseri-
cordiæ est; quoniam quem diligit Dominus
corripit. Quod agnovit ille qui dixit in Psal-
mo: *Corripiet me justus in misericordia, & incre-* Ps. 140.
pabit me.

4. Quæ minutiores videntur offensæ (ut sunt
negligentiæ tepidorum) & ipsæ virgam sentiunt
justitiæ, dum internæ illustrationes & consola-
tiones eis subtrahuntur, quas ferventer & devotè
communicantibus veluti pluviam voluntariam
segregat Deus. Dixi, *virgam justitiæ*: nec enim
eos misericordia deserit, quandoquidem ope-
retur in eis ordinarios effectus Sacramenti; esto
justitia privet eos specialibus, quos reservat &
parat in dulcedine sua pauperi Deus. Hæc
est *virga virorum*, in qua arguit semen David, 2. Reg. 7
v. 4.
dum iniquè aliquid gessit; misericordiam ta-
men suam non auferens ab eo.

5. Spondet Apostolus quod si nosmetipsos
judicaremus (redarguendo & puniendo pec-

Ber. Ser.
s. Nativ.
Dom.

cata nostra in nobis, quando communicandum est) non utique judicaremur, nec postmodum in futuro, nec etiam in præsenti: quia non lætatur Deus in perditione vivorum. Nam quod judicat & condemnat Pater misericordiarum, nos eum quodammodo cogimus, cum sit illi proprium misereri: ut longè aliter Misericordia de corde ejus quam animadversio procedere videatur. Dum autem judicamur aut punimur à Domino in præsenti, profectò correptio est in salutem, ut non cum hoc mundo damnemur.

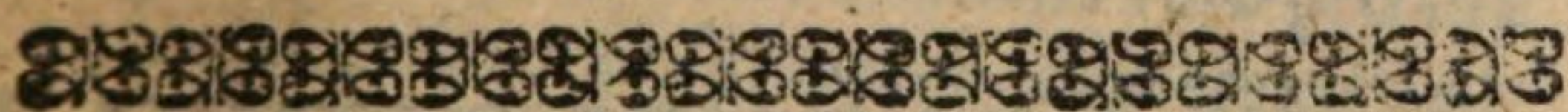


DOCUMENTUM IV.

Solatur Afflictos.

SI exceperis punitiones memoratas; non minus misericordia quàm justitia plenas; ubi quæso vel unde solidiores aut suaviores consolationes hauriant Mœsti, quam ex hoc fonte? Nónne hæc mensa paratur adversus eos qui tribulāt Dei electos? Nónne panis in ea ministratur Eliam confortans; panis cor cujuslibet confirmans? Nónne vinum ex ea propinatur lætificans? Nónne Manna datur, omnis suavitatis saporem continens? Nónne medicina languores quosvis sanans? Multa jam audistis de deliciis Eucharisticis supra sub titulo de Spe; plura deinceps audituri sub altero de Devotione; plurima sparsim hinc inde.

Optimè Doctor Angelicus Eucharistiam Opusc. 7
 ideò fuisse institutam dicit, *ut esset fidelibus de
 Christi contristatis absentia solatium singulare.* Ve-
 niant ad Missam; accedant ad Mensam ejus om-
 nes qui laborant & tribulantur; qui mœrent &
 premuntur angustiis: Refrigerium invenient, &
 levamen; consolationem & lenimen; medelam
 & munimen. Si crucis signum; si cera benedicta,
 si amuleta sacra (quæ vulgus vocat, *Agnus Dei*)
 muniunt adversus maleficia; quantò plus ve-
 rus ille Agnus, & illa benedictio quam iis im-
 pertitur equi assistunt sacrificio?



DOCUMENTUM V.

Remittit Offensas.

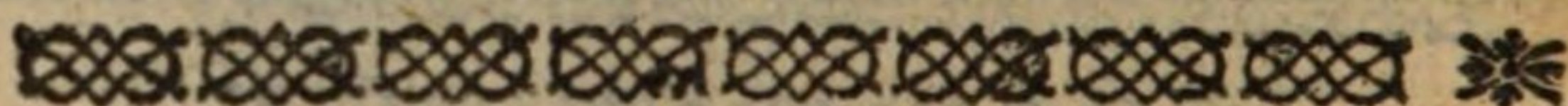
Frustra quis inquiret, an à peccatoribus
 indulgentia speranda sit apud istud Pro-
 pitiatatorium; cùm constet in eo sanguinem Do-
 mini effundi quotidie in remissionem peccato-
 rum. *O tu terra ne operias sanguinem meum, ne-
 que inveniat in te locum latendi clamor meus;* ait
 apud Job: O vos animæ peccatrices, quæ terre-
 na sapitis; videte ne recusetis loquentem; me-
 lius utique quam sanguis Abel aut Martyrum.
 Nam sanguis illorum inclamat vindictam, Do-
 minicus autem implorat misericordiam, con-
 donat offensam, donat gratiam.

Iob. 16.
 v. 19.

Flebat David in Coenaculo propter Abso-
 lon,

2. Reg.
18. v. 33.

lon, & sic loquebatur: *Absolon fili mi; fili mi Absolon: quis mihi tribuat ut moriar pro te?* Id & Christus pro vobis etiam nunc optet, ô peccatores. Haud tamen id necessarium. Tantum accedite ad sacrificium, quoniam ipse Judex vester in Altari quotidie seipsum repræsentat, & præsentat vobis in Mediatorem, immò & Condonatorem. Tantum quærite & invenietis; petite & accipietis. Sed ad id invitabit vos efficacior postmodum ac fusiori stylo sub expressa lectione de Pœnitentia. Nunc ad opus aliud Misericordiæ transeamus.



DOCUMENTUM VI.

*Patienter tolerat Infirmitates
alienas.*

Iob. 3.
v. 26.

Nonne dissimula vi? Nonne silui? Nonne quievi? & venit super me indignatio, ait Dominus; dum consurgunt peccatores adversum me, prodendo, negando, blasphemando, flagellando, illudendo, crucifigendo? Nec id solum tunc quando vivebat in carne; sed etiam ex quo nobiscum est sub panis & vini specie. Sed de his aliàs. Nec enim de peccatis malitiæ nobis hic sermo est. Solas infirmitates memoro quibus ipsimet amici ejus sunt obnoxii; quoniam septies in die cadit justus, nec est homo in

in terra qui faciat bonum & non peccet. Sed portat, sed excusat, sed facile condonat; sed (quod amplius est) illorum inopiam & defectus abundantia suorum meritorum & misericordiarum supplet. Et quidem qualiter hac in re se gesserit cum Gertrude ei familiari amica, audiamus & tantundem speremus pro nobis.

Die quadam iusto impensius (usque ad quandam animi dejectionem) suam ipsius ingratitude hęc virgo considerans, & negligentias reCOLens à se commissas in celebrando festo Deiparę, lamentabatur: Christus verò pro sua consueta bonitate pusillitatem ejus erexit, dicens, satis superque satisfactum jam fuisse sanctissimę Matri, ex quo jam in seipla receperat dulcedinem divinitatis Dominicę. Quo audito, gavisata est. Verum rursus ad futura respiciens, timere cœpit & conqueri, quod sua infirmitas non sineret eam diu subsistere. Cui Dominus promisit tali sese pacto daturum, ut illius defectus quilibet ex ipso supplerentur tam futuri quàm præteriti. Interim eo casu, quo post communionem contraheret novas labeS, injunxit ut devotè recitaret Psalmum: *Misere-re mei Deus*: rogando sibi remitti delicta propter passionem ejus. Igitur accepta Communionem, vidit animam suam instar crySTALLI splendescere, propter intimam præsentiam divinitatis, tales ac tantos in ea operantis effectus, ut aula tota cœlestis repleretur exultatione & gaudio,

Infin.
div. Piet
l. 3. c. 37.

gaudio. Ex qua visione didicit posse per unam Communionem reparari iacturas spirituales, supplerique defectus omnes antea commissos.

Coloss. 2.

v. 2.

Quippè *Plenitudo* est, ubi *divinitas habitat corporaliter & esis in illo repleti*, qui est caput, ait Apostolus, hoc est in Christo.



DOCUMENTUM VII.

Orat pro alienis peccatis.

Hebr. 7.

v. 25.

Sacerdos in æternum Christus, *semper vivens ad interpellandum pro nobis*; semper orans in altari tam pro inimicis quam pro amicis, ut illis impetret spiritum poenitentiae in peccatorum remissionem, istis autem omne donum perfectum ad majorem ipsorum sanctificationem. Orat, non ut aliquid de novo mereatur; sed gratiam & salutem quam olim promeruit, nobis applicari postulans.

Cogitate Sacrificium esse flumen cujus impetus lætificat civitatem Dei, hoc est Ecclesiam, ipsumque cœlum. Nam sicut aquarum adjutorio transvehuntur merces de regione una ad alteram; ita sacrificio mediante fovetur commercium quoddam inter cœlum & terram; dum per illud vota nostra, supplicationesque feliciter transferuntur ad Patrem luminum; à quo vicissim refertur & descendit felicius ad

nos omne datum optimum, ut in omnibus divites simus, & nil in ulla gratia defit nobis.

Ipsismet Sacrificium oratio est, qua nulla efficacior: quia propiatorium est & propitiatio secundum se. Quocirca longè consultius facerent (dum intersunt) fideles, in illud unicè ac unanimiter intendendo, quam privatas orationes multiplicando: quandoquidem Christus ipse per ministerium Sacerdotis agat negotium nostrum & causam apud Patrem; ita ut unum illud à nobis exigatur, ut ad singula quæ fiunt aut dicuntur à celebrante, respondeamus: *Amen*: hoc est, affectuoso ac tranquillo mentis assensu correspondeamus oranti pro nobis, ac omnium nostrum nomine operanti. *Habet enim magnam vocem Christi sanguis in terra, cum eo accepto ab omnibus responderetur; amen. Hac est clara vox sanguinis, quam ipse sanguis exprimit ex ore fidelium eodem sanguine Redemptorum;* ait Augustinus.

L. 12.
contr.
Faust. c.
10.





II. CLASSIS OPERUM.

Quod etiam Officia Misericordiae corporalis considerentur in Eucharistia: & qualiter?

MAGISTER

De hoc genere pauca praefatur.

Isa. 40.

Ex Beati
Ser. 1.
Nativ.
Dom.

Consolamini, consolamini popule meus, dicit Deus vester. Non semel dicit, sed bis Emmanuel nobiscum Deus: ut certi simus quia corpus & animam sit salvaturus, qui neutrum suscipere dedignatus fuit. Siquidem & cordis nostri tribulationes multiplicatae sunt: sed ab utrisque necessitatibus eruit, qui totum hominem salvum fecit. Jam venit propter animas tollere peccata mundi: veniet iterum propter corpora, ut ea resuscitet & configuret corpori claritatis suae; & sic duplicem misericordiam praestet Pater misericordiarum.

Illam interim quae miseras corporis respicit, etiam ante tempus resurrectionis non omittit; quin eam impendere latagat: sed modò quodam spiritualiori, qui plus spiritui profit quam corpori:

corpori: aut certè toti homini quidem, sed quatenùs interior est, & spiritu vivit, atque naturam Adæ transcendens, æterna spectat, æterna lectatur. Quamobrem, ò miseri, tanto de ea libentius audite, quantò potiores per eam tolluntur miseriæ.



DOCUMENTUM VIII.

*Christus in Eucharistia dat cibum
Esurientibus.*

Panis Eucharisticus ad hoc fidelibus datus esse cognoscitur, ut alat eos in fame: & ut quotidianus esse possit, in promptuariis Ecclesiæ reservatur. Siquas poreorum dimisit Prodigus, ut hoc pane vesci mereretur in domo patris sui. Ecclesia Dei vivi, domus ejus est. Ad eam recurrat quisquis esurit ut panem filiorum inveniat; nec ultra parvuli conquerantur quod non sit qui frangat eis. Ecce enim semper præsto est ut per manus Sacerdotum (qui hodiè multiplicati sunt super numerum) & frangatur, & distribuatur universis.

Ministris deficientibus, semetipsū non semel ingessit in ora eorum qui eum esuriebant. Constat id de Liduina; constat de Columba Reatina ex Tertiariis Franciscanis; de Clara à monte

A. Relig
Min. 15
101. 199.
& 148.

te Falco; de Coleta Minoritici Ordinis reformatrice; quæ omnes hunc panem, nullo nisi seiplo ministrante, aliquando receperunt: ut & fecere Minores duo, quos obedientia sancta tunc extra conventum occupaverat, quando fratres cæteri communicabant in die Jovis sancto.

A. Relig
102. &
109.

Aliàs fecit se perferri per manus Sanctorum Angelorum ad Angelam Fulginatam; ad Bertrandam de Carmura B. Elzearii singularem amicam; ad Stanislaum de Kostka è Societate Jesu; ad Passideam de Senis, & complures alios. Intulit se rursus in os cujusdam recenter ad fidem conversi, & nondum ad communionem admissi; de quo narrat Cæsarius, quod hostiam sanctam linguæ suæ illapsam adstantibus ostenderit, quam re ipsa Sacerdos ad numerum in pixide sacra deficere deprehendit.

L. 9. Mi.
186. P. 37

Anton. 3
p. Chron

Cùm aliquando Catharina Senensis (morbo eam retardante) serius venisset ad Missam, factum est ut Raymundo ejus Confessario frangente hostiam super calicem, particula evanesceret & sese insinuaret palato virginis. Bonus pater postea dolenter retulit Catharinæ particulam sibi fuisse dilapsam: quem virgo subridens securum reddidit, narrans quomodo Dominus transtulisset in ipsam, summè sui cupidam.

Ph. Brou
l. 15. de
Sig. Eccl
c. 4. 3

Laurentius Justinianus Patriarcha Venetus in momento translatus est ab altari ad cellulam Reclusæ

Reclusæ cujusdam Virginis, ut eam communicaret : nec tamen idcirco sublatus est ab altari, in quo spectabat eum præsens populus. Nonne magis id mirum, quam Abacuc Prophetam asportari de Judæa in Babylonem, ad inferendum prandium Danieli in lacu Leonum?

Sic planè sic gratulanter & gratanter Dominus verè pius verè misericors satisfacit piis votis devotorum, præoccupans eos qui se concupiscunt; non solum ut eis se prior ostendat, sed ut etiam in eorum ora & corda seipsum infundat. Sic ex nunc in Eucharistia promissum implet relatum à Luca; quod præcingeret se & faceret *discumbere* servos suos, & *transiens* ministraret illis.

Luc. 12.



DOCUMENTUM IX.

Dat potum Sitientibus.

Si quis sitit, veniat ad me & bibat, ait: quia vinum in hoc convivio, prout magnificentia regia dignum est, abundans & præcipuum ministratur.

Ioan. 7.
v. 37.

Cavete tamen à scandalo Lutheranorum quod est Bibacitas. Offenduntur enim eò quod non propinetur eis poculum sanguinis Christi sub propria specie vini. Nam si fideles Laici prætendant jus ad binas species, certè plus

Tho. 3
qu. 8.
ar. 2.

plus ipse Dominus ad honorem suum, & ad reverentiam huic Sacramento debitam in ejus administratione.

Viguerit in Ecclesia primævis temporibus consuetudo Laicos communicandi sub utraque specie: Quid tum? Servata fuerit etiam postmodum in monasteriis, ubi majori cautela & digniori reverentia vivificus offerri poterat calix: At sanè tandem Ecclesia, suo quidem experimento, Christi autem damno, didicit ac vidit non posse ministrari promiscuè plebi sine periculo effusionis, adeoque nec offensionis. Quocirca prudenter abrupit hunc usum; legem verò contrariam tulit, quam non liceat reprobare; cùm ad eam spectet illa, circa Sacramentorum dispensationem (salva illorum substantia) statuere, quæ suscipientium utilitati, seu ipsorum Sacramentorum venerationi, pro rerum, locorum, ac temporum varietate magis expedire judicaverit. Quis verò non videt irreverentias in effusione sanguinis pretiosissimi subinde contingentes (præsertim in majoribus festis, quando communicantes circa sacram mensam se comprimebant ac protrudebant) fuisse iis qui in culpa erant, damnosas immò damnabiles; Christo autem injuriosas? Sapienter Ambrosius: *Respondenda est, ait, utilitas nostra, ubi divinitatis injuria est.*

L. 8. in
Luc. 18.

Panis ille quem in deserto multiplicatum Dominus per Apostolos suos in populum distribuit

tribuit, plenè satiavit esurientes ac sitientes, nec quicquam potus illatum fuit Discipuli duo peregrinantes in Emmaus satis agnoverunt eum in sola panis solius fractione. Primi quoque fideles *frangebant panem, & sumebant cibum cum exultatione*; id est communica- Act. 2.
v. 46. bant sub una specie, absque ulla mentione sacralicis aut potus. Ex quibus patet praxim communicandi sub utraque specie non fuisse universaliter omni vel loco vel tempore usurpatam. Cùm enim in Ecclesiæ primordiis minùs liceret ad sacras synaxes in unum sæpè coire propter persecutiones infidelium, à Sacerdotibus frangebantur *circa domos panes*; hoc est, dabatur unicuique pars sua de consecratis panibus secretò ferenda per domos privatas; ut vel quotidiesumerent, vel cùm de vita periclitarentur; (ut alias est dictum) quod vix de calice fieri potuisset.

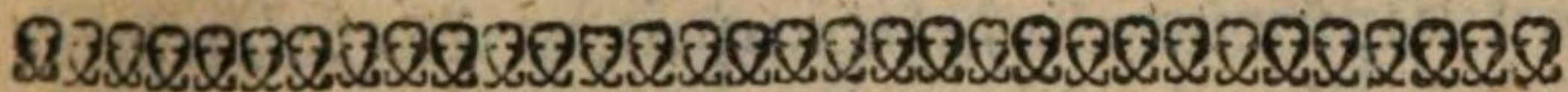
Si de fructu Communionis agitur (qui sit ad salutem necessarius aut utilis) cōmunicanti sub una duntaxat specie, quæso, quid decedit? Nōne verissimum est tantundē sub alterna, quantum sub utraque contineri? Id quoq; verissimum est, non plus accedere Sacerdoti, dum utramq; sumit in Missa, quam Laico, cæteris paribus. Si quis aliter dixerit, Anathematibus ab Ecclesia in Tridentino Concilio latis, subjaceat. Qui de Sess. 13.
c. 3. & sess.
21. can. 1. *manna plus collegerat, non habuit amplius: nec qui minus paraverat, reperit minus.* Qui possidet Exod. 16

unam hæreditatem titulo duorum testamentorum, non ideò ditior est, quam si possideret unico. Denique citata Synodus optimè ratio-
cinatur & probat quod qui dixit: *Qui mandu-
cat meam carnem & bibit meum sanguinem habet
vitam æternam*: dixit quoque: *Si quis manduca-
verit ex hoc pane, vivet in æternum*. Ex quo con-
ficitur nullo divino præcepto Laicos obliga-
ri ad sumendum sub utraque specie Sacramen-
tum; nec ullo pacto (salva fide) posse dubita-
ri, quin alterius speciei communio illis sufficiat
ad salutem.

Profectò sanctum istud Manna, potus æquè
ac cibi vices gerit. Nonne ardorem animarum
sitibundarum refrigerat instar roris, aut aquæ
viventis? Nonne pravos concupiscentiarum
ac passionum ignes extinguit? Nonne confor-
tat cor hominis, ut ad montem Dei cum Elia
pervenire possit? Nonne fideles, communione
recepta, fortes fiunt ad opera virtutum exer-
cenda per diem? Unde eis hujusmodi for-
titudo, nisi de integro perfectoque con-
vivio?

Ergò qui sitit, veniat ad cisternam de Beth-
leem, quæ domus est panis: nec enim panis vi-
tæ manducatur, quin simul aqua vitæ sumatur,
& calix salutis. Veniat; & Dominus erit ei Be-
trus Cypri, simul ac semel ministrans cibum &
potum; vinum quod miscuit nobis. Refe-
ram posthac nonnulla miracula liquoris san-
guinei

guinei, qui de consecrato pane sæpius ef-
 fluxit, in fidem veri sanguinis, verè in eo ^{Inf. ad} ^{Lect. 16.}
 contenti.



DOCUMENTUM X.

Vestit Nudos.

F Rigetis? Nudinè forsan aut laceri estis?
 Accedite; & calefacimini: accedite, & in-
 duimini Dominum Iesum Christum. Adam in eden-
 do fructum vetitum, introduxit nuditatem &
 famem in mundum. Christus Jesus malum
 utrumque propellit per Eucharistiæ Sacramen-
 tum. Pater prodigi dum Filium ad se redeun-
 tem excepit, statim protulit stolam, qua eum
 indueret; statim occidit vitulum saginatum ut
 cum eo manducaret. Ipse Christus similiter
 omnes ad se venientes reficit, & vestit. Vult
 aliquis vestem de lana? Ecce Agnus Dei. Mavult
 de bombyce? Ego, inquit, sum vermis.

Rom. 13.
 V. 14.

Jacob indutus vestes Elau fratris sui valdè
 bonas, obtinuit paternam benedictionem. Et
 vos accipietis benedictionem à Patre æterno,
 si Christi exuviis contecti ac protecti appa-
 reatis coram eo. Deponite igitur veterem ho-
 minem cum actibus suis, & induite novum
 qui secundum Deum creatus est in iustitia &

sanctitate veritatis : quoniam ille ipse est habitus nuptialis Convivisejus necessarius.

Gen. 49.
v. 11.

Gal. 3. v.
27.

4. Reg. 2

Quod de Juda sanctus Jacob pronuntiavit ad litteram, hoc intelligitur de Christo secundum spiritum. *Lavabit, inquit, in vino stolam suam & in sanguine uvæ pallium suum* : Nam & stola seu pallium notat Dominicam carnem, & uvæ sanguis Dominicum : quia cum in forma Dei esset, habitu inventus est ut homo, carnem indutus ; & hæc eadem caro est, quæ vos operit instar habitus : & sicut quando *baptizati estis* ; ita quando communicastis, *Christum induistis*. Proh ! Quantò felicius vobis obtigit istud Dominicum, quam Elizeo ceciderit Eliæ in Cœlum ascenditis *pallium* ! Pallio Eliæ divisit Elizeus aquas Jordanis & transivit sanus & sospes : Nos autem præsidio Christi, transfretabimus mare magnum & spaciosum hujus mundi, & pertingemus ad portum salutis optatissimum. Qui splendidis, aureis, bombyceis operiuntur vestibus, seipsum exponunt ludibrio hominum : at verò revereantur homines, Angeli amabunt, dæmones formidabunt illos, quos viderint vestitos operimento virtutum Christi ac iosomet Christo.

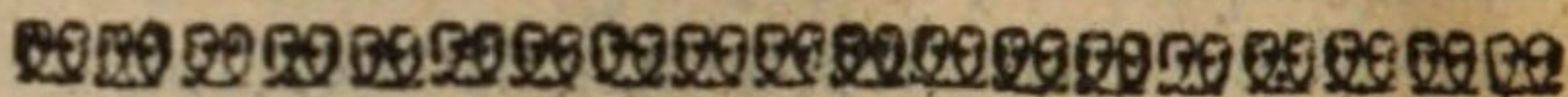
Infn.
Piet. 1. 3.
e. 18.

Virgo Gertrudis attendens suam nuditatem, quando Dominum exceptura erat per communionem, statuit fidenter ad ipsum recurrere, ab ipso decenter ornanda. Nec defuit Dominus quin protinè eam oculo dilectionis

etionis inspiciens, ei cesserit, & concesserit innocentiam sui cordis pro interula linea, candida, ac subtili; humilitatem suam (qua se creaturis vilibus associat) pro tunica violacea; desiderium ardens adhærendi hominibus per amorem pro pallio aureo; gaudium ex hac adhæensione sibi proveniens pro corona pretiosis intexta lapidibus: denique pro calceamentis, confidentiam & suavitatem illam, cum qua deliciosè converiatur cum filiis hominum sub argilla naturæ fragilis. Hoc apparatu vestita, dignè se Christo Gertrudis obtulit, excepit dignè.

Nil superesse debebat de Agno Paschali, quod in Hebræorum utilitatem integrè non cederet. Sed nec in hoc Eucharistico Convivio Christus quicquam habet suum, quod non libenter impendat in bonum nostrum: Sanguinem in pretium, lavacrum, & potum; carnem in alimentum; pellem suam (virtutes loquor, satisfactiones, & merita) in ornatum. Parans se ad instituendam Eucharistiam, deposuit *vestimenta* sua: utique ea nobis applicaturus; hac interim lege, ut veterem hominem exuamus. Non atteruntur, nec vetustate consumuntur talia *vestimenta*, quamdiu manna manducatur in deserto.

Deut. 29
v. 5.



DOCUMENTUM XI.

Captivos redimit.

Collat. 7
c. 30.

Qui legerit collationes Patrum à Cassiano compilatas, discet ex eis, quod si quis in illo tempore possidebatur à spiritu nequam, mox ducebatur ad Eucharistiam, tanquam ad efficax & commune remedium: quo adhibito mox pessimus hospes abibat; quia nempè fortior eo supervenerat, cui tanquam victori cedere cogebatur. Proh! Quam multi tales traditi Sathanæ *in interitum* (hoc est in vexationem) *carnis*, liberati fuerunt? At multò plures qui spiritualiter captivi tenentur ad ipsius voluntatem quotidie liberantur, pretio sanguinis Christi, & virtute sacrificii.

Isa. 49.
v. 24.

Nemo jam quærat quemadmodum ille apud Iliam: Nunquid tolletur à forti præda? Aut quod captum fuerit à robusto, salvum esse poterit? Quia hæc dicit Dominus: Equidem, & captivitas à forti tolletur; & quod ablatum fuerit à robusto, salvabitur. Et sciet omnis caro, quia ego Dominus salvans te; & redemptor tuus fortis Iacob. Quis demon adeò fortis ut possit; adeò pertinax ut ausit resistere virtuti ejus quæ latet; & cum ipse voluerit, patet in Sacrificio? Proferam exempla pauca de innumeris.

Annales Ecclesiastici referunt contigisse Baron.
A. Chr.
434.
Carthagine, ut virgo quædam juvencula, natione Araba, ancillæ Dei habitum gestans, cum in balneo lavans, simulacrum quoddam veneris impudicè respiceret, ei se consimilans; domicilium se diaboli præbuerit. A quo per octoginta duos dies occupatis faucibus impedita, ne aliquem cibum aut potum trajiceret; deducta tandem in monasterium puellarum; ibi liberata est communione sacri Corporis Christi.

Minoritici similiter Annales ejusdem potentia præclarum specimen exhibent in Adolescentulo fratre conventus Senensis: qui in A. Relig.
Min. 77.
tyrocinii limine Magistro in arcana confessione aperuit, se aliquot ante ingressum mensibus, cum diabolo pepigisse, & per chyrographum proprio sanguine & manu scriptum, sui potestatem fecisse, dummodò sub sua haberet mulierem quam effusè dilexit. Orauit pro Discipulo Magister, & læpius salvificum obtulit sacrificium; donec summa Dei misericordia, dum salutarem hostiam adoraret, quod Sathanæ credidit, chyrographum recepit.

Profectò libertati asserit augustissimum Sacramentum, in quo Liberator ipse tenetur: nec audet dæmon suum dicere servum, quem hujus Sacramenti sincerum conspicit veneratorem. Virtus ejus etiam corporalia captivorum vincula dissolvit.

Exemplum ponit Gregorius Magnus de L. 4 Dial
c. 5.
quo-

quodam Christiano, quem Saraceni mancipium fecerant, tenebantque constrictum fortiter: pro quo seu mortuo, seu vivente uxor absens curabat missam fieri per singulas hebdomadas; tali id successu, ut è manibus catenæ, compedes è pedibus exciderent toties quoties; prout postea compertum est, quando libertati restitutus fuit.

Rem simillimam narrat Beda venerabilis de Juvene Anglo, qui captus in conflictu, nunquam potuit constringi vinculis, quin continuo dissolverentur; eò quod germanum haberet Presbyterum, qui eundem defunctum existimans, pro ejus anima celebrare consuevisset. Unde multi (ait Beda) accensi sunt in fide ac devotione pietatis ad offerendas Deo victimas sacræ oblationis pro ereptione suorum, qui de sæculo migraverant; intelligentes quod sacrificium salutare ad redemptionem valeret animæ & corporis sempiternam.

Baron.
An. Chr.
679.

L. 9. Con
fess. c. 5.

Graviter querebatur Augustinus se teneri, *non ferro, sed ferrea sua voluntate*. Tales sunt plurimi, quos diaboli continua tentatio, quos concupiscentiæ insolentissima rebellio, quos pridem contracta in malum propensio trahunt. Hi namque sunt funes peccatorum circumplectentes miseras animas. Proinde si suam amant libertatem (quæ non benè pro toto mundi hujus venditur auro) recurrant ad Dominum Redemptorem, & dicant: *Veni, & educ*

*educ vinctum de domo carceris, sedentem in tenebris
 & umbra mortis. Ad hoc enim venit in mundum,
 ob hoc quotidie revertitur ad altare, ut prædi-
 cet captivis redemptionem, confectosque di-
 mittat.*



DOCUMENTUM XII.

Peregrinos Hospitio recipit

Sicut patres nostri, ita & nos peregrini, hos-
 pites, & advenæ sumus super terram: Me-
 liorem patriam inquirimus, hoc est cœlestem.
 Proinde necessaria nobis sunt hæc tria; Com-
 meatus ad victum; Comitatus ad iter secure
 conficiendum; & bonum in quo subinde quiet-
 camus Hospitium. Christus Jesus viaticum;
 Christus Dux noster; Christus est via, veritas, &
 vita. Vulnera ejus, si voluerimus, hospitium
 nostrum erunt. Hæc pandit; hæc præsentat, ut
 in eis excipiamur. In his se columba tutatur,
 & circumvolitantem intrepida intuetur acci-
 pitrem: columba in foraminibus petrae, in ca-
 verna maceriae. Iple enim est petra, de qua ip-
 samet columba, id est anima devota: *In petra* Psal. 39.
exaltavit me; inquit: Et iterum: Statuit supra
petram pedes meos: Vir sapiens ædificat domum
suam supra petram, quod ibi nec ventorum
nec inundationum formidet injurias. Audi-
te

te vocem columbarum: audite viros sapientes; & discite quam benè eis fuerit apud hanc petram.

A. Relig.
Min. 67.

Seraphicus Bonaventura sic exclamat: „ O
„ amantissima vulnera Domini nostri Iesu
„ Christi! Nam cum in ea quadam vice oculi
„ subintrarem apertis, ipsi oculi sanguine
„ sunt repleti: sicque nil aliud videns, coepi
„ ingredi manu palpans ut alter Thomas; do-
„ nec perveni ad intima viscera charitatis, qui-
„ bus post undique circumplexus, reverti ne-
„ quivi. Ideoque ibi habito, & quibus vescitur
„ cibus, vescor; ac inebrior suo potu.

A. Relig.
116.

Beato Elzeario hærenti per aliquod tempus
in Monte Pessulano, misit ex castro Podii Mi-
chaelis uxor ejus Delphina litteras per famu-
lum; cupiens nosse cur illic moram faceret?
Cui ille sic respondit: „ Corpore sanus sum
„ & sospes. Si verò videre me cupis, quære
„ me in vulnere lateris Christi. Illic enim habi-
„ to, & ibi me poteris invenire, frustra alibi
„ quæsitura.

Ser. 67.
Capit.

Divus quoque Bernardus de se sic loqui-
tur: „ In petra exaltatus, in petra securus, in
„ petra firmiter sto; securus ab hoste, fortis à
„ casu. Petra refugium herinaciis. Et revera
„ ubi firma tutaque infirmis securitas & re-
„ quies, nisi in vulneribus Salvatoris? Tantò
„ illic securior habito, quantò ille potentior
„ est ad salvandum. Fremit mundus, premit
corpus,

„ corpus, diabolus insidiatur; non cado: fundatus enim sum supra petram.

Eucharistia bonum hospitium est: *Beati qui habitant in ea; qui frequentant eam: Etenim passer invenit sibi domum in ea, & turtur nidum* Plal. 85.
ubi ponat pullos suos, ait Regius Psalter. Et ne quod tibi super sit dubium de qua domo, de quo nido sit intelligendus, vide quid subtexat: Altaria tua Domine Virtutum. Augustini sensu, Ecclesia nidus est, in quo parvuli (quibus est tardius ingenium) tuti plumescunt, & alas charitatis alimenta sana fidei nutriunt. L. 4. Conf. c. 16

Illuc Dominus congregat filios hominum quemadmodum gallina congregat pullos suos sub alas. Sub tegmine & umbra alarum ejus sperabunt, & plenitudinem expectabunt salutis quam Booz Patriarcha bonæ foeminæ Ruth precabatur, illis verbis: *Quod reliqueris parentes tuos, & terram in qua nata es, & veneris ad populum quem ante nesciebas: reddat tibi Dominus pro opere tuo; & plenam mercedem recipias à Deo Israël, ad quem venisti, & sub cujus confugisti alas.* Ruth. 2. v. 11.

Denique templa, altaria, tabernacula venerabilis Sacramenti sunt nidi, in quibus fideles animæ requiescunt & inveniunt alimentum vitæ, illudque sumunt instar pullorum, ore hianti. Passeres nidificant in cavernis maceriarum seu murorum, propè grangias & horrea, in quibus frumentum reconditur; ut pascantur ex granis

granis deciduis. Sic & vos facite. Diligite frumentum Electorum quod asservatur in altaribus; edite de micis ejus, & edentes recurrite ad Christi vulnera, recolentes passionem ejus, sicut passer solitarius in tecto, aut sicut turtur gemebunda, amisso compare. Sic Franciscus dimisso mundo conversus ad Deum, solitaria loca quærebat amica mœroribus, desertas Ecclesias frequentabat; ubi pullos excludebat sanctarum cogitationum, & affectionum cordis, in uno Deo jactans omnem sollicitudinem. *Foris non mansit peregrinus, & hospitium meum viatori patuit: (si accedere & ingredi non renuat) dixerit Christus potiori jure quam Job.*

Job. 31.
v. 32.



DOCUMENTUM XIII.

Visitat & sanat Infirmos.

Quoties, ô quoties visitavit nos in salutari suo, cōsolatus in tribulatione nostra? Quoties instar optimi Samaritani vinum & oleum infudit vulneribus nostris, alligans ea; immò etiā lambens, unguens, liniens, & sanans Sacramento Corporis & sanguinis sui! Ipse enim ille est, de quo Psalmista: *Qui sanat contritos corde, & alligat contritiones eorum*: Et ipsum Sacramentum *cataplasma* quoddam est confectum ex ficibus (ait Thomas) propter absconditas dulcedines, (quale

Psal. 146
Opus. 58.
Isa. 38. v.
21.

(quale fuit illud quo *Isaias* sanavit *Ezechiam*)
miram efficaciam habens ad sanandum ulcus
concupiscentiæ, & mortificandum prava cor-
dis desideria, quæ alioqui disponunt ad mor-
tem, juxta illud: *Desideria occidunt pigrum*. Re-
colantur alibi dicta.

Prov. 21.
v. 25.

Sapiens honorem deferri monet Medico
propter necessitatem. Augustinus etiam ipsi medi-
cinæ censet deberi venerationem, invitans
omnes, & dicens: *Adoremus pannos infantia*, ex
quibus facta sunt Emplastra naturæ. Quanto ma-
jori veneratione dignus est, qui seipsum instar
medicinæ medicus nobis apponit? *Mulier flu-*
xum sanguinis patiens *annis duodecim*, tantum te-
tigit simbriam vestimenti ejus, & sanata est. O quid
non efficiet integrum vestimentum; quid non
ipsummet corpus, speciebus tanquam vesti-
mento opertum, si ad intra sumatur pari fidu-
cia & devotione? Nunquam iple decrit infir-
mis, quibus non defuerit fides.

Eccl. 38.
v. 1.

scr. 21.
temp.

Matth. 9.
v. 20.

Anno Sal. 1655. currebatur Treviros ex om-
nibus Europæ partibus ad publicam ostensio-
nem tunicæ Christi, quæ ibide asservatur. Quot
nunc adhuc dicunt: vellem ipsius formam alpi-
cere, vestimenta, calceamenta &c. Quid horum
deficit ad satiandum, non dicam oculos visu,
sed ipsum etiam cordis appetitum esu? *Tran-*
seunte Petro, omnes qui habebant infirmos, ejicie-
bant illos in lectulis & grabatis, ut umbra illius ob-
umbraret quenquam illorum, & liberarentur ab in-
firmitatibus

Act. 5. 15.

firmitabus suis. Virtutes quoque non quasi libet faciebat Deus per manum Pauli, ita ut super languidos deferrentur à corpore ejus sudaria & semicinctia; & recedebant ab eis languores, & spiritus nequam. Si virtus Christi participata tantum valuit; si tantum præstitit in umbra, & vili lintheamine; quanto plus præstabit ipsa plenitudo virtutis ejus residens in Sacramento Eucharistiæ?

Præsentia ejus (vel sola) devotè recogitata multis summè profuit ad consolationem & lenimen ægritudinis; ita ut nonnulli non valentes communicare propter debilitatem nimiam aut periculum vomitus, curarèt saltem Eucharistiam ad se deferri, quatenus ex Domini sola visitatione confortati, levius ferrent morbum, lætius excederent. Id sibi satis fore putavit Bonaventura, dum in extremis agens, nil sumptum retinebat. Sed tamen plus obtinuit, quia lateri ejus admotus, per ipsum sibi Christus viam fecit ad intimum ejus pectus. Sed de hoc infra: sed & de quam plurimis Eucharistico remedio sanatis ab infirmitate corporali, ad
Lect. 17.

A. Relig.
Min. 67.

Quæ cum ita sint, audiatur & teneatur monitio Sapientis, qui ait: Fili, in tua infirmitate ne despicias te ipsum, sed ora Dominum, & ipse curabit te. Averte à delicto & dirige manus, & ab omni delicto munda cor tuum. Da suavitatem & memoriam similaginis, & impingua oblationem; & da locum medico; & non discedet à te.

Ecccl. 38.
v. 9.



DOCUMENTUM XIV.

Sepelit Mortuos.

STatutum est omnibus hominibus semel mori. Sed necesse illum prius mori mundo, qui vult feliciter excedere mundo; ut obviam eat morti, ferens mortem in manibus. Ei, qui sic ante mortem fuerit mortuus, ecce monstrabo congruum sepulturæ locum & ministrum. Christus ipse eum unget, ut servetur immortalitati: & vita illius abscondita manebit in eo, ut postmodum appareat cum ipso in gloria, cum ipse apparuerit vita nostra.

De pretio sanguinis Dominici (quod Judas projecerat in templum) emptus fuit ager figuli in sepulturam peregrinorum: quatenus notum sit omnibus non satis Christo fuisse quod redemerit vivos, nisi curaret etiam mortuos. Ipsummet Corpus ejus indigitatur à Paulo, & nobis assignatur pro sepulchro, dum ait: *Consepulti enim sumus cum illo per Baptismum in mortem.*

Rom. 6.

v. 4.

Ecce sicut lutum in manu figuli, sic vos in manu mea, domus Israël, ait Dominus: Et nunc Domine, Pater noster es tu; nos verò lutum & fictor noster tu, & opera manuum tuarum omnes nos. Por-

Ier. 18.

v. 6.

Isa. 64.

v. 8.

Hæceldemach.

Jer. 22.
v. 19.

celdemach, hoc est, *ager sanguinis*; quia proprio filii Dei sanguine respersa est: Ager odoris optimi: ager cui benedixit Dominus: cœmeterium sanctificatum, quod excommunicatos non admittit: quoniam illi *sepultura asini* sepe-
liuntur cum improbo Joachim filio Josiæ Regis Juda, putrefacti ac projecti *extra portas Ierusalem*, expositi a vibus cœli, hoc est dæmonibus devorandi.

Fidelis quidam Scriptor, terræ sanctæ loca describens, affirmat id esse proprium terræ agri Halcedemach, ut corpora (quæ in eo sepeliuntur) sub spatium viginti quatuor horarum omninò consumat. Additque quod Imperatrix Helena curaverit ex ea terra Romam deferri, & exinde confici Cœmeterium, cui nomen *Campus sanctus*: ubi retinet eandem vim agendi super corpora; nec admittit ulla præterquam peregrinorum; non verò civium Romanorum. Nunquid non eodem modo se habet ager humanitatis Dominicæ?

Communione quid efficacius ad consumendā carnem, & exedendum veterem hominem? Dummodò communicantes tanquam advenæ & peregrini vivant, tanquam peregrini Agnum hunc edant: quia soli peregrini jus habent ad hanc sepulturam; qui confitentes se super terram advenas; abstinent se à carnalibus desideriis quæ militant adversus animam; terrena non diligunt, non sapiunt non quæ-
runt

runt ; sed ad cœlum aspirant velut jam mundo mortui , viventes autem Deo soli. Nam periculosum est frequentare Eucharistiam , nec tamen ejus virtute mutari , emendari , redigi. De iis verò qui sibi mortui , vivunt Deo , Job ait : *Expectant mortem quasi effodientes thesaurum , gaudentque vehementer cum invenerint sepulchrum.*

Iob. 3.
v. 22.



PARS ALTERA.

Opera Misericordiae , quæ Christus reposcit à nobis.

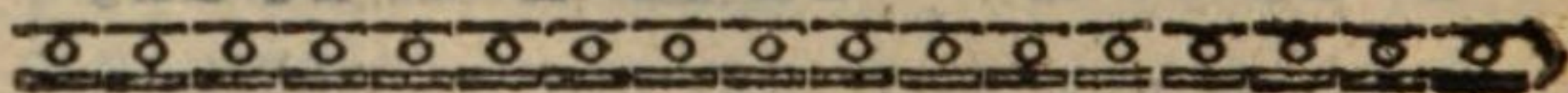
ECce jam indicatum est tibi , ô Homo , quid tibi ipsi sit bonum , & quid requirere debeas à Domino , frequentando Sacramentum ejus ; utique recipere misericordiam. Rursus accede , & indicabitur quid Domino quoque sit bonum , & quid reposcat à te Deus : utique facere judicium & diligere misericordiam. Petieras ostendi tibi Dominicam : vicissim ipse vult , quod & tu ostendas ipsi tuam.

Virgo Gertrudis feria secunda post primam Quadragesimæ Dominicam , audiens Evangelicam hanc clausulam in Missa : *Venite benedicti patris mei : possidete paratum vobis regnum : Esuri-*

In f. pict.
l. 4. c. 18.

Matt. 25

vi enim : & dedistis mihi manducare ; & reliqua ,
 coepit interrogare Christum , ac conqueri de
 se : Heu Domine mi : Ecce nos reliquimus om-
 nia , nec licet nobis habere quicquam , un-
 de cibare possimus esurientes , potare sitientes ,
 & alia pietatis opera praticare , quæ commen-
 das. Quamobrem edoce , qualiter & nos pos-
 simus optatissimam promereri benedictionem ,
 quam in hoc Evangelio promittis misericordi-
 bus. Tunc Christus petitioni ejus annuens , ea-
 dem ei Documenta tradidit , sed paucis ; quæ
 fusiori stylo tradenda sunt modò.



DISCIPULUS

*Prestat audientiam , & spondet
 obedientiam.*

L Oquere Domine , quia audit servus tuus :
 Paratus sum & non sum turbatus ut cu-
 stodiam mandata tua : quoniam dignum & ju-
 stum est , ut quoad in me est , honorem te de
 mea substantia.

I. PRA-



I. PRAXIS OPERUM.

Quod opera Misericordiæ exerceri debeant erga Corpus Christi verum.

MAGISTER

Docet qualiter id fieri conveniat.

R *Ecordare paupertatis meæ, ait ipse, & transgressionis, absinthii, & fellis: Hoc est multimodæ amaritudinis, cui per totum vitæ mortalis decursum, obnoxium fuisse, benè nosti. Ac tum confer statum Sacramentalem cum illo mortali; & videbis, quod in eo quoque sit verè pauper & dolens; adeoque discas quia Misericordiam vult.*



DOCUMENTUM XV.

*Christus in Eucharistia Esurit: Quo
Pane cibandus*

A Udistin' aliquando vocem Sponsæ, seu in-
quirentis ubi pascat, ubi cubet Sponsus in

Cant. 1. 5 *meridie ? seu invitantis in hortum suum, ut*
& 6. *pascatur, & lilia colligat, comedatque fru-*
ctum pomorum suorum ? Anima justi clarifica-
 ta lumine gratiæ Meridies ejus est & hortus
 voluptatis. In ea sibi complacet demorari, eam
 pascere, & ab ea vicissim pasci, inter lilia casta-
 rum cogitationum & affectionum; quæ gratis-
 simum afflent odorem, instar liliorum aut flo-
 rentium vinearum.

Pascebatur quondam corporaliter apud Martham
& Mariam: & recumbens etiam corpore inter lilia,
(illas loquor, nam lilia erant:) nihilominus spiritum
refocillabat devotione & virtutibus mulierum. Pro-
Ber. Ser. bè id assecutus est devotus Doctor. Subsequa-
71. Cant. mur nos sensum ejus; & faciamus Domino
 pulmentum, sicut velle eum novimus, ut co-
 medat. Quodnam illud?

Esurit: Cibus ejus pœnitentia nostra: cibus
ejus salus nostra: cibus ejus nos ipsi sumus.
Psal. 101 *Quia cinerem tanquam panem manducabam ? ait:*
 Nos autem quia peccatores sumus, ideò cinis
 sumus, ut manducemur ab ipso: Mandit nos
 „ cùm arguit: glutit, cùm instituit: decoquit,
 „ cùm immutat: digerit cùm transformat:
 „ unit, cùm conformat.

Esurit: & Escæ quibus libenter vescitur
 sunt profectus nostri, & gaudium Domini for-
 titudo nostra, vigor noster, & alacritas nostræ
 devotionis in currenda via virtutis. Super hu-
 milem requiescit spiritus ejus; in eo sibi benè
 com-

complacet, de ejus virtute saturatur: adeoque satisfactum fuerit ipsi, cum viderit nos fundatos in humilitate, radicos in charitate. Vice versa, ipse plenarie reficit & pascit nos, quantumvis labore fatigatos, si simus humiles corde sicut ipse: in hoc erit requies animabus nostris, & plena refectio. Ibi cubat, pascitur, & pascit.

Esurit: & cibus quem habet manducare, nos ipsi sumus. Et manducat nos, & manducatur à nobis, quo arctius adstringamur ipsi. *Qui manducat meam carnem, inquit, & bibit meum sanguinem, in me manet & ego in eo.* In Christo quidem ipse manet, quia Christus manducat, digerit, transmutat eum in se: Et Christus in eo, quia reipsa Christum manducat in Sacramento, ut sit perfecta unitio. Agnes Martyr virgo de hoc & in hoc gloriabatur post susceptum viaticum, dicens ad tyrannum: *Iam corpus ejus corpori meo sociatum est, & sanguis ejus* Ioan. 6.
ernavit genas meas. Ion. 6.

Esuries nostri eum tenet, & manducat panem suum, quando manducamus ipsum: quia per virtutem Eucharistiæ efficimur unus panis & unum corpus multi cum ipso & in ipso. Ex quo consequitur, ut id in nobis sentire debeamus, quod & in Christo Jesu, eodum cum ipso spiritu ducamur inter nos, id ipsum sentientes; uno velut ore unanimiter honorificantes Deum Patrem Domini nostri, ædificantes in-

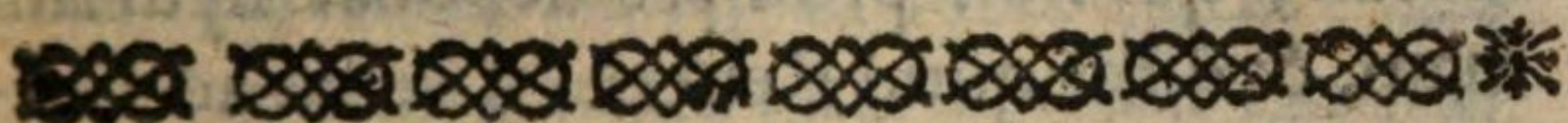
vicem in timore ejus. In quo quantopere sibi placeat (velut in cibo deliciosissimo) didicist aliàs ab ipso Gertrudis. Discamus & nos ex narratione subjectâ.

A. Relig.
Min. 8j.
EUL. 15.

Matt. 18

Duo Minores F. Guido de Bolsena , & F. Minnius Altimanni , cùm tyrocinium agerent Senis, in hortulo secreto Novitiorum sibi persuaserunt ad futurum Christum, & in medio adstiturum, si colloquerentur de ipso, juxta datam ab ipso sponsonem: *Vbi duo vel tres congregati fuerint in nomine meo ; in medio eorum sum.* Nec fefelicit eos spes sua. Nam præsens eis assedit super scamnum quod ipsi paraverant , opertum linteamine mundo , & inspersum herbis odoriferis. Infundebat autem eis quod ore dicerent , quod corde sentirent. Tam piè, tam fervidè de ipso locuti sunt , & ipse tam suaviter eos consolatus est, ut interius absorpti non senserint quid exterius ageretur. Elapsum itaque eis est tempus prandendi, brevissimum putantes , quo tantis ipsi fruebantur deliciis , tantis Christus: quia deliciae ejus erant esse cum eis.

DOCE-



DOCUMENTUM XVI.

Sitit: Quo potu recreandus?

Sitio: sitio clamat; non multò aliter nunc, quam tunc in cruce. Lachrymæ nostræ, potus ejus sunt. Et ubi possumus eas oportunius effundere, quam dum accedimus ad altare: exemplo Magdalenæ plorantis ad pedes ejus, quando recumbebat seu in domo Phariſei, seu in domo Lazari? Si Bernardo *Lachryma pœnitentium* visæ sunt vinum Angelorum: quidni; immò quanto magis Dominicum? Bibunt illi *lachrymas pœnitentiæ* majori cum voluptate, quam ullus homo sitibundus vinum suave. Bibunt *lachrymas devotionis*, in quibus non jam indulgentia pro peccatis, sed beneplacitum quæritur Dei Patris. Bibunt *lachrymas compassionis*, quæ de fervore prodeunt fraternæ charitatis. Unde Angelis hæc sitis, hoc gaudium, hic sapor vini; nisi ex eo quod sciunt Dominum immensa animarum dilectione teneri?

Serm.
Cant.
Ser. 3.
Epipl.

Sitit, & quamvis residens in hoc Sacramento, sedeat super fontem aquæ vivæ; nihilominus ab unoquoque hominum petit quod à Samaritana (propè puteum) muliere: *Da mihi bibere. O si scires donum Dei, & quis est qui tibi dicit: Da mihi bibere.* Procul dubio, nullus est, si

Ioan. 4.
v. 7. & 10

id sciat, qui non promptè deponat hydriam suam, & dicat quod Rebecca dicebat ad Eliezer: *Bibe Domine.*

Gen. 14.
v. 17.

Sitit; & velut alter Noe de vinea quam plantavit, vinum expectat, quia vinum appetit. *Ego plantavi te vineam electam:* ait, ô domus Israël; ô fidelis anima, in territorio Ecclesiæ meæ. Ne convertaris mihi in pravum, faciens labruscas, dum uvas expecto; propinans mihi fel iniquitatis, dum vinum expeto charitatis. Amicæ suæ Gertrudi in festo Exaltationis sanctæ Crucis ad Elevationem Calicis in Missa, præsentanti ipsi labores suæ communis, Dominus acquiescens dixit; lubentissimè se bibiturum Calicem sibi ab eâ oblatum, eò quod fervor devotionis sororum redderet illud omni nectare suavius.

Inf. piet.
l. 4. c. 54.

2. Reg.
14. v. 14.

Sitit; nec alius ei potus acceptior esse potest, quam nos ipsi: *Omnes quasi aquæ dilabimur super terram, quæ non revertuntur.* Præter aquam, nil potus Domino subministrare possumus. Sed aquam nostram ipse novit convertere in vinum optimum, dignum dilecto nostro ad potandum labiisque ac dentibus illius ad ruminandum. Hydriæ nostræ plenæ sunt aqua usque ad summum, quando spiritus timoris implet corda nostra & inflectit ad dicendum cum Ezechia Rege.

Cant. 7.
v. 9.

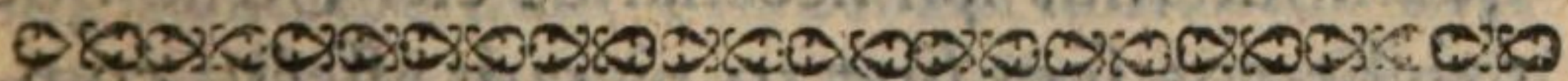
Isa. 38. v.
10.

Eccl. Ser.
octav.
Epiph.

Vadam ad portas inferi. Id quidem bonum. Sed agitur de convivio nuptiali, ad quod exigitur vinum. Quamobrem aqua mutetur, & charitas edat

edat istud miraculum; ut foras mittat timorem; quoniam ipsa est quæ sponsam introducit in cellam vinariam.

Sitit demùm; & desiderio desiderat hoc Pascha manducare nobiscum in regno patris sui, quod est Ecclesia. Nostrium est obtemperare tanto desiderio, & materiam necessariam ministrare; utique panem bonum, non mucidum, non grassum, aut furtive plenum; vinum bonum, non corruptum, non sophisticatum, perpetuando sacrificio jugi, ut sic nobiscum permaneat pro nostra consolatione & salute, usque ad consummationem sæculi.



DOCUMENTUM XVII.

Nudus est: Qua veste operiendus?

P Annis involvit eum Maria nascentem in Luc. 2. 7. mundo, quos cura materna in prævisam^{7.} necessitatē tempestivè paraverat. Postea crescenti, tunicam inconsutilem fecit desuper contextam per totum; qua per omnem vitam usus est, eò quod ipsa crederet cum eo, & mensuræ commensuraretur corporis ejus. Si quod aliud indumentum portavit, Joseph nutritius ejus providere studuit; sicut & alimentum, quamdiu ei subditus fuit. Corpus autem oculum, è cruce depositum Joseph alius (ab Arimathea

Matt 17
7.17.

mathæa dictus) involvit in sindone munda sepeliendum. Nunc verò quotidie renascentem in altari Sacerdotes exuviis panis & vini velut habitu quodam operiunt: quo quid simplicius esse potest? Ad hæc, Ecclesia Mater corpus sacrificii ejus, quasi nudum, & in puris naturalibus sibi relictum, successive pro ætate vestit & ornat variis ceremoniis præscriptis & præceptis pro earum decentia & importantia ad fines intentos. Neque hæc satis.

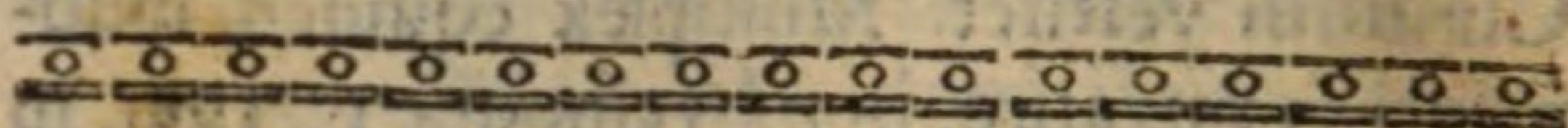
Sacramentalis ejus conditio exigit insuper à nobis & nostrum singulis milericordiam operientem. Cultus decens tam externus, quàm internus ipsi necessarius est. Utrumque exhibemus, si ex sincero pietatis affectu compatiatur tot Ecclesiis pauperculis & derelictis, quas non alii fermè tapetes ornant, quam quos araneæ texuerunt: si Altaribus, quæ laceris, vetustis, & segmentitiis quibusdam lintheaminibus non tam ornantur quàm inhonorantur. Si contribuamus aliquod utensile, quod sacro ministerio proficuum sit; exempli gratiâ, si materiam ad ornatum, si lampadem & olei quidpiam, si crucifixum, si piam aliquam tabellam aut imaginem, si candelas aut ceram ad luminare; si pallium, si lintheum, si vestem aut paramentum.

A. Relig
M.D. 118

Prodeat in exemplum pietatis Elizabetha Lusitana: quæ defuncto marito, ad prædam quasi conversa seipsam religiosè spoliavit, ut

Chri-

Christum vestiret. Multiplex equidem indu-
 menti genus auro, bombycinoque textum, in
 usus transtulit sacrationes; confectis ex ea ma-
 teria quam plurimis Sacerdotum, templorum,
 altarium ornamentis; eisque per aliquem Epis-
 copum benedictis: quicquid regio splendori
 ac majestati prius inservierat, divino cultui li-
 bens, hilarisque dedicavit. Immò aurum ar-
 gentumque, quantum habuit in usu, aut in
 thesauro, in sacros calices, & cruces tum ma-
 jores in pompis solitas præferri, tum minores
 in aris collocandas, thuribula, acerras, phia-
 las, & alia hujusmodi divina conflavit utensi-
 lia. Misericordem Heroïnam imitentur divi-
 tes, æmulentur tenues; & quisque conferat in
 ærarium Domini de suo seu abundanti seu
 exiguo, vel quod lubet, vel quod potest ex
 spiritu pietatis. Timeant opulenti in Sion, quo-
 rum filix compositæ sunt & circumornatæ ut
 idolum & similitudo templi; ipsam verò tem-
 plum negligunt, & sinunt operiri sordibus
 & pulvere paupertatis. Sed de hoc alias ad
 Lect. 15.



DOCUMENTUM XVIII.

Peregrinus est; Excipiendus hospitio.

Ier. 14.
v. 8.

Obstupescens olim Jeremias ita loquebatur ad Christum: *Expectatio Israël Salvator: Quare quasi colonus futurus es in terra, & quasi viator declinans ad manendum? quare futurus es velut vir vagus?* Revera vivens inter homines in mundo, non erat de mundo: minùs autem etiamnum in Eucharistia cum hominibus manens: minùs, inquam, est de mundo, ex quo exivit de mundo reversurus ad Patrem. Manet tamen velut extraneus apud homines, ut sit nutritius eorum; & nescierunt quod curaret eos, & quod idcirco declinare velit ad eos sub habitu peregrino, non ut eis fiat oneri, sed ut cibat eos carnibus suis, repleat bonis. Si quo eis constet, reddit expensas, etiam cum fœnore. Ad modicum tempus hospitatur apud illos qui eum dignantur excipere, fortassis ad semiquadrantem; fortassis ad multò minùs spatium, quoad consumantur sacræ species; ne nimis diu cum ipso occupari teneantur, & diuturniores devotionis actus exercere: nec enim ignorat, quod id eis grave pœnosumque foret, & quod facilè tepescerent in justis obsequiis tanto hospiti exhibendis.

Stat

Stat ad ostium nostræ domus, & pulsat clamans ad aurem fidelis animæ: *Aperi mihi, amica mea; quia caput meum plenum est rore, & cinnamini mei guttis nocturnum.* Ipse est Unigenitus Patris plenus gratia, abundans in misericordia; paratus effundere in eos, qui parati sunt excipere. Cinnamini capitis ejus, sunt consilia & cogitationes divinitatis; cogitationes pacis & non afflictionis, consilia bona: quæ non aliò vergunt, quam ut peccatorum tenebras illuminet, sanet infirmitates, ruinas impleat. Sed ô! quam sæpè repullam patitur, de quo dolens Magdalena du Pazzi, querulis his verbis utebatur: O amor! Si non invenis ubi quiescas, veni ad me, & excipiam te. Certè, si saperent Christiani, & vel modicum humanitatis haberent, utique non darent somnum oculis suis, & palpebris suis dormitationem, donec invenirent locum Domino. Etiam ultrò eum invitarent dicentes quod Laban ad Eliezer Præpositum domus Abraham: *Ingredere benedicte Domini, cur foris stas? Domus mea domus tua est.* Etiam urgerunt importunè cum Regulo, cujus filius infirmabatur Capharnaum. Interea faterentur cum Centurione, se non esse dignos introitu ejus sub suum tectum. Attamen & gauderent cum pusillo Zacheo propter honorem ab eo sibi delatum & dicerent: *Vnde hoc mihi, ut veniat Dominus meus ad me?* Sed & omnem diligentiam facerent, dicentes cum

Em-

Cant. 5.
V. 2.

Gen. 24.
V. 31.

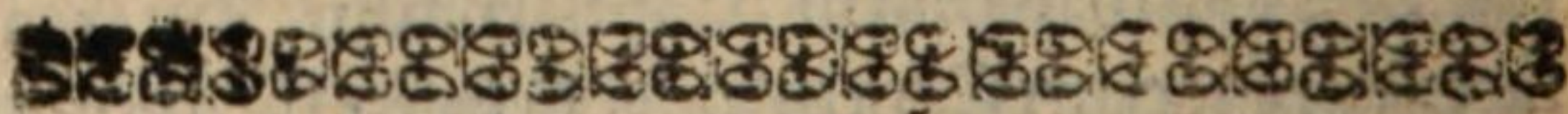
Emmauntinis hospitibus: *Mane nobiscum Domine.* Denique cum Jacob id adderent: *Non dimittam te, nisi benedixeris mihi.*

Ingreditur cum ipso benedictio longè copiosior atque diviniore, quam fuerint illæ, quas intulerunt Jacob in domum Laban, Joseph in domum Putipharis, vel etiam arca fœderis in domum Obededom. Experto credite ei qui post exceptam hospitio sapientiam confitebatur & dicebat: *Venerunt mihi omnia bona pariter cum illa, & innumerabilis honestas per manus illius.* Si Capharnaum civitas usque ad cælum exaltata fuit, ut indicat Evangelista Mattheus, non sine fundamento Jeronymus sibi persuasit; ita ei contigisse propter Salvatoris in illa moram diuturniorem, & habitationem ordinariam: Quae de causa vulgus eam nominabat *patriam* ejus. O si ipsa patria cognovisset? O si & tu Christiane! Silcires donum Dei, & quis est ille qui stat in medio nostrum; qui stat foris in altaribus, eoduntaxat fine ut paratum se exhibeat ingredi ad te? *Quoniam non capit eum, nisi imago sua.* Adi & audi Bernardum de hac materia.

8ap. 7.
v. 6.

Matth. 9.
et 12.

Jer. 8er.
e. Dedic



DOCUMENTUM XIX.

Christus in carcere: liberari petit.

Estne sensus aliquis pietatis in Christianis erga captivos? In Christum suum ostendant.

dant. Ipse enim ille est, qui (fletum & ululatum audiens Adæ proditoris, quem *pater ejus tradi fecit in carcerem*, donec cogitaret quibus eum suppliciis faceret interire) descendit in carcerem, venit ut educeret vinctum de domo carceris sedentem in tenebris & umbra mortis. Carcer ejus, tunc quidem fuit humanitas nostra; nunc autem Sacramentales species, & vel tabernacula, vel ciboria sancta: quoniam in iis patitur captivitatem; esto voluntariam; nihilominus ad modum humiliantem. Quid enim strictius *arcto illo pane*, qui non sinit *ultra a volare* *Doctorem nostrum?* ut ait Evangelicus ille Propheta.

Ber. Scr.
3 Circum

Isa. 30.
v. 20.

Vos ergo si communicaveritis libenter, si frequenter; hoc ipso eum in libertatem assere-
tis, ut revertatur ad Patrem qui ipsum misit. Nam quando digeritis species lacras, profecto dissolvitis catenas ejus, quibus apud vos retinetur. Veruntamen illud unum cavete diligenter, ut dum ex ergastulo sacrorum ciborum ipsum liberum dimittitis, in alterum ei poenofissimum, ac odiosissimum non projiciatis. Conscientiam vestram loquor, si fortassis invidia, lubricitas, odium, aut aliquid ejusmodi in illa delirescat, si vipera vel bellua quævis eam occupet: Quisquis enim odit fratrem suum, esto quasi liber huc illuc excurrat corpore; nihilominus ubivis portat catenas captivitatis suæ. *Carcer ejus, ser ejus;* ait Augustinus.

Hon. 2.
ex 10.

Jam

Jam verò quæ societas luci ad tenebras? Odit ipse & detestatur carcerem hujusmodi; nec foret pietas illuc eum deprimere, sed barbaries, sed impietas, sed furor intolerabilis.

A. Relig.
Min. 67.
nu. 17.

Deus cordis ipse est, & nil ei magis cordi est, quàm in corde habitare, quod mundities ornat, quod lumen supernum illustrat, quod dilatat charitas. Tale cor habuit Bonaventura Seraphicus, qui cum morti appropinquans, summoperè desideraret sacro muniri viatico, nec interim auderet illud recipere, eò quod frequenti vomitu fatigaretur: petiit pro sua consolatione saltem ad se deferri, & admoveri lateri suo pixidem sacram, communicandi desiderium indicans. At hostia seiplam in ejus intimum pectus (in formam rosæ rubentis apertum) immisit (ut aliàs sese per os immiserat;) nullo (post) aperturæ relicto vestigio. Quippè pectus istud erat Christo pretiosius quocumque metallo; & decentius in eo reponebatur quàm in ditissimo quovis sacrario.

Gen. 8.
v. 14.
Deut. 32
v. 11.

Sponsa volebat eum similem esse capree: & Moyses Aquila eum comparabat. Caprea subindè cadit in venatorum laqueos: Aquila provocat ad volandum pullos suos. Amor nostri Filium Dei projecit in laqueos istos Sacramentales, quibus fortiter adstringitur ut nos asserat in libertatem filiorum Dei. Ex opposito urget eum Patris amor, ut revertatur ad ipsum, & alas addit quibus ad cælum evolet, quod

quod & centrum ejus, est locus requiei ejus in sæculum sæculi. Sed idem interim amor alas ejus ei convertit in catenas, quibus constrictus remaneat nobiscum usque ad sæculi consummationem. Ergò misericordie pietas emolliat corda nostra: ergò nos adducat ad eum, & efficaciter inducat ad sæpè communicandum; ut sic educamus eum de isto carcere; in quem innocens conjectus est propter debita nostra: vel certè consolemur eum, frequenter in Ecclesia visitando captivum quatenus mereamur cum ipso possidere gloriæ libertatem, post sæculi consummationem, necnon in tempore consequi gratiæ subsidia necessaria ad salutem: *Ego Ier. 26. enim ecce in manibus vestris sum; ait. V. 24.*



DOCUMENTUM XX.

Infirmus est: Eget consolatione.

N Ec sufficiat nobis considerare captivitatem ejus in Sacramento: vult enim & languorem attendi, quoniam infirmus est; & sustinet qui simul contristetur & non est; qui consoletur, & vix invenit. Misereremini mei, clamat, saltem vos Amici mei. Recogitate passionem meam in amaritudine animæ. Sustinete hic, & vigilate mecum: vigilate & orate. Vulneratum propter iniquitates vestras curate:

mortuum propter peccata vestra lugete. Hoc enim justum est.

Verè Lazarus languens ipse est, & ut talem ab omnibus Christianis eum considerari volebat Augustinus, dicens: *Ulcerà Lazari passiones sunt Domini. Canes sunt gentes: quos homines peccatores & immundos dicebant Iudai: & tamen passiones Domini in Sacramentis corporis & sanguinis ejus per totum jam orbem suavitate lambunt devotissima.* Proh! videre, ne tantum Doctorem intametis de mendacio. Venite promptius ad Missam; ut Dominicæ Passionis memoriam recolatis. Verè languores vestros ipse tulit: verè dolores ipse portavit: Quamobrem & vestra compassio sit vera, non ficta: estote imitatores charitatis ejus & pœnitentiæ veri, non ficti.

A. Relig
Min. 109
& 116.

Elzearius Ariani Comes, aliquando Missam de Cruce solemnem audiens & passionem Christi in fidelium mentibus renovari considerans, tanto amoris incendio se sensit inflammari erga istud mysterium, ut & illud continuo versaret in mente, & paratissimus esset (illius intuitu) martyr occumbere. Non plus movebatur persecutionibus, injuriis, molestiis adversantium sibi, quam si lapideus fuisset aut æreus.

1. Petr. 4.
v. 1.

Igitur & voseadem cogitatione armamini: Sic enim hortatur vos Pastor vester, Vicarius Christi. Sed quam congruè Jeronymus legit; *eadem conversatione?* Neque enim vel ad votum Christi, vel ad meritum vestrum fuerit satis, si quandoque

doque nudam habeatis reminiscenciam laborum ejus pro vobis; nisi memoria & cogitatione recolendo, vosmetiplos armetis & animetis ad eorum imitationem. Uterque postis animæ inspergendus est sanguine Agni: At unum duntaxat inungit is, qui tantum per memoriam recolit, cogitando; non item per effectum & operationem, imitando.



DOCUMENTUM XXI.

Mortuus in Sacramento, Sepulchrum expetit.

Postquam in cruce tradidit spiritum, statim mota est terra, & petraë scissæ sunt, & monumenta aperta sunt: quasi singula desiderassent excipere corpus ejus; & ipsi mortui fideles sese illi adjungere; à quo nimirum expectabant sui mutationem in melius per resurrectionis configurationem.

Ecce nunc in altari quotidie mortuus, hoc est vitali quovis motu & operatione (quæ corpori viventi competit) omnino privatus, sepulchrum appetit: nec ullum magis gloriosum aut magis ad votum ei potest exhiberi, quam conscientia pura; cui dignus apparatus non desit: de quo dicam postmodum.

Leet. de
Pœni
sub fi.
2.

Antiquitas tota laudavit & admirata est Ar-

themisiam insignem foeminam, eò quod Mausoli Regis Cariae mariti sui corpus in pulverem redactum cum vino glutiverit, & ita vivum aspirans ejus sepulchrum evaserit: ut toti posteritati compertum foret, quid amor conjugalis possit in conjugē veraciter amante. Simile Christo Sponso suo Mausoleum seu sepulchrale palatium præparent fideles animæ.

Matt. 12
v. 40.

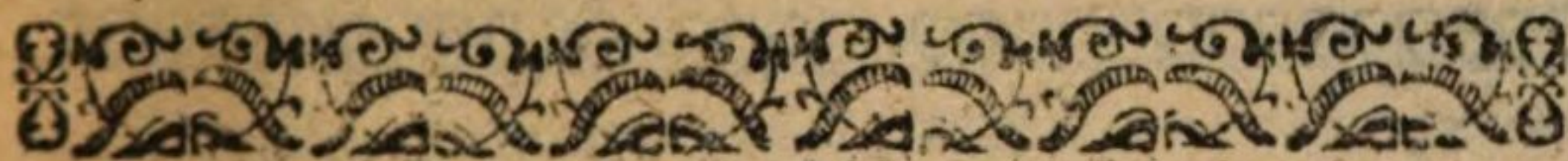
Ipse prædixerat fore, ut sicut fuerat Ionas in ventre ceti tribus diebus & tribus noctibus; ita Filius hominis esset tribus diebus & tribus noctibus in corde terræ: quia nimirum pridie mortis suæ jam mortuus; quando seipsum in Cœna (pane fracto & consecrato) in victimam (quæ non nisi morte perficitur) & in cibum dabat, in stomacho Discipulorum suorum velut in sepulchro & corde terræ exceptus fuit. Quæ piissima Gregorii Nysseni observatio est. Quo pacto, præfinitum trium dierum numerum planè reperit impletum.

Orat. 1.
de. Resur.
Chr.

Igitur id Christus petit, ut rursus aperiatur terra, & excipiat Salvatorem: terrestria hominum corda petit, ut in iis quiescat, ut ea possideat, ut ea sanctificet, à terrenis cupiditatibus eximat, & ad immortalitatem disponat, qua donabuntur in novissimo die. O novissimus dies, quam rarò versaris in mentibus hominum! O quam sollicitius egeno & pauperi, hoc est Christo, memorata pietatis officia fideles exolverent, si novissima præviderent, si recolerent novissimum

vissimum

vissimum illum diem revelationis Domini Jesu
de cœlo cum Angelis virtutis ejus !



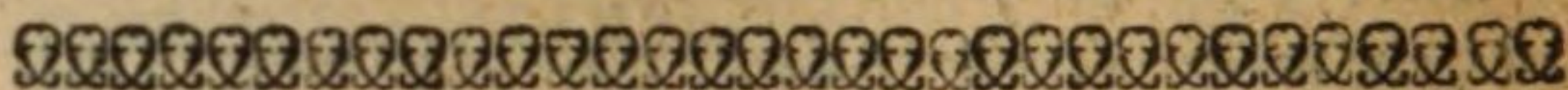
II. PRAXIS OPERUM.

*Quod opera Misericordiae potissimum
exerceri debeant erga Corpus Christi
Mysticum.*

Entes discite, & considerate diligenter Quid
est, & qualiter sit intelligendum quod à Do-
mino dictum fuit per Oseam: *Misericordiam va-*
lo; & non sacrificium. Dicebant Pharisei licere fi-
liis familias offerre bona sua, seu inferre in tem-
plum Dei, non obstante parentum penuria: &
docebant quod ejusmodi oblatio plus prodes-
set, quàm honor delatus *patri vel matri* in ad-
ministrandis necessariis ad eorum vitam. Hanc
doctrinam tanquam erroneam, perversam, &
ex avaritia Phariseorum, sua tantùm lucra quæ-
rentium procedentem, necnon hypocrisi ple-
nam, charitatiq̃ue naturali contrariam Christus
Magister noster reprobavit, refutavit, correxit.
Ne verò contingat ex jam dictis Christianos
occasionem sumere labendi in errorem hunc
Pharisaicum; discite, utrum præstantius sit cu-

Mate. 9.
ex Ose.

rare necessitates templorum? An verò pauperum fidelium?



DOCUMENTUM XXII.

1. **M**isericordiam vult Deus, & non sacrificium; nec ullum officium pietatis ei gratius esse potest, quam quod exercetur in membra mystici corporis Christi; quod utique constat multò ei carius esse, quam sit illud naturale quod adoratur in Eucharistia. Nunquid enim non dedit istud in mortem, ut illi redderet vitam? Nunquid non in Sacrificium & Sacramentum perpetuum reliquit naturale istud, ad salvandum mysticum illud?

L. 2. Off. c. 28. Ob hanc causam viri sancti, toti fuerunt in egenis sublevandis, redimendisque captivis, ita ut ad hunc effectum *sacra vasa confringere, confrangere, vendere* licitum, consultum, expediens esse censuerint. Ita judicavit, ita docuit, ita fecit Ambrosius: & ita facientem laudavit, atque imitatus est Augustinus, cum aliis innumeris.

Baron.
An Chr.
405. &
610.

Exuperius Episcopus Tholosanus etiam cibo Ecclesiæ suæ, ac calice distractis, Corpus Domini in canistro vimineo; sanguinem portabat in vitreo. Joannes Patriarcha Alexandrinus cognomento Eleëmofynarius, administrationem suæ sedis inæcepit à descriptione
Do-

Dominorum suorum (ita vocabat pauperes) ut Episcopales proventus eis convenientius erogaret, expectans ab eis aut per eos regnum coelorum.

Carolus Borrhomæus pretium venditi principatus ad quadraginta aureorum millia una die in pauperes erogavit: nec plus retinebat de amplissimis proventibus Ecclesiasticis, quam quod ad sui, & suæ familiæ sobriam sustentationem necessarium erat. In publicis etiam calamitatibus omnem suam suppellectilem effudit, ne quidem servato sibi lectulo. Tantundem antea præstiterat Ludovicus item Tholosanus Episcopus: qui simplici veste monastica & sine contentus, seipsum in obsequium pauperum impendebat, viginti quinque sustentans, illorum manibus lavandis aquam infundens, flexis genibus panem præscindens, etiam quandoque pedes lavans.

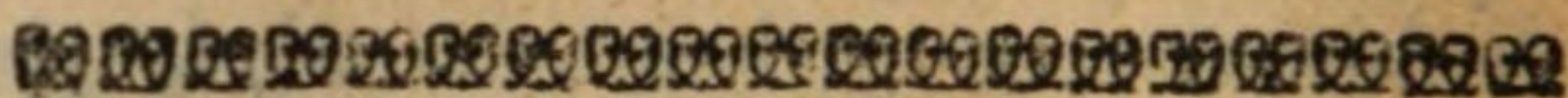
Elizabetha Thuringiæ, quanquam aras summe veneraretur, visa tamen est sumptuosiora simulachra non admodum probare, ut etiam Cœnobitis quibusdam paupertatem professis in fanum ipsorum ingressa, objecerit anaglyptica opera ac sumptuosas imagines, dicens; pretium curandis pauperum corporibus adhibendum esse, & Sanctorum memoriam religiosius animo, quam exteriori cultu habendam. Consideravit non debere, neglectis Christi membris, nimium ad oculorum luxum auro circumdari

Brev. 4.
Nov.

A. Relig
Min. 90

A. Relig
Min. 22.

cumdari Sanctos Christi, nec de sumptibus egenorum serviri oculis divitum; nec justum esse curiosos invenire quo delectentur; miseros nō invenire quo sustentētur. Verē dixit Ambrosius: *Aurum Ecclesia habet, non ut servet, sed ut eroget.*



DOCUMENTUM XXIII.

2. **M**iseri cordiam vult Deus, quā succurratur animabus sanguine Christi redemptis, & spiritualibus earum necessitatibus conveniens remedium adhibeatur; ignorantiaē doctrina, dubitationi consilium; peccato disciplinae correctio; tristitiaē consolatio; rusticitati supportatio; offensaē remissio; periculo salutis oratio.

Nemo se palpet; nemo placeat sibi. Ex eadem massa nos omnes, iisdem infirmitatibus obnoxii, lutea vasa portantes quæ faciunt invicem angustias. Quamobrem alter *alterius onera portare* monemur ut sic adimpleamus legem Christi, quæ tota in hoc verbo instauratur: *diliges proximum tuum sicut teipsum.* Id profectō maius est, & acceptabilius omnibus holocaustis & sacrificiis: nam nullum tale sacrificium, quale zelus animarum. Sicut ex adverso nulla est acerbior persecutio, quā quæ suscitatur per scandalum, quo salus earum impeditur; quoniam illa cadit super Christum: quod Bernardo

tam

tam horribile visum est sacrilegium, ut (ejus sensu) *Serm. 1.*
 facinus eorum excedat, qui sacrilegas manus *Convers*
 Domino majestatis injecerunt. *S. Pauli.*

Sapiens deplorat cecitatem nonnullorum, qui
nescierunt Sacramenta Dei, nec judicaverunt honorem
animarum sanctarum: & quia pretium earum *Sap. 2.*
 ignorant, idcirco perdere eas non curant. Legat *v. 21.*
 qui voluerit exemplum carpi Apostolorum
 Discipuli, qui indignationis cestro percitus
 duas animas, seductam unam, seducentem al-
 teram trudere paratus erat in tartara; hiatu jam
 facto, ad cujus os stabat utraque tremebunda.
 At Christus Jesus zelum ejus indiscretum in vi-
 sione corripuit; paratum se esse contestans ad
 iterum crucifigi pro utraque, & auxiliarem eis
 manum porrigens, ne in barathrum apertum *Ep. 8. ad*
 deciderent. Dionisius Areopagita rei succes- *Demop.*
 sum ex ore Carpi acceptum, narravit Demo- *Mon.*
 philo suo, pariter eum zeli infimulans.



DOCUMENTUM XXIV.

3. **M**isericordiam vult Deus, misericordiam
 petit, quæ corporales sublevet miseras
 egenorum, qui tabescunt fame, frigore, febris;
 vel qui captivi tenentur in vinculis; vel qui va-
 gi circummeunt, non habentes ubi quiescant.
Hac requies mea; reficite lassum; & hoc est refrige- *IIa. 28.*
rium meum: sic enim loquitur apud Isaiam. Ru-
 dolphus

dolphus primus Imperator bellum gerens adversus Bohemiæ Regem, cruciabatur siti cum universo suo exercitu. Cùm autem oblata ei fuisset hydria, quam vir rusticus ferebat ad messorum, iussit eam reddi, dicens quod sitivisset militibus suis, non sibi. Hæc patientia (par
 2 Reg. 23 *Davidica* in occasione prorsus simili) novum refrigerium dedit, novos animos addidit universo exercitui. Utinam & Dominica nobis.

Quisquis indigentibus præstat officia pietatis, Deum sibi facit debitorem, non Iudicem; quoniam Christo donat quidquid donat membris ejus; quorum utique fames, fames ejus est; morbus, morbus ejus est; & afflictio, afflictio
 Psal 40. ejus. *Beatus qui intelligit super egenum & pauperum*: hoc est, qui intellectu concipit eorum angustias, qui prævenit non rogatus; qui prospicit verecundiæ non minùs quam penuriæ; qui applicat oculos, ut exploret eorum secretas necessitates, aures ut audiat clamores, manus ut sublevet egestatem: Denique beatus ille est qui concipit, intelligit, & contemplatur Christum in eis. Quid deindè?

Prov. 19 *Dominus vicissitudinem suam reddet ei*: conservabit eum qui ejus amore operuerit nudum: vivificabit eum, qui famelico dederit victum: eripiet eum de manibus persequentium, qui redemerit captivum: mittit è coelis auxilium ei super lectum doloris ejus, qui hospitio suscepit peregrinum: At illi qui mortuo exhibuerit officium

cium sepulturæ, Deus ipse serviet in extremo vitæ. Quod demùm his majus est, ille qui misericordiam fecerit, ab auditione mala non timebit: sed audiet vocem benedictionis & salutis: *Venite benedicti patris mei: possidete paratum vobis regnum à constitutione mundi: esurivi enim, &*

Matt. 23
v. 13.

dedistis mihi manducare; siti vi, & dedistis mihi bibere, hospes eram, & collegistis me; nudus, & operuistis me; infirmus, & venistis ad me; in carcere, & visitastis me.

Advertite, quod sola misericordia salvabit eos, qui à dextris Judicis erunt: solus ejus neglectus condemnabit eos qui à sinistris; *quia judicium sine misericordia fiet ei qui non fecit misericordiã.* Ut quid hoc? Quia illi soli declarabuntur hæredes, qui probantur filii. At illi soli agnoscantur esse filii, qui gestaverint caracterẽ Patris, & inventi fuerint conformes imagini filii ejus. At quis ille caracter? quænam imago? verbo dicam: Misericordia. Cæteræ virtutes simul adunatæ constituunt unum integrum corpus sanctitatis; sed misericordia facies est corporis hujus, sicut ipsa est suprema inter perfectiones Dei: adeoque per hanc solam quasi per faciem agnoscetur quilibet esse Filius Patris cœlestis, & cohæres Christi: unde David petenti sibi met: *Domine, quis simili tibi?* è vestigio respondet *Eripiens inopem de manu fortiorum ejus; egenum & pauperem à deripientibus eum.*

12C. 2.

Psal. 34.

Nónne mirandum; nónne pudendum est quod Christiani hæc sciant, & interim artem mi-

mi-

Baron.
An. Chr.
782.

miserendi non addiscant? Quis precor, eis sentus foret, si quis barbarus eis objiceret, quod Widichindus (eo tempore) Rex Saxonum, adhuc gentilitatis errore detentus, Carolo Magno (à quo tenebatur captivus) excelsa sede discumbenti exprobat, videns pauperes quos alebat, solotenus ignobiliter residentes? *Dum vester Christus sese exhibeat in pauperibus recipi; qua fronte persuadetis nostra illi colla submittere, quem vos ita despicitis?* Erubuit Imperator, & ex ore Gentilis hominis Evangelicam prodire sententiam, vehementer expavit?

Hom. 28
Pop.

1. Tim. 5.

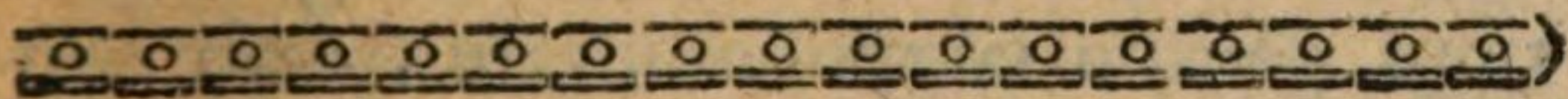
Spiritus Ecclesiæ primitivæ (longè plus quàm modò fiat) pauperibus defererebat; non solum providendo eorum indigentia per publicas *collectas* (quas in suis epistolis sedulò commendat Apostolus) sed etiam promiscuè cum Magnatibus & Divitibus eos admittendo ad mensam Eucharisticam, absque delectu vel acceptance personarum, prout refert aureum os. Veruntamen hîc non agitur de honore pauperibus exhibendo, sed de misericordia: quam *honor in Scripturis, non tantum in salutationibus & officiis deferendis, quantum in elemosynis & munerum oblatione sentitur*; ut habet glossa Jeronymi in primam ad Timotheum, ubi Paulus *viduas* honorandas, & *Presbyteros qui bene præsunt*, duplici honore dignos esse decernit. Hic honos acceptior est omnipotenti quàm qui templis & altaribus exhibetur.

Ergo

Ergo Discite benefacere : subvenite oppresso; iudicate pupillo; defendite viduam : & venite & arguite me dicit Dominus : si fuerint peccata vestra ut coximum, quasi nix dealbabitur. Uno verbo : Date eleemosynam; & ecce omnia munda sunt vobis.

Isa. 1.
v. 17.

Luc. 11.
v. 41.



DISCIPULUS

Extollit Magistri misericordiam; spondet recipiam.

Dignus es Domine; verè dignus es fieri & esse Princeps omnium milerorum, plulquam David. Ad quem enim confugient oportuniùs omnes qui sunt in angustia constituti, & oppressi a re alieno, & amaro animo, nisi ad te? Invitabas eos tu ut veniret, paratus eos reficere. Fecisti tunc, pertransiens benefaciendo & sanando omnes. Facis & nunc; nec est ulla tam desperata miseria in mundo, cui non succurras Eucharistiæ tuæ semper præsentì, semper efficaci remedio.

1 Reg. 23

Nunquam te excusas; nunquam recusas succurrere malis; seu privatis, ut ille Rex Israël qui mulieri deploratæ respondit : Vnde te possum salvare? De area, an de torculari? seu communibus, ut is qui oblato principatu populi summè laborantis, respondit : Non sum medicus, & in domo mea non est panis, neque vestimentum : nolite me constituere Principem. Nec panis de area,

4. Reg. 6

Isa. 30

area,

area, nec vinum de torculari deest apud te. Frumento abundas, quo non unam Ægyptum, sed orbem alis universum.

Potes vestire nudos, sanare infirmos, aperire carceres, vincula dissolvere; peregrinantibus reditum, infirmantibus sanitatem, navigantibus portum salutis indulgere; mala cuncta depellere, & quibusvis providere necessitatibus. Utique si vis, potes. Vis autem & reipia subvenis de quacumque tribulatione clamantibus ad te, ita ut nullus sit qui in suis necessitatibus sibi misericordiam tuam non sentiat adfuisse. Proinde tu dignus es Principatu totius universi; dignus esse qui es.

O Deus, mœstorum consolatio, laborantium fortitudo, Pater orphanorum, Judex viduarum, Provisor omnium indigentium; magnus Dominus & laudabilis nimis in civitate Dei, in monte sancto ejus. Non Ecclesiæ tuę tantum in communi præsides ineffabili providentia; sed etiam in singulis magnæ illius civitatis domibus cognosceris esse Provisor & Rector; non contentus communes præscribere regulas, sed (quod fidelis est Medici) cuilibet in singulari convenientia remedia sapienter applicans.

Bis te vulneratum dicis in Cantico, quia tam particularibus, quam communibus condoles malis. Doles *in uno oculorum tuorum*, qui sunt ferè præcipua pars corporis: Et in uno

crine

crine colli tui, qui minima; quia nullus est in republica Christiana. quem non paternè diligas. Friges cum nudo; fames cum eluriente; plus miserandus quàm omnes miseri, quia misérias omnium portans. Neque id tamen impedit, quo minùs omnium Principum maneat ditissimus, quandoquidem possis; omnium misericordissimus, quandoquidem velis subvenire omnibus qui te invocant in veritate.

Tuam ego misericordiam invoco, Princeps meus, ut facias cum servo tuo misericordiam, quatenùs & ego possim pro meo modulo misericordiam exercere. Nam una de magnis miseriis hæc est, indigentia hujus virtutis & penuria mediorum quibus ejusdem virtutis actus exerceam. Protestor interim prostratus ad pedes tuæ Majestatis, quod ego libenter impendam quidquid habebo, vel potero per te; immò superimpendar ipse pro animabus fratrum meorum. Ast nemo dat quod non habet. Vacuus bonis, malitia sum & miseria plenus: tu autem dives in misericordia, plenus es gratiâ & bonitate.

Placeat igitur obsecro, de vase iræ & confusionis (quod tua patientia tamdiu sustinuit) facere vas misericordiæ & honoris. Illumina me lumine scientiæ Dei, ut ignorantium depellam tenebras. Incende me zelo justitiæ, cui prudentia non desit, ut peccatores corrigam.

Imbue

Imbue me spiritu lenitatis ad consolandum,
supportandum, indulgendum, orandum, at-
que præstandum prout lex tua dictaverit, &
res exegerit, in laudem gloriæ gratiæ tuæ.
Amen.



LECTIO



LECTIO V.

DE

CHARITATE DEI

ERGA NOS.

Quod Eucharistica Christi Cha-
ritas excedat omnem amorem
imaginabilem.

MAGISTER

*Audientiam petit, ad assequendam ma-
teriam Charitatis omnium maximam.*



*Excellentiorem viam vobis demon-
stro, per quam & vos eatis ad
Deum, & Deus ipse veniat ad
vos. Sint in Ecclesia virtutes om-
nigenæ; sint gratiæ curationum, opitulationes,
gubernationes, genera linguarum, interpreta-
tiones*

1 Cor. I.

V. 31.

tiones sermonum, & alia dona quæ Paulus enumerat, quæ Spiritus sanctus distribuit prout vult, & quæ juvant ad regendas & dirigendas ad salutem animas. At nulla via cōpendiosior aut excellentior est charitate. Esto fides, spes, & omne aliud donum perfectum descendat à Patre luminum: nihilominus de charitate

1. Ioan. 4
v. 7. singularius dicitur: *Quia Caritas ex Deo est. Uti- que ex Deo est, quia Deus mandat ut diligatis. Ex Deo est, quia prior ipse dilexit, & exem- plum dedit dilectionis. Ex Deo est, quia solus eam infundit: & quando diffunditur in cordi- bus nostris, ipse Spiritus sanctus (qui est chari- tas essentialis) datur conjunctim nobis.*

1. Ioan. 3
& 4. *Videte qualem charitatem dedit nobis Pater, ut filii Dei nominemur & re ipsa simus. Quia omnis qui diligit, ex Deo natus est; quoniam Deus chari- tas est, ait dilectus Discipulus. Nativitas ista vera est, & impensè nobilitat, confertque præ- rogativas quæ tali nomine dignæ sint; ut sunt gratiæ, virtutes, maxima & pretiosa promissa, per quæ vos efficiamini divinæ consortes naturæ, similes Patri Cœlesti, hæredes regni.*

2. Petr. 1.
v. 4. *Deus charitas est. Vtrum magnificentius charitas commendari possit? Non putat Augustinus. Bre- vis laus in sermone & magna in intellectu. Modi- ca verba; sed profundo gravida sensu. O Cha- ritas Deus! O Deus Caritas! Sic exclamabat Franciscus de Paula. Augustinus autem sic: Caritas Deus meus, accende me. Nōne do- lendum*

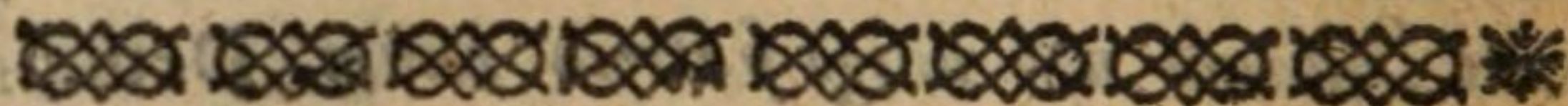
Tract. 9.
in epist.
Ioa.

lendum, nōne lamentandum cum Jacobono de Tody; quod Amor non ametur? Verè enim, A. Relig. Min. 91. propriè, formaliter, & per essentiam Deus est August. Tract. 7. in epist. 1. Ioan. charitas & amor. Ideò *nemo dicat; in hominem pecco, quando non diligo fratrem meum. Deum enim lædit, quisquis lædit charitatem.*

Opus est *corde magno* (quale fideles Judæi de Jerulalem ad precabantur fratribus in Ægypto commorantibus) & *animo volenti*, ad concipiendam, magis autem ad excipiendam supereminentem scientiæ charitatem Christi; ut impleamini in omnem plenitudinem Dei. Paulus cor magnum habebat, cor magnum cæteris optabat, quando sic loquebatur: *Os meum pater ad vos, ô Corinthii; cor meum dilatatum est: tanquam filiis dico; dilatamini & vos.* 2. Cor. 6 v. 11. Nimirum ut inhabitaret Deus in eis tanquam in templo suo; etiam inambulare tanquam in magnifica domo. O quanto illius *animæ latitudo*, (Bernardus exclamat) *quæ divinam in se præsentiam, & digna invenitur suscipere, & sufficiens capere!* Ser. 27. Cant. Infrà: *Latitudo ejus, dilectio ejus; & quantitas hæc æstimatur de mensura charitatis quam habet.* Et rursus: *Amplum, inquit, sinum gerit charitas, quæ completitur universos: in quo & ipse Dominus universorum summus & immensus, non modo dignanter inhabitat, sed & spatiosè deambulat.* Quid Deo majus? Et consequenter quid majus charitate?

Ergò jam jam Christo Domino gremium bonæ voluntatis largiter aperite, ut eum com-

prehendatis : aures cordis aperite ut apprehendatis quanta vos charitate dilexerit ; quando se vobis in pretium, etiam in cibum dedit.



DISCIPULUS

Cum Paulo gratiam postulat, ut de auditis proficiat.

M Agister bone : Nunquid non tu ipse aperuisti aures Isaiaë, ut audiret te quasi Magistrum ? Apostolis tuis sensum, ut intelligerent scripturas ? Salomoni Regi cor, ut quasi arenam quæ est in littore maris ministraret abundè necessaria cultui tuo ? Ego quidem volens ac lubens sedebo cum Maria secus pedes tuos, ut in silentio excipiam verba oris tui : verumtamen aperi tu mihi aures, sensum, & cor ; ut pertingant usque ad divisionem animæ, ac spiritus mei.

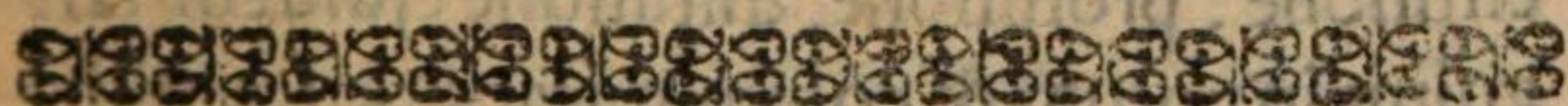
Ephes. 3.

v. 14. seq

Huius rei gratia, cum Appstolo vase electionis : Flecto genua mea ad Patrem tuum, ut per te, ac propter te, det nobis secundùm divitias gloriæ suæ, virtute corroborari in interiori homine per spiritum ejus : te Christum Jesum habitare per fidem in cordibus nostris : ut in charitate radicati & fundati, possimus comprehendere cum omnibus Sanctis, quæ sit latitudo, & longitudo, & sublimitas & profundum scire etiam supereminentem scientiæ charitatē, quam in Eucharistiæ mysterio nobis exhibes : ut im-

pleamur

*pleamur in omnem plenitudinem Dei, secundum
virtutem quæ operatur in nobis. Quoniam sine
Charitate fides non prodesset; spes in præsump-
tionem verteretur; timor autem iustitiæ in ge-
hennam spiritus; misericordia verò nostra quasi
nubes matituna & quasi ros manè pertransiens
evanesceret absq; fructu vel merito. O loquere
Domine, quia audit servus tuus.*



DOCUMENTUM I.

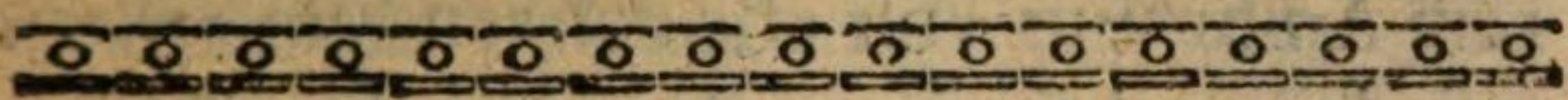
*Magister probat, quod Amor Eucharisticus
sit Incomparabilis.*

IUdæi videntes Jesum lachrimantem ad se-
pulchrum Lazari, dixerunt inter se: Ecce Ioan. 11.
quomodo amabat eum: Prudens illatio, & benè
fundatum iudicium. Sicut enim fumus per ca-
minum egrediens signum est & effectus ignis
in domo luccensi; ita lachrymæ illæ teneritu-
dinem internæ Christi dilectionis erga Laza-
rum exprimebant. Sic enim Esau obvians fratri
revertenti de Mesopotamia, *amplexatus est eum,*
stringensq; collum ejus & osculans flevit. Gen. 33.
& 43. Joseph
quoque viso Benjamin fratre suo uterino,
commota sentiens viscera sua, *festinavit quia*
erumpebant lachrymæ, & introiens cubiculum fle-
vit. Flevit & David audita morte Saülis &
Jonathæ; eò quod fuissent *amabiles & decori in* 2. Reg. 1.
v. 17.
vita sua.

Scr. 29,
Cant.

Bernardus enarratis sub compendio laboribus, quos Christus seu vivens seu moriens sustinuit pro nobis, sic concludit : *Ecce quomodo dilexit.* Utique non solum ex effusione aliquot lachrymarum, sed ex profusione totius sui sanguinis in cruce, judicandum est cum Apostolo de *Nimietate*, seu excessu charitatis ejus in genus humanum : Multò tamen amplius ex effusione, profusione, diffusionem ejusdem sanguinis in potum & communicatione seu distributione carnis ejus, immò sui totius in sacrificium quotidianum pro nobis, in cibum & alimentum nobis. Quis ad contuitum tantæ prodigalitatis non exclamet: *Ecce quomodo amabat ? Ecce quomodo dilexit ?*

Verè probatio Dominicæ in nos dilectionis nulla major est, quam exhibitio hujus operis. Attendite, perpendite diligenter; congerite tenerrimos quosvis ac sincerissimos amores, quales ii reputantur qui intercedere solent inter amicos, & fratres; inter parentes, & filios; inter sponsum & sponsam; inter corpus & animam, inter caput & membra; inter totum & partes; superaddite eum quem quilibet homo habet ad seipsum: Conferte non singulos tantum, sed simul omnes cum dominico; & videte quod respectu Sacramentalis amoris nulla sit comparatio.



DOCUMENTUM II.

Amor p'usquam Amicorum.

Sapiens præclara loquitur in laudem amici-
tiae: *Amicus (ait) fidelis, protectio fortis: qui in-* Eccl. 6.
v. 14.
venit illum, invenit thesaurum. Amico fideli nulla est
comparatio; & non est digna ponderatio auri & ar-
genti contra bonitatem fidei ejus. Amicus fidelis me-
dicamentum vitæ & immortalitatis: & qui me-
tuunt Dominum, invenient illum.

Sed ubi invenient hunc thesaurum nisi in
templo, & in hoc Eucharistiæ mysterio? Ibi adest
ipse Protector potentia, firmamentum virtutis, te- C. 34. v.
v. 19.
gimen ardoris, & umbraculum meridiani, deprecatio
offensionis, & adjutorium casus; exaltans animam,
& illuminans oculos, dans sanitatem & vitam &
benedictionem: Ibi, ibi latet Thesaurus infinitus, quo
qui usi sunt, participes facti sunt amicitiae Dei. Sap. 7. v.
14.

Quatuor sunt, ut docet Philosophus, quæ sin-
cerus amicus amico vult, & præstant cæteris: L. 8. Eth.
1. Esse, quod omnis boni fundamentum est:
2. Benè esse, seu felicitas, sine qua ipsum esse
non placet. 3. Conversatio, sine qua non sub-
sistit amicitia: 4. Conformitas voluntatum; nam
eadem velle & eadem nolle, firma demùm ami-
citia est, & communi sensu, *Amicorum omnia*
communia sunt, seu bona seu mala. Quamob-

L. 3. Off.
c. 16.

Ecccl. 6.
v. 11.

rem Ambrosius vult esse deferendum *amico ut equali*: quod Sapiens jam ante voluerat, dum dixit: *Amicus si permanserit fixus, erit tibi quasi coequalis*. Sed

Ecccl. sup
v. 8. seq

Notate conditionalem Si. Quem verò mihi reperietis inter homines, qui sit fixus, dum videt alterum excidisse? Qui pro amico pati, nedum mori velit? Aut nullus, aut Phoenix est. Omnes enim quæ sua sunt quærunt; nec est amicitia quæ sibi non studeat, & servilis accaptiola non sit, sive (ut loquitur Ambrosius) *veligalis*, adeoque inconstans & instabilis. Si possides amicum, *in tentatione posside eum, & ne facile credas ei*. Est enim *amicus secundum temporis suum, & non permanebit in tempore tribulationis*: Est autem *amicus socius mensæ*.

Ecc Hie
rarch. c. 3

Lue. 14.
v. 17.

De Cœn.
Dom.

Illa sola vera est Amicitia quæ in charitate fundatur, quæ spiritu Dei regitur, & exemplo Christi conformis est: quoniam ipse Amici veraciter amantis officia complet per Eucharistiam. 1. Dat vobis novum esse, nimirum spirituale quod in Adam perdideratis; esse Dei; quoniam *qui manducat me, ait, vivet propter me*; & ut loquitur Dionysius Areopagita, *ducetur in divini status puritatem*. Ergo jam comedite; & eritis sicut Dñi. 2. Quid bonum & quid pulchrum, nisi frumentum electorum? In hoc uno ferculo parata sunt omnia: Parata in dulcedine pauperi. 3. Optimè Cyprianus: *Sacramento invisibili divina sese infundit essentia, ut ad veri-*

veritatem sincerior pateret accessus, & usque ad societatem germanissimam hæc unitas perveniret.

Loquebatur olim Deus Moyfi & Aaron ad ostium tabernaculi, non intra : nunc autem quælibet anima fidelis introducit in cubiculum Sponsi : Nunc deliciae ejus sunt esse cum filiis hominum, & quæcumque Christus audi- vit à Patre, notum fecit eis tanquam amicis suis: insuper omnia divinæ virtutis suæ quæ ad vi- tam & pietatem juvant, donavit eis, ut per hæc efficiantur divinæ consortes naturæ: quod per Eucharistiam impletur quam maximè. Et ita quidem in communicatione bonorum, quæ ejus sunt. 4 Si de communicatione agitur ma- lorum, quæ vestra sunt; quis dolores nostros tulit, infirmitates portavit, debita exoluit, iræ divinæ sese opposuit & (velut scutum) illiuste- la, hoc est supplicia nostris capitibus impenden- tia excepit? Nónne ipse, qui per omnia assimu- latus fuit nobis, per omnia pro similitudine ten- tatus absque peccato, ut nos eriperet de pote- state peccati per Crucem, de potestate seu vo- luntate peccandi per Eucharistiam; ut habet In- nocentius III. Papa.

Hunc amicum amate; hunc thesaurum ex- quirite; *sapientiam* in eo latentem *in sponsam* assumite; & adducite *ad convivendum* vobis; ut *Sap. 8. v.* conquiescatis cum ea; *non enim habet amaritu-* 16.
dinem conversatio ejus, nec tedium convictus illius, sed letitiam & gaudium, & in amicitia illius dele- ctatio bona.



DOCUMENTUM IV.

Amor plusquam Filialis.

Malach.
i. v. 6.

3. Reg. 2
v. 20.

L. 9. Eth
c. 2.

SI usquam amoris tum soliditas, tum tene-ritudo se prodit, si in ullis mortalium attenditur, maximè profectò in Prolibus erga parentes suos; & vice versa. Amor autem prolium in triplici se prodit officio pietatis, quod Scriptura sacra commendat sub nomine honoris. Est enim honor seu amor internæ affectionis, de quo dicitur: *Filius honorat Patrem*; hoc est, æstimat, suspicit, & suscipit benevolè, & si defecerit sensu, si morosus fuerit aut infirmus, veniam dat; non contristat, non spernit. Est & honor externus promptæ obsequentia, qualem *Salomon* exhibuit *Bethsabæ* matri, surgens in occursum ejus, adorans eam, sedere faciens à dextris, & dicens ei: *Pete mater mea; neque enim fas est ut avertam faciem tuam*. Denique est honor subventionis in necessitatibus; quem *Pharisæi* postponebant honori divinorum: ut in superiori lectione.

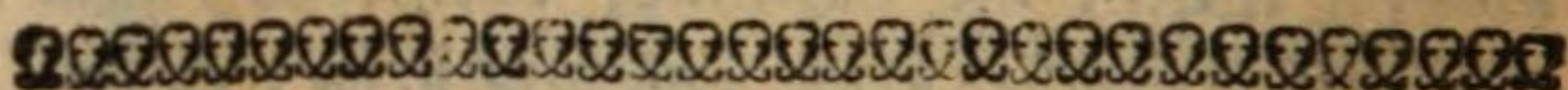
Ex sensu Philosophi (cui subscribunt omnes) Deo, Parentibus, Magistris nunquam reddi potest equivalens. Jure laudat historia Romanam mulierem, quæ propriæ matri ad mortem, famis tormento subeundam condemnata,

lac per cratem carceris infundens, vitam ei servabat. Actus profectò laude dignissimus. Attamen quid id tantum ad obsequium educationis & generationis quam proles à parente recepit? *Monica in ultima sua ægitudine, abblan-* Valer. Max. l. 5. c. 4.
diens Augustini obsequiis, appellabat eum pium: sed L. 9 Conf. c. 12.
tamen (inquit ille humiliter confitens) quid comparabile habebat honor à me delatus illi; & servitus ab illa mihi.

Quod ad Christum attinet; ipse solus hac in re præstat, quod nunquam natura præstitit in ullo. Factus est homo de semine Abrahamæ: natura tanquam communis mater dedit ei istud esse humanum quod habet commune nobiscum. Et ecce par ei refert, dum eandem illi substantiam reddit: insuper ex abundanti dilectionis plusquam filialis, divinam adjicit, neutri parcens. Nónne divinus hic amor omnes homines concernit? Nónne nos omnes constituimus unum genus humanum, tanquam corpus unum, de quo prodiit ipse similis nobis? atqui in hoc semine benedicentur omnes gentes.

Jam verò inter quoscumque fideles *quicumque facit voluntatem Patris mei; ille mihi mater est,* Matt. 12 v. 50.
ait: Et ferè plusquam mater. Quid enim aliud innuit ista vox immò qua usus fuit respondens mulieri laudanti ventrem qui eum portaverat:
Quinimmodò beati, qui audiunt verbum Dei, & cu- Luc. 11. v. 28.
stodiunt illud? Quæ est autem voluntas patris;
aut quid ipse cum filio præcipit? Hoc facite in

meam commemorationem Nonne ille filium Dei concipit; nonne quodammodo parit, qui in suo ventre eum recipit? Nonne simili ferè modo se habet Consecratio, sicut Incarnatio? Consulite quid pridem dixerim in exponendo Symbolum.



DOCUMENTUM V.

*Amor plusquam Paternus ac
Maternus.*

Quanquam Christus Jesus secundum esse humanum dici possit filius genitus de vestra substantia: tamen secundum supernaturale esse gratiæ quod ab eo recipitis, meritò cōsiderandus est ut Pater: quidni etiam ut Mater? Nonne cum ingenti cruciatu genuit vos in lecto Crucis, ut ponens pro peccato animam suam, videret semen longævum? Tene-ritudo misericordiæ ejus visa est Psalmistæ similis illi, qua *pater miseretur filiorum suorum*: Isaiaæ verò similis illi, qua *mater amplectitur filium uteri sui*. Sed ô! quantum amor paternus & maternus cedit Dominico?

Psalm. 103.

Is. 49. v.

ff.

Amor paternus, quos voluptuosè ex tantillo sui extra se generat, solo sudore aut cura propria alit & sustentat. Amor autem Christi Jesu eos quos tam acerba passione mortis

ex

ex se genuit, toto se nutrit, sibi que adgenerat. Amor quoque maternus, quos voluptuose in se concipit, & moleste in alvo gestat, postmodum suo superfluo nutrit & lactat: sed amor Christi seipsum format in vobis, vos reformat & conformat sibi; insuper corporis & sanguinis sui quasi balsamo intimè condit & saginat.

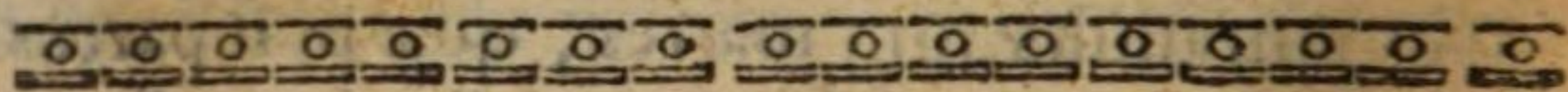
Quam multæ sunt matres, quæ post partus dolores suos aliis tradunt nutricibus; quod novercalis sæpè mollities est. Hoc ipse non est passus: sed gerulæ & nutricis munera subit. Ipse est *Nutricius Ephraim*, portans eos in brachiis suis. Multò felicius quam portaverit Dominus Hebræos *in solitudine*, ut solet homo gestare filium suum. Ipse eos alit carnibus suis, nec unquam ita tenerè mater abblandita est *super genua propriis proli-* Deut. x.
v. 31.
bus, quemadmodum ipse suis: quoniam ipse II. 66. v.
12.
declinat super eos fluvium pacis, & quasi torrentem inundantem consolationis; quam ex ejus sugunt *uberibus, quæ Sponsæ visa sunt meliora vino:* nec sunt alia (sensu Theodoret, pii æquè ac docti expositoris) quam *ineffabiles fontes altaris*, quibus optimè nutriuntur Alumni ejus.

David diligebat Jonathan sicut mater unicum 2. Reg. x.
v. 26.
amat filium suum. At Christi charitas in vos superat incomparabiliter illam dilectionem Davidicam, quandoquidem emineat super omnem maternam. Seraphicus Franciscus in regula sua fratres obligans ad se invicem diligendum, sibi que invicem serviendum; ab amore

ma-

Regul.
c. 6.

materno velut à minori argumentatur ad hunc spiritualem velut ad majus ; dicens : *Si mater nutrit ac diligit filium suum carnalem : quanto diligentius debet quis diligere & nutrire fratrem suum spiritualem?* Consequentia bona est , quia spiritualis illa dilectio naturam induit divinæ & fovetur alimento Eucharistiæ.



DOCUMENTUM VI.

*Amor plusquam Conjugalis.*Ephes. 5.
ex Gen.
2. v. 24.Matt. 19
v. 5.

V Inculum amoris tam fraterni & filialis , quam paterni & materni dissolvitur ab amore conjugali, ut hic firmius subsistat, seque conservet. Hinc observatione dignum est quod ad exprimendam unionem conjugum strictissimam, Scriptura utatur verbo *Adharebit* in vulgato Genesis textu quem citat Paulus; necnon verbo *Agglutinabitur* in Græco apud Mattheum. Tantundem enim valet utrumque, ac si diceretur , quod virtute matrimonii sui vir & mulier velut glutino colligentur, & redigantur in quoddam unum; ita ut eorum unionem sola mors dissolvat. Ut verò vinculum istud integrum & inviolabile subsistat, relinquere debet homo patrem & matrem , (quibus interim acceptam debet referre vitam suam) citra periculum infringendi leges naturæ.

Fateor: Sacramentum istud magnum est,
quia

quia mysterium est seu sacrum signum, ac secretum Symbolum illius unionis, quæ fit inter Christum & Ecclesiam; non solum per Incarnationem, verum & per Eucharistiam: immò illius quoque unionis quæ inter eundem Christum, & fidelem quamlibet animam. Nihilominus unio matrimonialis quantumlibet arcta, non est nisi exterior, superficialis, partialis, materialis, corruptibilis, momentanea, & ad quandam in prole unitatem; denique citra mortem, cui neuter consortium facile sese exponit pro altero. Caritas autem Eucharistica, etiam ultra mortem Christum tenet unitum animæ; sed unione intima, totali, honestissima, æterna, & quæ ipsius animæ quandam cum Christo inducit unitatem; ut etiam ei competat, quod de viro dicitur: *Qui suam uxorem diligit, seipsum diligit.* Ephel. 5. v. 28.

Beata Gertrudis non poterat concipere, quomodo posset unitio ipsius cum Christo, subire rationem unionis nuptialis Sponsi & Sponsæ. Instruxit autem Dominus illam de super, & ostendit quod id fiat virtute frequentis communicationis inter se & ipsam per usum Eucharistiæ. In quo quasi conjugali commercio, se voluptatem infinitè maiorem percipere eidem Virgini afferuit, quam mundani conjuges inter se unquam experti sint inter amplexus & oscula. Nam horum delectatio vilis est admodum & momentanea; at dulcedo unionis

ISA. 62.
v. 5.

Eucharisticæ nobilis est atque perpetua; semper eo plus vigoris accipiens, quo frequentius innovatur. De hoc gaudio hujus amoris consecratario dicit Isaias: *Gaudebit Sponsus super Sponsam, & gaudebit super te Deus tuus.*

Ser. 51.
Cant.

Miretur qui voluerit amoris commentum jam supra relatum Arthemisæ incorporantis sibi cineres chari conjugis, & suo facto verificantis plus omnibus, illud: *Erunt duo in carne una.* Mixtio namque fuit purè materialis, & quæ non nisi grosso admodum stylo adumbravit hanc spirituales unionem Christi totius vobiscum. Quam Bernardus attentè considerans, non se capiebat præ lætitia: quod tanta majestas tam familiari consortio nostræ infirmitati se inclinans, animæ iniret connubia, eique Sponsi ardentissimo amore capti exhibere affectum non despiceret.



DOCUMENTUM VII.

*Amor fortior, quàm qualibet unio
Naturalis.*

PLus incomparabiliter potest gratia quam natura: quod enim hæc indissolubile reddere non valuit, illa in perpetuum unit atque rejunxit. Vultis exempla? Videte quid in anima contingat & corpore: quid in membris & capite

capite: quid in toto & partibus? Naturalis illorum unio fortissima est: at interim dissolvi potest per violentiam; debet absolute per mortem. Supernaturalis hæc Christi unio, sive cum Ecclesia, sive cum anima sancta vincit ac vincit omnem dolorem ac mortem, & tenacissimo hujus Sacramenti glutino magis ac magis solidatur in dies: quoniam infinite potentior est ejus virtus ad trahenda, retinendaque corda fidelium, quam Magnetis ad ferrum sibi uniendum.

Quisquis Eucharistiæ vim ad hunc effectum utcumque vult assequi, perpendat id quod de Domino cum in horto Getsemani ad preces fundendas paululum discessit à discipulis suis, dixit Evangelista: *Et ipse avulsus est ab eis.* Luc. 22. Quid avellitur, nisi quod inhaeret? Quod infixum, in- V. 41. nexumque est ei, à quo ut auferatur, avellitur: Cum quid extraneum extraneo adglutinatur, ita concarnatur & convisceratur cum eo cui adglutinatur; ut cum avellitur, rapiat secum ex corpore aliquid, à quo avellitur, quasi sequelam quandam abruptæ unitatis & traducis mutui coitus. Sic Tertullianus explicat vocabulum, *Avellere*. Sed quid fuerit opus hac avellendi phrasi uti Lucam; ut Christi discesum exprimeret? Responsio in promptu est. Ejusdem noctis vespere sumpserant Eucharistiam in ultima Cœna; & hanc sumptionem tam stricta subsequuta est unio, ut non nisi violenta potuerit esse ejus ab Apostolis separatio,

L. de carne Christi
c. 20.

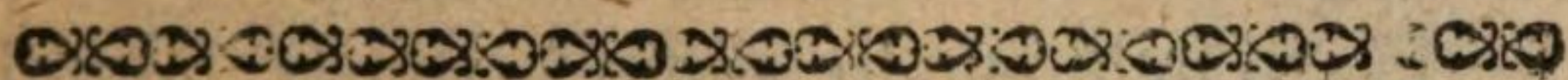
non nisi durus & acerbus ex discessu & absentia (licet tantum corporali) dolor.

Porro spiritualis, quam Eucharistica gratia causat unio, prorsus indissolubilis est, & æternum durans de se. Quinimmo quæ Mors dissolvit & dissipat ab invicem, utpotè carnem & spiritum, ipsa rejunget, resuscitando in fine sæculi; & pacificata dissensione quæ erat inter utramque substantiam, reconciliabit utramque in Christo, & quasi concorporabit ei. Paulus hoc sibi ipsi miraculum pollicitus est, quando sentiens *legem membrorum repugnantem legi mentis sue*, eorum compositionem & remedium exoptabat & quærebat; quod illicò invenit.

Rom. 7.
v. 24. *Infelix ego homo*, inquit, *quis me liberabit de corpore mortis hujus?* & subjungit: *Gratia Dei per Iesum Christum.* Igitur agnoscant & confiteantur omnes, quod gratia Sacramentalis & charitas Eucharistica fortior sit quàm mors ipsa, dura plusquam infernus, quandoquidem utrique prædominetur & prævaleat.

Anima recenter è manu sui Creatoris egrediens, dum carni jungitur ex Adam genitæ, eodem momento inficitur, vitiatur, & fit obnoxia miseriis humanam naturam infestantibus, & consequenter morti. Ex adverso statim ac Dominicæ carni conjungitur per dignam Communionem, intrat in participationem omnium virtutum, meritorum, & prærogativarum, necnon claritatis & vitæ Christi; ut id ve-

ri ficetur quod dicebat in Jeremia : *Agglutina-* Jerem. 12
vi mihi domum Israël. V. 11.



DOCUMENTUM VIII.

Amor major quam uniuscujusque sui.

Non est homo qui seipsum non diligat plusquam ullum alium , aut quidlibet aliud. Ast interim frequenter ultra modum sibi parcit, ubi vel quando proprium bonum exigit ut aliquid patiatur aut faciat. Christus sibi ipsi non parcit : sed se quotidie hominibus in cibum, Deo pro hominibus in sacrificium consumit : nec tamen prodigit , sed charitati sacrificat.

Exivi à Patre , inquit , reliqui domum meam, Jer. 12. v
dimisi hæreditatem meam , deposui splendorem 7.
status illius gloriosi, quem possidebam ad dex- Ioan. 16.
teram Dei; & veni in mundum, ut filios Dei qui v. 28.
erant dispersi, congregarem in unum ; ut om-
nes traherem ad me , singulos unirem mihi, re-
unirem omnes & singulos in me ; ut hoc pacto
omnes unum sint mecum; ut sint consummati in Ioan. 17.
unum, sicut Pater & ego unum sumus. Ex quo v. 21. seq
 quis non videat , quis non judicet , quod Dominus diligat homines verissimè sicut seipsum, quos unum quid efficit secum per communicationem Corporis sui , derivans in eos clarita-

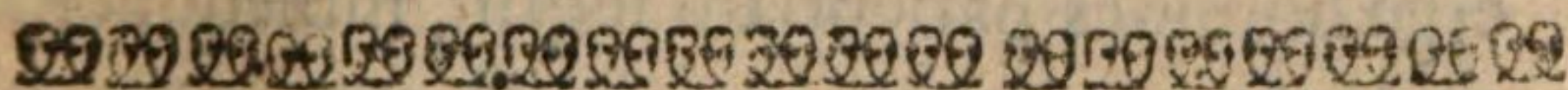
sem quam pater dedit ei; hoc est ipsammet gloriam quam Divinitas impertitur corpori ejus, cujus utique homines sunt membra?

Porro sic uniendo secum homines, simul unit cum Patre; *quoniam* ego, inquit, *in patre, & pater in me est. & qui manducat meam carnem & bibit sanguinem, in me manet, & ego in eo: consequenter in Patre manet, & Pater in eo. Sic, sic tota plenitudo divinitatis quæ corporaliter inhabitat in Christo, communicatur vobis, & estis in illo repleti*, qui est caput, hoc est in eodem Christo. O Communicatio! ô unio! ô repletio! ô transmutatio!

L. 4. in
Ioa. c. 17

Nonne cibus communicat & transfert suas qualitates in edentem? Ergo similiter claritas Christi transfertur in nos; ita ut unio quæ consequitur manducationem corporis ejus, non sit simplex unio voluntatum & affectionum; sed sit unio realis, substantialis, intima; qualis à Cyrillo Alexandrino describitur per comparisonem ceræ & fermenti: *Si quis enim liquefactæ ceræ aliam infuderit, alteram cum altera per totum commisceat* necessè est: sic qui carnem & sanguinem Domini recipit, cum ipsa ita conjungitur, ut Christus in ipso, & ipse in Christo inveniat. Rursus: Sicut parum fermenti totam massam fermentat: sic parvula benedictio totum hominem in seipsam attrahit & sua gratia replet: & hoc modo Christus in nobis manet, & nos in Christo. Dicat ergo qui sic recipit. Vivo ego; sed non ego; vivit verò in me Christus

Quam necessaria sit homini hæc ejus in Christum translatio patet ex tribus. 1. *Quia caro & sanguis regnum Dei non possidebunt*: Adeoque debet homo carnalis mutari in spiritualem, terrenus in cœlestem. 2. *Quia nemo ascendit in cœlum nisi Filius hominis qui descendit de cœlo*: Adeoque debet homo inesse Christo, sicut membrum est in corpore. 3. *Quia Omnes quidem currunt, sed unus accipit bravium*: Quis enim est ille unus, nisi Christus, qui cum omnibus salvandis unum corpus constituit?

1. Cor. 15.
v. 50.Ioan. 3.
v. 13.1. Cor. 9.
v. 24.

DOCUMENTUM IX.

Amor directè oppositus Malitia

L. 3 c. 18.

I Reneus acutè suspicatur amantissimam Matrem Domini, Eucharistiæ institutionem intendisse ac postulasse, quando vinum ab ipso pro convivis efflagitavit in nuptiis de Cana Galileæ: sic enim loquitur sanctus: *Fervore quodam ducebatur Deipara bibendi sanguinis Christi. Cui voto sanctissimo sic obviam ivit: Nondum venit hora mea*: Tanquam diceret: Nondum tanto beneficio hominibus conferendo plenitudo temporis, occasio, atque oportunitas advenit.

Ioan. 2.
v. 4.

Utique *Non potest filius à se facere quidquam, nisi* Ioan. 5.
v. 19.
quod

quod viderit patrem facientem: quaecumque enim ille fecerit, hæc & filius similiter facit. Quemadmodum ea Imago quæ per speculum efformatur, iisdem omnino motibus & actibus commoveretur & agitur, quibus ille movetur aut agitur qui speculum intuetur, in nullo prorsus declinans: Sic & verbum cum sit speculum Dei Majestatis, & Imago bonitatis illius, debuit non solum faciem Patris, sed etiam motus, gestus, actus imitari, & ad vivum exprimere; adeoque paternam ejus erga homines patientiam sequi, subsequi charitatem.

Galat. 5.
7.4.

Isa. 40.
7.2.

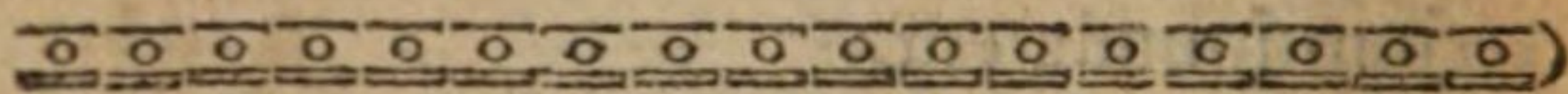
Quid autem Pater? Quid fecit, quando verbum suum misit in mundum ad humani generis Redemptionem? Nonne plenitudinem temporis expectavit? Quænam igitur ista *Plenitudo*; de qua Paulus scribit? Prævidebat eam Isaïas, & velut digito designabat, dicens: *Completa est malitia; dimissa est iniquitas*: quasi diceret: Quando peccata hominum in immensum cumulum excreverint, & malitia ex toto maturuerit; tunc erit tempus miserendi, redimendi, parcendi. Nunquid non ita factum est? Defecerat sanctus super terram, qui Deum requireret: non erat in terra sanctitas, quæ eum devinceret: flagitiis omnia redundabant quando missus fuit Filius in terram. Quis pius non dixisset Sodomiticos ignes, aut aquas diluvii iustissimè tunc effundi debuisse? Verùm è con-

tra lacteos colles & montes dulcedinis Pater
 rependit, & nimiae charitatis imbribus *irrigavit* Joel. 3. v.
2.
torrentem spinarum, ut ait Joël; seu territorium
 illud maledictum quod spinas & tribulos ini-
 quitatum tam abundè germinabat, ut maledi-
 ctum, mendacium, homicidium, furtum, adul-
 terium inundarent.

Sic planè; sic Omnipotens Pater, qui opera- Ber. Ser.
1. Advēt
 tur omnia secundùm consilium voluntatis
 suae, singula quæque in tempore dispo-
 nens atque dispensans, opportunissimè tunc
 hominibus benefaciendum judicavit, quan-
 do pejus ipsi faciebant, mutantes gloriam
 incorruptibilis Dei in similitudinem imaginis
 corruptibilis hominis, & volucrum, & serpen-
 tium, & quadrupedum Nunquid & Psaltes
 ita fore prædicebat: *Tempus faciendi Domine: Psal. 118.*
dissipaverunt legem tuam. Ac si dicat (ex gustu
 Ambrosii & Augustini) En Domine plenum,
 oportunitum, ac maturum benefaciendi tem-
 pus; in quo tua dona suae maturitatis decore
 atque elegantia floreant ad laudem gloriae
 gratiae tuae: ipsi namque homines, non modò à
 tua lege discesserunt, sed eam procaciter atque
 aperto capite præruperunt ac effregerunt. Hæc,
 hæc, inquam, est *dispensatio plenitudinis tempo-* Ephes. 1.
v. 9.
rum, in qua non vindictæ, sed misericordiae ta-
lionem rependeret, & notum faceret Sacramen-
tum voluntatis suae, Deus Pater, instaurare omnia
in Christo.

Hujus-

Hujusmodi plenitudinem Christus Jesus similiter expectavit ad instituendum Sacramentum amoris, cujus incendio totus orbis inflammaretur. Venite, audite, & narrabo, omnes qui timetis Deum, quanta fecit animabus nostris.



DOCUMENTUM X.

Amor odio mortaliū minimè succumbens.

Lux quidem illa visibilis nocturnis tenebris intercipitur: divina verò invisibilis etiam in mediis tenebris lucet humanarum ingratitude. Vultis videre sic lucentem immensæ charitatis Christi lucidissimam lucem?

Velasq.
in c. 2.
Philip.

Acerbissimorum hostium odium in eum jam armatum erat, & ad extremum furorem erumperebat: Discipulus ejus eum jam ad necem vendiderat; Pontifices argenteis datis emerant; jam in crimen divinæ Majestatis læsæ vocabant: Judæi jam ad crucem postulabant; à diro furentium carnificum cūneo jam jam circumcingebatur. Atque hoc illud fuit tempus, hæc temporis plenitudo, hæc hora & oportunitas, in qua beneficiorum omnium excellentissimum, tenerrimumque ac blandissimum amoris sui specimen & pignus hominibus dandum esse judicavit: ut felleis & amarulentis injuriarum, & suppliciorum jam jam capiti ejus impen-

impendentium torcularibus, montes dulcedinis, & colles lactis opponeret, & apponeret. Id quod magna verborum emphasi ac pompa Discipulus præ cæteris dilectus ita nobis aperuit: *Sciens Iesus quia venit hora ejus, ut transeat ex hoc mundo ad patrem: cum dilexisset suos qui erant in mundo, in finem dilexit eos:* Hoc est majoris dilectionis signa dedit. Quæ sunt illa? Ingens animi demissio in lavandis pedibus discipulorum; & augustissimi Eucharistiæ Sacramenti institutio ad omnium alimentum.

Ioan. 13.
v. 3.

Pendite; perpendite verba ista: *Quia venit hora ejus:* & conferte cum illis quæ dilectæ Genitrici reddebat poscenti vinum in nuptiis: *Nondum venit hora mea.* Nullis enim adhuc convitiis aut contumeliis proscindebatur, nullis injuriis aut suppliciis impetebatur, nullis insidiis circumveniebatur, nec ad mortem postulabatur tunc. Cùm verò crudelissimorum hostium malitia complebatur, & ad exitum furor adversus eum conceptus ipso facto perducebatur; tunc tunc venit hora ejus, tunc oportunitas benefaciendi fuit.

Expectanda fuerat illa nox, de qua Paulus institutionem Eucharistiæ referens, dixit: *In qua nocte tradebatur, accepit panem:* noctem, illiusque tenebras pulchrè atque dilucidè inculcans. Nec enim ad noctis tempus, cùm sol iste visibilis sublatus erat è medio, (quid enim id tanto mysterio inserviret?) sed ad ingrati-
nis

1. Cor. 11.
v. 23.

nis potiùs, odii, & malevolentiae caliginem ac densissimas tenebras aspexit Apostolus; ut oportunitatem beneficii commendaret, & ostenderet, quia tibi abundavit delictum, superabundavit & gratia.

Sap. 7.
v. 25.

Certè jam pridem de Dei Filio sub nomine sapientiae dixerat Salomon: *Vapor est enim virtutis Dei, & emanatio quaedam est claritatis omnipotentis Dei sincera: & ideo nihil inquinatum in eam incurrit.* Ne putetis Sapientem loqui de interna aliqua iniquatione. Quæ enim hæc filii Dei laus esset, tanto verborum apparatu celebrata, ab omni peccato prorsus immunem existere? De externa igitur hominum malignitate sermo est; quæ quantavis sit, in eum nullatenus irrumpit, ut à benefaciendo retardare possit. Quare subditur in textu.

Est enim hæc speciosior sole, & super omnem dispositionem stellarum luci comparata invenitur prior. Sed qua ratione? Illi enim succedit nox: sapientiam autem non vincit malitia. Ac si dixerit: visibilem lucem nocturna caligo obscurat: lux verò divinæ bonitatis lucet in tenebris, præluens radiis beneficiorum, & in hoc exprimens divinæ Majestatis indicium, quod *Paternam patientiam tolerantia tenore servaverit*, ut habet Cyprianus.

L. de Bon
patien.



DOCUMENTUM XI.

Amor præveniens, impugnans, & vincens odium.

Miraculum Charitatis est istud, quam aquæ multæ non potuerunt extinguere. Aquas amaras loquor, quarum inundantia quasi Baptismo Dominus habebat baptizari ad extra in corpore, tolerando dolores illatos; & ab in-
tus penetrari in anima, supportando assumptas angustias, quas propinabat ei calix datus à Patre. Verè miraculum Charitatis; quod omnium cæterorum compendium est, & Memoriale perenne. Illud quod in Cana Galileæ factum fuit, primum fuit: istud quod in Eucharistia, postremum, non tam numero quàm dignitate & fructu; hoc est supremum.

Miraculosa illa conversione aquæ in vinum in nuptiis, præludebat Dominus huic, & disponere volebat humanas mentes ad fidem prodigiosæ conversionis vini in suum sanguinem. Nondum tunc venerat hora ejus, qua mirandum opus istud patraret: Ast sciebat venisse tempus faciendi, quando veniebat tempus patiendi: & hæc ejus scientia mirè exaltat istud amoris miraculum. Undè nec Evangelista prætermisit hanc scientiæ circumstantiam, sed expressit

Joan. 13. pressit, dicens: Sciens Iesus quia venit hora ejus.

Verbum-Hominem nil poterat latere. Anima ejus omnia videbat in ipso verbo; & praevidebat genus supplicii quod oportebat ipsum pati. Sciebat, quia spontè elegerat; & sciens omnia quæ ventura erant super eum, processit obviam illis qui veniebant comprehendere eum. Obtulit se illis, quia voluit, & dedit dilectam animam suam in manus inimicorum suorum. Neque id tantum: sed prævenit eos insigni benefacto, parans Eucharisticum istud convivium, meliori pane, meliori vino, melioribus ferculis instructum, quam illa fuerint, quæ tulit *Abigail* ad David, occurrens ei dum iret ad sanguinem, ulturus se de Nabal, & de omni domo ejus.

*2 Reg. 25.
v. 18.*

Ecc. 9.

Nescit homo finem suum: sed sicut pisces capiuntur hamo, & aves laqueo; sic capiuntur homines in tempore malo, cum eis ex templo supervenerit. Non sic Christus: Scivit horam mortis suæ: præscivit omne consilium & furorem eorum qui insidiabantur honori ejus & vitæ. Nec ob id destitit, quin summam ingratitudinem summo beneficio compensaret, & seipsum ex integro traderet in servum, in pretium, in sacrificium, in cibum & potum. Quinimò ad id ipse elegit annum, mensem, diem, horam, aliasque circumstantias consultò designavit.

Mundus jam substiterat per quater mille an-

nos & ultra : tempus erat , ut eum illustraret splendoribus suis , incenderet flammis quibus æstuabat : quemadmodum in quarto die creationis fuerat illuminatus & ornatus isto sole visibili.

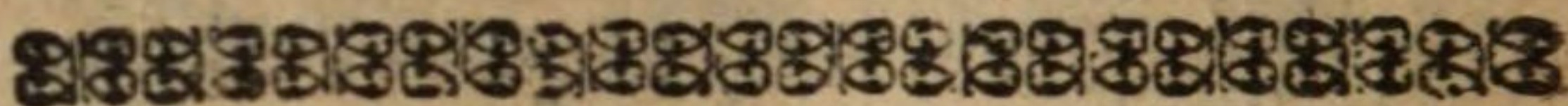
Vitæ suæ mortalis annum vigesimum quartum jam inchoaverat : adeoque demonstrandus fuit vigor amoris , in pleno vigore ætatis.

Verna tempestas erat ; ut mundus intelligeret quia jam hiems peccati transierat , & ipse vitis vera præsto erat producere vinum germinaturum virgines.

Plenilunium tunc fuit , ut indicaretur plenitudo splendoris & dilectionis.

Festum etiam solemne fuit , quia dies desponsationis ejus venerat , & dies lætitiæ cordis ejus. Omnes veniebant ad diem festum istum in Jerusalem ; quia omnibus habitantibus ejus & omni domui David aperire , & exponere volebat fontem gratiæ & salutis in ablutionem & refectionem.

Quod odium non succumbat , non se dedat huic amor ?



DOCUMENTUM XII.

*Amor transmutans, & mutans malitiam
in bonitatem.*

Exod. 13.
v. 4.

Congruere visum est, ut *tempore novorum* seu *menſe novarum frugum*, (ſic ab Hebræis dicto) iſtitueretur amoris Sacramentum, cujus virtute produci debebant in homine novi ac præclari fructus copioſiſſimè.

Mat. 4. v.
2.

Chriſtus eſt *germen* iſtud, de quo loquitur Iſaias poſitum *in magnificentia*, quando reſurgens à mortuis, magnificatus fuit vehementer, amiſtus lumine ſicut veſtimento : & *in gloria*, cùm medius Angelorum & animarum ſanctarum ad patrem deductus, ſuſceptum hominem in ipſa divinitatis clauſit identitate : *Et in ſublimitate*, ſedens ad dexteram patris : *Ut exultatio* his qui ſalvati fuerint de Iſraël, hoc eſt multus fructus proveniret electis.

Mat. Ser.
2. Pentec

Propterea ſciens veniſſe horam, in qua tranſiturus erat ex hoc mundo ad Patrem, voluit ſe ad ſtatũ talem redigere, in quo poſſet inſtar germinis inferi hominibus, ut nativam eorum malitiam immutaret. Nam fruſtra expectabat ab eis uvas, qui non niſi ſpinas ferre noverant, quibus eum coronarent ; non niſi labruſcas, quarum amaro eum ſucco in cruce potarent.

Opera

Opera carnis intelligo. Hæc enim sunt virulenta germina arboris malæ, hoc est, humanæ naturæ quæ in Adam fuerat vitiata. Istius arboris ipse corrigit malignitatem virtute Sacramenti, & fecundam efficit ut producat fructus naturali ejus bonitati conformes, fructus sublimes, suaves & gratos palato ejus; fructus honoris & honestatis, qui nil nisi divinum spirent, & la-
pian.

Duodecim tales Paulus enumerat, qui ad id prosunt, ut hominem intus & extra perficiant & ex integro reficiant: intus quidem respectu boni & mali: ad extra verò respectu Dei, Proximi, & Corporis proprii.

Charitas Primus & primarius est fructus, & origo cæterorum. Hæc enim per spiritum Christi in communione infunditur unà cum ipso, qui est Deus amoris, & charitas per essentiam. Galat. 5.
v. 22.
Inde *Gaudium*; inde *Pax* in anima: gaudium ob unionem sui cum summo bono; quia qui manet in charitate, in Deo manet, & Deus in eo: Pax ob ejus boni sufficientiam. Si verò malum aliquod incurSAT quod pacem turbet, è vestigio *Charitas* advocat *Patientiam*, in qua homo possideat animam suam. Quod si dilatio beatificæ possessionis tanti boni, mœstitiæ nonnullius nubilum inducat, quod gaudium offundat, adest *Longanimitas*, serenans mentem, eique suaviter inspirans illud: *Si moram fecerit, expecta eum, quia veniet: Adhuc modicum, & videbis.* Abac. 2.
v. 3.

Interea frui pignore tibi dato : est enim Eucharistia futurae gloriae pignus.

Tres qualitates sequentes ordinant hominem ad Proximum. *Bonitas* (quæ verus est fructus lucis) facit ut ei bene velit. *Benignitas* aperit viscera misericordiae, ut etiam benefaciat. *Mansuetudo* alieno humori se attemperat, & si quid infertur molestiae, sustinet absque turbatione, non reddens malum pro malo, sed vincens in bono malum.

Fides instruit in his quæ sunt ad Deum, docens quis sit, qualis & quantus? Quando & quomodo colendus? Et quod inquirentibus se remunerator sit.

Modestia, *Continentia*, *Castitas* regunt corpus quod infra nos est. Prima exterioribus actibus, gestibus & dictis modum imponit, ne quid indecorè dicatur aut fiat. Secunda præest appetitui sensitivo, moderaturque passionem iræ, sensualitatis, tristitiæ, concupiscentiæ pravæ, & similes affectiones intraneas, ne rationi prævaleant. Tertia castigat corpus, ut ne quidem impugnetur, aut abducatur à passione luxuriæ; sed ut homo servetur integer & sanctus tam corpore quam spiritu.

Hi fructus omnes novi sunt: nec arbor mala naturæ corruptæ posset eos unquam producere; nisi renovaretur per infusionem spiritus Christi, & vel ipsi infereretur, vel ipse Christus sese illi infereret per Eucharistiam, quæ homi-

DE CHARITATE DEI ERGA NOS. 403
hominem efficiat divinæ consortem na-
turæ.



DOCUMENTUM XIII.

*Amor extremus, sine limite; Finalis,
sine fine.*

Discipuli Domini Petrus & Joannes, am-
bo dilecti præ cæteris, describunt copio-
sissimè simul & compendiosissimè totam vitam
ejus mortalem; iste sub una duntaxat voce be-
nevolentia seu dilectionis, dicens: *Iesus cum* Ioan. 13.
v. 1.
dilexisset suos: ille sub voce beneficentia seu
communione, dum ait: *Qui pertransit benefa* Act. 10.
v. 38.
ciendo: quasi non aliud fuisset vita Christi, quam
continuatum quoddam exercitium charitatis,
quam nulla unquã violentia vel imminuerit, vel
interruperit. Unde observatione dignum est,
quod Joannes ad præmissam descriptionem
addiderit, non sine singulari ac planè myste-
riosa emphasi: *In finem dilexit eos*. Quod quali-
ter intelligendum sit, expono.

1. *In finem* utique vitæ suæ (ad litteram) id
est, usque ad mortem. Amor enim eum misit
in mundum, quem Deus sic dilexit ut Filium
suum Unigenitum daret. Amor eum vestivit
humanæ naturæ tegumento. Amor eum duxit
& circumduxit, quamdiu vixit. At verò quan-

do relinquere oportuit mundum, ut reverteretur ad eum qui ipsum miserat, hujus amoris sui specimen edidit prorsus eximium, & incomparabile; pedes discipulorum (ipsius etiam terribili proditoris, & hostis infestissimi Judæ) propriis manibus abluendo; carnem suam in cibum, sanguinem in potum, sese totum in sacrificium exponendo; thesauros suæ divinitatis largiter in homines effundendo. Sol in suo occasu minus ardet, minus calefacit; Christus autem è contra.

2. *In finem* dilexit; quia tota ejus dilectio spectabat unicè finem propter quem conditi sumus, utporè salutem animarum. Venit enim peccatores salvos facere. Hæc est causa viæ ejus: hic est scopus vitæ, doctrinæ, ac laborum quos subivit. Ut autem efficacius assequeretur hunc scopum, instituit Eucharistiam, cujus *fructus* est *sanctificatio nostra, finis verò vita æterna*. Totus etiam intendit justificandis vocatis, ut tandem justificati glorificentur à Patre.

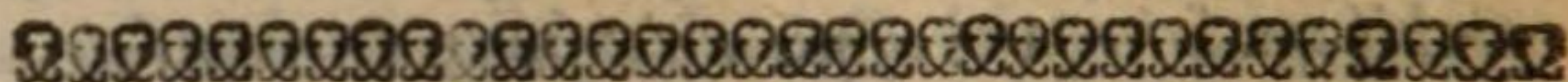
Rom. 6.
v. 12.

3. *In finem*, scilicet mundi, immò & ad usque æternitatem in charitate perpetua dilexit. Nam etsi nulla major esse dicatur, quam ut animam suam ponat quis pro amicis suis: nihilominus aquæ tormentorum, ignominiarum, cruciatuum passionis & mortis; non potuerunt interrompere, nedum extinguere Dominicam, quin in altari semper arderet. In aliis mors abrumpt omnem amoris communicationem
cum

cum vita ; non item in ipso : quoniam ecce ego vobiscum sum (ait) usque ad consummationem seculi ; semper vivens , quotidie moriens propter vos.

4. *In finem dilexit* ; quia propter se dilexit. *Finis enim legis Christus ad iustitiam omni credenti :* Rom. 10
v. 4.
Finis, ad quem tota lex ordinatur. Finis & cōplementum quo justificantur peccatores ; quod lex intendebat. Finis & scopus quem legis observatores, non modò spectant, sed & expectant. Itaque diligit suos in finem , & diligens eos propter se , & tanquam se ; referendo eos ad se, & per efficaciam Sacramenti huius transferendo in seipsum.

5. *In finem dilexit* ; id est sincerissimè , vehementissimè , perfectissimè , & quo non ultra, seu supremè : ita ut jure merito dicere possit de unoquoque nostrum ; quod dicebat Isaac de Jacob ad Esau: *Frumento & vino stabilivi eum :* Gen. 27.
& post hæc fili mi ultra quid faciam ? Cùm enim v. 37.
per Incarnationem & familiarem conversationem , eo usque seipsum exhibuisset exterius realiter præsentem ; quo ulterius ferri poterat illa finalis dilectio, nisi ad intimam & realem præsentiam, quæ est finis dilectionis ?



DOCUMENTUM XIV.

Amor Paterno conformis & unicè Deo dignus.

Profunda, mysteriosa, & consideratione dignissima sunt verba, quibus Joannes Secretarius Domini (post expositam temporis circumstantiam) utitur, ut causas exprimat, & motiva, quæ eum induxerunt ad edenda tam celebria suæ dilectionis argumenta. Audite loquentem: *Sciens quia omnia dedit ei pater in manus; & quia à Deo exivit; & ad Deum vadit; surgit à Cæna, & reliqua.* 1. Motivum notatur ibi: *Dedit ei Pater omnia in manus;* 2. ibi: *A Deo exivit;* 3. ibi: *Et ad Deum vadit.* O cogitationes Joanne dignas! & ô causas dignas Christo Redemptore!

1. Toto nisu, vigilantia, fervore, diligentia, & omni efficacia possibili procuraverat salutem hominum. Quare? Quia Pater id e dederat in manus. Eum clarificare debuit super terram; opus consummare quod dederat ei ut faceret. Volebat homines salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire. Delectabatur salute tanquam cibo. Quamobrem & cibus ejus erat, ut faceret voluntatem ejus qui miserat eum, ut perficeret opus ejus. Amor autem & Honor

Honor debitus tanto Patri, exigebant à Filio egregios actus qui hunc finem concernerent, & consilio atque expectationi patris congruè responderent. At verò nullus talis ac tantus quam pedum lotio, & Eucharistiæ institutio: quoniam *una* sui partim cruenta, partim in-
cruenta oblatione consummavit, & consummat *in* Hebr. 10
v. 14.
æternum sanctificatos.

2. Omnia quidem exierunt à Deo per temporaneam creationem: Christus autem exivit ab eo per æternam generationem: qua fit ut sit ejus filius naturalis, ejusdem cum eo substantiæ, & potentiæ coæqualis. Idcirco sciens, quid ex amore filiali, tanto patri deberet; quid posset ex potentia & virtute; voluit exercere vim amoris simul & potentiæ; producendo singularissimum opus in salutem hominum quam Pater ipse zelabat & tantopere Filio dilecto commendaverat. Opus istud Eucharistia est; cui nimirum inest immensa quædam virtus ad salvandum. Nec enim aliquid minus à Christo exigebant tam potestas immensa, quàm amor: quoniam si de Principe quovis dixit Isaïas, quod *ea quæ sunt digna principe cogitabit*: quid eum seu excogitare, seu facere decuit, qui est Princeps Regum terræ, Princeps pacis, Deus, fortis? Cogitationes ejus, cogitationes pacis: consilia voluntatis ejus non alia, quam reconciliare peccatores cum Deo: & viæ ejus ad æternam salutem tendunt & ducunt eos qui sequuntur ipsum & adhærent ei.

Isa. 32.
v. 8.

3. Hora venerat relinquendi mundum & revertendi ad Patrem: ideòque tempus erat exercendi dignissimum hunc actum, sui tam in Deum quàm in humanum genus amoris testem. Nam quia solent inhærere tenacius animis filiorum hominum ultimæ parentum voluntates: hanc horam, & hunc temporis articulum expectavit consultò, ut operis tanti (quod omnium mirabilium est caput) memoria & devotio, reverentia atque dilectio jugis in hominibus esset & indelebilis permaneret. Ad hunc finem surrexit à Coena, posuit vestimenta sua, & cum accepisset linteum, præcinxit se; deindè misit aquam in pelvim, & lavit pedes discipulorum suorum, extergens linteo quo erat præcinctus. Quorsum enim hæc? Nisi ut innueret, deposita prius forma Dei, insuper etiam se velle deponere formam hominis; ut aliena, scilicet panis specie occultatus, & quasi cingulo præcinctus effunderet *super vos aquam mundam*, hoc est Spiritum sanctum, & mundaremini *ab omnibus inquinamentis vestris*.

Recch.

36. v. 25.

DOCU-



DOCUMENTUM XV.

Amor Deificans.

Obscutus fuit legi, quæ præcipiebat, ut tolleretur unusquisque agnum per familias & domos suas, & assumeret tot animas, quæ sufficere possent ad esum agni. Verumtamen non tam præceptum legis urgebat, quantum urgebat charitas desiderio dudum desiderantem hoc pascha manducare cum suis, antequam pateretur. Nec enim decebat amantissimum Patrem dimittere filios amantissimos, Magistrum Discipulos sine epulo solemni præeunte discessum, pro more verè solidèque amantium. At verò quid epulum unius Agni fuisset ad talem & tantum Amatorem, qualis & quantus ipse est? Exod. 12
v. 10.

Certè figura seu umbra vel imago ipsius sola non fuisset argumentum sufficiens amoris ejus in suos, nisi daret, nisi relinqueret semetipsum, & inaudito artificio (quod vel quale nullus unquam amantium, aut cogitavit, aut fecit, aut potuit) ab eis discedens maneret cum eis, & in eis; & manens transferret quodammodo eos secum concorporatos sibi, bonorum suorum ac naturæ divinæ confortes factos, eodem charitatis incendio plenos, quo semper

Ier. 13.
v. 3.

per arsit, & in quo spiritum exhalavit, quoniam *in charitate perpetua dilexit te*: ante tempora sæcularia tanquam Deus; à primo momento suæ Incarnationis tanquam homo: *ideò attraxit te miserans tui.*

Audistis antea quod amicitia vera coæquet amicos. Nostis quod verus *amicus* dicatur *Alter ego*. Nec ignoratis vulgare effatum quo dicitur: *Amor transformat amantes*. Ubi, quæso, verificantur ista, nisi in uno Jesu & per eum cum iis qui edunt eum? Equidem in quantum cibis, ita se corporibus eorum associat, ut interim ad intra fiant unus spiritus cum ipso.

1. Cor. 1.
v. 9.

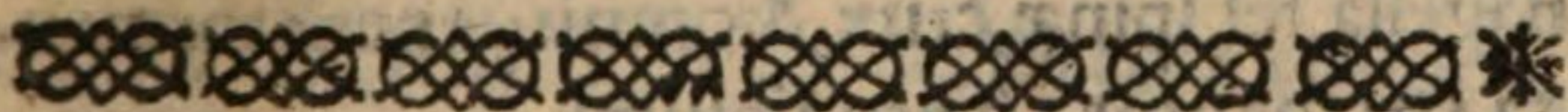
Sit in Ecclesia Dei Religiosus ordo specialis, ordo præclarus, qui gerat nomen *Societatis Iesu*: nullo pacto titulus ille derogat communi juri vel potius privilegio, quod Christiana fides, præsertim Eucharistica charitas confert cuilibet Christiano; cui Paulus Apostolus adgratulatur his verbis: *Fidelis Deus per quem vocati estis in societatem filii ejus Iesu Christi Domini nostri*. Quænam enim est illa societas, nisi participatio amicitiae Dei, meritorum Christi, bonorum ejus, spiritus ejus, ipsius etiam naturæ ejus?

1. Ioan. 1.
v. 3.

Privilegium inseparabile ab eo quod dilectus Discipulus Joannes adprecatur omnibus, adgratulatur sibi & sui similibus, dicens: *Ut & vos societatem habeatis nobiscum, & societas nostra*

nostra sit cum Patre, & cum Filio ejus Iesu Christo: Isa. 35.
 nec dubium quin & cum Spiritu sancto; quan- *v. 9.*
 doquidem tota plenitudo divinitatis commu-
 nicetur ei qui manducat Christum, ut eadem
 vita vivat, qua vivit Pater, qua vivit Filius, qua
 vivit Spiritus sanctus.

Ite jam o fideles Discipuli, & seriò pensate
 verba Prophetæ: *Dixit Dominus, cujus ignis est in*
Sion, & caminus in Ierusalem. Ubi videlicet inten-
 tissimi Sacramentum amoris institutum est, cu-
 jus incendio totus orbis incendatur.



DISCIPULI

Impetus.

Mirabilis, o Deus: proh! verè mirabilis
 facta est tua bonitas in me. Quis non
 obstupescat videns vermem de repente muta-
 tum in Deum, & unum spiritum effectum cum
 eo? Nónne nimiam charitatem jam prius osten-
 deras, desponsando tibi naturam communem?
 Ut unumquemque velis conviscerare tibi, ar-
 te mirissima, quam solus amor divinus verè
 Thaumaturgus excogitet. Revolvi sedulò in
 mente sæcula præterita: nec in iis observare
 potui quidquam tale. Hoc solùm didici, quod
 insani quidam amantes propinaverint philtre
 & amatoria pocula nescio quæ, ad concilian-
 dum

dum sibi amorem earum quas deperibant. Sed alienum: pectus personaliter ingredi & cor ex integro possidere; id unicè tuum est.

Nihil est Eucharistiam tuam concernens, quod immensitatem amoris tui non altè de prædicet: locus, tempus, dator, donum & fructus ex ea proveniens. Si tua te bonitas impellebat ad tantam dignationem, cur non aliquod festum solemnè delegeris, utpotè Nativitatis, Apparitionis, Resurrectionis, aut Ascensionis tuæ gloriosæ? Sed funestissimam illam noctem eligere in qua tradebaris: noctem in qua tibi flagella, fel, spinæ, crux, & omnis generis tormenta parabantur; ô prodigium!

Quando lupi dentes suos aq̃uebant ad te devorandum, Agne innocens, parabas eis convivium; præparabas eis cibum qui vitam eis daret: non vitam naturæ (carne constantis & sanguine) quæ tanquam fundamentum substernitur amoribus istis qui carnem & sanguinem sapiunt: sed eam vitam, quæ tibi propria est, vitam spiritus, vitam immortalem, vitam divinam, vitam Dei, vitam Deum. O verè prodigiosam bonitatem!

Jam nunc plus satis intelligo, quod tu solus sis sincerissimus Amicus animæ meæ, qui solus ei verè benè velis, & benè facias. Tu solus consanguineus, propinquus; frater, qui me ad paternæ hæreditatis participationem advocas, & per istud Sacramentum, tui tuarumque inæsti-

inæstimabilium divitiarum præsentaneam donas possessionem. Tu solus legitimus Pater, qui quotidie me gignis verbo veritatis, veluti semine semper novo, & substantia tua me nutris quæ dulcedinem tuam, quam in filios habes, patenter ostendit. Tu solus mihi mater es, cujus ubera vino mundanæ consolationis meliora, fragrantia unguentis optimis, quotidie mihi sugenda proponuntur. Absit ut aliud appetam alimentum præter istud. Tu quoque solus es fidelis Sponsus animæ meæ: & dies Communionis adeò tibi charus est, ac dies desponsationis tuæ, & dies lætitiæ cordis tui: eò quod te mihi tunc conjungas amore ardentissimo, qualis est novi Sponsi cum nova Sponsa.

Sed, ô! Domine mi! ô si liceret mihi contemplari palàm in hoc mysterio benedictam faciem tuam! O quam perfectè tunc perciperetur amoris tui suavitas! Nam quomodo charitas possit vigere vel crescere, cujus objectum eam latet? Quomodò gaudium possit plenum esse, quamdiu dicitur mihi: *Vbi est Deus tuus?* Nunquid enim non verè dixit servus tuus, Doctor mellifluus? *Cùm præsto est quod amatur,* Serm. 52.
Cant.
arget amor: languet cùm abest.

DOCUMENTUM XVI.

MAGISTER PROBAT,

*Quod Amor potentius agit latenter in
Eucharistia quàm patenter.*

DEde te, Fili, & conceptæ opinionî renunti-
tia : quoniam, ut video, nondum peritus
es in arte amandi ; neque nosti ludum aman-
tium, prout oportet. Tantùm enim abest, ut
præsentia hæc absens impediat vel in modico
delicias amoris ; quin è contrà potius acuat &
augeat. Sæpè quod sub oculos cadit, obiter
præteritur : quod verò latet, curiosius explo-
ratur. Velata pulchritudo secretiori quadam ef-
ficacia potentias allicit. Proptereà Dominus se
subducit humanis oculis, ut hoc pacto præca-
veat periculum teporis & tædii quod facilè sub-
reperet, si ejus Amantes eum continuò sibi
præsentem cernerent.

Isa. 59.

v. 17.

Opertus est speciebus sacris quasi pallio zeli
(ut verbis utar Isaia) in quantum ardentio-
& magis attractivum amorem iis operit. Præ-
sens ibi est in veritate, ut Amatrix anima frua-
tur ipso, & lætetur de ipso. Fingit nihilominus
absentem, ut ipsum quærat inibi semper & re-
quirat avidius. Sic sic eam continet & in
gaudio

gaudio ipsum habendi, & in desiderio videndi.

Hic modus communicandi se, est instar philtiri, cujus virtute allicitur, inebriatur, lætificatur, & incenditur Sponsa vehementer ad insequendum Sponsum ut adhæreat ei. Fateatur id ita loquens in Cantico: *Sub umbra illius* Cant. 2.
quem desideravi sed, & fructus ejus dulcis gut- v. 3.
turi meo. Quæ enim est umbra Sponsi, nisi Sacramentalis species, sub qua devotè latitat velut absens? Et undè colligebat Sponsa fructus suavitatis, nisi de umbra latenter præsentis? Attendite quid loquatur: illud enim ipsum eodem contextu fateatur illis verbis: *En ipse stas post parietem nostrum, respiciens per fenestras, prospiciens per cancellos.*

Nunquid non ludus Amantium iste est, quo sibi mutuò dant amorem & oblectationem, dum se modò conspicuos ostentare gestiunt ad momentum; modò se conspectui repentè subtrahunt, simulantes se nolle videri?

Charissimi: moneo vos, ne velitis offendi, dum auditis sermonem esse de lusu; & lusu quidem amoris in hac materia. Tantùm id sòlèrter animadvertite, ut *Discernatis serenitatem dilectionis à caligine libidinis*: Quod Augustinus L. 1. Conf.
monet: *Et venam amicitiae à sordibus concupiscentiae.* c. 2. & l. 1.
c. 1.

Bernardus de eo amatorio lusu verba facturus, *pudicas aures à suis auditoribus afferri* scr. 68.
postulabat (ut & in præsentiarum ego) invoca- Cant.
batque

PROV. 8.

batq; Spiritum sanctum, qui *intus* adjuvaret, *infirmi-
tatem* intelligentia. Nam etsi videatur indignū
auditu, quod foris sonat; idioma tamen cano-
nicum est, & sacrarum stylus Scripturarum lo-
qui de lusu, de deliciis, de amoribus. Sapientia
Dei dicitur *Ludens coram eo omni tempore, ludens
in orbe terrarum: & delicia mea, inquit, esse cum fi-
liis hominum.* Liber Cantici contextus est to-
tus quasi ex amoribus procantium, colluden-
tium, & variis artibus, lenociniis, blandimen-
tis sibi invicem abblandientium. Quænam er-
gò sunt Eucharistica blandimenta? Aut quis
lusus est iste? Quæ allectamenta seu illecebræ
amatoriæ? Nunc explico.



DOCUMENTUM XVII.

*Amatorius Lusus Eucharisticus.*L. mor
c. Cant
p. 11.

Sacramentales species instar larvæ sunt Spon-
so, sub qua delitescat & delitescens alliciat
Amantem ad quærendum se. Gregorius ut-
cumque describit hanc ejus praxim, exponens
illud Amasiæ dictum: *In lectulo meo per no-
ctem quæsi vi quem diligit anima mea: Quæsi-
vi eum & non inveni.* Sic enim ait: Sponsus ab-
scondit se cum quæritur, ut non inventus ardentius
quærat: & differtur quærens Sponsa, ne inveniat,

us tarditate suâ capacior reddita, multiplicius quandoque inveniat quod quærebat.

Quod ad Deum sub homine latentem Isaias, hoc ipsum ad Hominem-Deum sub hoc Sacramento latentem dici potest & debet: *Verè tu* Isa. 45.
es Deus absconditus; Deus Israël Salvator. Sed sicut v. 15.
 Amasæ seu virgines prospiciunt suos procos per transfennas; sic animæ devotæ Christum quærentes sub obscurum fidei transpiciunt verè præsentem per species consecratas, *quasi co-* Isa. 60.
lumbæ ad fenestras suas: Et dicunt cum Sponsa v. 8.
 de Canticis: *En ipse stat post parietem nostrum, respiciens per fenestras, prospiciens per cancellos.*

Filiæ juvenculæ Ægypti discurrebant super muros, Gen. 49.
ibant per compita, & loca publica civitatis v. 22.
ut Joseph transeuntem aspectu decorum ad suam ipsarum consolationem eminus aut cominus aspicerent. Amantes animæ Christum quærunt, non solum ut videant, sed ut sibi præsentem habeant, ut teneant, ut recipiant osculum oris ejus, ut imbuantur & perfundantur halitu, hoc est spiritu ejus, & blandis perfruantur amoribus.

Hos favores expetivit & obtinuit Virgo Gertrudis: cui Christus interroganti se de fructu receptæ communionis, responsum dedit reale, non verbale, stringens eam contra sinum suum amplexu suavissimo, osculi'que deliniens, & virtute divinitatis suæ medullas animæ ejus penetrans, ac demùm

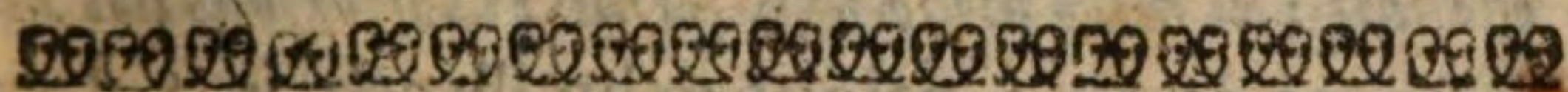
dulcisona melodia versum hunc auribus ejus occentans : *Ecce quod concupivi , jam teneo.* Nec mirum , quia & ipse libenter fruitur nobis , cū se solo fruatur , ut & nos ipso fruamur.

Quis non censeat Davidem fuisse exercitatum in hoc lusu ? Ex verbis ejus conjicite ; ait *Psalm. 76.* enim : *Deum exquisivi manibus meis nocte contra eum ; & non sum deceptus.* Exquirebat utiq; quasi in tenebris & manu tentans ; apprehendere & amplecti desiderans. Ex quo consequitur , quod Deus absconditus erat ac velatus huic pio exquisitori , ut ab eo quæreretur ardentius.

Christus reipsa fuit velatus à Judæis in sua passione velo despicabili ; & quasi absconditus vultus ejus & despectus. Ipsa natura hominis quam suscepit de semine Abrahamæ fuit instar veli , sub quo convenientius insequeretur prædam quam querebat , hoc est homines fugitivos , & insequendo assequeretur ; assecutos autem utraque manu apprehenderet , etiam tunc , quando se elongabant ab ipso velut oves erraticæ. Hanc ejus insecutionem paucis quidem , sed emphaticis verbis describit Apostolus , dicens : *Nusquam Angelos , sed semen Abrahamæ apprehendit.*

Ob eandem causam abscondit se sub Eucharistico velo : Nec solum ut quærat & apprehendat vos : sed etiam ut vos provocet ad reciprocā quæstionem sui sub velo fidei , ex-
panso

panso sinu desiderii, & affectu spei; ut tandem
inventum teneatis, & per charitatem adhærea-
tis ei. Ecce ludum audistis. Illecebras amo-
ris audite; & discite diligere diligentem vos.



DOCUMENTUM XVIII.

Amatoria illecebræ Eucharistica.

Circumspicite visibilia ista quæ facta sunt,
& Deo confiteri vos compellent cum Au-
gustino: *Omnia mihi dicunt, ut amem te.* Omnes
creaturæ sic omnibus dicunt, omnibus amo-
rem deprædicant: *Sed illi intelligunt, qui vocem*
earum foris acceptam, intus cum veritate conferunt.
Conferebat Franciscus, exultans in cunctis
operibus manuum Domini, & per jucunditatis
specula, in vivificam consurgebat rationem &
causam. Contuebatur in pulchris pulcherrimi-
mum, & per impressa rebus vestigia prosequen-
batur ubique dilectum; de omnibus sibi sca-
lam faciens, per quam ascenderet ad appre-
hendendum eum qui est desiderabilis totus.
Inauditæ namque devotionis affectu, fonta-
lem illam bonitatem in creaturis singulis, tan-
quam in rivulis degustabat, & quasi cœlestem
concentum perciperet, in consonantia virtu-
tum & actuum eis datorum à Deo, ipsas ad
laudem Domini, more Davidis, hortabatur.

L. 10C5f
c. 6.

A. Relig

Psal. 148

Lib. 26.

mor. c. 8.

L. 2. lib.

Arb. c. 16

Job. 13.

v. 24.

Cant. 5.

v. 1.

Gregorius Magnus conformiter ad sensum Augustini, & ad sensa Francisci loquens: *Deus*, inquit, dum *facturae suae decus proponit*, quibusdam nutibus se nobis innuit, & quæ intus sequamur, ostendit; ac miro modo ipsis formis exterioribus nos ad interiora perducit, utique velut illecebris. Sed vae (clamat Augustinus) qui nutus tuos pro te amant, & obliviscuntur quid innuant. Nutus tui sunt, omne decus creaturarum.

At verò quid pulchrum, aut quid bonum habet Sponsus animarum, seu in cœlo, seu in terra, marivè, quod comparari mereatur bonitati ac pulchritudini, quæ inest Eucharistiæ? Nutus est; illecebra est, qua nulla potentior ad conciliandum amorem. Job arbitrabatur Deum ut inimicum se gerere; eò quod absconderet ab eo faciem suam. Hic abscondit: nec ob id interim averfatur quenquam: omnibus amicus est, eo sincerior, quo secretior.

Ad hanc mensam omnes convivæ tractantur ut amici; & amici charissimi: Nec ob aliud se Dominus abscondit ab eis, quam ut opportunius se communicet eis. In visione Isaiaæ superni Angelorum Seraphim (in quibus est amoris plenitudo) velabant faciem Dei, quia solus amor velare eum potuit, & quia tantò potentius agit amor in cordibus, quantò ipse Amans Sacramentali isto velamine stringitur arctius.

De Angelis in communi loquens Petrus, dicit:

cit: In quem desiderant Angeli prospicere. Sed in quē? 1. Petr. 7.

Noverat Marcus Discipulus ejus & interpret v. 12.

sensum sui Magistri; & in Missa quam Eccle-

sia Alexandrinæ a se constitutæ dedit, sic eum

expressit: *O qui in animam beneficia confers, &* Liturg.

eis qui in te summisso animo fiduciam collocant, illa Alex.

tribuis in qua Angeli prospicere desiderant. Profe- Franc.

ctò Patres à Francisco Turrecremata citati, di- Turrecr.

stinctius affirmant hunc locum ad reverentiam tr. 2. c. 18

Angelorum erga Eucharistiam respicere; quos Euchar.

Petrus vidit ingenti studio ac religione sacris

intendere mysteriis: quasi parùm eis esset Ho-

minem Deum contemplari absque ullo medio

sedentem ad dexteram Patris; nisi fervor amo-

ris eorum oculos reflectat ad ipsum in altari la-

tentem, ut ejus aspectu satientur insatiabiliter.

Desiderant quippè vel præsentem; & hæc ab-

sconditi vultus ejus humilitas, ipsis est stimulus

pungens, urgens, & augens eorum deside-

rium, ut contemplentur attentius, admirentur

profundius, ament ardentius; ita ut non tam

prospiciant, quàm prospicere concupiscant. Id

facit Majestas, Parvitas, Amor.

Nec est prætermittendum in hoc loco, quod

Amatrix illa quæ (superius) prospiciebat Spon-

sum prospicientem se per cancellos, sub & in

ipsis cancellis *Retia* prospexerit, ut est in ver-

sione septuaginta Interpretum; qui reponunt

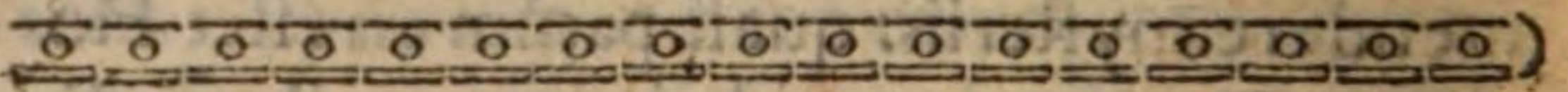
vocem *Retia* pro voce *cancellos*; non sine ener-

gia singulari; ut notat Jeronymus in Ezechie-

lem L. 3. c. 12

A. Relig
Min. 46

lem: quod nempè sub Eucharisticis velis lateant funiculi, & vincula; lateant illecebræ & allectamenta, quibus animæ capiuntur, trahuntur, vinciuntur, & vincuntur. Sic F. ille Minor victus & vinctus fuit, qui conventu furtim egressurus & valedicturus Religioni, dum inclinat adorans coram Eucharistia, de repente sensit mirabili se visione & gratia revocatum, immò retentum, mutatum, & captum. O captura desiderabilis! O mutatio dexteræ excelsi!



DOCUMENTUM XIX.

Amatoriarum Illecebrarum singularior expressio.

Inf. piet
l. 3 c. 78.

D Elicias incomparabiles (quas supra dicebam, ex copula nuptiali Eucharistica Christo Domino provenire) illi interrumpunt, qui devotos fideliter ac fidenter accedere volentes, à Communione avertunt. Hi namque tantundem cum eo faciunt, quantum immitis aliquis Præceptor faceret cum filio Regis, impediendo eum quo minùs aliquo lusu (palmarum, trocorum, aut simili) semetipsum recrearet cum rusticanis & vulgaribus pueris, ejusdem secum ætatis, in quorum consortio sibi plurimum placeret. Hoc ipsum amicæ suæ Gertrudi sub hac similitudine declaravit aliquando, occasione cujusdam

DE CHARITATE DEI ERGA NOS. 423
cujusdam Sororis ejusdem Monasterii, quæ
revocabat Sorores à Communione frequenti
sub titulo pietatis.

Nil eum omninò moratur, seu ætas, seu con-
ditio; seu sapientia, seu majestas quin præ amo-
re repuerascant, & colludat vobiscum quasi cum
pueris: quemadmodum nec David Regem pu-
duit ludere coram arca Domini; quoniam de-
licia ejus sunt esse cum filiis hominum, & eos
videre conversantes secum in hujus frequenta-
tione Sacramenti.

Ibi ludit; & ibi procatur animas, blando
tactu amoris corda titillando. Ibi ludit, & pro-
catur, osculo oris sui (quod Sponsa tantoperè
expetebat) osculando. Ibi ludit, & procatur,
manum suam per foramen subtiliter immitten-
do; hoc est salutare auxilium inferendo per
aperturam cordis, dum inspirationi ejus con-
sentiunt; undè etiam spiritum salutis conci-
piunt. Ibi ludit, & procatur amplexando, ad
reciprocae dilectionis incendium suscitandum.
Ibi ludit & procatur, pectora comprimendo;
ad expressionem doloris & compunctionis pec-
catorum.

Ad hæc, quemadmodum percussit Job ul-
cere; ita subinde corpus aliqua plaga percutit,
quasi procans & provocans ad redamandum
se, qui quos amat, castigat: & dum vos inhu-
manè repercutitis, dum indignè ei vos illuditis,
ô mortales, *quasi per risum operando scelus*; ipse

disimulat, patienter ferens ac si reverà ludus esset, ut benignitas ejus ad pœnitentiam & amorem sui vos adducat. Quin & ipsum quoque amorem sui philtro illo Sacramentali vobis infundit: immò seipsum & Patrem in vobis, pro vobis, & per vos impensè diligit. Quid non possint ejusmodi illecebræ & incentiva dilectionis? Quid non efficiant in iis qui non sunt rebelles ejus lumini, ejus flammis?

A. Relig.
Min. 67

Siquis audire desiderat experimentales probationes amorosæ communicationis ejus, recolat & attendat quid S. Bonaventuræ contigerit in duabus occasionibus. Antehac retuli; sed bis repetita placent. Aliquando se diu continuit à communicando præ verecundia & timore: sed Christus seipsum in os ejus ingessit. Aliàs graviter infirmatus, non audebat hostiam sacram accipere, ne fortè revomeret: at Christus se urisit, ut acciperetur, per rimam (in ejus pectore miraculosè factam) ingressus: sicque periculum vir Sanctus evasit quod formidabat; & consolatione potitus fuit quam summopere desiderabat. Videbatur enim, hinc quidem ejus timor dicere cum Petro: *Recede à me Domine, quia homo peccator sum*: illinc autem amor cum eodem in alio loco: *Domine, ad quem ibimus? verba vitæ æternæ habes.*

Luc. 5. v.
8.

Joan. 6.
v. 68.

Gen. 26
v. 2.

Sic Sponsa Domino (ferè ut Isaac sponso Rebecca) colludens dicebat. *Fuge dilecte mi; assimulare caprea, hinnu'que cervorum.* Et rursus:

Re-

Revertere dilecte mi ; assimilare caprea hinnuloque Cant. e.
& 8.
cervorum. Nimirum istud animal haud à ma-
tre recedit nisi ut revertatur ad eam promp-
tius, & ab ea vicissim excipitur alacrius.

Christus est noster Elias, & nos Elizei ejus.
Discedit à nobis; sed pallium (hoc est, corpus Ser. pass.
Dom.
suum relinquit nobis; *ut praesentia absentia* (ver-
ba sunt pientissimi Scriptoris Drogonis) *dolo-*
rem semper & augendo leniat, & leniendo augeat.
Absentia quippè parit dolorem ; praesentia le-
nit, & jocundat animum amantem. O jocun-
dus dolor ! ô pœnosa jocunditas ! O amor
quærens ut inveniat ! Inveniens ut plus quæ-
rat !

Quid ad hæc ? fili, quid sentis ? Eloquere.



DISCIPULUS

*Amantissimi IESU se devovet
amoribus.*

O Lusus amoris honestissimus, immò sacratis-
simus ! O Sapientiæ saluberrima Incantatio !
O philtum divinæ charitatis ! Utinā eo lumine,
quod sub Eucharistico (quantūvis obscuro) velo
radiat, illustrer ! Utinam flāmis, quæ de hac qua-
si fornace insensibiliter erumpunt, totus incen-
dar ! O flammæ purissimæ, extinguite flammæ
quæ

quæ cor meum succenderunt non sanctè. Amore langueo; immò morior, si non amem.

O innocentissima illusio, sed illusio Sathanae corrivalis! Draco iste quem formasti ad illudendum ei. O esca potentissima, homines quasi pisces aut aves inescans & capiens? Utinam ego tuis retibus involvar, nec evadam prosecutiones Dei tam potenter amantis, tam industriose capientis, tam avidè cupientis unire se mecum, unire me sibi in perpetuum.

Jesu Magister optime: lego quia sanasti multos infirmos tua verè mirabili, verè misericordi virtute, sed non invenio quod eos admitteris ad intimam illam familiaritatem, quæ tibi cum Apostolis tuis communis erat. Nunc verò, non contentus satiare famem nostram, vestire nuditatem, sanare languores, & multigenas misérias sublevare; dignaris insuper animas nostras desponsare tibi & ad deliciosissima blandimenta tuæ amorosissimæ bonitatis admittere in hoc amoris Sacramento. O qualis & quantus Amator!

Ibi te contemplor ut Amicum, ut Consanguineum, ut Fratrem, ut Patrem, ut Matrem, etiam ut Sponsum: sed Sponsum pulcherrimum, cujus facies plena est gratiarum, amabilis super amorem mulierum: sed zelosissimū, cujus amor non patitur corrivalem: sed familiarissimum, cujus præsentia consolatur Sponsas pauperes,

exules, desolatas; sed patientissimum, cujus patientia tolerat infirmas & inciviles; earundem consortium quantumvis onerosum nunquam fastidians: sed clementissimum, cujus benignitas Sponsam ad se revertentem (etiam postquam induxit alienos) dignantissimè suscipit: sed ditissimum, cujus munificentia thesauros gratiarum in eam largiter effundit, cum qua semel contraxit: sed Illustrissimum, qui suscitatur de pulvere egenam, & de stercore erigit pauperem, ut eam magnificet & quodammodo sibi coæquet; sed fidelissimum, qui sperantem in se non deserit, & tam in amando quàm in benefaciendo nunquam deficit.

Quis taliter amantis amorem non dicam assequi, sed vel à longè subsequi possit? Attrahe me, Amator meus, & trahe in odorem unguentorum tuorum. Ex integro posside me, ut sim unicè tuus; unicè sublimi regimini gratiæ tuæ; nec ullum in me motum aut sentiam aut patiar, quem tuæ spiritus charitatis non donet aut gubernet, quoniam unicè desidero vivere tibi, de te, tecum, in te, & propter te. Hoc enim ipsum est, quod à te pro me ac pro mei similibus petere me docuit Ecclesia Sponsa tua, præcipiens ut hæc tibi verbis illius diceremus:

ORATIO.

Mentes nostras & corpora possideat, quæsumus Domine, doni cœlestis operatio; ut non noster sensus in nobis; sed jugiter ejus præveniat effectus. Amen.



LECTIO



LECTIO VI.

DE

RECIPROCA IN DEUM
CHARITATE.

Quod in Sacramento Christus
sit diligendus super omnia, &
plusquam in omnibus.

MAGISTER

Exponit Amoris incentiva.



Luvius igneus rapidusq; Dan. 7.
v. 10.
egrediebatur à facie ejus,
quem Daniel vidit se-
dentem in throno.
Thronus ejus flammæ ig-
nis, & rotæ ejus ignis
accensus. Non ille tan-
tùm ignis, qui ante ip-
sum præcedet, & inflammabit in circuitu ini-
micos

micos ejus ; rapido eos impetu abripiens, devorans, & detrudens in tartara : sed ignis etiam ille quem Dominus Jesus misit in terram, & voluit vehementer accendi. Ignem dico charitatis, quem Psaltes Regius in sua meditatione exardescere sentiebat. Non est quilquam qui se abscondat a calore ejus, si (ut ille) flabello meditationis utatur.

Baron.
An. Chr.
378.

Sanè Meletius Episcopus Antiochenus (unus ex illis Confessoribus qui sub imperio Constantii, Juliani, & Valentis exilia passi sunt & carceres pro defensione consubstantialitatis Filii Dei) legatione fungens & Orientis Ecclesias visitans, cùm Simeonem Stylitam spectasset super columnam arctè ferro constrictum; accito Fabro solvi jussit, dicens: Amani Deum homini satis pro vinculo esse mentem. Quæ nimirum intentè perquirat, & attentè perpendat motiva dilectionis quibus adstringitur Deo.

L. foli
loq. ant.
ad Deum
c. 31.

Augustinus lachrymabiliter plangebat tempus præteritum, quo non agnoverat, non amaverat Deum: maledicebat autem ignorantia suæ antiqua, eò quod obstaculum ei fuerat, ne amaretur ille, qui non potest non amari quando cognoscitur. Quisquis enim oculos mētis aperit ut divina cognoscat, statim sese videt obsessum innumeris motivis diligendi, quæ quasi castrorum choros constituunt quibus humanum cor circumcingitur & oppugnatur
adeò

DE RECIPROCA IN DEUM CHARITATE. 431
adeò fortiter, ut non possit non succumbere,
non se dedere dilectioni.

Hoc Sponsa de se fatetur in Canticis, dum
introducitur *in cellam vinariam* ad bibendum vi-
num spiritus, quo Apostoli in die Pentecostes
inebriati fuerunt, exclamat: *Ordinavit in me* Cant. 24
v. 4.
charitatem: quasi dicat: Instruxit contra me ve-
lut aciem. Nam *cella vinaria* Bernardo *studium* Ser. 44.
Cant.
contemplationis est: in qua ponuntur ob oculos
animæ; hinc quidem infinitæ perfectiones Di-
vinitatis, quæ aciem unam ordinatissimam for-
mant: quarum attentâ consideratione Sera-
phicus vir Franciscus aliquando visus est à F.
Leone socio suo tantoperè inflammatus, ut lo-
cus ipse in quo tunc orabat, clarissima luce
splendesceret. Illinc verò innumera beneficia
velut alterum castrum formantia; quorum in-
tenta meditatio non potest non urgere tepi-
dum animum, & efficaciter inducere ut quid-
libet aggrediatur, faciat, contemnat, patiatur
amore Dei, & cum Apostolo Paulo fidenter
dicat: *In his omnibus superamus propter eum qui* A. Relig
Min. 17.
n. 35.
dilexit nos. Rom. 8.
37.

Tam attributa Dei quam beneficia sunt ve-
lut *murus ignis in circuitu*: sunt velut lampades
ignis atque flammarum: sunt velut sagittæ po-
tentis acutæ: carbones sunt, qui congesti su-
per caput etiam odientis, eum vulnerant, urunt,
incendunt, compellunt amare. Nulla enim est L. de Ca
tech. rud
c. 4.
major ad amorem invitatio, quam prævenire aman-
do:

do: & nimis durus est animus, qui dilectionem si no-
lebat impendere, nolit rependere: ait Augu-
stinus.

Ol. II.
v. 4.

Reg. 7
19.

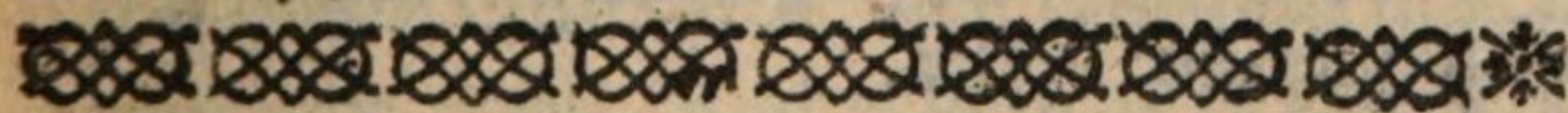
Joan. 4
19.

Nōne beneficiis omni tempore tanquam
fortissimis machinis usus est Deus? Nōne cha-
ritatem ordinavit in homines, ad eorum oppu-
gnandos animos & expugnandos? Quinam
quæso sunt illi funiculi Adam, aut quæ vincula
charitatis; in quibus ex tunc decernebat tra-
here eos ad amorem sui, nisi prævenientis amo-
ris beneficia? *Ista enim est lex Adam*, ut dicebat
Rex David; & indurata atque indomabilis dis-
positio filiorum ejus, ut non nisi hoc artificio
vincantur. Undè dilectus Domini Joannes
postquam fusè differuit de signis divinæ dile-
ctionis in humanum genus, ac comprimis de
missione Filii in mundum ut viveremus per
eum; tandem sic concludit exhortando: *Nos
ergo diligamus Deum, quoniam ipse prior dile-
xit nos.*

Interea si quidquam urget vos, ô filii homi-
num, ad formandam hujusmodi consequen-
tiam, seu ad redamandum Deum; Eucharistia
est: quandoquidem ita sit, (& supra non tam
audieritis quàm videritis) quod ipsa vobis exhi-
beat supremam perfectionem charitatis, quam
habuit ad vos ipse Deus & Dominus vester.
Deindè si quod objectū possit unquā occurrere,
quod amari mereatur, Eucharistia illud cōtinet
eminenter. Rursus, si Dei beneficia reddunt vos
debito-

DERECIPROCA IN DEUM CHARITATE. 433
debitores amoris reciproci, Eucharistia est pri-
marium inter omnia, & velut omnium
compendium ac Memoriale. Ad hæc, si
perfectiones Hominis-Dei, tam singulæ,
quam omnes simul collectæ, sunt dignissimæ
quæ vestri cordis affectus occupent, terminent,
in se colligant, & ex integro possideant; ecce
sola Eucharistia continet illas omnes formali-
ter. Est enim veluti Numisma quoddam, cui
hæc amoris objecta sunt ad vivum impressa.

Quamobrem ipsa sit Regula dilectionis ve-
stræ; ipsa sit vinculum, & centrum; ipsa sit in-
centivum, & motivum: quo nec ullum profe-
ctò potentius excogitari potest, ad aman-
dum Deum, seu titulo justitiæ, quia dignus est,
seu titulo gratitudinis propter beneficia, seu
etiam ex impulsu inclinationis, quam imprimit
unio illa supernaturalis cum ipso. Audite; quia
dicam & quare, & quomodo.



DISCIPULUS

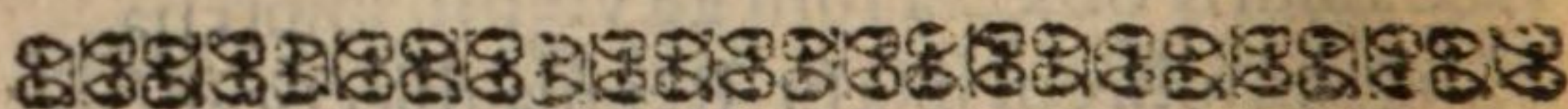
Orat incendi spiritu charitatis.

LOquere Domine, quia audit servus tuus.
LO ignis qui semper ardes, & nunquam
extingueris! Caritas Deus meus accende me.
In dextera tua ignea lex, & eloquium oris tui
ignitum vehementer; fiat, ô fiat in corde meo

E e

velut

velut ignis exæstuans, & anima mea liquefiat loquente dilecto. Transfige dulcissime Jesu, medullas & viscera animæ meæ suavissimo ac saluberrimo amoris tui vulnere, vera serenaque & Apostolica sanctissima charitate; ut langueat & liquefiat anima mea solo semper amore & desiderio tui; te concupiscat & deficiat in atria tua, cupiat dissolvi & esse tecum, &c. *Vt est in Diurnali, vel Missali Romano.*



DOCUMENTUM I.

*Redamandus in Eucharistia Christus
tanquam Amicus.*

Amicitia reditum exigit & amoris mutui correspondentiam; alioqui non foret integra: Proinde fraudaretis Divinam, quam in Eucharistia sincerissimam esse vidistis, nisi subsequeretur vestra.

1. Deliciæ Christi sunt esse & manere vobiscum: quidni sint & vestræ conversari & frequenter epulari cum ipso, ut augeatis delicias ejus, & gaudium gaudio cumuletis?

2. Ut vos admitteret in communicationem bonorum suorum, ipse mala vestra suscepit:

Galat. 3. *Factus pro vobis maledictum:* nam & ipsa quoque
13. peccata vestra fecit quodammodo sua, quatenus evadere non posset tormenta quæ eis debebantur

bebantur ; quoniam *longè à salute mea verba delictorum meorum* : ait in Psalmo : & rursus : *Delicta mea à te non sunt abscondita.* psal. 11.
& 68.

Quidni & vos intretis in participationem poenarum ejus, ex affectu amicitiae compatiendo patienti ?

3. Jungit se strictissime, rejungit frequentissime vobis : quidni conatum omnem adhibeatis, ut vicissim jungatis & rejungatis vos ei, & ita firmiter adhæreatis, ut nunquam ultra seu tribulatione, seu angustia, seu fame, seu nuditate, seu periculo, seu persecutione, seu gladio disjungamini ?

4. *Anima Ionathæ conglutinata fuit animæ David, & dilexit eum Ionathas quasi animam suam: & expoliavit se Ionathas tunicâ, qua erat indutus, & dedit eam David, & reliqua vestimenta sua usque ad gladium & arcum suum, & usque ad baltheum.* 1. Reg.
18. 1. Quantò plus Christus quam Jonathas ? Vestimenta, merita, virtutes, & quidquid in ipso substantiæ, vitæ, sanguinis fuit, ecce reliquit vobis in usus vestros : Quidni vos aliquid vestrum (si tamen vestrum) spontè rependatis in usus ejus ?

5. Jonathas videns quod pater suus Saül quæreret occidere David, monuit hunc ut observaret se, & absconderetur : sed & loquebatur de ipso *ad patrem suum bona.* 1. Reg.
19. 4. Nunquid non Christus propitiatorem agit pro vobis apud Patrem Deum tam in altari, quam in cœlo ? Quidni vos loquamini similiter bona de ipso

apud eos, qui quotidie quærunt offendere eum, ut tam exemplo quàm verbo avocetis eos à peccando in ipsum?

1. Mach.
10. 20.

6. Rex *Alexander* ad firmandam amicitiam initam inter se, & *Jonatham Machabeum*, constituit eum *summum Sacerdotem gentis suæ*, & misit ei *purpuram, & coronam auream*, aliaque ornamenta regalia; & honore multo cumulavit. Quantò Dominus ampliora jam dona contulit vobis, deinceps adjecturus multò maiora, si & vos studueritis honori ejus? *Qui enim glorificaverit me, glorificabo eum*, ait.

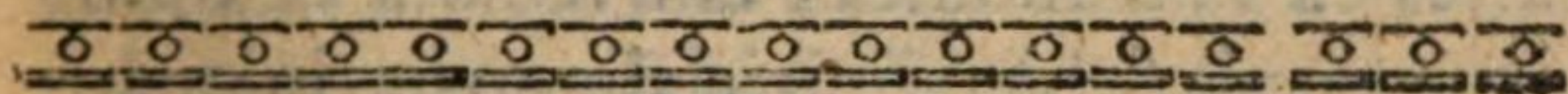
1. Reg. 2
30.

Ne qua verò diffidentia vobis subrepat de ipso, ex eo quod nemo sciat utrum amore vel odio dignus sit; (cum tamen una de conditionibus amicitiae sit, ut amor sit utrimque cognitus) in primis quidem sufficere vobis debent communia divinae dilectionis testimonia, necnon promissiones in Scriptura contentae, quibus asseveranter dicitur vobis, quod Deus *diligentes se diligit; quod ideo pater amet vos quia vos eum amastis; quod Dominus diligit animas; quod diligit justos; quod societas eorum sit cum patre & cum Filio ejus Iesu Christo*: Deindè Spiritus ipse Christi testimonium reddit spiritui vestro quod sitis filii Dei: & hæc est gloria vestra testimonium conscientiae vestrae: testimonium tantæ aliquando certitudinis, ut unus è Sanctis adhuc viator existens asseveranter dixerit: *Non dubia, sed certa conscientia Domine amo te.*

Aug. 1. 10
Conf. c.

Pro-

Profectò Charitas Dei sicut prævenit, ita subsequitur nostram: adeoque non est quod quisquam diffidat de ejus amicitia, si modò eum diligat: neque enim sinere potest in amando se vinci.



DOCUMENTUM II.

*Redamandus ut Frater, ut Filius,
ut Pater.*

QUOS natura junxit sanguine, eosdem conjungit amore, & is censeretur esse degener à naturali propensione, qui consanguineum renueret amare, frater fratrem, proles parentem, parens prolem. Quinimmò Paulus ^{1. Tim. 3.} eum etiam degenerem censuit à fide, ^{8.} qui *suorum & maximè Domesticorum curam non habet.*

Judas Patriarcha degeneres fratres corripiens, quando volebant occidere Joseph, istud eis dictamen & ligamen opponebat: *Quid nobis* ^{Gen. 37.} *prodest, si occiderimus fratrem nostrum? Frater enim* ^{26.} *& caro nostra est.* Joseph ipse minimè degeneravit à nativo genio: nam etsi turpiter offensus fuerat à fratribus, tamen cum ei benè esset in Ægypto, mox ut eos vidit, immemor injuriæ, memor clementiæ totus in lachrymas ivit præ amoris teneritudine; ac deindè opiparo convivio lætus omnes excepit; patrem verò ad se adduci fecit: Et hic audito quod filius ejus vive-

ret quasi de gravi somno evigilans, reviviscere visus est.

Ex hac igitur consanguinitatis lege sic argumentor, & dico:

1. Si tanta est affectio ad consanguineos & fratres ex tam modica, tam remota communionem carnis & sanguinis in aliquo tertio quanto major esse deberet omnium & singulorum Christianorum erga Christum, cujus utique corpus totum, & sanguinem totum tam sæpè communicant?

2. Si talis ac tanta est affectio filiorum in parentes ex tantilla participatione substantiæ materialis per generationem & nutritionem: quanto majori fervore dilectionis ferri deberent in Christum Christiani, quibus integram substantiam suam communicat; & communicat tam frequenter; & communicat tam potenter, ut ejus virtute transferantur in ipsum, unum quid facti cum eo.

3. Si tanta est affectio parentum ad proles, ex tantillo sui in illis, vel ex tantilla actione ad illos: Quanta deberet esse omnium vestrum ad Hominem-Deum; non solum qua genitum ex muliere; sed etiam qua quotidie quodammodo renascentem ex vestra (panis & vini) substantia, & ex vestro quasi pectore per dicationem & spirationem, in ipsa consecratione? Quo spectat illud Bernardi loquentis de offerendo Corpore Domini, unà cum suo: *Nam illud de meo est, & meum est.*

Ser. v.

Epiph.

CoCo C

CoCo C

Quoties igitur ad communionem acceditis, juvat in vobis exprimere, seu affectum unius Annæ suspirantis ad reditum filii sui Tobiae junioris: *Heu, heu, lumen oculorum nostrorum, baculus senectutis nostræ, solacium vitæ nostræ*: seu affectum Josephi Patriarchæ Patrem suum Jacob ad se advocantis: *Descende ad me; ne merearis*: seu affectum Sponsæ expetentis adventum Sponsi sub nomine fratris: *Quis mihi det te fratrem meum, sugentem ubera matris meæ: ut inveniam te foris, & deosculer te?*

Tob. 10.
v. 4.

Gen. 4.
9.

Can. 8. 1

Talem affectum aliquando expressit devotissimus æquè ac doctissimus Joannes Duns Scotus; & quod fervidè desideraverat, obtinuit; videlicet ut Christi præsentia sub forma infantili, ejusque amplexibus visibiliter potiretur, cum felici Simeone,

A. Relig.
Min. 107
num. 42.

Immisit seiplum in brachia & ulnas Abbatis Ruperti; eum animans ad suscipiendum Sacerdotium quod summoperè formidabat; ore aperto osculum ab eo postulans; atque his tam osculis quàm amplexibus patenter indicans, in eo impletū iri votum Sponsæ, si initiatus dissuaviaretur in altari cum Christo, sicut frater cum fratre parvulo.

Rursum si quando motus insurgens instiget vos ad peccandum in Christum, mox objicite tentationi, quod Judas Patriarcha sollicitatus à fratribus ad consentiendum in necem Joseph, opposuit ipsis: *Frater noster & caro nostra est. Absit ut ei malefaciam.*



DOCUMENTUM III.

*Redamandus in Eucharistia tanquam
Sponsus.*

Ephes. 5.
28.

Affinitas ex matrimonio contrahitur; & ipsa unum est è principalibus fundamentis amoris: qui semel conceptus, in tantum excrescit inter conjuges, ut in duobus corporibus unam animam, in duabus animabus unam carnem habere videantur. Et verò debent viri diligere uxores suas ut corpora sua: quoniam qui uxorem diligit, seipsum diligit: nemo enim unquam carnem suam odio habuit, sed nutrit & fovet eam. Sic infert Apostolus ex lege & ratione matrimonii. Ex hac ego consequentia deduco alteram, & dico:

Si talis ac tanta est conjugalis affectio; si tanto ardore concipitur, si tanta cura fovetur, ad generationem, & ad conservationem speciei: quanto ferventius Christiani omnes & singuli deberent inardescere erga Corpus & Sanguinem Domini: ex quo Ecclesia generatur, sanctificatur, conservatur, augetur? In hoc enim admirabili mysterio, non solum duo conveniunt in carne una, quæ est Christi; sed omnes omnino fideles in ea concurrunt, ut unanimes uno corde diligant se invicem in Christo, & consummentur

summentur in unum amore perfecto tanquam una Sponsa conjunctim omnes, juxta illud Angeli ad Joannem : *Veni & ostendam tibi uxorem Agni, & ostendit mihi Civitatem sanctam, hoc est Civium unitatem.*

Apoc. 21
v. 10.

Ipse est sacer ille Sponsus, qui naturam vestram sibi copulavit in utero Virginis, unde processit tanquam è thalamo Sponsus. Singulorum etiam animos per Baptismum desponsavit sibi in fide, in justitia, & judicio, in misericordia, & miserationibus. Hanc conjunctionem in Eucharistia ipse toties renovat, quoties communicatis, uniens sibi animas vestras, non modò per gratiam, ut in Baptismate; sed etiam substantificè, ita ut *naturalis hæc unitas sit in vobis*; ut ex verbis ejus monstrat & probat S. Hilarius.

L. 8 Trin

Videant filii Sponsi si dignum sit lugere, si stertere, si repere super terram, quamdiu cum eis est Sponsus: *Beati qui ad Cœnam nuptiarum agni vocati sunt.* Vos ergo quos consortii sui honore dignatur, quoties expectatis venturum, vosmetipsos ad ejus amorem subjectis considerationibus excitate.

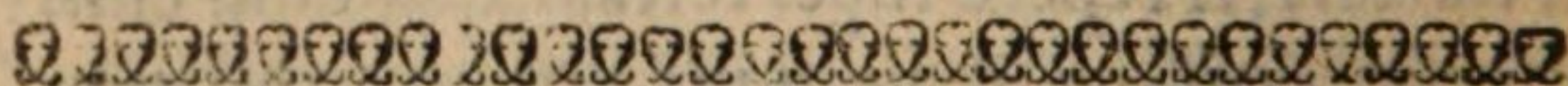
Apoc. 19
9.

1. Illucescente communionis die, putate quempiam Angelum ex alto vobis inclamare ad aurem : *Ecce Sponsus venit, exite obviam ei:* aut certè ipsummet Sponsum invitare vos in suum occursum, & dicere : *Surge amica mea, Sponsa mea, & veni.*

2. Con-

2. Conjicite oculos in Sponsi celsissimam Majestatem; ac tum eos inflectite in depressissimam vestræ conditionis profunditatem; cogitantes nihil in vobis omninò esse, quod eum possit allicere ad tam privatam communicationem sui; sed sola dignatione eum duci, & dicere quod Sampson: *Hæc placuit oculis meis.*

3. *Vulgò dicitur: Si dimiserit vir uxorem suam, & recedens ab eo duxerit virum alterum: nunquid revertetur ad eam ultra? Nunquid non mulier illa abjicietur ut contaminata & polluta? Tu autem fornicata es cum amatoribus multis: tamen revertere ad me, dicit Dominus; & ego suscipiam te. Quem non pudeat peccati sui? Quis compunctionis, humilitatis, ac fiduciæ spiritum non concipiat? Quis amoris incendio non inardescat totus, videns tantam in tanto ac tam amabili Sponso humanitatem, dignationem, fidem?*



DOCUMENTUM IV.

Amandus sicut nos, & plusquam nos ipsi.

NULLA Dei lege positiva præcipitur homo diligere semetipsum, eò quod supervacaneum fuisset præcipere, quod lex naturæ prædicat & radicat tam profundè. Ex ejus enim instinctu unusquisque sollicitè nutrit carnem suam,

suam, & fovet eam adjumento quotidiani cibi & potus, ne deficiat. Hinc etiam fit quod uniuscujusque anima proprio corpori tanto amore adhæreat, ut ab eo non avellatur nisi cum ingenti dolore, qualis sentitur in morte; eò quod nolit expoliari, sed supervestiri, ut absorbeatur quod mortale est à vita.

Amor iste uniuscujusque sui, assignatus est ut regula dilectionis proximi: Hinc enim illud: *Diliges proximum tuum sicut teipsum.* Et Matt. 22 istud: *Intellige quæ sunt proximi tui ex teipso.* Et 39. rursus: *Omnia ergo quacumque vultis ut faciant* Eccl. 31. *vobis homines; & vos facite illis: hæc est enim lex* 19. *& Prophetæ.* Et è contra: *quod ab alio oderis fieri* Marth. 7 *tibi: vide ne tu aliquando alteri facias.* Jam ergò 12. *dicite.* Tob. 4. 16.

1. Si tantoperè diligitis & curatis vitam corporis vestri; dignumne videbitur, ut carnem perituram (quæ futura est esca vermium) spiritui præferatis? De vivendo æternaliter agitur: & hoc vitæ genus ab Eucharistico cibo potuque dependet; citra quem, ad suum complementum non potest pervenire, ne quidem diu servari. Baptismus ei dedit initium: Confirmatio robur adjecit: Poenitentia collapsam restituit: Eucharistia verò consummat & perficit. Quamobrem charitas Christi urgeat vos, ut sicut huic substantiæ ejus vos alligat, cum sine ea vivere non possitis; corda vestra similiter adstringat, & alligata teneat eidem substantiæ

stantiæ seu Sacramento, ut in eo sint potius amando, quàm in vobisipfis animando.

2. Gratia hujus Sacramenti est anima animarum; ex quo sequitur quod necessè sit ut maneant in hoc sacrosancto Corpore, si velint vivere. Immò nil ita formidare debet Christianus quam ab ea separari, aut ejus participatione fieri indignus. Undè monet os aureum:

Chrysoſt
hom. 60
ad Popul

Vnus sit nobis dolor, hac esca privari. Terribilium omnium terribilissimum est mors, quæ naturalem corporis & animæ dissolvit unitatem. Verùm præ terribilissimo isto, terribilius formidandum est separari à Christo: quemadmodum summè desiderabile est adhærere ei, & vivere de ipso. Quamobrem Ecclesia sancta nullum fidelem à mensa ejus removet per sententiam excommunicationis, nisi coacta horrore criminis alicujus execrandi, aut desperatæ rebellionis.

3. Amatis proximos, quia similes sunt vobis: Amatis propinquos, quia carnis cognitione conjuncti sunt vobis: Amatis autem vos ipsos amplius, quia nullus vobis est propinquior, quàm volipsi vobis. At Christus sanè est à vobis præ vobis amandus, tanquam intimus, ac intimè vobis per hoc Sacramentum unitus: necnon tanquam regula, motivum, & medium amandi meritoriè, quidquid & quosquos debetis amare. Profectò Christiani non ineptè dicuntur ab Algero, Scriptore piissimo:

mo: *Concorporales & Consacramentales Christi*; quasi L. 1. 820
C. 3.
cum ipso concurrant ad constituendum integrum Communionis Sacramentum. Quæ cum ita sint, quis proximum suum offendat sine periculo separandi Christum à Christo? O sacrilega!, & crudelis anatomia! Hanc cavete; & dicite: Quis nos separabit à charitate Christi?



DOCUMENTUM V.

Amandus super omnia usque ad querendam languorem.

Consulant conscientiam suam, & exactè discutiant eam quicumque diligere profitentur: Videant quid respondere possint Christo, dum eorum singulos ad aurem cordis interrogat, iisdem verbis quibus interpellabat Petrum Apostolum: *Diligis me plus his: Plusquam omnes amicos tuos? Plusquam consanguineos, fratres, parentes, filios? Plusquam teipsum?* Nemo se palpet; nemo se fallat: *Qui enim amat hæc, inquit, plusquam me, non est me dignus: Nec intelligit quod in hoc amoris Sacramento, plus infinitè sim, valeam, profim ipsi, quam cuncta creata.* IOAN. 15.
V. 15.
MAT. 10
V. 17.

Quisquis igitur deficere se sentit (nullus autem non deficit) in amando; agnoscat & confiteatur suum defectum; exprimat & protestetur

tur

tur affectum; quærat & postulet gratiæ cœlestis auxilium, quo plus & plus diligere possit usque ad quoddam amoris ac animi deliquium sub infinito excessu tam amabilis objecti. Insuper invocet & advocet omnes Sanctos in auxilium sibi ad condiligendum secum, & ad supplendum quod ei deest. Demùm adhæreat & acquiescat soli adæquato amor, quem Dominus habet ad seipsum.

Eò ferè devenerat Ida Brabantina, quæ ad primam amoris Eucharistici mentionem subito excitabatur, afficiebatur, inflammabatur, non secùs ac si plectro vocis sonoræ chorda cordis interior tacta fuisset. Cor ejus & caro ejus exultabant in Deum vivum, in dilectis tabernaculis & altaribus habitantem. Semelex solo conspectu puellæ, Corporalia quæ mundaverat replicantis, amoris impetu abrepta & vulnerata est, ita ut jure dicere posset cū Sponsa de Cantico: *Amore langueo*. O vulnus desiderabile! ô languor salutaris! ô verè beata mors, quæ vivificat morientem! *Caro deficit*, inquit, Ambrosius; *Sed charitas alitur, augetur, & vi quadam amoris ignescit*. Amore amoris tui moriar, qui amore amoris mei dignatus es mori: clamabat Franciscus Seraphicus in impetu spiritus verè Seraphici.

Si verba Dei, & exempla servorum ejus jacula fuerunt Augustino, quibus ejus viscera transfixa sunt & vulnerata charitate: si sagittas hujusmodi

Cant. 1.
v. j.

9th Psal.
310.

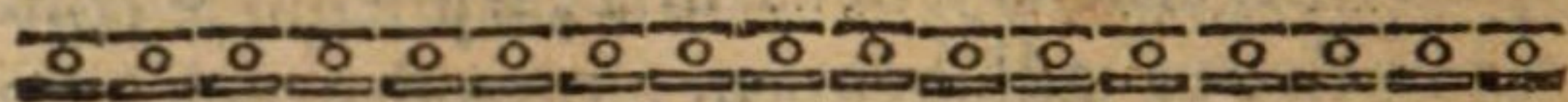
Cor. 9.

modi excipiens *in sinum suæ cogitationis*, inflammabatur validè, prout ipsemet confitetur: quid non efficiet Eucharistia, si præmissæ considerationes adhibeantur, quando recipitur? Ipsa est namque sagitta, quam Deus abscondit & contegit sub sacris speciebus, ut minùs evitetur, & corda feriat efficacius. Sagitta, quam fides accipientis debet acuerè, ut ab ea profundè penetretur. Sagitta, quam manus amoris divini validè vibrat in animam velut in scopum. Sagitta, quam ipse sagittarius comitatur, cùm & ipse sit *sagitta electa*. Isa. 49.
V. 2.

S. Philippus Nereus hac sagitta percussus, languebat jugiter, tantoque cor ejus æstuabat ardore; ut cum inter fines suos contineri non posset, illius sinum contractis atque elatis duabus costulis, ampliari oportuerit; ut per aperturas fieret evaporatio latentis incendii. Quotidiè sacrum faciebat, & Eucharisticæ illius sagittæ potenti impetu sublevabatur interdum à terra, miro (circum) lumine coruscans.

B Mariæ de Victoria Fundatrici Annuntiarum (quas vocant Cœlestinas) violento post Communionem desiderio correptæ præstandi aliquod servitium dignum Deo, respondit Dominus voce validâ; sed intus sonante: *Anna, sicut ego te amavi*. Idem petit à quovis communicante: nam etsi nemo possit assequi amorem ipsius; velit tamen quemlibet ita eum subsequi, ut & suus omnem humanum superet.

peret, & Divino utcumque proportionatè respondeat.



DOCUMENTUM VI.

Amorem singularem exigit singularitas Doni.

DE suo cupidine stulta quidem & risu digna effinxerunt antiqui Idololatres; inter alia, somniantes; quod volens inhumani cujusdam hominis animum ad amandum inducere, jaculatus sit unam, duas, trève sagittas directè ad cor illius; nullo tamen effectu secuto. Deindè singillatim omnes deprompsit è pharetra, tentans hominem superare: sed in cassum. Denique extremum conatum adhibens, ipsemet impetu facto irruit in hominem, manu facem gestans qua eum incenderet. Quo pacto victor evasit. Fabula est:

At rei successus in uno Jesu probatur esse veraciter impletus. Verissimè enim Deus amoris ipse est, qui ad animos hominum sibi devinciendos, & amore vincendos, tot in eos emisit jacula ignita, quot antehac contulit beneficia. Videns verò nil omnibus actum tantorum impensis operum, irruit tandem in eos, primò quidem semen Abrahamæ apprehendens per Incarnationem; deindè rursus semetipsum
 ipsis

ipsis imprimens per Eucharisticam Communionem; ac utrobique ferens ardentem faciem charitatis.

Satis superque commendaverat charitatem suam in vobis formam servi accipiens: & hæc unio personalis sui ipsius cum natura de semine Abrahamæ, sufficere poterat, ut tanquam commune remedium animarum, quas infecerat contagium Adæ, vim suam secreto quodam influxu exereret in omnes singulares naturas, ad earum sanctificationem, & communicationem copiosæ suæ Redemptionis. Verumtamen amor non contentus assumptione naturæ communis, eo ipsum impulit ut seipsum Hominem Deum, incorporaret quodammodo atque adglutinaret unicuique, etsi non personali, certè Sacramentali unione, quasi in unam naturam & personam.

Videte quomodo, immò quam sine modo à vobis L. de diligendo Deo ante med.
 • *Deus amari voluit, qui prior ipse dilexit vos, tantus & tantum, & gratis tantillos & tales: Verba sunt*
 D. Bernardi. Pensate vim voculæ sic apud Joannem, tam in Evangelio; ubi sic Christus ipse de Patre: *Sic Deus dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret: quam in Epistola Canonica, ubi Joannes ipse loquens tam de Filio quàm de Patre, sic urget: Charissimi, sic Deus dilexit nos; & nos debemus alterutrum diligere.* I. Ioan. 3. v. 16. I. Ioan. 4. v. 11.

Hic renovanda venit visio cujusdam Yves,

viri nobilis, cui ad Damasci Sultanum ex-
 commissione Sancti Ludovici Regis proficif-
 centi, venerabilis quædam Matrona apparuit
 in via gestans una manu vas aquæ, altera fa-
 cem ardentem. Interrogata quid intenderet?
 Quid, inquit, intendam, quæris? Vides hanc
 aquam? Ea ignes inferni exstinguam. Ignem?
 Eo paradisum incendam. Extingues? Incen-
 des? ait Nobilis. He! ubi deinceps timor pec-
 candi? ubi deinceps amor Dei? Si vel suppli-
 cium desit, quod timeatur; vel merces gloriæ,
 quæ speretur? Ad quem Angelus: Falleris, Y-
 ves: nam ex quo Verbum caro factum est;
 nec amplius adigi debent homines minis, nec
 allici promissis. Unus Christus ad se rapere suffi-
 cit omnium corda, positus in præsepi. *Addi-*
disset; propositus in altari.

I. COR. 16

V. 22.

Merito jam exclamet Apostolus: *Qui non*
amat Dominum Iesum, anathema sit. Cujus ana-
 thematis, hoc est excommunicationis, pro-
 scriptionis, maledictionis aliam rationem non
 reddit, quam quæ sub hoc verbo includitur: *Ma-*
ranatha. id est Dominus venit. Quis enim odio
 dignum non iudicet hominem illum, qui nolit
 amare Deum hominem factum, & sibi datum
 in redemptionem, fratrem, sponsum; denique
 (quod his majus est) etiam in cibum?



DOCUMENTUM VII.

*Amor Humanitatis Christi ad verbum,
Exemplar nostri.*

Humana natura de se vilis, infirma, despicatissima, novo esse suscepto per sui unionem ad verbum, magnificata est vehementer; tantò melior atque sublimior Angelis effecta, quantò differentius præ illis nomen hæreditavit. Ideò honorem sibi delatum agnoscens, rependit amorem: quem etiam vos, ô Discipuli scholæ hujus, pro modulo vestro imitari studeatis, quoties ad Christum excipiendum acceditis; ut sentiatis in vobis quod ipse tunc in se sensit.

Quænam fuerit inter utramque naturam tum honoris, tum amoris reciproca delatio, utcumque vates Regius expressit, vel potius insinuavit, dicens in Psalmo: *Misericordia & veritas obviaverunt sibi: justitia & pax osculatae sunt.* Id enim tunc factum fuit, quando Dei Filius secundum misericordiam suam magnam, (memor testamenti sui sancti, & jurisjurandi quod juraverat ad Abraham patrem nostrum, daturum se nobis) assumpsit de Maria Virgine carnem; ut secundum justitiam pacificaret per sanguinem crucis suæ, sive quæ in terris, sive

Psal. 84.

quæ in coelis sunt ; reconcilians nos Patri in corpore carnis per mortem.

Vos ego videte (si possitis intellectu forsan assequi) quæ tunc utriusque fuerint sensa naturæ , tam humanæ quam divinæ ; quando primum occurrerunt sibi invicem & cōcurrerunt ad constitutionem Hominis-Dei , Redemptoris nostri : quam viscerosa consalutatio ; quam amorosus complexus ; quam amicū utriusque colloquium.

Veni Electa mea (aiebat divinitas) & ponam in te thronum meum. Deinceps eris socia thalami mei nuptialis ; socia mensæ , socia regni , & consors æternæ Deitatis. Humana verò natura stupens & admirans dignitatem suam : O (inquit) suprema Dominatrix Divinitas : undè hoc mihi ut tua te bonitas adducat & inducat in me , contemptæ ac miserandæ conditionis creaturam ?

O humanitas mea ; scito quia totus mundus propter te creatus est O Divinitas ; video , video quia totus mundus à te per me & propter me jam jã reparandus est. Ecce tu pulchra es amica mea ; ecce tu pulchra es. Ecce tu pulcher es dilecte mi & decorus. Sicut lilium inter spinas , sic amica mea inter filias. Sicut malus inter ligna silvarum , sic dilectus meus inter filios.

Ex Bern
scr. 64.
Cant.

O quam clara mihi oreris stella ex Iacob ! O quam lucidus flos de radice Iesse egrederis ! O quam jucundum lumen in tenebris visitas me oriens ex ab-

20: *Quomodo non pro his omnibus omnia ossa mea dicent: Domine, quis similis tibi?*

Euge Divinitas, ostende modò misericordiam tuam hominibus, & salutare tuum da eis. Veniant Cœlum, terra, & infernus; veniant ut adorent te, confiteantur & agnoscant, quia tu es Filius Dei Patris, & Restaurator universi.

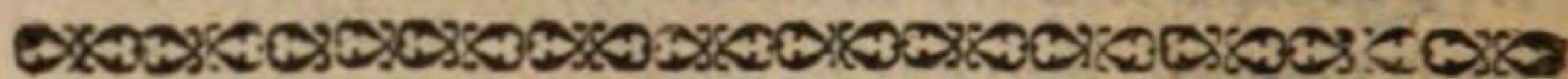
Euge Humanitas, Sponsa mea; complacuit omnem plenitudinem inhabitare in te: quoniam ego, Rex Regum & Dominus dominantium ab omnibus agnoscar per te.

O Divinitas thesaurus meus, vita mea, & omne bonum meum: ô admiror! ô amplector! ô adoro Majestatem tuam, quæ se dignanter infigit *in limo profundi*, ubi non est *substantia*, (græcè, hypostasis.) Proh! quam utilis mihi jactura subsistentiæ meæ, ut à te longè felicius ex integro dependeam, & adhæream divinx tuæ subsistentiæ. Hæc enim me confortem reddit bonorum suorum; seipsam viceversa confortem facit miseriarum mearum. Proh! Quam promptè patiar omnem poenam, ut executioni consilii tui subserviam!

En vobis Auditores, Exemplar amoris imitatione dignissimum! En *osculum* quod Sponsa dari sibi petebat à Sponso; dare desiderabat *fratri*: Osculum toties repetitum, quoties accipitis venerabile Sacramentum. Proindè quisquis intendit adhærere Christo Filio Dei, videat ut omninò renuntiet sibiipsi.

Psalm. 68.

Cant. 2.
& 8.



DOCUMENTUM VIII.

*Amor exigit omnimodam Cessionem sui
injura Christi.*

Vtinam charitas efficiat in nobis suo modo, quod veritas verborum consecrationis efficit in pane & vino. Ad pronuntiationem formæ hujus : *Hoc est Corpus meum* : necnon istius : *Hic est Calix Sanguinis mei* ; tota utriusque substantia desinit, & convertitur in veram, propriam, & totam substantiam Corporis & Sanguinis Christi : utraque ei locum suum cedit tanquam supremo Domino Creatori : utraque suas exuvias ei concedit, nec quicquam juris ad eas ultra prætendit ; sed sibiip[s]is promptè renuntiant, non secus ac si ratione uterentur, aut certè sensum suæ vilitatis haberent, neque se dignas existimarent quæ cum Domino mancant, cum ipso resideant in eodem loco, sedeant in eodem throno.

Vos ad nihilum redacti estis per peccatum ; & nescitis, ô mortales. Saltem, ô saltem agnoscite quia substantia vestra tanquam nihilum est ante Dominum ; quod docet fides. Esto interim ; qualiscumque & quantillacumque est, maneat vobis. At verò (quod amor exigit) in hoc æmulamini panem & vinum, ut saltem
usum

DE RECIPROCA IN DEUM CHARITATE. 455
usum vestrarum potentiarum cedatis hospiti
tanto, quoties subit vos; & ut libertatem ve-
stram subdatis motibus spiritus ejus, quoties
ingreditur ad vos. Ponite corda vestra in vir-
tute ejus. Vita vestra abscondatur cum ipso
in Deo, & velut absorpta non appareat; vivat
autem ipse in vobis.

Estote vasa sacra; estote velut expositoria
Diaphana & ostensoria Jesu Christi; mortifica-
tionem ejus Sacramentalem circumferentes, ut
& vita ejus manifestetur in vobis; ut qui vos
viderint, dicant: *Hic est Christus*. O præclarum
(ad rem) Ambrosii dictum: *Bona anima, quæ foris*
est, ut verbum intus sit: illa extra corpus, ut verbum
habitet in nobis: Utrique tanquam Dominus lo-
ci, gubernans omnes Domesticos; hoc est, po-
tentias & motus tam internos quàm externos,
eos habens omnimodè subjectos directioni
gratiæ suæ; non secùs ac si transformati re ipsa
essetis in statum vitæ, seu potius mortis Christi,
ad quem in hoc Sacramento est redactus.

Eucharistia sigillum ejus est. At verò signa-
culorum natura est (ait Hilarius) ut omnem impres-
sa in se speciei explicent formam, & nihil minus ex
eo in se habeant, unde signentur; & dum totum acci-
piunt, quod imprimitur, totum ex se præferunt quid-
quid impressum est. De Filio hominis, hoc est de
seipso dicebat Christus apud Joannem, agens
de hoc Sacramento sub nomine cibi qui non
perit: *Hunc enim pater signavit Deus: quando*

L. 1b. de
Isaac. c. 8

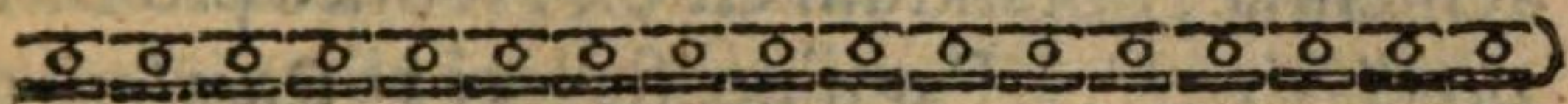
L. 8 Trin
Cant. 9.
& 8.

nimirum imaginem sui, & figuram substantiæ suæ (gignendo) eum constituit. Cum ergo vobis imprimatur per Eucharistiæ Sacramentum; restat profectò ut sitis re ipsa Christiferi, seu Christo per omnia conformes: ita ut consideranti vos, vel inquirenti de vobis: *Cujus est imago hæc?* Statim & absque tergiversatione responderi possit: Domini Redemptoris. Ergò vivite tanquam Christi; nullatenus autem ut vestri: nam usurpatio foret, disponere velle de vobis, cum alieni juris sitis.

Convenit etiam hinc observare quod Regium sigillum minimè applicetur vasi vacuo, vel paleis, cineribus, carduis, aut sordibus pleno. Eucharisticum istud signat thesauros Christi. Quocirca custodite vosmetipsos sollicitè; quoniam thesauros gratiæ portatis in vasis fictilibus. Sed nec solet imprimi sigillum Regis super lapidem; sed super ceram; & eam calore molliam. *Anima* Sponsæ tanquam cera liquefacta est, ut dilectus locutus est: propterea monita fuit ponere eum super cor, super brachium suum quasi signaculum. Indurata ceræ vel lapidi similis est, qui ad Eucharistiam accedit sine spiritu amoris, sine fervore devotionis: adeoque nec accedere dicendus est; quandoquidem ex mente mystici Dionysii, *Sincera accessio, similitudinis divinæ participes efficit, sanctis Deoque consentaneè accedentes.*

Cent. 5.
& 6.

Ecclesi.
Hierarc
33.



DOCUMENTUM IX.

*Amoris objecta, Pulchritudo & Bonitas
Eucharistica.*

V Squequo deliciis dissolvêris, filia vaga? quia Ierem. 22. v. 22.
creavit Dominus novum super terram: Fremi-
na circumdabit virum. Hæc est vox Prophetæ
revocantis animam deviam ad viam rectam, &
monentis ut consideratione utriusque myste-
rii, tam Eucharistiæ, quàm Incarnationis, sese
dedat & applicet uni Deo quærendo, amando,
sequendo.

Juxtà litteram loquitur de Incarnatione:
quasi dicat: Ex quo Deus immensæ majesta-
tis exinanivit se formam servi accipiens, & in
carcere materni ventris includens; profectò
tempus est, ut dissolutæ vitæ libertatem jam re-
primas sub freno disciplinæ; ut carni renun-
ties studio puritatis & modestiæ; ut tu te illi
consecres, qui nascitur pauper & infirmus
propter te; ut mores tuos ejus moribus ex æquo
conformes tanquam regulæ.

Juxtà lectionem Septuaginta, viri docti non
minùs aptè capiunt hæc verba de Sacramento
Eucharistiæ. Sic enim illi reponunt: *Quoniam*
creavit Dominus salutem in plantatione nova: in
salute circuibunt homines. Ad energiam verò
sententiæ

sententiæ, notandum est ex Hebræo pro *Deliciis dissolveris*, à Pagnino sic legi: *Quousque te vertes huc atque illuc*? Sumptâ metaphorâ ab eo, qui nulla in re quietem capiens, hac illac discurret. Hæc igitur est mens Prophetæ.

Quousque tandem, ô misera, concupisces impuras voluptates, & objecta sectaberis, quibus nec vera pulchritudo, nec solida bonitas inest, quâ possis exsatiare tuam esuriem? Revertere, si sapis, ad virum legitimum: convertere ad Dominum Deum tuum. Ecce enim expositum invenies eum in medio Ecclesiæ suæ, sicut in medio paradisi lignum vitæ. Ecce circumseptum corona populi fidelis, velut malum inter ligna silvarum; cujus fructus est optimus ad vescendum, & pulcher oculis, aspectuque delectabilis. Sola illius umbra refrigerabit te, si sub ea sedere volueris.

Luc. 18.

v. 39.

Plerique cæco illi similes sunt, qui *sedebat secus viam mendicans*. Carere videntur oculis, quibus contemplantur luminosam pulchritudinem quæ in Christo est. Elongant se à vena vitæ, ut bibant aquam turbidam in tenebrosa via Ægypti. Mendicant hinc inde (non sine rubore) minutula bona, quæ non satiant nisi somniantem: tanquam dicerent: *Quis ostendet nobis bona*? Mundus monstrat, ô miseri: sed nihil dat, nec dare potest, undè satiemi. Ostenduntur, non possidentur illius bona; & dum placent, transeunt. Christus Jesus, ipse est, cui

Mat. 4.

cui dicitur : *Dedisti lætitiā in corde meo.* Ipse est, quicorda implet gaudio, quod nemo tollat ab eis.

Cantipratanus narrat Puellam mundanis amoribus immersam emerisse, & ad castissimum amorem Christi fuisse translata ex vivaci apprehensione pulchritudinis & bonitatis quæ in eo est. Et verò quid istis objectis efficacius ad subigendos animos ? *Quid est, quod vos allicit & conciliat rebus quas amatis nisi pulchrum, & bonum ?* Ast ubi reperiuntur in sua perfectione hæc amoris incentiva, nisi in Eucharistia. Quid pulchrum ? Quid bonum, quod ei non infit ? Quidquid in Homine-Deo summè tale est, in ea procul dubio continetur. *Frumen- tum electorum, & vinum germinans virgines,* hoc ipsum est, quod unicè pulchrum, unicè bonum est ; adeoque quod unicè meretur amari. Cætera omnia Sapiens *arenam exiguam & lutum* æstimat præ sapientiā : *cujus inextinguibile lumen* eum allexit ; quam *super omnem speciem* dilexit, & cum qua venisse ei *bona omnia* confitetur. Hujus Sacramenti Pulchritudinem Dionisius appellat *Deiformem.* Quis ei non adhareat ?

Lib. 2.
Apum c.
37.

Aug. 1. 4.
Confess.
c. 13.

Zach. 9.
v. 17.

Sap. 7. v.
9.

Eccles.
Eior. c. 9



DOCUMENTUM X.

*Amarè dignissima Pulchritudo Christi
Eucharistica.*

Multi perierunt in decore comptæ mul-
Psal. 79. lieris. Salus in decore Dei nostri. *Ostende
 faciem tuam*, ait Sanctus & salvi erimus. Fragilis
 illa, deceptiva, & potius imaginaria quam re-
 alis pulchritudo, quid non potuit in homines
 etiam sapientes, fortes, & Sanctos? Hoc in-
 centivo victus, & hoc vinculo vinctus est Jacob
 à Rachele, David à Betsabee, Assuerus ab
 Esther, Amnon à Thamar, Holophernes à Ju-
 dith, Maximinus Imperator à Catharina,
 Quintianus Judex ab Agatha, Salomon Rex à
 mulieribus alienigenis; & innumeri alii simili-
 liter. Quanto fortius incendere debet amore
 casto speciosus forma præ filiis hominum; cui
Cant. 1. dicitur in Canticis: *Ecce tu pulcher es dilecte mi,*
hab. & decorus: quandoquidem ejus pulchritudini
 nulla perfectio desit, quæ sit idonea satiando
 appetitui potentiarum intellectualium?

1. Si quos delectat contemplari divinitatem
 ejus; ipse est splendor gloriæ, & figura substan-
 tiæ patris; candor lucis æternæ; speculum sine
 macula majestatis Dei, & imago bonitatis il-
Mat. 22. v. lius. Quia etiam dicitur: *Gloria Domini, & de-*
cor

cor Dei nostri. Insuper & *facies*: sicut enim ex *Malach.*
facie (in qua residet pulchritudo) cognoscitur *3. v. r.*
homo, ita Deus Pater ex Filio. Ipse illum clari-
ficavit super terram. Ipse pulchritudinis &
amoris inexhaustus fons est.

2. Si quis affectat Humanitatem; duplici
eam pulchritudine Iplendentem inveniet; ani-
mæ una, corporis alterâ. Priori nil in Angelis
comparabile est, tum ob unionem Hypostati-
cam animæ cum verbo; tum ob abundantiam
gratiæ & donorum supernaturalium. Non
enim ad mensuram datus est ei spiritus; sed to-
ta plenitudo divinitatis habitat in ea: de qua
plenitudine nos omnes accipimus.

Innumeræ sanctarum animarum perfectio-
nes in cumulum congestæ, vix modicus radius
erunt respectu solis hujus; vix gutta respectu
Oceani. Interim S. Catharina Senensis Con-
fessario suo dixit audenter, quod si pulchritu-
dinem animæ vel unius in gratia constitutæ
cognosceret, pro ea libenter mortem centies
oppeteret.

Non sine fundamento subtilis Scotus arbi- *In 3. dist.*
tratur, inter ea quæ Christo Domino molesta ^{15. q.} *unic.*
fuerunt in carne viventi, unum illud præ cæte-
ris fuisse; quod videret animam tam pulchram,
qualis erat sua, tali limo infixam, hoc est mal-
læ carnez.

3. Nihilominus pulchritudo corporalis in
Christo superabat omnem visibilem quam vel

ars unquam effinxit, vel natura formavit. Est enim eximium opus Spiritus Sancti, de purissima intemeratæ Virginis substantia compositum, unitum divinitati; non minùs pulchritudine quàm dignitate cæteris præcellens corporibus. Idcirco S. Cyprianus affirmat minimè mirandum fuisse, quod Christus in vili stabulo sine apparatu nasci voluerit infans: quoniam *ornamenta si adfuissent, inquit, non habuissent oculos inspectores*: sed præsentia parvuli sic oculos ad se traxisset, sic animos illexisset, ut in hoc uno summo Bono, bonorum collectio videretur unita.

Postmodum inter homines vivens, omnia mœstitiæ nebula dissipabat instar solis; & qui in angustiis erant, dicebant ad invicem: Visum eamus Mariæ Filium. Pulchritudo Josephi vel Moysis, non erat nisi umbra pulchritudinis Christi, esto, dimissis omnibus, ad illos undique curretur, ut eorum aspectu tristes recrearentur. *Si tanti vitrum, quanti margaritum?*

Atqui hæ omnes pulchritudines in Sacramento concurrunt. Dolendum à tam paucis attendi, adorari, amari. Psalter exposita Domini pulchritudine sub conspectum, *invitat omnes ut afferant ei gloriam & honorem.* Sponsa languebat præ desiderio videndi faciem ejus decoram nimis. Elias ea visa, solum in transitu, *operuit vultum suum pallio*; quasi nil ultra videre volens. Et verò dejicit se de culmine

Ser. de
Nativ.

Psal. 97.

3. Reg. 19
v. 13.

ne generositatis, qui post Deum admirari aliquid potest. Unde non possum obiter non referre, non laudare Minoritarum in multis provinciis consuetudinem, post conspectum Corporis Domini in Missis solemnioribus, obtegentium facies suas; quasi jam dedignentur quicquam, quod Deus non est, intueri: quem admodum Apostoli Petrus, Jacobus, & Joannes in Thabor visa gloria Domini, *levantes oculos*, & figentes in objectum beatitudinis, *neminem ultra viderunt nisi solum Iesum*, velut obliti cæterorum, unicè in ipsum intenti.

Opusc. 8.
Franc. 10
I. pag. 49

Matt. 17
v. 8.

Chrysostomus *oculos peccatorum* judicat indignos *hiscæ spectaculis*; indignas & aures. Ideò sanctificatis diligenter oculis accedere debent, qui accedunt ad hoc mysterium quod Angeli videntes horrescunt, nec liberè audent intueri propter emicantem inde splendorem.

Hom. 61
Pop.



DOCUMENTUM XI.

Amari dignissima Bonitas Eucharistica.

Memoriam Iosæ in compositione odoris facta opus Pigmentarii. Dictum id fuerit ad litteram de Rege Juda: At verò de Christo convenit intelligi secundum spiritum. Nam Eucharistia

Ecc. 49.
v. 1.

in ejus memoriam instituta, est opus præclarissimum Spiritus sancti; qui tanquam Sapiens Pigmentarius ex ballamo divinitatis, & oleo humanitatis concinnavit unguentum; cujus virtute restituitur integræ sospitati homo ille, qui descendens ab Jerusalem in Jericho vulneratus fuit & semivivus relictus: cujus etiam odore attrahuntur Adolescentulæ, id est animæ adhuc debiles, pedissequæ Sponsæ, & in amore ac sequela Christi Sponsi confortantur. Currunt in odorem hujus unguenti, quoties ad Missam, quoties ad Mensam Dominicam properant, ut ibi Medicum inveniant qui sanat, Sponsum qui eas sibi assumat, Patrem qui suis cibis alat. Currunt & clamant: Quam dilecta tabernacula tua! Altaria tua Domine virtutum. Verè trahit sua quemque voluptas.

1. Verumtamen etsi pulchritudo sit illecebra & incentivum amoris; non ideò propter se amatur. Nam qui eam sequitur, aliud insequitur quod amet, cui adhæreat, quo fruatur. Et quid illud, nisi Bonitas? Quippè quo putat animus objectum aliquod sibi fore melius, & ad satiandum appetitum suum convenientius; tanto fertur in illud ardentius. Hinc est quod

Cant. 4. Sponsa persentiscens odorem unguentorum Spon-
v. 9. si, trahi se petit; currere parat, ut eum tandem assequatur & possideat, memor uberum ejus super vinum. Proh! Debilem, morbidam, unguemque ulceratam se sentiens, quid mirum si

si appetebat unguenta quibus sanaretur; odores optimos quibus confortaretur, cibos quibus refieretur, roboraretur, perficeretur. Horum autem in Eucharistia quid deest?

Distillat seipsum Medicus noster in animæ plagas. Eliquavit se quodammodo, quatenus in eam flueret suavius instar potus refrigerativi, instar potionis curativæ. Factus est emplastrum sanandis ejus ulceribus idoneum & efficax. Sub rotundo Sacramentalium specierum abscondit se, ut tanquam pilula non minus facilis quàm utilis ad sumendum, quidquid veneni latet in anima, educat, ejiciat, exhauriat, & ipsammet sua donet immortalitate.

Gertrudis Virgo die quadam communicare desiderans, sed ob suam indignitatem non audens, rogavit Dominum Jesum, ut pro se reciperet ipsemet hostiam sanctam, & eam incorporaret sibi. Fecit: & ecce, cùm Virgo sub velamento brachiorum Christi quiesceret in sinu ejus, juncto latere lateri, sinistro Gertrudis dextro Dominico, hostia peragratis Christi visceribus, per latus egrediens, utriusque lateri velut emplastrum adhæsit media, jungens utrumque pectus.

2. Posteaquam Dominus restituit sanitati fidelem animam, despondet eam sibi in misericordia & miserationibus multis: amplectitur strictissimè, gustandos ei fructus ingerens immensæ suæ bonitatis, *ficus bonas; bonas valdè:*

Inf. piet.
l. 3. c. 18.

Ier. 24.
v. 3.

Luc. 9.
v. 11. seq.

hoc est delectationes, quæ sunt in dextra ejus usque in finem. Hunc enim ordinem sanationis & refectiois exprimit Evangelista Lucas; ubi refert quod *turba secuta* sint Christum in *locum desertum*, & eos qui *cura indigebant*, *sanabat*: deindè quod *acceptis panibus benedixit*, & *fregit*, & *distribuit Discipulis suis ut ponerent ante turbas*: Et *manducaverunt omnes*, & *saturati sunt*. Ubi sic observat Ambrosius: „ Posteaquam illa quæ Ecclesiae typum accepit, à flexu curata est sanguinis, gratiæ cœlestis impertitur alimentum. Infra: Et si qui corporalis gerunt ulcera passionis, his medicinam suam libenter indulget. Consequens igitur erat, ut quos à vulnere dolorum sanaverat, eos alimoniis spiritualibus à jejunio liberaret. Itaque nemo cibum accipit Christi, nisi fuerit ante sanatus: Rursus: Ubique mysteriî ordo servatur; ut prius per remissionem peccatorum medicina tribuatur; post alimonia mensæ cœlestis exuberet.

3. Denique suavitatem Sacramenti hujus nullus dignè exprimere sufficit; per quod spiritualis dulcedo in suo fonte gustatur, & comeditur Bonum, cujus crassitudine anima delectatur.

Eccl. 24.
v. 27.

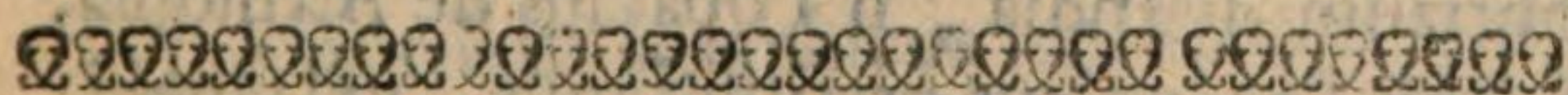
Spiritus enim meus super mel dulcis (ait) & *hereditas mea super mel & favum*. Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderabat ad eam David, & in ea deliciabatur summoperè. Verba quæ de ea fecerat Dominus,

nus,

DE RECIPROCA IN DEUM CHARITATE. 467
nus, non solum audiverat, sed etiam gustave-
rat Petrus; & ex tunc amplius elongari nolens,
dicebat: *Domine ad quem ibimus? verba vitæ æter-* Ioan. 6.
v. 68.
næ habes. O cæcitatem deplorandam in iis qui
negligunt!

Monica Augustini Mater, semel accepta
in æde S. Cypriani Communione, plenitudine
gaudii de bono hoc concepti penetrata, quod
intus sentiebat, prophetæ verbis eructavit, ex-
clamans: *Cor meum & caro mea exultaverunt in*
Deum vivum. Invalescente verò igne charitatis,
extra se, & supra seipsam elevata, dicebat: vo-
lemus, ô volemus in cœlum! Quid hic faci-
mus?

Et verò tunc maximè charitas excitatur, &
incitatur ad exerendos actus suos, præsertim
complacentiæ, congratulationis, & gaudii spi-
ritualis super bonitate Dei, & super bonis
ejus. Quid enim eructet nisi verba charitatis,
qui plenus est Deo charitate?



DOCUMENTUM XII.

*Amari dignissima Eucharistia ob thesau-
ros in ea latentes.*

Non est quod Mercator Evangelicus
quærens *bonam margaritam*, transfretet Matt. 13.
v. 44.
maria, vel terram effodiat; quoniam in hoc

Philip. 3
7.8.

Sacramento inveniet pretiosissimam, cui nulla comparabilis. Hæc ex rore cœlesti formata Spiritus sancti calore, sub concha lacrarum specierum absconditur: quam quisquis invenit, præ gaudio vadit, & vendit, vel potius abjicit universa, & dicit: *Omnia detrimentum feci, & arbitror ut stercora, ut Christum lucrificiam & inveniar in illo.*

1. Dicant homines quidquid voluerint de illa unione, quam Cleopatra Regina contritam in pulverem, ebibendam tradidit Marco Antonio Conjugi suo: æstimaverint illā ad aureorum ducenta millia. Quid hoc ad unicam hostiam consecratam? Quid ad spiritum gratiæ sub ea latentem? Quid vel ad guttulam solidæ consolationis qua perfunditur ille qui recipit? Audenter donet, dimittat, despiciat, abjiciat homo omnem substantiam domus suæ pro dilectione: Et si aliunde ei thesauri præsententur, si uniones inæstimabilis pretii, si aurum obrizum de India, si Topazius de Æthiopia, si lapis Sardonicus pretiosissimus, vel sapphirus; hæc omnia potius despiciat, quam hoc uno cibo se privet: quoniam excelsa & eminentia non memorabuntur comparatione ejus. Infinitus enim est Thesaurus.

2. Abscondita est ab oculis omnium viventium ejusmodi margarita, ut avidius quæratur per fidem, verius inveniat, charius habeatur, teneatur, possideatur per charitatem.

Un-

Undè *Mulier* illa *fortis*, quam magnoperè laudat Sapiens, *gustavit* hunc cibum, tanquam fructum agri, quem consideraverat, emerat, excoluerat. Nec eam fefellit gustus suus: nam exinde iudicavit & vidit quia bona est negotiatio eius, & sibi summè proficua: probata nimirum bonitate frumenti quod seminaverat, & vini quod collegerat de vinea quam plantaverat *de fructu manuum suarum*. Filii hominum, æmulamini carissima meliora mulieris istius. *Negotiamini dum venio*, dicit Dominus, & ex tam frequenti meo in vos adventu proficite, ac ditescite de bonis meis.

Prov. 31.
v. 16.

Luc. 19.
v. 13.

Theresia mater (in libello quem inscripsit, de Conceptibus Amoris) meritò sibi persuadet unam Communionem sufficere, si modò benè, ex fide viva, ferventiq; dilectione fiat, ut quis in perpetuum dives evadat. Quos ergò divitiarum spiritualium cumulos conflabit, cui communio frequens & semper fervens fuerit?

Cap. 3.

3. Franciscus Seraphicus jens Romam, fatigatus ex itinere, sedebat sic hora prandii supra fontem: Ad illius oram repertâ tabulâ lapideâ, & posito super eam pane quem ostiatim mendicando collegerat, exultavit in spiritu: fratremq; socium compellans, excitavit eum ad agendas Deo gratias pro tam ingenti thesauro, elata gradatim voce ingeminans: thesaurus: thesaurus. Quærenti fratri quisnam is esset the-

A. Relig.
Min. 9.
num. 11.

laurus in tanta rerum inopia? respondit illud ipsum esse magnum beneficium, quod omnia illa quæ deessent, à Deo supplerentur, qui illum eis panem, fontem, lapidem tam providè præparasset.

LUC. 12.
V. 21.

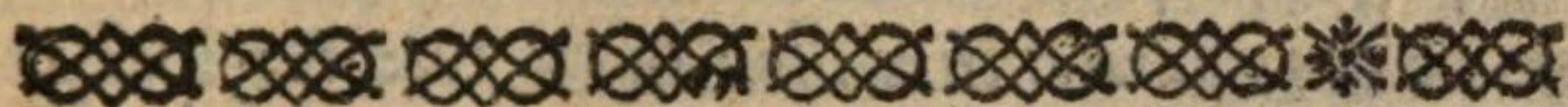
Ecce altare Domini tabula est, seu mensa parata; super quam panis de cœlo vobis exponitur, & in qua qui nihil habent, omnia inveniunt, obtinent, possident; facti *divites in Deum*, divites apud Deum, divites ipsomet Deo. Ite jam, ite viri divitiarum; hunc thesaurum effodite: agrum Eucharisticum (in quo latet) excolite: uni huic homini ditando incumbite de quo

1. Petr. 3.
V. 4.

Petrus Apostolus: *Qui absconditus est cordis homo, qui solus est in conspectu Dei locuples.*

Carolus IX. Galliarum Rex illustri fœminæ donavit monile pretiosissimum, hisce galli-
cis verbis insculptum: *Qui m'a, n'a faute de rien*: hoc est, qui me habet, nullius eget. Divinus amor potiori jure subscribet hoc lemma venerabili Sacramento: in quo uno possidentur univèrsa.

DOCU-



DOCUMENTUM XIII.

*Amari dignissima Eucharistia ob triplex
boni genus.*

Quidquid humano placet appetitui, aut
ideo placet quia Bonum est utile, aut
quia bonum delectabile, aut quia honestum
seu honorabile. Ast horum nil deficit in Eu-
charistia.

1. Si divitiæ appetuntur in vita, quid sapientiâ Sap. 8.
tot.
(hic latente) locupletius? Ita petit, immo repetit
Sapiens & addit: Sobrietatem enim, & pruden-
tiam docet & justitiam, & virtutem: quibus utilius
nihil est in vita hominibus.

2. Si bonum delectabile quæritur: In amici-
tia illius, delectatio bona. Non enim habet amaritu-
dinem conversatio ejus; nec tedium convictus illius:
sed lætitiâ & gaudium.

3. Verum amor boni utilis, & boni delecta-
bilis, redolet aliquid de concupiscentia oculorû
aut carnis: (esto non possit in hac materia non
esse bonus.) Amor autem honesti cõpetit homini
qua Homo est ingenuus, qua generosus, qua
natus ad sublimia. Salomon itaque loquens de
sapientia, prosequitur & dicit: In operibus ma-
num illius honestas sine defectione.

Denique de omnibus bonorum generibus

conjunctim præmiserat: *Venerunt autem mihi omnia bona pariter cum illa: & de hoc tertio fig-
nanter addiderat: & innumerabilis honestas per
manus illius.*

Ser. 1. &
2. Vigil.
Nativ.

Melliflui Doctoris anima liquefiebat amo-
ris teneritudine in hoc verbo: *Iesus Christus Filius
Dei nascitur in Bethleem Iudæ: sed & spiritus ejus*
in præcordiis ejus æstuans, sensum suæ conso-
lationis eructare, ac in alios derivare, atque
effundere gestiebat, illud verbum exponendo:
eò quod ejusmodi Nativitatem & salutis utili-
tas, & unctionis suavitas, & Filii Dei Majestas
tam eleganter illustraret; ut nihil deesset ex
omnibus quæ desiderantur, nec commodum,
nec jucundum, nec honestum.

Commodum notatur in nomine Jesu, quod
salutem significat, & causat, qua nil homini
magis est necessarium aut utile. Bonum jucun-
dum sub nomine Christi, quod significat un-
ctum, videlicet unctione exultationis & læti-
tiæ: Nec enim utitur cauterio ad salvan-
dum, aut sanandum; sed unguento; non ustio-
ne, sed unctione: non incisione, sed sua-
vi balsamo. Bonum honoris sub nomine
Filii Dei, in cujus utique sinistra divitiæ
sunt & gloria; & in dextera longiturnitas
vitæ.

Quis ergo non amet verbum caro factum:
quandoquidem ipse salvet, ipse fanet, ipse mag-
nificet, seu omne boni genus afferat? Iesus qui
justi-

justificat; quis est qui condemnet? Christus qui sanat; quis est qui vulneret? Filius Dei qui exaltat; quis est qui humiliet?

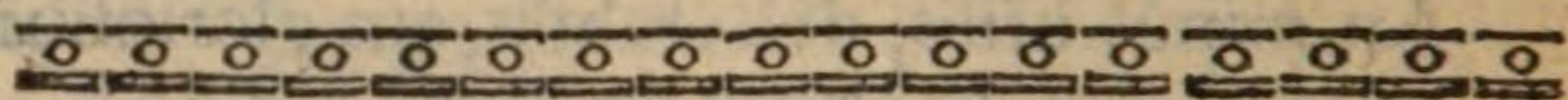
An minùs utilis, delectabilis, aut gloriosius est (cæteris paribus) reditus ejus quotidianus sub forma panis, quam primus adventus sub forma hominis? Respirate perditì; quia venit Jesus quærere & salvum facere, quod perierat. Morbidi convalescite: venit Christus, qui contritos corde sanat unctione misericordiæ suæ. Exultate quicunq; estis grandia cōcupiscentes: descendit ad vos Filius Dei, ut regni sui faciat cohæredes. Omnes Davidem imitamini, qui horum bonorum consideratione seipsum excitabat ad amandum & benedicendum eum qui propitiabatur *omnibus iniquitatibus* suis: qui sanabat *omnes infirmitates* suas: qui replebat *in bonis desiderium* suum.

Psal. 102

Ad mysterii Dominicæ Nativitatis annuntiationem, quæ fit quotannis, dum hæc verba proferuntur in Religiosis Congregationibus: *Iesus Christus Filius Dei nascitur in Beethleem Iudæ*: omnes qui adsunt & audiunt, extemplò procumbunt, humiliter adorant, & se paratos exhibent ad excipiendum in carne nascentem. Nihil minus præstatis (& utinam nil minùs) ad verba consecrationis. Quocirca venientem sub forma panis excipite inter ulnas vestræ charitatis, & estote ei Beethleem, domus panis: sed Beethleem Iudæ, id est Confessionis; ut

con-

confessionem & decorem induti, nil amplius extra eum quærat, aut diligatis.



DOCUMENTUM XIV.

Appetitum Hominis hoc solo Bono (antonomastico) satiari.

Isa 55. v.
r. seq.

Compatiens Itaias illorum stultitiæ, qui argentum suum frustra appendunt, & vano seipsum labore conficiunt in procurandis sibi panibus, id est bonis quæ minimè satiant appetitum; revocat eos ad Deum, & invitat ad mensam ejus: in qua, citra omnem expensam & absque argento, ministratur abundè vinum & lac, seu quidquid utile vel necessarium est. Complectitur autem omnia sub nomine Boni, cum dicit ex parte Domini: *Audite audientes me, & comedite bonum, & delectabitur in crassitudine anima vestra.*

In psal.
102.

Creatura quælibet appetit & quærit quod sibi bonum, & suæ naturæ conveniens est. Undè Augustinus ita Christianum hominem interrogat: *Bruto quid est bonum nisi implere ventrem, dormire, gestire, bibere, sanum esse, generare? Tale tu bonum quæris; coheres Christi? Quid gaudes quia socius es pecorum? Erige spem tuam ad bonum bonorum omnium. Atque illud ipsum est bonum bono-*

DE RECIPROCA IN DEUM CHARITATE. 475
bonorum omnium, quod Isaias monstrat, &
nominat simpliciter *Bonum* per antonomasiam;
quasi nullum aliud sit bonum, præter istud. Sed
quod istud?

Nil exprimit quidem in singulari: Sed ver-
bum *Comedere* adjunctum vocabulo *Bonum*,
fatis apertè denotat Eucharistiam; prout inter-
pretati sunt Patres: inter quos Jeronimus per
Adipem (cujus expressa fit mentio in *lectione*
Septuaginta interpretum & reponitur loco
vocalæ *Lac*) non aliud intelligit quàm carnem
Christi; & per *vinum*, sanguinem.

Hic ille est *adeps frumenti*, quo Psalmista Psal. 80.
dicit Dominum cibasse Hebræos (sub manna)
in deserto. Quisquis eo vescitur, illud ipsum
accipit quod appetit, sicut de Manna scriptum
est; quod *deserviens cujusq; voluntati, ad quod quisq;* Sap. 16.
volebat, convertebatur: Quisquis eo vescitur, v. 21.
verè in eo accipit quidquid apud Deum ve-
rè bonum, verè pulchrum est: Quisquis eo
vescitur, habet illud ipsum quod pollicebatur
Moyfi: *Ostendam tibi omne bonum*; non hoc Exod. 33.
aut illud Bonum, per diminutionem aut cum v. 19.
addito: sed Bonum absolutè, supremè, unicè
bonum; adeoque absolutè, summè, unicè aman-
dum.

De hoc Augustinus premens illa verba
Exodi, sic loquitur: *Quid plura & plura? Bo-* L. 8 Trin
num hoc & bonum illud. Tolle hoc & illud, & vi- c. 3.
de ipsum bonum, si potes; ita videbis Deum; non alio
bono

In Ps. 16

bono bonum: sed bonum omnis boni. Et rursus: Dicitur, inquit, bonus homo, bonus ager; &c. Adjunxisti, quoties dixisti, bonum est. Bonum simplex, ipsum bonum, quo & ex quo cuncta sunt bona, ipsa est delectatio Domini.

Rom. 12
v. 19.An. Rel.
Min. 55.
nu. 24.

Hujus boni constantissimum amorem commendat Apostolus, dicens: *adhærentes bono, velut indivulsè. Sic adhærebat Ægidius Assisias, nil de rebus corporis curans. Vocatus ad mensam à socio; Fili, inquit, non est quod amplius de cibo cogitem aut potu. Indicibilem inveni thesaurum, & ingentes delicias.*

S. Catharinæ Senensi sordebant alia seu divitiæ, seu deliciæ etiam spirituales, post gustatas Eucharisticas. Suge, ô apicula; suge, suge; bibe dulcoris Christi inenarrabilem suavitatem. Immergere & replere; quia deficere nescit, si tu non incipias fastidire. Adhære, inhære, frueri Bono Bono.



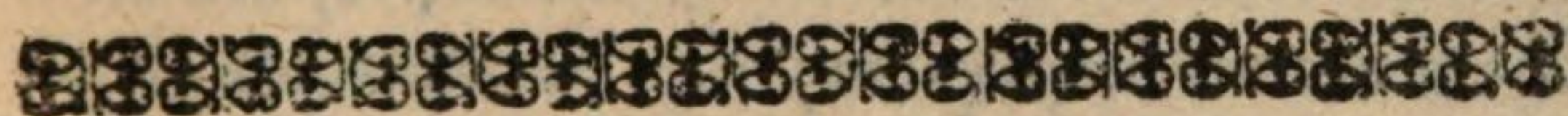
DISCIPULUS

Interloquitur.

Liceat, optime Præceptor, liceat mihi filium tui sermonis non nihil interrumpere. Vix enim illa concipio quæ loqueris. Confiteor ignorantiam meam; magis autem infirmitatem, tepiditatem, & ariditatem cordis mei.

Si

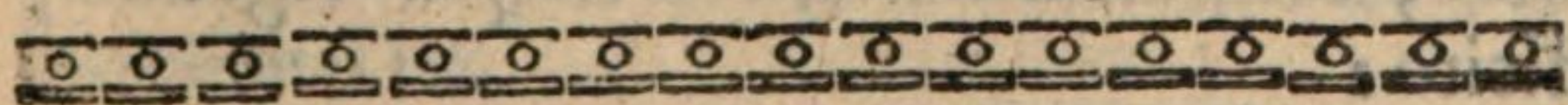
Si tantæ sunt deliciae, tantæ divitiæ Sacramenti tui : si tanta est suavitas hujus Boni : quid sit, ut ego tam frequenter communicem, & nihilominus adeò semper inops, languidus, & sterilis permaneam ?



MAGISTER

*Ostendit quis sit obex Eucharistica
suavitatis.*

Non dubitabam, quin huc me adduces, fili. Cum igitur ita velis, ecce monstrabo tibi, undè defectus ille proveniat ; sed tuo forsitan damno ; quia pudebit te. Verumtamen observa sollicitius, ut ex Eucharistica proficias instructione.



DOCUMENTUM XV.

*Amoris ignem requiri ad digerendam
Eucharistiam.*

Consultò quatuor status assumpsit Dominus, ut humani cordis affectum quoquo modo sibi posset conciliare. Primò tanquam Rex & Dominus mandavit dicens : *Dis Matt. 22
liges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, &c. 37.*

Lib. I.

Conf. c. 5

& in tota anima tua, & in tota mente tua. Deinde tanquam Judex terrorem incussit, graves minas intentans iis qui amare renuerent. Quo rigore concussus, immò dignatione stupefactus Augustinus exclamabat: Quid tibi sum Domine, ut amari te jubeas à me; & nisi faciam, irascaris mihi, & mineris ingentes misérias. Parvane ipsa est, si non amem te? Hei mihi?

Tribunali Judicis, & throno supremi Principis dimisso, rursus mitissimi Salvatoris personam induit, plagis undequaque discissus; quæ (veluti tot ora) prædicant, exigunt, imprimunt charitatem. Demùm ecce in formam cibi se traduxit, ut personaliter ingrediens pectus hominis, eum sollicitet ad amandum: & si quidem nec obedientia, nec timor, nec compassio quidquam effecerint; saltem interna perficiat animatio, qua seipsum incorporat hominì, vel potius hominem sibi ipsi. Agedum, dicito:

ob. 6. v.

Cùm Eucharistia sit cibus, nōne calor stomacho (in quem traicitur) hoc est, animæ necessarius est ad proficuam digestionem ac nutritionem? Nōne condimento similiter opus est, ut benè sapiat? Nunquid poterit comedi insulsum, quod non est sale conditum? Quis salem omittit ad mensam? Amor autem instar salis est, Eucharisticæ mensæ nunquam non apponendus. Nulla virtus, nullum opus virtutis sapit, si non hoc sale conditur: immò etiam corruptioni

tionem obnoxium est. Sic olim lege sancitum fuit : *Quidquid obtuleris sacrificii , sale condies ; nec auferes sal fœderis Dei tui de sacrificio tuo. In omni oblatione tua offeres sal.* Si ergo communioni tuæ sal iste defuerit , quid mirum si Communio non sapit ? Levit. 2.
13.

Rursum amor ignis est qui calorem subministrat : quo deficiente , stomachus internus animæ minimè susceptivus est illius mutationis , quam Eucharisticus cibus solet efficere. Ignis ante ipsum præcedere debet , & consumere vitiosas affectiones quæ spiritui gratiæ adversantur & obsunt. Jubebat lex ut *super altare Dei nutriretur , ac noctu diuque semper arderet.* Porro nutrimentum ignis hujus spiritualis sunt sanctæ meditationes & exercitia pietatis , quæ communionem & præcedere debent & subsequi : præcedere , ut dignè excipiatur , subsequi ut dignè retineatur Corpus Hominis-Dei. Levit. 6.
12.

Quid ab eo expectet is , qui eum audet excipere , & vix interim dignatur respicere ? Qui per pia desideria , per actus fidei , spei , charitatis , aut poenitiæ non se parat , ut dignè ambulet in occursum venientis ad se ? Qui jam exceptum & apud se manentem Dominum non interpellat ; qui nil ab ipso postulat , etiam eum nosse quodammodo dissimulat ? Qui debitas gratiarum actiones pro beneficio non rependit ? qui veræ amicitiae signa non demonstrat , officia

officia non exhibet? Qui fortassis etiam ei dorsum verit, (postquam ingressus est) ut aliis se rebus applicet?

Taceo nunc, quod nonnulli eum tractent indignissimè; quomodò ferè Judæi fecerunt postquam exceperunt eum honore in civitatem suam in die palmarum. Sunt qui *Judam imitantur*; qui *cum accepisset buccellam, continuò exivit*. Sic enim aliqui communicantes faciunt, mox excedentes templo post susceptam Eucharistiam. Proh! Quam id rusticum & incivile! Nunquid non æquitas exigit ut is qui manducat Christi Domini Carnem, in eo tantisper maneat per spiritus occupationem; ut & ipse maneat in illo per spirituales operationem? Hæc, amice mi, & multa similia sunt, quæ Eucharisticæ suavitatis influxum, aliòsve effectus impediunt. De quibus aliàs: Quid deindè?



DOCUMENTUM XVI.

Amantibus, pugnantibusque fortiter, Eucharisticum Manna servari.

Gen. 49. v. 20. **P**inguis panis ejus & præbebit delicias Regibus. Ita Jacob benedicens Aler. Panis iste figuravit Eucharistici: cujus deliciæ non quibusvis indistinctè, sed Regibus communicantur; hoc

hoc est iis qui regio animo seiplos regere norunt, prædominari suis appetitibus, domare passiones; necnon apparatu regali Dominum excipere student cum munditia, pompa, nitore; qualis videri solet in palatiis Regum.

Eucharistia verè Manna est, omne delectamentum in se veraciter habens, & omnis saporis suavitatem: sed Manna absconditum; cujus suavitas, tametsi reapse præsens, manet tamen abdita pusillis corde; revelatur autem & datur strenuè certantibus, carnem suam Dei timore configentibus, & ejus concupiscentias crucifigentibus. Sciebat id Regius ille vates qui dicebat: *Quam magna multitudo dulcedinis tuæ Domine, quam abscondisti, hoc est reservasti suo tempore communicandam timentibus te.*

Psal. 39.

Cum Abraham cum suis reverteretur à cede Regū, Melchisedech Sacerdos Dei Altissimi egres-
sus est in occursum ejus, proferens panem & vinum sacrificii & benedicens Deum, quo protegente hostes ejus in manibus ejus erant. Figura erat, indicans eos fore dignos fructu & gustu sacrificii Domini, qui generoso pectore persequuntur inimicos suos & comprehendunt eos, nec convertuntur donec deficient: superbiam intelligo, gulam, avaritiam, invidiam, acediam, & cætera vitia inimica saluti, præsentim ea quæ fraternæ charitati signanter officiunt. Nam pro ea militabat Abraham, Loth fratrem suum & universam substantiam ejus eripere tentans de

Gen. 14.

v. 17.

manu hostili. Iis, inquam, qui sic decertant, Christus verus Melchisedech obviam ibit; panem Eucharisticum vinumque lubens proferet.

Apoc. 2.
v. 4. seq.

Illi, quibus in Apocalypsi Dominus pollicebatur dare *edere de ligno vite*, dare *Manna* istud *absconditum*; Episcopi erant, viri sancti erant: sed jam intepuerant in exercitio armorum, refrigerant in defensione veritatis & virtutis adversus errores & vitia Nicolaitarum, carnem & ventrem amantium. Itaque tepidos pugiles excitabat novis promissionibus, ut excusso tepore, poenitentiae se dederent, & recalescerent in charitate, à qua exciderant, prima opera facerent, arma resumerent; pari tum zelo, tum industria, qua prius coeperant, animosè decertantes.

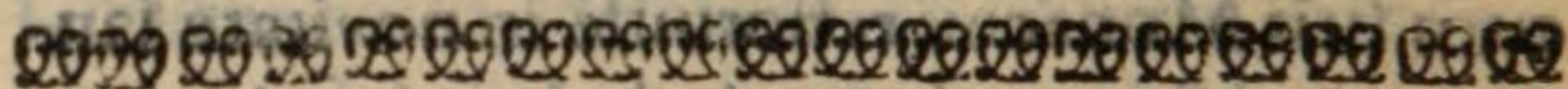
Non ignoro viros etiam virtutis, in prosecutione boni, persecutione mali, non rarò tepescere, propter inconstantiam mollitiemque naturæ; propter tricas, difficultates, tentationes undequaque ingruentes. Quam multi sæculum generosè dimittunt, stadium virtutis ingrediuntur armati, ferventer incipiunt; nec tamen hilum in via Dei postea proficiunt, quia nempè retrò aspiciunt & ad ollas Ægypti rursus aspirant. Qui verò proficiant, & eorum quæ retrò sunt obliti, ad ea quæ sunt priora seiplos extendentes, ad destinatum persequantur, ad bravium supernæ vocationis; profectò rari sunt.

Ber -

Bernardus audiens Abbatem Fontanensem cum suis Monachis refluuisse in novitate sancta, gratulabatur ei, & admirabundus dicebat: *Quis dabit mihi, ut transeam, & videam visionem hanc magnam?* Bonaventura quoque miraculo solius gratiæ tribuebat fervores Seraphicos Patriarchæ sui Francisci sitientis cum Christo multitudinem salvandorum, & ea de causa facientis emortuum corpus circumvehi per civitates & castella, ut omnes ad poenitentiam animaret; denique proponentis (Deo duce) se facturum ingentia. Neque enim languor aut desidia locum habet, ubi stimulus amoris urget.

Epist. 96
An. Rcl.
17. v. 30

Quamobrem illis, qui pro modulo suo primævos fervores in seipsis aliquando renovare contendunt, (v. g. in principio anni, mensis, hebdomadæ) lubens Christus occurrit, promptè cooperatur, novas eis vires addens per esum hujus ligni vitæ: & quemadmodum manna deserviens cujusque voluntati, in quod quisque volebat (ut puta, piscem, ovum, carnem, &c.) convertebatur; ita ipse petenti humilitatem, patientiam charitatem, impertitur. Sed hæc veraciter appetenda, petenda, querenda sunt operosè. Qui fecerit; prævenietur in benedictionibus dulcedinis: qui vicerit, deliciis paradisi perfruetur, & inscribetur in libro vitæ.



DOCUMENTUM XVII.

Non equaliter sapere Eucharistiam omnibus, etiam Amantibus.

Opusc.

58. c. 22.

Angelicus Thomas satisfacere volens querimoniam plurimorum, qui nil aut modicum sentiunt spiritualis dulcedinis in communicando, quantumvis impensè se præparent; aptè comparat hunc cibum Medicinæ; eò quod ab eo velut effectus à causa dependeat sanitas & salus animarum, sive ut obtineatur, sive ut conservetur, sive ut reparetur.

Quemadmodum autem peritus Medicus quandoque dat infirmis medicinam dulcem palato corporis; & quandoque non sic, sed dulcem palato mentis; quæ quamvis non gutturi, tamen bene sapit rationi, pro eo quod sanam mentem delectat: sic Dominus (inquit ille) dat suis fidelibus dulce semper corpus; sed dulcedinem suam alio modo illis, alio istis, prout cuique expedire novit, impertit.

Sunt revera non pauci, qui inexplicabiles Sacramenti delicias gustant per affectum, & cum Sponsa se sentiunt introduci in cellam vinariam, ubi bibunt abundè & gustu devotionis ad intra penetrantur, experiunturque verum id esse quod ex Isaia superius dictum est: *Comedite*

medite bonum & delectabitur in crassitudine anima vestra. Et quidem aliquando gustus iste sic intus abundat, ut exundet & redundet in fensum, totum hominem perfundens; cui dici possit illud de Canticis: *Favus distillans labia tua: mel & lac sub lingua tua.*

Cant. 4.
7.11.

Sic de quodam Monacho Cisterciensi fertur, quod per tres dies suavitatem Eucharistiæ sentiebat in ore. Sic S. Elzearius Comes de se ipso fassus est Delphinæ conjugii, eam sibi sapere instar saccari; atque inde colligebat allici se divinitus ad frequentem communionem. S. Catharina de Senis mirabatur animam suam adhuc infixam hærrere posse, in tam copiosa consolationis abundantia. S. Franciscus ad immaculati Agni degustationem suavem, quasi spiritu ebrius, in mentis (ut plurimum) rapiebatur excessum.

Favores ejusmodi sunt singulares & animabus in virtute perfectis singularius communicantur, ac in eis effectus ille subsequitur, quem exprimit Cyprianus: *Vt videlicet fellea peccatorum pocula exhorreant, & omnis sapor delectamentorum carnalium sit eis quasi rancidum radensque palatum acutæ mordacitatis acetum.* Nihilominus imperfectiores animæ subinde bonis unguentorum Sponsi odoribus insperguntur: Nam idcirco adolescentulæ dicuntur diligere eum; primò quidem amore cujusdam cupiditatis propter se; non verò propter Deum: *Quæ*

De Cæn.
Dom.

Bern.
epist. 11.

si recto ordine dirigitur, quibusdam suis gradibus, duce gratia proficiens, spiritu tandem consummatur, & in amorem transit amicitiae.

Earum infirmitas sic inescanda est sensibili gustu; quia non prius quod spirituale est, sed quod animale, deinde quod spirituale. Cum verò coeperint occasione propriae tum necessitatis, tum consolationis frequentare Christum, paulatim eis innotescit, consequenter & dulcescit: & ita gustato quam suavis est Dominus, transeunt demum ad perfectionem amoris, adhærendo postmodum Deo propter ipsum; non jam propter semetipsas.

Cant. 2.
7.3.

Alii percipiunt dulcedinem Domini per intellectum; in quantum credunt & intelligunt hunc cibum summè sibi utilem ac necessarium esse ad salutem & vitam. Quo sensu dicit Sponsa: *Fructus ejus dulcis gutturi meo*, id est menti piæ: *quia nimirum intelligit causam vitæ*, ait glossa. Qui sic credit, etsi non sentiat experimentalem gustum, & affectum teneræ devotionis, non ob id frequentare desinet Eucharistiam, allectus gustu, seu intellectu utilitatis.

L. 3. Inf.
c. 9.

Et verò fructus agnoscitur, non semper per sensibiles gustus, neque per illustrationes intellectus; sed per constantiam voluntatis in bono. Virgo Gertrudis orans pro persona sibi cōmendata, vidit è pectore Christi salientem in cor istius personæ aquam limpidissimam. Quid hoc prodest non sentienti fluxum hujus liquo-
ris;

DE RECIPROCA IN DEUM CHARITATE. 487
ris; interrogat? Cui respondit Dominus: Non
sanatur infirmus eodem momento, quo sump-
sit portionem. Novit medicus quid illa possit
efficere, & quando fit operatura. Sic igitur se
habet Eucharistica medicina.



DOCUMENTUM XVIII.

*Animi dispositio sensum Eucharisticae sua-
vitatis impediens.*

TRiplex assignatur animi dispositio, secun-
dum quam plus, aut minus, aut nihil omni-
nò gratiæ recipiunt, qui Manna istud, Cibum,
Medicinam accipiunt. Una est necessaria: Alia
Præsumpta: Tertia conveniens.

1. Dispositio necessaria (& ea sufficiens ad
effectum Sacramenti) est illa quam Paulus his
verbis expressit: *Probet autē se ipsum homo: & Con-* 1. Cor. 10
v. 27.
cilium Tridentinum declaravit in hoc consiste-
re, ut nemo conscius peccati mortalis ad Eu- Sess. 13.
c. 7.
charistiam accedat. Nam peccata illa quæ non
sunt ad mortem, sicut non habent repugnan-
tiā cum gratia sanctificante; ita non impediunt
Sacramentum eam producere. Quis enim est
qui vivit & non peccet? Nemo profectò, nemo
mundus à sorde; & si quis dixerit quia pecca-
rum non habet, ipse se seducit, & veritas in
ipso non est: In multis enim offendimus om-

nes aliquando vanitati, aliquando voluptati, aut curiositati plusquam oportet cedendo vel ad horam. Denique non venit Christus, ut communicantem inveniat penitus immunem à peccato, sed ut peccatum tollat ab eo.

Similiter defectus devotionis actualis & positivæ, proveniens à distractione, oblivione, siccitate, dejectione, vel stupiditate mentis, absolute loquendo non excludit gratiam, nec ei ponit obicem: adeoque non est quod à mensa Domini se subducat is qui patitur has infirmitates; dummodò se humiliter agnoscat & accedat cum reverentia & confidentia de divina bonitate. Novit namq; Deus secretas vias operandi in animabus ac producendi vigorem sanitatis & vitæ divinæ, ut fiat quod à Sapiente scriptum est: *Qui bonus est, hauriet sibi gratiam à Domino.* Quis autem reputet exiguam esse illam, qua diu præservatur à mortali?

Prov 12.
v. 2.

Psal. 80.

Nolim tamen plus æquo tepidis abblandiri, quorum tepiditas à culpabili negligentia procedit. Nam etsi gratiam non excludat, Eucharisticas tamen delicias non admittit: quoniam oris & cordis quædam dilatatio, sanctiq; desiderii fervor ad id exigitur, juxta illud: *Aperios tuum & implebo illud.* Vas enim angustum quomodo tanti boni capax sit?

2. Dispositio tantum apparens & merè putativa illa est, qua quis præmissa tali quali peccatorum confessione, se putat esse legitimè absolutum

lutum, cū revera non sit, sive ob defectum sufficientis probationis sui, aut contritionis supernaturalis; sive ob defectum legitimæ jurisdictionis in Confessario absolvente, sive quia fovet adhuc occultam affectionem ad mortale peccatum. Itaque Communio in ore talis hominis, est velut favus mellis in ore Leonis quem Sampson interfecerat, nam qui non diligit, manet in morte; adeoque non potest abundantiorē vitam accipere, qui nec vivit.

Novum tamen mortale non committit in communicando, quia bona fides eum excusat: sed in sordibus stertit, inferno quam cœlo vicinior; donec eum excitet gratia præveniens. Hæc est verissima Theologia Doctoris Seraphici.

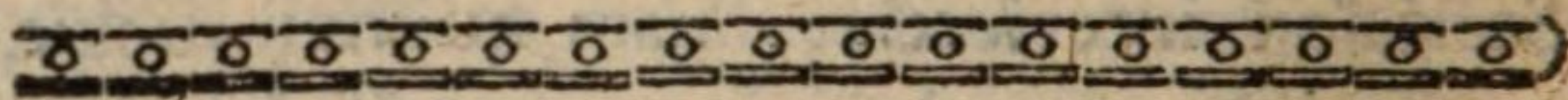
In 4. dist.
9. ar. 2.
qu. 3.

Verè vani filii hominum; mendaces filii hominum in stateri. Timeant qui obiter & ex impetu confitentur sine spiritu viscerosæ poenitentiae, sive Ecclesiastici illi sint, sive Laici. Quid mirum si tales inveniantur postea curiosi ut ante; verbosi ut ante; pigri & negligentes ut ante; vani, suspiciosi, detractores, iracundi, cæterisque impliciti vitiis, quæ deplorare videbantur lachrymis crocodili. Ignis eos non urit, lux non illuminat, medicina non sanat, abundantia non ditat, robur non confortat. Ab hoc periculo sibi timeat qui sapit, & cum servo Dei Davide dicat: *Deus meus illumina tenebras meas; ne quando obdormiam in morte. Ab occultis*

Psal. 138.
18. 138.

meis munda me Domine, & ab alienis parce servo tuo. Et vide si via iniquitatis in me est; & deduc me in via aeterna.

3. Dispositio conveniens, & extraordinariis digna favoribus seorsim explicanda est sub titulo speciali, qui sequitur.



DOCUMENTUM XIX.

Animi dispositio gustandis Eucharistiae deliciis conveniens.

*Psal. 31.
45.*

Vacate & videte, quoniam ego sum Deus: Gustate & videte, quoniam suavis est Dominus. Duplex monitum Regii Vatis, triplicem actum continens, quo quis se dignum exhibeat haustu plenariae dulcedinis ex hoc fonte consolationis. *Vacate: Gustate: Videte.* Vacet qui gustare; gustet qui videre desiderat, hoc est experimentaliter cognoscere quoniam suavis, & quam suavis sit Dominus Deus suus.

1. Vacate. Triplex hinc vacatio potest convenienter intelligi. Prima sit à peccatis: Secunda à vanitatibus: Tertia à cogitationibus. Primam exigit Isaias, dicens: *Quiescite agere perverse; discite benefacere.* Chrysostomus pro *vacate*, reponit *Curamini*, scilicet ab operibus malis per applicationem remedii quod est Poenitentia.

Sed

Sed ea sit talis, quæ non solum expungat peccata mortalia; sed quoad fieri potest, etiam emundet & exhauriat venialia.

Secundam ut etiam necessariam requiri docet Bernardus mellifluis hisce verbis: *Errat omnino si quis cœlestem illam dulcedinem huic cineri; divinum illud balsamum huic veneno, charismata illa spiritus misceri posse hujusmodi illecebris arbitratur, &c.*

Serm. 6.
Ascens.

Ira ferè se habet spirituale palatum in hominibus, sicut corporale in brutis. Non ejus in omnibus æqualis est sensus. *Herodes & Manahen* eodem lacte pasti fuerant; & tamen ille improbus & homicida fuit, iste Sanctus & Propheta. Sic igitur inter multos qui lac Eucharisticum sugunt, aliqui proficiunt plus vel minùs; nonnulli è contra deficiunt; quod nempe palatum habeant vitiatum, sensu carnis affectum, & sæcularibus quisquiliis oppletum, adeoque saporem cœlestem percipere non possunt.

Act. 13. v.
1.

Tertiam vacationem commendat etiam Psalmista, judicio Augustini, qui sic eum exponit: *Agite otium* (inquit Psalmista) *& cognoscetis quia ego Dominus: non otium desidia, sed otium cogitationis, ut à locis & temporibus vacetis. Loca offerunt quod amemus; tempora surripiunt quod amamus, & relinquunt in animas turbas phantasmatum, quibus in aliud atque aliud cupiditas incitetur. Ita fit inquietus, & arumno-*

L. de ve.
12 Relig.
c. 35.

sus animus, frustra tenere, à quibus tenetur, exoptans.

2. *Gustate, per internum affectum voluntatis. Non enim sufficit istud mysterium intellectu contemplari: minùs autem, congruè de eo loqui. Intra in domum meam (ait Sapiens) conquiescam cum Dei sapientia; non enim habet amaritudinem conversatio ejus, nec tedium convivitis illius; sed letitiam & gaudium. Ergò in ea, & cum ea suaviter est conversandum, quiescendum, dissuaviandum. Deus absconditus est in Sacramento; propterea sedulò quærendus est fide viva, spe certa; charitate fervida, humilitate sincera, puritate (si fieri posset) Angelica: Qui fecerit, & non verbo, sed opere, sed veritate dixerit cum Petro: Domine, tu scis quia amo te: is procul dubio sentiet effectus Sacramenti ampliores, & audiet:*

Sap. 8. v.
16.

Joan. 21.
17.

Isa. 1. v. 2

1. Cor. 2.
v. 9.

3. *Videte quoniam suavis est Dominus. Nam ubi scientia foris stat, affectus amantis penetrat, & introducit amantem in cellam vinariam. Quod si junctas habeat alas cognitionis & amoris, elevabitur usque ad thronum Dei cum illis Seraphim quos vidit Isaias; & experimento discet quam verum sit, quod nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit quæ præparavit Deus diligentibus se.*



DISCIPULI

*Amantis pia vota ; pia sus-
piria.*

I.

„ **O** Jesu panis dulcissime , sana palatum
 „ cordis mei, ut sentiam suavitatem amo-
 „ ris tui. Sana illud ab omni languore, ut nul-
 „ lam præter te sentiam dulcedinem. Panis
 „ candidissime habens omne delectamentum,
 „ & omnem saporem; qui nos semper reficis,
 „ & nunquam in te deficis; comedat te cor
 „ meum, & dulcedine saporis tui replean-
 „ tur viscera animæ meæ. Manducat te An-
 „ gelus ore pleno; manducet te peregrinus
 „ homo pro modulo suo, ne deficere possit in
 „ via, tali recreatus viatico. Panis sancte, pa-
 „ nis vive, panis munde, qui descendisti de
 „ coelo, & das vitam mundo: veni in cor
 „ meum, & munda me ab omni inquinamen-
 „ to carnis & spiritus. Intra in animam meam;
 „ sana & munda me interius & exterius. Esto
 „ tutamen & continua salus animæ & cor-
 „ poris mei: ut foris & intus per te munitus,
 „ recto tramite ad tuum regnum perveniam;
 „ ubi

„ ubi me de te satiabis satietate mirifica; ita ut
 „ nec esuriam, nec sitiam in æternum.

I I.

O unice fidelis Amice, Frater, Pater, & Sponse animæ meæ, & (ut omnia simul ac semel dicam cum Seraphico Patriarcha) Deus meus & omnia. Quis es tu dulcissime Domine Deus meus, & quis sum ego vermiculus servus tuus? Sanctissime Domine; vellem te diligere: Dulcissime Domine, vellem te diligere. Domine Deus, ego vobis totum cor meum & corpus meum dedi: & vehementer desidero, si tamen scire possem, pro amore vestro plura facere.

I I I.

Quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum; Altaria tua, Rex meus & Deus meus: Amator meus: Magnes meus: Centrum meum: sacrosanctum Philtrum meum: Thesaurus meus: Cor, caput, anima, vita mea: Totum bonum meum: Amor ipse meus. O! sit mihi Sacramentum tuum; sit mihi Eucharistica tua Charitas currus igneus quo in Cœlum abripiar: ut unice tu me possideas; & sicut te ipsum amas in teipso quantus es; ita te ipsum ames in me, de me, & per me quantum scis quantum vis, & quantum ego capere possum. Citò moriar mihi, ut tu solus vivas in me! Taceam ego deinceps in me, ut tu loquaris

DE RECIPROCA IN DEUM CHARITATE. 495
quaris solus, renuntiem ex toto mihi; ut spiritu tuo agar intus; & vel hinc agnoscar esse Dei Filius.

IV.

Tuus sum ego, Magister optime: sed & tu deinceps in perpetuum eris meus; nam in uno te possideo illud omne quod & pulchrum & bonum est aut concipi potest. O nunquam ultra discedas à me, nisi ut totus transfundar in te, qui tam dignanter te ipsum infundis in me. Immò, immò Deus meus: liceat hinc & nunc mihi recedere à me; ut aliundè flammam emendicem, quibus ardeam pro te. Equidem angustus nimis est animus meus, ut dignè te excipiat; dignè te amplectatur; dignè diligat.

V.

Omnes Sancti & Sanctæ Dei: omnes Electi ejus, invoco vos, & advoco in subsidium infirmitatis meæ; ut defectum meum sublevet abundantia vestra; & cum vestris cordibus unà coalescat meum, heu! debile nimis; ad amandum Deum hunc absconditum: non amplius amore privato, sed communi, ut omnibus cordibus consummatis in unum, eo illum amore diligamus, qui Patrem unit cum Filio & Spiritu Sancto. Totus, ah! totus ad id ardentè aspiro, quo me Bernardus

Ad Frat.
de Mon
te Dei.

ducit, dum dicit: *Amans seipsum de ho-
mine Deus unum secum efficiat, & spiritum eius, &
amorem eius. Ubi tibi sic adhæsero, non est ul-
tra quod velim.*



LECTIO



LECTIO VII.

DE

CHARITATE
AD PROXIMUM.

Quod, quomodo, quantum sit
amandus in Christo, ex vi, &
motivo Sacramenti Amoris.

MAGISTER

*Premittit brevem explicationem præcepti
Charitatis.*



Utino bonum est. Gluti- Isa. 41.
num loquor amoris, v. 7.
quod ita nos adgluti-
nat Deo, ut etiam liget,
obliget & colliget pro- sap. 7. v.
ximo. Spiritus Sanctus 22.
per quem diffusa est
Charitas in cordibus

nostris, est quidem *unicus* in se, & in sua na-
tura simplicissimus; sed in donis suis est *multi-*

4. Reg. 2
v. 9.

plex. Elizeus orabat ut in se fieret *duplex*, ob duplicem effectum & respectum charitatis, divinæ scilicet & fraternæ. Si tamen dici potest effectus duplex, qui non nisi unum principium, unum motivum, unum scopum, & objectum unum habet.

Quid enim amat homo nisi Deum in proximo, quem sanctè amat, sicut Christus dilexit nos? Quid autem aliud amabat in nobis, factus homo pro nobis, quando tam sollicitè quærebat, tam operosè laborabat, tam patienter mala tolerabat, ut inveniret, ut lucraretur, ut salvaret nos? Peccata nostra diviserant inter nos, & Deum: unus proindè scopus, unum ei studium, unicum opus erat, reconciliare nos Patri, adgregare nos sibi tanquam membra capiti, ut uno (secum) viveremus Spiritu Dei.

Lib. de
Morib.
Eccles.
c. 26.

Nónne unum illud bonum est, quod unusquisque tenetur sibiipsi desiderare, ac procurare? Audiatur illustrissimus Doctorum Augustinus: *Non potest, inquit, fieri; ut seipsum non diligat qui diligit Deum: immò verò solus se novit diligere, qui Deum diligit.* Cùm igitur amor ille, quo vel quisque seipsum diligit, vel quo Christus dilexit nos, sit Regula cui conformari debet amor Proximi; consequens est, ut ille solus censendus sit *amare veraciter amicum, qui Deum amat in amico; aut quia est in illo, aut ut sit in illo.* Si quis sibi præfigat aliud, jam non erit chari-

Sen. 256.
temp.

tas, sed humana quædam, (ne dixerim, brutalis) cupiditas; ait idem Doctor. L. 8 Trin
c. 7.

Amatis mel propter ejus suavitatem; amatis autem vas in quo reponitur, propter ipsum mel. Quod si mel in vase non fuerit, optatis ut infit, quatenus eo potiri possitis ad vestras delicias. Hæc similitudo multum materialis est; sed utcumque sufficiens ad explicandum motivum amoris proximi. Sicut enim diligendus est Deus propter suam bonitatem; ita diligendus est proximus, in quantum est capax illius bonitatis participandæ. Et si quidem ea jam perfuatur per statum gratiæ vel gloriæ, debetur ei Amor congratulationis & complacentiæ: sin minus, amor desiderii seu benevolentiae.

Hæc sunt duo Sponsi ubera, felici lacte manantia: Gaudere cum gaudentibus; flere cum flentibus: Ber. Ser.
Magdal.
hoc est, condolere iis qui bono gratiæ carent, eisque medullitus adprecari quod Paulus optabat Agrippæ: nimirum *talem fieri, qualis erat ipse; dico, Christianum & amicum Dei:* Act. 26.
v. 29. Denique velle debemus, ut omnes nobiscum diligant Deum: & totum quod vel proximos adjuvamus, vel adjuvamus ab eis, ad unum illum finem referendum est, ut omnes nobiscum diligant Deum. Aug. 1.
Doct.
Christ.
c. 29.

Duo Cherubim, utrumque latus Propitiatorii tegentes, respiciebant se mutuò, versis vultibus in Propitiatorium: atque id in Symbolum fraternæ charitatis, quæ non nisi inter plures esse potest;

Aug. tr.
87. in
Joan.

& ad solum Deum convertitur; dum alterum hominem intuetur: *Neque enim vera charitate diligemus invicem, nisi diligentes Deum: ait Augustinus.* Hinc est quod amor ille, seu correspondentia mutuae affectionis, quæ consociat personas improbæ vitæ, nullo modo dici possit amor charitatis; sicut nec amor ille qui carnem spectat & sanguinem. *Merito itaque Magister bonus dilectionem sic sæpè commendat, tanquam sola præcipienda sit: sine qua non possunt prodesse cætera.*

Animæ hominum sunt thesauri Cælo destinati: Corpora verò sunt vasa fictilia, & velut animarum capsæ. Nónne prorsus indignum est, diligere corpora quæ à vermibus corroduntur in sepulchris; & animas negligere, quæ immarcessibili gloria potentur in cælis? consumpta materia, extinguatur ignis: & pereunte corpore, amor ejus excidit: at *charitas nunquam*, quia adhæret Deo qui manet in æternum, & ad eum trahit omne id quod amplectitur, tanquam ad suum magnetem & centrum.

Can. 5.
v. 12.

Oculi ejus sicut columbæ quæ lacte sunt lotæ: nam quomodo lac solum inter omnes liquores, nullam umbram aut figuram objecti cujusvis admittit aut exhibet: ita nec charitas prætereuntem figuram hujus mundi considerat, nec umbram rerum præsentium aspicit: sed solam Dei pulchritudinem ac bonitatem in creaturis;

unum

unum Deum ipsum in hominibus (quos amat) attendit; & fideles in dilectione acquiescunt illi: *revocati à strepitu qui foris est ad gaudia silentii.*

Sap. 3. v. 9.
Aug. 8.
Trin. 7.

Porro Motivis infraposis inducitur charitas ad amandum.

Naturam communem aspicit; personas non accipit; omnes ex æquo diligere, omnibus & singulis benè velle præcipit, tanquam æternæ beatitudinis capacibus, sive sint extranei & infideles, sive sint Domestici fidei seu fideles. *Omnis enim homo est homini proximus, nec ulla cogitanda est longinquitas generis, ubi est natura communis: prout optimè ratiocinatur Augustinus; & Parabola Samaritani probat evidenter.*

In Ps. 118
conc. 8.

Luc. 10.

At verò communitas Christianæ professionis longè urgentiora dilectionis motiva subministrat iis, quos vocatione tam sancta dignatus est Deus: & Paulus ita volebat eos *operari bonum ad omnes* ex charitate; ut tamen *Domesticos fidei* cæteris præferrent pauperibus, ob specialem titulum fraternitatis spiritualis in gratia fundatæ. Nam Christiani omnes

Gal. 6.
v. 10.

1. *Regenerati sunt ex eodem semine incorruptibili per verbum Dei vivi; adeoque adgregati Corpori Christi, quod est Ecclesia.*

1. Petr. 1.
v. 23.

2. *Habentes eundem spiritum fidei, id ipsum sentiunt in dogmatibus, absque opinionum diversitate: ex quo fit ut etiam unanimes esse debeant; hoc est uniformes in affectione cha-*

1. Cor. 4.
v. 13.

ritatis , tanquam uno eodem spiritu animati.

Matt. 23
9.

3. Eundem Patrem in cœlis agnoscunt, id est, Deum : Eandem quoque Matrem in terris, scilicet Ecclesiam ; ut ob id sese invicem profiteantur diligere tanquam *fratres*.

Malach.
2. 10.

4. Sciunt eodem se pretio esse redemptos, nimirum Agni immaculati sanguine, qui cœmentum amoris est : in cuius rei figuram *Herodes & Pilatus* (*antea inimici ad invicem*) in die Passionis Agni, *convenerunt in unum*, & *amici facti sunt*. Omnes etiam electi in cœlo, una voce semper acclamant : *Redemisti nos Domine Deus in sanguine tuo*.

Luc. 23.
12.

Apoc. 7.
9.

5. Eandem expectant hæreditatem conservatam in cœlis, minimè minuendam, sed potius augendam ex communicatione multorum ; eò quod unus de alterius bono gavisurus sit tanquam de proprio ; & omnes unus spiritus erunt in Deo & cum Deo.

Eccles.
Hierar.
6. 3.

Unum autem est quod hæc omnia Motiva præcellit, nimirum Eucharistia ; de qua scitè Dionysius ait : *Divinissima unius ejusdemque panis ac poculi communis pacificæque participatio, divinam illis velut connutriciis morum conjunctionem sancit*.

Mandaverit, commendaverit ; remandaverit multoties in vita sua Dominus vobis, ut diligatis invicem : profectò id ipsum in altari quotidie reipsa vobis inclamare non desinit.

Qui

Qui habet aures audiendi, audiat; & qui friget, accedat, ut ab igne quem in terram venit mittere, vehementius incalescat.



DISCIPULI

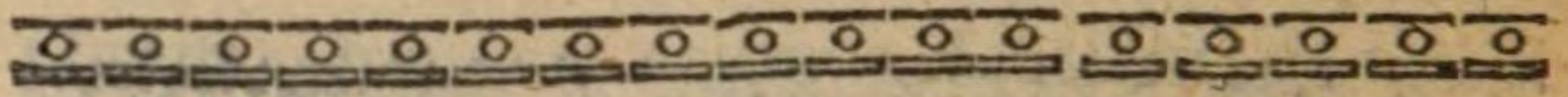
Fratres in Christo amare cupientis,

O R A T I O.

LOquere Domine, quia audit servus tuus. Vivus est enim sermo tuus & efficax, & penetrabilior omni gladio ancipiti; pertingens usque ad divisionem animæ ac spiritus; quia quod animale est & terrenum, amovet, ut stabiliat quod spirituale est ac divinum. Sed & ejusdem verbi tui potentiâ, separas hominem adversus patrem suum, & filiam adversus matrem suam, & nulum adversus socrum suam, & Domesticos æquè ac extraneos adversus invicem; ut felicius omnes per te rejangantur in te. Tu qui gentes in unitatem fidei congregasti, easdem in unitatem quoque charitatis congregare non desine. Hæc enim est vera sapientia, ut in uno spiritu omnes idipsum & dicant & sapiant & non sint in eis scismata: quod unum & summum Ecclesiæ Sponsæ tuæ votum est; dum sic orat te pro nobis:

Spiritum nobis Domine tuæ charitatis infunde:

ut quos unâ mensâ cœlesti satiasli, tua facias pietate
concordes.



DOCUMENTUM I.

MAGISTRO CHRISTO

*Docente, discimus Fideles omnes in unum
corpus coalescere vi Eucharistiae.*

Aug. tr.
26. in
Ioan.

Cum cibo & potu id appetant homines, ut non
esuriant neque sitiant; hoc verè non præstat ni-
si iste cibus & potus, qui eos à quibus sumitur, im-
mortales & incorruptibiles facit; id est Societas ipsa
sive Communio Sanctorum; ubi pax erit & uni-
tas plena, atque perfecta. Associantur enim Chri-
sto, & in unum quoddam cum eo rediguntur,
incorruptionemque ejus induunt, qui cibo &
potu aluntur Eucharistico: si tamen dignè
accipiant & ea, quæ par est, pietate spiritus, in-
tegritate vitæ, puritate conscientia. Hac enim
positâ, Communio verè communio est, redi-
gens communicantes ad desideratissimam il-
lam unitatem, qua fiant omnes unum corpus
in Christo, non obstante statuum aut gra-
dum inter se diversitate. Ideò namque Sa-
cramentum istud prærogativa quadam Communio
& Synaxis, id est Collectio nominatur, quod divisas,
secretasque vitas nostras in illum unum statum, quo

Deo conjungimur, colligat; divinaq; divisorum connexionem, nobis ejus quod unum est, societatem & unionem impertiat; Utique completè; prout consequenter explicat mysticus Areopagita.

Supra
cit.

Propterea, sicut antehac intellexerunt homines Dei, Christus Corpus suum & Sanguinem in iis rebus commendavit, quæ ad unum aliquid rediguntur, esto sint multæ. Et quidem quomodo Panis triticeus in sacrificii materiam ab ipso specialiter electus, discretam fidelium multitudinem referat, explicat Doctor Angelicus; quomodo verò unitam collectionem, Augustinus.

Quod ad Primum attinet, Triticum consideratum, secundum quod stat in agris, repræsentat statum Incipientium: secundum quod in horreo grana separantur à paleis, statum Proficientium: secundum quod jam purgata locantur in granariis, Perfectorum.

Tho. o.
pusc. 58.
c. 10.

De 1. dicitur: *Fru mentum desiderat nubes, quæ lustrant cuncta per circuitum.* Sic namque fideles imperfecti indigent pluvia doctrinæ, qua sicut novellæ plantationes irrigentur, ut non pereant præ siccitate; sed proficiant in perpetua viriditate.

Iob. 37.
v. 11.

De 2. Gedeone excutiente & purgante frumenta in torculari, ut fugeret Madian, apparuit ei Angelus Domini. Sic Electi sedulò se purgantes à vitiorum paleis, ut proficiant in virtutibus, dignos se reddunt Angelica visitatione & protectione contra tentationes.

Iud. 6. 11

Luc. 3. 17

De 3. Christus ipse gestat ventilabrum in manu sua, & permundat aream suam, discernendo bonos à malis : & congregabit triticum, id est Corpus Sanctorum in horreum suum, hoc est in paradisum ; sicut infertur acervus tritici in

Job. 3. 17

tempore suo.

Supra.

1. Cor. 10
17.

Quod autem spectat ad secundum, omnes Electos in unum redigi, significatur per eandem materiam sacrificii, sic id monstrante Augustino & Chrysostomo. Namque aliud in unum ex multis granis conficitur ; aliud in unum ex multis acinis confluit, ait ille innuens eos omnes qui participant huic mysterio, redigi similiter ad illam unitatem, quam Paulus exprimit istis verbis : *Vnus panis & unum corpus multi sumus, qui de uno pane & calice participamus.* In quæ verba sic alter : *Quid enim est panis? Corpus Christi. Quid autem fiunt qui sumunt? Corpus Christi: non multa corpora, sed unum. Quomodo enim panis ex multis granis unitur, ut nusquam appareant grana; sed sint quidem ipsa ; non manifesta autem sit eorum differentia propter conjunctionem : Ita etiam inter nos dum Christo jungimur. Non enim ex alio corpore tu, ex alio autem ille nutritur, sed ex eodem omnes.*

Verumtamen non ideò præcisè unum sumus, quod de eodem pane omnes edimus; sed quod nos ipsi Corpori Christi communicantes ad unum ejus cibum pertinemus, & ab ipso uno manducamur, atque ita cum ipso omnes spirituali transitione unum efficiamur.

Itaque quemadmodum Baptismus appellatur *sacramentum Fidei*, quæ fundamentum est vitæ spiritualis, & ut loquitur Apostolus: *Initium substantiæ Dei*: sic Eucharistia merito dicitur à Theologis *Sacramentum Charitatis*, quæ vinculum est perfectionis.

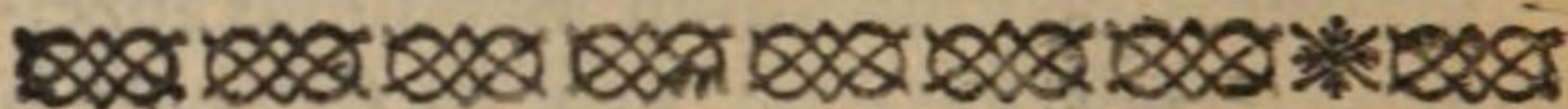
Hebr. 3.
v. 14.

Tho. 3. p.
qu. 73. ar.
3.

Ex his pensate, si quid concipi possit Eucharistia convenientius sive ad significandam, sive ad efficiendam hanc fidelium inter se colligaturam, concordiam, unionem, imò consummationem in unum.

A. Relig.
Min. 115

B. F. Joannem de Alvernia, Eucharistiæ devotissimum, certiore in visione fecerunt Christus & sanctissima Genitrix ejus Maria, quod præmemoratus Apostoli textus, aliique similes, fidelium in Christo unitatem (ad instar unius corporis) exprimentes, comprehendantur ac verificentur in hoc mysterio sub verbis consecrationis: *Hoc est enim Corpus meum*. Quæ revelatio tantopere hominem incendit, ut extemplò currens ad templum in impetu spiritus, immensam Dei erga homines charitatem ingenti zelo benedicere cœperit & magnificare impensius. Et quis non?



DOCUMENTUM II.

*Dari osculum in Missa in signum
Charitatis.*

Baron.
An. Chr.
45.

QUOD Apostoli Petrus & Paulus in suis Epistolis non tam monuerunt, quam instituerunt, ut Fideles se salutarent *invicem in osculo sancto*; id olim exactè servabatur in Ecclesiis & sacris Conventibus, adjuncta verbali salutatione: *Pax tecum*. Post osculum verò sequebatur administratio Eucharistiæ.

Osculum ejusmodi verè sanctum erat, osculū pacis, quod de corde puro & pacifico procedēs fovebat charitatem, & referebatur ad honorandam Eucharistiam, quæ in hominem intrans, os ejus sanctificat, & osculo sancto dignum reddit. Quamobrem ea peccata quæ ore committuntur à Christianis, non immeritò censentur redundare in particularem divinissimi Sacramenti injuriam. Judas suspensus crepuit medius, ne pessima ejus anima per os exiret, cui attactus sanctissimæ carnis Christi sanctitudinem quandam afflaverat.

Testis est Chrysostomus, quod ab antiquo fideles oscularentur vestibula templorum; alii quidem flectentes, alii verò manu tangentes ac tum ori manum admoventes. Ex quo infert,

fert, quod, cum fidelis quisque sit templum Dei, meritò figatur osculum ori ejus; quandoquidem per hanc portam Deus ingreditur, quoties homo communicat. *Audiant* Hom. 30
in 1. Cor (inquit Patriarcha) *qui fœda loquuntur, qui convitia proferunt, qui fœdè osculantur; audiant & horrescant quod tale os polluant.*

Ad istiusmodi sanctum osculum mutuò impertiendum Diaconus omnes illos, qui Missæ solemni intererant, hortabatur clamans & dicens: *Osculamini invicem.* Quocirca non osculum erat vulgare, quale dari solebat inter amicos obviantes in locis publicis: (quam consuetudinem etiam inter Gentiles inolitam, ut molestam nimis & frequentibus occursionibus fastidium afferentem Tiberius Imperator, lege lata, tollendam curavit:) Multò minùs osculum erat subdolum, proditorium, & bajulum mortis; quale fuit illud quod vel Joab Amasæ vel Jscariotes Domino dedit: aut etiam qualis esse solet blanda salutatio Hereticorum, qui sub ovina pelle lupinam rabiem tegunt, & Rom. 16
V. 18. *per dulces sermones & benedictiones seducunt corda innocentium.*

Nihil in osculo Christianorum nisi sanctum, nisi verum, nisi consonum sincerissimæ charitati: quoniam illius charitatis & pacis erat Symbolum, quam Sacramentum charitatis & pacis affert, offert, & infert cordibus communicantium. Ideò dabatur ore clauso, cum

ca

ea modestia, respectu & honestate, qua decens erat. Neque quis putet hæc ita promiscuè tunc agi solita, ut viri & fœminæ sic indistinctè se mutuò oscularentur; cùm in Ecclesia seorsim viri, seorsim mulieres agerent.

Cant. v. 1

L. 5. Sa-
cram. 2.

Sponsa jam tunc aspirabat ad hoc osculum Eucharisticum, osculum pacis, quando dicebat: *Osculetur me osculo oris sui: hoc est*, interprete Ambrosio, *Osculum mihi Christus infigat*. Et verò nōne osculum oris ejus est istud, quod Sacerdos (prius à Christo petita pace) ab Altari accipit, ac tum Diacono infigit, ut per cæteros Ministros, Christi nomine deportetur ac diffundatur per universos assistentes? Nōne osculum oris ejus erat, quod ora fidelium sibi invicem imprimebant; cùm omnium ora in uno Sacramento (quod singuli recipiebant) concurrerent?

Quod si fraus aliqua nonnunquam arte diaboli postmodum irrepsit, propter quam Rectores Ecclesiæ antiquam illam publicè osculandi consuetudinem aboleverint; ecce alius postmodum usus obtinuit, & quidem laudabilis; ut sacram tabellam, veluti bajulam pacis, cruce vel imagine sacra decoratam fideles oscularentur. Et utinam neglectui non tradatur: Sed heu! Hoc ipsum in locis plurimis exolevit, eo quod alii aliis præferri voluerint in ordine osculationis, ejusmodi sua contentione respuentes beneficium pacis.

DE CHARITATE AD PROXIMUM. 511

Isaac sumpto cibo, haustoque vino petiit, & dedit osculum filio suo Jacob; ac tum ei benedixit. Optimus ordo. Præcedat osculum (pacis & charitatis Symbolum) deinde benedictio succedat. Nam ubi non est pax, ubi nulla benedictio. Ubi verò præit illa, sequitur ista:

Quoniam illic mandavit Dominus benedictionem & vitam usque in sæculum. Verba sunt Psaltis Regii. Et ne dubietas aliqua tibi supersit quid per illic intelligat aut demonstret; adverte quia præmiserat: *Ecce quam bonum & quam jucundum habitare fratres in unū.* Deinde tanti Boni prærogativam duplici comparatione signanter explicuerat. Una unguenti pretiosissimi quod effundebatur super caput Sacerdotis, in die consecrationis ejus: Altera Roris matutini, qui de Cœlo suavissimè descendens, loca montosa fœcundat. Prior jocunditatem: posterior utilitatem pacis demonstrat.

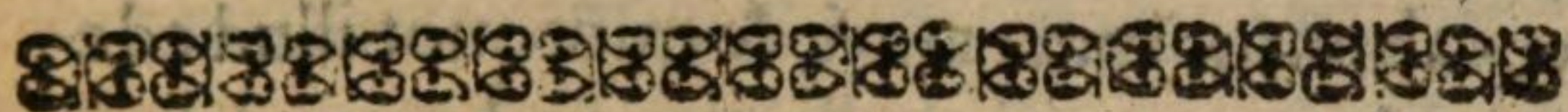
De priori dico, quod Spiritus pacis & fraternæ charitatis inter multos sit unguentum aromaticum, unguentum sanctificans; illo teste qui eam commendans, dicebat: *Beneficentia & communionis nolite oblivisci: talibus enim hostiis promeretur Deus.* Unguentum odorem vitæ respergens in vitam: quia nil odoratius fraterna vita; ut puta congregationum regularium, sive Religiosorum qui Monachi dicebantur à *μόνος* Græco, quod significat *unum*; quia charitas reddebat eos unanimes in domo; &

Psal. 133.

Hebr. 13.
16.

& bonum eorum nomen melius erat, odoratius, & efficacius alliciens, quam unguenta pretiosa. Unguentum istud charitatis a Christo velut à capite descendit in barbam, quæ denotat Prælatos, aliosque viros perfectos; & inde defluit in oram superiorem vestimentis, collo vicinam: quia per unionem tanquam per medium ingreditur ad nos; & ingrediens introducit secum benedictionem & vitam.

De Secunda comparatione dico, quod spiritus charitatis & concordie sit similis Rori sensim & suaviter ex alto defluenti sine strepitu super montes, juxta illud: *Suscipiant montes pacem, populo distribuendam.* Iste est ros, ad quem aspirabat Isaias dicens: *Rorate celi desuper.* Ros qui germinare facit *Israël sicut lilium, & odor ejus ut Libani.* Ros emolliens montes, hoc est potentes hujus sæculi: quorum plurimi bono sanctitatis antiquorum Monachorum odore perfusi & attracti, vel sæculum ipsum deseruerunt, vel certè monasteria ædificaverunt, ampliaverunt, dotaverunt. Historiæ Ecclesiasticæ redundant eorum præclaris actibus & exemplis. O pax! ô Charitas! ô unitas charitatis & pacis, instar osculi ori Dominico suavis, instar unguenti perfundens intima ejus, instar roris foecundans Ecclesiam ejus!



DOCUMENTUM III.

*Figuras antiquas Charitatem præsignasse
Eucharistie Sociam.*

ITa disposuit, ita dispensavit Spiritus Sanctus antiquas figuras, ut quæ præsignabant Eucharistiam, unâ commendarent charitatem velut individuam sociam, & assistricem mensæ Domini.

Melchisedech Rex Salem, id est pacis, & Sacerdos Dei Altissimi, cui vel quando panem protulit & vinum? Cujus gratia panis & vini obtulit sacrificium? Minimè quidem tunc cum esset jurgium inter Domesticos Abraham & Loth, sive inter pastores gregum utriusque: sed tunc, postquam fraternæ charitatis intuitu laboravit Abraham, ut Loth fratrem suum restitueret libertati.

Ut quid Hebræi Paschalem Agnum edentes, jussi sunt assumere vicinos suos, qui iuncti erant domui eorum; nisi ut commendaretur charitas, foveretur mutua pax atque concordia?

Quare Manna de cælo suaviter cadens instar rosis, jacuit per circuitum castrorum, extra bellicos apparatus, nisi ut intelligeretur Eucharisticum Manna non nisi pacificis (qui Filii Dei

vocabuntur) præparari, & quotquot illud edere volunt, extra bellorum turbines debere fieri?

Propheta quoque Regius prædicens hoc Myſterium; & Eccleſiæ Dei (ſub nomine Jeruſalem) de eo adgratulans, nonne pacem frumēto conjungit? *Posuit ſineſtuos pacem*, inquit, & *adipe frumenti ſatiat te*. Ubi tria velim oculatius obſervari.

1. Pacem præmittit menſæ; quia nulli præſumendum eſt frumentum Electorum comedere, qui non ſit præmunitus pace, ornatus charitate.

2. Non dicit ſimpliciter Deum poſuiſſe pacem in finibus Eccleſiæ, ſed indicat ipſam pacem poſitam eſſe velut limitem & murum, quo circumdata cuſtodiatur unde quaque quaſi præſidio & ſtatione; ne quos ſpiritualium hoſtium patiatur incurſus, ſed ſit pax in virtute & abundantia in turribus ejus.

3. Exindè fit conſequens, ut nil præter pacem redoſeat & amicam concordiam (cum omnibus qui procul ſunt & qui propè) is qui accedit ad panem Angelorum, filiorum, amicorum & quidem cariſſimorum. Quocirca conſulit Apoſtolus: *Si fieri poteſt, quod ex vobis eſt, cum omnibus hominibus pacem habentes*.

O pax amica mea, meditatio mea, decus meum, exclamat Sanctus Nazianzenus: *Quam & Dei, & cujus Deum, & quam Deum eſſe Scriptu-*

*ra commemorat. Sic enim Apostolus: Pax Dei: Philp. 4
Deus pacis: Ipse est pax nostra. Ex quo sequitur, v. 7.
quod singulare Dei donum habeat, & Deum Rom. 15.
secum habeat, & in ipsum quodammodo Deum v. 33.
abeat, & mutetur quisquis pace fruitur, cum Ephes. 2
vivat spiritu Dei: Sicut è contra ille retrorsum v. 14.
alienatus est à vita Dei, qui ab unitate divisus
est, cum ab eo recesserit spiritus vitæ.*

*Prophetante Ezechiele in medio campi, qui erat Ezech. 37. v. 1.
plenus ossibus aridis, accesserunt ossa ad ossa, unūquod-
que ad juncturam suam: ac tum ingressus est in ea
spiritus vitæ. Caritas est quæ compingit &
compaginat Corpus Christi, & membra con-
nectit per omnem juncturam, quæ operatur in
eis, quæ augmentum corporis facit in mensuram & Ephes. 4.
edificationē suā in charitate. Sed undè hæc; & quo v. 16.
cibo alitur pax charitatis, nisi Eucharistia? Ibi
pacem habetis ad Deum, seu reconciliationem
& gratiam per fidem. Ibi justificati ex fide re-
peritis abundantiam pacis internæ, quæ est effe-
ctus & socia justitiæ; quarum utramque Psal. 71.
mista prædixit orituram in diebus Domini, quia
ipse est Princeps, author, & amator pacis. Hanc
illicò sequitur Pax externa cum hominibus;
quia cum placuerint Deo via hominis, inimicos quo-
que ejus convertet ad pacem. En vobis exemplum?*

*Duo Minores apud Bartholomæum quen- A. Relig.
dam Dominum castri de Michelstain humanissi- Min. 17.
mè excepti, ipsum (in crastinum bello confi-
cturum) ad confessionem & communionem*

induxerunt, quorum unus divino oraculo edoctus Dominæ, salutem viri seriò commendanti, respondit: Scito indictum prælium minime suos effectus habiturum; sed pace divinitus facta, utramque partem redituram cum salute. Altera die, exercitu jam per acies disposito, animisque ad pugnam impatienter ferventibus; fratribus verò cum Domina ferventer orationi incumbantibus; ecce spiritus pacis Comitem quendam adversæ partis arripuit; qui paucissimis comitatus, venit ad Bartholomæum, sic eum allocutus: Domine, inquit, satis superque hactenùs insipientiæ nostræ poenas luimus, territoria nostra desolata; bona subditorum direpta; multa hominum millia cæsa: & adhuc mutua cæde ardemus? Nunquid non consultius est sempiternæ pacis fœdera percutere? Cui inopinatæ sententiæ Dominus, de Michelstein, divino instinctu percitus haud gravatim subscripsit: Atque eo modo turbulentissima viginti annorum bella (quæ non exiguo sanguine constiterant) uno quasi momento restincta sunt, & pacta pace ad sua se quisque recepit. Quo miraculo Bartholomæus tenerrimè fratres diligere cœpit.

Isa. 52. v.

Quam pulchri pedes annuntiantis & prædicantis pacem, annuntiantis bonum, prædicantis salutem! Talis Franciscus cum suis. Nam ipse spiritu Prophetarum afflatus omni prædicationi præmittebat salutationem quam Dominus ei revelaverat

velaverat, dicendo: *Dominus det vobis pacem.*
Vnde bella & lites in vobis? Nonne ex concupiscen-
tiis vestris quæ militant in membris vestris? Illorum
videlicet operâ (tanquam militum) utentes ad
committendum omne peccatum.

Iac. 4.
v. 10.

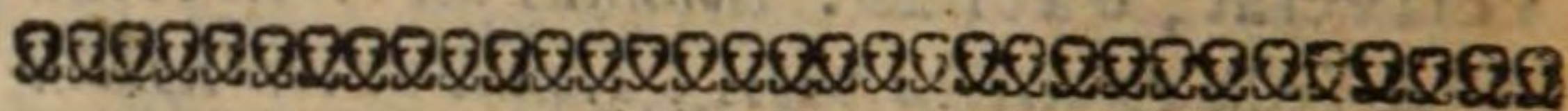
His malis modum & remedium adhibet
 Eucharistia, concupiscentiarum rabiem pla-
 cans, tumultuantes animi passionēs pacans, dis-
 sensiones præveniens, pacem offerens, chari-
 tatem inspirans. Caritas enim patiens est, be-
 nigna est; non æmulatur, non inflatur, non irri-
 tatur, non quærit quæ sua sunt; magis autem
 quæ aliorum sunt, considerat, curat, & Abra-
 hæ lingua loquens ait: *Non sit quæso jurgium in-*
ter me, & te: Fratres enim sumus: ecce universa
terra coram te est.

Gen. 13.
v. 8.

O! quærite charissimi, & recipite spiritum
 pacis, quem Deus pacis præsentat vobis in
 Missa; ut *pax Domini sit semper vobiscum*, & pax
 Dei exultet in cordibus vestris; in qua & voca-
 ti estis in uno corpore. Sicut enim Gedeon edi-
 ficavit altare Domino, vocavit quæ illud: *Domini pax:*
 Ita & Christus Missam instituit tanquam sacri-
 ficiū pacis, in quo fieret frequens mentio
 pacis; & per quod obtineretur bonum pacis:
 ut Crysológus meritò de pace dixerit, quod
 sit *Altaris Domini cælestis ornatus.*

Judic. 6.
v. 24.

Scr. 249.



DOCUMENTUM IV.

*Species consecratas suo modo commendare
Charitatem.*

E Sto panis sacrificii coalescat ex aggrega-
tione multorum granorum; vinum simi-
liter ex confluxu atque concursu multarum
uvarum: nihilominus ita quid unum inter se
rum grana, tum acini constituunt; ut granum
à grano, acinus ab acino nullatenus condistin-
gui possit au discerni; prout jam ante dictum
est. Peractâ verò Consecratione multò minùs
inter se differunt species seu panis, seu vini;
cum re ipsa sint unum quid & idem; unum eun-
demque Christum, Hominem verum, Deum
vivum in se contineant, ac exhibeant.

Sit ad extra color alius, & alius in calice sa-
por, odor, aut quodlibet accidens: sit una ho-
stia major, altera minor; una candidior, alte-
ra rotundior; gestet una, gestet altera figu-
ras differentes: Nil hæc omnia discretionis, aut
differentiæ quoad rem inducunt: sed omnes &
singulæ sicut idem continent, & idem sunt; sic
æqualem amorem & venerationem exigunt.
Similiter omnes Communicantes; cæteris pa-
ribus. *Vnum enim Corpus mysticum, cujus sunt
membra; unus spiritus quo vivunt, eos reddit
æquali-*

æqualiter amabiles; & ille satis demonstrat se non esse hujus corporis membrum, qui non amat, qui lædit, qui læditur, & pro malo reddit malum.

Eædem sacræ species quamdiu subsistunt incorruptæ, testimonium perhibent de Christo, suntque indubitata & efficacia signa præsentia Corporis ac sanguinis ejus. Similiter ipsa fidelium unio, quamdiu manet inviolabilis, indubitatum & efficax est signum præsentia spiritus Christi: quoniam ubi sunt plures congregati in nomine ejus, promisit fore se in eorum medio. Neque id tantum: sed insuper unio ejusmodi, testimonium perhibet veritati fidei Christianæ, & mysteriorum divinitatis incarnatæ. Lydius ejus est lapis. Hoc vos mover?

Maturè perpendite quid sibi velit gravis hæc sententia, in ultima oratione (quam Dominus fecit ad Patrem pro suis Electis) pronuntiata: *Non pro eis (Apostolis) rogo tantum: sed pro eis qui credituri sunt per verbum eorum in me; ut omnes unum sint, sicut tu Pater in me, & ego in te; ut & ipsi in nobis unum sint: ut credat mundus, quia tu me misisti.* Ecce componit mutuam Christianorum charitatem & animarum conjunctionem, non solum cum signis atque prodigiis; sed etiam cum Vatibus atque Apostolis; cumque illustribus Martyriis, quæ Confessores egregii pro fide libenter obierunt; denique cum attestazione divina. Quasi diceret.

Ioan. 17.
20.

Ioan. 13.
33.

Absque tergiversatione credet mundus, quod ego sim missus in terras à Patre, ut ejus nomine feram salutem, exhorter ad pacem, & per sanguinem crucis pacificem sive quæ in terris, sive quæ in cœlis sunt; si Sectatores mei pacem amaverint; nec ullum est telum validius ad retundendos hostes, Christianam Religionem impetentes, ipsâ pace & charitate. Quare non ea solum vis subest his Domini verbis: *In hoc cognoscent omnes quod Discipuli mei estis, si dilectionem habueritis ad invicem*: ut innuat quod mutua dilectio sit peculiaris character & nota suorum, qua ab aliis hominibus agnoscantur esse sui: sed quod ab hac dilectione & concordia patefaciendum sit mundo, illos non humano, sed divino spiritu instructos, atque veri Dei Discipulos & assecclas esse: eò quod ipse sit Deus pacis, quam mundus dare non potest.

Prorsus ita est. Nam quid quæso, miracula præstitissent ad persuadendû hominibus fidem divinitatis Christi, nisi præcessisset ille spiritus charitatis? Nihil ita potenter induxit Infideles ad eam amplectendam, ut animorum inter Christianos consensio; nihil ita abduxit, ut dissensio.

De prioripatet ex eo quod Infideles obstupescerent ad opera charitatis & misericordiæ, quæ Christi Fideles exercebant erga miserabiles quasque personas: in tantum ut nonnulli celestissimi homines ad Christianos se receperint,

rint, Christianæ Religionis se cupidissimos simulantes, eo consilio, ut ex oblationibus Christianorum ingentem pecuniæ vim corraderent, & postmodum auro suffarcinati reverterentur ad propria: prout refert insignis Annalista Baronius.

Baron.
An. Chr.
75.

De Posteriori illud convincit, quod Origeni, ac aliis ejus ævi Doctoribus gravissimum negotium facessiverit impius quidam Celsus, Christianæ Religioni fidem atque existimationem detrahare contendens, quod ejus aſſecclæ non itidem ut prius concordēs atque conjuncti essent, nec jam eis præter nomen quicquam commune superesset. Nunquid hæc eadem est petra scandali modernis hæreticis? Nec enim offenduntur de hoc quod Catholici miracula non faciant; sed quod inter se dissentiant, moresque corrumpant.

Origin.
l. 3. contra
Cels.

Rursum signatissimis istis verbis, quæ Dominus subdebat in præmemorata oratione ad Patrem: *Et ego claritatem quam dedisti mihi, dedi eis; ut sint unum, sicut & nos unum sumus*: id intendit, ut totam doctrinæ ac miraculorum suorum supellectilem, & quod plus est, ipsummet suum Corpus ac divinitatem, uni charitati militare ostenderet, & ad eam velut ad finem referri. Ac si dixerit: Ea de causa fidelibus meis tot mysteria revelavi; tam egregiam faciendi miracula potestatem dedi; meum quoque Corpus & Sanguinem, & quicquid in me

sacratius

sacratius est, communicavi, ut tot beneficiis ac mediis adducti fiant *unum*.

Hinc apparet, omnia referri ad charitatem (velut media ad finem) qua sublatâ, cætera corruant; stante, integra sint omnia. Charitas amplissima semper janua fuit, per quam Ethnici frequentius, grandique fiducia in Ecclesiam ingressi sunt. Bitumen est & cœmentum, quo fideles uniti, solidè subsistunt. Nil timendum, ubi manet intacta; nil tutum undè exulat ipsa. Propter quod suscipite invicem, sicut

Rom. 15.
6. & Christus suscepit vos in honorem Dei: *Ut unanimes uno ore honorificetis Deum & Patrem Domini nostri Iesu Christi.*



DOCUMENTUM V.

Animam univir fortiter ad carnem Adam in malum; fortius cum carne Christi in bonum suum.

Dignum est, & divinæ consêctaneum bôniti, ut Anima humana non minùs dignitatis acquirat & privilegii ex sui unione ad carnem Christi in Sacramento; quam contrahit vilitatis & damni ex sui conjunctione ad carnem Adami in ventre materno.

Etsi nonnullam vim & potestatem benè ope-

operandi accipiat, de manu sui Creatoris immediatè egrediens: attamen eodem momento, quo corpori infunditur, ita vitiis naturæ (quam amplectitur) implicatur; ut ex tunc nil nisi carnem sapiat, non nisi carnalia atque animalia sectetur; carni consentiens & adhærens. Quare reputati sumus ut jumenta, & sorduimus: & quamvis liberum Arbitrium non sit extinctum: tamen adeò viribus attenuatum & inclinatum est; ut nil per se possit nisi mendacium & peccatum: ita definiente Synodo Tridentina.

1. Cor. 1. &
6.6. 3.

Ambrosius de natura sic infelici & inficiente loquens sic ait: *Hereditarium iniquitatis glutinum mentibus inhaesit humanis*. Hinc illæ lachrymabiles querimoniae hominis aspirantis ad sanctitatem, nec attingere potentis, eò quod hoc glutino retentus, onere concupiscentiae gravatus, & lege membrorum (repugnante legi mentis) captivatus, quod oderat malum, illud faciebat. Propter quod infelicem se clamitabat, & quærens qua via posset emergere, ac liberari de corpore mortis hujus? tandem agnovit id esse reservatum soli gratiae operanti per Christum.

In Ps. 118

Rom. 7.
14.

Et verò gratia quæ per Eucharistiam infunditur, ita hominem immutat, & divinæ virtutis consortem efficit; ut deinceps eodem spiritu vivat, animetur, & agatur; quo Corpus Domini vivit & agitur. Corpus dico, non modo naturale, sed etiam mysticum, quod utique factum est quid unum cum

eum eo: ita ut fideles, qui corporis huius sunt membra, non aliud & aliud velle, seu ullatenus inter se dissentire debeant; sed per omnia sequi spiritum Christi, ejusque motus & sensa sublequi, idiplum invicem sentientes, odientes malum, adhærentes bono; non minori mentis ardore ac vehementia, quam prius in statu naturæ obtemperabant & consentiebant legi carnis suæ, odientes bonum, adhærentes malo.

Nónne videtis quantâ tenacitate inhæreant res differentis materiæ, quas coementum aut bitumen univit? Facilius esset eas dirumpere, quàm disjungere. Nónne similiter unguentum & balsamum reunit, & mirâ virtute consolidat corporis membra luxata, conquassata, confracta, vulnerata? Quid ergo non efficiat coementum ac bitumen, unguentum ac balsamum Eucharisticum in membris Corporis Christi?

1. Cor. 1.
10.

Profectò Paulus (qui vim ejus & noverat & senserat) totus obstupuit, audiens *contentiones & scissuras* esse inter fideles: semel quidem occasione Baptismi; nonnullis eorum gloriantibus quod à Petro, aliis quod à Paulo, aliis quod ab ipsomet Christo fuissent baptizati: quos acriter redarguit, objiciens eis & dicens: Quid ergo? *Divisus est Christus?* Aliàs item occasione conviviorum Charitatis, quæ tunc temporis Ecclesia frequentabat post sumptam Eucharistiam: ad quæ divites quidem alimenta suppeditabant; sed vocatis pauperibus,

peribus, ut cum eis communiter epularentur. Quod autem Corinthii illa perperam observarent cum nonullo schismate & scandalo pusillorum; Paulus eos jure redarguit. Cæteroquin eorum institutio fuerat sancta, & intuitu fovendæ charitatis introducta; quam ob rem *agapes* vocabantur, quod significat dilectionem: 2. Cor. 11. 18. Undè & inchoabantur ab oratione; continuabantur in multa sobrietate tum ciborum, tum verborum; finiebantur autem in orationibus sanctis & actione gratiarum.

Ecclesia semper hoc Eucharistico glutino usa est ad redintegrandam firmandamq; charitatis unitatem inter suos. Nonnullas ejus praxes antiquitus observari solitas hîc opportunè referam.

In primis; quoties extraneus aliquis Episcopus adventabat Romam, Romanus Pontifex Baron. An. Chr. 17. ad eum mittebat Eucharistiam in signum unionis Catholicæ.

Similiter Episcopus alterius cujuscumque loci, peregrinum Episcopum rogabat habere sermonem ad populum, (exemplo illorum qui Antiochenæ Synagogæ præsidentes, Paulum & Barnabam rogaverunt habere sermonem exhortatorium *ad plebem*;) eique Eucharistiam Baron. An. Chr. 46. offerre ac benedicere. Sic egit Anicetus Papa cum Policarpo Smyrnæ Episcopo: sic alij cum aliis. Quæ consuetudo diu permansit, imò & canone legitur stabilita. Undè & Gregorius A. A. 19. v. 13.

rius Nyssenius conquestus reperitur, quod ab Helladio Episcopo Cæsariensi ad id agendum non fuerit invitatus.

Baron.
An. Chr.
313.

Matt. 13.

Alia praxis ad fovendam unionem Eucharisticam pertinens hæc fuit ex institutione Papæ Melchiadis; ut oblationes ab Episcopis benedictæ per Acolytos mitterentur diebus Dominicis ad diversarum Ecclesiarum Presbyteros in suis titulis sinaxim agentes; ut sub Missarum solemnia fidelibus sub se constitutis distribuere, qui non fuerant communicare parati: quo significaretur eos cum suis Sacerdotibus, & inter se, fide ac charitate esse conjunctos. Quæ quidem oblationes diversis nominibus appellatæ reperiuntur: Aliquando *fermentum*, ad distinctionem azimi panis (ex quo soletur (confici Eucharistia) quod ex fermento pane confectæ forent; accepto exemplo ab Evangelica parabola, qua *regnum celorum fermento* comparatur: Aliquando *Eulogia* seu benedictio, quod ab Episcopis benedici ac signari soletur: ac denique *Sacramentum*, ob sacræ rei signum, nempe Catholicæ unionis.

Ecce qua curâ, quove tum zelo, tum artificio primævi Pastores, ac fideles fovere studuerunt spiritum charitatis per appositum nem Eucharistici bituminis vel in se, vel certè in suis symbolis.



DOCUMENTUM VI.

*Amore Eucharistico (quolibet naturali
potentiore) Fideles omnes redigi ad
unitatem.*

Sola naturæ communio plurimum valet ad
excitandum Compassionis aut Congratu-
lationis affectum erga hominem gaudio vel
pœna affectum ; quoniam omne animal diligit
simile sibi. Multum per omnem modum ejus-
modi affectus augetur per communicationem
seu amicam familiaritatem inter eos qui solent
convivere, conferre, conversari diutius ; ut
faciunt, qui simul student, qui simul militant,
qui simul negotiantur : quorum amicitia seu
amica concordia, sicut strictior, ita durabi-
lior esse consuevit. At verò amor ille præcellit,
quem conciliat affinitas, & consanguinitas seu
nativa participatio ejusdem carnis & sangui-
nis, quantumvis remota & tantilla, ac merè
materialis. Quæ cum ita sint;

Quantam amicitiam, quantam teneritu-
dinem, immò quantam soliditatem amoris con-
cipere debent ad invicem Christiani, qui parti-
cipant, frequentant, & in seipsis recipiunt, sibi-
que inviscerant eandem carnem, eundem san-
guinem

guinem, eandem integram humanitatem Hominis Dei; qui Homo pacis, Deus pacis, atque ipsissima Charitas est per naturam.

Sponsus invitat omnes ad hanc mensam; omnes appellans amicos, & quidem charissimos: *Venite; comedite Amici; bibite, & inebriamini Charissimi.* Invitatio est communis, & ad omnes in communi dirigitur: verumtamen observatione dignum est, quod responsio immediate subsequens sit singularis & singulariter omnium nomine detur ab una animula sub his verbis: *Ego dormio & cor meum vigilat.* Ut quid hoc? nisi quia fideles, qui habitant unanimes unius moris in domo Domini, cor unum sunt & anima una? Nam hoc ipsum est quod ipse rogavit Patrem pro eis in Cœna: *Pater sancte, serva eos quos dedisti mihi in nomine tuo; ut omnes unum sint sicut tu Pater in me, & ego in te; ut & ipsi in nobis unum sint.* Scio me superius ea verba citasse; sed scio me hanc unitatem non explicasse, qualiter referat divinam, prout est inter Filium & Patrem. Proindè nunc expono.

In mysterio augustissimæ Trinitatis, hinc quidem talis est ac tanta distinctio inter Patrem, Filium, & Spiritum sanctum, ut re ipsa Pater sit alius à Filio, Filius à Spiritu sancto, Spiritus sanctus ab utroque: inde nihilominus una sit Patris, Filiique, ac Spiritus Sancti substantia, una natura: qua fit ut Pater sit in Filio, Filius in Patre, Spiritus sanctus in utroque

utroque per circuminfectionem, ut loquuntur Theologi; adeoque sit unus in tribus Personis Intellectus, una eademque voluntas, una Potentia, una Sapientia, Bonitas una.

Tales sint (suo modo) Christiani. Esto, sint inter se multi quoad numerum; vivant in diversis corporibus; vacent & intendant diversis occupationibus: Ast unum duntaxat inter se spiritum fidei & charitatis habeant, id ipsum dicentes, id ipsum sentientes, & non sint in eis scismata. Caritas omnes & singulos in unum colligat & colliget in Christo. quoniam ipsa est vinculum perfectionis: ut omnes & singuli sic fiant unum cum eo, quod etiam inter se sint unum in ipso, atque hoc modo veritas impleatur sermonis quē dixit: *In illo die cognoscetis, quia ego sum in Patre, & vos in me & ego in vobis.* Ioan. 14. 20. Prædicebat enim venturum aliquando tempus, in quo fieret, & agnosceretur fieri intima illa conjunctio (de qua tunc ei sermo erat) omnium nostrum cum ipso, & in ipso, conformis unioni, vel potius unitati divinæ. Hæc est communio Sanctorum quam credimus in Symbolo Apostolico, quæ perficitur consummaturque per Eucharistiam. Hinc deduco tres consequentias ad multorum consolationem.

1. Quod *Omnis gloria filiae Regis*, hoc est animæ fidelis, *ab intus*, ab interna vita, seu à spiritu Christi, velut à corde promanet: quia quod exterius in genis rubet, ab intus nascitur

ut rubeat ex eo quod interius vivit & viget. Nec aliter vita spiritus in Ecclesiæ membra ab hoc spiritus fonte derivatur, quam *in fimbriis aureis*, hoc est per fibulas charitatis, quibus mutuo dilectionis amplexu fideles inter se cum Christo copulantur.

2. Quod Sanctorum jam regnantium abundantia, fidelium adhuc militantium inopiam supplere, & illorum virtutes ab his quodammodo mutuari possint ad sese ornandum, quando vel quoties accedere volunt ad Eucharistiæ convivium. Ita Virgo Gertrudis communicatura, se sentiens omni virtutum ornatu destitutam, rogavit Virginem Matrem & Sanctos, ut pro se dignarentur offerre Deo bonas illas dispositiones, quibus olim se præparaverant ad gratiam: atque id in supplementum inopiæ, qua se laborare censebat. Factum est; & ita factum fuisse postmodum ei Dominus revelavit, certò certius spondens, quod apparuerit coram ipso sub illo Sanctorum apparatu, quasi fuisset suus. Et quidni possit amicus amicum induere vestibus suis; non ad simulandum, ut ille Spatharius Totilæ Regis ad S. Benedictum accedens cum ornatu & comitatu regio; sed ad placendum, ut *Esther* ingrediens ad Regem Assuerum?

3. Quod Communiones applicari possint in spiritualem utilitatem aliorum: quod cum eadem Virgo quandoque fecisset, dixit ei Dominus;

minus;

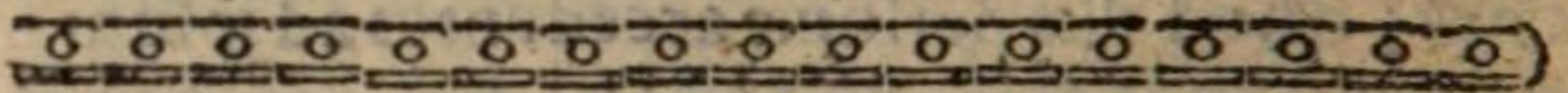
minus; quod illæ personæ accedentes ad ipsum in puritate cordis, eo sibi viderentur apparatu decoratæ, quem ipsa illis obtinuerat per cessionem & applicationem hujus inæstimabilis doni. Eodem spiritu charitatis impulsa Coleta Virgo, sciens ex divina revelatione quen-

An. Rel.
Min. 199
n. 75.

dam Presbyterum Franciscanum negotia Religionis procul agentem, peste correptum mori sine viatico; mox accito Confessario, pro decedente priusquam expiraret, accepit Eucharistiæ ejus nomine.

Hæc sunt privilegia charitatis, qua quisquis est præditus, dicere potest: *Particips ego sum omnium timentium te, & custodientium mandata tua.* Profunt enim uni tanquam ejusdem corporis parti alterius opera bona. Ipsi quoque peccatores in Missa petunt aliquam partem & societatem sibi dari cum Sanctis & intra eorum consortium clementer admitti ab eo qui *dignos nos fecit in partem sortis Sanctorum in lumine;* ut qui partem hic habuerunt cum Sanctis per communicationem fidei, partem obtineant cum ipsis, seu communicationem gratiæ & gloriæ in domo Patris æterni.

Coloss. 1.
12.



DOCUMENTUM VII.

*Eucharistiam solis prodesse Con-
cordibus.*

**L. 2. Pe-
dag. c. 2** **N**os qui sumus genus pacificum, sobriis haustibus
amicitia ergo bibimus; ut vero & convenien-
ti nomine appellentur Pocula amicitia: Verba sunt
Clementis Alexandrini, quibus approbare se
demonstrat, imò commendare Christianorum
convivations, quæ ad fovendam amicam con-
cordiam referuntur. Sic enim fovebatur frater-
nus amor inter filios Job: qui cùm multi essent,
Iob. 14. faciebant convivium in orbem per domos, unusquisque
in die suo; & vocabant sorores suas, ut comederent
& biberent cum eis.

Sic planè fovetur amicitia: sic etiam repa-
ratur; quia qui post dissensionem & rixam
inter se reconciliantur, hoc pro more habent,
ut amicitia poculo sese invicem consalutent,
quasi unus alterum sibi se conviscerare velle
demonstret in potu, quem ad intima (deglu-
tiendo) demittit. Laudo morem. Sed quod-
nam verius amicitia poculum Eucharisticâ
Communione? Aut quonam calice vel potu
fraterna seu reparatur, seu fovetur, seu firma-
tur charitas nisi Eucharistico?

Serpens venenum evomit, antequam bibat:
Chri-

Christianus similiter omnem iram deponat, antequam communicet; & is cui plus donatum est (condonato debito decem millium talentorum) plus diligat, & ad diligendum atque condonandum aliis, eo magis se provocet. Nullum enim *munus* oblatum *ad altare* potest acceptum esse, nisi prius ille qui offert, vadat *reconciliari fratri* suo. Vadat, inquam, saltem per affectum, & reconcilietur ea interna reconciliatione, quæ suo loco & tempore sortietur effectum: quoniam Eucharistia poculum amicitiae est, & verus ejus finis, ac scopus est unio, atque reunio membrorum mystici Corporis Christi cum ipso.

Matt. 5.
24.

In oratione quam præscripsit nobis, & in ordine petitionum quas continet, ita disposuit, ut prius peteremus *panem nostrum supersubstantialem*: Deindè dimissionem debitorum nostrorum; sub onere dimittendi aliis quod in nos peccaverint: ne fortè quisquam præsumeret accumbere mensæ huic ad manducandum panem vitæ, nisi dimisso omni odio & rancore, vestem induat charitatis. Hic enim est habitus præsentia Christi & mensa dignus; ut infra demonstrō: habitus regius, quo Esther induta liberè ingressa est ad Assuerum Regem, *auream clementiae virgam* osculata, ne morti foret obnoxia; habitus deauratus, & circumdatus varietate virtutum, quarum ipsa charitas actus exercet, quoniam omnia credit, omnia sperat, omnia sustinet.

Matt. 6.
11.Esth. 4.
& 5.

L. de Præ
cept. &
Dispens.
c. 26.

Bernardus indignationis divinæ periculum pertimescens, ita secum ipse statuebat: *Nunquam mihi contingat turbatum ad pacis accedere Sacrificium; cum ira & disceptione contingere Sacramentum, in quo Deus indubitanter est mundum reconcilians sibi. Certè non recipitur munus quodcumque meum quod defero ad altare, nisi ante placato fratre, quem me forte læsisse meminero: quanto minùs si meipsum non pacaverò prius? Quibus verbis ita Sanctus sibi consulit, ut etiam quibuscumque aliis dissuadeat accedere, commoto adversus proximum corde; esto eum lædere non intencat.*

velasq.
in epist.
Philip.

Sacratissimam Eucharistiam Dominus consultò instituit tum ante Passionem suam, tum ante Poenitentiae Sacramentum: ut intelligeremus, quod non daret se in pretium Redemptionis, nisi pro eis qui coaluerint in unum corpus, quod fit per Eucharisticam charitatem: quodq; non nisi concordēs atque unitos intenderet reconciliare ac offerre summo patri (tanquā suos) in sua Passione. Quis autē humano iudicio rem æstimans, non dixisset prius esse cogitandum de placando Deo per poenitentiam, de quē obtinenda ejus amicitia: postmodum verò humanam reconciliationem tanquam minoris momenti esse procurandam? Verum non sic placuit ei, sed hominem homini locum facere iussit ad amicitiam Dei: velut cum Antistes ceteras dimissorias tribuit alicui de suis subditis,

tis, ut ab alio Prælato possit ordinari : Alias Dei amicum fieri non posse eum qui hominis amicus non sit, & fraterna charitas ei transitum non præstet ad divinam.

Laudanda proindè nec unquam intermit-
tenda est consuetudo in domibus Religiosis
observari solita, si quæ culpa commissa fuerit
inter privatos, eam humiliter agnoscendi, ac
invicem hoc humilitatis exercitio reconcilian-
di, præsertim quando communicandum est:
quia sola humilitas est læsæ reparatio charita-
tis. Sic sic agite Discipuli Salvatoris: sic lavate
pedes mutuos; offensas remittendo, alter alte-
rius onera supportando, discordes ad pacem
(quantum in vobis est) revocando, multos
vobis, (qua prece, qua pretio, qua bonis ex-
emplis, qua consiliis sanis, qua viis aliis) ami-
cos conquiendo, qui cooperentur vobis in
amando Dominum magis ac magis. Id egit
Franciscus verè Seraphicus per se & per suos
impensissimè, pacem & salutem ubique nun-
tians in spiritus virtute, veræque paci socians
longinquos à salute. Fecerunt idem alii viri A-
postolici.



DOCUMENTUM VIII.

Eucharistiam esse Convivium Reconciliatorium ; quale Ioseph fecit Fratribus suis.

Innoc.
Pap. 3. 1. 2
Myft.
Miffæ c.
20. & 21

Priusquam appareret humanitas Dei, tres erant inimicitiarum parietes ; quorum unus separabat hominem à Deo ; secundus hominem ab Angelo ; tertius hominem ab homine. Nam homo per inobedientiam Creatorem offenderat ; per suum casum restaurationem Angelicam impediverat ; & per varios ritus se unus ab altero sejunxerat : Judæus enim Ceremonias excolebat ; Gentilis Idololatriam exercebat ; utrisque ritus alterius displicebat.

Ephes. 2
24.

Sed Christus *Pax nostra* veniens fecit *utraque unum*, dissolvens inimicitiarum macerias, & concurrentes parietes in se angulari lapide copulans, atque restaurans *quæ in cælis, & quæ in terris sunt* ; auferens peccatum & reconcilians Hominem Deo ; reparans casum & reconcilians Angelo ; destruens ritus & reconcilians Homini. Propter quod cœlestis militiæ multitudo psallebat : *Gloria in excelsis*, id est, in Angelis Deo ; & *in terra pax hominibus*.

Coloss. 1.
20.

Luc. 2.
24.

Hinc etiam est quod Angelus loquitur & congau-

congaudet Pastoribus; quia pax est inter Homines & Angelos reformata: Nasce-
tur Deus homo, quia pax est inter Deum &
Hominem restaurata: Nasceitur in præsepio
bovis & asini, quia pax est inter homines &
homines reparata, ut fieret unum ovile &
unus Pastor: per bovem enim Judaicus per asi-
num Gentilis populus figuratur, secundum
illud: *Cognovit bos possessorem suum, & asinus* Isa. 1. 3.
præsepe Domini sui.

Hanc utriusque populi concordiam, con-
cordemque fidem repræsentant duo in corni-
bus altaris constituta luminaria: nam & Ju- C. 60. v.
dæis Propheta dixerat: *Surge, illuminare Ieru-* 1.
salem quia venit lumentuum: & Populus qui am- C. 9. v. 1.
bulabat in tenebris, vidit lucem magnam. Inter
ambas faces collocatur crux media; quia Chri-
stus inter duos populos mediator existit; ad
quem Pastores à Judæa, & Magi ab Oriente
venerunt adoraturi.

Porrò in Missa renovari solet Angelicus il-
le Hymnus (testimonium perhibens Incarnato
verbo) quem ille primus inchoando ponuntiat,
qui Angelum magni consilii repræsentat. Cho-
rus autem concinendo prosequitur, quia lu-
bitò facta est cum Angelo multitudo militiæ
cœlestis laudantium Deum & dicentium: *Glo-
ria in excelsis Deo, & in terra pax hominibus bonæ
voluntatis.* Renovatur enim in Missa reconci-
liatio tunc facta, vel potius applicatur nobis il-
lius

ius virtute Sacrificii : quod instar Convivii reconciliatorii zelo charitatis institutum est, ut in eo Angeli pacis & Homines pacis unanimiter epulentur, incarnatum Dei verbum in pacis spiritu manducantes & adorantes.

Gen. 18.

6.

Jam ex tunc *Abraham* pacificè fuerat epulatus cū Angelis, quando eos exceperat convivio, *tria sata farinae commiscens*, in figuram hujus Eucharistici, in quo tria fercula conjunctim apponuntur, utpotè incarnati verbi Divinitas, anima, & corpus. Mattheus, Zacheus, aliique peccatores Christo in carne viventi convivia paraverunt, quæ & nonnullæ Eucharistici hujus

Gen. 21.

8.

umbræ erant : Nam, esto talia fuerint quale fecerat *Abraham* in die ablactationis *Isaac*, eò quod ablactarent semetipsos, spontè renuntiantes lacti matris, hoc est consolationibus istius mundi, ut Domino deinceps adhærerent : fue-

3. Reg. 19

21.

rint rursū talia, quale fecerat *Elizeus* populo suo, secuturus *Eliā*; ut nimirum ostenderent quanta mentis alacritate sese accingerent ad sequendum Dominum : Nihilominus fortiebantur principaliter rationem conviviorum Reconciliatoriorum, eò quod excipientes se peccatores Christus reciperet in gratiam, inciperetque feliciter triumphare de ipsis. Denique convivium illud quo *Joseph* suos fratres excepit, eosque sibi reconciliavit, expressissimus Eucharistici typus fuit.

Sed juvat expendere quid optimus Patriar-

cha

cha præmiserit præcipiens *dispensatori domus sue*: Gen. 43. Occide, inquit, *victimas, & instrue convivium*: 16. quasi de convivio fraternæ charitatis instituere volens Sacrificium honoris, in quo ipsemet Sacerdotis officio fungeretur ad reconciliandos sibi fratres, & ipsi cibi forent victimæ pacificæ. Nec enim ignorabat Deum misericordiam malle, quam Sacrificium quodlibet aliud sine charitate. Poterat Joseph ulcisci se legitime: sed in hoc ipso quod seipsum vicit condonans injurias, ipse sese in victimam, hostiam, sacrificium obtulit, cujus odor suavitatis in cœlum ascendit. Victima namque nominatur à vincendo, juxta illud: *Victima quæ cecidit dextra victricis vocatur*: Hostibus à domitis hostia nomen habet.

Connaturalis est conviviiis pax, quoniam ea de causa frequentantur, ut inter convivantes amicitia vel reparetur vel foveatur. Nihil autem iis adeo adversatur ut Hostilitas, quam quisquis inter epulandum exercuit, iram Dei, & odium hominum in se concitavit. Patet id in proditorio convivio Absalonis, qui fratrem suum Amnon inter epulas interfecit. Patet in Ptolomeo, qui Simonem Machabeum & filiosejus celebriter excepit, & in ipso convivio occidit, reddens mala pro bonis. Patet in Herode, qui in Cœna natalis sui, petente filia Herodias, decollavit Ioannem & iussit afferri caput eius in disco. Hoc crudelitati ferculum debebatur, quo insati-

2. Reg.
13. 24.

1. Mach.
16. v. 15.

Marc. 6.
27.

Brev. 29
Aug.

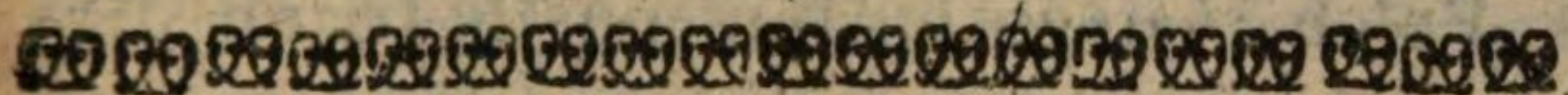
satiata epulis feritas vesceretur, ait Ambrosius. Præmiserat autem quod etiam omnes barbari id horrere consueverunt: & exclamaverat: Quid crudelitati cum deliciis? Quid cum funeribus voluptati?

Cicero, de
Senect.

Taceo Flaminium Ducem Romanum, qui similiter acquiescens impię crudelitati Pellicis cupientis videre quempiam extinguere coram se, iussit decollari hominem carcere detentum (mortis quidem reum) & caput ejus ad mensam afferri. Taceo Alexandrum Regem, qui præcipuos amicos suos temulētus inter convivandum interemit. At nil sceleratius facto Judæ, qui convivialis familiaritatis usus occasione, sub amico osculi signo prodidit Christum.

2. Reg.
29.

Vos, ô dilecti, pensate quod eandem humanitatem (in qua primitus reconciliati fuistis Deo, & Angelis) Dominus reliquerit Ecclesiæ suæ, velut materiam Eucharistico convivio quotidie parando necessariam, ut ipsa tanquam prudens *Abigail* reconciliare studeat *Nabal* cum Davide, hoc est quemlibet Hominem cum Proximo suo, si fortè dissenserint: quatenus hujus virtute & frequentatione convivii inter se reconciliati, facilius reconcilientur Deo, & de charitate Proximi transeant ad charitatem Dei; de gratia demum ad gloriam & societatem Angelorum suo tempore transferendi.



DOCUMENTUM IX.

*Spiritum Dilectionis ex hoc fonte hau-
riendum esse, Exemplo Ioannis.*

EXemplar propono fraternæ dilectionis
Joannem, oculis capitis vestri, hoc est
Petri videndum per fidem. *Conversus Petrus vi-* Ioan. 2.
20.
dit illum Discipulum quem diligebat Iesus, sequen-
tem; qui & recubuit in Cœna super pectus ejus.
Discipulatus ejus & fidelitas, qua Christo sem-
per adhæsit usque ad mortem crucis, eum red-
didit præ cæteris valdè dilectum; ita ut potiori
jure quam *Salomon* appellari mereatur *Amabilis* 2. Reg.
12. 25.
Domino; aut quam Benjamin, Amantissimus Do- Deut. 32.
12.
mini, habitans confidenter, & requiescens inter hu-
meros ejus, quasi in thalamo.

Tyrocinium ejus adeò felix fuit, adeò feli-
citer successit; adeò ipse profecit in schola amo-
ris, ut in arte amandi vix parem habuerit; di-
gnus effectus qui doceret omnes qualiter &
quantum amare oporteat: verus Cherub in
scientia, verus Seraph in amore. Ars nulla
nobilior amoris arte: quam nemo didicerit,
qui in schola Christi non studuerit. Quisquis in
ea versatus est, agnoscetur esse ejus Discipu-
lus: nec enim alio notiori caractere insigniun-
tur qui sunt ejus, quam dilectionis ad in-
vicem.

Hom. 1.
Cant.

Pulchrè Gregorius Nissenus de Joanne sic loquitur : *Verbi amavit ubera qui supra pectus recubuit , & veluti spongiam cor suum apposuit fonti vitæ ; & ineffabiliter repletus mysteriis Christi , nobis quoque exhibet mamillam à verbo impletam , nosque implet bonis , quæ ei à fonte sunt indita .* Hinc Evangelii fluentia potavit : hinc flammæ hausit & lumina quibus Ecclesiam postmodum illustravit ac incendit.

Gen. 43.
34.

Nec dubium quin ille recubitus , illa requies (qua nulla suavior) fuerit effectus communionis in ea Cœna receptæ. Nam sicut in convivio Ioseph , major pars venit Benjamin , ita ut quinque partibus alios excederet : Ita Joannes in Eucharistico convivio amplioribus inter cæteros fratres gratiarum cumulis est ditatus ; & torrente voluptatis tam copiosè potatus , ut mentis excessum pateretur , supra se , supra cuncta terrena , imò & cœlestia sublevatus. Ibi , ibi Benjamin adolescentulus in mentis excessu.

Psal. 67.

Ex tunc non alio motu mens ejus agebatur , nisi quem divina illi charitas imprimebat : Ex tunc nihil eructabat nisi verba charitatis : Ex tunc nil nisi charitatem tum Dei , tum proximi commendare satagebat. Deus , inquit , *charitas est ; & qui manet in charitate , in Deo manet & Deus in eo .* Videte qualem charitatem dedit nobis pater ut Filii Dei nominemur . & simus . Nos ergo diligamus Deum quoniam ipse prior dilexit nos . In hoc cognoscimus charitatem Dei , quoniam ille anima-

1. Joann.
nota.

animam suam pro nobis posuit: Et nos debemus pro fratribus animas ponere. Filioli, non diligamus verbo neque lingua, sed opere & veritate. Nos scimus quoniam translati sumus de morte ad vitam, quoniam diligimus fratres. Qui non diligit, manet in morte. In hoc cognoscimus, quoniam ex veritate sumus.

Hæ sunt scintillæ, quæ de fornace pectoris amore succensi continuò erumpebant, sive scriberet, sive loqueretur; & hæc omnium prædicationū quas senio jam confectus in publicis congressibus faciebat, summa erat: *Filioli, diligite alterutrum.* Discipuli & fratres qui aderant, tædio affecti, quod eadem semper audirent, dicebant: Magister quare hoc semper loqueris, qui respondit dignam Joanne sententiam: quia præceptum Domini est, & si solū fiat, sufficit.

Verè præceptum Domini est istud: nam etsi idem ille Apostolus appellet illud *Mandatum* 1. Ioan. 2. v. 7. seq. *vetus*: in quantum ipsi naturæ à principio creationis inditum fuit; nihilominus tam ipse quàm Christus appellant etiam *Novum* multis de Ioan. 13. v. 34. causis.

1. Mandatum fraternæ dilectionis est *novum*, quia singularius concernit professores Christianæ legis, quæ est lex amoris, non timoris ut Mosaica. Unde Augustinus: *Brevis est differentia Legis & Evangelii; Timor & Amor.* L. con. Adim. 17.

2. Novum, quia renovavit faciem terræ, spiritu charitatis in die Pentecostes visibiliter misso

misso; qui corda vehementer inflammaret amoris igne, & Seraphinorum confraternitatem quandam constitueret in terris, qui uno corde, & una anima conspirarent in opera charitatis.

Tr. 65. in
Ioan.

3. Novum, quia vetera ad novitatem perducit, & ut habet Augustinus: *Exuto vetere, induit nos hominem novum*, qui secundum Deum creatus est in iustitia & sanctitate veritatis.

4. Novum, quia Dominicæ mysterium Incarnationis novam hominibus subministravit causam amandi, novum amoris objectum, novum motivum, propter unionem nostræ naturæ communis ad divinam; qua factum est ut unum quodammodo essemus cum Deo.

Rom. 13.
v. 8.

5. Novum, quia quantumcumque exsolvatur debitum dilectionis, semper detinet debitorem; juxta illud Apostoli: *Nemini quidquam debeatis, nisi ut invicem diligatis.*

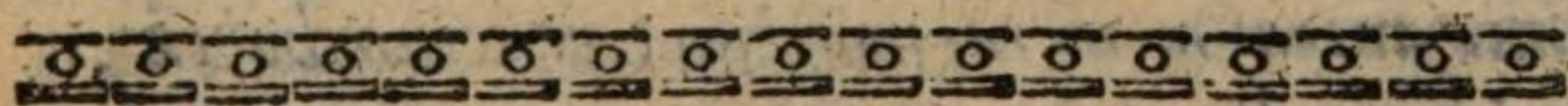
6. Novum, quia charitas, abundante iniquitate, continuo refrigescit; adeoque necesse est ut quotidie succendatur ignis ille, & foveatur novis & frequenter innovatis exercitiis orandi, meditandi, conferendi de rebus divinis, visitandi infirmos, communicandi, & aliis;
Ex his enim in dilectione firmaberis.

Eccl. 7.

39.

7. Novum denique dicitur Mandatum, ob modum diligendi novum. Neque enim Christiani jam amant ex solo dictamine rationis ob naturæ

naturæ communitatem, ut quilibet homines, etiam Pagani: nec ex appetitu seu spe lucri ac propriæ utilitatis, ut Politici: neque ex spiritu timoris, ut Judæi: sed sicut Christus dilexit nos, opere & veritate, usque ad ponendum animas pro fratribus, si charitas id exigat. Et hoc est quod dilectus Discipulus acriter urget in suis epistolis.



DOCUMENTUM X.

Sic se habere Corpus Christi Mysticum, quomodo Naturale; quantum ad dependentiam partium ab invicem.

QUoniam analogia corporis sæpè recurrit in hac materia, juvat illam hoc loco fusius exponere & expendere; ut ex hac imagine naturali multoties ab Apostolo repetita, intelligatur quæ sit aut esse debeat œconomia corporis Christi mystici: de qua sic Bernardus: *Videre est animam hominis, quemadmodum universa corporis membra vivificet coherencia sibi. Separa quodvis à junctura cæterorum; & vide an de cætero illud vivificet. Sic est omnis qui dicit anathema Iesu: quod nemo dicit loquens in spiritu Dei; quia anathema separatio est. Sic est, inquam, omnis qui ab unitate dividitur; ne dubites quin ab eo recesserit spiritus vitæ. Dignè igitur contentiosos, & qui separant semetipsos Apo-*

ser. i. de
s. Mich.

foli (Paulus & Judas) *car* *ales* *vocant* & *anima-*
les, *spiritum* *non* *habentes*. Hæc ille, ex analogia
 corporis demonstrans, quod is verè non vivit,
 qui a Christi corpore se dividit.

Et verò quis nesciat ex cohærentia mem-
 brorum in corpore naturali sano, fieri ut sit in-
 ter illa communicatio vitæ, alimenti, & spiri-
 tum, quos vocant vitales & animales; unde
 provenit motus, sensatio, sanitas singulorum?

Rom 12 *Omnia autem membra non eundem actum habent,*
7.4. *non idem officium: neque tamen unum invi-*
det alteri, aut infert offensam. Tantum id ab-
est; quin è contra sibi invicem mutuum exhi-
1. Cor. 12 *bent ministerium, & si patitur unum membrum,*
7.26. *compatiuntur omnia membra: sive gloriatur unum*
membrum, congaudent omnia membra. Ecce tibi
rectè munus Christianæ charitatis, & verissimus
effectus Sacramenti amoris. Unum enim cor-
pus multisumus, qui de eo participamus. Gra-
tiæ. 21 *tulemur non solum nos Christianos factos esse, cla-*
in Ioan. *mat Augustinus, sed Christum.*

Sicut enim corpus unum est, & membra habet
Sup. v. 13 *multa: omnia autem membra corporis, cum sint*
seqq. *multa, unum tamen corpus sunt: Ita & Christus;*
ait Gentium Doctor: & paucis interjectis pro-
sequitur, ac proseguendo demonstrat, quam
necessariò fideles ab invicem dependeant. Non
potest autem oculus dicere manui: Opera tua non in-
digeo: aut iterum caput pedibus: non estis mihi ne-
cessarii. Sed multò magis quæ videntur membra cor-
poris

poris infirmiora esse, necessaria sunt: & quæ putamus ignobiliora, his abundantiorẽ honorem circumdamus: ut non sit scisma in corpore, sed id ipsum pro invicem sollicita sint membra. Sic Deus temperavit corpus, &

Sic nascimur, ait Ambrosius, ut consentiant L. 3. Offic
 membra membris & alterum alteri adhareat, & c. 3.
 obsequantur sibi mutuo ministerio. Quod si unum desit officio suo, impediuntur & cætera. Ut si eruat oculum manus; nonne sibi operis sui usum negabit? Si pedem vulneret; quantorum sibi actuum profectum inviderit? Et quanto gravius est totum hominem, quam unum membrum detrahi. Iam si in uno membro totum corpus violatur; utique in uno homine communio totius humanitatis solvitur, violatur natura generis humani. Ita ille.

Attamen hîc de lege naturæ non arguo, sed de lege Christianæ charitatis, quæ fideles inter se cum Christo associat in unum corpus mysticum: cujus (æquè ac naturalis) singula membra servari, totius interest. Sæviebat aliquando Saulus in Discipulos Domini; & Dominus patiebatur in eis: idcirco dolenter clamabat: quid me persequeris? Paulus ipse factus postea à mebrum corporis huius, & ipse veluti dolens ac condolens afflictis dicebat: Quis infirmatur, & ego non infirmor? Quis scandalizatur, & ego non uror? Quomodo solet lingua, calcato pede, dicere: calcas me: Esto libera in te sit, pelque calcetur. Ita & charitas calcato fratri compatiens, Act. 9. v.
4.
2. Cor. 12
29.
Ang. in
Ps. 86.
 M m 2 clamat;

clamat: calcas me. Ex quo necessaria ratione concluditur, eos qui proximorum casus non dolent, pro putridis ac stupentibus membris habendos esse, ut qui humanitatis sensa sint destituti, & in aliorum adiutorium non intendant.

A Rege ulque ad infimum, à Sene usque ad parvulum, a Sacerdote usque ad virginem diris Judæi calamitatibus afflictabantur omnes in sua captivitate: at Propheta quasi solus puniretur, ait: *Tantum in me vertit & convertit manum suam.*

Thren. 2
& 3.

Narrant, virum disertum, ut plebem Romanam seditione motam ad pacem reduceret, ex humanis membris confecto apologo usum fuisse, in hunc modum. Indignatæ aliquando reliquæ corporis partes adversus ventrem, quod in medio positus nihil aliud agat, quam datis voluptatibus frui; conspirarunt, manus ne cibos ad os ferret; os ne datum acciperet; dentes ne conficerent. Quid inde? Hac irâ dum ventrem domare vellent, cætera membra ad extremam tabem venerunt, & suo damno senserunt ventrem non minùs alere quam ali.

Vos Christiani, non intendentes fabulis, nec doctas fabulas secuti, scrutamini potius scripturas, quoniam illæ sunt quæ charitatis unitatem deprædicant, & affirmant quia *Bene facit anima sua vir misericors*: Illæ sunt quæ consulant: *Cum videris modum, operi cum & carnem suam ne despexeris*. Ubi dilectionem & curam in
alte

Prov. 11.
v. 17.

Isa. 58. v.

40.

alterum impensam ad propriam beneficientis rem ac utilitatem manifestè referunt; dum utriusque carnem & animam, unam eandem-que non obscurè appellant. Omnes quippè *unum corpus sumus in Christo*, ait Apostolus, *singuli autem alterius membra*; ut quisquis alium operit, aut reficit, seipsum operire ac reficere censeatur; & è contra.

Rom. 12.
v. 4.

Optimè Seraphicus Bonaventura demonstrat quod ad habendam unitatem nos invitet ipsa Natura, moueat Sacra Scriptura, efficaciter inducat Gratia. Natura quidem, in quantum appetit suum esse seu conservationem sui: at verò res perit, quando dividitur à se, & perdit suam unitatem: ut patet in allato exemplo de corpore. Scriptura verò, quia nil aliud præcipit nisi charitatem, quæ vinculum est: in hoc enim tota lex pendet & Prophetæ. Undè mox, ut contingit affectiones cordis discindi, dolor caulatur animi; juxta illud: *Cogitationes meæ dissipatæ sunt, torquentes cor meum*: mox ut à se omninò dividi, sequitur interitus, juxta illud: *Divisum est cor eorum, nunc interibunt*. Gratia denique Sacramentalis consummat unitatem; tanquam medium uniens extrema, ut puta Hominem cum Deo, cum proximo, cum seipso.

Ser. 1. in.
fra oct.
Epiph.

Iob. 17.
v. 11.

Osc. 10.
v. 20

Dominicæ Orationis petitiones ejus author voluit communes esse, communiter fieri, ac pro omnibus in communi: ut hinc disceremus

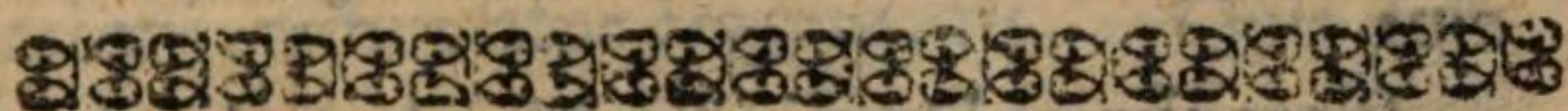
Hom. 11.
Popul.

nos nunquam utilius orare pro nobis, quàm quando oramus pro aliis, eò quod aliena salus sit pars nostræ. Id adeò perituum habebat Chrysostomus, ut diceret: *Nemo mihi dicat, quod multi correcti sint. Hoc non est quod queritur; sed ut omnes Quousque hoc non videro, respirare non possum: quia nimirum uno malè se habente, non potest alteri non esse malè, qui eandem spiritus societatem habet cum omnibus. Hinc illa Petri Chrysologi querimonia Christianos omnes pungens, & utinam compungens: Re-*
 verà fratres, si essemus unum & humanum corpus; si eos qui pereunt, nostra esse viscera crederemus, afflictione jejunii, precum gemitu, effusione fletuum, jugiter clamarem: Domine salva nos perimus; & studeremus nobis in nostris fratribus subvenire.

Ger. 20.

Philip. 2
27.

Hoc spiritu fraternæ charitatis imbutus David orabat pro conversione omnium errantium quasi pro se & suis: *Deus misereatur nostri & benedicat nobis.* Paulus quoque Deum sibi misertum esse dicebat in Epaphrodito fratre & cooperatore suo, eò quod esset sanatus à gravi infirmitate: Et Philemoni commendabat Onesimum sicut se, sicut viscera sua; sibi que petebat imputari ac donari quod ille peccaverat.



DOCUMENTUM XI.

*Dignè Christum excipi ab eo, qui sibi
cum Maria, & Proximo vacat cum
Martha.*

Charitatis ordinatæ bonus procedendi mo-
dus attendi potest in Maria & Martha so-
roribus velut in speculo. In illa quidem, qua-
liter sibiipsi ac uni necessario intendat per con-
templationem; in ista verò qualiter effundat
curam suam in alios per actionem.

1. Utraque singulariter in Christum propen-
sa, utraque se totam impendit, ut dignè eum
exciperet. Nonnulla Domino corporalis refe-
fectio necessaria erat proficiscenti de Galilæa
per Bethaniam in Jerusalem. Præcipua tamen
cura ejus erat pascere se pascere spiritualiter:
Ut & viris Apostolicis formam daret qualiter
eos oporteat conversari inter extraneos ad ædi-
ficationem: & illi qui eum in Eucharistia recipiunt,
tacitè monerentur, aurem cordis ei præbere ad
audienda verba vitæ æternæ, juxta illud: Qui Deut. 33.
appropinquant pedibus ejus, accipient de doctrina
illius. Id egit Maria, sibi persuadens Domi-
num à se gratius exceptum iri, si procumberet
ad pedes ejus, ad audiendam vocem sermonum

oris ejus, quam si pararet cibos ingerendos ori ejus.

Pientissima Domicella Martha zelo charitatis ut æstro percita, currebat huc illuc cum omni sedulitate providens, ne quid mensæ defllet. Videns verò sororem suam Domino (se-mota cura communis ministerii) quietè assidentem, stetit, & cœpit conqueri de ea; sed ex abundantia benevolentiae, non ex livore invidiæ; qua plurimi sæculares incitantur adversus Ecclesiasticos, insimulando eos otiositatis; propterea quod (ut ipsi) non laborent: non considerantes, quod ejusdem corporis membra diversa diversas obeant functiones, & quod manus applicatæ labori, non improperent oculis quietem suam, nec pedes pro cibis conquirendis huc illuc cursantes, ventri qui recipit, vel gutturi quod eos vorat; cùm singulorum membrorum actus in commune corporis bonum referantur; ut supra. Non est equum profectò personas ejusmodi Deo sacras relinquere verbum Dei & ministrare mensis. Queruli illi, imò invidi imitantur Ægypti Pharaonem, qui populum Israël premebat ad opera luti & lateris, otiosos illos & vacantes reputans, cum loquerentur de adeundo deserto ad sacrificandum.

Incl. Piet.
l. j. c. 44

Gertrudis Virgo, ejusmodi sensa Sæcularium aliquando dolenter Domino exponebat. Ad quam ipse responders, apertè monstravit, quan-

quantum præstet religiosa quies laboriosæ operationi ; tribus usus argumentis. 1. Quia dulcedo divinitatis animas solitudinis amicas fortiter & suaviter trahit, ut in ea suam felicitatem inveniant. 2. Quia Cubicularius ille multum incivilis foret, qui ex abrupto surgeret ad ministrandum mensæ, quando Rex super ejus humerum pacificè requiescit. 3. Quia placet sibi Dominus incomparabiliter magis in Amante, quam in laborante, cæteris paribus. Sed ad rem.

2. Auditâ amicâ depositione Marthæ, causam Mariæ defendendam Magister assumpsit; ita hanc excusans, ut illam non condemnaret, eò quod una laudabiliter pro ipso satagebat; sed altera laudabilius ei vacabat. Nam quies orationis (absolutè loquendo) prævalet actioni; & delicia Christi sunt pascere spiritualiter & pasci. *Quærite primum regnum Dei* (ait) *& justitiam ejus.* Illud est unum necessarium, & hæc est pars optima quæ non auferetur.

Matt. 6.
v. 33.

Martha quærebat, sed per ambages & laboriosos anfractus; ideò poterat aberrare à recto tramite: eò quod sollicitudines sæculi non raro suffocent verbum Dei. Maria uni regno quærendo intendebat, tanto tutius ambulans, quantò compendiosius: quia scopo vicinior. *Pars mea, Dominus* (dicebat anima ejus) *propterea expectabo eum.* Imò jam eum tenebat, quem ipsius anima diligebat: tenebat nec dimittebat.

Thren. 3
v. 24.

bat. Quamobrem eius optio tanto melior erat, quanto jam securior. Martha quærebat id quod aliquando tandem dimittendum est, nempe laborem: Marię velut in portu jam stanti, nil ultra supererat, quam dicere: *Mihi autem adherere Deo bonum est.* Denique una circumferentiam ambiebat, altera jam ad centrum pervenerat.

Psal. 71.

3. Quilquis igitur Christum tanquam hospitem dignè excipere desiderat in Sacramento, Sorores has imitetur: &, vel sectetur curas Marthę in ministrando proximis ex charitate; vel amplectatur quietem Marię, divinā fruendo virtute: Aut certè (quod satius est) jungat utrumque munus; ita temperatè curas externas administrans, ut ab illo uno necessario minime recedat, quod est Deus; omnes occupationes, actiones, intentiones ad unam ejus gloriam referendo.

Sap. 7. v.
11.

Unus & idem charitatis spiritus mobilis & benefaciens, urgebat Martham ad Christum pascendum: suavis, stabilis benignus continebat apud eum Mariam ab ipso pascendam: utramque reddebat conjunctim consortio ejus dignissimam. Actio enim & contemplatio sunt Sorores, inter quas optimè convenit in domo Dei, quę est Ecclesia; cui utraque necessaria est.

Ber. Ser.
1. Assumpt.

Vna illa & summa Maria Mater & Virgo, Martha negotium, & Maria non otiosum etiam insigniter

*niter in seipſa copulavit; Elizabeth gr̃vida & gran-
de & quaſi menſibus tribus humili deſerviens officio;
& verba omnia quæ de filio dicebantur, conſervans
& conferens in corde ſuo.*

S. Franciſcus in ſuum ordinem noluit in-
troducere laborem Marthæ, ſine quiete Mariæ:
ſed ſtatuit ut fratres ſui laborarent fideliter &
devotè; ne ſanctæ orationis ſpiritum extingue-
rent; cui debent cætera temporalia deſervire.

Animalia Ezechielī habebant manum ſub
pennis, in ſignum operoſæ contemplationis Et
vos ergo beneficentiæ & communioni nolite
oblivifci. Accedite ad lucem, & illuminamini.
Accedite, & inflammamini igne charitatis; quæ
magna operatur, nunquam oriatur; Chriſtum
quærit, & non minùs in fratribus ejus minimis,
quam in ſeipſo, ipſum invenit.

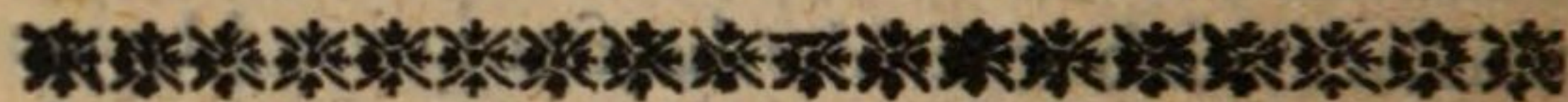
Gregorius Nazianzenus hoc inſigne testi-
monium reddit (ad rem præſentem) de Non-
na matre ſua Rem familiarem industria & ſo-
lertia, juxta leges mulieri forti à Salomone præ-
ſcriptas, ita auxit, quaſi pietatem colere neſci-
ret: Rurſus Deo diviniſque rebus ita ſe totam
addixit, tanquam à rerum domesticarum pro-
curatione plurimum abeſſet. Nec ab alterutro
horum quicquam impedita, quo minùs alte-
rum impleret: quin potius utrumque alterius
ope fulcivit ac confirmavit.

Ecce quomodo ſpiritus Dei ornat cœlos per
contemplationem: Ecce quomodo portatur
ad

Ora^t. fu-
nebr. de
Patr. 

Ang. l.
de caree
Rud. c.
10.

ad extra super abyssos per actionem, ita ut nec ista deroget illi; nec illa isti. Quinimo verissimè dixit Augustinus: *Charitas quanto officiosius descendit ad infima; tantò robustius recurrit ad intima.*



DOCUMENTUM VII.

Charitatem fraternam esse vestem nuptialem, quam gestare debent, qui nuptiali Convivio nostri Regis intersunt.

Matt. 22

Vestrum nullus ignorat, Hominem illum turpiter ejectum, immò ligatis manibus & pedibus, in tenebras exteriores fuisse projectum; qui ad Nuptiale Convivium intraverat, & inter invitatos discumbebat *non habens vestem nuptialem.* Quænam autem est illa vestis? Profectò non nuda fides, sed Charitas. Illam enim indubitanter secum habere supponitur, quisquis in Ecclesiæ Coenaculum ingreditur: De ista verò Salomon & Apostoli Petrus & Jacobus uno ore, uno spiritu, unanimi sensu ac voce dixerunt: *Charitas operit multitudinem peccatorum.* Sed cuius charitas: sed quæ delicta operit; & quomodo?

Prov. 10
v. 12.
1. Petr. 4
v. 8.
Iacob. 3.
v. 10.

1. Non illa solùm charitas, qua Pater diligit nos & projicit in profundum maris omnia peccata nostra quæ commisimus in tempore,

pore, ut ultra non appareant in æternitate. Sed nec illa solùm nimia charitas, qua Christus dilexit nos, & lavit nos à peccatis nostris in sanguine suo. Sed illa præsertim, qua nos Filium, Patremque diligimus; immò, vel maximè qua Proximum. Nam de fraternæ charitatis actibus in præmissis oraculo sermonem fieri, & hanc ei laudem attribui quod universa delicta operiat; sciant qui audiunt; advertant qui legunt. 1. Sapientem opponere charitatem odio, quo rixæ suscitantur: 2. Jacobum eam commendare, qua quis convertit peccatorem ab errore viæ suæ: 3. Petrum de ea loqui ad litteram, quæ est mutua inter fratres.

2. Charitas ejusmodi operit peccata præterita, præsentia, futura: imprimis quidem Aliena, dum illa condonat, & offendentem provocat ad pacem, ne offensus vel offendens (ultra) divinæ vindictæ maneat obnoxius; *Quoniam* Matt. 6. v. 24.
si dimiseritis, inquit, hominibus peccata eorum, dimittet & vobis Pater vester cælestis peccata vestra.
 Proindè multo magis propria peccata charitas operit: quoniam, ut ait Hilarius, *errorum nostrorum ambitiosa apud Deum patrona est*; modis omnibus misericordiam captans, & eorundem remissionem efficaciter impetrans quoad culpam & poenam. Ideò namque peccata dicuntur operiri, quod antequam remittantur, continuò obversentur coram oculis Dei, & ad ulciscendum irritent, juxta illud Nehemiæ loquentis

2. Esdr. 4
v. v. 3.

quentis de Sanaballat & hostibus Judæorum:
*Ne operias iniquitatem eorum, & peccatum eorum
coram facie tua non deleatur.*

Psalm. 14.

3. Porro charitas operit peccata, aliena quidē
1. dum illa quæ committuntur in Deum silentio
tegit & celat, ut ut potest; excusans intentionē,
si opus non potest, putans ignorantiam, putans
casum: 2. dum remittit offensas sibi met illa-
tas, diligens odientem, benefaciens persequen-
ti, & carbones ignis congerens super caput
ejus, ut amantem redamare compellat: 3.
Dum dissidentes & amara prodentes de invi-
cem (qualia tolet eructare turgens ac tumens
discordia, atque odii crudelitas exhalare) sata-
git revocare ad concordiam; nihil alteri pro-
dens de altero; nisi quod valeat ad reconci-
liandos animos. Propria verò delicta charitas
operit, non illa duntaxat celando, dissimu-
lando, latentia abscondendo; ut volunt Hæ-
retici Novatores; quasi tantum extrinseca sit
eorum condonatio: sed in sensu quem Psalmi-
sta satis exprimit dum remissionem operationi
conjungit, dicens: *Remisisti iniquitatem plebis
tuæ, operuisti omnia peccata eorum;* utpotē remit-
tendo, proscribendo, obliterando, ac omni-
modè delendo, ita ut non sint, & ne quidem
eorum vestigia supersint aut ullatenus appa-
reant ante conspectum Dei, sicut aqua extinguit
ignem, noctem lux eliminat. Unde Joannes asse-
veranter loquitur: *Qui diligit Fratrem suum, in
luminē*

lumine manet, & scandalum in eo non est. Et
 rursum: Nos scimus quoniam translati sumus de *1. Ioan. 3*
 morte ad vitam, quoniam diligimus fratres. *& 3.*
 Et: Omnis qui diligit fratrem suum, ex Deo *factus*
 est.

Sic, sic dimissa sunt mulieri peccata multa quo- *Luc. 7. v*
 niam dilexit multum: dum lachrymis suis riga- *47.*
 vit pedes Domini, capillis terfit, olculata est,
 unxit. Et tu si habes superflua, da pauperibus; &
 Domini pedes unxisti. Tibi superflua sunt, sed Domi- *Tr. 10. in*
 ni pedibus necessaria. Ita sentit; & ita consulit *Ioan.*
 Augustinus, pauperes appellans pedes, qui pars
 infima sunt corporis, eò quod inter fratres
 Christi, minimi reputentur. Quisquis eis offi-
 cio charitatis obsequitur; quisquis converti
 fecerit peccatorem ab errore viæ suæ; quisquis
 desolatæ viduæ lachrymas absterferit; super
 egenum & pauperem intellexerit, infirmum,
 debilem, leprosum (ut egit sæpè S. Franciscus)
 amplexatus fuerit, aut oleum misericordiæ
 fuderit super plagas hominis vulnerati; denique
 quisquis opertus fuerit hoc quasi pallio zeli pro sa-
 lute proximi sui: ille securus accedat, quia di-
 gnus est participatione convivii nuptialis Homi-
 nis-Regis.

Convivium Regale est, paratum iis, qui le- *1. Cor. 14. v*
 gem perficiunt Regalem secundum Scripturas: Di- *3.*
 liges proximum tuum sicut te ipsum. Lex quippè
 fraternæ charitatis vocatur regalis ab Apostolo;
 quia singulariter a Rege Regum tradita est:
 quia

Ser. 83.
Cant.

quia Regum & Principum (à quibus eam in Petro Ecclesiæ Principe singulariter exegit) ornamentum est: quia est via Regia , per quam omnes incedere necesse est : quia sectatores suos reddit magnificos & munificos in omnes homines : quia demùm *Amor ubi venerit , omnes in se traducit & captivat affectus , quasi Rex omnibus imperans ;* ait mellifluus Doctor.

1r. 9. in
2. Epist.
Joan.

Convivium Nuptiale est , in quo Sponsus cum apparatu digno excipiendus est & honorandus : venit enim diademate coronatus in die desponsationis illius , & in die lætitiæ cordis ejus. Prophanus quidam Pericles concinnè se parans & adornans ut interesset nuptiis ; interrogatus cur ita se comptè componeret ? respondit : *Vt pulcher ad pulchrum vadam.* Quantò magis nos decet id dicere communicaturos ? Pulchri eritis , si amaveritis eum qui speciosus est forma præ filiis hominum. *Quantum in te crescit amor , tantum crescit pulchritudo : quia charitas ipsa est animæ pulchritudo :* Augustini verba sunt ista.

Joan. 3.
v. 29.

Apoc. 19
v. 9.

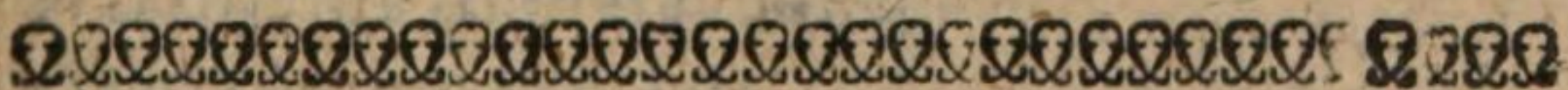
Convivium est Nuptiale Regis , non qualiscumque , sed cœlestis & æterni ; qui & Agnus est , & Sponsus interim appellatur , eò quod habeat Sponsam , quæ tantò magis debet in ejus amorem inardescere , quantò ipse dignior , ipsa verò vilior est. *Beati qui ad Cœnam nuptiarum Agni vocati sunt :* si modò ejus insigne (fraternam dico charitatem) secum ferant : *Omnis*

enim

enim gloria filia Regis ab intus in fimbriis, seu la- Psal. 44.
queolis ac fibulis aureis, quæ singulas Christia-
ni apparatus & comitatus partes ritè conjun-
ctas ac inter se unitas tenent.

Moriente fratre Guillelmo Parisiensi (viro An. Rel.
 aliàs discolo) F. Ægidius Assisias lavans ma- Min. 30.
 nus pro prandio ridere cœpit, & circumstanti-
 bus fratribus dixit: Benè est F. Guillelmo. Ea-
 dem autem hora suffocabatur in aquis; in quas
 (proficiens ad castellum suæ Sororis) sese in-
 jecerat, ut puerum rotantibus aquis involu-
 tum eriperet, urgente spiritu charitatis. Ægi-
 dius postmodum interrogatus, cur in aquis
 submerso dissolutæ disciplinæ viro, bene esse
 prænuntiavit? respondit; ob fervidum chari-
 tatis actum ei condonata fuisse peccata.

Itaque Charissimi, *suadeo vobis* (ait Domi- Apoc. 30
 nus) *emere à me aurum charitatis ignitum, pro-* v. 18.
batum ut fiatis locupletes; & vestimentis albis in-
duamini, ut non appareat confusio nuditatis vestræ.



DOCUMENTUM XIII.

Officia Iustitiæ spiritu Charitatis exhibita
dignum esse Apparatum Sedis Dei.

A Nima justæ sedes est Sapientiæ increatæ
 incarnatæ, sub alienis panis & vini specie-
 bus ad eam venientis. Et meritò quidem ani-

psal. 88. ma justī; quia *justitia & judicium præparatio sedis tuæ*, ait ad Sapientiam Regius vates. Quis in vobis est, fratres, qui desiderat obviare Domino, & excipere venientem? Ecce quænam ei serica, quænam tapetia, quod pulvinar oporteat præparari. *Justitia, & judicium*; ait.

Justitia virtus est, unicuique quod suum est tribuens. Porro triplex est ordo hominum, quibus estis debitores. Alii enim sunt Superiores; alii inferiores; Æquales alii: quibus si quisque reddat quod debet, dignè Dominum ad se venientem excipiet. Hunc enim ordinem convenienter assignat, & consequenter deducit os mellifluum: cujus expositioni vix addendum censeo. Unicum est de quo vos monitos velim; ut id omne quod à vobis titulo justitiæ debetur cuivis, reddatur motivo charitatis.

1. Thess.

3. v. 12.

1. Dignum & justum est, *ut noveritis eos qui laborant inter vos & præsunt vobis in Domino, & monent vos, ut habeatis illos abundantius in charitate, propter opus illorum.* Debetis autem eis reverentiam & obedientiam: quarum altera cordis, altera corporis est. Nec enim sufficit exterius obedire Majoribus vestris; nisi ex intimo cordis affectu sublimiter sentiatis de eis. *Pacem habete cum eis.* Nec vos moveant infirmitates humanæ, quibus eos obnoxios esse videtis. Neque enim idcirco minùs est deferendum dignitati officii quod administrant; cum omnis potestas sit à Deo; & qui potestati resistit, divinæ resistat ordinationi.

2. *In concordia fratrum & in amore proximo-* Eccl. 25.
v. 1.
rum beneplacitum est spiritui meo: dicit Dominus.

Fratrum autem nomine censendi sunt illi, quibus socialiter convivitis tanquam coequalibus. Et his, ipso jure fraternitatis ac societatis humanæ, Consilii estis & Auxilii debitores: vultis enim ut & ipsi vobis hæc impendant: Consilium quo erudiatur ignorantia; Auxilium quo infirmitas adjuvetur. Nec certè deerit, undè utrumq; præstetis: tantummodo fraterna charitas non desit. Nullum ego consilium melius arbitror, quam si exemplo tuo fratrem docere studeas, quæ oporteat vel non oporteat fieri, provocans eum ad meliora, & consulens ei non verbo neque lingua, sed opere & veritate. An verò utilius aut efficacius auxilium aliquod est, quam ut ores devotè pro eo; ut portes onera ejus, supports infirmitates, occasiones scandalorum dimoveas, & cures in omnibus & cum omnibus servare unitatem spiritus in vinculo pacis? Si talem te fratri Auxiliarium & Consiliarium exhibes, reddis ei quod debes, nec habet undè causetur.

3. Si cui fortè Prælatus es, huic sine dubio teneris debitor sollicitudinis amplioris. Exigit Rom. 12.
v. 8.
à te & ipse Custodiam & Disciplinam. *Qui præest,* inquit Apostolus; *in sollicitudine*, utique vigilanter custodiendi hominem sibi commissum, ut possit cavere peccatum: disciplinam verò, si-
ve correctionem adhibendi; ne quod minùs

Eccch.
34. v. 4.

cavit, maneat impunitum: Alioquin imprope-
rantem sibi Judicem aliquando audiet: *Quod*
infirmum erat, non consolidasti; & quod agrotum,
non sanasti. Propterea quod facti sunt greges in rapi-
nam, & oves meae in devorationem bestiarum, visita-
bote. Gravi enim & periculoso debito tenen-
tur adstricti, qui pro multis animabus red-
dituri sunt rationem.

Quisquis nulli alteri praest, habet tamen
sub se, cui custodiam hanc, & disciplinam eum
oporteat exhibere. Dico autem corpus, quod
sine dubio regendum accepit spiritus. Debet
ei custodiam, ut non regnet in eo peccatum,
aut membra ejus fiant arma iniquitati. Debet
& disciplinam, ut dignos faciat poenitentiae fru-
ctus, castigatum & subditum servituti.

Prov. 9.
v. 1.

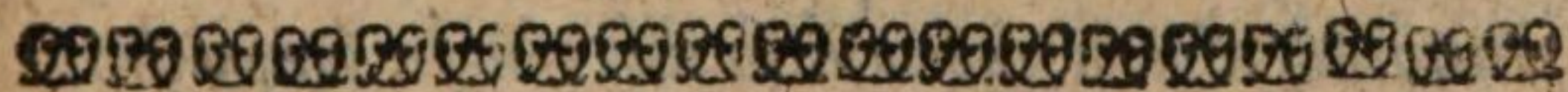
Sed haec sit Columna ultima de septem,
quas *Sapientia excidit*, ad suffulciendam *domum*
quam *aedificavit sibi*, & in qua *proposuit mensam*
suam. Quid enim prohibet, sicut lex in justitia,
septimam quoque intelligi in Judicio? Nam &
superius istud jūgebatur illi, ut fieret preparatio
sedis Dei: *Et honor Regis (inquit) judicium diligit.*

Psal. 98.

Nihil quod in se est, à vobis amplius exigit
Deus (iple sufficiens sibi, & bonorum vestro-
rum non egens) nisi ut agnoscatis iniquitates
vestras, ut justificet vos gratis. Diligit enim
animam, quæ in conspectu ejus & sine inter-
missione considerat, & sine dissimulatione di-
judicat semetipsam. Ideoque judicium non
nisi

nisi propter vos à vobis exigit: *Quia si nosmet-
ipsos judicaremus, non utique judicaremur.*

Honoratur Deus, quando veritas hono-
ratur. Honorat autem veritatem ille qui se, &
sua omnia in eo statu quo veritas habet, &
agnoscit veraciter & humiliter confitetur, di-
cens; de malis quidem: *Peccavi, & malum co-
ram te feci*; de bonis verò: *Servus sum inutilis,
quod debui facere, feci.* Hoc enim ipsum est
quod ordinata Charitas (incipiens à se) postu-
lat & commendat unicuique; nimirum ut exa-
minet dijudicet, condemnet, & castiget se-
metipsum, habeatque cor Judicis erga se; cor
autem Matris erga Proximum, cor Filii erga
Deum.



DOCUMENTUM XIV.

*Charitatem nemini nocere docet Dominus
tacens in Cœna peccatum Iudæ.*

P Robè Domino nota erat iniquitas quam
Discipulus proditor conceperat adversus
eum; nec tamen ob id in ultima Coena præter-
misit ei dare buccellam, hoc est Communio-
nem sacrosancti Corporis sui, quemadmodum
cæteris. Ut quid hoc? Dicite, dicite mihi; si
causam nostis. Sin minùs; audite, & disci-
te. Id enim ita factum est, ut sciretis frater-

Matt. 18
15.

nam charitatem hoc unum cavere sollicitissime, ne crimen alienum indiscriminatim evulget, nisi maturissima præmissa consideratione, & sub moderamine præscripto apud Matheum.

Esto requiratur exactissima puritas ad Eucharistiam percipiendam: Esto, sit execrabile sacrilegium eam in malo statu percipere: Nihilominus Dominus maluit ab impiissimo Juda recipi; quam Sacerdotibus suis ansam præbere crimen alicujus adhuc incognitum revelandi, per recusationem Sacramenti. Facilius enim tolerat facinorosorum hominum sacrilegam communionem, quam eorum infamationem.

Hom. 60
Pop.

Quando Chrylostomus Eucharistiæ Ministros admonens, ut eam cum multo studio distribuunt, sic eos alloquitur: „Non parva vobis
„imminet ultio si quenquam illius culpæ conscii, hu-
„jus mensæ participem esse concedatis. Sanguis ejus
„de manibus vestris exquiretur; sive quis Dux mi-
„litia sit, sive Præfectus, sive Princeps diademate co-
„ronatus; indignè autem accedat; prohibe: majorem illo potestatem habes: expressè loquitur de publicis peccatoribus jure vel facto notoriis: quales sunt usurarii, Concubinarij, Pellices, & alij scandalosi: quibus utique si Communio detur, constat infidelitatem à Dispensatore committi, & canibus dari Sanctum. Similiter si detur alicui gravis criminis occulti reo, occultè petenti: nisi repullam sequeretur infamatio publica & scandalum: Hoc enim Deus ipse non patitur.

e non

e non e non
e non e non

Discipuli Jesu jam imbibebant eundem cum ipso spiritum charitatis, quando, præmoniti quod unus ex ipsis eum traditurus erat, non istius perfidi nomen inquirere curaverunt; sed singuli pro seipsis anxii, sibi que timentes de se sciscitati sunt, dicentes: *Nunquid ego? nunquid ego, Domine?* Matt. 26
v. 22.

Omni tempore detractio graviter est culpanda; sed tunc maximè cùm fit ex animi deliberatione, qualis est illa, quam Psalmista cui-dam impropertat istis verbis: *Sedens adversus fratrem tuum loquebaris*: non ex subito impetu transeuntis iræ; sed *Sedens*, hoc est studio & deliberatè. Psalm. 49.

Pone me ut signaculum super brachium tuum (ait Christus Magister ad quemvis mensæ suæ convivam) ne cui noceas opere, seu in ejus propria perfora, occidendo vel lædendo; seu in personis ei conjunctioribus, ut sunt proles aut uxor, adulterando, fornicando; seu in bonis ad eum pertinentibus, rapiendo, fraudando, furando. *Pone me ut signaculum super cor tuum*, ut non concupiscas quod alterius est; non concipias iram, invidiam, odium, aut malevolentiam. *Pone ut signaculum super ipsum os tuum*, ut maledictio, testimonium falsum, injuria, calumnia, impropertium, maledictio, & omnis sermo malus ex eo non procedat, nec nominetur in vobis, sicut decet Sanctos: quoniam lex amoris similia dicere, cogitare, facere vetat.

Ne quidem Leones ausi sunt Danielelem attingere conclusum in lacu, quem lapis obstruxerat signatus annulo Regis. Alexander Rex Macedo, prælecta secreta (quam à Matre acceperat) epistola Hephestioni intimo suo; mox annulum suum ejus ori apposuit ad instar sigilli; hoc actu silentium ei indicens, & indicans minimè cuiquam esse revelandum quod clam audierat. Hostia sacra sit vobis instar lapidis, instar annuli, instar sigilli; quo obsignetur os vestrum, ne lingua quovis modo laxetur ad aperiendas secretas offensiones aliorum, aut quidquam effutiendum quod illis damnum inferat.

Internæ passionēs instar ferarum linguam importunè sollicitant, ut liberum eis transitum præstet, ad effundendum venenum malitiæ super innocentes: & quamvis in terra, mari, vel aëre nullum sit animal adeò ferox, quod non dometur à natura, seu humana industria; *Iac. 3. 8. linguam tamen nullus hominum domare potest; inquietum malum, plena veneno mortifero.* Propterea Sapiens optabat hominem invenire vel Angelum, qui daret ori ejus custodiam, & super ejus labia signaculum certum; ne caderet in ipsis, & lingua sua eum perderet: Sed de lingua recurret aliàs sermo ad Lect. 12. in fine.

Prov 16. 1. Homini est animam præparare, & Domini gubernare linguam: ait Sapiens. Ad eum unum pertinet ori signaculum imprimere: nec ullum effica-

efficacius Eucharistiâ, nullum potentius ipso Verbo, per quod facta sunt omnia. Os aureum Antiocheni Præfulis hoc sigillo munitum erat; atque eodem alios munire satagens, dicebat: „Cum aliquid turpe dicere voluerimus, vel
 „nos ab ira corripere viderimus, vel alio quopiam eius- Hom. 16
 „modi vitio; consideremus quibus facti sumus digni: Pop.
 „talisque cogitatio nobis irrationabilium motuum
 „sit correctio; ne nimirum prophanetur lingua
 Sacrosanctæ carnis attactu sanctificata.

Quisquis perire timet, istud sibi frænum applicet, sacrificium laudis frequentet, Sacramentum amoris accipiat; quo ligari & obligari se sentiat, ac paulatim induci ad Deum continuè laudandum, & pacificè colloquendum ac convivendum cum Proximo, ut Propheta fidelis inveniatur qui dixit ex nomine Domini: *Infr-* Isa. 48.
nabo os tuum laude mea, ne pereas v. 9.



DOCUMENTUM XV.

Legem Charitatis comprehendere Inimicum sub nomine Proximi: & eam Eucharistia velut sigillo signari.

DEus fecerat hominem rectum ab initio: sed ipse se infinitis miscuit quæstionibus impertinentibus, curiosis, ad ædificationem
 chari-

charitatis aut elucidationem Christianæ veritatis prorsus ineptis, & quæ præter inutilitatis malum, aliud pejus induxerunt, scilicet contentiones arrogantia plenas. Quocirca monebat Apostolus Discipulum suum: *Stultas & sine disciplina quæstiones de vita; sciens quia generant lites.*

Quanto satius foret, inquirere viam civitatis habitaculi, & petere cum illis qui commoti prædicationibus tum Baptistæ, tum Petri dicebant: *Quid faciemus? vel cum Legisperito; Quid faciendo vitam æternam possidebo? O utinam Christiani frequenter istiusmodi curas versarent in mente, quæstiones haberent in ore.*

1. Christus Magister Legisperitum sic interrogantem remisit, non ad curias Magnatum, non ad tabernas mercatorum, non ad officinas operariorum, non ad gymnasia Philosophorum; ubi docentur lophismata, curiositates, thecnæ, vanitates, & (ut plurimum) pestilentes doctrinæ: Multo minùs ei respondit: *Quærite à Pythonibus & à Divinis qui strident in incantationibus suis. Ad legem magis & ad testimonium Scripturarum: quoniam illæ sunt quæ testimonium perhibent de Deo, divinisque veritatibus; suntque utiles ad docendum, ad arguendum, ad corripiendum, ad erudiendum in justitia, ut perfectus sit homo Dei, ad omne opus bonum instructus. Porro Legisperitus ille, sat in eis versatus; respondit in terminis legis.*

legis. *Diliges Dominum Deum tuum in toto corde tuo, &c. & Proximum tuum sicut teipsum.* Deut. 6. 7.5.

Pharisæi illi legis Doctores, legem solverant; unicum fraternæ charitatis præceptum dividentes in duo, & promiscuæ plebi persuadentes illud *Antiquis dictum* seu traditum fuisse sub hac forma: *Diliges proximum tuum, & odio habebis inimicum tuum*: Quasi inimicus non esset proximus. Magister autem qui venit legem non solvere, sed implere, quod ipsi dissolverant, debuit religare tam per se, quàm per suos, & oraculo satisfacere, quod dixerat: *Liga testimonium, signa legem in discipulis meis.* Id enim egit quando summi Patris edictum promulgans, & eos omnes qui inter ejus filios censerivolunt, instruens dixit: *Diligite inimicos vestros; benefacite iis qui oderunt vos; & orate pro persequentibus & calumniantibus vos.* In qua sententia rejungit inimicos in unum cum proximis; mandans ut dilectio cordis rependatur odio, benedictio oris calumniæ, beneficentia operis persecutioni. Neque hæc sufficiunt.

2 Ut lex ista solidius firmaretur; signavit eam, hoc est sigillum suum ei apposuit quando *Sacramentum Eucharistiæ* dedit, quod merito *Symbolum pacis, signum unitatis, vñ sculum amoris* atque *concordiæ* nominatur: de quibus titulis statim ex professo dicendum occurreret. Panis est filiorum, quibus competit ea, quæ jam dixi, præstare inimicis: *Perfectorum enim sunt ista filio-* Ang. En. chir. 75.

rum Dei. Quippè decet eos Patri esse conformes, qui solem suum oriri facit super bonos & malos. In id prius incubuerat Christus, ut tam exemplo quam verbo persuaderet hominibus mundi contēptum, humilitatem, patientiam, paupertatem, cæterasq; virtutes. In ultima Cœna nil operosius cōmendavit seu opere seu sermone, quam fraternam charitatem, ut mandatum maneret Christianis mentibus fortius impressum, nulla unquam oblivione delendum, nulla temporum diuturnitate minuum.

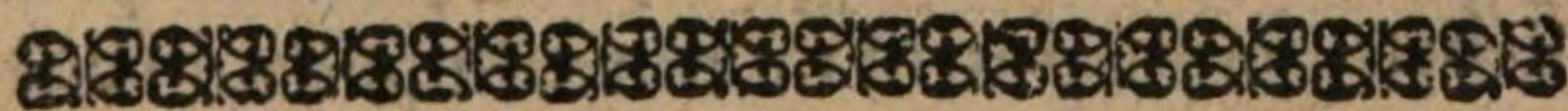
Nōne ecce in hoc Sacramento quotidie tanquam pius Samaritanus, sacrum balsamum Corporis sui & vinum Sanguinis applicat super vulnera miserorum? Vel Judas ipse potuisset exinde consequi sanitatem. Voluit ipsum adesse cum cæteris institutioni Eucharistiæ: ut quisquis huic mensæ accumbit, illos discat amare, qui Judæ similes sunt. Nec id omittā, quod etsi aliàs de ipso (tacito nomine) loquens, *turbatus* fuerit *spiritu*; verbis etiam acribus subindè usus sit, *Diabolum* eum vocans; tamen post acceptam Eucharistiam non sic: sed *Amici* nomine eum compellans, proditorium ejus osculum excepit benignissimè.

Joan. 13.
v. 27.
Cap. 6.
v. 70.

3. Prædixerat olim Isaias id quod in hoc convivio peragi debebat: *Habitabit lupo cum Agno; & pardus cum hædo accubabit; vitulus & leo, & ovis simul pascuntur; vitulus & ursus morabuntur simul.*

Simul. Martyres communione (juxtà morem) accepta priusquam in arenam pugnaturi descenderent, tortores suos admirabili charitate prosequerantur. Jacobus Major eum qui se duxerat ad Judicis tribunal, osculatus est dicens: *Pax tibi frater.* Jacobus Minor æquè ac Stephanus, ignosci petiit persecutoribus suis. Cyprianus viginti quinque scuta aurea dedit tyranno suo. Euplichius patrimonio ante mortem divendito, medietatem pretii contulit in suum. Ita de aliis. Talis charitas est propria doctrina scholæ Dominicæ, donarium mensæ, fructus Eucharistiæ.

Baron.
An Chr.
261. Mar
tyrol.
Rom. ad
7. Septēb



DOCUMENTUM XVI.

*Eucharistiæ Sacramentum esse signum
Unitatis, Symbolum pacis, vinculum
Charitatis.*

Filiis Israël capientibus Civitatem Iericho, & interficientibus omnia quæ in ea erant à viro usque ad mulierem, ab infante usque ad senem; sola Rahab meretrix cum iis qui in ejus domo erant, evasit, ad signum tuniculi cocci-
nei ligati in fenestra, per quam dimiserat exploratores missos à Josue: cum quibus ita convenerat, juramento ab eis accepto. Sacramen-
tum

Iosu. 2.
& 6.

tum Corporis Christi, tinctum cocco sanguinis ejus, pro signo positum est in Ecclesia Dei. Omnes qui sub hoc signo congregantur in spiritu charitatis, salvabuntur à communi mundanorum exterminio; vivent & habitabunt in medio Israël, id est populi videntis Deum.

Quod si malitia tantum potest, ut Turcas, Hæreticos, Prædones, aliosque improbos homines uniat sub quibusdam falsis ac pravis signis, ad conspirandum in aliorum perniciem; quemadmodum eos ferè describit Sapiens in principio libri Proverbiorum? Quanto potius & quanto plus *Signum fidei unitatis. Symbolum charitatis, vinculum concordiae & pacis* colligare debet Christianos, ut inter se conspirent in bonum, aspirent ad cælum: Hos quippè titulos Tridentina Synodus tribuit Eucharistiæ.

Judæi voluerunt signum à Christo fieri, quo efficaciter persuaderentur ei credere: (Nam Patres eorum adhæserant Moysi, quia dederat eis manna de cælo.) Quibus ipse promisit dare pro signo panem verum, qui verè de Coelo descendit, & dat vitam mundo. Ergo Eucharistia est signum verum, signum Sacrum, quod & species visibiles ingerit sensibus, & manu ducit in cognitionem aliarum rerum quæ latent. Quænam illæ sint, & quomodo cognoscantur, accipite. Sed pauca præmitto de ratione signi.

Signorum tria sunt genera. Unum est Naturale

rurale, quod secundum naturam significat, ut
 fumus ignem signat, rubor Coeli vespertinus
 crastinam serenitatem prognosticat, matutinus
 pluviam; nam *facto vespere dicitis: Serenum erit,*
rubicundum est enim Cælum: & mane; hodie tem-
pestas, rutilat enim triste Cælum. Alterum Arti-
 ficiale ex impositione hominum significans; &
 hoc duplex: Aliud enim non continet quod
 significat, ut circulus appensus ad valvas do-
 mus, indicat in ea vinum divendi: Aliud au-
 tem continet, ut pastillum carnes, pluviarium
 plumas. Tertium est Sacramentale, quod ex
 divina significat impositione. Sunt autem duo
 genera Sacramentorum; Alia sunt mera signa
 justitiæ, sanctificationis, & salutis; sed eam mi-
 nimè continent aut efficiunt talia erant Sacra-
 menta legalia, Agnus Paschalis, circumcisio,
 serpens æneus, ad cuius contuitum Hæbrei
 sanabantur à morsibus serpentum; non per hoc quod
 videbant, sed per omnium Salvatorem; qui sub hoc
 signo figurabatur. Alia verò Sacramenta non
 modò signant gratiam & sanctitatem per ali-
 quam convenientiam; sed etiam operantur per
 inditam sibi ex institutione divina virtutem.
 Talia sunt Sacramenta novæ legis: exempli cau-
 sa: Baptismus, lavacrum est regenerationis, in-
 ternam animæ lotionem & peccatorum remis-
 sionem denotans & simul efficiens. Ita de
 aliis.

Th. opus
cul. 58.Mat. 16
v. 2.Num. 21
9.
Sap. 16.
v. 6.

Sacramentum autem Eucharistiæ sub specie
 panis

panis institutum, tria significat, quorum illa species est sacrum signum, expressam in se habens illarum rerum similitudinem, easque vel continens vel efficiens.

Primum est Corpus Christi naturale, quod veraciter sub specie panis continetur. Hæc enim illud representat, non ratione sui, sed ratione subjecti quod habuit ante consecrationem, id est panis; qui prius fuit. Sicut enim ex pluribus & puris granis conficitur panis; sic corpus Dominicum ex pluribus membris puris & immaculatis consistit: propter quod venter qui eum portavit, dicitur esse *sicut acervus tritici,*

Can. 7. vallatus liliis.

v. l.

Secundum est Corpus Christi mysticum, quod etsi re ipsa non contineatur sub panis specie; tamen congregatur, adunatur, & formatur virtute Sacramenti hujus; in ipsa verò panis specie convenienter representatur.

Nam sicut ex multis granis puris panis conficitur, sic ex multis fidelibus per gratiam emundatis, & per charitatem unitis, Ecclesia coalescit, juxta illud. *Vnus panis, unum corpus multi sumus, qui de uno pane participamus.*

Nec hoc loco prætermittenda est observatio doctoris Angelici: quod sicut in pane unio triplex attenditur: ita per eam triplex amoris vinculum figuratur.

1. Similium granorum in unum panem collectio signat unionem naturalem omnium hominum

nū ex uno Adam progenitorum; qui solo titulo naturæ communis tenentur invicem diligere; quoniam *omne animal diligit sibi simile; sic & omnis homo proximum sibi.* Ecclesi. 13. v. 19.

2. Farinæ per aquam conspersio, qua pasta conficitur, signat gratiam baptismalem, qua quisque per ejusdem fidei legisque professionem adgregatur aliis fidelibus; sicque fiunt omnes *nova conspersio, & azimi carentes felle amaritudinis*: quibus incumbat diligere se mutuò, tanquam fratres in Domino, unanimes in domo. 1. Cor. 5. v. 7.

3. Panis per ignem solidatio signat unionem spirituales fidelium, & eos admonet; ut ex quo (Spiritus Christi virtute) panis unus & unum corpus cum ipso effecti sunt, debeant deinceps *invicem diligere sicut Christus dilexit eos charitate spirituali, & omninò divina.* Et hoc est Ioan. 13. v. 12.

Tertium in signo sacro seu specie panis significatum, videlicet effectus Sacramenti, qui est gratia tum unitiva, tum nutritiva; quæ nos omnes in unum cum Christo redigit; nos nutrit, confortat, satiat, & consummat, communicans nobis ejus vitam, imprimens formam. *Hunc enim Pater signavit Deus, hoc est huic pani formam suæ divinitatis impressit, quatenus & ipsa imprimatur in nobis, & efficiamur Deiformes, quando panem hunc Eucharisticum, hoc est Dei Filium manducamus.* O Sacramentum pietatis ô signum unitatis! ô vinculum charitatis! Ioan. 6. v. 27. Tr. 26. in. Ioan.

tatis ! exclamat Augustinus ista considerans.

L. 1. My.
ster. Mis.
c. 27.

Juvat hic ex Innocentio III. Papa referre ; quod quia numero Deus impare gaudet, sum-
mopere quidam observent, ut impares dicant
orationes in Missa : vel unam vel tres, ob uni-
tatis Sacramentum : aut mysterium Trinitatis,
vel quinque, vel septem, ob quinqueparti-
tam Domini Passionem, aut Spiritum gratiæ
septiformis. Deus enim divisionem & discor-
diam detestatur. Unde cum cæterorum die-
rum operibus benedixit, operibus secundæ
diei benedixisse non legitur ; quia binarius nu-
merus ab unitate recedit, & ab eo cæteri divisi-
biles numeri sortiuntur originem. Ita Pontifex.

Verum id non ita modò servatur exactè,
cum aliter aliquando fieri rubricæ decer-
nant ; nec mysterium desit in binario, exem-
pli gratia Sacramentum duarum naturarum in
Christo. Fateor tamen cruces super oblata fieri
semper impare numero.



DOCUMENTUM XVII.

*Quam efficax esse debeat illud Signum pa-
cis ad imprimendum spiritum pacis.*

Nonne videtis quod hominum impiorum
malitiosa superstitio adinveniat quædam
signa magica (ut sunt philtrea, & alta nomina)
quibus

quibus sat pravæ virtutis insit ex dæmonis operatione ad dementandos animos, & ad succendendum amores prophanos, impurasque concupiscentias? Quid ergo non possit Eucharistia, aut quantam vim habere debeat ad reconciliandum fideles animos, ad conciliandum eos & succendendum igne divinæ charitatis. Nónne philtum? nónne poculum est amatorium? nónne vinum, quod lætificat Deum & homines? Nónne calix præclarus inebrians mentes, & eas rapiens extra se, & supra se; extra & supra omnem humanam rationem; ut deinceps solo spiritu filiorum Dei agantur, & ex solis principiis fidei & charitatis operentur.

1. Nec obstat quod personæ communicantes sint rudes, ignaræ, viles, & de fæce populi: quia magnus Dominus, & magna virtus ejus, magnetis virtuti similis, trahens ad se, non aurum & argentum, sed ferrum: hoc est, non sapientes secundum carnem; non potentes, non nobiles; sed humiles corde, sed pauperes spiritu, sed parvulos, qui plus secretæ sympathiæ habent cum humili Christo Catharina Senensis ita se renovari communione sentiebat per ardorem charitatis, ut restituta videretur in ætatem quadriennis aut quinquennis, ob innocentiam, puritatem, & humilitatem cordis. Super omnia autem hæc, ad cò zelus fraternæ charitatis invalescebat in ejus animo, ut mira alacritate mortem oppetere desideraret pro salute singulorum.

Serm. de
Cœn.
Dom.

Cyprianus audiri dignissimus est loquens de iis qui suo tempore communicabant. *Esuri-
entes & sitientes iustitiam cum saturati fuerint, vide quid agant, intellige quæ loquantur: quàm san-
cti odoris sit quidquid illa eructuat plenitudo: ver-
bum bonum, mores compositos, affectus pudicos, sen-
sus pacificos illa interior sinceritas ubique diffundit:
ita ut post odoramenta ista, gratia hujus compar-
ticipes discurrant, & mutuis se invicem affectibus
complectantur & quibus est unus panis, unum est
corpus, & omnium unum cor & anima una, uni
Christo adherens; cætera omnia, quasi fermen-
tata respuens in unius azimi sinceritate leta-
tur.*

Psal. 127

2. Filii Ecclesiæ vocantur *novellæ plantæ oli-
varum* in psalmo, dum sunt *in circuitu mensæ
Domini*, quia nihil ex ea durum, nil asperum
hauriunt aut crudele; sed omni modam man-
suetudinem teneritudinem & lenitatem spiritus
charitatis.

Ad rem est, quod refertur de Zenone Phi-
losopho: Vir erat suis Domesticis ob genii
summopere impetuosæ ferocitatem, fermè in-
supportabilis. At abundè potato vino tanto-
pere mitescebat, ut de leone videretur mutatus
in Agnum. Super quo interrogatus: respon-
dit se in hoc similem esse lupinis, qui sibi inna-
tam amaritudinem exuunt ac mirè dulcescunt
quando aquâ humectantur. Hæc responsio
suum leporem redolebat: Verùm seriò loquor
ego,

ego, & quero, quid obftet cur non ejusmodi mutatio fiat in vobis, post tam frequentem potationem vini Sacramentalis & esum panis: Nunquid non vinum amicorum est & panis filiorum, inspirans clementiam, nutriens pacem, extinguens contentionem, infundens charitatem.

Sacerdos osculato (quod Christi vices gerit) altari, velut ab ipso recepta pace, vertens se pluries in Missa ad populum, ei benè precatur velut pacem impertiens, & manuum ac brachiorum extensione populum velut amplexans, necnon eorundem rejunctione velut in unum cogens, dum dicit: *Dominus vobiscum*: Innoc. 3. 1. 2. myst. Mil. c. 23
 cujus loco Episcopus prima vice, *illius utitur*
Eulogio, cujus fungitur Pontificio, dicens: *Pax vobis*:
 hac enim formula Christus redivivus salutavit suos. Quippe nil ab altaris mysterio procedit nisi pax atque concordia. Ad quod significandum usus obtinuerat apud antiquos Christianos, ut in aurea columba (de super altari pendula) sacræ hostiæ conderentur. Quid enim- Baron.
 nisi lenitas pacis innuitur in columba? Merito An. Chr.
 D. Dionisius Sacerdotalem illam salutationem 17.
 appellat *sanctam & mysticam, supermundanam, divinissimam*; utpotè quæ ex Scripturis desumpta, & ex Divina inspiratione pronuntiata fuerit, in singulari quidem ab Angelo *ad Ge-* Iudic. 6.
deonem, ab Archangelo Gabriële *ad Mariam* 12. Luc. 1
Virginem; in plurali verò à Booz Patriarcha ad Rut. 2. 82
1. Psal. 135.

2. Tim.

14. v. 22.

messores, & ab Azaria (*facto in se spiritu Dei*) ad Asam Regem Juda & ad populum ejus. Porro populus, (aut populi vice chorus vel minister) per Sacerdoti rependit, Apostoli (Timotheum suum salutantis) verba subjiciens: *Et cum spiritu tuo: optans ejus Sacrificium in animo contrito & spiritu humilitatis à Domino suscipi.*

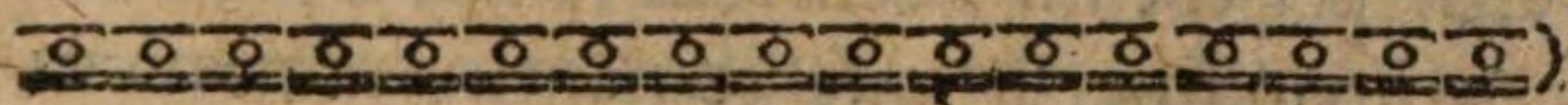
Iudæ ep.
v. 12.

3. Litigabant Iudæi ad invicem, quando de Eucharistia agebatur. Litigent increduli, & in diversos sensus abeant qui non credunt. Id enim mirum videri non debet, cum hæresis sit de se contentiosa ac turbulenta; hæretici verò dicantur esse *nubes sine aqua, quæ à ventis opinionum huc illuc circumferuntur; fluctus feri maris, despumantes suas confusiones; sydera errantia, quibus procella tenebrarum servata est in æternum.* At verò Christianos edentes panem pacis & concordie, decet inhabitare unanimes in domo Dei pacis, tanquam fratres, & filios ejusdem patris.

Gen 43.
v. 24.Joan. 13.
v. 14.

Joseph in Ægypto dimittens fratres suos tritico, panibusque locupletatos, providè cavit ne sibi invicem præteritas culpas circa se in sui venditione commissas improperearent; & proficiscientibus ait: *Ne irascamini in via.* Christus Jesus similiter fratribus suis Christianis viatico suo, in ultima Coena munitis, dixit pluries repetendo: *Pacem relinquo vobis; pacem meam do vobis. Hæc mando vobis, ut diligatis invicem. In hoc cognoscet omne: quod discipuli mei estis. In reditu*

ex Ægypto ad Jacob patrem, Joseph mandabat fratribus, ut servarent pacem in via. Rectè. Viatoribus enim concordia necessaria est, dum simul itinerantur. Nos in statu viatorum sumus; & in hoc statu nos dimittens Dominus, ad pacem induxit, pacis signum Eucharistiam dedit, ut pacificè ambulantes, perveniamus tandem ad Patrem & patriam pacis, Jerusalem civitatem pacis, visionem pacis, fruitionem Dei pacis, cujus participatio in idipsum.



DOCUMENTUM XVIII.

Exemplum Christi tam in Eucharistia, quam in vita amantis, esse motivum efficax fraternæ dilectionis.

Fieri minimè potest, ut is cui inest sensus humanitatis Christi, non moveatur exemplis ejus (si illa pensiculatius attenderit) ad diligendū Deum & proximum. Fidelissimus amoris Discipulus & Præco Joannes, sic illa urgebat, & sic ex illis concludebat. Nos ergo diligamus Deum, quoniam ipse prior dilexit nos. In hoc 1. Ioan. 4. cognovimus charitatem Dei, quoniam ille animam suam pro nobis posuit: ergo & nos debemus pro fratribus animas ponere. Infrà: Charissimi, si sic Deus dilexit nos; & nos debemus alterutrum diligere. Addit: Si quis dixerit quia diligo Deum; &

fratrem suum oderit, mendax est: Ergò Qui diligit Deum, diligat & fratrem suum.

Verè dilexit nos usque ad mortem, tum in Cruce cruentam, tum quotidianam in Eucharistia incruentam. Estote imitatores Dei, sicut fuit Discipulus ille. Non potest Magister non sibi placere in eo Discipulo, qui & bonum ingenium habet, & illud diligenter excolit. Christus Jesus Sapientiæ & Charitatis Professor præcepta dedit dilectionis magis exemplo quam verbo per totum decursum vitæ suæ; sed singularius in fine. Mensa cœnantis, non minùs ac *Crux patientis facta est Cathedra docentis*. Nul-
Aug. 119
in Ioan. lam ex ejus lectionibus Joannes pretermisit, quam non ledulò & audiverit, & didicerit, & ad praxim reduxerit. Ecce profero specimen unicum inter mille; quo probatur quàm perfectus fuerit in fraterna dilectione.

Baron.
An. Chr.
98.

Converterat Ephesi Juvenem quendam ab errore viæ suæ: quem custodiendum ac erudiendum commendaverat uni Episcopo: dum interim aliarum ipse Ecclesiarum ordinationibus, & populorum conversionibus occupabatur. Postmodum verò reversus, depositum repetens ab Episcopo; audivit quod ejus remissioni curâ, juvenis in viam Cain abjisset, in profundum vitiorum præceps datus, & prædo, imò, Dux prædonum effectus. Quid ad hoc Joannes? Tanquam bonus Pastor errantem ovem (ceteri jam ætate confectus) inquit per speluncas

luncas latronum & nemora: quæsitum tandem invenit, ad ejus pedes procumbit, cruentas hominis manus osculatur, & mira mansuetudine blanditur, allicit, devincit, reducit, reconciliat, spe salutis confortat; ac tandem sibi redditum Ecclesiæ ministerio præficit, speculum poenitentiae eum statuens; quemadmodum dilectionis erat ipse.

Quantum mutatus ab illo, cum *ignem de* Luc. 9. v. 54. *Cælo* vellet advocare quo consumerentur Samaritani, cò quod in suam civitatem Magistrum admittere renuerant? Tunc cum Magister increpaverat, objiciens ei nescire se *cujus spiritus* esset: ac simul alium ei spiritum inspiraverat; spiritum utique dilectionis, adjiciens hæc verba: *Filius hominis non venit animas perdere, sed salvare. O! ô! Sic & vos facite. Nam maxime propterea venit Christus in mundum, ut* Aug. 1. de Catech. rudib. ca. 4. *sciret homo, quantum eum diligat Deus; & ideo cognosceret, ut in ejus dilectione inardesceret, & dileceret quod debeat etiam diligere proximum sicut ipse dilexit nos. Et quomodo dilexit?*

Corde dilexit, *cum adhuc infirmi, peccatores, Rom. 5. v. 6. 8. 10. impii, & inimici essemus & criminibus illis obnoxii, quæ committuntur per infirmitatem, ignorantiam, malitiam: Opere dilexit, beneficiendo omnibus: Veritate dilexit, amovendo malum nobis impendens; imò quod jam perierat, salvans. Nunquid non iste est ordo & processus amoris quem habet unusquisque pro seipso.*

seipso. 1. Nullus unquam se ipsum odio habuit: 2. E contra se amat, & sibi bene vult: 3. Malum à se propulsat quantum potest. Hæc eadem Proximo sunt præstanda. Et quidem charitas tenet nos debitores aliquando propulsandi malum ab eo: aliquando etiam benefaciendi: semper autem amanti, nunquam odiendi, malè volendi, malum inferendi.

Quis sapiens possit aut velit hominem odisse quem Deus dilexit; quem vitæ propriæ dispendio, & sanguine proprio redemit; quem propria carne, ac eodem sanguine nutriendum duxit? Quis eidem Redemptioni atque Sacramento participans, tali exemplo, motivo, stimulo non incitetur ad obsequendum cuivis, ad procurandum (ut ut in se est) salutem cuiusvis, sive sit amicus, sive inimicus, domesticus aut extraneus; notus aut incognitus? *Erue eos qui ducuntur ad mortem, & qui trahuntur ad interitum liberare ne cesses*; ait charitas Deus:

Quemadmodum Christus per Sacramentalem præsentiam voluit esse in locis innumeris, quatenus semetipsum communicaret omnibus & singulis: ita profectò charitas largo quodam gremio bonæ voluntatis, ad omnes se debet extendere, complecti universos; etiam quibus nulla se novit carnis necessitudine conjunctam, nulla spe percipiendi commodi cuiusquam illectam; nulla percepti redhibitione obnoxiam, nullo denique adstrictam debito nisi illo sanè

de quo dicitur: *Nemini quicquam debeatis, nisi* Rom. 13.
ut invicem diligatis. v. 8.

Franciscus Assisias non se Christi reputabat amicum, nisi foveret animas, quas ipse redemerat: nihil earum saluti præferendum esse dicebat. Hinc sibi in oratione luctamen, in prædicatione discursus, in exemplis dandis excessus. Cernens suo exemplo plurimos ad *An. Rel. 3. 6. 9.*
 Crucem bajulandam animari, animabatur & ipse tanquam bonus Dux exercitus Dei viventis ad palmam victoriæ per culmen invictæ pervenire virtutis. Dicebat enim: *si linguis Angelorum loquar; charitatem autem in me ipso non habeam, & proximis virtutum exempla non monstrem, parum profum aliis, nihil mihi.* Hoc spiritu extimulatus, plurimos ad viam salutis adduxit, reduxit innumeros: inter quos fuere (non unus, ut supra, sed) sex famosi prædones: quos ad Deum traxit in vinculis charitatis. Ad instantiam dulcissimæ genitricis suæ Christus ipsum adjunxit S. Dominico, ad restaurandam, quæ collapsa fuerat, pietatem. Qui sibi invicem primitus obviantes, injectis collo brachiis, invicem amplexati sunt; & dixerunt: *Stemus simul; nullus prevalebit adversum nos.*

DOCUMENTUM XIX.

Mutua concordia primitivorum Christianorum, ex Eucharistie frequentatione procedens.

Bulliente adhuc (ut ita dicā) sanguine Christi in cordibus Christianorum, postquam recenter effusus fuerat, mirum est quo charitatis ardore & ipsi bullirent. Profero in exemplū & ædificationem quæ de ea refert Evangelista Lucas in actis Apostolorum: ubi tria memorat observatione dignissima.

Act. i. v.
13. seqq.

Primum: Statim a Domini in Cælum Ascensione Discipuli ejus convenerunt in cœnaculum, ubi manebant Apostoli: ubi enim res erant perseverantes unanimiter in oratione cum mulieribus, & Maria Matre Iesu & fratribus, expectantes promissam Spiritus Sancti consolationem. Optimè; unanimiter: nam Spiritus pacis non amat, non visitat, non consolatur nisi filios pacis, unanimes in domo pacis, in qua Christus instituerat Sacramentum pacis, dederat panem pacis & concordie.

Serm. 3.
Arecns.

Devotus Abbas Bernardus observat, quod illa unanimitas comites haberet magnanimitatem, & longanimitatem: quia nimirum puerillus grex Pastoris solatio destitutus, minimè
tamen

„tamen dubitans quoniam erat illi cura de eis,
 „devotis pulsabant supplicationibus Cœlum
 „& in orando persistebant indeficientes. Ma-
 „gnanimitas ex fide, quæ sua virtute omnia po-
 „test: Longanimitas ex spe, quæ supplicantium
 „preces novit à Domino minimè sperni, nec si-
 „ne copiosa benedictione redire: Unanimi-
 „tas ex charitate procedebant, quæ vincu-
 lum est perfectionis. Sic ergo, sic sese dispo-
 nant quicumque visitari desiderant in salutari
 ejus, ut ejus spiritu se dignos exhibeant.

Secundum à Sacro Scriptore observatum
 est, quod illi boni fideles *erant perseverantes in* Act. 2. 46.
doctrina Apostolorum, & in communicatione fra-
tionis panis; quotidie perdurantes unanimiter in
Templo, & frangentes circa domos panes (quod
de panibus benedictis, seu hostiis consecratis,
per familias domatim distribuendis intellige)
sumebant cibum cum exultatione & simplicitate
cordis, collaudantes Deum & habentes gratiam ad
omnem plebem. Dominus autem exemplo vitæ eo-
rum augebat qui salvi fierent quotidie in idipsum.
 Nil enim efficacius frequentatione Eucharistiæ
 ad fovendam unanimitatē; sed nec quic-
 quam efficacius unanimitate ad ædificationem,
 conversionem, & salutem aliorum; prout an-
 tea probavimus.

Tertium seorsum à Luca commendatum
 est illa ipsa unitas animorum: sic enim ipse:
Multitudinis, inquit, credentium erat cor unum &
animæ

AR. 4. v. *anima una: nec quisquam eorum quæ possidebat, aliquid suum esse dicebat; sed erant illis omnia communia.* Quomodo non omnia fuissent communia iis, quorum corda communiter coaluerant in unum! Nullo scismate rumpebatur hoc vinculum charitatis. Non erat inter eos distinctio Judæi & Græci, liberi, aut servi, pauperis aut opulenti. Nemo qui loqueretur de dividenda hæreditate cum fratre, ut alias apud Christum **Luc. 12. v. 13.** *quidam de turba.* Ad quem ipse: *Quis me constituit divisorem inter vos, ô homo!* Neque enim est Filii Dei dividere, qui venit congregare dispersa: nec filiorum gratiæ est dividi. Divisus erat, & dividi volebat ille, quia homo erat. Cùm enim dicit alius, Ego sum Pauli: alius, ego verò Apollos: alius, ego Cephæ: Nonne homines sunt, & secundum carnem ambulant? Nihil igitur tale inter filios pacis. Infideles ipsi stupebant videntes hanc unitatem & concordiam pacis inter antiquos fideles; & Tertulliano fideliter referente, dicebant ad invicem: *vide quomodo isti se diligunt, & pro invicem mori parati sunt.*

Apolog. 8. 39.

Aliud observatione simul & imitatione dignum, est quod frequens illa Communio, non solum fovebat pacis unionem; sed mutuum etiam respectum & honorem. Unusquisque enim illorum considerabat alterum velut quoddam Templum, tabernaculum, reconditorium, vas sacrum & consecratum portando in se, & continendo Corpus Filii Dei. Et verò, quis

quis sanæ mentis non iudicet, ex tali conjunctione sublimissimam in fidelibus resultare dignitatem; quæ bonis Angelis stuporem, malis rabiem causet, dum vident creaturas eductas de limo & pulvere, in tantum honorem evehi ab omnipotente, ut & mensæ Regis Regum accumbant, & throni divinitatis fiant & templa Dei viventis: idque non secundum animam duntaxat, sed etiam secundum corpus?

Hoc ipsum est quod Paulus adeò frequenter & fortiter urget, ut Christianis persuadeat etiam seipsum à se honorandos esse, atque in omni sanctitate conservandos, ut sciat unusquisque *1. Theff. 4. v. 4.* *1. Cor. 3. & 6. & 2. Cor. 6. v. 16.* *Rom. 12. v. 10.* *1. Cor. 13. v. 28.* *vas suum possidere in sanctificatione & honore, & non in passione desiderii, sicut & gentes quæ ignorant Deum.* Nec dubium quin ex ejusdem motu virtute aliàs eos monuerit, ut essent fraternitatis charitate invicem diligentes, & honore invicem prævenientes. Sic sic aliquando tandem omnia reducentur ad unitatem, quando Deus & omnia in omnibus, tam affectivè, quàm objectivè: Affectivè quidem quando sic communi corde, & velut adunato seu in unum collecto diligetur: Objectivè autem quando diligetur tanquam solus omnium amore dignus. Atque hoc unum est quod Christus Magister & Dominus intendit; quod operat Ecclesia Mater nostra: quæ desiderium sui cordis sic exprimit in Tridentina Synodo; cujus verba sint instar coronidis huic lectioni. „ *Demum*

208. 13.
a. 8.

Affectu paterno admonet Sancta Synodus, hortatur, rogat, & obsecrat per viscera misericordiae Dei nostri; ut omnes & singuli qui Christiano nomine censentur, in hoc unitatis signo, in hoc vinculo charitatis, in hoc concordiae simbolo tandem aliquando conveniant & concordent: memoresq; tantae majestatis, & tam eximii amoris Iesu Christi Domini nostri, qui dilectam animam suam in nostrae salutis praesidium & carnem suam nobis dedit ad manducandum, haec Sacra Mysteria Corporis & Sanguinis ejus, ea fidei constantia & firmitate, & devotione, ea pietate & cultu credant & venerentur; ut panem illum supersubstantialem frequenter suscipere possint; & is verè eis sit anima vita, & perpetua sanitas mentis, cujus vigore confortati ex huius misera peregrinationis itinere ad caelestem patriam pervenire valeant, eundem panem Angelorum, absque ullo velamine manducaturi.



DISCIPULI FIDELIS

Fidele votum & Oratio.

Vtinam, Deus cordis mei: ô utinam fiat in me quod à Patre petiisti pro me, cæterisque fidelibus: & utinam impleatur in nobis desiderium Ecclesiae tuae Matris nostrae; ut id ipsum dicamus, id ipsum sentiamus, imò unum sumus omnes, & non sint in nobis vel scissurae
ve l

vel scismata, nevé audiat inter nos zelus & contentio.

Non me latet quod Charitas spectet ac diligat Deum, tanquam commune bonum; non privatum, aut particulare, seu proprium uni. Nam ideò communis esse vult, & seipsum in multos diffundit; ut conjunctim omnes eum amore tam extensivè, quam intensivè perfectissimo, diligant: quod utique tunc fit, quādo corda sic unita conspirant & in id unum incumbunt, ut plus plus ament, ampliori gratia ad id acceptā; ac in amando semper, usque in infinitum proficiant: quoniam sine modo, sine termino amandus est qui infinitus est Deus.

Dilectioni verò proximorum nulla mensura adhibenda est, præter illam ipsam quam ad nos habuisti, *Domine qui amas animas*; & sic amas, ut omnes ames & singulas; proque omnibus & singulis incarnari, impendi, prodigi, ac consummari dignatus sis; & (quod multò amplius est) in sanctissimo Altaris Sacramento ad usque sæculi consummationem manere voveris, pro earum consolatione dicam, an consummatione? ut nimirum sicut tu & Pater & Spiritus sanctus *Vnum* estis (non obstante distinctione personarum) una natura, unus intellectus, una voluntas, una sapientia, bonitas, potentia, una indivisa vnitas: sic omnes animæ, nequicquam obstante corporum

ac personarum pluralitate, Sacramenti tui virtute ac participatione fiant una quodammodo anima, unum sensum, unum spiritum fidei & charitatis habens, ac demum unus spiritus tecum. Illuc enim illa tendit Oratio, quam tu ipse ponis in ore omnium celebrantium, dum instat Missæ communio. Propter quod, eam hic & nunc in novo, rogans & dicens: *Domine Iesu Christe, qui dixisti Apostolis tuis: Pacem relinquo vobis; pacem meam do vobis: ne respicias peccata mea, sed fidem Ecclesiae tuæ; eamque, secundum voluntatem tuam pacificare. & coadunare digneris.*

Puer tuus David, Domine, zelum suum adhuc ulterius protendebat, quando perditionem innumerarum ovium errantium & rabiei lupi infernalis expositarum attentè considerans & dolens, optabat viscerosius omnes ad te reduci, omnes sub te uno vero & verè bono Pastore adunari cum cæteris, & ex omnibus *unum ovile* fieri. Illius ego nunc vota, fervores, orationem renovo ac repeto, pro iis qui & iam num aberant & in errore versantur.

Deus misereatur nostri & benedicat nobis: illuminet vultum suum super nos & misereatur nostri.

Vt cognoscamus in terra viam tuam; in omnibus gentibus salutare tuum.

Confiteantur tibi populi Deus; confiteantur tibi populi omnes.

Laudentur & exultent gentes; quoniam iudica

dica

DE CHARITATE AD PROXIMUM. 595
dicas populos in aquitate & gentes in terra dirigis.

Confiteantur tibi Deus, confiteantur tibi populi omnes: terra dedit fructum suum.

Benedicat nos Deus, Deus noster, benedicat nos Deus: & mutuant eum omnes fines terre.





LECTIO VIII.

DE

CHARITATE ERGA DEFUNCTOS.

Quod Fidelium Animæ possint,
& ex Charitate debeant iuvare
Missæ Sacrificio ; aliisque
suffragiis.

MAGISTER

*Exponit & urget Motiva hujus
Debiti.*

Hebr. 10
v. 19.



*Orrendum est incidere in
manus Dei viventis ; &
horror poenarum quas
animæ purgantes pati-
untur (priusquã admit-
tatur in cœlum) in hu-
manissimis quibusque,
ferocissimisque cordi-
bus imprimeret sensum intimæ compassionis,*

fi

si foret ab eis cognitus. Ad Ecclesiam Primitivorum (qui conscripti sunt, & jam triumphant in coelis) pertinent, in quantum habent jus proximum ad gloriam, à quo non possunt amplius excidere. Interim spiritus gratiæ & vinculum charitatis eas tenet cunitas fidelibus adhuc militantibus, & communionis Sanctorum capaces reddit & dignas. Ex quo sequitur eas censerì in ordine proximorum, quibus charitas semper est debitor: & tãtò quidem amplius, quantò 1. Gravitas miseriarum quibus subjacent, magis indigas reddit subsidii spiritualis: 2. Æquitas arctius obligat viventes ad illud eis præstandum: 3. Proprii boni studium efficacius unumquemq; ad id impellere debet.

Primò: Necessitas animarum est extrema, quandoquidem se ipsas omninò juvare nequeant in pœna sensus aut damni. Pœnam damni voco ipsam speratæ beatitudinis dilationem. Sicut enim ipsa beatitudo plenè satiat appetitum intellectualem: ita ejus spes quæ differtur, affligit animam; & quidem tanto molestius, quanto differtur prolixius, & boni sperati possessio desideratur ardentius, estque re ipsa vicinior; nec tamen tenetur. Animæ verò fidelium purgantium, & desiderant ardentissimè, & apprehendunt vivacissimè summum bonum, & ei vicinissimæ sunt: ab ejus autem actuali possessione retardantur propria sua culpa; eo quod humanam vitam plus justo dilexerint;

PROV. 13.
V. 12 8.

lexerint; quod præsentiam Domini digno zelo non exquisierint; quod transitoriis rebus inordinatè delectatæ fuerint; quod occasionibus (quas habebant in promptu) præveniendi periculum suum, non ita benè usæ fuerint, faciendo dignos pœnitentiæ fructus; aut certè neglexerint suis bonis operibus succurrere aliis, qui præcesserant cum signo fidei, & dormiebant in somno pacis: ita enim statuit iustitia; ut

Luc. 6. *qua mensura mensi fueritis, eadem remetiatur*
v. 38. *vobis.*

Aug. Ser. 4. de San- *Similiter pœna sensus erit durior, quàm quid-*
ctis. *quid potest in hoc sæculo pœnarum aut videri, aut*
cogitari, aut sentiri. Et quamvis animæ liben-
ter acceptent tormenta de manu Domini, di-

Mich. 7. *cantque cum propheta: Iram Domini portabo*
v. 9. *quoniam peccavi ei: nihilominus illorum rigo-*
rem sentiunt, & afflictionem exinde percipiunt
ac luctum proportionatum mensuræ delicti ac
inordinatæ affectionis quam habuerunt ad
creaturas cum præiudicio fidelitatis debitæ
creatori. Idcirco (sic exigente iustitia) sibi ip-
sis relinquuntur; & ignis ille transitorius supra
vim sibi connaturalem elevatur ab omnipo-
tente, tanquam instrumentum potentiae, com-
municata ei supernaturali activitate ad tor-
quendum insolenter animas; quasi natura non
foret ad id sufficiens: ita ut de magnitudine
pœnæ dici possit idem quod à Paulo dictum
2. Cor. 1. *fuit de magnitudine gloriæ: Nec oculus v. dir,*
v. 9. *nec*

nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, quæ justitia Dei preparavit iis qui diligunt eum, & quos diligit ipse. Quicquid refertur de tormentis quæ Job, aut ipsi quoque Martyres sunt passi, incomparabiliter est minus, quàm quod illæ animæ patiuntur, nobiles quidem & gratia decoratæ, ac ornatae virtutibus; sed quæ interim occultam maculam gestant, cui talis purgatio sit necessaria, ut fiant dignæ conspectu magni Dei.

Porro in hoc tenebrarum carcere, in hac fornace ignis Babylonicâ terribiliori, momentum unum, hora; hora, dies; dies, annus; annus unus quasi sæculum integrum esse videtur. Testis ille Minorita, qui oblata sibi ab Angelo tutelari optione, vel fluxum sanguinis quo laborabat adhuc per annum pati, vel ignibus purgatorii per unum diem cruciari; secundum elegit. Vix per horam fuerat inter ignes, quando conquestus est Angelo se visitanti, se ultra annum in iis retineri. Pacto rescisso, anima illa ad corpus nondum sepultum regressa est, in quo deinceps maluit unum, imò plures annos in doloribus transigere, quam in gehenna expiatoria diem unum. Hoc posito, & supposito, nonne species intolerandæ crudelitatis est, si quis viderit, seu sciverit aut meritò sibi persuaferit fratrem suum necessitatem habere, talibusque pœnis urgeri, & viscera sua clausit ab eo, dum, ei posset de facili succurrere? Verè

An. Re
Min 76.
num 9.

Barbarus est iste : verè charitas patris non est in eo.

Secundus stimulus pungens fideles ad currendum & succurrendum fratribus afflictis, est æquitas. Eidem enim naturæ, gratiæ, gloriæ participant cum eis. Judas primogenitus Jacob sola consideratione ejusdem nativi sanguinis motus, movere volebat fratres suos ad educendum Joseph de cisterna, in quam eum projecerant : *Caro enim & frater noster est* : inquit. Quid? Cadit asinus in foveam; & omnes sublevant : cadit anima in locum tormentorum, & nemo recogitet? nemo succurrat? Mauritium Imperatorem severè admodum ultus est Deus, cò quod plura millia Christianorum captivorum exiguo pretio redimere recusasset; quos Chajanus Rex Avarum omnes immaniter interfecit. Phocas non diu post à militibus adversus Mauritium indignatis, ad imperium sublimatus, ipsius Mauritiique quinque parvulos filios coram ejus oculis necari jussit; nihil aliud Mauritijs proferente, præter illud Davidicum : *Iustus es Domine & rectum judicium tuum*. Tandem ultimo loco & ipse occisus est.

Quis igitur audeat negligere salutem suorum, filius parentum, beneficiatus benefactorum, Hæres illorum quorum bona possidet, sive per successionem, sive per donationem legitimam? Profectò species persecutionis est, (Jo-
bo

bo sic attestante) devorare fructus laborum, *Job. 19.*
 five substantiam ab aliis partam; & interim iis ^{22,}

jam summè afflictis non compati. Species crudelitatis est digna maledictione, quam Propheta *Amos 6.*
 in illos in tentat *qui dormiunt in lectis eburneis: v. 4.*

& lasciviunt in stratis suis; comedunt, canunt,
 bibunt vinum in phialis, unguento optimo delibuti,
 & nihil compatiuntur super contritione Iosaph. De-
 mùm barbaries est charitatem Patris exclu-
 dens, digna tradi *tortoribus*, quibus ille servus
 traditus fuit, qui *conservum* suum inhumaniter *Matt. 18.*
 tractaverat. *v. 30. seq*

Quidam frater Joannes de Via, vir quidem *An. Rel.*
 probatæ viræ, neglexerat pensum pro fratribus *Min. 176*
 defunctis legi solitum in Ordine Franciscano. *nu. 2.*
 Post obitum apparuit uni Novitio deplorans
 miseriam suam, accusans negligentiam, & con-
 fitens se tamdiu detentum iri in poenis quoad
 usque aliquis defectum supplevisset à se com-
 missum. Heu! Quam multi epulantur opiparè,
 dum eorum propinqui rotantur in igne, po-
 stulantes in suum refrigerium, guttulam aquæ;
 nec obtinent!

Tertium Motivum. Saltem si propriæ cu-
 ra salutis excitaret spiritum compassionis chari-
 tatis in vobis! Quis enim nescit animas pur-
 gantes, tanquam Dei amicas, posse rependere
 vices suis liberatoribus, & intercedere pro eis
 apud Regem, dum eis benè fuerit, & cavere ne
 veniant

veniant ipsi in istum carcerem suo tempore; tandem posse etiam ipsos introducere in æterna tabernacula? Nec est timendum, ne *succedentibus prosperis* obliviscantur amicorum suorum, sicut *Præpositus Pincernarum oblitus est inter-*
pretis sui Ioseph: nam status gloriæ non minuit, sed
 auget potius charitatem & perficit. En exempla produco gratitudinis animarum ex historia Seraphica.

An. Rel.
 Min. 63.
 31.

F. Stephano Coruo magna multitudo utriusque sexus vita functorum apparuit, profundam reverentiam & gratias agentes, quod ejus precibus forent liberati à Purgatorio, Id enim habuit in usu, ut per claustrum & cimiterium semper ad cellam incederet, pro omnibus ibi sepultis oraturus.

Martyr.
 Francisc
 ad 20.
 Aug.

Soror Angelina de Spoletto in suo obitu obviam habuit complures animas pœnis adhuc obnoxias, quæ illi gratias agebant de tot tantisque bonis operibus, quibus apud Deum nunc usque eas juvarat.

Rarius est & datæ recentioris exemplum amicæ Christi Sor. Margaretæ Luxemburgensis Tertiariæ, quæ obiit an. sal. 1651. Mos ei fuit exacti silentii, orationis, jejunii, aliorumque rigorum observare quadragenas, frequenter etiam iterare pro piis animabus. Neque id sine fructu. Nam postmodum exutæ pœnis, veniebāt aliquæ sejunctim, aliquæ conjunctim, quandoque turmatim repensuræ gratias; atque

in tanto subinde numero, ut Reclusæ sororis cellulam implere viderentur, quas tam ipsa, quàm ejus ancilla soror Joanna aliquando audiverunt cantantes Angelico concentu versiculum: *Gloria Patri &c.* In cujus repetitione conscendebant versus Cœlum, tanto lumine coruscantes; ut ipsi milites super Urbis compita vicina excubantes, viderint aërem totum splendescere à cella Sororis usque in profundas nubes.

Pollicetur Dominus misericordiam ei qui fecerit. Eam recepit *Abdemelech. Ethiops Eunuchus Sedecie Regis*, ob illam, quam exercuerat erga Jeremiam Prophetam, educens eum *de lacu luto*. Nam ipse liberatus est de manu virorum, quos formidabat, & fuit ei anima ejus in salutem. Quocirca subvenite oppressis, ut ipsi vicissim subveniant vobis & sequimini spiritum *Thecuitis* sapientis, hoc est Ecclesiæ Christi; quæ sedulò studet reconciliare Absalonem Regi David, hoc est animas exules, Deo. Currite cum amicis Job, cum audissent omne malum quod acciderat ei; & contemplamini lachrimabilem statum animarum, non in sterquilino, sed inter incendia jacentium. Haud dubium quin & vos exclamabitis præ horrore & videntes dolorem esse vehementem; si quæ viscera charitatis in vobis sint, auxiliatricem eis bonorum operum manum præbebitis. Audite igitur quæ loquor; & ex dicendis, in earum subventionem

Jer. 18. &
39. v. 17.

2. Reg.
14. v. 9.
seq

Iob. 1. v.
11. seq.

tionem assurgite; ut venas Eucharistici fontis omnibus apertas, usque ad illa tenebrarum, poenarumque loca deduci procuretis.

Discipuli humilis precatio

LOquere Domine quia audit servus tuus, paratus exequi quidquid inspiraveris, aut docueris quod & tibi placitum sit, & prodesse possit ad solandas, sublevandas, liberandas animas pauperum fratrum meorum, Fac per tuam gratiam Deus meus, ut valeam cognoscere virtutem Mysterii tui: Quæ sit latitudo ejus, & quomodo se quaquaversum extendat: quæ longitudo, & quomodo commensuretur æternitati: quæ sublimitas, qua Cœlos Cœlorum penetrat: & quod profundum, pertingens usque ad subterraneas illas abyssos, ut à pœnis & carceribus ignium animas eripiat. O! Requiem æternam dona eis Domine, & lux perpetua luceat eis.

*Recordare, Iesu pie
Quod sint causa tuæ viæ.*



DOCUMENTUM I.

*Magister docet memoriam Defunctorum in
Missa, eis prodesse : Eosque commendat
viventibus.*

Augustini sententiam esse verissimam nul-
lus Orthodoxus ambigat : Pro Defunctis L. 11. Cl.
vit. c. 24
quibusdam, vel ipsius Ecclesiae ; vel quorundam pio-
rum exauditur oratio : sed pro his quorum in Christo
regeneratorum nec usque adeò vita in corpore malè
gesta est, ut misericordia judicentur digni non esse ;
nec usque adeò benè, ut talem misericordiam repe-
riantur necessariam non habere. Ubi sub nomine
orationis intelligit alia opera pia : de quibus
est versus : Munera Missa, preces, jejunia, qua-
tuor ista Absolvunt animas, quas purgans detinet
ignis. Sanctus Doctor, tacito jejunio, cætera sic
latius exprimit.

Orationibus sanctæ Ecclesiae, & Sacrificio saluta- Ser. 29.
de veil
Apost.
ri, & eleëmofynis quæ pro eorum spiritibus erogan-
tur, non est dubitandum mortuos adjuvari ; ut cum
eis misericordius agatur à Domino, quàm eorum
peccata meruerunt. Hoc enim à Patribus traditum
universa observat Ecclesia : ut pro iis, qui in Corpo-
ris & Sanguinis Christi Communionem Defuncti sunt,
cum ad Sacrificium loco suo commemorantur, oretur ;
ac pro illis quoque illud offerri commemoretur. Cum
verò

verò eorum commendandorum causa, opera misericordia celebrantur; quis eis dubitet suffragari, pro quibus orationes Deo non inaniter allegantur? Non omninò ambigendum est illa prodesse Defunctis: sed talibus qui ita vixerint ante mortem, ut possint ea bacutilia esse post mortem.

Nulla est liturgia quæ non faciat expressam commemorationem fidelium Defunctorum. Nulla Provincia in Orbe Christiano; quæ in suis Conciliis non statuerit eam fieri. Tota quoque Ecclesia in suis capitibus Tridenticōgregata, sic eam approbat, & sic decernit post explicatam efficaciam Sacrificii quod in Missa peragitur: Non solùm pro fidelium vivorum

eff. 23. c. „ peccatis, poenis, satisfactionibus, & aliis necessitatibus: sed & pro Defunctis in Christo nondum ad plenum purgatis, ritè (juxta Apostolorum traditionem) offertur.

Alias idem Concilium Tridentinum ita decernit & præcipit Episcopis: ut (cum Catholica Ecclesia à Spiritu sancto edocta, ex Sacris litteris & antiqua Patrum traditione in Sacris Conciliis docuerit Purgatorium esse, animasque ibi detentas fidelium suffragiis, potissimum verò acceptabili Sacrificio juvari) sanam de Purgatorio doctrinam, à Sanctis Patribus & Sacris Conciliis traditam, à Christi fidelibus credi, teneri, doceri, & ubique prædicari diligenter studeant.

aff. 29. „
lit.

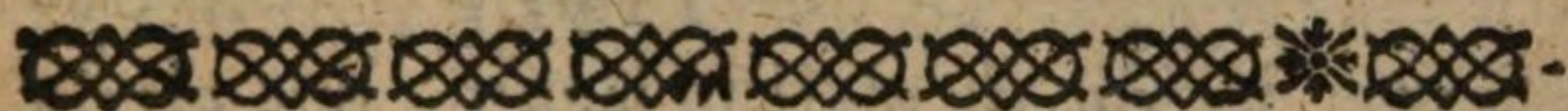
De Matre sua Monica testatur Augustinus:
„ quod

„ quod cum ægrotaret, & passa defectum, ten- L. 9. c. 38.
 „ sui reddita esset, filios adstantes aspiciens di- C. 11. &
 „ xerit eis: Ponite corpus hoc ubicumque: ni- 83.
 „ hil vos ejus cura conturbet. Tantum illud vos
 „ rogo, ut ad altare Domini memineritis mei,
 „ ubicumque fueritis. Imminente die resolu-
 „ tionis suæ, non curavit Corpus suum sum-
 „ ptuosè contegi, aut condiri aromatibus, aut
 „ sepulchrum patrum. Non ista mandavit
 „ nobis; ait Sapiens filius: sed tantummodo
 „ memoriam sui ad altare fieri desideravit; cui
 „ nullius diei prætermissione servierat; unde sci-
 „ ret dispensari victimam sanctam, quâ deletum
 „ est chyrographum quod erat contrarium no-
 „ bis. Hæc ille: qui consequenter orat omni-
 „ potentem, ut dignetur inspirare Lectoribus
 „ suis (quibus voce, corde, litteris serviebat)
 „ ut ipsi meminerint ad altare, meminerint Mo-
 „ nicæ cum Patricio ejus conjuge, per quorum
 „ carnem introductus fuerat in vitam; ut quod
 „ illa ab eo poposcerat extremum, uberius ei præ-
 „ staretur in multorum orationibus.

Credite filioli: Illud ipsum quod optavit &
 petiit Monica, exoptant & expetunt alii fide-
 les, nec aliunde subsidiū efficacius expectant ani-
 mæ piæ, quam ab altari Thomæ de Aquino
 Parisiis oranti Soror ejus Defuncta apparuit, Sur. ad 7.
 suffragiis ejus, ac præsertim Sacrificiis se obni- Mat.
 ze commendans, eo quod summè foret indiga.
 Nec sanctus defuit votis Defunctæ. Rursus hæc
 ei

ei postea Romæ adfuit, annuntians se consecutam salutem. Interrogata verò de duobus fratribus suis, respondit Landulphum adhuc in purgatoriis ignibus gemere; Arnoldum potiri gloria. Ad hæc prenuntiavit, quod Thomas ipse brevi sequeretur ad patriam, laborum suorum mercedem accepturus.

Consultissimum itaque fuerit unicuique fidei, ut dum Missæ interest, ad *Momento* celebrantis post consecrationem, jungat & ipse suum. Præxim suggero, quam sequantur: ut nempe vulneribus Salvatoris commendent animas, Pontificum quidem ac Pastorum aut Ecclesiasticarum Personarum dexteræ ejus: Principum, Dominorum, & eorum qui Reipublicæ præfuerunt, manui sinistræ: Prælatorum verò ac Religiosorum, præsertim illorum qui in ordine (de quo illi fuerint) decesserunt pedi dextro: Parentum autem, benefactorum, amicorum, propinquorum, aliorumvè (quos cordi habent) sinistro; vulnus denique lateris ei reservent, cui titulo charitatis aut justitiæ, specialius obstringi se norunt. Hæc enim sunt foramina petra, hæc cavernæ maceria, in quibus columbæ, hoc est, animæ piæ nidificant, ut per eas avolent & transeant ad gloriam; ubi Requiescant in pace.



DOCUMENTUM II.

Bonum esse piscari in Purgatorio ad educendas animas cum hamo orationis, adiute Sacrificio.

MUndus iste Mari magno & spatioſo comparatur; homines piscibus maris: regnum autem Christi quod est Ecclesia ſagena miſſa in mare, & ex omni genere piſcium congreganti. Matth. 13
b. 47.
Quàm, cum impleta eſſet, educentes & ſecus littus ſedentes, elegerunt bonos in vaſa; malos autem foras miſerunt. Sathan multos de huiusmodi piſcibus ſublevat in hamo vanitatis: multo plures trahit in ſagena voluptatis: plurimos congregat in rete concupiſcentiæ. Nam & hamus latet ſub ſuperbia vitæ, juxta illud; *Absconderunt ſuperbi laqueum mihi: & voluptas carnis non ſimplex hamus, ſed ſagena dicitur, multos ſimul irretiens; ob id enim de muliere fornicaria ſcriptum eſt: Laqueus venatorum eſt, & ſagena cor ejus, preparata ad capiendas animas: Con-* Abac. 1.
v. 14. ſeq.
cupiſcentia verò oculorum Reti multis nodis contexto ſimilis eſt; quia qui volunt divites fieri Plal. 139.
inferunt ſe doloribus multis, & deſideriis nocivis Eccle. 7.
v. 27.
quæ mergunt hominem in interitum. 1. Tim. 6
v. 9.

Ita quidem contingit cum piſcibus ſeu hominibus malis, quos à Domino foris eiectos,

diabolus colligit. De bonis autem, etiam potior pars incidit de mari in lacum, hoc est de mundo in Purgatorium. Extrahuntur autem offerendo eis escam Sacrosanctæ Carnis Christi. Quam ob causam ipse dictus est. *Morsus inferni*: quia sicut morsu pars avellitur à toto; sic virtute Sacrificii Eucharistici eruuntur aliquæ semper animæ ex inferno.

Spec. ex.
en p. diff
9 exem.
pl. 143.

Narrant puerum quendam ab Episcopo in somnis visum, lineam seu filum argenteum, cui innexus erat hamus aureus, jacere in puteum profundissimum; & ex eo extrahere animam unius mulieris. Visio fiebat in imagine; sed re ipsa fiebat liberatio animæ: nam Episcopus excitatus à somno, & oculos huc illucque convertens, conspexit in cœmeterio puerum orantem ad sepulchrum Matris suæ recenter defunctæ, & recitantem Psalmos, *Misere mei Deus; & Deprofundis*; cum Oratione Dominica. Tunc sanctus ille Præsul satis intellexit uncinum illum aureum non aliud significasse, quam optimi pueri Orationem: pisces verò fuisse animam Matris, quam è puteo purgatorio efficaciter eduxit. O fortunatam piscationem,

Quam lucrosa est ars piscatoria, quæ pisces ejusmodi capere didicit! Profectò discipuli Domini, qui pisces fuerant, nunquam adeò feliciter piscari fuerant ante suam conversionem. Fuerunt autem post ejus in Cælum Ascensionem, quando sanciverunt; ut in tremen-

dis mysteriis, Defunctorum agatur commemoratio; scientes (inquit Chrysostomus) illis inde multum contingere lucrum, utilitatem multam. Cum enim totus constiterit populus, extensis manibus Sacerdotalis plenitudo, & tremendum proponatur Sacrificium quomodo Deum non exorabimus pro his deprecantes. Sed hoc quidem de his qui cum fide migrarunt: Ita os aurentum.

Homil.
69. ad
Pop.

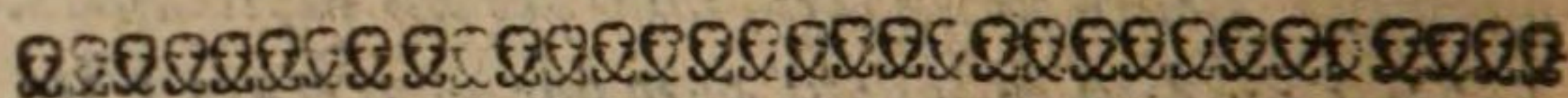
Visio Beatæ Gertrudis Abbatisse Monasterii de Elpheda in Saxonia, memoratæ visioni Episcopi ferè per omnia similis est. In vigilia Dominicæ Ascensionis devotè Missam audiens ad Elevationem Hostiæ sanctæ orabat pro animabus fidelium Defunctorum in communi: ut dignaretur Dominus eas eripere de carcere pœnarum, per illud ineffabile gaudium, quod de sua resultavit Ascensione. Et ecce vidit in momento virgam auream recta demissam è Cœlo in Purgatorium, tot uncinis armatam; quot in bonis fidelibus vivis inerant affectiones piæ, atque aspirationes ad Deum pro Defunctis. Porro singulis hamis aliquæ trahebantur animæ, & transferebantur è lacu tormentorum in alterum locum amœnissimum simul & tranquillissimum.

Infir.
Pict. l. 46
c. 36.

Nonnè poterat hæc Virgo tunc ad gratulari Christo verbis Prophetæ: Tu quoque in sanguine testamenti tui emisisti vinctos tuos de lacu, in quo non est aqua. Sed de hoc postea, Nonnè simul advertitis quantum referat orationes privatas

Zachar.
9. v. 15.

quæ pro Defunctorum liberatione fiunt à privatis, devota condire memoria Dominicæ Passionis & publico unire Sacrificio, unde vim defumunt atque participant.



DOCUMENTUM III.

Animas Eleemosynis & Oblationibus tanquam Cibo refici, ac in Cælum recipi.

Tob. 4.
v. 18.

Eccl. 11.
v. 1.

QUOD juniori Tobias senior consulebat. *Panem tuum, & vinum tuum super sepulturam justi constitue: de Eleemosynis venit intelligendum & de Sacrificiis, quæ fiunt pro iis qui moriuntur in Domino. Sapiens eadem commendat sub verbis ænigmaticis, quæ nonnulla egent explicatione, cum dicit: Mitte panem tuum super transeuntes aquas, quia post multa tempora invenies illum. Da partes septem, nec novem & octo; quia ignoras quid futurum sit. Aquæ transeuntes sunt homines, qui paupertatem colunt, mundum spernunt, exilium suum deplorant, mori se cognoscunt, & quasi aquæ dilabi super terram: Intelliguntur hi sub numero septem; quia septenarium hujus vitæ transcurreunt. Defuncti autem peracto Septenario ad octavum numerum, hoc est ad statum beatorum*

DE CHARITATE ERGA DEFUNCTOS. 613
torum jam pertinent. Et his ergo sua pars dan-
da est, quoniam super eos extendenda est mīle-
ricordia, Quisquis suum panem & vinum in
utrorumque solamen impendit, mercedem sibi
suo tempore rependendam expectet, & certus
sit, quod in die mala liberabit eum Do-
minus.

Ubinam verò melius impenduntur, aut pa-
nis aut vinum, quam circa Eucharistiæ Sacri-
ficium; curando illud offerri pro consolatione
ac refectiōne animarum esurientium? Inde pro-
fecto reficiuntur: inde saturantur. Inter illas
quæ celeberrimæ Reclusæ Luxemburgensis
superius memoratæ, subsidium implorabant,
nonnullæ velut fame tabescentes apparebant:
quibus postquam ipsa consuetarum quadrage-
narum refectiōnem exhibuerat, postmodum
easdem in gloriam alacres ascendere conspicie-
bat. Quod si vos qui hæc auditis, de veritate
visionis hujus diffiditis eo quod illam censura
publica necdum approbaverit, ecce vobis au-
thenticam aliam ex Bernardo.

„Mortua sorore Malachiæ Episcopi, nocte
„quadam vir sanctus audivit per somnium vo-
„cem sibi dicentis, Sororem ejus stare foris in
„atrio & ecce per totos triginta dies nihil gu-
„stasse. Qui evigilans citò intellexit, cujus escæ
„inedia marceret, & diligenter discusso nu-
„mero dierum quem audierat, ipsum esse re-
„perit, ex quo pro ea panem de Cœlo vivum

Vit. S.
Malach.
Episc. c.
4.

„ non obtulisset. Tum ille beneficiā quam
 „ omiserat, rursus adoritur. Neque id frustra.
 „ Nam non multum post, visa est illi perve-
 „ nisse ad limen Ecclesiæ, necdum tamen posse
 „ intrare, apparere etiam in veste pulla. Cum-
 „ que ille perseveraret, curans ne qua de solita
 „ stipe frustraretur, secundo vidit eam in veste
 „ subcandida, admissam quidem intra Eccle-
 „ siam, sed altare contingere non permitti. Ter-
 „ tio tandem visa est adgregari cœtui candida-
 „ torum, in veste prorsus candida.

„ Vides Lector (addit Doctor mellifluus)
 „ quantum valeat deprecatio iusti assidua? Ve-
 „ re Regnum Cœlorum vim patitur, & violenti
 „ rapiunt illud. Nonne tibi videtur Malachiæ
 „ oratio vicem quodammodo effractoris exhi-
 „ buisse cœlestibus portis? quando peccatrix
 „ mulier fraternis obtinuit armis, quod suis
 „ meritis negabatur? Hanc vim tu, Bone Jesu,
 „ qui pateris, facis, validus & pius ad salvan-
 „ dum; faciens misericordiam & potentiam in
 „ brachio tuo, & in Sacramento tuo servans
 „ Sanctis qui in terra sunt, ulque ad consum-
 „ mationem sæculi. Hoc planè Sacramentum
 „ potens peccata consumere, debellare obvias
 „ potestates, inferre Cœlis revertentes de terra.
 „ Hæc ille.

I. et. 31.
 v. 12.

Sequentia prophete verba penlate: *Venient
 & laudabunt in monte Sion, & confluent ad bona
 Domini super frumento; & vino, & oleo; eritque
 animus*

DE CHARITATE ERGA DEFUNCTOS. 615
*anima eorum quasi hortus irriguus; & ultra non
esurient?* Hæc putate dici de Defunctis; qui
Eucharistico convivio vegetati pervenerunt ad
regnum, ubi *ultra*, inquit, *non esurient*: ergo
prius esurierant animæ illæ panem vitæ; ergo
sitierant vinum Domini Sanguinis: ergo refe-
ctione hinc sumpta latiantur à gloria. Sic enim
Christus *convescens* cum discipulis suis, in Cœ- Act. 1. 4.
lum abiit. 4.

Non abs re fuerit hoc loco vobis exponere
compassivam Seraphici Patriarchæ charitatem Chron.
erga unum è fratribus suis, quem nocte media Minor.
clamantem audivit: Fame, fame conficior. p. 1. 1. 2.
6. 39.

Audiens pius Pastor, surgere jubet fratres,
candelam accendere, & apponere cibum. Tum
iple cum cæteris comedit, ut famelico daret fi-
duciam comedendi. O! ô! ô! Fides aperiat
vobis aures cordis ad audiendos lamentabilem
planctus animarum, de mediis tenebris claman-
tium: Esurio; Sitio. O! ô! Caritas aperiat
vobis viscera misericordiæ ad parandam eis
menlam, subministrandumque panem vitæ &
calicem salutaris: Nec enim indignas se red-
diderunt refectione vel refrigerio, quemadmo-
dum ille dives *Epulo*, qui ob negatas menlæ suæ
micas deciduas Lazaro esurienti, ne quidem Lue. 16.
aquæ guttam obtinuit, quâ refrigeraretur ei v. 9.
lingua, dum cruciabatur in flammis.

Ancique Judæi convivia faciebant ad conso- Ier. 16.
landum super mortuo Patre suo & Matre. Jerony- v. 2.

Aug. Ep.
64.

mus ejusmodi convivia vocat: *parentalia* quibus Dominus Jeremiam interesse prohibuit, eo quod ea non probaret. Multo minus approbare velit superstitiones observantias quorundam Infidelium, qui similia convivia credebant esse *solatio mortuorum*. Inter Christianos quoque pridem ambitiosæ commestationes exhiberi solebant super sepulchra Defunctorum, temporibus Augustini: quæ vir Sanctus auferri curavit ob pravum illarum usum. Ita tamen; ut consultum voluerit piis oblationibus pro Defunctis: ut quæ ad eorum sepulchra ferebantur, erogarentur in pauperes; dummodo *non forent sumptuosæ contra Christianam modestiam*. *His enim credendum est, inquit, verè adjuvari Defunctos.*

Baron.
An. Chr.
397.

Ecc. 7.
v. 37.

Dicuntur longæ Regibus esse manus. Sunt & Sacerdotibus; simul & Pauperibus: quoniam eas usque ad Cœlum extendunt, ut benefactorum suorum eleëmofynas Deo offerant; & usque ad Purgatorium, ut earum fructum ad animas deferant. Quocirca Sapiens audiendus, dum monet: *Pauperi porrige manum tuam ut perficiatur propitiatio, & benedictio tua: & mortuo ne prohibeas gratiam: & ne desis plorantibus in consolatione.*

OOOOOOO OOOOOO OOOOOO OOOOOO OOOOOO OOOOOO OOOOOO OOOOOO

DOCUMENTUM IV.

Animas in tres turmas dividi post mortem: quibus illarum profit, aut non profit Sacrificium?

ECclesiæ Dei (quæ columna & firmamentum est veritatis) orthodoxa doctrina sentit & docet animarum decedentiũ tres esse turmas: quarum una est Innocentium; altera Peccantium; tertia Poenitentium.

1. Animæ innocentes sagittis amoris in præsentī vita sufficienter purgatæ, mox recipiuntur in cœlum; sicut infertur acervus tritici in tempore suo. Voco sagittas amoris ipsas tribulationes, quas quisquis cum patientia & amore tolerat, furorem Dei evadit sevientem in inferno, & iram punientem in Purgatorio. Domine ne in furore tuo arguas me; neque in ira tua corripas me: quoniam sagittæ tuæ infixæ sunt mihi. Hæc erat sancti David bene sibi conscii de sua patientia fiducialis oratio. Si quæ igitur Missæ fiunt pro animabus istis, non profunt eis ad aliquam necessitatem; sed ad augmentum gloriæ. Corpus enim Domini est ipsis dulcissimum Manna absconditum, delectans eas mirabiliter de memoria suæ Redemptionis, de aspectu nostræ salutis, de consideratione divi-

Psal. 37.

nae bonitatis, quæ relucet in tali Sacramento. In cuius rei figuram lex ita pro Sacerdotibus ordinabat: *Pectusculum sacrificii quod oblatum est, edetis in loco mundissimo, tu & filii tui, & filia tua ierum*: Pectusculum sacrificii quod in animali dulcissimum atque optimum est (interprete D Thoma) significat dulcedinem carnis Christi in Sacramento latentis. Editur autem in loco mundissimo, quia sentitur à Beatis in Cœlo. Quod Ecclesia quidem agnoscit, dum sic orat: *Sumpsimus Domine divina Mysteria; quæ sicut Sanctis tuis ad gloriam; ita nobis ad vitam prodesse perficias.*

2. Animabus in peccato mortali deccedentibus nihil omninò prodest Sacrificium: quia cum non gestent notam Dominici Sanguinis, merito percutiuntur ab exterminatore cum *Ægyptiis*. Sunt de familia Heli, *cujus iniquitas non expiatur victimis & muneribus usque in æternum. Iuravi, dicit Dominus, & projecì eas à facie mea: quia vocavi, & non responderunt, neque corresponderunt inspirationibus meis.*

Quamobrem nullus eas commendet; quia *zelus & furor Omnipotentis non parcat in die vindictæ, nec acquiescet cujusquam precibus.* Esi steterit pro eis Noe, Daniel, & Iob; vivo ego, dicit Dominus, *quia nec filios nec filias liberabunt: nec suscipiam pro eorum redemptione dona plurima; ne quidem ipsammet humanitatem meam, quæ prævalet mille millenis millibus Agnorum pinguium.*

gium. Fertur Gregorius M. inchoans Missam pro quodam Defuncto, & introitum pronuntians: *Requiem aeternam dona eis Domine: audisse vocem dicentis : Non faciam.* Ad suum autem *Memento* pro Defunctis, divinâ revelatione didicit, odium perdidisse hominem illum pro quo orabat; tamen si dotasset unum altare in Ecclesia S. Petri: sic enim irrevocabiliter est decretum, ut iudicium sine misericordia fiat ei qui non fecit misericordiam.

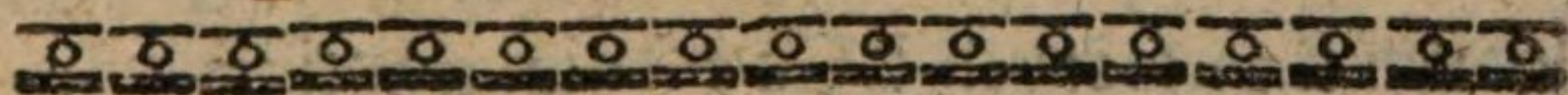
3. Animæ poenitentes tenent medium: nam & patiuntur ex iustitia, seorsim à damnatis; & amicitia Dei fruuntur cum Beatis, licet ad tempus proscriptæ sint à loco beatitudinis. Aqua vino sacrificii miscenda benedicitur, quia populum repræsentat qui (quamdiu peccato subjacet) indiget divinâ benedictione, qua dignus fiat uniri cum Christo, sic ut aqua coalescit cum vino: Non tamen benedicitur in Missis Defunctorum, id quod animæ fideles unitæ sint inseparabiliter ipsi Christo per gratiam, & charitatem. Offeritur autem pro eis Sacrificium eò quod, etsi discedant immunes à culpa mortali, non tamen à reatu poenæ (dimissa culpa) restantis. Nec dubium quin æternus Pater oblationem acceptet in supplementum inopiæ illarum: ait enim in Levitico: *Ego dedi vobis sanguinem super altare meum expietis pro animabus, & sanguis pro anima piaculo sit.* Ecce remedium semper in promptu, cujus applicatio facilis est.

Constat nihil inquinatum introire in regnum cœlorum, & oculos supremi Judicis nil pati posse quod sit vel leviter sordidum: ita ut si quid tale occurrat, lima prius justitiæ necessario detergendum sit. Constat in sanguine Redemptoris omnia mundari, ablui, sanctificari, siue in hominibus quos conditio vitæ mortalis obnoxios adhuc detinet discrimini separationis à Deo; siue in animabus quas immobilitas status gratiæ, in qua decesserunt, inseparaliter retinet colligatas cum eo. Constat esse maculas quasdam inexpiables, & peccata quæ non remittuntur, nec in præsentī sæculo, nec in futuro, nimirum illa mortalia, in quibus impœnitentes obierunt: alia verò quæ in futuro remittentur, utpotè venialia: sed si abluerit Dominus sordes filiarum Sion, in spiritu ardoris. Denique constat oblationem Eucharistici sacrificii, usum Sacramenti, ipsa etiam opera bona, quæ Christi sint tincta sanguine, multum per omnem modum valere ad præveniendos illos rigores iudicii, ad mitigandos ardores Purgatorii, ad liberandum ex eo captivos, & ad convertendum justitiam in misericordiam.

Ad hæc ergo remedia, & media ferventer aspirant animæ, & tanquam mendicæ stipem & opẽ inclamant, expectant & expetunt à vobis, o mortales. Sic enim aliquando egerunt cum Maria Oigniacensi, extēdentes manus, dum ipsa per Cœmeterium transibat, quasi vel stipem ab

ea accepturæ, vel subsidio suffragiorum ejus extrahendæ de lacu. Putate vos, agi similiter vobiscum ab eis; & summatim scitote hoc quod docet Augustinus: Cùm sacrificium sive altaris, sive quarumcumque eleëmofynarum pro baptizatis animabus offeruntur, pro valdè bonis, gratiarum actiones sunt: pro non valdè malis, propitiationes sunt: pro valdè malis, id est reprobis, etsi nulla sunt adjumenta mortuorum, qualescumque consolationes vivorum sunt. Quibus autem prosunt, aut ad hoc prosunt ut sit plena remissio, aut certè tolerabilior fiat ipsa damnatio.

Enchir.
6.110.



DOCUMENTUM V.

Sanguinem Sacrificii sua virtute penetrare Purgatorium; necnon irrorare, ac refrigerare Animas.

Esto non pluat; esto non fluat pleno canali sanguis Dominis in Purgatorium: saltem hinc eo distillet & irroret in refrigerium; ut & animæ illæ sentiant stillicidia stillantia super terram. Sic enim in visione monstratum est amicæ Domini Gertrudi, cùm foret aliquando intenta cantandis horis canonicis in una die solemni. Verba divini officii videbantur ei conflari in lanceam acutam; quæ de ejus ore egrediens vibrabatur in cor Jesu, illudque penetrabat

Inf. piet.
l. 3. c. 24.

netrabat, & penetrando ei causabat ingentem lætitiā. Ex acumine lanceæ promicabant radii ad instar stellarum; quarum splendoribus irradiabantur omnes Sancti. Pars verò lanceæ inferior distillabat guttas roris, quæ non minùs impetuosè quam abundè diffuebant in Purgatorium ad refrigerandas animas, & earum allevianda tormenta. Si tanta virtus inest verbis Christi, quanto major inerit sanguini ejus?

Gen. 4.
v. 11.

Olim *aperiens terra os suum, suscepit sanguinem Abel de manu Cain. Quidni suscipiat & Dominicum, eique transitum donet usque ad locum flammarum? Cùm enim quotidie, continuò, ac tam abundè effundatur, & fluat in remissionem peccatorum; profectò fluxus ejus nequaquam est sistendus super terram; sed derivandus ad omnes indigentes & capaces alicujus remissionis peccatorum; qui proprius ejus effectus esse cognoscitur. Effectus utique, qui in spiritibus dormientium minimè reperit illam resistantiam aut obicem, qui frequens est, eheu! in peccatoribus vivis. Idcò sic applaudebat Redemptori Propheta: *Tu quoque in sanguine testamenti tui, emisisti vinctos tuos de lacu, in quo non est aqua,**

Zachar.
9. v. 11.

Verissimè non est aqua in lacu isto; quia stagnum ignis est, & fornax, quàm flatus iræ Dei succendit; nec aliter extinguitur quàm simili rore; non qui lateat in vellere Gedeonis,

sed

sed in Sacramento Charitatis. In quem sensum Thomas Angelicus ad rem exponit verbum istud Sapientis: *Munus absconditum extinguit iras.*

PROV. 28.
v. 14.

Frater Joannes de Alvernia, vir plenus spiritu Seraphici sui Patriarchæ, faciens Missam in die commemorationis Defunctorum, in ipso momento elevationis Hostiæ sanctæ vidit innumerabiles animas de hac fornace Purgatoria turmatim egredientes, & ad superna conscendentes: quia nempe virtus Sacrificii laqueum earum contriverat, & lacum ignitum eis extinxerat: de quo gratias immensas referebant (in transitu) liberatori suo.

AN. REL.
MID. 119

Sunt fluvii, qui se subducunt à conspectu hominum, & volvuntur per secretos canales subterraneos. Eucharistia ferè talis est: nam etsi nunquam desinat suæ fluxu virtutis inundare universam terram habitabilem, non tamen etiam desinit irrorare tenebrosa illa ergastula, in quibus latitant & torquentur exules animæ: quemadmodum Nilus irrigat & fecundat Ægyptum.

Divinare parùm, an non superstitiosa antiquitas obscurè viderit hujus Eucharistici fluxus ac fluvii veritatem sub umbris Poëticarum fictionum: quibus docebant, & credebant Defunctorum suorum animas ad campos elisos, seu amœnissima loca transportari per flumen, & naulum seu stipendium nauticum Charonti esse solvendum: nam ad hunc effectum solebant

bant ponere monetæ partem in ore corporis Defuncti. Fictio fuit merè humana, merè fabulosa : sed ex quâ Christiana fides & charitas proficere potest, & discere debet; quâ curâ sit eis providendum, ut animæ suorum transferantur ad Societatem Sanctorum, mediante Sacrificio, unde dispensatur nostræ Redemptionis pretium: *Lignum enim vitæ esto*, quod Joannes vidit ab utraq̃ue parte fluminis splendidi, *tanquam crystallum*: quia nempe fructus ejus prodest vivis atque Defunctis.

Apoc. 12
v. 2.

L. 1. vit.
44

Cum Malachias Episcopus (cujus vitam virtutibus plenâ Bernardus studiosè descripsit) juxta desiderium cordis sui beatam Cœlo animam reddidisset in Monasterio Claræ-vallis; offerens pro ejus transitu Venerabilis Abbas hostiam salutarem, gloriam ejus Domino revelante cognovit; & eodem inspirante, jam expleto Sacrificio, formam mutavit orationis, & collectam intulit, quæ ad Sanctorum Pontificum celebritates, non ad commendationes Defunctorum pertinet; ita dicens: *Deus qui B. Malachiam Pontificem sanctorum tuorum meritis coequasti: tribue quæsumus, ut qui pretiosæ mortis ejus festa agimus; vitæ quoque imitemur exempla.* Deinde finita Missa reverenter accedens, sacra ejus vestigia devotissimè exosculatus est.



DOCUMENTUM VI.

Missam pro d'sse Sanctis jam triumphantibus ; animabus purgantibus , fidelibus vivis : Quomodo ?

Contuli superius Defunctos inter se , dividens eos in tres turmas & monstrans quibus eorum profit aut non profit Sacrificium. Agitur modò de collatione eorum, qui fructus illius capaces sunt , sive sint vivi, sive Defuncti quomodo & quam differenter inter se hunc fructum participant.

Equidem eam ob causam Hostia Sacra frangitur & dividitur in tres partes ; quarum una seponitur dextra manu, altera mergitur in calicem . tertia per sinistram rejungetur primæ. ut significetur tres esse status in Ecclesia , quorum unicuique sua pars fructus Eucharistici responder. Pars sanior Corporis Christi est ipse Status sanctorum jam in Cœlo triumphantium, quibus velut ad dexteram positis ex Sacrificio provenire augmentum gloriæ & gaudiî supra probatum est. Animæ purgantes constituunt alterum statum ; quæ tanquam membra summopere afflicta , immersa tenebris & doloribus, indigent adjutorio, & Sacrificiî fructu , ad suarum poenarum vel totalem relaxationem,

s. 12. 12. rionem, vel certè mitigationem. Fideles vivi qui
 6 3. in tertio (Militantium) statu censentur, sinistris
 humanæ vitæ eventibus expoliti *donum pœni-*
tentiæ exinde consequuntur, misericordiam & gra-
tiam inveniunt in auxilio oportuno: ita hoc decla-
 rante Synodo Tridentina; Deo autem Bea-
 tæ Gertrudi singula revelante; prout sequi-
 tur.

inf. p. l. 3. c. 6. Aliquando se disponens ad Communionem
 considerabat se velut plantulam tencerrimam,
 humi repentem: cui de repente tantum vigo-
 ris accessit ex irrigatione aquæ de latere Do-
 mini super eam decidentis, ut eodem penè mo-
 mento tres ramos insignes produxerit; quo-
 rum unicuique persona quælibet SS. Trinitatis
 specialem virtutem contulit Pater potentia, Fi-
 lius sapientiæ, Spiritus sanctus bonitatis. Com-
 munionem recepta crevit hæc plantula in proce-
 ram arborem, sumptis è latere Salvatoris ve-
 lut è sua radice talibus incrementis, ut quam-
 primum folia tulerit & fructus odoris suavissimi
 qui longè lateque diffusus Sanctos in Cœlo re-
 gnantes ingenti complevit voluptate; purgan-
 tibus animabus refrigerium intulit; viventibus
 autem augmentum gratiæ iustis, amaritudinis
 pœnitentiæ peccatoribus attulit.

2. Joan. 1. 7. Hæc est vis Communionis Sanctorum,
 quàm in Apostolico Symbolo profiteamur:
 necnon illius communicationis & Societatis
 quam habemus cum patre & Filio ejus, & cum
 Spiritu

Spiritu sancto : illius etiam quam habemus *ad invicem* ; de qua Joannes gratulatur nobis : signatissimè verò unionis illius quam habemus cum Christo ; qualis est inter palmites & vitem inter caput & membra. Nam quamdiu manet in nobis firma fides (quæ est *initium substantiæ Dei* Hebr. 3. v. 14. & radix salutis, unde incipimus vivere vita ejus) *participes Christi* & bonorum ejus sumus, nec non illorum omnium quæ fiunt à cæteris fidelibus justis quibus colligati sumus vinculo ejusdem fidei & charitatis. Rem expono distinctius.

Inest operibus bonis, quæ in statu gratiæ per gratiam fiunt; vis quædam promerendi gratiam & gloriam. Inest vis impetrandi novos favores, tam pro seipso, quàm pro aliis. Inest vis satisfaciendi pro pœnis debitis peccato commisso, quantumvis remisso. Meritum operis boni adhæret personæ operanti, & ei soli prodest ad gratiam & gloriam. Virtus satisfactoria transferri potest, & prodesse aliis sive per intentionem & applicationem personalem ipsius operantis; sive per dispensationem & distributionem Ecclesiæ, quæ tanquam thesauraria & præses sacrarum finantiarum, de thesauro communi (qui de satisfactionibus Sanctorum quæ ipsis superfluent, congestus est, præsertim ex Dominicis) profert & promittit, unde solvat debita charorum filiorum; sive fiat hæc dispensatio per indulgentias, sive per sacrificiū, sive per offi-

Psal. 118.

cia vel orationes publicas : ut unusquisque nostrum dicere possit cum Psalmista : *Particeps ego sum omnium timentium te, & custodientium mandata tua.*

Hæc Porro Societas, unio, communioque Sanctorum adeò proficua est & efficax, ut quilibet fidelis (etiam exclusus à gratia per mortale peccatum) revera maneat in ejusmodi participatione bonorum spiritualium, seu subsidiorum, & velut influentiarum Corporis Christi Mystici; unde juvetur & disponatur ad poenitentiam & gratiam. Hinc, ut reor, abundè concipi potest, quomodo virtus Sacrificii, necnon orationum tum privatarum, tum communium sese latè, longèque diffundat.

Zachar.
23. v. 8.

Doctor Angelicus ad rem exponit sequentem Zachariæ textum, hoc modo : *Partes duæ in terra dispergentur & deficient : id est Infideles, & mali Christiani damnabuntur : & tertia pars relinquetur in ea, scilicet Poenitentes : Et ducam tertiam partem per ignem, id est animas poenitentium per Purgatorium ; & uram eos sicut uritur argentum, & probabo eos sicut probatur aurum. Ipse invocabit me, & exaudiam eum : ipse scilicet populus Christianus in terra relictus, invocabit me orationibus, eleëmofinis, & Sacrificio altaris pro parte ducta per ignem : & exaudiam eum, alleviando seu abbreviando poenas illorum.* Hæc Thomas.

Opusc.
c. 38.

Vul.

Vultis exempla valoris hujus Eucharistici? Proferam ex Gregorio Magno, qui nil leviter effutiit. In primis de Severo Præbytero refert quod ad infirmum iens, sed mortuum inveni-
 niens in peccato, sua eum oratione vitæ resti-
 tuit ad tempus, ut æternum gratiæ restituere-
 tur. Refert quoque Barraca quendam naufra-
 gio facto, undis involutum fuisse; Agathum ve-
 rò Panormitanum Episcopum navigationis
 socium, evasisse: qui cum die tertio de Barraca
 nil resciret, putans esse mortuum, pro eo Sa-
 crificium obtulit. Deinde Romanam reversus,
 eum ibidem invenit. A quo cum audisset quo-
 modo tabulæ adhærens, & cum fluctibus pu-
 gnans, vigore jam destitutus, prandium in
 medio mari sibi oblatum sumpsisset; Episcopus
 agnovit eadem hora Missam a se factam pro
 Barraca, qua hic sumpserat cibum. Ecce vobis
 vim orationis, privatæ quidem in exemplo prio-
 ri; publicæ autem in Posteriori.

L. i. Di-
 log. c. 12.
 & l. 4. c.
 17.



DOCUMENTUM VII.

*Deum sibi oblata opera pietatis libenter
 acceptare in satisfactionem pro debitis
 Defunctorum.*

GEmunt animæ lachrymabiliter sub virgis
 paternis, & inelamant subsidium, dicen-

Iob. 19.
7. 21.

tes : *Miseremini mei, miseremini ; quia manus Domini tetigit me.* Earum clamores audit ; & audiens accurrit Ecclesia Mater , opem latura , & mediatura inter illas & Deum percutientem. Deus qui præ omnibus amat animas, facile preces mediatricis exaudit , mediationem accipiat : nec potest non esse ei acceptissimum dum videt bonos fideles opponere se rigoribus iustitiæ ; aut etiam pro ipsis animabus excipere ictus , hoc est , subire spontaneas poenas , ac mortificationes ; fructumque sibi provenientem tum ex Sacrificio , tum ex suis operibus ultro eis cedere ac offerre Deo ex spiritu charitatis , ad exsolvenda earum debita penasque redimendas.

Ierem. 6
v. 20.

Sedecias Rex Iuda jusserrat projici Ieremiam Prophetam in lacum , in quo non erat aqua , sed lutum. Audiens autem Abdemelech Domesticus Regis , obtulit se ut eum eriperet. Tantum abest ut Rex id impediverit , quin è contra promptè acquiescens , etiam hominem instigaverit ad exequendum opus istud , charitatis affectu conceptum erga Prophetam. *Assumptis ergo Abdemelech secum viris , tulit veteres pannos , & submisit ad Ieremiam in lacum per funiculos , dixitque : Pone hæc sub cubito manuum tuarum & super funes. Et extraxerint Ieremiam funibus , & eduxerunt enim de lacu.*

Similiter divinæ clementiæ omnimodis placeat , immò ipsa inspirat , ut Christiani conveniant

niant inter se, & amicos suos invitent ad officia sacra quæ faciunt, aut curant fieri pro Defunctis. Nam etsi *pompa funeris, agmina exequiarum, sumptuosa diligentia sepultura, vivorum sint qualiacumq; solatia*, potius, quam *adjutoria mortuorum*: nihilominus ipsæ oblationes, quæ in occurſu, concurſuq; tali fiunt; necnon orationes unitæ multorum, & distributiones in egenos tunc studio congregatos, acceptæ sunt omnipotenti, & fiunt procul dubio mortuorum adjutoria.

Aug. Ser.
31. verb.

Dicam autem id singulariter de Francisco Seraphico. quod ipse sit pius Abdemelech, qui cum suis fratribus auxiliarem manum & operam impendit animabus è carcerali lacu liberandis. Nam in primis satisfactoria virtus omnium mortificationum, & bonorum operum, præcipuè Missarum & sacrorum officiorum quæ fiunt in ordine toto, eis applicatur ex zelo charitatis; ita decernentibus constitutionibus ordinis, tam generalibus quàm provincialibus. Insuper funiculum sacrum vir sanctus ad eas demittit; cui sunt annexi theſauri Indulgentiarum, ex concessione Sixti V. aliorumq; Pontificum. Chordæ seu funiculo partem panni adjungit, hoc est insigne tertii ordinis, & offert iis qui gestare velint dum vivunt, vel sub eo habitu inhumari dum moriuntur: quod elegerunt plurimi tum Pontifices, inter quos fuisse Gregorius IX. & Martinus IV. tum Monarchæ

Job 12.
v. 18.

& Principes, inter quos fuere Philippi Hispaniæ Reges, Albertus & Isabella Archiduces gloriosæ memoriæ Belgii gubernatores. Nonne videtur Job hanc devotionem ad litteram prædixisse, & de Francisco prophetasse, cum dixit: *Baltheum Regum dissolvit, & prætingit funes eorum.*

An. Rel.
86.

Quis neget hoc fune & panno juvari, muniti: quæ gestantes ut & securius moriantur, & à poenis citius absolvantur? Omnes audire videor sanctissimi Institutoris patrocinium implorare verbis istis: *O Franciscus dona tui Nos in tenebris his frui ducatu funiculi: Da te Ducem Duc ad lucem de cænofo & umbroso Labyrintho seculi.* Annales ordinis referunt in Provincia Castellæ fuisse Religiosum placidæ & laudabilis conversationis inter fratres: qui licet nobili genere, & priusquam nomen daret Minoribus, fuerat Canonicus Palentinus, delectabatur sub habitu vili ac pauperrimo semper incedere. Piè mortuus, suo Confessori post aliquot dies in Purgatorio transactos apparuit in pretiosissima veste Cælum conscensurus, dicens, non parum sibi profuisse pauperem lacernam ad depellendos ignes Purgatorii & pretiosam gloriæ vestem obtinendam!

Pia fides communiter tenet, quod Franciscus recurrente annua die sui festi descendat quotannis in Purgatorium, ut educat illorum animas qui suum habitum aut amaverunt aut gestaverunt,

staverunt easque deducat ad gloriam. De quo cautionem cœlitus viro sancto præstitam fuisse in monte Alverno Pisanus fideliter enarrat. Revelationem quoque factam B. Joannæ de Cruce, nullus in dubium revocat. Huic Virgini tantopere chara fuit animarum purgantium salus, ut pro iis Deo præsentaret quicquid vel boni operabatur, vel mali patiebatur non sine grandi earum fructu. Quamobrem annumerari meruit iis, de quibus ita locutus est Angelus ad Birgittam: Beati sunt illi & illæ, quibus cura est de juvandis animabus per orationes, opera bona, & labores corporales.

L. 3. conf.
fruct. 31.

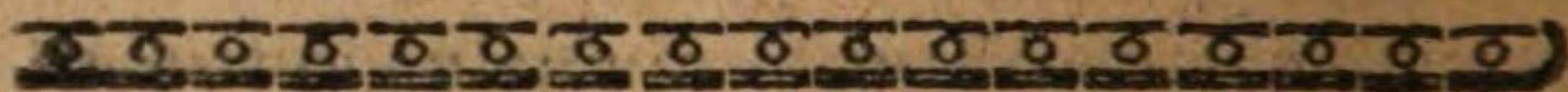
Revel.
l. 4. c. 7.

Eodem die quo Seraphicus Christi signifer obiit, anima ejus instar sagittæ transvolantis transiit Per Purgatorium, & inde secum abduxit animas fratrum, quibus necessaria fuerat expiatio, prout revelatum fuit uni de præcipuis servis Domini qui tunc vivebant in mundo. Cum autem eadem hora F. Augustinus de Assisio infirmaretur ad mortem, & loquelam perdidisset (audientibus qui adstabant) de repente clamavit: Expecta me Pater; expecta: ecce jam venio tecum. Admirantibus fratribus, & quærentibus cur sic loqueretur? respondit: Nonne videtis P. N. Franciscum, qui vadit ad Cœlum? Quo dicto, statim ipsius anima migravit, Patrem secuta.

An. Rel.
Min. 19.

Profecto conveniens erat, ut animam illam verè

verè Seraphicam ad superna conscendentem
 aliæ multæ comitarentur; ut quemadmodum
 fuerat Christo conformis in vita, ita esset in
 morte & post mortem. Atqui Christus ascen-
 dens in altum captivam duxit captivitatem,
 quàm ex infernalibus & tenebrosos il-
 lis carceribus ereptam, cœlestibus locis in-
 vexit.



DOCUMENTUM VIII.

*Per applicationem Satisfactionum Chri-
 sti & Ecclesie verè exolui debita ani-
 marum usque ad novissimum qua-
 drantem*

Roma 1.
 xv. 26.

Aug. l. r.
 de Sc. m.
 Dom. in
 mont.

ERit fortasse qui hîc objiciat & dicat: Non-
 nè captivis illis spiritibus sua pœna per
 sententiam diffinitivè decreta est? Nonnè divi-
 na Lex quam offenderunt in via seu vita mor-
 tali, tradidit eos Judici; accilians eos quod
 sibi non benè consenserint, nec obtempera-
 verint, quando sese adversariam esse monstra-
 bat legi membrorum, & monebat de non ac-
 quiescendo inordinatis concupiscentiarû moti-
 bus? Nonnè Judex hanc ob causam eos misit
 in carcerem istum ignis atque tenebrarum?
 Nonne juravit Dominus, & non pœnitebit
 eum

cum : *Amen dico vobis ; non exient inde , nisi red-* Luc. 12.
v. 58.
dant novissimum quadrantem atque minu-
tum?

Sit ita. Sed nonnè lex ipsa talionis habere debet locum in causa animarum? *Oculum pro oculo , dentem pro dente , vitam pro vita , mortem pro morte* exigit, passionem pro passione: *vulnus pro vulnere* Ecce illa omnia in Christo, Exod. 21.
v. 24. omnia ex ipso hic & nunc integrè , & cum infinito scenore meritorum ac satisfactionum restituantur , in quocumque demum animæ offenderint legem , dum erant in viâ cum eâ. Nunquid non novissimus sive summus quadrans est iste , qui de Christi Promptuario desumitur? Nunquid non denarius supremus, ac moneta supremi valoris qui de thesauris meritorum & satisfactionem ejus depromitur?

Si denuò quis instet & opponat , quod debitum sit personale ; non ab alio quàm ab ipso met debitore solvendum: Fatebor ita esse. Verumtamen cum illi spiritus sint membra Corporis Ecclesiæ sub uno capite , sintque unum cum Christo & cum aliis fidelibus in charitate ; rectè potest ac debet inferri , quod quidquid caput facit & suffert , aut etiam solvit pro suis membris ; quidquid similiter unum membrum aut facit , aut suffert , aut solvit pro altero ; utique pro personali solutione & satisfactione sit accipiendum : præsertim cum debitum fuerit contractum in hac regione seu vita mortali.

Quo

Quo posito; quidni moneta vitæ præsentis, hoc est gratiosa aliqua pœnalis satisfactio sufficere possit: ita ut absolutè necessarium non sit pati secundum omnem rigorem in carcere usque ad minutum novissimum?

Ser. 2. S.
Andr.

An. Rel.
Min. 17.

Obedientiam Abbas Clarevallensis vocat *nummum*, cujus integri Deo reddendi homines sunt debitores. Idem de quavis virtute; & de quovis actu virtutis est dicendum. Jussit quandoque Dominus Franciscum aliquid offerre sibi tot bona largienti. Excusantem se super inopia sua, vigere non destitit, ut è sinu depromeret quicquid in eo reperisset. Fecit, & quem insperatò reperit aureum nummum, obtulit. Secundo similiter, & tertio petenti, protulit alios duos ejusdem magnitudinis & pretii. Et si quidem nummi virtutes adumbrabant Paupertatis, obedientiæ, Castitatis: Quarum quot heroici actus producuntur, tot partes monetæ pretiosæ Deo porriguntur: & quis ambigat eorum valore redimi debita Defunctorum, si pro ipsis impendantur cum de sola oratione dicat Augustinus: *De quotidianis autem brevibus levibusque peccatis, sine quibus hæc vita non ducitur, quotidiana fidelium oratio satisfacit?* Porro si satisfactiones justorum profunt defunctis, quanto amplius proderunt satisfactiones Domini Salvatoris?

Enchir.
8. 71.

Ipse seipsum in cautionem dedit pro exsolvendis debitis eorum, qui nullatenus erant solvendo

vendo. Propterea de ipso seu ex ipso Psalmista dicebat: *Quæ non rapui, tunc exolvebam*: ut Psalm. 68.
 pote de thesauris suorum meritorum. Deinde
 rursus se dedit vadem pro liberandis omnibus
 justè condemnatis ad carceres & ad mortem.
 Quis dignè agnoscat hanc misericordiam? Quis
 non recolat frequenter? Ejus oblivionem præ-
 cavere studuit, præcaveri voluit Sapiens, dum Eccl. 19.
 dixit: *Gratiam fidejussoris tui ne obliviscaris dedit* v. 20.
enim pro te animam suam.

Nec satis amoris ejus fuit, semel id fecisse,
 moriendo pro Reis liberandis in Cruce: Insu-
 per obsidem dedit semet ipsum, & voluit te-
 neri captivus apud nos sub ergastulo Sacra-
 mentalium specierum, ad asserendas animas
 captivorum in libertatem perfectam, compa-
 tiens earum statui miserando, & clamori: *Do-* Isa. 53. v.
mine vim patior; responde pro me. Cum itaque 1.
 Patri restituitur in Sacrificio pro redemptione
 spirituum captivorum; quis dubitet eos in liber-
 tatem asseri?

Nec est quod quisquam excipiat contra so-
 lutionem Debiti animarum à vivis fidelibus
 factam ex nummo Dominicæ humanitatis;
 quod aut quasi non sit noster & animarum, ut
 inde pro eis restituere seu satisfacere possimus
 nos: Ipse namque est noster & illarum totus.
 Nec quod non sit novissimus quadrans; quia
 non quasi minimus nummus in specie; sed
 summus in valore, ne quidem minus uno qua-
 drante

drante : & novissimus seu quasi hic & nunc ad hoc ipsum excusus. Nec quod ipsum ejus corpus non sit divisibile , ut oculus pro oculo, dens pro dente reddatur , juxta legem talionis, quia quælibet pars gratior est in integro suo toto , quàm seorsim. Nec quod non sit nostrum distributivè quo ad valorem ; cum sit nostrum etiam consecrativè , adeoque de eo disponere possimus , & illud Deo Patri dare , reddere , & offerre , tam pro nostrorum , quàm pro nostra salute.



DOCUMENTUM IX.

Antiquæ legis Sacrificia profuisse Defunctis : quanto magis profit Sacrificium novæ ?

s. Mach.
Da. v. 32.

Iudas Machabeus vir fortissimus , & Mosaicæ legis defensor acerrimus collatione facta duodecim millia drachmas argenti misit Jerosolymam offerri pro peccatis suorum (qui in bello contra Gorgiam ceciderant) Sacrificium ; justè & religiosè de resurrectione cogitans , & de statu animarum quæ cum pietate dormitionem acceperant , de efficacia quoque orationum , eleëmolynarum , præsertim verò Sacrificiorum quæ pro eis sunt. Ex quo Judæ Machabeï facto sacer Historiographus sic notanter concludit: Sancta
ergo

ergo & salubris est cogitatio pro defunctis exorare, ut à peccatis solvantur. Quid non poterit efficere pro Defunctis hodiernum novæ Legis Sacrificium cuius valor & dignitas infinitè superat illa veteris?

Apostolus asserit fuisse reprobata[m] legem antiquam, propter infirmitatem ejus & inutilitatem: nihil enim ad perfectum adduxit lex. Quia nec auferibat peccata; nec conferebat gratiam; nec ejus Sacrificia placebant omnipotenti. Impossibile enim erat sanguine taurorum & hircorum auferri peccata: ait de 1. Paulus. Ezechiel autem 2. exprimit, dicens: Dedi eis præcepta non bona, & judicia, in quibus non vivent: bona quidem secundum quid, nimirum ad dirigendos mores, ne populus recederet à confessione nominis Dei; sed absolute non bona, cum vitam gratiæ non conferrent. De 30. dicitur apud Jeremiam: Holocaustamenta vestra non sunt accepta; & victimæ vestre non placuerunt mihi.

Hebr. 7.
v. 18.

Ibid. c.
10. v. 4.

Ezech.
20. v. 27.

Jerem. 6
v. 20.

Siquid ergo potuerint ceremoniæ & Sacrificia legis sive ad remittenda peccata, sive ad conferendam gratiam, sive ad placandum Deum; nullatenus id potuerunt ex se; sed ex virtute Sacrificii Christi, & ex fide quam offerentes concipiebant de ipso sub istis umbris & figuris. Oculo benigno respexit Dominus ad Abel & ad munera ejus, non ad Cain. Quare? Quia ille in suis Agnis prævidebat, credebat, & contemplabatur Redemptorem; iste ve-

rò minimè. Et hinc Paulus distinguit unum ab altero quod unus operabatur ex fide; quæ de erat alteri: *Fide Abel plurimam hostiam quam Cain obtu-*

Hebr. 11.
v. 4.

lit Deo; per quam testimonium consecutus est esse ju-

Cap. 9.
v. 13.

stus, igne de Cœlo victimam ejus inflammate. Si enim sanguis hircorum & taurorum dicitur in-
quintos sanctificasse, utique tantum ad emunda-
tionem carnis coram hominibus, non verò con-
scientiæ coram Deo; ut scilicet censerentur di-
gni qui communibus interessent & participa-
rent Sacrificiis, sicut cæteri de populo.

Animarū interna sanctificatio reservabatur Christo, tanquam proprius effectus sanguinis ab eo fusi in cruce, cujus virtus applicatur per Sacrificium Missæ: nec aliunde suam sanctificationem compleri expectant illæ quæ corporibus ex utæ tenentur adhuc in vinculis. Sed nec aliunde eam pro suis mortuis Judas ille Machabeus speravit; nec Sacrificium ab eo oblatum obtinuit, nisi in virtute istius Domini quia *in his quæ Patris mei sunt, inquit, oportet me esse; sine quo, nil ei acceptum est.*

Apoc. 6.
v. 9.

Joannes vidit *animas subtus altare.* Unde ibi animæ? utique ad honorandum Sacrificium altaris; ad colligendas micas de mensa Domini cadentes pro sua refocillatione; ad contribuendum suum qualecumque servitium, saltem respondendo de longè: *Amen*; adeoque ad acquirendum jus participationis, juxta regulam Apostoli decernentis, *ut qui altari deserviunt*

1. Cor. 9.
v. 13.

eum altari participant. Sic enim aliquando reipsa contigit (ut cum B. F. Franciscus Fabrianensis Missam pro Defunctis affectuosius celebratam solita deprecatiūcula concluderet: *Requiescant in pace:* audita sit vox multorum alacriter respondentium: *Amen*, Quis enim non iudicet fuisse animas, quæ ad preces viri sancti liberabantur virtute Sacrificii.

An. Rel.
Min. 69.

Eucharistia est illa gemma quæ Topazius appellatur, & alias omnes excellit in pretio. Quapropter Regius Plates dicebat se diligere *mandata Dei super aurum & topazium.* Jeronimus exponens valorem & pulchritudinem istius gemmæ, refert id ei proprium esse, ut in aquam bullientem immissa, statim eam refrigeret. Hoc ipsum est quod Eucharistia præstat erga calores purgatorii intensissimos, dum in illud immittitur seu animabus inibi cruciatis applicatur; & velut absconditur; ut verissimum sit; quia *Munus absconditum extinguit iras:* O Munus! ô donum! ô thesaurus & gemma valoris inestimabilis.

Psal. 118.

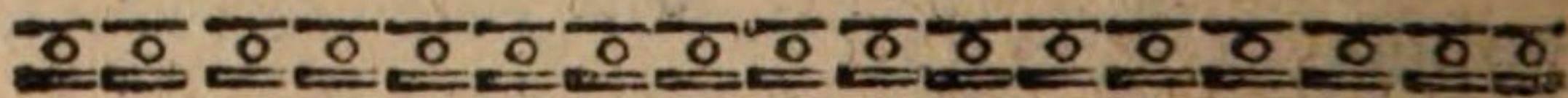
Prov. 21.
v. 14.

Cum *ira Dei* desæviret in Israëlitas Moyse rebellantes in deserto, *cucurrit Aaron* Sacerdos in mediam multitudinem quam jam vastabat incendium; & stans inter mortuos & viventes, pro populo deprecatus est, offerens thymiana; & plaga cessavit. Similiter faciat omnis Sacerdos quia constitutus est Mediator inter Deum & homines seu viventes seu mortuos, ut incensum

Num. 16
v. 45.

orationis, & Sacrificium reconciliationis offerat; & sic quiescat interitus.

In Missa quæ pro Defunctis legitur, non dicitur ad *Agnus Dei*, *dona nobis pacem*; nec circumfertur à populo deosculanda tabula pacis, nec recitatur oratio secreta subsequens: *Domine, qui dixisti Apostolis tuis: pacem relinquo vobis; pacem meam do vobis*: Ratio est, quia jam animæ illæ fideles dormiunt in somno pacis, quæ procedit de securitate suæ beatitudinis & omnimoda immunitate à dæmonum tentationibus & à periculis perdendi amicitiam Dei, lædendique seipsas, aut proximum: quia tamen versantur in pœnis, quas inflixit ira divinæ justitiæ; Mediatoribus indigent, qui iram placent, & eis impetrent refrigerium in ardore somnarum, lucem in obscuritate tenebrarum, & requiem in conflictu pœnarum.



DOCUMENTUM X.

Applicari posse Defunctis sacras Indulgentias: & qualiter ex eis proficiant.

Distributio spiritualium Thesaurorum, quæ fit in Ecclesia sub nomine indulgentiarum, etiam ad animas pauperes atque dereli-

Etas sese extendit: cum hac interim notabili differentia, quod viventibus applicentur cum indubitata auctoritate ex potestate clavium, & eis profit per modum absolutionis: Defunctis verò fidelibus non nisi per modum suffragii & piæ subventionis: dum nempe supremus Ecclesiæ Thesaurarius Papa de communi satisfactionum ærario profert & offert Deo summam correspondentem debitis animarum, ut divinæ justitiæ velut ex condigno satisfiat, & sic liberentur è carcere.

Porro misericordia facile justitiam flectit ad gratuitam acceptationem summæ oblatae. Dico *gratuitam*; quia nulla lege tenetur ad id justitia, quandoquidem nulla extet divina promissio solvendi mortuos à vinculis, sicut est absolvendi vivos; cum non æquè sit dictum; *Quodcumque solveris super terram, erit solutum & in Cælis: & quodcumque ligaveris &c.* Matt. 18
v. 19.

Nullus tamen idcirco vel diffidat de valore suffragiorum quæ pro illis fiunt, ut à vinculis solvantur; vel contemnat sententias excommunicationum, si quibus aliquando propter delicta prius commissa ligentur, quemadmodum in usu fuit in Ecclesia. Sequens namque Magni Gregorii factum, & facti successus Baton. 7
An. Chr. 257.
L. 4. Dis
log. c. 33. apertè monstrabit approbari in cælis quidquid ab ea circa hoc fit in terris. Sanctus vir rescuens unum è fratribus sui monasterii nomine Ju-

stum commisisse proprietatem, absconsis tribus aureis inter sua pharmaca (erat enim Medicus) eum excōmunicavit quantumvis infirmum & morti propinquantem; data cæteris fratribus inhibitione, ne quis ei verbum ullum consolationis loqueretur; volens per hunc rigorem, & alios ejus exemplo percellere, & eum ad meliorem mentem reducere.

Cū verò jam mortuus esset, noluit eum in communi Cœmeterio sepeliri, sed in sterquilinio: & antequam operiretur terrā, tres aureos super ejus corpus jactari, clamantibus omnibus: *Pecunia tua tecum sit in perditionem.* Adeptus est autem solertissimus Abbas id quod intenderat, ut & morientem ad amaritudinem poenitentiae induceret, & fratres viventes ab avaritiae damnatione deterreret. Cū verò post mortem fratris triginta jam dies evoluti essent; Gregorius misericordia motus, advocato Specioso Monasterii Præposito dixit: Diu est quod frater iste cruciatur. Vade itaque, & continuis triginta diebus cura pro eo sacrificium offerri, nec ullus prætermittatur quo salutaris hostia pro ejus absolutione non mactetur, Paruit ille; & expleto tricenario Defunctus Copioso germano suo fratri apparens dixit sibi eo usque malè fuisse; nunc verò ab omni culpæ & poenæ vinculo liberum, ad communionem admissum esse.

Ecce vobis hominem mortuum, hinc quidem

dem authoritate Prælati ad tempus communionem Sanctorum destitutum; illinc verò virtute hostiæ salutaris communioni restitutum.

Sicut ligandi, sic (multò magis) solvendi animas per Indulgentiarum applicationem, consuetudo antiquissima est in Ecclesia Dei. Sanctus Silvester privilegiavit unum altare in sacello Domine nostræ Liberatricis propè Capitolium ad liberandum animam è Purgatorio, quoties in eo altari fieret Missa. Paschasius Papa, ejus nominis primus ann. Sal. 912. pro defunctis quoque largitus est Indulgentias. Joannes VIII. scripsit ad Episcopos Franciæ, ut iis similiter applicarentur qui pro causa Ecclesiæ tuenda in bello occumberent. Sic pluri-
mi postmodum egerunt Successores.

Applicationem verò legitimè & utiliter fieri, constat ex Articulo fidei de communionem Sanctorum; ex determinatione Ecclesiæ in Synodo Tridentina, & ex communi doctrina Patrum, fundata in identitate corporis, cujus defuncti fideles sunt membra: *nec enim ab hoc toto seperantur per mortem*, ait Augustinus: *Alioquin nec ad altare Dei fieret eorum memoria in communicatione Corporis Christi; nec qui moriuntur in Domino*, dicerentur à Joanne Beati. scilicet. 25.
L. 20. c. 9.
Apoc. 1. v. 13.

Ab unius Indulgentiæ applicatione & fructu discite, quid de aliarum similiter applicatione sit censendum, atque credendum. Vix unus est in orbe Christiano Catholicus,

An. Rel.
Min. 102

de sua tantisper salute sollicitus, cui non sit nota, non sit cordi, non sit in honore, pretio, devotione Portiuncularis illa, omnium Indulgentiarum celeberrima, certissima, & efficacissima, quam Christus ipse personaliter concessit Francisco Seraphico; pondus & auctoritatem adiciens per approbationem suorum in terra Vicariorum; necnon per innumerabiles eventus miraculosos; denique per alia testimonia credibilia nimis. Porro eam esse applicabilem Defunctis, eorumque vincula solvere, testantur historiae sequentes, inter plurimas paucae.

1. Nobilis ex Apulia proficiscens ad Portiunculæ locum lucraturus Indulgentiam, duxit secum (stipendio dato) Rusticum quendam: quem rogavit ut sibi cedere vellet Indulgentiam quam ipse lucraretur, in favorem fratris sui defuncti. Rusticus cessit: & ecce die sequenti defunctus apparens, fidem laudavit, gratias egit, & jam bene sibi esse certitudinaliter asseruit.

2. Venetus civis in festum Portiunculæ volens proficisci, morbo præventus amicum rogavit qui pro se iret: Et spondit. Interea moritur ille; negligit iste implere sponsonem. Cui defunctus apparens infidelitatem improperat & nova eum instantia urget, ut vadat. Factum est; & nova postmodum apparitione amicus ille certificatus fuit de salute Defuncti.

3. Mulier in Ecclesia & festo Portiunculæ
 Confessario suo aperuit venisse se pro fratre
 graviter infirmo; sed jam defuncto: qui sibi
 apparens nocte præterita, gratias agens certò
 affirmavit quod, eodem instanti, quo ipsa
 capellam intraverat, ipse de purgatorio exive-
 rat: quodque illi consultissimè faciant, qui de
 tanta indulgentia proficere contendunt: quo-
 niam, inquit, *ingentes sibi accumulanti thesauros*
meritorum. Verè ita est: *verè Beati qui lavant stolas*
suas in sanguine Agni, ut potestas eorum sit in ligno
vite, & per portas intrent in civitatem.

Apoc. 22
 v. 14o



DOCUMENTUM XI.

*Mediationem & impensam vivorum
 pro Defunctis esse Deo acceptissimam.*

VRgente persecutione Herodis, cùm Je-
 sum asportari oporteret in alienam regio-
 nem, ipse providè Ægyptum elegit, volens
 hac sua visitatione compensare obsequia pieta-
 tis à populo terræ præstita Hebreis sub tempus
 Joseph; præsertim verò ipsi Patriarchæ Jacob;
 quem, post ejus obitum, tota Ægyptus flevit
 septuaginta diebus; & expleto planctus tempore, Jo-
 sepho eunte ut sepeliret patrem in terra Chanaan, ie-
 runt cum eo omnes senes domus Pharaonis, cunctiq;
 majores natu terræ Ægypti, turba non modica, co-
 lebrantes exequias planctu magno.

Gen. 50.
 v. 3. seq.

Eo Dominum motivo impulsus fuisse, ut regionem Ægypti fugitivus adiret, non pauci Scriptores censuerunt: quatenus ipse pietatis author, propter istud officium pietatis, præveneret impietatem suo tempore dominaturam in impia regione, & ex tunc eam disponderet ad producenda examina Sanctorum Anachoretarum; qui postmodum inibi per multa sæcula floruerunt. Quod si pietas in corpora tantopere Deo placuit; quantò magis placitura est illa quæ exercetur in animas? Vicissitudinem expectet is qui fecerit: quia Dominus diligit animas, & quamvis peccaverint, tamen ad se revocat aberrantes: revertentes autem & reductas, tanquam pater carissimas proles excipit, sibi quæ reconciliat paternè castigatas.

Ita se habet cum peccatoribus Deus, quomodo se David habuit cum Absalon, à quo fuerat offensus graviter. Pater erat, nec oblivisci poterat filii viscerum suorum, aut recusare misericordiam postulanti. Verumtamen & Rex erat ac Judex, quem non decebat oblivisci justitiam, aut impunitas offensas præterire. Velim ergo vos hic attendere concursum, & occursum justitiæ simul & misericordiæ.

1. Absalom ingratus, imò perfidus filius rediit in gratiam Patris procurante reconciliationem ejus Joabo; non per se, sed per piam prudentemque foeminam Thecuitidem: *Vade ait,*

ait, Rex ad Job : *ecce placatus feci verbum tuum.* 2. Reg.
Revoca puerum Absalom. Attamen *revertatur in* 14. v. 21.
domum suam, & faciem meam non videat. Ita
 Deus veniam donat & misericordiam peccato-
 ribus, dum ad eum per pœnitentiam rever-
 tuntur : at exigit ab eis debitas pœnas, ut justi-
 tiæ satisfaciant. Non in æternum à se proji-
 cit tanquam inimicos ; nec tamen eos levi-
 ter admittit (ut videant faciem ejus) tanquam
 amicos.

2. Absalom vagatus est *in aliena terra* *Ge-
 tribus annis* : deinde rursus duobus aliis in in-
 certum. Peccatores quoque variis ærumnis di-
 vexantur in hoc exilio vitæ humanæ ; dum au-
 tem vita defunguntur, iterum exulare cogun-
 tur à Patria, & ejus desiderio tabescere.

3 Quam grave fuerit Absaloni suum exi-
 lium, declaravit ipsemet apertè tam verbo quàm
 facto. Facto quidem *segetes Ioab succedens igne* ; ut
 eum compelleret ad mediandum pro se, eo-
 quod nimis diu differebat operam ad id impen-
 dere : Verbo autem, quando mittens eum ad
 Regem dixit. *Quare veni de Gessur ? melius mihi
 erat ibi esse. Obsecro ut videam faciem Regis. Quod si
 memor est iniquitatis meæ, interficiat me,*

Nunquid non spiritus Defunctorum plus
 satis manifestant tormentum suum tot lachry-
 mis, suspiriis, horrificis etiam apparitionibus ;
 quibus aliquando divexant amicos suos, ob
 negligentiam, ingratitude, inclemen-
 tiam

tiam eis impropiant; ut vel sic illi compellantur eorum procurare reconciliationem ac salutem.

2. Reg.
25. v. 5.

Quis verò vel qualis erat iste Absalom? vir utique maximè comis, qui sua facundia & comitate *solicitabat corda virarum Israël*, ea devinciens sibi. *Non erat vir pulcher in omni Israël sicut ipse, & decorus nimis.* Denique non habebat sibi parem in cæteris naturæ dotibus. Interim exulare cogitur à curia, privariq; conspectu Regis, consortio patris: *Faciem, inquit, meam non videat.* Ecce justitiam.

Nunquid & spiritus defunctorum Filii sunt altissimi? Nunquid admirandis gratiæ donis coruscant? Certissimè. Interim ecce tenentur in vinculis extorres à patria, & à conspectu gloriæ magni Dei; donec ipsi solverint debitum; nisi sint alii qui redimant, qui patrocinentur pro eis, & promoveant eorum beatitudinem.

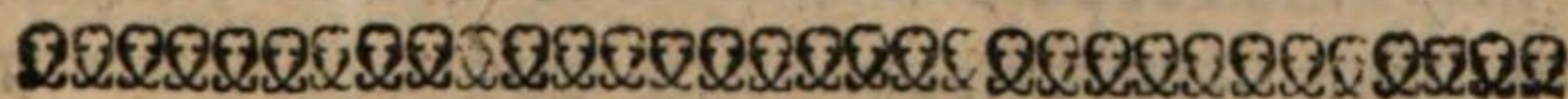
Quid igitur eis optabilius quam invenire Mediatore, qui id agant? Quid gratius ipsi Christo, quàm tales submediatores ac dispensatores habere, imitatores sui qui diligant animas tanquam membra corporis ejus, & opera nobilissima manuum ejus. Quid quoque vel gratius, vel optabilius esse potest earum custodibus Angelis; aut etiam Patronis, quibus se devoverant in carne viventes? Quid optabilius aut gratius cæteris Sanctis, quàm suos proximos

DE CHARITATE ERGA DEFUNCTOS. 651
mos ad se citò promoveri, suos concives fieri,
suæ consortes beatitudinis?

Quid autem utilius vobis ad salutem quam
pro fructu satisfactorio poenæ fructum charita-
tis & gratiæ vobis acquirere; tot vobis ami-
cos potentes conciliare; qui (per vestram inter-
ventionem in coelum à Sanctis triumphantibus
excepti) vos exules aliquando reducant, vobis
obviam adveniant, festivè vos excipiant, in
æterna tabernacula recipiant & ducant ad
Patrem, ab eolongè blandius, quàm à Rege
David Absalom, osculandos, plausibilibus,
alacrius, charius amplectendos, æternumque
beandos.

Psal. 141.

Proindè quisquis illuc aspirat, meritò dicat
cum Psalmista: *Educ de custodia animam meam,
ad confitendum nomini tuo: me expectant justi, donec
retribuas mihi promissam hæreditatis mercedē.*



DOCUMENTUM XII.

*Ecclesiam Matrem gerere curam pro Mor-
tuis; & eis varia pietatis officia exhi-
bere. Quenam?*

Christiana charitas non animas solùm,
sed & corpora curat fidelium Defuncto-
rum; quos Ecclesia Mater tanquam proles si-
bi dilectas considerat ac fovere non desinit.

Et

L. 9. in
Luc. 7.

Et animas quidem nutrit lacte charitatis, refrigerat rore Dominici Sanguinis tanquam alumnas, non secus ac mater ex suo cibo nutrit prolem in utero, & lactat extra uterum; prole intus & extra sugente: Corporibus verò propter animas etiam sibi charis sepulturam honorabilem procurat & impertit. *Compatitur enim, ait Ambrosius, quodam spiritali dolore natura, cum suos liberos ad mortem cernit urgeri, & pro singulis tanquam pro unicis filiis vidua mater intervenit, eos à pompa funeris, atque à supremis sepulchri suorum ad vitam revocans contemplatione lachrymarum.* Ita Doctor, ostendens viduam illam Naim unici filii funus cum turba copiosa comitantem, Ecclesiae fuisse figuram.

Act. 8. v.
2.
An. Chr.
34.

Quod curasse Stephanum, & super eum planctum magnum fecisse viri timorati leguntur in Actis, Jeronymus apud Baronium exponit de magnifico apparatu funebri ei exhibito, ex sollicitatione Gamalielis. Ex quo rectè inferitur Apostolica traditione & Ecclesiastica consuetudine introductas & approbatas fuisse funebres pompas; modestas tamen & quæ non gravent hæredes Defunctorum.

Gen. 23.
note.

Sanè si Abraham ex dictamine spiritus fidei, planxit uxorem suam, si funeris officium exhibuit, si honorificè sepelivit in spelunca duplici, quam digna pecunia emerat à filiis Heth in possessionem monumenti, tam pro se, & nepotibus suis, quam pro Sara; nihil Abrahamo minus Ecclesia præstat alumniis suis. Nam

Sepulchra morientibus parat ; funeribus eorum providet ; corpora sindonibus mundis involuit ; sonitu campanarum plebem ad exequias convocat ; apparatus lotionis , unctionis, vestituræ lugubris, luminarium, insignium gentilitiorum , ac stemmatum , necnon honorabilis comitivæ permittit ; altaria pullis ornamentis contegit ; oblationes, processiones, distributiones instituit ; Vigilias & Missas celebrat , aliaque pietatis officia Defunctis impendit.

Præterea lapides sepulchrales eis apponit ; epitaphia, monumenta, Mausolæa erigit ; non ex spiritu vanitatis , quomodo fecere Semiramis, & Arthemisia suis maritis Regibus, aliisque prophani tam Ægyptii, quàm Romani : sed ex motivo charitatis, ut superstites qui ea vident, recolant Defunctorum memoriam, sublevent pœnas, imitentur virtutes.

Eo spectabat illud *Mausolæum* , quod suo 1. Mach. 13. v. 26. parenti Mathathiæ, suisque fratribus Machabeis Simon erexit in civitate Modin, mysteriosis signis ornatum , utpotè septem pyramidibus, columnis , armis, navibus instructum ; ad exprimendam generositatem Prædecessorum, in columnis ; vitæ humanæ inconstantiam, in navibus ; atque ad animandos posteros, in armis, pro defensione justitiæ.

Quidni Ecclesia Mater æstimet, quod æstimat Deus ? Nōne custodit omnia ossa Sanctorum,

etorum, ut unum ex his non conteratur? Non tulit, ut indecorè jacerent. Suscitavit corvos, aquilas, lupos, qui excubarent ad custodiam corporum SS. Vincentii, Stanislai, & aliorum. Instigavit homines pios, qui levarent, curarent, collocarent honestius ossa SS. Gervasii, Nicomedis, & aliorum. Misit Angelos qui Moysen, qui Catharinam, qui Clementem, qui Petrum de Senis Minoritam propter fidem à Saracenis occisum sepelirent; qui Delphinæ Virginis & virginæ uxoris Elzearii funus honorarent. Incitavit Alandas, quæ Francisco Seraphico parentarent; hirundines quæ Gandulpho Minoritæ sacras excubias observarent, tonoros cantus alternis choris, usque ad noctis medium edentes.

Projecerint infideles ossa suorum velut quædam veteramenta, & rejectitia pannicula-
menta: sepeliverint sepultura asinorum mor-
tuos suos. Judæi quoque reputaverint im-
mundos esse homines illos qui morticina tetigis-
sent: inhumaverint ea in desertis, in hortis, aut
mōtibus & locis ab hominū frequentatione re-
motis. Ecclesia non sic. Considerat enim cor-
pora fidelium tanquam *vasa* animarum, fictilia
quidem; sed *sanctificatione & honore* digna, the-
saurum istum portantia, quem Deus emit pre-
tio sanguinis sui. Considerat ea tanquam *mem-
bra Christi*, tanquam tabernacula Corporis
ejus, tanquam *templa Spiritus sancti*, portando,
glorifi-

An. Rel.
Min. 19.
83. 114.
153.

Num. 19
v. 13.

1. Thess.
4. v. 4.

1. Cor. 6.
v. 15. seq.

glorificandoque Deo consecrata. Considerat
 tanquam sacra quædam pignora; quæ non ali-
 ter tractat, quam quomodo mulier splendi-
 dam vestem: exutam enim replicat, conservat,
 & reponit in arca, resumendam in solemni post-
 modum recurrente festo. Sic enim corpora re-
 sumentur post transactam noctem sæculi hu-
 jus, quando illuxerit dies solemniissima Resur-
 rectionis omnium; quo die erunt decorata lu-
 mine, reformata, & configurata corpori clari-
 tatis Christi: quoniam tunc *absorbebitur quod* 2. Cor. 5.
v. 4.
mortale est à vita.

Ob id corpora conduntur in Cœmeteriis,
 hoc est Dormitoriis speciali benedictione con-
 secratis, ubi fideles oraturi conveniunt. Ob id
 cruce signantur, viroribus adornantur, aqua
 benedicta asperguntur; ut caro requiescens in
 spe immortalitatis, aliquando reflorescat,
 & ossa pullulent de loco suo: *quia ros lucis per* Isa. 26.
v. 19.
virtutem Sanguinis Jesu excitabit eos qui
dormiunt in pulvere, gloria donandos.

DOCUMENTUM XIII.

Diversas esse pœnas Animarum purgantium; quarum Eucharistia generale Remedium est.

Bibitur ad fospitatem absentium inter amicos in conviviiis. Verum tales haustus, seu ut vocant sanitates, inefficacia tantum vota sunt, & testimonia merè externa benevolentiae cujusdam internæ. Sacerdotes verò, aliique fideles, dum bibunt in hoc convivio calicem salutaris ad Defunctorum amicorum spiritua-lem sanitatem, efficaciter eam ipsis obtinent & conferunt.

Et verò potus iste medicinalis est, qui ore sumptus descendit ad intima, & secretissimas corporis partes penetrat & purgat; adeoque ad animas purgatorii vadit, illasque pervadit, tanquam secretiora & interiora membra Corporis Ecclesiae, cui per fidem, spem & charitatem manent unitæ. Sunt igitur membra, sed morbida, quibus est necessarium aliquod remedium purgativum, aut etiam refrigerativum, ac confortativum, juxta dispositionem, & exigentiam status in quo sunt.

Verissimè enim cruciantur diversis ac miris,
omni-

omniſque viventi incognitis, *veris tamen modis*:
 ita ut *Non tibi in lingua centum ſint, oraſque*
centum; omnia pœnarum percurrere nomina poſſis.
 Hinc eſt quod magna tum apparationum
 poſt mortem, tum pœnarum diverſitas, occa-
 ſionem dederit orthodoxis Scriptoribus, variè
 ſentiendi tam de loco præciſo, in quo animæ
 purgandæ retinentur; quam de modo, quo juſti-
 tia decernente purgantur. Exemplis oſtendo.

Magnus Gregorius Papa ſcribit de Paſcha-
 ſio Romanæ Eccleſiæ Diacono, eximiæ ſancti-
 tatis viro, quod cum ipſe Laurentio Scilmati-
 co contra Symmachum canonicè electum
 Pontificem uſque ad diem ſui exitus (intelli-
 gatur excluſivè) adhæſiſſet, quamvis poſt obi-
 tum miraculis claruerit, tamen in pœnam par-
 ticipationis Scilmatis, deputatum à Deo fuiſ-
 ſe ſervire ad tempus in Angulanis thermis; ſed
 orationibus Germani Epilcopi Capuani fuiſſe
 liberatum.

L. 4. Dia
 108. c. 40

Baton.
 An. Chr.
 498. &
 103.

In Speculo Historiali Monachus quidam in
 extremis agens, antequam decederet, raptus
 eſt in ſpiritu, ductusque ad loca pœnarum vi-
 dit animas multorum fratrum ordinis ſui, alias
 verubus & contis acuminatis infixas ad rogam
 maximum, in modum anterum torrerì; alias
 patellis & ſartaginibus ignitis impoſitas; eo
 quod non ſtudiſſent ſedulo ſervare diſciplinæ
 cenſuram, non quietis & ſilentii patientes eſſe,
 non Pſalmodiam ſtrenuè exequi; ſed magis cu-

riofa, faceti, vagi, defidiofi nugis & levitati-
bus indulgentes, monafticæ profeflionis puri-
tatem violaffent; id Angelo declarante.

Umbertus in vitis Sanctorum ordinis Do-
minicani refert è fratribus unum vifum affidue
metiri muros conventus, ac interea percuti à
demonibus eo quod inordinatè fuerat intentus
ædificiis: alterum fuifmet fcriptis tanquam ig-
nis materia graviter aduri, eo quod inordinatè
ftudio vacaffet: alterum in pectore præfer-
tim & lateribus torqueri, eo quod ineptis
quibufdam confolationibus fuiffet intentus;
alios aliter.

An. Rel.
142.

Annales ordinis Minorû habent quod in una
eorum Ecclefia in Sicilia, mulier apparuerit
portans opprobrium nuditatis fuæ, eo quod va-
nitati veftium impensè ftuduerat, duabus tan-
tum crepidis contra ardores ignis armata quod
nempè eas uni dediffet indigenti.

An. Rel.
Min. 304

Habent quod in conventu de Maſſa Pro-
vinciæ Maſſiniensis frater unus auditus fuerit
lachrymabiliter gemere de fœculentis locis pri-
vatæ neceffitatis, in ipſiſſimo ſtercore purgan-
dus; eo quod adeò fuerat intentus auditioni
confefſionum, ut horas canonicas non niſi obi-
ter legeret, etiam eo tempore, quo vulgaribus
& privatis vacabat operibus.

An. Rel.
276.

Habent quod alius inſufficienter & defidio-
ſè confueverat inclinare ad verſiculum *Gloria
Patri &c.* in horis Canonicis: ideò poſt obitum
vifus

visus est in medio mari stans super columnam sublimem admodum & angustam, singulis penè momentis diu noctuque tam profundè inclinans, ut videretur toties quoties calurus in abyssos-

Habent, quod F. Franciscus Papiensis viderit unum Vicarium provinciæ à dæmonibus dire vexari, in pœnam nimix dissimulationis multorum defectuum, quos debere corrigi re-
An. Rel. 147.
 ctaratio dictitabat.

Dagobertus Rex & ipse tartareis istis tortoribus traditus fuit, & ad loca vulcania tractus vulneribus inflictis: quem SS. Dionisius, Mauritius & Martinus (quorum Ecclesias dotaverat) arreptum, ad æthera levaverunt: pro ut in visione monstratum est cuidam Joanni viro sancto, in parva insula prope Siciliam, eremiticam vitam excolenti. De alio Rege similiter cruciato narratur in Revelationibus Birgittæ.
Baron. An. Chr. 647. Revel 1. 8. c. 48.

Ex his, aliisque visionibus innumeris, est compertum multiplices esse cruciatus animarum. Sed illa omni igne tormentoque sensibili gravior est, de qua sic Maria Genitrix Dei dixit ad eandem Birgittam orantem pro quodam probatæ virtutis Eremita: Filia hujus amici mei anima mox pervenisset ad Cœlum; sed quia moriturus non habuit perfectum desiderium pertingendi ad conspectum Dei, detinetur nunc in Purgatorio *desiderii*: ubi non alia poena est, nisi desiderium ingens, & inestimabile videndi Deum.

Jam igitur vultis audire quæ utilitas in Sanguine Christi, respectu animarum tot morbis, tot modis cruciatarum? Remedium est generale, morbos sanans, & quibusvis cruciatus modum adhibens, moderationem, refrigerium, solamen afferens. Ecclesia fatetur quod *Deo soli competit medicinam præstare post mortem.* Præstat reapse, quoties potum salutarem Domini Sanguinis per os Sacerdotis aut alterius Christiani infundit, & influit super infirma hæc membra, diversimodè in eis operans pro ratione necessitatis.

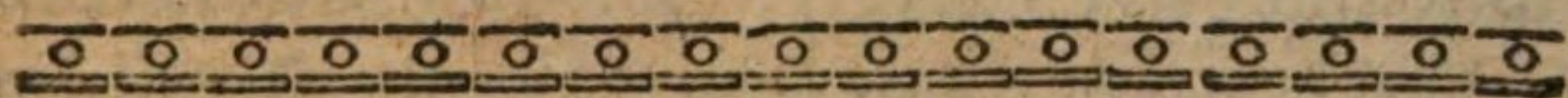
Isa. 63. v.
1.

Instar aquæ de petra Corporis Christi baculo crucis percussæ, largiter fluentis, ignes extinguit. Instar unguenti dolores lenit. Instar regalis purpuræ nuditatem operit ad fiducialiter comparandum in conspectu altissimi: Purpurâ qua Christum videns indutum Isaias dicebat: *Quis est iste formosus in stola sua? Quare rubrum est vestimentum tuum.* Denique vinum est propinandum iis, qui amaro sunt animo.

Ser. 112.
temp.

Omnes Sancti vicerunt propter sanguinem Agni. Quæ eo tinctæ sunt animæ, nequaquam percutientur ab exterminatore. *Gratias agimus pietati ejus, exclamat Augustinus, qui infirmitati nostræ de homine suo vitale composuit medicamentum.* O quam benè te tuo impetu, diabole, percussisti? *Effudisti innoxium sanguinē; redde damnatam progeniem. Illū bibo, & veneni tui pernitiē ultra non timeo.* Hunc potum Ecclesia quærit pro filiis & filiabus

DE CHARITATE ERGA DEFUNCTOS 661
liabus suis, tanquam omnium malorum præsen-
tium, futurorumque remedium, orans & di-
cens: *Quæsumus Domine, ut Sacro-sancta my-
steria quæ sumpsimus, & præsens nobis remedium esse
facias & futurum.*



DOCUMENTUM XIV.

*Visitandum nobis esse Purgatorium, exem-
plo Christi.*

PRinceps quispiam victis triumphans hosti-
bus, aperiri jubet carceres, & dimitti ca-
ptivos. Similiter Christus mortis confractis vi-
ribus, triumphans pompa nobili, descendit ad
inferos, penetravit *omnes inferiores partes terræ*, Eccl. 4.
v. 45.
non minùs Purgatorium, quàm Limbum Pa-
trum; inspecturus *omnes dormientes* in somno
pacis, & illuminaturus *omnes sperantes in Domi-
no*, qui cœlorum expectabant apertionem per
clavem crucis, & suam redemptionem per preti-
um sanguinis ejus! ut diceret *ijs qui vincti erant* Isa. 49. v
9.
exite; & his qui in tenebris; reuelamini. Itaque

Quemadmodum ivit diffusurus ad locum il-
lum carceris virtutem cruenti Sacrificij, prius
in cruce oblatus; minimè dubitandum est, quin
ejus eum Charitas iterum urgeat ad quotidiana-
nas ejusmodi visitationes & favores, ut & illuc
effundat virtutem incruenti Eucharistici; præ-
lerim verò tunc quando Sacerdos ad aras ope-

rans, expressè fructum ejus applicat in gratiam animarum, illosque ei commendat ex sincero zelo ac spiritu charitatis. Quamobrem injuriameis faceret, qui earum commemorationem negligeret, sive ex læthargica quadam animi oblivione, sive etiam ex nimis bona de earum merito concepta opinione. Frequenter enim contingit aliquos laudari ubi non sunt, qui cruciantur ubi sunt.

A. Relig
76.

Parisiis in conventu FF. Minorum obierat F. Angelicus, ita nominatus ab Angelica conversatione. Debebant autem singuli fratres ex constitutione Sodalitii sua offerre suffragia pro Defuncti refrigerio; sed qui præsbyteri erant, ter oportebat pro eo sacrificare. Inter hos erat actu Regens vir bonus, qui tantam de homine conceperat opinionem, ut nullo subsidio indigere existimaret, ac idcirco neglexit Sacra facere. Meditanti post paucos dies apparuit mortuus, rogans ut sui misereretur. Quid inquit, Fr. Charissime, est quo indigeas? Tuis, respondet, precibus & sacrificiis: acerbis namque patior poenas, à quibus jam liberarer, si tuæ illæ Missæ non defuissent. Itanè durè tecum agitur, ait Magister, quem nos ob manifestam pietatem judicavimus esse in loco quietis? Ah! me miserum, inquit Defunctus; nemo mortalium intelligit quam rigorosum subeunt judicium; qui ex corporibus abeunt. Præstitit statim magister cum lachrymis quod
bona

bona fide neglexit, neque deinceps omisit offerre pro Defunctis quæ debebat.

Vniuscujusque opus quale sit, ignis probabit, dies Domini declarabit. Si cujus opus arserit, detrimentum patietur: ipse autem salvus erit; sic tamen quasi per ignem. Si cujus opus manserit, quod superædificavit, mercedem accipiet. Sunt enim qui super fidei fundamentum superædificant aurum, argentum, lapides pretiosos, id est opera solida, & illustria; tum divinæ charitatis, quæ aurum ignitum est dignum emi pretio totius substantiæ mundi hujus: tum fraternæ dilectionis, quæ dormit inter medios clericos; seu hæreditates ac terminos, intenta Cælo & solo; similis columba, cujus pennæ de argentata ad Deum elevant contemplando, ad proximos deprimunt ministrando: tum aliarum virtutum quæ animam velut vas auri solidum ornant omni lapide pretioso. Talia opera manebunt, & citò mercedem accipient. Alii superædificant ligna, fœnum, stipulam, id est opera bona quidem, cum ex fide procedant per dilectionem operante; sed grossiora, infirmiora, corruptibilia, permixta humanis respectibus, nec nō occultis proprii amoris affectibus, variisque defectibus, adeoque peccata sunt venialia, igne purganda.

1. Cor. v.
12. seq.

Apoc. 3.
v. 18.

Psal. 67.

Eccl. 50.
v. 10.

Providete vobis, ô Superstites, & unusquisque vestrum videat quid, & qualiter superædificet. Providete fratribus vestris qui præesse vult vos cum signo fidei: suppiere defectus

fectus eorum : redimite poenas , & offerte pro eis satisfactiones , mortificationes , Communiones , Missas , aliaque opera pietatis.

Inf. plet.

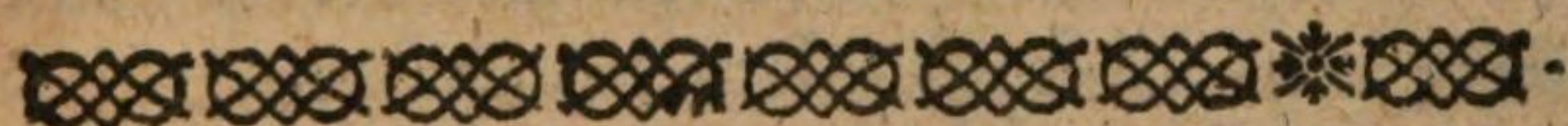
l. j. c. 18.

Virgo Gertrudis una dierum communicare parans , contemplabatur hinc profundam humilitatem , illinc amorem sublimem qui Christum duxerat ad animas , ut eas de carcere liberaret *solutis doloribus inferni*. In hujus descensus unione decessit seipsam in spiritu usque ad Purgatorii profundissimum ergastulum. Tunc ei pollicitus est Dominus , quod in virtute sacrae Communionis ita fortiter eam traheret ad se , ut & ipsam sequerentur animæ illæ , ad quas pervenerat optimus odor suæ ardentissimæ devotionis. Ac tum institit de novo petens , ut ei tot animas daret , quot forent particulæ , in quas hostia ore recepta comminueretur : Cui petitioni libenter annuit.

Psal. 14.

Proh ! Quantopere sibi placet Dominus in hujusmodi cura pro mortuis ? O ! *descendant in infernum* viventes Christiani , ut non descendant morientes. Descendant in spiritu , ut spiritualibus oculis fidei videant locum horroris , discantque timere Deum , horrere peccatum , ne & ipsi veniant in hunc locum tormentorum. Descendant , ut in spiritu charitatis compatiantur , ac manum auxiliatricem extendant afflictissimis spiritibus , ad eos eruendos de manu inferi. Sic enim merebuntur ut & illi spiritus postquam inserti fuerint Cælo , manum eis
auxilia-

DE CHARITATE ERGA DEFUNCTOS. 665
auiliatricem aliquando extendant, ut eos as-
sociant sibi, & recipiant in æterna taberna-
cula.



DOCUMENTUM XV.

*Fidelibus prodesse quod sepeliantur in loco
sancto; ad participandum Commu-
nioni Sanctorum.*

Quamvis Christianorum non eligat sepe-
liri in loco sancto, vicino Ecclesiæ? Quis
non malit collocari in ipsamet Ecclesia? Quis
ultra non optet, si ausit, appropinquari altari-
bus? Undè verò provenire credendus est ap-
petitus iste, nisi de occulto quodam desiderio,
quod sana fides suscitatur, & inspirat torori suæ
Spei, proprius participandi fructum sacrificii?

Judicate, utrum non eo motivo fidei, Spei-
que agerentur antiqui fideles, dum à suis hæ-
redibus se curarunt inhumari in terra sancta,
sub conspicuis aliquibus monumentis?

Jacob Patriarcha cernens appropinquare diem
mortis suæ, vocavit filium suum Ioseph, & jura-
mentum ab eo exegit, ut non sepeliret eum in
Ægypto cum infidelibus; sed auferret eum de
terra ista, & conderet in sepulchro Majorum
suorum, scilicet Abraham & Isaac, in terra pro-
missionis.

Gen. 47.
v. 29.

Gen. 48. *His ita transactis cum ægrotaret Jacob, re-*
 v. 1. & 7. *memoratus est Rachelis uxoris optimæ, & cum*
quodam applausu, & gaudio narravit eidem
Joseph, quomodo mortua fuerat in terra Cha-
naan, & eam sepelivisset in Bethleem.

Gen. 50. *Ipse etiam Joseph præsentiens suam mor-*
 v. 24. *tem, adjuravit fratres suos dicens: Deus visitabit*
vos, & ascendere vos faciet de terra ista, ad terram
quam juravit Abraham, Isaac, & Jacob: Aspor-
tate ossa mea vobiscum de loco isto. Ac demum
 Exod. 13 *mortuus, conditus est aromatibus, & repositus*
 v. 19. *in loculo in Ægypto; & postea translatus à*
Moyse.

A. Relig *Ut quid ista? An quia Patres isti sperabant*
 Min. 31. *in Palestina viciniore fieri Cœlo, quam erant*
in Ægypto? aut majorem ibi quietem reperire?
Quid refert, humine, an sublimē putrescat hu-
manum corpus? In terra, vel in aëre, aut in mari?
Sed sistite, ut audiat. Nec enim alii homi-
nes genio ducuntur eodem quo Juniperus ille
S. Francisci Discipulus. Confabulabantur ali-
quando fratres de Morte. Cumque dixisset
ex eis unus: Frequenter à Domino flagito, ut
hanc gratiam mihi præstare dignetur, ne extra
claustra moriar, sed Christiano ritu sepeliar
cum fratribus: ipse subjunxit: Ego cuperem
ut multi essent fratres, qui pro me orarent; at-
tamen ita despicabiliter mori vellem, ut non esset
qui mortuo parentaret: imò ita foetere mallet
quod tanquam abominanda res & immunda
 pro-

DE CHARITATE ERGA DEFUNCTOS. 667
projicerer in sterquilinum, volucris Coeli fu-
turus in escam.

Non dubitat Augustinus, nec ulli dubitan-
dum; quin antiqui patres aliquo motivo pieta-
tis hâc in re ducerentur. Quodnam illud? ipsi
venturum expectabant Salvatorem: Præscie-
bant fore, ut in ista regione nasceretur, ope-
rareturque salutem, ac demum ibidem morere-
tur, & sepeliretur. Idcirco terram illam suspi-
ciebant & venerabantur ut sanctam, à Messia
supremo Sacerdote sanctificandam. Idcirco
summopere desiderabant adjungi ei; ut ex ipso
vitam, virtutem, salutem haurirent.

Tobias certè morti propinquus, prævidit
terram Ierusalem habitum iri in sanctificationem à Tob. 17.
nationibus, & adorandum in ea Dominum. Id- v. 14. seq
circo desiderabat gaudere super pace ejus: sed
quoniam amplius non erat vilurus fortunatissi-
mam illam civitatem, beatum se dicebat; si fo-
rent reliquiae seminis sui ad videndam claritatem
ejus.

Quid? Ipse Balaam vir pessimus & dæmoni
serviens, insolita prophetici spiritus illustratio-
ne motus, hanc felicitatem aliquando futuram
agnoscens exclamavit: *Heu? quis victurus est,* Num. 24
quando ista faciet Deus? Morietur anima mea v. 10. &
morte justorum, & fiant novissima mea horum si- c. 24. v. 10.
milia. 23.

Cur ergò fideles non optent sepeliri in Ce-
meteriis, Ecclesiis, Sacellis in quibus mundi
Sal-

Salvator hoc tempore residet personaliter, & adhuc immolatur quotidie? maximè si sequentia considerent.

Iob. 14.
v. 7. seq. 1. Sperare meritò possunt, quod ad odorem Sacrificii vivificabuntur, quemadmodum lignum præcisum habet spem; & si senuerit in terra radix ejus, & in pulvere emortuus fuerit truncus ejus, ad odorem aquæ germinabit.

2. Fideles dum hæc loca frequentant & vident suorum Prædecessorum memorias procul dubio incitantur ad orandum pro eis, ideò namque Monumenta ponuntur quæ moneant mentem

Marc. 5.
v. 3. 3. Sepulchra ista non subjacent infestationibus dæmonum; qui alioquin in monumentis tanquam in immundis locis libenter habitant, ut patet ex Marco loquente de nonnullis Energumenis.

Baron.
An. Chr.
226.
3. Reg. 13
v. 31. 4. Sancti titulares; ac tutelares istorum locorum sub suam tutelam assumunt corpora fidelium qui eis associantur; multo verò magis animas: *ut dum illos tartarus metuit, hos pœna non tangat.* Hinc enim est quod Pseudo Propheta Samariæ sepeliri se fecerit in sepulchro viri Dei qui fuerat missus ad Jeroboam; expectans ab eo favorem; quem reipla consecutus fuit, quando Josias Rex demoliens sepulchra Pseudo-prophetarum, & eorum ossa comburens, intacta reliquit ossa istius, qui sepultus erat juxta virum Dei.

5. Sancti cum honore excipiunt eos, qui eis
 confocii sunt sanctitate. In cujus rei fidem, cum ^{Baron.}
 corpus Joannis Eleëmofinarii reponeretur in ^{An. Chs.}
 capsula; ubi jam alii duo conditi erant Episcopi, ^{620.}
 visæ sunt horum reliquiæ cultum tribuere cor-
 pori Joannis, atque sponte sejungi ab invicem
 ut ipsum acciperent medium.

Vice versa Sancti non ferunt reponi penes
 se corpora impiorum, qui extra communio-
 nem Catholicam diem clausurunt extremum.
 Testis est Gregorius Magnus, (inter plura)
 referens Sanctum Faustinum apparuisse Sa-
 cristæ Ecclesiæ suæ, & dixisse de Nobili im-
 pudico in ea sepulto: Vade, & dic Episcopo
 ut hinc putidas carnes abjicere curet; alioquin
 & ipse moriturus infra triginta dies. Aliud item
 de quodam Jurisperito scandaloso Genuæ,
 quem duo Tartarei homines exhumarunt, &
 extulerunt. Cui exemplo simile refertur in An- ^{An. Rel.}
 nalibus Minorum de Usurario Cajetano; Im- ^{Min. 15.}
 piis enim ædificare *sepulchra*, est probare eo- ^{Matt. 23.}
 rum acta, prout manifestavit apud Mattheum
 Dominus.

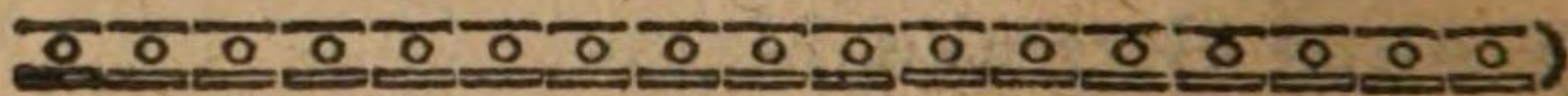
Quali tutelares earum Ecclesiarum Sancti
 dixerint, aut dici curaverint istis mortuis, quod
 Deus hypocritæ Sobnæ templi Præposito per
 Isaiam: *Quid tu hic? aut quasi quis hic? Quia excidisti* ^{Isa. 28.}
sibi hic sepulchrū: excidisti in excelsis memoriale diligen- ^{v. 15. seq.}
ter, in petra tabernaculum tibi. Ecce Dominus as-
portari te faciet: vel per Jeremiam de Rege Juda

Jerem.
22.7.19.

Joachim: *Sepultura asini sepelietur, putrefactus & projectus extra portas Ierusalem, extra locum sanctitatis & pacis.*

ov.10.
7.

Optent igitur Christiani, curentque sacris in locis se Sanctis adjungi: sed multo magis exoptent & curent eis associari probitate & virtute, quæ sola meretur Sanctorum Altariumque suffragia; estque eis instar æterni Mausolæi, juxta illud: *Memoria justi cum laudibus.*



[DOCUMENTUM XVI.]

Necessitati Animarum non inveniri pacem adeoque illi succurrendum, plusquam ulli.

C Oncipite animo pauperes duos summè indigentes; quorum unus sit paralyticus & prorsus impotens movere membra, aut juvare semetipsum; alter autem sanus & sospes, manus & pedes habens integros, ut ire, redire, agere, laborare, (verbo) sibi providere possit. Quæritur? Cuinam amborum sit primariò debitor subsidii charitas Christiana Nullatenus dubitandum, quin censeatis primo tanquam indigentiori opem esse ferendam.

vlt. 8.
Domin.
1.3.6.8.

Hoc argumento F. Benedictus Ord. FF. Prædicatorum convicit F. Bertrandum (virum aliàs optimum) qui rarissimè pro Defunctis, ordinariè

dinariè verò pro vivis celebrabat ; eo motivo ductus, quod vita functi sint certi de sua salute; vivi autem peccatores fluctuent in periculis. Benedictus proposita hac ratiocinatione, subjunxit: At Defuncti nōne sunt paralitici pauperes, quibus nec os ad petendum, nec manus ad operandum suppetunt; opem aliundè gratuitam expectantes? Qui verò vivunt, sibi ipsis consulere, orando, operandoque possunt. Sed cū Bertrandus à sua sententia non recederet, nocte sequenti quidam Defunctus horribilis visus est eum lignorum fasce comprimere, ac multoties divexare. Prodeunte aurora Benedictum accersit, ei que narrat nocturnos suos timores & angarias. Inde lachrymabundus ad aram accedens, pro Defunctis facit & deinceps frequentissimè fecit.

Non est certissimè, non est quidquam miserandum amplius statu Defunctorum, cū sint extra viam facultatemq; merendi, vel satisfaciendi, utpotè manci, captivi, paralitici.

Ibat propheta quondam *Abacuc in campum*, Dan. 14.
ut pulmentum à se coctum, & panes intritos V. 32. seq.
in alveolo ferret messoribus. At Deus iussit ut ferret prandium quod habebat, in Babylonem Danieli, quierat in lacu Leonum. Et apprehendit eum Angelus in vertice, & portavit capillo capitis sui, posuitque eum in Babylone supra lacum in impetu spiritus & clamavit Abacuc: *Daniel serve Dei; tolle prandium*
quod

quod misit tibi Deus. Et ait Daniel: Recordatus es mei Deus. Et surgens comedit. Porro Angelus restituit Abacuc confestim in loco suo.

Ecce in Messoribus, ad quos prandium mittebatur, significantur pauperes vivi; qui quidem indigent adiutorio; sed tamen possunt providere sibi per laborem proprium & industriam: In Daniele verò pauperes Defuncti, quibus nulla facultas inest juvandi semetipsos. Effato vulgari, quo dicitur igni majori aquam esse adhibendam, innuitur urgentiori necessitati promptiorem opem esse ferendam. Atqui animarum necessitas est urgentissima, atque extrema; cui nulla in mundo similis.

Gen. 14. v. 21. Dicebat Rex quidam ad Abraham post liberatum Loth de manu hostili: *Da mihi animas; cetera tolle tibi.* Et Franciscus ad Papam petentem ad quot annos vellet continuari Indulgentiam Portiunculæ concessam? Sanctissime Pater, inquit, non annos peto, sed animas. Prætereant læcula; pereant corpora; defluant & in nihilum redigantur omnia inanimata: Parum istud fuerit ad immortales animas, quæ capaces sunt æterni Dei.

Matt. 23. v. 31.

Si cujusquam equus, ovis, asinus, *bos in foveam* ceciderit; nil Sabbatum obstat, nil festum aut Dominica dies tenet aut retinet, quo minùs è fovea levetur illicò, cunctis auxiliantribus. Et adhuc tergiversabuntur, utenturque deliberatione Christiani, dum agitur de opitulando

lando Animæ æternum victuræ cum Angelis, postquam inciderit in foveam ignis, immersa flammis, involuta tenebris, innodata retibus justitiæ, oppressa jugo iniquitatis suæ, oppressa amaritudine, desolata, & mœrore confecta nocte ac die; totius mundi opem inclamans & dicens: *O vos omnes qui transitis per viam, (aut* Thren. 5
Coemeterium istud, in quo deposuistis ossa v. 12. seq
mea) attendite & videte oculis fidei, si est dolor sicut dolor meus; quia vindemiavit me Dominus in die iræ furoris sui, & brachio virtutis suæ percussit me?

Parisiis in Conventu Minoritio, defuncto in die Jovis majoris hebdomadæ quodam fra- An. Rel.
tre; monasterii Præses inter sacra solemnia il- Min. 76.
lius diei oravit cum lachrymis, ut virtute sacra-
tissimæ suæ passionis & Eucharistiæ illo die insti-
tutæ, vellet Dominus misereri consodalis emor-
tui, atque ejus animam simul cum reliquis fra-
trum Minorum, quæ cruciabantur purgandæ,
ex superabundanti gratia in cœlum transferre
dignaretur. Ita factum miseratione divina se-
quenti die narra vit vir pius, cui defunctus ap-
paruit, jubens dici Guardiano verba hæc:
Laqueus contritus est & nos liberati sumus; sed non
omnes. Cùm ille objiceret se hæc non assequi,
respondit spiritus, ea sufficere Guardiano; qui
ex præcedentis diei oratione à se facta rei sen-
sum intelliget.

Nullus igitur ambigat, plus incomparabili-
ter esse, animam è laqueo & lacu Purgatorii

liberare, & decem, viginti, vel triginta annorum tempus quod ei superest prærumpere, glorificationem ejus promovendo; quàm captivum pro tot annis condemnatum ad catenas & vincula ferrea, de manu Turcarum eripere, aut certè aliquem Prætendentem, stabilire in possessionem opulentissimæ hæreditatis; à qua eum alioqui lites & tricæ per annos adhuc plurimos suspenderent.

Quapropter ite cum Abacuc, & ferte portionem à vobis paratam ad aliquem Daniele in lacu detentum. Volo dicere: Private vos fructu cum impetratorio, tum satisfactorio vestrarum Missarum, Communionum, Orationum, bonorum operum, ut eum transferatis ad animam fidelem in Purgatorio retentam. Et hæc vestra charitas proderit, non solum Defunctis ad anticipandam salutem; verum etiam vobis ipsis ad augendam vobis gratiam, & gloriam.



DOCUMENTUM XVII.

Animas juvari melius ab iis, qui conspirant in earum adiutorium ex condicto, sub aliqua Confraternitate.

Confraternitates seu societates quæ fiunt inter multos velut ex condicto conspirantes pro juvandis animabus, piè admodum & lauda-

laudabiliter inventæ sunt. Eis ferè dedit initium Constantinus Magnus, vel ex hinc magnopere laudandus, quod ad inhumanda corpora Defunctorum, constitui voluerit corpus ex nongentis quinquaginta diversorum collegiorum & artium officinis, qui huic muneri mancipati essent, quos à publicis muneribus & vectigalibus voluit esse liberos. Postmodum Anastasius Imperator idem corpus ampliavit tam numero quàm privilegiis; Justinianus autem omnia confirmavit quæ sui Prædecessores hac de re constituerant.

Baron.
An. Chr.
334.

Opus pium ac religiosum posteris temporibus antiquatum, Romæ sanctioribus postea legibus & institutis instauratum est, & in diversas Catholici orbis Ecclesias propagatum sub nomine *Confraternitatis mortis*: quæ quidem in Gallia aptiori appellatione nuncupatur vulgo *Confraternitas charitatis*. Quid enim hoc officio præstantius, ei exhibere beneficium, qui tibi jam non possit reddere.

David audito quod viri Iabes-Galaad sepelissent Saul, misit ad eos nuntios, dicens: Benedicti vos Domino, qui fecistis misericordiam hanc cum Domino vestro Saul: Et nunc retribuet quidem Dominus vobis misericordiam & veritatem; sed & ego reddam gratiam, eo quod fecistis verbum istud.

2. Reg. 2
v. 5. seq.

Tempore Joannis PP. IV. an. sal. 984. contractum est Romæ sodalitium aliud plurimorum Sacerdotum, inter quos & Episcopi

Baron.
An. Chr.
984.

nonnulli fuerunt adscripti, non ad hoc ut corpora Defunctorum honorificè tumularentur; sed ut post obitum singuli consodaliū supersticum sacrificiis iuvarentur.

Aa. 8. v.

2.

Bar An.
Chr. 34.Tob. 4. v
4. & ult.Martyr
Rom. 18.
Aug. &
8. Decēb

Viri illi timorati qui leguntur curasse funus Stephani & planctum magnum fecisse super eum, quodammodo præluserunt his officiōsis exercitiis. Nam ex tunc probata Ecclesiæ consuetudo obtinuit, ut non una die tantum, sed pluribus pia fidelibus Defunctis persolverentur obsequia. Unguentis enim primū delibuta corpora remanere duorum vel trium dierum spatio insepulta consueverant Quo tempore fideles apud ipsa excubantes, sacras hymnodias cantabant, & sacrificium offerebant.

Tobias laudatur in Scripturis de cura quam gerebat pro mortuis sepeliendis. Ecclesiasticæ etiam tabulæ honorabilem memoriam annuam faciunt Joannis & Crispi Presbyterorum, qui in persecutione Diocletiani multa corpora Sanctorum officiōssimè sepelierunt: necnon Eutychiani Papæ, qui per diversa loca trecentos quadraginta duos Martyres manu sua sepelivit. Hinc etiam à Bernardo laudatur Hugo Lincolnensis Episcopus, qui recusavit prandium Regis, ut huic officio vacaret; ita exigente charitate.

Verumtamen à cura pro mortuis nullus Odilone Cluniacensi Abbate laudabilior. Benedictus VIII. PP. (qui vivens Odilonem plurimum

mum

mum coluerat) post mortem Episcopo Capreae
 apparens, monuit ut Joanni Successori suo &
 fratri denuntiaret certam quandam pecuniam
 in pauperes pro ipsius à pœnis purgatorii libe-
 ratione impenderet, quod quæ jam essent pro
 indigentibus tradita, nihil ei penitus profuif-
 set, quia de rapinis & injustitiis acquisita erat.
 Odilo tamen omne aliud pietatis officium præ-
 veniens, suis eum precibus exemit à pœnis.

Ecclesia Dei fatetur absque invidia, quod ab
 ejus institutione & exemplo acceperit sanctis-
 simam consuetudinem faciendi commemora-
 tionem omnium fidelium defunctorum primo
 die post festum omnium Sanctorum. Vir enim
 ille; (quem Reges, Imperatores, & Pontifices
 Romani velut Archangelum suspexerant) ex
 pluribus revelationibus didicerat, complures
 animas orationibus potissimum Cluniacensium
 Monachorum, in id præ cæteris incumbentium
 à pœnis Purgatorii liberari. Quapropter pro-
 pensiori sollicitudine cœptum pietatis opus
 prosequi curans, præter alia plurima suffra-
 gia quotidiana, quibus jugiter animabus con-
 sueverat subvenire, anniversarium statuit diem
 qua pro omnibus Deo suffragia per omnia sibi
 subdita Monasteria offerrentur.

Quot sunt Religiosæ congregationes in Ec-
 clesia, tot dici possunt esse confraternitates cha-
 ritatis, quæ conspirant in subsidium Defuncto-
 rum, & eis frequentissima atque devotissima

impendunt officia pietatis. Taceo cæteros Religiosorum ordinum institutores, ac rectores, consuetudines ac praxes. Unus Franciscus in sua Regula mandat suis fratribus, ut orent pro Defunctis. Constitutiones autem ordinis generales, & provinciales decernunt ac determinant, quid omnes & singuli facere debeant ut Defunctis seu fratribus seu benefactoribus libertatem gloriæ obtineant. Sicut enim profitentur vitam pauperem eleëmofynis sustentandam; ita profitentur agnoscere Benefactores suos vivos atque Defunctos, & eis rependere vices, ut ut possunt. Neque id sine fructu.

An. Rel.
Min. 7.

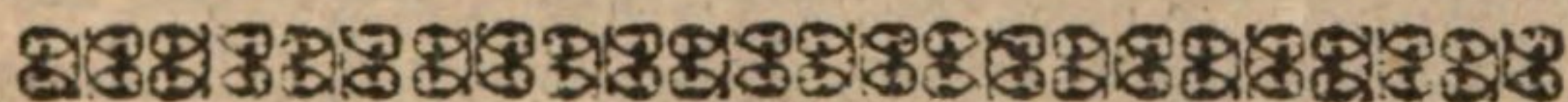
Mortuo adolescente qui S. Franciscum in Hispania ad ripam fluminis cum socio hærentem, equo transvexerat, & nocte sequenti humanissimè exceperat, cum à parentibus ei iusta solverentur, & jam Sacrosancta inciperentur mysteria, ecce triginta fratres delubrum ingredienti, gravi concentu choros efformant. Quibus, terminata re sacra, vocatis ad prandium, varia fercula apponuntur, & magnæ redduntur de inexpectato beneficio gratiarum actiones. Urbanè tractatos populus comitatur extra oppidi compita: Dapes verò appositæ intactæ repertæ sunt. Mox missi cursores, qui de eorum conditione & incolatu perquirerent: sed quo flexerint, invenire non potuerunt. Quare judicarunt omnes pauperem Franciscum cum suis discipulis tunc reddidisse in retribui-

tributione iustorum cum cumulo, quod acceperat ab adolescente hospitalitatis officium!

Observandum verò quod ubi Annales referunt adfuisse memoratis exequiis fratres triginta; Chronica Gallica memorant septuaginta: & addunt aliam historiam illi simillimam, de fratribus viginti duobus, qui alterius Defuncti Benefactoris exequias honorarunt sua miraculosa præsentia, cantu, & officio solenni; deinde disparuerunt nec prorsus agniti sunt.

Part. 1. l.

1. c. 56.



DOCUMENTUM XV III.

*Opera bona defunctis Dei amicis applicata
redundare in eos qui faciunt, cum majori
fructu fœnore fructus spiritualis.*

IN nomine Iesu omne genu flectitur, etiam infer-
norum. Omnis creatura etiam sub terra benedi-
cit Agnum; Apostolis Paulo & Joanne testi-
monium perhibentibus. Quis ergo dubitet
illuc usque pertingere fructum Sacrificii salu-
taris? Non mortui laudabunt te Domine, clamat
vates; neque omnes qui descendunt in infernum. Ve-
rè non omnes, nam dæmones & qui eis asso-
ciati sunt Reprobi nomen Christi blasphemant
& maledicunt in vanum. Justæ & fideles ani-
mæ eum agnoscunt ut Dominum, amant ut

Philip. 2

v. 10.

Apoc. 5.

v. 13.

Psalm. 113

Redemptorem, adorant ut Deum suum; sperant in bonitate & meritis vitæ ejus; expectant exinde relaxationem pœnarum, & possessionem gloriæ. Tantùm non eis desint homines.

Bar. An.
Chr. 851.
& 874.

Ebbo Rhemensis cum aliis Episcopis pœnituerat quidem ante obitum de conjuratione facta adversus Ludovicum Imperatorem cognomento pium; sed non satis, quin ulterior ei satisfactio superesset. Proinde gravissimo Purgatorio tortus est, & suffragia vivorum expetiit orationes, eleëmōsynas, præsertim verò Missæ Sacrificium. Ipse etiam Ludovicus post triginta tres annos in pœnis transactos filio suo Ludovico Regi apparens, adjuravit ut se liberandum curaret bonis operibus & Missis. Quibus exhibitis ipse, cæteri que Episcopi pœnis alleviati sunt.

Baton.
An. 397.

Novit Ecclesia quantum intersit viventium, officia charitatis explere pro mortuis. Idcirco dum ante hæc vidit populum ab ejusmodi piorum officiorum præsertim oblationum quæ pro eis fiebant, frequentatione cessare, eundem populum compulit sub pœna excommunicationis in Concilio 4. Carthaginensi. Tanti existimavit populum in antiquo pietatis officio continere; ne vel necessario defunctis subsidio deesset, vel suæ ipsius salutis negligentior fieret.

Verum enimverò tantum abest, ut vivis aliquid

quid decedat ex transportatione & applicatione fructus spiritualis bonorum operum; quin è contra copiosissimus meriti fructus accedat, juxta illud: *Benefacit animas sue vir misericors*: Prov. 11. v. 17. & illud: *Dispersit, dedit pauperibus: justitia ejus* Psalm. 111. *manet in saculum seculi.* Quocirca

Panem & vinum super sepulturam justi constitui: Tob. 4. v. 18. *te*, juxta Tobiae consilium, & antiquam praxim Ecclesiae; quæ quotquot poterat pauperes convocabat ad exequias, nec non Sacerdotes; in quos oblationes & eleemosynæ erogarentur; ut & ipsi suffragia sua rependerent.

Eleemosynis orationes adjicite; multum enim valet deprecatio justæ assidua: Mortificationes & jejunia non omittite. *Iejunaverunt & fleverunt David & viri qui cum eo erant, super Saul & Ionatham, & super populum Domini, eo quod corruissent gladio*: Et Paulus eos laudat, 1. Cor. 13. v. 12. *qui baptizantur, id est seipsos religiosè affligunt* 1. Cor. 13. v. 12. *pœnosis operibus, pro mortuis*:

Confessionis ac Communionis Sacramenta frequentate, & si quæ sint Indulgentiæ lucranda Defunctis applicabiles, illas cedite eis ex charitate: Eaquæ de causa inscribi vos curate alicui Confraternitari, cui tale privilegium annexum esse cognoscitur.

Super omnia verò Missas legite, si Sacerdotes estis; sin minus, legi curate pro Defunctis, nec enim optabilius quicquam eis potest obvenire. B. Henricus Suso multas fundebat

precationes pro anima cujusdam amici; sed ab eo in visione audivit: De sanguine, de sanguine Domini Jesu; quo flammæ meæ extinguantur.

Hæc agentes, vos quidem satisfactionis fructum ceditis animabus: verum vobis ipsis
1. Fructum meriti coacervatis & servatis, crescentes in gratia; eo majores futuri in gloria; quoniam eadem *opera* quæ anticipaverint animarum quietem, *sequentur* vos olim post mortem.

ApoC. 14.
v. 13.

2. Eadem opera sunt vobis digni pœnitentiæ fructus, in quantum spiritus gratiæ & charitatis illa elevat, dignificat, seu digna reddit conspectu & acceptatione Dei Patris. Adde universa delicta vestra operiri tali charitate.

Coloss. 1
v. 24.

3. Hinc se singulariùs honorari reputat, Christus, eo quod adimpletis *ea quæ desunt passionum* ejus pro corpore ejus. Non quod aliquid desit eis, quo ad sufficientiam & valorem; sed quod supersit applicatio facienda. Vos autem velut canales ejus estis, per quos fructum Redemptionis factæ derivat in animas, velut in membra corporis sui.

4. Oblationes, orationes, erogationes, aliæque opera misericordiæ operosius impendendo pro vestris prædecessoribus, exhibetis vosmet dignos, quibus vestri quoque superstites eadem post vestrum obitum vobis impendant.

Indubitatum enim est verbum istud Apostoli:

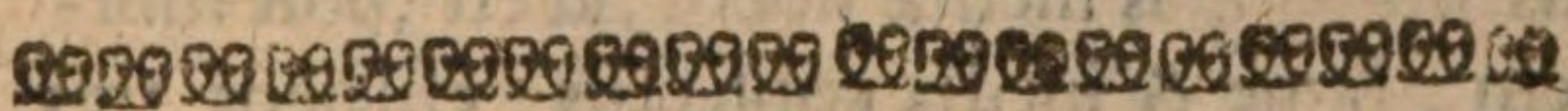
5. *Referet unusquisque propria corporis pro ut gesserit.*

Unde mirari solebat Augustinus prophanum

Poëtam

Poëtam id agnovisse, cum dixit, describens Elyfios campos: *Quique sui memores alios fecere merendo.* Illis enim hæc profunt, qui cū viverent, ut hæc sibi postea prodesse possent, meruerunt.

Cum tandem abire vos contigerit ex hoc mundo, Animæ quæ per vos ad Coelum citius pervenerint, jam factæ vobis amicæ tanquam *amicos vos excipient.* Luc. 16.
v. 9.



DOCUMENTUM XIX.

Officia pietatis parum esse profutura fidelibus; nisi procedant ex fervore devotionis

SYNODUS Tridentina meritò mandat Episcopis, scilicet. 19.
ut curent vivorum fidelium suffragia, Missarum inito
scilicet sacrificia, orationes, eleëmofynas, aliaq; pietatis opera, quæ à fidelibus pro aliis fidelibus Defunctis fieri consueverunt, secundum Ecclesiæ instituta, piè ac devotè fieri, & quæ pro illis ex testatorum foundationibus vel alia ratione debentur; non perfunctoriè, sed à Sacerdotibus & Ecclesiæ ministris, ac aliis qui hoc præstare tenentur, diligenter & accuratè persolvi. Hoc decretum renovatum fuit mandato Alexandri VII an. 1663. publicatum & executum sub certa forma præscripta per Serenissimum Principem & Episcopum Leodiens. Maximilianum Henricum An. 1664.

Luc. 11.
v. 1. seq.

Aug. Ser.
29. verb.
Dom.

In hoc patrocinio fides, spes, charitas impen-
denda est; atque imitandus amicus ille Evan-
gelicus, qui *media nocte* adiit amicum, & dixit:
Amice, commoda mihi tres panes, quoniam amicus
venit ad me de via, & non habeo quod ponam an-
te illum. Christus est amicus noster qui corpus,
sanguinem, vitam profudit propter nos. Ve-
nit nobis amicus de via, id est de vita sæculi hu-
jus sub tempus mediæ noctis, id est, post mor-
tem, fame & inedia confectus, esuriens tres
panes, id est, anhelans ardenter ad visionem
SS. Trinitatis, ut ab ejus fruitione satietur.

Recurrite ad Christum ut hunc ei cibum ob-
tineatis. Nolite parcere labori: etiam media
nocte surgite ad confitendum & supplicandum
Domino. Nec enim dormit, aut dormitat,
tamen si videatur. Quærite, pulsate, petite; sed
fide constanti, sed spe firma, sed ferventi chari-
tate, & apertis misericordiæ visceribus erga
spiritus illos famelicos. Talis improbitas, id est
importunitas in orando, pulsandoque minimè
molestat, sed conciliat, & ad promptius ex-
audiendum, dandumque, fortiter urget Coele-
stem amicum.

Ex adverso displicet languor multorum, &
oscitabunda atque perfunctoria recitatio pre-
cum seu privatarum, seu publicarum: illa mu-
tilatio Missarum funeralium in nonnullis Ec-
clesiis, ubi altera solemnis intonatur in alio al-
tari, quando perventum est ad Canonem prio-
ris.

DE CHARITATE ERGA DEFUNTOS. 685
ris. Displicet illa vigiliarum præcipitata cantatio pro mortuis. Quid enim redolet ejusmodi præcipitatio, nisi languorem animi, qui nil præter lucrum spectet, nil devotionis habeat, præter nuda verba Scripturæ sacræ vel Ecclesiæ Matris.

Tu quisquis Missam legis, cantas, audis; utique lege, canta, audi cum ea fidelitate, reverentia, devotione, qua par est, quamque dignitas tanti ministerii meretur; quam animarum necessitas requirit, quam charitas, aut etiam justitia exigit ab iis, qui ad hæc munia præstanda stipendio conducti sunt. Si vigiliæ mortuorum recitentur, non minus intimo cordis affectu (nomine Defunctorum) exprimantur quam sonitu vocis, lamentabiles illæ quærimoniæ Jobi in lectionibus, suspiria pœnitentis David in psalmis, aspirationes & vota supplicantis Ecclesiæ in cæteris. Citra hunc spiritum, quàm parum ista profint ex sequenti patebit historia.

In regno Portugalliæ, provincia S. Jacobi FF. Minorum objerant F. Petrus de stella, & F. Alphonsus. Apparuit hic post dies quindecim cuidam fratri amico, dixitque se multas in Purgatorio passum pœnas, quia elevati erat animi, & cæteros despiciebat: quantumvis in cæteris sui status observantissimus fuerit & Virgo decesserit Mitigatas verò aliquantulum pœnas ob merita suæ genitricis Deo multum dilectæ, sublatasque tandem ad preces F. Petri de

An. Rel.
Min. 63.

de stella, cujus animam à corpore exeūtem Angeli citissimè deduxerunt in Paradisum, occurrentibus sibi SS. PP. Francisco & Antonio Patavino: propter cujus merita, condonata fuit tertia pars pœnæ confratribus in Purgatorio existentibus. Interrogatus an multi ibidè essent? respondit esse quinquaginta duos, & quotidie ex illis aliquos illinc in Cœlum avolare. Interrogavit ulterius frater, an ei profuerint Missæ quæ pro relevandis ejusdem pœnis celebrarat? Cui dixit: Minus profuisse propter indispositionem & frigidam devotionem celebrantis?

Malach.
.v.8.

Si offeratis cœcum ad immolandum, nonne malum est? & si offeratis claudum & languidum, nonne malum est? Sicut ergo sub lege animal istiusmodi non placebat; ita neque nunc oblatio spiritualis. Est enim clauda, quando deest integritas operis: est cœca, quando deest applicatio mentis: est languida quando sine fervore fit devotionis. Vulgo dicitur: *Quod non videt oculus, cor non dolet*: & id in causa Defunctorum veritatem habet & locum. Ideo namque minus eis compatiuntur, aut condolent homines viatores, quia non vident, non sentiunt, non noverunt, nec per fidem satis apprehendunt eorum necessitates, ita ut quædam post obitum apparens alteri, meritò dixerit: Nemo credit, nemo credit, nemo credit.

Ut autem superstitēs utcumque per fidem contemplantur spiritu, & compatiantur affe-
ctu

ctu ; Mater Ecclesia memorias & *monumenta* Defunctis erigit, ad quorum conspectum hu- Ang. 1.
de cura
Mort. c.
4.
mana *mens* & *monetur* & movetur ad orandum.

Non ergo mirum si quis incogniti sibi pauperis indigentia non tangatur : sed quod dives quispiam epuletur splendide, nec moveatur ad clamores, & conspectum ulcerati alicujus Lazari jacentis ad januam, id prorsus & mirum & durum est. At nonne fides oculatissima est, & (ut ita dicam) auritissima, ut miserandum animarum statum probè cognitum habeat, planctus concipiat, & misericordiam excitet?

Agite, ô viventes : Ad tumbas vestrorum mortuorum, ad sonitum campanarum, ad publicos & solemnes apparatus funeralium, ad lugubres cantus Ecclesiarum, ad contuitum craniorum, aliorumque memorialium ac monumentorum, oculos aperite, ut animarum statum verè miserandum contemplerini : aures erigite, ut lamentabiles earum quærimonia excipiat; cor ad compatiendum, os ad orandum, manus ad beneficiendum & succurrendum applicate. Sunt enim de numero pauperum quibus Christiana charitas est debitor, imò pauperibus omnibus præferenda tanquam omni paupere vivente capaciorem & indigentiores subsidii spiritalis, impotentiores, digniores, ac melius merita de Ecclesia Dei, demum Deo viciniore, qui vester & earum est

Finis.

Discipulus pro se supplicat & pro animabus.

G Ratiam, ô piissime Domine Magister, à te peto gratiam duplicem, alteram pro me, alteram pro animabus istis sororibus meis.

I Corripe me Domine in hoc mundo, ut non damner cum hoc mundo : *corripe me in iudicio*, & non in furore tuo, non in ira tua ; si quidem fieri potest ut hanc evadam. Id enim ego medullitus optem cum puero tuo David & cum Jeremia Propheta Sævire in inferno furor tuus implacabiliter ; sævire ad tempus ira in Purgatorio : Sagittæ transvolant in hoc mundo, & iudicium quod super nos exerces, eas nobis infigendo, certum tui in nos amoris indicium est & effectus, quia dum nos plagas (quas inferunt) toleramus patienter ; damnationem æternam declinamus, & incendia Purgatorii redimimus. O ! non sis de numero illorum quibus dicturus es : *Ite maledicti in ignem æternum.* In hac vita purges me, & talem me reddas, cui jam emendatorio igne non opus sit. Fac ut nec ligna mecum portem, nec fœnum, nec stipulam quibus incendar. Fac ut supra fidei fundamentum nil ædificem nisi aurum, argentum, lapides pretiosos, ut de utroque igne securus sim. Fac ut uno tuo spiritu agar in omnibus, & agam omnia mea ex spiritu tuæ perfectæ charitatis ; quæ
sola

Ier 10.

24.

Psal. 37.

Aug. in

Psal. 37.

sola dat pretium bonis operibus, ut digna inveniantur possessione tui.

2. Gratiam & misericordiam humiliter & & obnixissimè peto pro animabus parentum, fratrum, sororum, propinquorum, amicorum meorum omniumque fidelium Defunctorum. Cum autem immensa bonitas tua dignetur acceptare officia pietatis quæ pro ipsis fiunt; ecce nunc illa modica quæ per gratiam tuam operor, levia illa mala quæ patior, offero tibi corde magno & animo veluti, unà cum omnibus suffragiis amantissimæ sponsæ tuæ Ecclesiæ, optimæ Matris meæ, cum universis votis Electorum tuorum adhuc in terra viventium; cum omnibus satisfactionibus sanctorum tuorum jam in Cælo regnantium, singulariter verò dilectissimæ Genitricis tuæ Mariæ Virginis; demum ac præcipuè cum infinitis meritis dolorosissimæ tuæ vitæ, & passionis: nam idcirco recolitur in Missa quotidie. O! Justitia tua Deus id sorori suæ misericordiæ deferat, ut gratanter acceptet hanc monetam, quam tu ipse plus æstimas, quam universos thesauros hujus mundi.

„ Sit Spiritibus illis salus, sanitas, gaudium
 „ & refrigerium hoc magnum pietatis Sacra-
 „ mentum. Domine Deus sit illis magnum &
 „ lenum convivium de te pane vivo qui de
 „ Cælo descendisti & das vitam mundo, de tua
 „ carne sancta & benedicta, Agni videlicet
 „ immat-

Orat.
 Eccl. ex
 D. Ambro

„immaculati qui tollis peccata mundi, quæ de
 „sancto & glorioso Beatæ Virginis Mariæ ute-
 „ro est assumpta & de Spiritu sancto concepta;
 „ac de illo pietatis fonte, qui per lanceã militis
 „ex tuo sacratissimo latere emanavit: ut exin-
 „de refecti & satiati. refrigerati & consolati
 „exultent in laude & gloria tua.

Laxet, ô laxet Sanguis tuus vincula capti-
 vorum illorum spirituum, solvat dolores, flam-
 mas extinguat. Crux tua quæ clavis est domus
 David, citò Cœli januam eis aperiat. Signi-
 „fer tuus S. Michaël repræsentet eos in lu-
 „cem sanctam quam olim Abraham promifisti &
 „semini ejus.

Proh? Qualis & quanta festivitas? O ite
 animæ; ite feliciter, & possidete Regnum Pa-
 tris vestri. Ecce enim Christus *Iesus* Filius Pa-
 tris offert vobis indulgentiam plenariam, &
 aperit Paradisum suum Liberator, Redemptor,
 Salvator verè misericors, verè pius. *In lætitia*
egrediemini & in pace deducemini: montes & colles
cantabunt coram vobis laudem. Splendidus vobis
 Angelorum cœtus occurret: Judex Aposto-
 lorum vobis senatus adveniet: candidatorum
 vobis Martyrum triumphator exercitus obvia-
 bit: Liliata rutilantium vos Confessorum tur-
 ma circumdabit: jubilantium vos Virginum
 chorus excipiet: & beatæ quietis in sinu Pa-
 triarcharum vos complexus adstringet: Mitis
 atque festivus Christi *Iesu* vobis aspectus appa-
 rebit

DE CARITATE ERGA DEFUNCTOS. 691
rebit, qui vos inter assistentes sibi jugiter inter-
esse decernat.

Exite, ite, intrate feliciter; & cum benè
vobis fuerit, mementote mei, ut Deus vestris
meritis & orationibus educat me de carcere
corporis mortis hujus; præservet me à tetriori
ac terribiliori carcere Purgatorii istius; & re-
gnare me faciat vobiscum, eumque laudare
per infinita sæcula sæculorum. Amen.

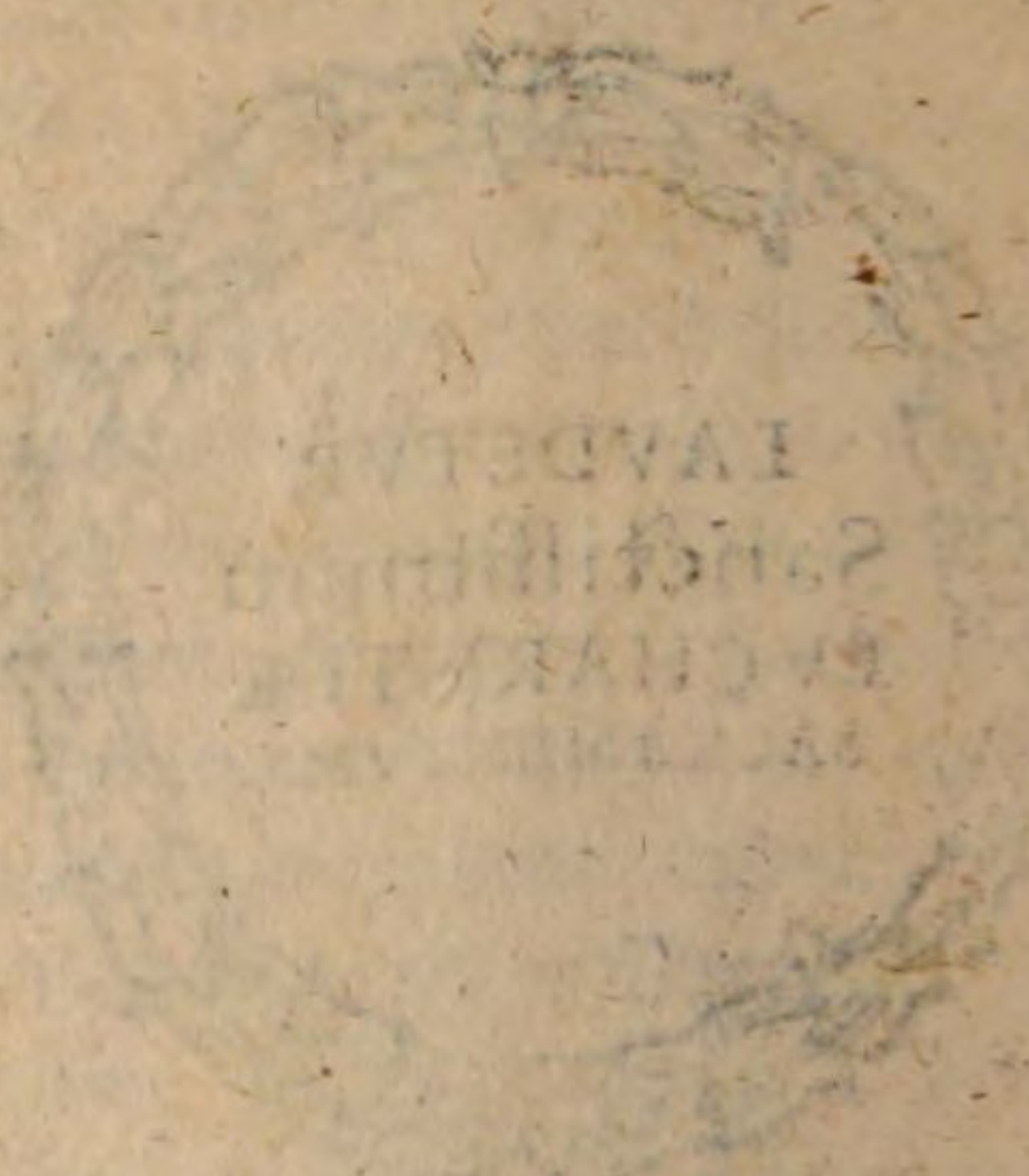
*Fidelium animæ per misericordiam Dei
Requiescant in pace.
Amen.*



THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY



Bouvier, Sébastien

Schola eucharistica

Leodium 1670

Asc. 794

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10260692-2